

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ
2020-2021

Προεδρία Καθηγητή ΠΕΤΡΟΥ Π. ΣΦΗΚΑΚΗ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ - ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

*Ακαδημαϊκού Έτους
2020-2021*

ΠΡΟΕΔΡΙΑ

ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΠΕΤΡΟΥ Π. ΣΦΗΚΑΚΗ

ΑΘΗΝΑ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2020

Αντί Προλόγου

Αγαπητές και αγαπητοί νέοι συνάδελφοι,

Με ιδιαίτερη χαρά, σας παραδίδουμε τον Οδηγό Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) για το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021. Η Ιατρική Σχολή ιδρύθηκε το 1837 και υπήρξε η πρώτη Ιατρική

Σχολή των Βαλκανίων. Η ιστορική διαδρομή και προσφορά των 183 ετών, καθώς και το πολύ υψηλό επιπέδου ανθρώπινο δυναμικό, αποτελούν τους βασικούς πυλώνες ανάπτυξης της Σχολής μας και θέτουν τους άξονες που καθορίζουν τους στρατηγικούς στόχους της. Οι στόχοι παραμένουν σταθερά προσανατολισμένοι στο να καινοτομούμε και να διακρινόμαστε, τόσο στην Ελλάδα, όσο και διεθνώς.

Η Σχολή μας υπερηφανεύεται για το γεγονός ότι στην πλέον έγκυρη διεθνή κατάταξη <http://www.shanghairanking.com/FieldMED2016.html> περιλαμβάνεται (μεταξύ των πρώτων 150 Ιατρικών Σχολών παγκοσμίως, και μάλιστα σε καλύτερη θέση από τα 2/3 των Αμερικανικών Ιατρικών Σχολών. Συνεχίζουμε έτσι τις επιστημονικές επιδόσεις των τελευταίων ετών που κυρίως συνδέονται με την υψηλή ποιότητα των επιστημονικών δημοσιεύσεων του διδακτικού-ερευνητικού προσωπικού της Ιατρικής Σχολής, προσωπικό που παράλληλα καλύπτει καθημερινά το 40% των ιατρικών υπηρεσιών προς τον πληθυσμό του λεκανοπεδίου της Αττικής.

Ωστόσο, ο πρωτεύων και διαχρονικός στόχος μας είναι η βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης που παρέχεται στους φοιτητές μας. Σε αυτό το πλαίσιο λειτουργεί σήμερα το νέο, ανανεωμένο Πρόγραμμα Σπουδών στα τέσσερα πρώτα έτη, προς το παρόν. Σε σύγκριση με το Πρόγραμμα στο οποίο συνεχίζουν οι φοιτητές 5^{ου}, 6^{ου} έτους σήμερα, οι βασικές αλλαγές στο νέο Πρόγραμμα είναι οι εξής:

- Έχει μικρότερη έκταση (48 αντί 49 εξεταζόμενα υποχρεωτικά μαθήματα) και περισσότερες ώρες σε Κλινικές & Εργαστήρια, έναντι των ωρών σε Αμφιθέατρα.
- Στα πρώτα 5 εξάμηνα σπουδών (προκλινικά εξάμηνα) διδάσκεται ένα μάθημα Χημείας (έναντι δύο), ένα μάθημα Φυσικής (έναντι δύο), ένα μάθημα Παθολογικής Φυσιολογίας (έναντι δύο), και διαφοροποιείται το περιεχόμενο της Ιστορίας σε νέο μάθημα. Προστίθεται νέο μάθημα Νευροανατομίας & Νευροφυσιολογίας, όπου μαζί με την Ανατομική του Νευρικού Συστήματος διδάσκεται και η Φυσιολογία (μερική απαρτίωση), προστίθεται δε και νέο μάθημα «Παθογενετικών Μηχανισμών».
- Η εκπαίδευση στις Κλινικές (Παθολογία - Χειρουργική) αρχίζει πλέον από το 6^ο εξάμηνο, δηλαδή ένα εξάμηνο νωρίτερα.
- Στα κλινικά εξάμηνα (7^ο-12^ο) εισάγεται νέο, δεύτερο μάθημα Ακτινολογίας, καθώς και νέο

μάθημα Επείγουσας Ιατρικής-Εντατικής Θεραπείας & Αναισθησιολογίας.

- Τα λεγόμενα “τρίμηνα κλινικής ασκήσεως” των τελειοφοίτων εκπνύσσονται από δυο εξάμηνα σπουδών (11^ο και 12^ο) σε τρία εξάμηνα (10^ο, 11^ο και 12^ο).
- Στα “τρίμηνα κλινικής ασκήσεως” εισάγονται 13 νέα μαθήματα, έτσι ώστε κάθε φοιτητής να μπορεί να ασκηθεί ανάλογα με την επιλογή που θα κάνει σε (αλφαβητικά): Αιματολογία, ή Αναισθησιολογία, ή Γαστρεντερολογία, ή Γενική Ιατρική, ή Ενδοκρινολογία, ή Εντατική Θεραπεία, ή Θωρακο-Καρδιο-Αγγειο-Χειρουργική, ή Κλινική Γενετική, ή Νευροχειρουργική, ή Νεφρολογία, ή Ογκολογία, ή Παιδοψυχιατρική, ή Ρευματολογία.
- Τα υποχρεωτικά κατ’ επιλογήν μαθήματα έχουν ανανεωθεί σημαντικά.

Στην ιστοσελίδα της Σχολής υπάρχουν οι εκπαιδευτικοί στόχοι κάθε μαθήματος, και είναι πολύ χρήσιμο να τους μελετήσετε προσεκτικά. Είναι σημαντικό ότι η μεγάλη πλειοψηφία των φοιτητών της Σχολής μας ολοκληρώνουν με επιτυχία τις σπουδές τους στην κανονική διάρκεια των έξι ετών, κάτι μοναδικό τα τελευταία χρόνια, που επίσης μας κάνει όλους υπερήφανους.

Επίσης, είναι σημαντικό να γνωρίζετε ότι προ ολίγων μηνών, για πρώτη φορά, το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ πιστοποιήθηκε από το Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης της Εθνικής Αρχής Ανώτατης Εκπαίδευσης, μετά από εξωτερική αξιολόγηση, βαθμολογήθηκε δε με τον υψηλότερο βαθμό μεταξύ των άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ. Σύμφωνα με την απόφαση του Συμβουλίου, το Πρόγραμμα μας συμμορφώνεται πλήρως με τις Αρχές Διασφάλισης Ποιότητας του Ευρωπαϊκού

Χώρου Ανωτάτης Εκπαίδευσης (ESG 2015) για το επίπεδο σπουδών 6 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.

Παρά την συνεχιζόμενη υποχρηματοδότηση και της υποστελέχωση, τα 10 τελευταία χρόνια, το προσωπικό της Σχολής μας καταβάλει τη μέγιστη προσπάθεια για τη στήριξη, βελτίωση και επίλυση όλων των σημαντικών θεμάτων που προκύπτουν. Στόχος της Διοίκησης συνεχίζει να είναι η περαιτέρω αναβάθμιση της λειτουργίας της Σχολής και η διασφάλιση του καλύτερου δυνατού επιπέδου λειτουργίας των Εργαστηρίων και των Κλινικών στα δημόσια νοσοκομεία, καθώς και η εξωστρέφεια της Ιατρικής Σχολής.

Όπως θα διαπιστώσετε, για την καλύτερη εξυπηρέτησή σας, η Γραμματεία Προπτυχιακών σπουδών που λειτουργεί στον πρώτο όροφο του κτηρίου Διοίκησης της Σχολής (No. 13), έχει εξασφαλίσει ασύρματη πρόσβαση στο διαδίκτυο (wi-fi), εφαρμόζει το κοινό για τις Σχολές του ΕΚΠΑ σύστημα μηχανογράφησης και συνεχώς αναμορφώνεται και ενημερώνεται η ιστοσελίδα ανακοινώσεων www.grammateia.med.uoa.gr στην οποία μπορείτε να αναζητήσετε όσα σχετίζονται με τις σπουδές σας.

Ευχαριστώ θερμά όσους συνέβαλαν στην επιμέλεια του Οδηγού Σπουδών, και εκ μέρους όλων των Καθηγητριών και Καθηγητών της Σχολής σας εύχομαι μια εποικοδομητική, με υγεία, ακαδημαϊκή χρονιά. Παρά τις αντιξοότητες, τις σχετικές με την πανδημία, ελπίζουμε οι εκπαιδευτικοί στόχοι να επιτευχθούν με την συντονισμένη προσπάθεια όλων μας.

Καθηγητής Πέτρος Π. Σφηκάκης
Πρόεδρος της Ιατρικής Σχολής
Σεπτέμβριος 2020

Περιεχόμενα

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ .....

1 ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ	13
1.1 Εγγραφές	14
1.2 Αναστολή Φοίτησης	14
1.3 Οργάνωση Σπουδών	15
I. Υποχρεωτικά Μαθήματα	15
II. Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά Μαθήματα	15
III. Δηλώσεις Μαθημάτων	16
1.4 Πανεπιστημιακά Συγγράμματα	16
1.5 Δυνατότητα Αναβαθμολόγησης	16
1.6 Λήψη Πτυχίου	16
1.7. Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες της Ιατρικής Σχολής	17

2 ΘΕΜΑΤΑ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	21
2.1 Υγειονομική Περίθαλψη	22
2.2 Σίτιση Φοιτητών	22
2.3 Ακαδημαϊκή Ταυτότητα	23
2.4 Ταμείο Αρωγής Φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών	23
2.5 Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία	25
2.6 Στράτευση	25
2.7 Υποτροφίες - Βραβεία	25
2.8 Προγράμματα για Φοιτητές	26
<i>Πρόγραμμα Erasmus+</i>	26
2.9. Φοιτητικές Δραστηριότητες	27
<i>Επιστημονική Εταιρεία Φοιτητών Ιατρικής Ελλάδας (ΕΕΦΙΕ)</i>	27
<i>Ελληνική Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων και Ανταλλαγών Φοιτητών Ιατρικής (HelMSIC)</i>	33

3 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ 47

4 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 51

5 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	53
5.1 Πρόγραμμα Υποχρεωτικών Μαθημάτων (48) για τους εισαχθέντες στο Α' έτος σπουδών από το Ακαδ. Έτος 2017-18 και εξής	55
5.2 Ωρολόγιο Πρόγραμμα Διδασκαλίας (1 ^{ου} έως και 8 ^{ου} εξαμήνου) Υποχρεωτικών Μαθημάτων για τους εισαχθέντες στο Α' έτος σπουδών το Ακαδ. Έτος 2017-18 και εξής	59
5.3 Περιεχόμενο Υποχρεωτικών Μαθημάτων (49) για τους Φοιτητές που Ολοκλήρωσαν το Α' έτος Σπουδών έως και το Ακαδ. Έτος 2016-17	73
5.4. Ωρολόγιο Πρόγραμμα Διδασκαλίας Υποχρεωτικών Μαθημάτων (9ο έως 12ο Εξάμηνο)	78
5.5 Περιεχόμενα Υποχρεωτικών Μαθημάτων για τους Εισαχθέντες στο Α' έτος σπουδών από το Ακαδ. Έτος 2017-18 και εξής	89
5.6 Περιεχόμενο Υποχρεωτικών Μαθημάτων για τους φοιτητές που ολοκλήρωσαν το Α' έτος σπουδών έως και το Ακαδ. έτος 2016-17	117

6 ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 137

6.1 Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά Μαθήματα	139
---	-----

6.2 Ωρολόγιο Πρόγραμμα κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικών Μαθημάτων 2020-21	145
6.3 Περιεχόμενο κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικών Μαθημάτων 2020-21	160

7 ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	247
7.1 Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών Ιατρικής Σχολής	248
7.2 Εσωτερικός Κανονισμός Εκπόνησης Διδακτορικών Διατριβών της Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών	251

8 ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΦΩΝΑ	263
---	-----

9 CURRICULUM Academic year 2020-2021	271
---	-----

Όρκος Ιπποκράτους	302-303
Όρκος Πτυχιούχου Ιατρικής	304

Σύντομη Ιστορία της Ιατρικής Σχολής Αθηνών

Το πρώτο Πανεπιστήμιο στην Ελλάδα, το οποίο ονομάστηκε “Πανεπιστήμιο του Όθωνος”, ιδρύθηκε το 1837, και περιελάμβανε τις σχολές Θεολογίας, Νομικών Επιστημών, Ιατρικής και Φιλοσοφίας. Το Πανεπιστήμιο εγκαταστάθηκε αρχικά στην οικία του αρχιτέκτονα Σ. Κλεάνθη, στην Πλάκα, και το 1841 μεταφέρθηκε στο Κεντρικό Κτήριο του Πανεπιστημίου Αθηνών, που κτίσθηκε σε σχέδια του Θεόφιλου Χάνσεν και διακοσμήθηκε από τον βιεννέζο ζωγράφο Karl Rahl.

Το 1862, μετά την έξωση του Όθωνα το Πανεπιστήμιο μετονομάστηκε σε “Εθνικό Πανεπιστήμιο”.

Το 1911, με βάση όρο της διαθήκης του ευεργέτη Ιωάννη Δαμπόλη, ο οποίος διέθεσε κολοσσιαία περιουσία για την ίδρυση Πανεπιστημίου το οποίο θα ονομάζετο Καποδιστριακό, το Πανεπιστήμιο διχοτομήθηκε σε δύο νομικά πρόσωπα με ξεχωριστή νομική υπόσταση: στο “Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο” στο οποίο εισήχθησαν οι σχολές Θεολογική, Νομική και Φιλοσοφική και στο “Εθνικό Πανεπιστήμιο” στο οποίο εισήχθησαν η Φυσικομαθηματική και η Ιατρική Σχολή.

Με τον οργανισμό του 1932 τα δύο ιδρύματα συνενώθηκαν και απετέλεσαν το “Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών.”

Η Ιατρική Σχολή περιλαμβάνει σήμερα έξι τομείς: Μορφολειτουργικό, Κλινικοεργαστηριακό, Παθολογίας, Χειρουργικής, Υγείας Μητέρας-Παιδιού, Κοινωνικής Ιατρικής-Ψυχιατρικής και Νευρολογίας.

Η Ιατρική Σχολή λειτούργησε για πρώτη φορά το 1837, με έμβλημα “τον Ασκληπιό καθημένο και έχοντα παρά τους πόδας αυτού όφιν πέριξ δε γεγραμμένον: “Ιατρική Σχολή του Αθήνησι Πανεπιστημίου”.

Η φοίτηση στην Ιατρική ήταν κατ’ αρχήν τετραετής ενώ ήταν απαραίτητη η “ανελλιπής ακρόασις και άσκησις”. Αργότερα, το 1886, η φοίτηση έγινε εξαετής.

Ο αριθμός των φοιτητών, από 4 την πρώτη χρονιά της λειτουργίας, αυξήθηκε σημαντικά κατά τα επόμενα χρόνια, με αποτέλεσμα, λόγω αυτής της πληθώρας, και με σκοπό την μείωση των φοιτητών, το 1892 να εκδοθεί νόμος περί εκπαιδευτικών τελών, ενώ το 1926 να εφαρμοσθούν και εισιτήριες εξετάσεις.

Η βασική φοίτηση των φοιτητών σήμερα γίνεται στα κτήρια της Ιατρικής Σχολής στο Γουδή. Ο χώρος αυτός, για την ίδρυση της Ιατρικής Σχολής και του Λαϊκού Νοσοκομείου παραχωρήθηκε από την Μονή Πετράκη το 1905 (45166,37 πήχεις). Τα θεμέλια της Σχολής τέθηκαν το 1928 και τα σχέδια περιελάμβαναν 4 κτίσματα όπου θα στεγάζονταν 8 εργαστήρια: στο 1ο κτήριο, το εργαστήριο Υγιεινής και Μικροβιολογίας, στο 2ο κτήριο το Ανατομείο, το εργαστήριο Ιστολογίας-Εμβρυολογίας και το εργαστήριο της Εγχειρητικής, στο 3ο κτήριο, το Παθολογικό Ανατομείο και το εργαστήριο της Παθολογικής Φυσιολογίας και στο 4ο κτήριο, το Φυσιολογείο και το Φαρμακολογικό εργαστήριο.

Για την πρακτική διδασκαλία των φοιτητών χρησιμοποιούνται διάφορα νοσοκομεία. Ήδη όμως από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της Σχολής, ως προσαρτήματα για την εκπαίδευση των φοιτητών είχαν χρησιμοποιηθεί το Πολιτικό Νοσοκομείο, η

Αστυκλινική, το Μαιευτήριο, το “Οφθαλμοκομείον” (Οφθαλμιατρείο), το Νοσοκομείο των Αφροδισίων Παθών και το Βρεφοκομείο, νοσοκομεία τα οποία δεν υπάγονταν αποκλειστικά στη διοίκηση του Πανεπιστημίου.

*Ιατρική Σχολή 1937
Τα Ιατρικά Εργαστήρια στο Γουδή και στο Λαϊκό Νοσοκομείο*

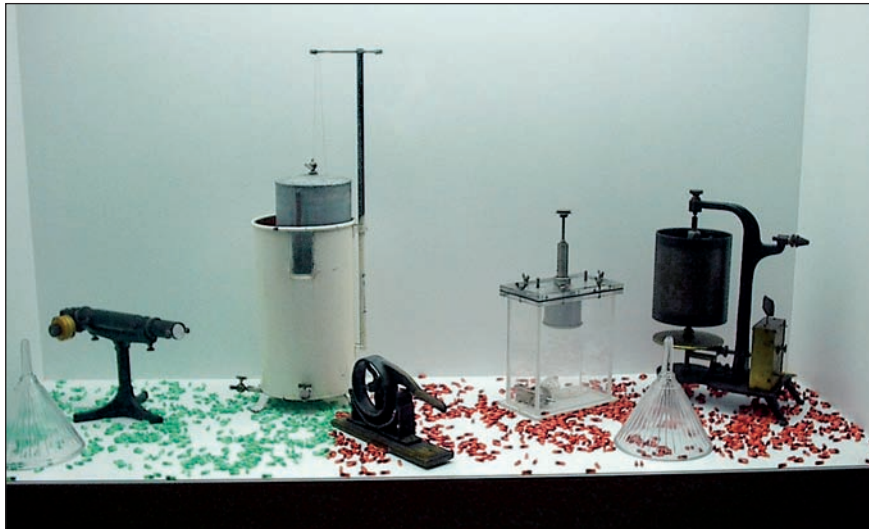

◀
*Ιατρική Σχολή
 (αεροφωτογραφία 2003).*

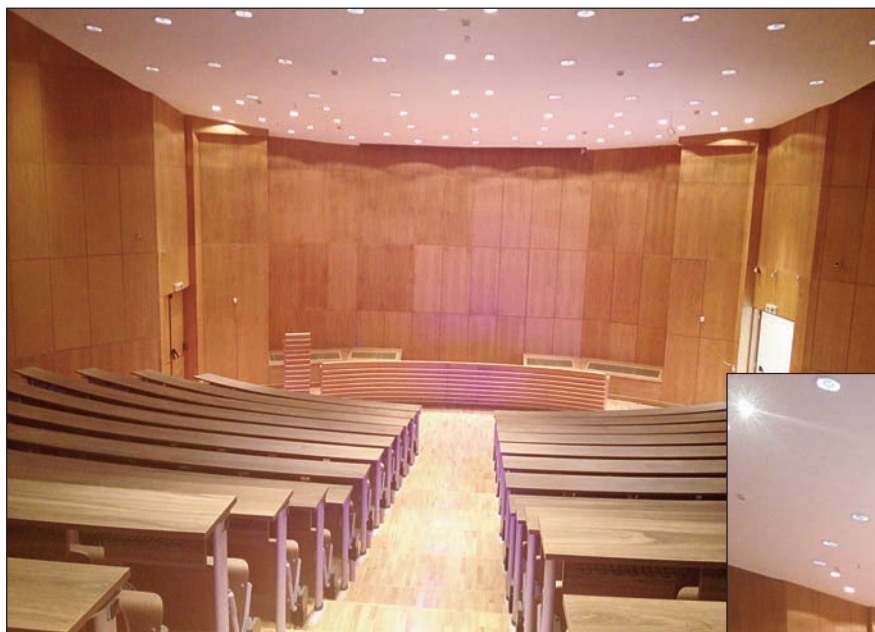
➤
*Το ανακαινισμένο
 Αναγνωστήριο αποτελεί
 για τους φοιτητές τον πιο
 ζωντανό χώρο της Σχολής,
 εφόσον όλες τις ώρες και
 ημέρες της εβδομάδας
 είναι γεμάτο.*

➤
*Η συνέχεια της ζωής, της
 εξέλιξης, της ιστορίας...
 μέσα από τα μουσεία.
 Το Ανθρωπολογικό Μουσείο
 αποτελεί κόσμημα για
 την Ιατρική Σχολή.*

◀
*Το Μουσείο Φαρμακολογίας
 αποτελεί μια προσπάθεια για
 ένα διαφορετικό Μουσείο με
 κριτική της χρησιμότητας και
 της εξέλιξης οργάνων και συν-
 δασμό με σημερινά στοιχεία
 και πραγματικότητα. “Όχι
 Μουσείο ως Μουσειακό Είδος”.*

▲ ➤
 Νέο
 Αμφιθέατρο
 “Φυσιολογίας-
 Γ. Κοντζιάς”

ΚΤΗΡΙΑ 1-19

ΚΤΗΡΙΟ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΚΤΗΡΙΟ	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
1	<ul style="list-style-type: none"> • ΛΑΪΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ • ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ «Φ. ΦΕΣΣΑΣ» 		<ul style="list-style-type: none"> • ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ • ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΟΥ
2	<ul style="list-style-type: none"> • Ι.Ν. ΑΓ. ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ 		<ul style="list-style-type: none"> • ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΣΜΗΤΟΡΟΣ
3	<ul style="list-style-type: none"> • ΘΥΡΩΡΕΙΟ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ 		<ul style="list-style-type: none"> • ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ
4	<ul style="list-style-type: none"> • ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ-ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ • ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ • ΒΙΟΛΟΓΙΑ • ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ 	14	<ul style="list-style-type: none"> • «ΠΑΠΟΥΛΑΚΕΙΟ» ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟ • ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΟΛΥΜΕΣΩΝ • ΕΠΙΣΤΗΜΙΟΛΟΓΙΑ, ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
5	<ul style="list-style-type: none"> • ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗΣ 	15	<ul style="list-style-type: none"> • ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ
6	<ul style="list-style-type: none"> • ΑΙΘΟΥΣΑ ΑΝΑΤΟΜΩΝ 	16	<ul style="list-style-type: none"> • ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ • ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ
7	<ul style="list-style-type: none"> • ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ-ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ 		<ul style="list-style-type: none"> • ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ
8	<ul style="list-style-type: none"> • Ι.Ν. ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΥΠΑ 		<ul style="list-style-type: none"> • ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ
9	<ul style="list-style-type: none"> • ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΑ – ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗΣ – ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗΣ Ν.Α.Α.Ο. – ΙΑΤΡΙΚΗΣ Ν.Α.Β.Ο. 		<ul style="list-style-type: none"> • ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ Α΄ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ & Α΄ ΠΡΟΠΑΙΔ/ΤΙΚΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ
10	<ul style="list-style-type: none"> • ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ • ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ 	17	<ul style="list-style-type: none"> • ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟ «ΝΙΚ. ΧΡΗΤΕΑΣ»
11	<ul style="list-style-type: none"> • ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑΣ 	18	<ul style="list-style-type: none"> • ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
12	<ul style="list-style-type: none"> • ΥΓΙΕΙΝΗ & ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ 	19	<ul style="list-style-type: none"> • ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ
13	<ul style="list-style-type: none"> • ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ 		

1.

ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ

1.1 ΕΓΓΡΑΦΕΣ

Α. Εγγραφή Πρωτοετών Φοιτητών

Τα ονόματα των φοιτητών που εισάγονται στην Ιατρική Σχολή γνωστοποιούνται από το ΥΠ.Π.Ε.Θ με την αποστολή του πίνακα επιτυχόντων που υπέβαλαν ηλεκτρονική αίτηση εγγραφής.

Η Γραμματεία της Ιατρικής Σχολής ελέγχει και αντιπαραβάλλει τον ονομαστικό πίνακα επιτυχόντων που έχει ήδη λάβει με την απόφαση κύρωσης πινάκων από το ΥΠ.Π.Ε.Θ. με τον πίνακα των επιτυχόντων που υπέβαλαν ηλεκτρονική αίτηση εγγραφής.

Η πρόσκληση και εγγραφή γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν και σε προθεσμία που καθορίζεται με Υπουργική Απόφαση για κάθε ακαδημαϊκό έτος.

Η εγγραφή γίνεται από τον ίδιο τον επιτυχόντα ή από νομίμως εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο και ολοκληρώνεται με την επίδειξη της αστυνομικής ταυτότητας ή του διαβατηρίου προκειμένου να γίνει η ταυτοπροσωπία του.

Σε κάθε περίπτωση, η Γραμματεία δύναται να ζητήσει συμπληρωματικά δικαιολογητικά από τους εγγραφέντες.

Για λόγους εξαιρετικής ανάγκης, όπως παρατεταμένη θεομηνία, σοβαρή ασθένεια, στράτευση ή απουσία στο εξωτερικό ή για περίπτωση επιτυχόντα που δεν ολοκλήρωσε εμπρόθεσμα και πλήρως τη διαδικασία της ηλεκτρονικής εγγραφής, είναι δυνατή η εγγραφή, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου, στην οποία εκτίθενται οι λόγοι της καθυστέρησης. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, τόσο η σχετική αίτηση όσο και τα δικαιολογητικά κατατίθενται από τον επιτυχόντα απευθείας στη Γραμματεία της Σχολής χωρίς τη χρήση της ηλεκτρονικής εφαρμογής του ΥΠ.Π.Ε.Θ. και με πιθανή υποχρέωση φυσικής παρουσίας στη Γραμματεία της Σχολής σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα

(30) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας εγγραφής. Η εγγραφή ολοκληρώνεται ή μη, με αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής. Επιτυχών, που δεν ενεγράφη ούτε με τη διαδικασία των προηγούμενων εδαφίων αυτής της παραγράφου χάνει το δικαίωμα εγγραφής για το συγκεκριμένο ακαδημαϊκό έτος, καθώς και για τα επόμενα έτη για τη συγκεκριμένη Σχολή.

Β. Εγγραφή Ειδικών Κατηγοριών

Αλλοδαποί – Ομογενείς – Κύπριοι – Άτομα με Αναπηρίες κλπ.

Η εγγραφή των ανωτέρω κατηγοριών γίνεται πάντοτε σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις.

Γ. Κατατακτήριες εξετάσεις

Οι κατατακτήριες εξετάσεις στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών γίνονται σύμφωνα με την ισχύουσα κάθε ακαδημαϊκό έτος νομοθεσία.

Δ. Μετεγγραφές

Οι μετεγγραφές στην Ιατρική Σχολή γίνονται σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις.

1.2 ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

Οι φοιτητές ή σπουδαστές έχουν το δικαίωμα να διακόψουν, με έγγραφη αίτησή τους στη Γραμματεία της Ιατρικής Σχολής, τις σπουδές τους για όσα εξάμηνα, συνεχόμενα ή μη, επιθυμούν, και πάντως όχι περισσότερα από τον ελάχιστο αριθμό εξαμήνων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών. Τα εξάμηνα αυτά δεν θα προσμετρώνται στην παραπάνω ανώτατη διάρκεια φοίτησης. Οι φοιτητές ή σπουδαστές, που διακόπτουν κατά τα ανωτέρω τις σπουδές τους, δεν διατηρούν τη φοιτητική ή σπου-

δασική ιδιότητα καθ' όλο το χρονικό διάστημα διακοπής των σπουδών τους. Μετά τη λήξη της αναστολής σπουδών, οι φοιτητές επανεγγράφονται στη Σχολή.

1.3 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ

Κάθε ακαδημαϊκό έτος χωρίζεται σε διδακτικές περιόδους που ονομάζονται εξάμηνα, το χειμερινό και το εαρινό εξάμηνο. Τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, διακρίνονται σε υποχρεωτικά και κατ' επιλογήν υποχρεωτικά και κατανέμονται σε δώδεκα (12) εξάμηνα. Κατά τη διάρκεια του χειμερινού εξαμήνου διδάσκονται τα μαθήματα που υπάγονται στο 1ο, 3ο, 5ο, 7ο, 9ο, 11ο εξάμηνο του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών. Κατά τη διάρκεια του εαρινού εξαμήνου διδάσκονται τα μαθήματα που υπάγονται στο 2ο, 4ο, 6ο, 8ο, 10ο, 12ο εξάμηνο του προγράμματος σπουδών.

Η εκπαίδευση των φοιτητών της Ιατρικής Σχολής γίνεται με τις παραδόσεις των μαθημάτων από αμφιθεάτρου, τις φροντιστηριακές, τις εργαστηριακές και τις κλινικές ασκήσεις. Το περιεχόμενο κάθε μαθήματος τελεί υπό συνεχή επικαιροποίηση, βάσει των επιστημονικών εξελίξεων στις βιοϊατρικές επιστήμες.

I. Υποχρεωτικά μαθήματα

Ως υποχρεωτικά μαθήματα χαρακτηρίζονται τα μαθήματα των οποίων η παρακολούθηση και η επιτυχής εξέταση θεωρείται απαραίτητη για το σύνολο των φοιτητών της Ιατρικής Σχολής.

Οι εξετάσεις γίνονται από το διδάσκοντα (ή τους διδάσκοντες) στο τέλος του εξαμήνου σε προκαθορισμένη ύλη. Οι εξετάσεις μπορεί να είναι γραπτές ή προφορικές. Η βαθμολογία των μαθημάτων εκφράζεται με την κλίμακα μηδέν-δέκα (0-

10), με βάση επιτυχίας το πέντε (5) και χωρίς τη χρήση κλασματικού μέρους.

Το πρόγραμμα σπουδών της Ιατρικής Σχολής, περιλαμβάνει σαράντα εννέα (49) υποχρεωτικά μαθήματα για τους φοιτητές που ολοκλήρωσαν το α' έτος σπουδών έως και το ακαδημαϊκό έτος 2016-17. Για τους εισαχθέντες στο α' έτος σπουδών από το ακαδημαϊκό έτος 2017-18 το πρόγραμμα περιλαμβάνει σαράντα οκτώ (48) υποχρεωτικά μαθήματα.

II. Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα

Ως επιλεγόμενα μαθήματα (ή μαθήματα επιλογής) χαρακτηρίζονται τα μαθήματα από τα οποία ο φοιτητής δύναται να επιλέξει υποχρεωτικά 12 εκ των 85 προσφερομένων ανάλογα με τα προσωπικά του ενδιαφέροντα.

Αναφορικά με τις εξετάσεις και τη βαθμολογία κάθε μαθήματος επιλογής, ισχύει ό,τι και στα υποχρεωτικά μαθήματα. Σε περίπτωση αποτυχίας, ο φοιτητής μπορεί να επανεγγραφεί στο μάθημα και να το παρακολουθήσει σε επόμενο εξάμηνο ή να εγγραφεί σε άλλο επιλεγόμενο μάθημα. **Η δήλωση του φοιτητή για τα κατ' επιλογήν μαθήματα ισχύει μόνο για το ακαδημαϊκό έτος που υποβάλλεται.**

Διάρκεια των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων: Τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα διδάσκονται για ένα εξάμηνο, 1,5 ώρα την εβδομάδα (απογευματινές ώρες) επί 13 εβδομάδες.

Η διδασκαλία της 1,5 ώρας την εβδομάδα που γίνεται χωρίς διάλειμμα αντιστοιχεί σε δίωρο ακαδημαϊκό μάθημα, δηλαδή διάρκειας 26 ώρες το εξάμηνο. Η διδασκαλία και οι εξετάσεις του επιλεγόμενου μαθήματος γίνεται εκτός του ωραρίου διδασκαλίας των Υποχρεωτικών Μαθημάτων (απογευματινές ώρες) ώστε να μην υπάρχει επικάλυψη χρόνου τόσο για τους διδάσκοντες όσο και για τους φοιτητές (καθώς και τους χώρους διδασκαλίας).

Κατά την παρακολούθηση των κατ' επιλογήν

μαθημάτων λαμβάνονται παρουσίες. Η διδασκαλία ολοκληρώνεται κατόπιν εξετάσεων.

Οι υπεύθυνοι των Επιλεγομένων Μαθημάτων πρέπει να δηλώνουν πολύ έγκαιρα στη Γραμματεία της Σχολής τις ημερομηνίες διδασκαλίας του κάθε μαθήματος ώστε να μην γίνονται τις ίδιες ώρες μαθήματα που απευθύνονται στις ίδιες ομάδες φοιτητών.

III. Δηλώσεις μαθημάτων

Οι φοιτητές οφείλουν να δηλώσουν στην αρχή κάθε εξαμήνου (χειμερινό-εαρινό) ηλεκτρονικά μέσω της πλατφόρμας <http://my-studies.uoa.gr> τα υποχρεωτικά και τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα που επιθυμούν να παρακολουθήσουν αλλά και να εξετασθούν. Επισημαίνεται ότι όλοι οι φοιτητές πρέπει να αποκτήσουν "username" και "password" έτσι ώστε να έχουν πρόσβαση στη φοιτητική τους κατάσταση.

Το όριο των δηλώσεων των υποχρεωτικών και κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων για κάθε εξάμηνο θα αναρτάται με σχετική ανακοίνωση από την Γραμματεία στην ηλεκτρονική σελίδα ανακοινώσεων της Ιατρικής Σχολής: www.grammateia.med.uoa.gr.

1.4 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ

Στους φοιτητές διανέμονται δωρεάν διδακτικά βιβλία ή άλλα βοηθήματα για τόσο χρονικό διάστημα όσο προβλέπεται ως ελάχιστη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών ενός Τμήματος, προσαυξανόμενου κατά δύο (2) έτη. Τα συγγράμματα διανέμονται στους φοιτητές, αφού πρωτίστως δηλωθούν στο πρόγραμμα "Εύδοξος". Συνιστάται στους φοιτητές να παραλαμβάνουν έγκαιρα τα βιβλία (πληροφορίες στη Γραμματεία της Σχολής).

Δεν δικαιούνται δωρεάν παροχή πανεπιστη-

μιακών συγγραμμάτων οι φοιτητές που για οποιοδήποτε λόγο επανεγγράφονται στο ίδιο μάθημα, εφόσον έχουν λάβει ήδη τα αντίστοιχα συγγράμματα.

1.5 ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΑΝΑΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Οι φοιτητές που φοιτούν στα 11^ο και 12^ο εξάμηνα, έχουν τη δυνατότητα αναβαθμολόγησης μόνον σε έως 4 υποχρεωτικά μαθήματα.

Πληροφορίες στη Γραμματεία της Σχολής.

1.6 ΛΗΨΗ ΠΤΥΧΙΟΥ

Για τους φοιτητές που ολοκλήρωσαν το Α' έτος σπουδών έως και το ακ. έτος 2016-17

Για τη λήψη πτυχίου Ιατρικής απαιτείται η φοίτηση σε 12 εξάμηνα και η επιτυχής εξέταση στα 49 υποχρεωτικά μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών και σε 12 κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

Για τους εισαχθέντες στο Α' έτος σπουδών από το Ακαδ. έτος 2017-18

Για τη λήψη πτυχίου, απαιτείται η φοίτηση σε 12 εξάμηνα και η επιτυχής εξέταση στα 48 υποχρεωτικά μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών και σε 12 κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

Τρόπος υπολογισμού βαθμού πτυχίου (Απόφαση Γ.Σ. της Ιατρικής Σχολής της 23-5-89).

α) Ο βαθμός πτυχίου για τους εισαχθέντες φοιτητές μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 1986-87 υπολογίζεται από το μέσο όρο των βαθμών επιτυχίας όλων των μαθημάτων (υποχρεωτικών και κατ' επιλογήν υποχρεωτικών) σε όλα τα εξάμηνα σπουδών.

β) Εφεξής, ο βαθμός πτυχίου, υπολογίζεται από το άθροισμα των βαθμών επιτυχίας όλων των μαθημάτων (υποχρεωτικών και επιλογής), διαιρούμενου δια του αριθμού των μαθημάτων.

1.7 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Ιστοσελίδα της Ιατρικής Σχολής

Μέσω της ιστοσελίδας παρέχονται πληροφορίες που αφορούν στα Προγράμματα Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών, το Διδακτικό Προσωπικό και τη Διοίκηση της Ιατρικής Σχολής. Επίσης παρέχονται πληροφορίες για τα Εργαστήρια και τις Κλινικές της Σχολής. Τακτικά νέα και ανακοινώσεις περιέχονται στα εκδιδόμενα “Ενημερωτικά Δελτία” (Newsletter). Τέλος παρέχονται πληροφορίες επικοινωνίας με τη Γραμματεία και τη Διοίκηση της Σχολής καθώς και χάρτης με τις τοποθεσίες των Νοσοκομείων και άλλων χώρων όπου εδρεύουν Κλινικές και Εργαστήρια της Ιατρικής Σχολής.

Ηλεκτρονική Διεύθυνση:

<http://www.school.med.uoa.gr>

ή www.med.uoa.gr

Πλατφόρμα my-studies

Με το νέο σύστημα μηχανογράφησης της Γραμματείας της Ιατρικής Σχολής δίδεται η δυνατότητα στους φοιτητές να παρακολουθούν Online τη φοιτητική τους κατάσταση και να πραγματοποιούν ηλεκτρονικά τις δηλώσεις μαθημάτων. Επίσης μέσω του πανεπιστημιακού email που δίδεται

κατά την εγγραφή τους στο my studies μπορούν να λαμβάνουν ενημερώσεις και ανακοινώσεις από τον φάκελο γενικών ανακοινώσεων (Announcement) και τον κεντρικό φάκελο της Σχολής (Med).

Επιπλέον, το σύστημα παρέχει τη δυνατότητα στα μέλη ΔΕΠ να καταχωρούν απευθείας, μέσω δικτύου, τις βαθμολογίες των φοιτητών τους.

Ηλεκτρονική Διεύθυνση:

<http://www.my-studies.uoa.gr/>

Ηλεκτρονικό Σύστημα Ανακοινώσεων της Γραμματείας της Ιατρικής Σχολής

Στην ιστοσελίδα των ανακοινώσεων της Γραμματείας της Ιατρικής Σχολής παρέχονται πληροφορίες σχετικά με το προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών, τα μεταπτυχιακά προγράμματα, τις διδακτορικές διατριβές, τη μεταδιδακτορική έρευνα, τις κατατακτήριες εξετάσεις, τις μετεγγραφές, τα προγράμματα εξετάσεων, τα συγγράμματα, τις προκηρύξεις υποτροφιών, τα επιστημονικά συνέδρια, τις ανακοινώσεις του Συλλόγου Φοιτητών Ιατρικής Αθηνών. Επίσης, παρέχονται πληροφορίες που αφορούν στα μέλη ΔΕΠ, όπως προκηρύξεις θέσεων, προσκλήσεις και άλλα. Δίδεται, επίσης, η δυνατότητα στις Γραμματείες των Εργαστηρίων και των Κλινικών της Ιατρικής Σχολής να καταχωρούν και να αναρτούν απευθείας ανακοινώσεις και πληροφορίες.

Ηλεκτρονική Διεύθυνση:

<http://www.grammateia.med.uoa.gr/>

Ασύρματη Πρόσβαση στο Διαδίκτυο

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Γραμματεία Ιατρικής Σχολής
Πρόεδρος: Καθηγητής Γεωργίου Στεφανόπουλου
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Αναζητήστε: Εισαγωγή Πρώτη Ενότητα Αγγλικά

Η ώρα είναι: Δευ 20, 2022 2:45 pm
Γραμματεία Ιατρικής Σχολής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Κατηγορία Προγράμματος	Προσφερόμενη Γλώσσα	Εκπαιδευτικός	Αρμόδιος Συντονιστής
Εισαγωγή Ιατρικής	Α	9	Δευ 20, 2022 9:28 am Αρμόδιος: ΚΑ2
Εισαγωγή	34	34	Παρ 20, 2022 9:29 am Αρμόδιος: ΚΑ2
Μεταπτυχιακή	3	3	Τρι 20, 2022 12:00 pm Αρμόδιος: ΚΑ2
Κατασκευαστική Εξέλιξης	11	11	Τρι 20, 2022 12:00 pm Αρμόδιος: ΚΑ2
Υπερσυνθετική Νοσηλεία	229	229	Δευ 20, 2022 12:01 pm Αρμόδιος: ΚΑ2
Εισαγωγή Νοσηλείας	289	289	Παρ 20, 2022 12:01 pm Αρμόδιος: ΚΑ2
Κατασκευή ιστοσελίδας από Κέντρο - Εργαστήριο	14	14	Παρ 20, 2022 12:01 pm Αρμόδιος: ΚΑ2
Στατιστική	4	4	Δευ 20, 2022 12:01 pm Αρμόδιος: ΚΑ2
Παθολογία Ενδοκρινών	99	99	Τρι 20, 2022 12:01 pm Αρμόδιος: ΚΑ2
Γενετική	11	11	Τρι 20, 2022 12:01 pm Αρμόδιος: ΚΑ2
Υστεροβίωση	17	17	Παρ 20, 2022 12:01 pm Αρμόδιος: ΚΑ2
Παρεμβατική Βιολογία Νεφρών ΑΣΠ	144	144	Παρ 20, 2022 12:01 pm Αρμόδιος: ΚΑ2
Συνέλιξη - Εφαρμογές	17	17	Δευ 20, 2022 12:01 pm Αρμόδιος: ΚΑ2
Οδοντική Επιστήμη	3	3	Τρι 20, 2022 12:01 pm Αρμόδιος: ΚΑ2
Μεταπτυχιακή Προγράμματα - Postgraduate Programs (MSc)	285	285	Παρ 20, 2022 12:01 pm Αρμόδιος: ΚΑ2
Βιοτεχνολογία Διατροφής	7	7	Παρ 20, 2022 12:01 pm Αρμόδιος: ΚΑ2
Ελλάδα: Μεταπτυχιακή Θεωρία και Υποστήριξη Διδασκαλίας	3	3	Παρ 20, 2022 12:01 pm Αρμόδιος: ΚΑ2
Γενική Κοινωνιολογία	99	99	Παρ 20, 2022 12:01 pm Αρμόδιος: ΚΑ2

Στους φοιτητές της Ιατρικής Σχολής παρέχεται η δυνατότητα σύνδεσης στο διαδίκτυο (internet), χωρίς να απαιτείται η χρήση καλωδίου δικτύου (ασύρματο δίκτυο). Οι φοιτητές, μέσω του λογαριασμού που διαθέτουν στο Κέντρο Λειτουργίας Δικτύων του Πανεπιστημίου Αθηνών (Κ.ΛΕΙ.ΔΙ) και μέσω των σημείων ασύρματης πρόσβασης (hot-spots), μπορούν να συνδέονται ασύρματα στο διαδίκτυο. Τα σημεία και οι χώροι πρόσβασης είναι το «Παπουλάκειο» Αναγνωστήριο, ο 3ος όροφος του κτηρίου Διοίκησης (Αίθουσες Συνεδριάσεων Προεδρίας, χώροι αναμονής), το Νέο Αμφιθέατρο Β' Ορόφου (NABO) αλλά και εξωτερικοί χώροι στις κεντρικές εγκαταστάσεις της Σχολής (Γουδή). Οι φοιτητές έχουν δυνατότητα σύνδεσης μέσω των δικτύων uoa-guest και uoa-med.

Πλατφόρμα η-Τάξη (e-class) – Τηλεκπαίδευση

Η πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης του ΕΚΠΑ έχει σχεδιαστεί με στόχο την ενίσχυση της συμβατικής διδασκαλίας. Η πρόσβαση στην υπηρεσία γίνεται με τη χρήση ενός απλού φυλλομετρητή (web browser) χωρίς την απαίτηση εξειδικευμένων τεχνικών γνώσεων. Στόχος της είναι η ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, προσφέροντας στους συμμετέχοντες ένα δυναμικό περιβάλλον αλληλεπίδρασης και συνεχούς επικοινωνίας εκπαιδευτή-εκπαιδευόμενου. Ειδικότερα, επιτρέπει στον εκπαιδευτή την ηλεκτρονική οργάνωση, αποθήκευση και παρουσίαση του εκπαιδευτικού υλικού και παρέχει στον εκπαιδευόμενο ένα εναλλακτικό δίαυλο εξατομικευμένης μάθησης ανεξάρτητο από χωροχρονικές δεσμεύσεις.

Ηλεκτρονική Διεύθυνση:

<http://www.eclass.uoa.gr/>

Αντίστοιχες ηλεκτρονικές υπηρεσίες τηλεκπαίδευσης παρέχει και η πλατφόρμα που βρίσκεται στη διεύθυνση <http://emed.med.uoa.gr/>

Mobile εφαρμογή

Είναι διαθέσιμη για τους προπτυχιακούς φοιτητές του ΕΚΠΑ η mobile εφαρμογή Uniway (<http://uniway.gr>) για κινητά Android και Apple. Παρέχει τις ακόλουθες πληροφορίες και μικρο-εφαρμογές:

- **Φοιτητολόγιο:** για την πρόσβαση σε πληροφορίες που αφορούν σε: αναλυτική βαθμολογία, δηλώσεις μαθημάτων, πρόγραμμα σπουδών, διδάσκοντες και στοιχεία επικοινωνίας, ώρες λειτουργίας γραφείου κλπ.
- **Αξιολόγηση μαθημάτων:** εύκολη πρόσβαση στα online ερωτηματολόγια αξιολόγησης μαθημάτων.
- **Κοινωνική δικτύωση:** chat, αποστολή αρχείων,

εικόνας, video, ομάδες φίλων, πληροφορίες γεωγραφικής θέσης, ομάδες κοινών ενδιαφερόντων.

Η πρόσβαση στην εφαρμογή γίνεται μέσω του ιδρυματικού λογαριασμού του φοιτητή.

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο

Η Υπηρεσία Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου παρέχει ηλεκτρονική διεύθυνση της μορφής `username@med.uoa.gr`. Επίσης, παρέχει τις υποδομές για την αποστολή μηνυμάτων σε άλλους χρήστες του διαδικτύου, την αποθήκευση μηνυμάτων στο εξυπηρετητή του Πανεπιστημίου μέσω πρω-

τοκόλλου IMAP, την πρόσβαση στο ταχυδρομείο μέσω Webmail (`webmail.poc.uoa.gr`) και την καταπολέμηση της ανεπιθύμητης αλληλογραφίας (spam).

Εικονικό Ιδιωτικό Δίκτυο (VPN)

Η Υπηρεσία Σύνδεσης μέσω Ιδεατού Δικτύου (VPN) παρέχει σε όλα τα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας τη δυνατότητα να συνδέονται με τοπικά δίκτυα και υποδομές του Πανεπιστημίου Αθηνών από οποιοδήποτε χώρο εκτός Πανεπιστημίου, ακόμα και από το Εξωτερικό.

2.

ΘΕΜΑΤΑ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

2.1 ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 31 του Ν.4452/15-2-2017 (Α' 17) «οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι υποψήφιοι διδάκτορες που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, δικαιούνται πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.) με κάλυψη των σχετικών δαπανών από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 33 του Ν.4368/2016 (Α' 83), μόνο με χρήση του Α.Μ.Κ.Α. τους».

Στην Υγειονομική Υπηρεσία λειτουργούν τα εξής ιατρεία :

- Α) Παθολογικά ιατρεία
- Β) Οφθαλμολογικό ιατρείο
- Γ) Οδοντιατρείο
- Δ) Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης
- Ε) Δερματολογική εξέταση Οι φοιτητές του ΕΚΠΑ έχουν τη δυνατότητα να εξετάζονται στο Νοσοκομείο «Ανδρέας Συγγρός» κατόπιν συνεννόησης με τη Γραμματεία της Υγειονομικής Υπηρεσίας της Πανεπιστημιακής Λέσχης

Η υγειονομική υπηρεσία στεγάζεται στην Πανεπιστημιακή Λέσχη, Ιπποκράτους 15, στον 1ο όροφο.

Πληροφορίες

.2103688208-2103688218

Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθενείας (Ε.Κ.Α.Α.)

Οι φοιτητές όταν πρόκειται να μεταβούν σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορούν να προμηθευθούν τη σχετική κάρτα για να έχουν τη δυνατότητα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στα αντίστοιχα συστήματα υγείας ευρωπαϊκών κρατών.

Η κάρτα Ε.Κ.Α.Α. εκδίδεται από τη Διεύθυνση Μηχανοργάνωσης του ΕΚΠΑ μόνο σε φοιτητές (προπτυχιακούς/μεταπτυχιακούς/υποψήφιους διδάκτορες) που δεν έχουν ασφαλιστική ικανότητα (δηλ. δεν είναι ασφαλισμένοι σε άλλο ασφαλιστικό φορέα) και πρόκειται να μεταβούν σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Νορβηγία, το Λιχτενστάιν, την Ισλανδία και την Ελβετία.

Οι φοιτητές υποβάλλουν σχετική αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος. Η παραλαβή της κάρτας γίνεται από τη Διεύθυνση Μηχανοργάνωσης (κτήριο Μαθηματικού, τηλ. 210 7276450) με την επίδειξη της φοιτητικής ταυτότητας.

Οι φοιτητές που έχουν επιλέξει άλλο ασφαλιστικό φορέα μπορούν να προμηθευθούν την κάρτα αυτή από τους ασφαλιστικούς τους φορείς.

2.2 ΣΙΤΙΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Οι φοιτητές που έχουν τις προϋποθέσεις που ορίζονται από το νόμο και τις αποφάσεις των αρμόδιων οργάνων του Πανεπιστημίου, για όσο διάστημα διαρκούν οι σπουδές τους προσauxημένο κατά 2 (δύο) έτη, δικαιούνται δωρεάν σίτιση στο Φοιτητικό Εστιατόριο.

Η αίτηση υποβάλλεται ηλεκτρονικά, εκτυπώνεται, υπογράφεται και μαζί με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά κατατίθεται στην Πανεπιστημιακή Λέσχη. Οι φοιτητές που δεν έχουν εκδόσει κάρτα σίτισης ή δεν δικαιούνται, μπορούν να σιτίζονται με επίδειξη ακαδημαϊκής ταυτότητας με ημερήσιο αντίτιμο τριών (3) ευρώ.

Πληροφορίες

Στην ιστοσελίδα της Πανεπιστημιακής Λέσχης:

lesxi.uoa.gr.

Τηλ. επικοινωνίας: 210 3688216-3688214

Εστιατόριο Ιατρικής Σχολής: Μικράς Ασίας 75, Γουδή (Κτήριο 13, ισόγειο).

2.3 ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Οι φοιτητές παραλαμβάνουν την ακαδημαϊκή τους ταυτότητα κατόπιν ηλεκτρονικής αίτησής τους σε ειδικά διαμορφωμένο για το σκοπό αυτό πληροφοριακό σύστημα <http://academicid.minedu.gov.gr>. Ισχύει για όλο το ακαδημαϊκό έτος και για όσα έτη διαρκούν οι σπουδές.

Η ακαδημαϊκή ταυτότητα με **δικαίωμα μειωμένου εισιτηρίου** ισχύει για τους φοιτητές πλήρους φοίτησης του πρώτου κύκλου σπουδών που δεν είναι ήδη κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ και για όσα έτη απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου προσαυξημένα κατά δύο έτη. Η έκπτωση που παρέχεται είναι 50% στις αστικές συγκοινωνίες της πόλης που εδρεύει η Σχολή και στις υπεραστικές συγκοινωνίες, εφόσον ο φοιτητής ταξιδεύει από και προς τον τόπο της μόνιμης κατοικίας του, και 25% στις αστικές συγκοινωνίες της υπόλοιπης χώρας. Τα δελτία φοιτητικού εισιτηρίου **δεν** επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται από άλλα πρόσωπα και σε περίπτωση απώλειάς τους είναι χρονοβόρα η αντικατάστασή τους.

2.4 ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΩΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Το Ταμείο Αγωγής Φοιτητών ιδρύθηκε με το Ν. 197/75 «Περί δανείων εις φοιτητάς, Ταμείου Αρωγής Φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών και μεταγραφής φοιτητών» ως ανεξάρτητη Υπηρεσία του Πανεπιστημίου.

Τα της λειτουργίας του Ταμείου ρυθμίζονται από Εσωτερικό Κανονισμό, ο οποίος εγκρίθηκε από την Πανεπιστημιακή Σύγκλητο στη συνεδρία της 31-8-1976.

Το Ταμείο Αρωγής Φοιτητών διοικείται από Επταμελή Επιτροπή, αποτελούμενη από πέντε μέλη του

Διδακτικού Προσωπικού του Πανεπιστημίου Αθηνών, που ορίζονται με απόφαση της Πανεπιστημιακής Συγκλήτου με τριετή θητεία και δύο εκπροσώπους των φοιτητών που υποδεικνύονται από την Ε.Φ.Ε.Ε.

Διοικούσα Επιτροπή

Πρόεδρος:

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ

Καθηγητής του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος

Μέλη:

ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΛΕΜΟΝΙΔΟΥ

Καθηγήτρια του Τμήματος Νοσηλευτικής

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΛΛΗΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής Νομικής Σχολής

ΜΑΡΙΑ-ΖΩΗ ΦΟΥΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Καθηγήτρια του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής & Ψυχολογίας

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΡΑΓΚΟΥΛΙΔΗΣ

Καθηγητής της Ιατρικής Σχολής

Γραμματέας: **ΣΟΦΙΑ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ**

Υπάλληλος της Επιμελητείας της Παν/κής Λέσχης

Σκοπός του Ταμείου είναι η ηθική και υλική σε είδος ή σε χρήμα ενίσχυση των φοιτητών του Πανεπιστημίου Αθηνών για την κάλυψη έκτακτων αναγκών τους, που δεν μπορούν κατά τη κρίση της Διοικούσας Επιτροπής, να αντιμετωπισθούν διαφορετικά, όπως:

α) η βοήθεια φοιτητών, που πάσχουν από σοβαρές παθήσεις, καθώς και φοιτητών που βρίσκο-

- νται σε Νοσοκομεία ή στο στάδιο της ανάρρωσης, με την παροχή ειδικής διαίτας σε είδος ή καταβολή σ' αυτούς χρηματικού βοηθήματος.
- β) η χορήγηση οποιασδήποτε μορφής περίθαλψης πέραν απ' αυτή που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία.
  - γ) η κάλυψη σε εξαιρετικές περιπτώσεις εν όλω ή εν μέρει, εξόδων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στο εξωτερικό, σε φοιτητές που πάσχουν από πολύ σοβαρό νόσημα, του οποίου η πλήρης διάγνωση ή θεραπεία δεν μπορεί να γίνει στην Ελλάδα, μετά από γνωμάτευση ειδικού Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών.
  - δ) η παροχή οικονομικού βοηθήματος, εφ' άπαξ ή περιοδικά για ορισμένο χρόνο, σε άπορους φοιτητές, ιδιαίτερα σε φοιτητές που κατάγονται από την περιφέρεια ή από την αλλοδαπή.
  - ε) η παροχή οικονομικού επιδόματος σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών των φοιτητών, που βρίσκονται σε δυσχερή οικονομική θέση, έστω παροδικά, εξαιτίας οικογενειακών ή οικονομικών πληγμάτων, ιδιαίτερα εάν εξαιτίας αυτών τίθεται σε κίνδυνο η συνέχιση των σπουδών τους.
  - στ) η χορήγηση βοήθειας σε κάθε άλλη έκτακτη ανάγκη των φοιτητών, πλην των περιπτώσεων που αναφέρονται παραπάνω.
  - ζ) η συμπαράσταση του Πανεπιστημίου με κάθε τρόπο στους φοιτητές του που νοσηλεύονται σε Νοσοκομεία.

Απαιτούμενα δικαιολογητικά για τη χορήγηση των βοηθημάτων

Για τη χορήγηση βοηθήματος απαιτείται η υποβολή αίτησης από τους ενδιαφερόμενους στο Ταμείο Αρωγής Φοιτητών, στην οποία θα αναγράφεται ο βαθμός απορίας και ο λόγος για τον οποίο ζητείται το βοήθημα.

Ειδικότερα με την αίτηση πρέπει να συνοποβάλλονται τα παρακάτω δικαιολογητικά:

1. Πιστοποιητικό σπουδών αναλυτικής βαθμολογίας της οικίας Σχολής, στο οποίο φαίνεται η επίδοση του φοιτητή στα μαθήματα.
2. Πιστοποιητικό οικονομικής αδυναμίας της Νομαρχίας της μόνιμης κατοικίας του φοιτητή.
3. Γνωμάτευση-Πιστοποιητικό Ιατρού της Παν/κής Λέσχης ή Δημόσιου Νοσοκομείου για περιπτώσεις φοιτητών που πάσχουν από σοβαρή ασθένεια ή βρίσκονται σε Νοσοκομείο ή στο στάδιο της ανάρρωσης ή γνωμάτευση ειδικού Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών, για περιπτώσεις κάλυψης εξόδων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στο εξωτερικό.
4. Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία να αναφέρονται τα συγκεκριμένα, οικογενειακά ή οικονομικά πλήγματα συνέπεια των οποίων δημιουργήθηκε η έκτακτη ανάγκη και ιδιαίτερα εκείνων που θέτουν σε κίνδυνο τη συνέχιση των σπουδών τους.
5. Πιστοποιητικά-Βεβαιώσεις και κάθε στοιχείο που μπορεί να ενισχύσει την αίτηση για χορήγηση οικονομικού βοηθήματος.

Η αίτηση υποβάλλεται στη Γραμματεία του Ταμείου, που στεγάζεται στη κτήριο της Πανεπιστημιακής Λέσχης (οδός Ιπποκράτους, αρ. 15, 3^{ος} όροφος, Γραφείο Επιμελητείας, τηλ. 210-3688221) και στην ιστοσελίδα <http://tafra.uoa.gr>), στην οποία μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να απευθυνθούν για περισσότερες πληροφορίες.

Η χορήγηση των βοηθημάτων και άλλων παροχών γίνεται, μετά από απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του Ταμείου Αρωγής Φοιτητών, κατ' ελευθέραν αυτής κρίση, λαμβανομένων πάντως υπόψη του βαθμού απορίας του αιτούντος, των αναγκών αυτού, καθώς και της επίδοσής του στα μαθήματα.

Τα χρηματικά βοηθήματα μπορούν να καταβάλλονται στους ενδιαφερόμενους φοιτητές είτε εφάπαξ, είτε σε δόσεις.

2.5 ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Η Μονάδα Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία (ΜΟΠροΦμεΑ) του Πανεπιστημίου Αθηνών επιδιώκει την ισότιμη πρόσβαση στις ακαδημαϊκές σπουδές των φοιτητών με διαφορετικές ικανότητες και απαιτήσεις, μέσω προσαρμογών στο περιβάλλον, Υποστηρικτικών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Υπηρεσιών Πρόσβασης.

Η Μονάδα Προσβασιμότητας διαθέτει:

- Υπηρεσία καταγραφής των συγκεκριμένων αναγκών κάθε ΦμεΑ.
- Τμήμα Προσβασιμότητας στο Δομημένο Χώρο του Πανεπιστημίου.
- Υπηρεσία Μεταφοράς των ΦμεΑ από την κατοικία τους στις Σχολές και αντιστρόφως.
- Υποστηρικτικές Τεχνολογίες Πληροφορικής.
- Δωρεάν Λογισμικό για ΦμεΑ.
- Προσβάσιμα Συγγράμματα.
- Προσβάσιμους Σταθμούς Εργασίας στις Βιβλιοθήκες.
- Υπηρεσία Διαμεταγωγής για την άμεση ζωντανή τηλεπικοινωνία των ΦμεΑ, μέσω διερμηνείας στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα, με τους συμφοιτητές, καθηγητές και υπαλλήλους του Πανεπιστημίου.
- Υπηρεσία εθελοντών συμφοιτητών υποστήριξης ΦμεΑ.
- Οδηγίες σχετικά με τους ενδεχόμενους τρόπους εξέτασης των ΦμεΑ.
- Υπηρεσία Ψυχολογικής Συμβουλευτικής Υποστήριξης ΦμεΑ.

Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ΦμεΑ σε κάθε Τμήμα/Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών έχουν οριστεί:

- α) Σύμβουλος Καθηγητής ΦμεΑ και αναπληρωτής του και
- β) Αρμόδιος υπάλληλος της Γραμματείας και

αναπληρωτής του για την εξυπηρέτηση ΦμεΑ με τους οποίους οι ενδιαφερόμενοι μπορούν επιπλέον να επικοινωνούν τηλεφωνικά, με fax, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή μέσω της Υπηρεσίας Διαμεταγωγής. Τα στοιχεία επικοινωνίας με τους αρμοδίους κάθε Τμήματος/Σχολής υπάρχουν στην ιστοσελίδα της ΜοΠροΦμεΑ.

Επικοινωνία και περισσότερες πληροφορίες:

Τηλέφωνα: 210-7275130, 210-7275687,

210-7275183, Fax: 210-7275193

Ηλ. ταχυδρομείο: access@uoa.gr

Ιστοθέση: <http://access.uoa.gr>

MSN ID: m.emmanouil@di.uoa.gr

ooVoo ID: m.emmanouil

Αποστολή SMS: 6958450861

2.6 ΣΤΡΑΤΕΥΣΗ

Οι φοιτητές που δεν έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις και για να λάβουν αναβολή πρέπει να προσκομίσουν στο Στρατολογικό Γραφείο του τόπου τους πιστοποιητικό σπουδών το οποίο θα παραλάβουν από τη Γραμματεία της Σχολής.

Το Στρατολογικό Γραφείο του τόπου τους θα τους δώσει πιστοποιητικό τύπου Β', στο οποίο θα αναγράφεται και η διάρκεια της αναβολής. Η αναβολή χορηγείται κατά ημερολογιακά έτη και όχι ακαδημαϊκά ή διδακτικά έτη. Περισσότερες πληροφορίες για στρατολογικές υποθέσεις μπορεί κάθε φοιτητής να ζητήσει από το στρατολογικό γραφείο του τόπου του.

2.7 ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ - ΒΡΑΒΕΙΑ

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο

Αθηνών διαχειρίζεται Κληροδοτήματα ειδικού σκοπού που χορηγούν υποτροφίες και βραβεία. Οι υποτροφίες χορηγούνται, είτε με επιλογή είτε κατόπιν διαγωνισμού, για προπτυχιακές ή μεταπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό.

Πληροφορίες
ΕΚΠΑ Δ/ση Κληροδοτημάτων,
Τμήμα Υποτροφιών και Βραβείων,
Τηλ. 210 3689131-4, www.uoa.gr
proptyhiaka@IKY.gr
Τηλ. 210 3726383 210 3726397

Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών – IKY

Το Ι.Κ.Υ., ως Εθνικός Φορέας Υποτροφιών, χορηγεί υποτροφίες σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο στους εισαχθέντες στα ελληνικά Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης και σε όσους πρωτεύουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Ακόμα, χορηγεί υποτροφίες σε άριστους και οικονομικά αδύναμους φοιτητές προπτυχιακών σπουδών που σπουδάζουν σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδος.

Πληροφορίες
Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών – IKY www.iky.gr

2.8 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Πρόγραμμα Erasmus+

Το **Erasmus+** είναι το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό, που στοχεύει στην ενίσχυση των δεξιοτήτων και στον εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και νεολαίας για την περίοδο 2014-2020 και έχει

τεθεί σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου του 2014. Αντικατέστησε τα προγράμματα της Ε.Ε που κάλυπταν όλους τους τομείς της εκπαίδευσης: το πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης – Erasmus, το Leonardo da Vinci, το Comenius, το Grundtvig, το Tempus κ.ά.

Το πρόγραμμα **Erasmus+ Studies** επιχορηγεί την κινητικότητα προπτυχιακών, μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψήφιων διδασκόντων όλων των Τμημάτων του Πανεπιστημίου με σκοπό να φοιτήσουν για ένα διάστημα σε Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια, τα οποία κατέχουν τον Πανεπιστημιακό Χάρτη Erasmus+.

Οι δραστηριότητες κινητικότητας του προγράμματος Erasmus+ Studies στηρίζονται στη σύναψη διμερών συμφωνιών Erasmus+ μεταξύ του ΕΚΠΑ και των άλλων Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων με τα οποία είναι επιθυμητή η συνεργασία.

Η μετακίνηση φοιτητών γίνεται μόνο μέσω των διμερών συμφωνιών του Τμήματος στο οποίο φοιτούν και η διάρκεια φοίτησης δεν μπορεί να ξεπερνά το ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο ανά φοιτητή.

Οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές καλούνται:

1. να συμβουλευθούν τον «ΠΙΝΑΚΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ» στην ιστοσελίδα www.interel.uoa.gr/erasmus.
2. να επισκεφθούν τις ιστοσελίδες των Πανεπιστημίων για τα οποία ενδιαφέρονται και να ενημερωθούν για τα προγράμματα σπουδών που προσφέρονται για τους φοιτητές Erasmus+, τη γλώσσα διδασκαλίας καθώς και τα υπόλοιπα πρακτικά θέματα που αφορούν την φοίτησή τους εκεί.
3. να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους υποβάλλοντας αίτηση στο Τμήμα τους ακολουθώντας τις οδηγίες των προκηρύξεων που αναρτούνται στο Τμήμα.

Ο βασικός σκοπός του προγράμματος είναι η πλήρης ακαδημαϊκή αναγνώριση της περιόδου σπουδών στο εξωτερικό.

Το πρόγραμμα **Erasmus+ Traineeships** επιχορηγεί την κινητικότητα προπτυχιακών, μεταπτυχιακών φοιτητών και υποψήφιων διδασκόντων όλων των Τμημάτων του Πανεπιστημίου με σκοπό να πραγματοποιήσουν μία περίοδο πρακτικής άσκησης σε Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα, Επιχειρήσεις και Οργανισμούς σε χώρες της Ευρώπης που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα.

Στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών η επιλέξιμη διάρκεια κινητικότητας για πρακτική άσκηση είναι από 2 έως 4 μήνες.

Η εύρεση φορέα υποδοχής για πρακτική άσκηση αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των φοιτητών που επιθυμούν να συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus+ Traineeships. Συγκεκριμένα, οι φοιτητές δεν μπορούν να υποβάλουν αίτημα για κινητικότητα στο εξωτερικό για μία περίοδο πρακτικής άσκησης χωρίς να έχουν καταθέσει, μαζί με τα υπόλοιπα έγγραφά τους, Βεβαίωση Αποδοχής Φορέα (Letter of Acceptance).

Για την κινητικότητα πρακτικής άσκησης δεν απαιτείται η σύναψη διμερούς συμφωνίας μεταξύ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και του Φορέα Υποδοχής όπως προβλέπεται στην κινητικότητα για σπουδές.

Οι φοιτητές μπορούν να μετακινηθούν για πρακτική άσκηση στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, στο Λιχτενστάιν και στη Νορβηγία καθώς και στις υποψήφιες προς ένταξη στην Ε.Ε. χώρες δηλαδή στην Τουρκία και στην Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Η Ελβετία δεν συμμετέχει στο Erasmus+ Traineeships.

Λεπτομέρειες για τις προϋποθέσεις συμμετοχής στα προγράμματα Erasmus+ Studies/ Traineeships, βασικά κριτήρια επιλογής, διαδικασία εγγραφής στα Πανεπιστήμια υποδοχής κλπ. στην ιστοσελίδα της Διεύθυνσης Δημοσίων Σχέσεων και Ιστορίας του ΕΚΠΑ www.interel.uoa.gr/erasmus

Πληροφορίες

Τμήμα Ευρωπαϊκών και Διεθνών Σχέσεων, Γραφείο Erasmus+, Πανεπιστημίου 30

Email: erasmus@uoa.gr, Fax: 210 3689720

Σύλλογος Φοιτητών Erasmus Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ESNKAPA, www.esnkapa.org

Γραμματεία Ιατρικής Σχολής

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 210 7462005

email: erasmus@med.uoa.gr

2.9 ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Επιστημονική Εταιρεία Φοιτητών Ιατρικής Ελλάδας (Ε.Ε.Φ.Ι.Ε.)

Τι είναι και με τι ασχολείται η Ε.Ε.Φ.Ι.Ε.;

Η Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. ιδρύθηκε το 1993 και αποτελεί Αστική Εταιρεία μη Κερδοσκοπική, μη Κυβερνητική με πολλαπλή δραστηριοποίηση στα πλαίσια της ιατρικής εκπαίδευσης, του εθελοντισμού και της κοινωνικής προσφοράς.

Σκοπός της Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. είναι η ενεργοποίηση των φοιτητών Ιατρικής και η ενασχόλησή τους με θέματα εκπαιδευτικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος και παράλληλα η παραγωγή έργου επιστημονικής και ανθρωπιστικής φύσης με άξονα την ανιδιοτελή προσφορά των φοιτητών. Στην Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. συμμετέχουν όσοι προπτυχιακοί φοιτητές το επιθυμούν. Διαθέτει Παραρτήματα στις 7 Ιατρικές Σχολές της Ελλάδας και αριθμεί πάνω από 3.000 μέλη.

Παράλληλα οι δραστηριότητες της Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. αποσκοπούν στην ενδυνάμωση των δεσμών των φοιτητών Ιατρικής και των φοιτητών άλλων Σχολών

Υγείας μέσω της καλλιέργειας του αισθήματος ομαδικότητας και συνεργασίας. Η δράση της Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. έχει προ πολλού ξεπεράσει τα όρια των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων και πλέον συνάπτει συνεργασίες με επίσημους φορείς και οργανώσεις, δημιουργώντας το πλαίσιο για την ανάπτυξη πληθώρας πρωτοβουλιών.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1) Επιστημονικό Συνέδριο Φοιτητών Ιατρικής Ελλάδας (Ε.Σ.Φ.Ι.Ε.) και Διεθνές Forum Φοιτητών Ιατρικής και Νέων Ιατρών

Το Ε.Σ.Φ.Ι.Ε. αποτελεί την κορωνίδα των δράσεων της Ε.Ε.Φ.Ι.Ε.. Διοργανώνεται κάθε χρόνο και φιλοξενείται σε διαφορετικό Παράρτημα. Η ακαδημαϊκή κοινότητα έχει αγκαλιάσει το Ε.Σ.Φ.Ι.Ε., όπως αποδεικνύεται από τη συμμετοχή χιλιάδων φοιτητών επιστημών υγείας και εκατοντάδων Καθηγητών και από το υψηλό επιστημονικό επίπεδο του συνεδρίου, που το κατατάσσουν ανάμεσα στα πλέον διαχρονικά και μεγάλα ιατρικά συνέδρια της χώρας.

Στο πλαίσιο του συνεδρίου δίνεται η ευκαιρία στους φοιτητές να αναπτύξουν με ποικίλους τρό-

πους επιστημονικό και ερευνητικό έργο που συνάδει με τα ενδιαφέροντά τους, να εξοικειωθούν με την εκπόνηση και την παρουσίαση εργασιών, να έρθουν σε επαφή με καταξιωμένους Καθηγητές, αλλά και να γνωρίσουν συμφοιτητές τους από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Οι δυνατότητες που δίνονται στους φοιτητές είναι η παρουσίαση εργασίας είτε ατομικά ως **Ελεύθερη Ανακοίνωση** ή **Αναρτημένη Ανακοίνωση** (*poster*), είτε σε ομάδα υπό τη μορφή **Στρογγυλής Τράπεζας**, αλλά και η συμμετοχή σε **Πρακτικά Σεμινάρια** (*workshops*). Παράλληλα με το Συνέδριο διεξάγονται κάθε χρόνο η **Ολυμπιάδα Ιατρικών Γνώσεων** που αποτελεί διαγωνισμό μεταξύ των φοιτητών, με σκέλη προκλινικών και κλινικών γνώσεων και το **Διεθνές Forum Φοιτητών Ιατρικής και Νέων Ιατρών**, στο οποίο παρουσιάζονται από προσκεκλημένους επιστήμονες θέματα που άπτονται των τελευταίων εξελίξεων στις Βιοϊατρικές Επιστήμες.

Το επερχόμενο **27ο Ε.Σ.Φ.Ι.Ε. και 15ο Διεθνές Forum** πρόκειται να πραγματοποιηθεί στις **16 – 18 Απριλίου 2021** στο **Ξενοδοχείο Epirus Palace** στα **Ιωάννινα**. *Save the date!* Για περισσότερες πληροφορίες: www.27esfie.gr

2) Ιατρική Απόβαση

Από το 1997, κάθε καλοκαίρι, διοργανώνεται το Εθελοντικό, Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα «Ιατρική Απόβαση», σε συνεργασία με **απομακρυσμένες Μονάδες Υγείας** (Γενικά Νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας και Πολυδύναμα Περιφερειακά Ιατρεία) ηπειρωτικών και νησιωτικών, τουριστικών και ακριτικών προορισμών της Ελλάδας. Στόχος του προγράμματος είναι η προσφορά εθελοντικής βοήθειας στο προσωπικό των Μονάδων Υγείας, καθώς και η ενίσχυση του έργου τους κατά τους θερινούς μήνες, οπότε

και οι ανάγκες για ιατρική περίθαλψη είναι αυξημένες λόγω της τουριστικής περιόδου. Σε κάθε προορισμό συμμετέχουν 2 φοιτητές που έχουν ολοκληρώσει τουλάχιστον το 4^ο έτος σπουδών τους.

Το πρόγραμμα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών Ιατρικής με την **Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας** και τη διαχείριση επειγόντων περιστατικών υπό πραγματικές συνθήκες. Οι φοιτητές έχουν, λοιπόν, τη δυνατότητα να εξελίσουν τις κλινικές τους δεξιότητες και να προετοιμαστούν για την Υπηρεσία Υπαίθρου (Αγροτικό Ιατρείο).

Για περισσότερες πληροφορίες:

- Ιστοσελίδα: www.eefie.org/apovasi/
- Facebook: **Ιατρική Απόβαση 2020** (www.facebook.com/apovasi/)

3) Will you... Marrow me?

- Ξέρεις τι είναι η Εθελοντική Δωρεά Μυελού των Οστών;
- Θέλεις να καταγραφείς σαν εθελοντής δότης, αλλά δεν είχες έως τώρα την ευκαιρία;

Έλα να μας γνωρίσεις!

Το «Will you... Marrow me?» είναι μια φοιτητική ομάδα με κύριο στόχο την ενημέρωση για τη δωρεά μυελού των οστών και την καταγραφή νέων εθελοντών δοτών. Η ομάδα ιδρύθηκε το 2016 με πρωτοβουλία μελών του Παραρτήματος Αθηνών της Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. σε συνεργασία με την **Τράπεζα Εθελοντών Δοτών Μυελού των Οστών «Όραμα Ελπί-**

δας» και με τη στήριξη του **Ε.Κ.Π.Α.** και έκτοτε έχει πραγματοποιήσει δράσεις σε πανεπιστημιακά τμήματα και εκδηλώσεις σε **Αθήνα, Αλεξανδρούπολη, Θεσσαλονίκη, Ιωάννινα και Πάτρα**, όπου παρευρισκόμαστε προσελκύοντας το νεανικό κοινό με ενημερωτικό stand. Με τις δράσεις αυτές και περισσότερα από 70 ενεργά μέλη, η ομάδα μας μέχρι σήμερα έχει καταγράψει περισσότερους από **2700 νέους εθελοντές δότες!**

Για περισσότερες πληροφορίες:

- Ιστοσελίδα: www.eefie.org/willyoumarrowme/
- Instagram: [willyoumarrowme_](https://www.instagram.com/willyoumarrowme_)

- E-mail: willyoumarrowme16@gmail.com

Μην καθυστερείς. Γίνε κι εσύ εθελοντής δότης μυελού των οστών και σώσε μια ζωή!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΘΗΝΩΝ Ε.Ε.Φ.Ι.Ε.

Το Παράρτημα Αθηνών της Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. διαθέτει πλούσιο ενεργητικό στην ιστορία της Εταιρείας με μαζική και ενεργό συμμετοχή στις πανελλήνιες δράσεις της. Σε τακτά χρονικά διαστήματα πραγματοποιούνται συναντήσεις των μελών, όπου συζητούνται μελλοντικές εκδηλώσεις, δράσεις και διάφορα θέματα του Παραρτήματος.

Δράσεις Παραρτήματος Αθηνών

Κάθε χρόνο το Παράρτημα Αθηνών διοργανώνει πληθώρα πρακτικών σεμιναρίων που δίνουν τη δυνατότητα εξοικείωσης με χρήσιμες κλινικές δεξιότητες. Παράλληλα, πραγματοποιούνται ποικίλες εκδηλώσεις - ημερίδες εκπαιδευτικού και ενημερωτικού χαρακτήρα, όπου αναλύονται θέματα ιατρικής επικαιρότητας που απασχολούν τους φοιτητές Ιατρικής, όπως η επιλογή ειδικότητας, βιοηθικά ζητήματα, ιατρικά διλήμματα και taboo.

Αξίζει να αναφερθούν ενδεικτικά ορισμένες δραστηριότητες - σταθμοί στην πορεία δράσης του Παραρτήματος που πραγματοποιούνται μέχρι και σήμερα και συνεχώς βελτιώνονται και εξελίσσονται:

1) Επιστημονικό Συνέδριο Φοιτητών Ιατρικής Ελλάδας (Ε.Σ.Φ.Ι.Ε.) στην Αθήνα:

Το Παράρτημα Αθηνών έχει αναλάβει και φέρει επιτυχώς σε πέρας τη διοργάνωση του Ε.Σ.Φ.Ι.Ε. αρκετές φορές στο παρελθόν, ενώ η παρουσία του κάθε χρόνο στο Συνέδριο είναι μαζική με τουλάχιστον **20** Στρογγυλές Τράπεζες και πλήθος Ελεύθερων και Αναρτημένων Ανακοινώσεων.

Ενδεικτικά, η πιο πρόσφατη διοργάνωση Ε.Σ.Φ.Ι.Ε. στην Αθήνα υπήρξε το **24^ο** ΕΣΦΙΕ και **12^ο** Διεθνές Forum που έλαβε χώρα στις 27-29 Απριλίου **2018** στο *Divani Caravel Hotel*.

2) Suturing Skills Workshop

Το σεμινάριο-θεσμός που πραγματοποιείται σε συνεργασία με το **Εργαστήριο Ανατομίας** και την υποστήριξη του **Χειρουργικού Τομέα** της Σχολής μας έχει στόχο την εκμάθηση βασικών τεχνικών **συρραφής θλαστικού τραύματος**. Κάθε χρόνο πάνω από 100 φοιτητές εκπαιδεύονται σε ειδικά διαμορφωμένο νωπό υλικό, υπό την καθοδήγηση πεπειραμένων χειρουργών-εκπαιδευτών και χωρισμένοι σε μικρές ομάδες μαθαίνουν μία τεχνική

που σίγουρα θα φανεί χρήσιμη σε κάθε μελλοντικό ιατρό.

3) Basic Clinical Skills (BCS) Seminar

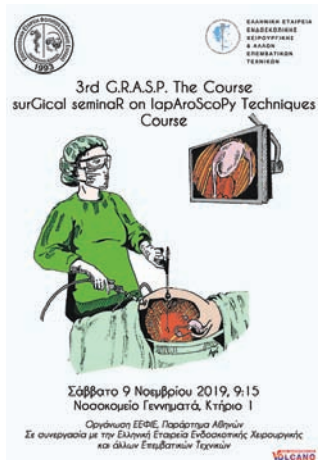
Πρόκειται για μία ετήσια εκδήλωση που έχει ως στόχο την απόκτηση από τους προπτυχιακούς φοιτητές της βασικής γνώσης σε καθημερινές κλινικές πρακτικές όπως η **αντισηψία**, οι **φλεβοκεντήσεις**, οι **ενέσεις**, οι **ουροκαθετηριασμοί** και οι **αναροφές**. Οι φοιτητές ασκούνται κατά ομάδες σε πρακτικούς σταθμούς εξάσκησης με ειδικά προ-

πλάσματα. Το σεμινάριο BCS πραγματοποιείται σε συνεργασία με το Εργαστήριο Βασικών Νοσηλευτικών Εφαρμογών της Νοσηλευτικής Σχολής Αθηνών.

4) Basic Laparoscopic Skills Training (B.L.A.S.T.)

Το B.L.A.S.T. αποτελεί ένα σεμινάριο εκπαίδευσης στις βασικές αρχές και τεχνικές της Ενδοσκοπικής - Λαπαροσκοπικής Χειρουργικής. Οι συμμετέχοντες φοιτητές έχουν την ευκαιρία να εξασκηθούν σε ειδικούς σταθμούς και δοκιμασίες προσομοίωσης.

Το Course διοργανώνεται σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Ενδοσκοπικής Χειρουργικής (Ε.Ε.Ε.Χ.).

5) Hide & Sick Seminar

Το Hide & Sick είναι ένα Σεμινάριο Προσομοίωσης Διαχείρισης Επειγόντων Περιστατικών στο οποίο φοιτητές εξασκούνται στη διαφορική διαγνωστική και θεραπευτική κλινικών περιπτώσεων που παρουσιάζονται από φοιτητές που μιμούνται τους ασθενείς υπό την καθοδήγηση Καθηγητών της Σχολής μας. Η προσομοίωση ολιστικής προσέγγισης του ασθενούς - ηθοποιού (λήψη ιστορικού, αντικειμενική εξέταση και ερμηνεία παρακλινικών εξετάσεων) δίνει στον φοιτητή μία ολοκληρωμένη όψη των προκλήσεων της καθημερινής κλινικής πράξης.

Εγγραφή στην Ε.Ε.Φ.Ι.Ε.

Προϋπόθεση για να γίνει κάποιος μέλος της Εταιρείας είναι η ιδιότητα του προπτυχιακού φοιτητή Ιατρικής. Η εγγραφή στην Ε.Ε.Φ.Ι.Ε. γίνεται με αίτηση εγγραφής και καταβολή εφάπαξ ποσού. Κάθε μέλος έχει τη δυνατότητα συμμετοχής σε συνελεύσεις, προγράμματα, δραστηριότητες και Οργανωτικές Επιτροπές εκδηλώσεων της Εταιρείας.

Social Media

Για περισσότερες πληροφορίες:

- Ιστοσελίδα: www.eefie.org
- Facebook: ΕΕΦΙΕ Αθénas - Επιστημονική Εταιρεία Φοιτητών Ιατρικής Ελλάδας (www.facebook.com/eefie.athinas)

- Instagram: [eefie_athens](https://www.instagram.com/eefie_athens)
- Youtube: [Athens Eefie](https://www.youtube.com/AthensEefie)

Στοιχεία Επικοινωνίας

Για οποιαδήποτε πληροφορία μη διστάσετε να επικοινωνήσετε μαζί μας στο eefie.athens@gmail.com :

Πρόεδρος: Παναγιώτα Διαμαντοπούλου

Αντιπρόεδρος: Ιωάννης Καπετανίος

Γραμματέας: Μαριάννα Γεωργιάδη

Ταμίας: Ευαγγελινός Μιχελής

Μέλος: Μυρσίνη Λιβανού

Για εγγραφές απευθύνεστε στον Ταμία, Ευαγγελινό Μιχελή (6987107539, micheleseuangelinos@gmail.com)

Ελληνική Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων και Ανταλλαγών Φοιτητών Ιατρικής Hellenic Medical Student's International Committee - HeIMSIC

Η HeIMSIC – Hellenic Medical Students' International Committee (Ελλη-

νική Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων Φοιτητών Ιατρικής) είναι ένα ανεξάρτητο σωματείο μη κυβερνητικού, μη κερδοσκοπικού, μη κομματικού χαρακτήρα. Ιδρύθηκε το 1958 από φοιτητές Ιατρικής, και σήμερα αποτελείται από 7 τοπικές επιτροπές, μία σε κάθε πόλη όπου υπάρχει Ιατρική Σχολή.

Οραματίζεται μία κοινωνία φοιτητών Ιατρικής και μελλοντικών Ιατρών εφοδιασμένων με αξίες και κοινωνική σκέψη για την προαγωγή του ανθρωπισμού και την ολιστική προσέγγιση της Ιατρικής. Εμπνέει την καλλιέργεια και εξέλιξη του χαρακτήρα, της συμπεριφοράς και των δεξιοτήτων των φοιτητών Ιατρικής, σε ένα περιβάλλον αποδοχής και συναδελφικότητας. Οι δράσεις είναι σύμφυτες με τις αξίες του εθελοντισμού, της ομαδικότητας, της δημοκρατικότητας, της αποδοχής, της ισότητας, του ανθρωπισμού και της υπευθυνότητας και εστιάζονται σε 6 θεματικές πάνω στις οποίες οργανώνονται σχετικά προγράμματα.

Τομείς Δράσης

Ιατρική Εκπαίδευση: Εστιάζει σε θέματα Ιατρικής εκπαίδευσης και αλλαγές στο πρόγραμμα σπουδών ενώ πραγματοποιούνται και ειδικά workshops εκμάθησης συγκεκριμένων τεχνικών και δεξιοτήτων που δεν καλύπτονται από το πρόγραμμα σπουδών.

Κλινικές Ανταλλαγές: Κάθε χρόνο σε εθνικό επίπεδο πραγματοποιούνται περίπου 350 διμερείς ανταλλαγές φοιτητών Ιατρικής, οι οποίοι ασκούνται για ένα μήνα σε μία πανεπιστημιακή κλινική στο εξωτερικό.

Ερευνητικές Ανταλλαγές: Κάθε χρόνο σε εθνικό επίπεδο πραγματοποιούνται περίπου 100 διμερείς ανταλλαγές φοιτητών Ιατρικής, οι οποίοι ασκούνται για ένα μήνα σε ένα ερευνητικό κέντρο στο εξωτερικό, καθώς και άλλα προγράμματα σχετικά με την έρευνα και την εξοικείωση των φοιτητών με αυτή.

Δημόσια Υγεία: Περιλαμβάνει την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού και των φοιτητών Ιατρικής σε θέματα Δημόσιας Υγείας όπως ο σακχαρώδης διαβήτης, τα καρδιαγγειακά νοσήματα, οι ψυχογενείς διατροφικές διαταραχές, η δωρεά οργάνων κ.α..

Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία: Περιλαμβάνει την εκπαίδευση και ενημέρωση των φοιτητών Ιατρικής, και μέσω αυτών των νέων, για θέματα σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας, ταυτότητας φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού, και δικαιωμάτων ως προς αυτό μέσω τεχνικών ομοταγούς εκπαίδευσης (peer education).

Ανθρώπινα Δικαιώματα και Ειρήνη: Εστιάζει στην εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των φοιτητών Ιατρικής σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο χώρο της υγείας καθώς και σε θέματα πρόσβασης σε αυτήν από ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Δράσεις

Η HelMSIC στα πλαίσια της επίτευξης των σκοπών της διοργανώνει προγράμματα, σε πανελλήνιο και τοπικό επίπεδο, τα οποία αφορούν στις θεματικές των τομέων δράσης της οργάνωσης.

Μερικά χαρακτηριστικά προγράμματα που διεκπεραιώνονται στην Τοπική Επιτροπή Αθήνας είναι τα εξής:

Κλινικές και Ερευνητικές Ανταλλαγές: Η HelMSIC, ως μέλος της IFMSA, διοργανώνει το πρόγραμμα των κλινικών και ερευνητικών ανταλλαγών μεταξύ φοιτητών Ιατρικής από όλο τον κόσμο, παρέχοντας μια μοναδική ευκαιρία για τους φοιτητές Ιατρικής των Ιατρικών Σχολών της Ελλάδας, αυτή της παρακολούθησης μια κλινικής στο εξωτερικό.

Κάθε χρόνο, περίπου 350 φοιτητές Ιατρικής στην Ελλάδα, ταξιδεύοντας σε μία από τις διαθέσιμες για το τρέχον έτος χώρες, πραγματοποιούν κλινική άσκηση σε μια χώρα του εξωτερικού. Αντί-

στοιχα, περίπου 70 φοιτητές Ιατρικής ασκούνται για ένα μήνα σε ένα ερευνητικό πρόγραμμα της επιλογής τους σε μία χώρα του εξωτερικού.

Το πρόγραμμα εμβαθύνει σε ποικίλα πεδία της Ιατρικής, διευρύνει τις γνώσεις των φοιτητών και τους εισάγει σε νέες οπτικές, προσεγγίσεις άσκησης του Ιατρικού επαγγέλματος σε διαφορετικά συστήματα υγείας. Ακόμη, μια ανταλλαγή δίνει στο φοιτητή Ιατρικής τη δυνατότητα να ταξιδέψει, να γνωρίσει συνομηλίκους του, να αποκτήσει γνώσεις και δεξιότητες γνωρίζοντας παράλληλα ένα διαφορετικό πολιτισμό και κερδίζοντας μία εμπειρία ζωής!

Αντίστοιχος αριθμός φοιτητών από τις ίδιες χώρες έρχονται στην Ελλάδα για πραγματοποίηση άσκησης σε πανεπιστημιακές κλινικές στην Ελλάδα.

Συνεργάτες: Πανεπιστημιακές Κλινικές, Καθηγητές της Ιατρικής Σχολής Ελλάδος.

Twinning Project

Η HelMSIC, ως μέλος της EMSA, διοργανώνει το Twinning, ένα πρόγραμμα αδελφοποίησης μεταξύ των φοιτητών δύο Ιατρικών σχολών από ευρωπαϊκές πόλεις – μέλη της EMSA.

Στο πρόγραμμα συμμετέχουν 10 με 15 φοιτητές Ιατρικής από όλα τα έτη. Οι φοιτητές αυτοί, γίνονται “twins” με τους αντίστοιχους συμμετέχοντες από την Ιατρική σχολή της πόλης του εξωτερικού. Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να ζήσουν την καθημερινότητα των αντίστοιχων φοιτητών Ια-

τρών “twins” με τους αντίστοιχους συμμετέχοντες από την Ιατρική σχολή της πόλης του εξωτερικού. Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να ζήσουν την καθημερινότητα των αντίστοιχων φοιτητών Ια-

τρικής φιλοξενούμενοι στα σπίτια των “twins” για ένα διάστημα 6 με 10 ημερών.

Το πρόγραμμα βασίζεται σε δύο άξονες. Ο πρώτος άξονας είναι η εκπαίδευση των φοιτητών σε μια συγκεκριμένη θεματική και ο δεύτερος είναι η πολιτισμική αλληλεπίδραση. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται μετά από ένα χρονικό διάστημα στην άλλη χώρα αυτή τη φορά.

Μέσα από τη διαδικασία της αδελφοποίησης, δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές Ιατρικής να ζήσουν μια μοναδική εκπαιδευτική και πολιτιστική εβδομάδα στο εξωτερικό, φιλοξενούμενοι από τους φοιτητές Ιατρικής της χώρας προορισμού. Η γνωριμία με την κουλτούρα και τον τρόπο ζωής των φοιτητών, η επαφή με ένα διαφορετικό πολιτισμό, η εκπαίδευση σε ενδιαφέρουσες θεματικές, η συνεργασία στα πλαίσια μιας πολυπολιτισμικής ομάδας και η εμπειρία της φιλοξενίας είναι μόνο μερικά από τα οφέλη που θα αποκομίσουν οι φοιτητές από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα.

World AIDS Day

Το World AIDS Day project πραγματοποιείται με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα του AIDS, την 1η Δεκεμβρίου, για περισσότερο από 8 χρόνια. Περιλαμβάνει ένα εκπαιδευτικό βιωματικό σεμινάριο ενημέρωσης για την HIV λοίμωξη και το AIDS, σε συνδυασμό με εκμάθηση επικοινωνιακών δεξιοτήτων. Βασικό εργαλείο στη διεξαγωγή του σεμι-

ναρίου αποτελούν οι μέθοδοι ομοταγούς εκπαίδευσης. Ακολουθεί δράση δρόμου (street action) την Παγκόσμια Ημέρα AIDS, όπου οι φοιτητές ενημερώνουν το κοινό σχετικά με την HIV λοίμωξη και την πρόληψη μετάδοσης του ιού.

Συνεργάτες: Κέντρο Ζωής.

Χείρων

Ένα από τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα είναι αυτό της ισότιμης πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, λόγω των ισχυουσών νομοθεσιών πολλών κρατών, αποκλείονται από τα αντίστοιχα συστήματα υγείας.

Η HeIMSiC σε συνεργασία με τους Γιατρούς του Κόσμου Ελλάδος (MdM Greece), διοργανώνει το πρόγραμμα «Χείρων». Πρόκειται για ένα πρόγραμμα που πραγματοποιείται με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των φοιτητών Ιατρικής για την πρόσβαση στο σύστημα υγείας, καθώς και την εξοικείωση τους με μεθόδους σωστής προσέγγισης ευπαθών κοινωνικών ομάδων, με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα. Παράλληλα, οι συμμετέχοντες έχουν την δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με την Ιατρική ελαχίστων πόρων που ασκείται στα ανοιχτά πολυϊατρεία των Γιατρών του Κόσμου.

Το πρόγραμμα αποτελείται από δύο στάδια, μία εισαγωγική συνάντηση, που περιλαμβάνει ενημερωτικό σεμινάριο διάρκειας 2 ωρών και την πρακτική εξάσκηση στα πολυϊατρεία των Γιατρών του Κόσμου. Το πρόγραμμα πραγματοποιείται τα τελευταία 7 χρόνια σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Πάτρα.

Learning Strategies about Drugs (LSD)

Το Learning Strategies about Drugs (LSD), ένα πρόγραμμα που πραγματοποιείται σε συνεργασία με το Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ), θίγει το θέμα των εξαρτήσεων, την εξάρτηση από ναρκωτικές ουσίες και την προσέγγιση ατόμων με εξαρτήσεις. Στόχος του είναι να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει τους φοιτητές για την εξάρτηση και το στίγμα που αντιμετωπίζουν τα εξαρτημένα άτομα, καταρρίπτοντας και δικά τους στερεότυπα.

Το πρόγραμμα αποτελείται από 2 στάδια, ένα βιωματικό σεμινάριο από εκπαιδευτές του ΚΕΘΕΑ και της HelMSIC με θέμα τις ουσιοεξαρτήσεις καθώς και επισκέψεις ευαισθητοποίησης σε θεραπευτικές δομές του ΚΕΘΕΑ.

Health Festival

Το Health Festival είναι ένα συνέδριο Δημόσιας Υγείας που διοργανώνεται αποκλειστικά από φοιτητές Ιατρικής και απευθύνεται σε φοιτητές Ιατρι-

κής απ' όλη την Ελλάδα, ανεξαρτήτου έτους σπουδών.

Οι θεματικές που πραγματεύονται αλλάζουν από συνέδριο σε συνέδριο, ώστε οι φοιτητές να έχουν τη δυνατότητα εκπαίδευσης σε μια πληθώρα θεματικών που αφορούν στη Δημόσια Υγεία στην Ελλάδα όπως: Μη Μεταδιδόμενα Νοσήματα και Πρόληψη, Ψυχική Υγεία, Μικροβιακή Αντοχή, Καρκίνος, Λοιμώδη Νοσήματα και άλλα πολλά.

Εκτός από θεματική το συνέδριο αλλάζει και τόπο διεξαγωγής, ώστε να είναι εύκολα προσβάσιμο στους φοιτητές Ιατρικής και των 7 Τοπικών Επιτροπών που φιλοξενούν Ιατρική Σχολή. Στόχοι του συνεδρίου είναι τόσο η εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των φοιτητών Ιατρικής για θέματα Δημόσιας Υγείας όσο και η ενημέρωση του κοινού για θέματα Δημόσιας Υγείας με εμπλοκή των φοιτητών Ιατρικής.

Το Health Festival αποτελεί ένα πρωτοπόρο συνέδριο με καινοτόμες δράσεις που εφαρμόζονται για πρώτη φορά σε συνέδριο φοιτητών Ιατρικής στην Ελλάδα και το κάνουν να ξεχωρίζει. Χαρακτηριστικό του αποτελεί η διαδραστικότητα και η ευκαιρία για ενεργή συμμετοχή των φοιτητών Ιατρικής σε όλα τα στάδια του.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνει ομιλίες από κορυφαίους ειδικούς στον τομέα της Υγείας, διαδρα-

2. Θέματα Φοιτητικής Μέριμνας Φοιτητικές Δραστηριότητες

στικά workshops στα οποία οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία συζήτησης κλινικών περιστατικών, λήψης αποφάσεων και ουσιαστικής αλληλεπίδρασης με τους Ιατρούς που τα διεξάγουν, trainings από έμπειρους εξωτερικούς συνεργάτες και Εκπαιδευτές Ομοταγούς Εκπαίδευσης (Peer Education Trainers) με στόχο την ανάπτυξη δεξιοτήτων στους φοιτητές Ιατρικής που θα τους είναι χρήσιμες ως μελλοντικοί γιατροί και δράση δρόμου (street action) στην οποία συμμετέχοντες του συνεδρίου θα έχουν την ευκαιρία να ενημερώσουν το κοινό για τη θεματική υγείας στην οποία εκπαιδεύτηκαν και να κάνουν πρακτική εφαρμογή των γνώσεών τους διενεργώντας εξετάσεις screening του γενικού πληθυσμού, προσομοιάζοντας την αλληλεπίδραση γιατρού-ασθενούς.

Το 1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Φοιτητών Ιατρικής για την Δημόσια Υγεία – Health Festival 2018 επικεντρώθηκε στην **πρόληψη του Σακχαρώδους Διαβήτη και των Καρδιαγγειακών Νοσημάτων**.

Ημερίδα Ειδικοτήτων

Ειδικότητα στην Ελλάδα, το εξωτερικό, μεταπτυχιακό ή αγροτικό;

Τι επιλογές έχεις μετά τη λήψη του πτυχίου σου;

Η HelMSIC σε συνεργασία με τις Ιατρικές Σχολές και τα Γραφεία Διασύνδεσης αυτών, διοργανώνει την Ημερίδα Ειδικοτήτων σε μια προσπάθεια να αντιμετωπιστεί η έλλειψη ενημέρωσης γύρω από τις επιλογές μετά το πτυχίο.

Η ημερίδα χωρίζεται σε 3 μέρη τα οποία έχουν διαφορετικό γνώμονα ενημέρωσης για τους φοιτητές Ιατρικής:

1ο μέρος: Επιλογές καριέρας

Το πρώτο μέρος περιλαμβάνει ομιλίες για τις διεξόδους που έχει ένας φοιτητής Ιατρικής μετά την λήψη του πτυχίου, με στόχο την ενημέρωση για τις υπηρεσίες υπαίθρου καθώς και τις μετα-

πτυχιακές και διδακτορικές σπουδές. Επιπλέον, οι φοιτητές που θα παρακολουθήσουν την Ημερίδα θα έχουν την δυνατότητα να μάθουν για την εργασία στον τομέα της Ανθρωπιστικής Ιατρικής μέσα από τη σκοπιά των Γιατρών Χωρίς Σύνορα.

2ο μέρος: Ειδικότητα στην Ελλάδα

Το δεύτερο μέρος είναι εστιασμένο στη λήψη ειδικότητας στην Ελλάδα, με στόχο την ενημέρωση των φοιτητών για τη λήψη ειδικότητας στη χώρα μας αλλά και για τα προβλήματα που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν.

3ο μέρος: Ειδικότητα στο εξωτερικό

Το τρίτο μέρος έχει ως στόχο την ενημέρωση των φοιτητών για τη λήψη ειδικότητας σε συγκεκριμένες χώρες του εξωτερικού.

Trainings

Τα trainings αποτελούν εκπαιδευτικές διαδικασίες και έχουν ως στόχο την εκπαίδευση και ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μελών της HelMSIC και των φοιτητών Ιατρικής. Έτσι, φοιτητές Ιατρικής αποκτούν γνώσεις και εκπαιδεύονται πάνω σε δεξιότητες οργάνωσης, διαχείρισης και επικοινωνίας, πολύτιμες όχι μόνο για την δραστηριότητα τους μέσα στη HelMSIC, αλλά και για την μετέπειτα πορεία τους ως γιατροί.

Trainings πραγματοποιούνται σε τοπικό επίπεδο, ως μέθοδος υλοποίησης συγκεκριμένων προγραμμάτων, αλλά και σε Πανελλήνιο επίπεδο.

Στο παραπάνω πλαίσιο η HelMSIC διοργανώνει το HelMSIC International Training - HIT.

Το HIT αποτελεί ένα παγκόσμιο εκπαιδευτικό event - Training event στο οποίο φοιτητές Ιατρικής από όλο τον κόσμο έχουν την ευκαιρία να εκπαιδευτούν μέσω των μεθόδων της ομοταγούς εκπαίδευσης πάνω σε ποικίλες θεματικές. Στην συνέ-

χεια οι φοιτητές αυτοί έχουν την ευκαιρία να εκπαιδευθούν συνομηλίκους τους μέσω παρόμοιων μεθόδων.

Το HIT πραγματοποιήθηκε τελευταία φορά το 2018 στην Θεσσαλονίκη και έδωσε την ευκαιρία σε φοιτητές από όλο τον κόσμο να εκπαιδευτούν πάνω σε θεματικές της Ιατρικής εκπαίδευσης, των κλινικών και ερευνητικών ανταλλαγών καθώς και να αναπτύξουν τις δεξιότητες τους.

Συνεργασίες

Οι δράσεις πραγματοποιούνται συχνά σε συνεργασία με άλλους φορείς, όπως οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα, το ΚΕΘΕΑ, οι Γιατροί του Κόσμου, το Κέντρο Ζωής, το Κέντρο Κλινικής Επιδημιολογίας και Έκβασης Νοσημάτων (CLEO), το Κέντρο Ελέγχου και πρόληψης νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ), η εθελοντική οργάνωση φοιτητών Κτηνιατρικής (IVSA) καθώς και με μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Πανελλήνιες Συναντήσεις

Οι πανελλήνιες συναντήσεις αξιοποιούνται με μοναδικό τρόπο για την επαφή και τη γνωριμία των ενεργών μελών από όλες τις τοπικές επιτροπές, την εκπαίδευσή τους, και την αλληλεπίδραση και ανταλλαγή ιδεών για τις δράσεις της οργάνωσης.

Περιλαμβάνουν trainings για την καλλιέργεια δεξιοτήτων, sessions των ομάδων των Τομέων δράσης καθώς και λήψη αποφάσεων και εκτέλεση τυπικών διαδικασιών. Οι Πανελλήνιες Συναντήσεις της HeIMSIC συνίστανται από μία Γενική Συνέλευση και τρία τακτικά Διοικητικά Συμβούλια ετησίως.

Διεθνές δίκτυο & Διεθνείς Συναντήσεις

Η HeIMSIC αποτελεί ενεργό μέλος των IFMSA – International Federation of Medical Students' Associations και EMSA – European Medical Students' Association.

Μέσα από τη συμμετοχή της στις διεθνείς φοιτητικές οργανώσεις, η HeIMSIC αποτελεί την μοναδική οργάνωση που εκπροσωπεί του φοιτητές Ιατρικής από την Ελλάδα στο εξωτερικό. Στο πλαίσιο αυτό συμμετέχει σε διεθνείς συναντήσεις (IFMSA General Assemblies – GAs, European Regional Meeting - EuRegMe, EMSA General Assemblies – GAs) μέσω αποστολών εκπροσώπησης από ενεργά μέλη.

Πρόκειται για μοναδικές συναντήσεις στις οποίες φοιτητές Ιατρικής από όλο τον κόσμο βρίσκονται στον ίδιο χώρο και ζουν την απόλυτη διαπολιτισμική εμπειρία.

Βραβεία - Διακρίσεις

Τον Απρίλιο του 2009, η HeIMSIC βραβεύθηκε από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με το Βραβείο Εθελοντισμού για τη διεθνή της δράση στην εκπροσώπηση των Ελλήνων Φοιτητών Ιατρικής στο εξωτερικό ως Μη Κυβερνητική Οργάνωση.

Κατά τη διάρκεια της Γενικής Συνέλευσης της IFMSA το 2014 στην Ταιβάν, έγινε η απονομή των Rex Crossley Awards. Το Rex Crossley Award είναι το βραβείο που απονέμεται στο καλύτερο πρόγραμμα της IFMSA. Η HeIMSIC συμμετείχε στο διαγωνισμό παρουσιάζοντας το πρόγραμμα LSD - Learning Strategies About Drugs, και κατάφερε να κερδίσει την πρώτη θέση!

Τέλος, το 2018, η HeIMSIC βραβεύτηκε από τη Κοσμητεία της Σχολής Επιστημών Υγείας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με το βραβείο Επιστημονικού έργου και Ιατροκοινωνικής προσφοράς.

Γιατί να ασχοληθείς με την HeIMSIC;

Η ενασχόληση κάθε φοιτητή Ιατρικής με την HeIMSIC του προσφέρει την μοναδική ευκαιρία να αξιοποιήσει δημιουργικά και ουσιαστικά τον ελεύθερο χρόνο του προς όφελος των συμφοιτητών του και της κοινωνίας.

Παράλληλα ο ίδιος καταφέρνει να αποκτήσει μοναδικές επικοινωνιακές και οργανωτικές δεξιότητες και να έρθει σε επαφή με συναδέλφους φοιτητές Ιατρικής από όλο τον κόσμο ανοίγοντας έτσι τους ορίζοντες του.

Πως να γίνεις μέλος

Όλοι οι φοιτητές Ιατρικής είναι ήδη μέλη της HeIMSIC με την εγγραφή τους στην Σχολή. Μπορείς

να επισκεφτείς το γραφείο της Τοπικής (κτήριο 14, δίπλα στο Παπουλάκειο Αναγνώστηριο) και να μάθεις περισσότερα για τη HelMSIC και τις δράσεις της!

Αν θέλεις να συμμετέχεις ενεργά δεν έχεις παρά να βρεις το κοντινότερο ενεργό μέλος HelMSIC και να ενημερωθείς για την πραγματοποίηση της επόμενης τακτικής μας συνεδρίασης.

Για περισσότερες πληροφορίες στείλε μας e-mail στο athens@helmsic.gr και ακολούθησε μας στα Social Media:

- Facebook: <https://www.facebook.com/helmsic.gr/>
<https://www.facebook.com/groups/helmsicathinas/>
- Instagram: <https://www.instagram.com/helmsic/?hl=el>
- Twitter: <https://twitter.com/helmsic?lang=el>
- Youtube: <https://www.youtube.com/channel/UCtO-GMOF2pyOAWtGjn-F3Ng>
- Blog <http://www.helmsic.gr>

Σε περιμένουμε!

“Αιμοπετάλιο”

ΑΙΜΟΠΕΤΑΛΙΟ
Φοιτητική Ομάδα Εθελοντικής Αιμοδοσίας

Το "Αιμοπετάλιο" είναι η φοιτητική ομάδα εθελοντικής αιμοδοσίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Αποτελεί Σωματείο, αναγνωρισμένο από το Πρωτοδικείο Αθηνών, που ως στόχο έχει την προαγωγή της ιδέας του εθελοντισμού σε νέους ανθρώπους, κυρίως μέσα από την διοργάνωση εθελοντικών αιμοδοσιών.

Από την ίδρυσή του το 2002 μέχρι σήμερα, σε κάθε ακαδημαϊκό έτος, διοργανώνει τουλάχιστον τέσσερις διήμερες ή τριήμερες αιμοδοσίες, δύο σε κάθε εξάμηνο. Οι μονάδες αίματος διατίθενται για τις ανάγκες του αγνώστου πάσχοντα συνανθρώπου, ενώ η διαχείρισή τους γίνεται από το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας (Ε.ΚΕ.Α.): το Αιμοπετάλιο δε διαθέτει τράπεζα αίματος.

Παράλληλα, δραστηριοποιείται από το 2010 στη σωστή και λεπτομερή ενημέρωση για τη δωρεά αρχέγονων αιμοποιητικών κυττάρων και την εγγραφή εθελοντών δωτών στο Εθνικό και Παγκόσμιο Αρχείο Εθελοντών Δωτών Μυελού των Οστών, πλέον σε συνεργασία με το Σύλλογο «ΟΡΑΜΑ ΕΛΠΙΔΑΣ».

2. Θέματα Φοιτητικής Μέρимας Φοιτητικές Δραστηριότητες

Τέλος, έχει συμμετάσχει μεταξύ άλλων και σε πανελληνία συνέδρια για την εθελοντική αιμοδοσία, σε ενημερώσεις σε σχολεία της Αττικής και σε μαραθωνίους με φιλανθρωπικό χαρακτήρα.

Για όλες τις παραπάνω δράσεις η ομάδα βραβεύθηκε με τιμητική πλακέτα από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης τον Δεκέμβριο του 2005.

Το γραφείο της ομάδας βρίσκεται στην είσοδο του Παπουλάκειου Αναγνωστηρίου (Κτήριο 14) της Ιατρικής Σχολής (Μικράς Ασίας 75, Γουδή).

e-mail: aimopetalio2002@gmail.com

Ιστοσελίδα: aimopetalio.med.uoa.gr

fb: Αιμοπετάλιο/Aimopetalio

Instagram: Aimopetalio

Τηλέφωνα επικοινωνίας: 6987143487 (Θεοδωρή Μαρία – Άννα), 2107462031 (γραφείο Αιμοπεταλίου)

Σύλλογος νέων ιατρών

Ο Σύλλογος Νέων Ιατρών (ΣΝΙ) ιδρύθηκε αρχές του 2009 καταμετρώντας ως τώρα πέντε πολύ δημιουργικά χρόνια δυναμικής παρουσίας στον ιατρικό χώρο. Αποτελεί καθαρά επιστημονικό φορέα που απευθύνεται σε αποφοίτους ιατρικών σχολών, ειδικευόμενους και ειδικευμένους ιατρούς, φοιτητές ιατρικής, επαγγελματίες υγείας αλλά και το ευρύ κοινό που οραματίζονται τη διαδρομή προς τη γνώση διεπόμενοι από ομαδικό πνεύμα. Βασικοί στόχοι του είναι η προαγωγή της γνώσης και της

ιατρικής επιστήμης, αλλά και η προσφορά του σε θέματα που άπτονται κοινωνικού ενδιαφέροντος.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο ΣΝΙ:

Παράγει υψηλού επιπέδου επιστημονικό έργο δημοσιεύοντας επιστημονικές εργασίες σε διεθνούς φήμης ιατρικά περιοδικά όπως New England Journal of Medicine, Science, British Medical Journal, European Urology, Stroke, JAMA Neurology, Emerging Infectious Diseases, International Journal of Cancer.

Διοργανώνει επιστημονικές συναντήσεις, συνέδρια και εκπαιδευτικές ημερίδες.

Πραγματοποιεί κοινωνικές παρεμβάσεις και συμμετέχει σε φιλανθρωπικές εκδηλώσεις.

Στοιχεία επικοινωνίας

www.sni.gr

info@sni.gr

+30 694 4589576

Θεατρική ομάδα

Η Θεατρική Ομάδα Φοιτητών Ιατρικής είναι μια ανεξάρτητη ερασιτεχνική θεατρική ομάδα. Ιδρύθηκε το 1994 από φοιτητές Ιατρικής που αναζητούσαν την καλλιτεχνική έκφραση στον χώρο της σχολής. Μέχρι σήμερα η ομάδα συνεχίζει τη δημιουργική και επιτυχή πορεία της και με πολύ μεράκι ανεβάζει κάθε

χρόνο ένα έργο. Κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους τα μέλη της ομάδας πειραματίζονται, αυτο-σχεδιάζουν, ασκούνται σε θεατρικά εργαστήρια και με τη βοήθεια του σκηνοθέτη δένουν τις δυνατότητες τους σε ένα άρτιο σύνολο. Οι πρόβες απαιτούν κατάθεση χρόνου και πολλή προσωπική και συλλογική δουλειά, αλλά το αποτέλεσμα τους δικαιώνει.

Για να συμμετάσχει κανείς αυτό που χρειάζεται είναι αγάπη για το θέατρο, ομαδικό πνεύμα και όρεξη για δουλειά (το ταλέντο είναι πάντα ευπρόσδεκτο αλλά όχι απαραίτητο).

Για όποιον ενδιαφέρεται, στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους γίνεται ανακοίνωση για τις ανοιχτές συναντήσεις στην ομάδα «Θεατρική Ομάδα Ιατρικής Αθηνών» στο Facebook.

Η συνέχεια επί σκηνής ...

Η Ιστορία...

1995: «Όνειρο Θερινής Νύχτας» W. Shakespeare

1996: «Η Όπερα της Πεντάρας» B. Brecht

1997: «Η Αυλή των Θαυμάτων» Ι. Καμπανέλλης

1998: «Κερασιές» Η. Βλάχος (πρώην μέλος της ομάδας)

1999: «Η Φιλονικία» Marivaux

2000: «Ο Γλάρος» Α. Τσέχωφ

2001: «Οντίν» J. Giraudoux

2002: «Ο Δράκος» E. Schwartz

2003: «Η Φρεναπάτη» T. Kushner

2004: «Τα Μαγικά Μαξιλάρια» E. Τριβιζάς

2005: «Το Παιχνίδι της Σφαγής» E. Ionescu

2006: «Δωδέκατη Νύχτα» W. Shakespeare

2007: «Η Επίσκεψη της Γηραιάς Κυρίας» F. Durrenmatt

2008: «Ο καλός Άνθρωπος του Σετσουάν» B. Brecht

2009: «Φτζικτ» Κείμενο και Σκηνοθεσία Π. Ρενιέρης
«Οδυσσέα γύρισε σπίτι» Ι. Καμπανέλλης

2010: «Ρωμαίος και Ιουλιέτα» W. Shakespeare

2011: «Πέερ Γκύντ» H. Ibsen

2012: «Για να σε βλέπω καλύτερα» από Συλλογή Παραμυθιών

- 2013: «Μία Κωμωδία» Ι. Καμπανέλλης
 2014: «Antebellum» Σκηνική σύνθεση των τελευταίων έργων του Α. Τσέχωφ
 2015: «Ubu Roi» Alfred Jarry
 2016: «Το ξύπνημα της Άνοιξης» F. Wedekind
 «Το Καμίνι» Α. Miller
 2017: «Hamlet» W. Shakespeare
 «Όνειρο Θερινής Νύχτας» W. Shakespeare
 2018: «Balm in Gilead» Lanford Wilson
 2019: «Η Μικρή μας Πόλη» T. Wilder

Ορειβατικός φοιτητικός φυσιολατρικός ιατρικός σύλλογος – ΟΦΙΣ

Ο ΟΦΙΣ είναι μια φοιτητική ομάδα, που δραστηριοποιείται στην Ιατρική Σχολή Αθηνών, από το 2001. Βασικός στόχος της είναι η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των φοιτητών (και όχι μόνο). Από τον ΟΦΙΣ, έχουν κατά καιρούς διοργανωθεί προγράμματα ανακύκλωσης, προβολές ταινιών, σεμινάρια ορειβα-

σίας, χαριστικό παζάρι, εθελοντικές δράσεις και πολλές πεζοπορικές (και ποδηλατικές) εκδρομές, σε μέρη όπως η Πάρνηθα, ο Ταύγετος, ο Πάρνωνας, το Παναιτωλικό, η Δίρφυ, το φαράγγι των Καλιανών, η λίμνη Τριχωνίδα και η Αίγινα.

- e-mail επικοινωνίας: ofis7901@yahoo.gr (στείλε κενό mail, για τη mailing list).
- Facebook group: Ο.Φ.Ι.Σ.!!!!!!

Φιλαθλητική Κίνηση Φοιτητών Ιατρικής Αθηνών – "Ιωάννης Γεωργιάδης" (ΦΙΚΦΙΑ)

Δημιουργήθηκε το 2008 από φοιτητές του τότε 2ου έτους. Διοργάνωση εσωτερικών

πρωταθλημάτων, συμμετοχή σε αγώνες δρόμου και Μαραθώνιους σε Ελλάδα και εξωτερικό (Ρώμη, Βιέννη), εκδρομές για πεζοπορία και άλλα σπορ στη φύση (Παρνασσός, Εύηνος, Καλάβρυτα, Υμητός, Πάρνηθα, Επίδαυρος, Ζήρεια) απογεύματα για jogging κοντά στη Σχολή, χαλαρή διάθεση, κέφι και όρεξη... λίγες λέξεις για να περιγράψει κανείς τη δραστηριότητα της ΦΙΚΦΙΑ.

– fikfia.blogspot.com
– fikfia@gmail.com
– Facebook group: Φιλαθλητική Κίνηση

Ομάδα ποδοσφαίρου

Η ομάδα ποδοσφαίρου της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών έχει μεγάλη παράδοση στο χώρο του ενδοπανεπιστημιακού πρωταθλήματος ποδοσφαίρου που διεξάγεται κάθε χρόνο στο γήπεδο της Πανεπιστημιούπολης, τερματίζοντας παραδοσιακά μέσα στις τέσσερις πρώτες. Η ομάδα αποτελείται αποκλειστικά από φοιτητές Ιατρικής όλων των ετών, από το 1ο έτος μέχρι και ένα εξάμηνο μετά την ορκωμοσία. Το πρωτάθλημα ξεκινά κάθε χρόνο αρχές Νοεμβρίου. Για πληροφορίες μπορείτε να απευθυνθείτε στο Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο, όπου θα σας ενημερώσουν για το συμφοιτητή σας που είναι κάθε χρόνο υπεύθυνος ομάδας.

Κινηματογραφική ομάδα του συλλόγου φοιτητών

Η κινηματογραφική ομάδα δημιουργήθηκε το 1995 από μια παρέα φοιτητών, για τους οποίους η σχολή ήταν κάτι παραπάνω από χώρος εργαστηρίων και μαθημάτων. Από τότε μέχρι και σήμερα προβάλλονται ταινίες στο αμφιθέατρο της Παθολογικής Ανατομικής μια φορά την εβδομάδα (συνήθως την Παρασκευή). Η ομάδα συνεχί-

ζει να αποτελεί μια ανοιχτή παρέα κινηματογράφω φιλων φοιτητών κι επιλέγει ταινίες από το χώρο του ανεξάρτητου κινηματογράφου. Η διαδικασία επιλογής ταινιών λαμβάνει χώρα στο γραφείο μας που βρίσκεται στην είσοδο του Παπουλάκειου Αναγνωστηρίου της Ιατρικής Σχολής.

Στοιχεία επικοινωνίας:

e-mail: cinekofi@gmail.com
site: cinekofi.blogspot.gr
facebook: Κ.Ο.Φ.Ι (Κινηματογραφική Ομάδα Φοιτητών Ιατρικής)
τηλέφωνο: 6971887181, 6972286848

Μερικές άλλες δραστηριότητες των φοιτητών Ιατρικής με κοινωνικό χαρακτήρα

Οι φοιτητές ιατρικής οργανώνουν πλήθος δραστηριοτήτων κοινωνικού περιεχομένου άλλοτε με εντελώς δική τους πρωτοβουλία και άλλοτε στα πλαίσια μαθημάτων επιλογής. Ερεθίσματα και αφορμές αντλούνται από την άγνωστη κοινωνική πλευρά της ιατρικής –πλευρά που όμως σε ελάχιστα μαθήματα διδάσκεται– και αφορά τον πληθυσμό στο σύνολό του μαζί με τις συχνά παραμελημένες ομάδες των ηλικιωμένων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Οι δραστηριότητες των φοιτητών καλύ-

πτουν ευρύ φάσμα και στοχεύουν άλλοτε στην εξαγωγή συμπερασμάτων για την επίλυση συγκεκριμένων προβλημάτων, άλλοτε στην ενημέρωση του πληθυσμού αλλά και τον συμφοιτητών και άλλοτε στοχεύουν κατευθείαν στα συγκεκριμένα πρόσωπα από τις παραμελημένες ομάδες του πληθυσμού.

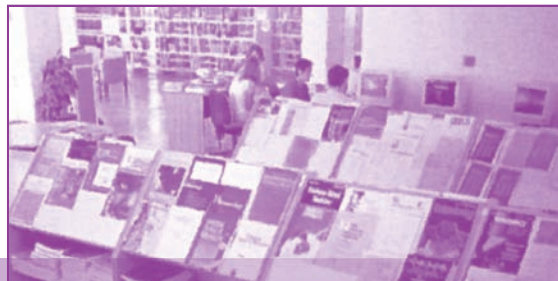
Πέρα από την επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων, η όλη διαδικασία αποτελεί για τους φοιτητές έναν εντελώς διαφορετικό τρόπο εκπαίδευσης και διευρύνει τα όρια της σκέψης και των δεξιοτήτων τους. Η συμμετοχή σε τέτοιες δραστηριότητες είναι κάτι παραπάνω από ενεργητική, είναι δημιουργική.

Ενδεικτικά, μερικές από τις δραστηριότητες είναι:

- Διοργάνωση μουσικών εκδηλώσεων στο Γηροκομείο Αθηνών
- Οργάνωση εκδρομών για άτομα με κινητικά προβλήματα
- Καταγραφή αναγκών των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε ότι αφορά τα μηχανικά τους βοηθήματα και τις οικιακές συσκευές

- Κατάρτιση προγράμματος πρόληψης ατυχημάτων στα σχολεία και καθοδήγηση των καθηγητών στην υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών από τους μαθητές. Παρουσίαση των εργασιών των μαθητών σε σχετικές ημερίδες
- Έλεγχος ασφάλειας παιδικών χαρών της Αθήνας
- Διοργάνωση ημερίδας με θέμα τις άγνωστες ειδικότητες της Ιατρικής
- Διοργάνωση εκδήλωσης με προβολή ταινίας για το ΠΙΚΠΑ Λέρου
- Διοργάνωση υπαίθριας αγοράς βιβλίων στο χώρο της Ιατρικής Σχολής
- Ενημέρωση του πληθυσμού για την παγκόσμια ημέρα των ατόμων με ειδικές ανάγκες
- Διοργάνωση σειράς ομιλιών στην Ιατρική Σχολή με θέμα τις εναλλακτικές θεραπείες
- Διοργάνωση στρογγυλής τράπεζας στην Ιατρική σχολή με θέμα βιολογικά μεταλλαγμένα τρόφιμα
- Συμμετοχή σε φοιτ. ΕΕΦΙΕ

3.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Η Βιβλιοθήκη Επιστημών Υγείας εγκαινιάστηκε τον Δεκέμβριο του 1996 και στεγάζεται σε ένα μοντέρνο κτήριο που βρίσκεται στην οδό Μ. Ασίας και Δήλου 1, ακριβώς απέναντι από την Ιατρική Σχολή.

Η Βιβλιοθήκη Επιστημών Υγείας αποτελεί ένα σύγχρονο κέντρο βιοϊατρικής πληροφόρησης και η αποστολή της είναι η δημιουργία και η στήριξη των κατάλληλων πληροφοριακών εργαλείων για την παραγωγή και διάδοση της γνώσης. Το άριστα εκπαιδευμένο προσωπικό και ο σύγχρονος εξοπλισμός της Βιβλιοθήκης συντελούν στην κάλυψη όλων των εκπαιδευτικών και ερευνητικών αναγκών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και της ευρύτερης κοινωνίας. Το διευρυμένο ωράριο λειτουργίας επιτρέπει την χρήση των συλλογών και των χώρων της Βιβλιοθήκης καθ' όλη την διάρκεια της ημέρας, εκτός Σαββάτου και Κυριακής:

Χειμερινό Ωράριο: Δευτέρα-Πέμπτη 8.00-19.00
Παρασκευή 8.00-15.00

Εαρινό Ωράριο: 8.00-15.00

Η Βιβλιοθήκη Επιστημών Υγείας διαθέτει

- Δίκτυο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών για πρόσβαση σε έγκυρες πηγές πληροφόρησης
- Σταθμό εργασίας για άτομα με κινητικά προβλήματα
- Online επιστημονικά περιοδικά
- Online ξενόγλωσσα βιοϊατρικά βιβλία
- Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών
- Ιδρυματικό αποθετήριο "Πέργαμος" για πρόσβαση στην πνευματική παραγωγή της Σχολής Επιστημών Υγείας

- Σύστημα ηλεκτρονικών παραγγελιών άρθρων και κεφαλαίων βιβλίων από τις Βιβλιοθήκες της Ελλάδας και του Εξωτερικού
- Αυτοματοποιημένο σύστημα αναζήτησης τεκμηρίων (βιβλία, περιοδικά, CD-Roms) των συλλογών της Βιβλιοθήκης
- Ηλεκτρονικά επιστημονικά βιβλία και περιοδικά
- Σημαντική συλλογή εντύπων ελληνικών και ξενόγλωσσων συγγραμμάτων
- Διδακτικά συγγράμματα «Εύδοξος» για δανεισμό στους εισαχθέντες από κατατακτήριες και στους ν+2
- Σημαντική συλλογή σπάνιου και παλαιού υλικού της ιστορικής «Παπουλάκειου Βιβλιοθήκης» για την αναδρομική έρευνα στις Επιστήμες Υγείας
- Ασύρματο δίκτυο Internet (Wi-Fi)
- Τμήμα φωτοτυπικών μηχανημάτων
- Αμφιθέατρο διαλέξεων και σεμιναρίων
- Ειδικά ντουλάπια φύλαξης προσωπικών αντικειμένων
- Αυτόματους πωλητές σνακ και ροφημάτων

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε την ιστοσελίδα μας healthsci.lib.uoa.gr για να είστε γνώστες αλλαγών που πιθανόν να συμβαίνουν στη βιβλιοθήκη, όπως στο ωράριο λειτουργίας ή και στις παρεχόμενες υπηρεσίες.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Μ. Ασίας & Δήλου 1, Γουδί

Τηλ.: 210-7461400, 210-7461401

*Αναγνωστήρια Βιβλιοθήκης
Επιστημών Υγείας.*

3. Βιβλιοθήκη Επιστημών Υγείας

Σταθμός εργασίας για άτομα με κινητικά προβλήματα.

Χώροι ομαδικής μελέτης.

4.

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2020-2021

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Περίοδος διδασκαλίας:	Από Δευτέρα 28 Σεπτεμβρίου 2020 έως και Παρασκευή 15 Ιανουαρίου 2021
Περίοδος εξετάσεων:	Από Δευτέρα 25 Ιανουαρίου 2021 έως και Παρασκευή 12 Φεβρουαρίου 2021
Επίσημες αργίες:	
- Εθνική εορτή:	Τετάρτη 28 Οκτωβρίου 2020
- Πολυτεχνείο:	Τρίτη 17 Νοεμβρίου 2020
- Διακοπές Χριστουγέννων:	Από Πέμπτη 24 Δεκεμβρίου 2020 έως και Τετάρτη 6 Ιανουαρίου 2021
- Τριών Ιεραρχών:	Σάββατο 30 Ιανουαρίου 2021

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Περίοδος διδασκαλίας:	Από Δευτέρα 15 Φεβρουαρίου 2021 έως και Παρασκευή 4 Ιουνίου 2021
Περίοδος εξετάσεων:	Από Δευτέρα 14 Ιουνίου 2021 έως και Παρασκευή 2 Ιουλίου 2021
Επίσημες αργίες:	
- Καθαρά Δευτέρα:	Δευτέρα 15 Μαρτίου 2021
- Εθνική εορτή:	Πέμπτη 25 Μαρτίου 2021
- Διακοπές Πάσχα:	Από Μ. Δευτέρα 26 Απριλίου 2021 έως και Παρασκευή 7 Μαΐου 2021
- Πρωτομαγιά:	Σάββατο 1 Μαΐου 2021
- Αγίου Πνεύματος:	Δευτέρα 21 Ιουνίου 2021
- Διακοπή μαθημάτων:	Την ημέρα των φοιτητικών εκλογών και την επόμενη Κυριακή 21 Φεβρουαρίου 2021 ημέρα κατάληψης (1973) του κτηρίου της Νομικής από εξεγερμένους φοιτητές κατά της δικτατορίας
Εξεταστική περίοδος Σεπτεμβρίου:	Από Τετάρτη 1 Σεπτεμβρίου 2021 έως και Παρασκευή 24 Σεπτεμβρίου 2021

5.

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2020-2021

5.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ (48)

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΕΣ ΣΤΟ Α΄ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2017-18 ΚΑΙ ΕΞΗΣ

ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ

Εξάμηνο	Μάθημα	"Διαλέξεις ανά εβδομάδα (Α)"	"Ασκήσεις ανά εβδομάδα (Β)"	"Σύνολο ανά εβδομάδα (Γ)"	"Τελικό σύνολο (Γ x 13 εβδομάδες εξαμήνου)"	Πιστωτικές Μονάδες
1ο	Βιολογία Ι	4	1	5	65	7
	Επιστημολογία, Ιστορία & Ηθική της Ιατρικής	2	2	4	52	3
	Ιατρική Χημεία	4	1.5	5.5	71.5	6
	Ιατρική Φυσική	4	1.5	5.5	71.5	6
	Ιατρική Στατιστική	4	1	5	65	6
	<i>Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα</i>				26	2
	<i>Σύνολο πιστωτικών μονάδων 1ου Εξαμήνου</i>					30
2ο	Βιολογία ΙΙ - Γενετική	6	1	7	91	9
	Νευροανατομία και Νευροφυσιολογία	4	4	8	104	9
	Βιολογική Χημεία Ι	4	2	6	78	5
	Ιστολογία Εμβρυολογία Ι	3	2.5	5.5	71.5	5
	<i>Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα</i>				26	2
	<i>Σύνολο πιστωτικών μονάδων 2ου Εξαμήνου</i>					30
3ο	Περιγραφική Ανατομική ΙΙ	2	3	5	65	6
	Φυσιολογία 3ου εξαμήνου	4	3	7	91	10
	Βιολογική Χημεία ΙΙ	3	—	3	39	5
	Ιστολογία Εμβρυολογία ΙΙ	3	2,5	5,5	71,5	7
	<i>Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα</i>				26	2
	<i>Σύνολο πιστωτικών μονάδων 3ου Εξαμήνου</i>					30

5.1 Πρόγραμμα Υποχρεωτικών Μαθημάτων
για τους Εισαχθέντες το Ακαδ. Έτος 2017-18

ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ

Εξάμηνο	Μάθημα	"Διαλέξεις ανά εβδομάδα (Α)"	"Ασκήσεις ανά εβδομάδα (Β)"	"Σύνολο ανά εβδομάδα (Γ)"	"Τελικό σύνολο (Γ x 13 εβδομάδες εξαμήνου)"	Πιστωτικές Μονάδες
4ο	Περιγραφική Ανατομική Ι	5	–	5	65	6
	Φυσιολογία 4 ^{ου} εξαμήνου	4	3	7	91	10
	Παθολογική Ανατομική Ι	3	1	4	52	6
	Γενική Μικροβιολογία Ανοσολογία	3	1	4	52	6
	Παθογενετικοί Μηχανισμοί (μόνο διδασκόμενο)	2	–	2	26	–
	Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα				26	2
	Σύνολο πιστωτικών μονάδων 4^{ου} Εξαμήνου					30
5ο	Παθολογική Ανατομική ΙΙ	3	3	6	78	8
	Παθολογική Φυσιολογία	6	1	7	91	7
	Φαρμακολογία Ι	3	1	4	52	5
	Ιατρική Μικροβιολογία	3	1	4	52	5
	Ιατρική Ψυχολογία	2		2	26	3
	Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα				26	2
	Σύνολο πιστωτικών μονάδων 3^{ου} Εξαμήνου					30
6ο	Σημειολογία -Νοσολογία	6	6	12	156	10
	Χειρουργική Παθολογία Ι	3	3	6	78	6
	Κλινική Φαρμακολογία	3	1	4	52	4
	Ακτινολογία Ι	4	2	6	78	4
	Προληπτική Ιατρική -Δημόσια Υγεία	4	1	5	65	4
	Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα				26	2
	Σύνολο πιστωτικών μονάδων 4^{ου} Εξαμήνου					30

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (7ο - 8ο - 9ο ΕΞΑΜΗΝΑ)

ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ/ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΕΒΔΟΜΑΔΩΝ/ΩΡΩΝ

Εξάμηνο	Μάθημα	"Διαλέξεις ανά εβδομάδα (Α)"	"Ασκήσεις ανά εβδομάδα (Β)"	"Σύνολο ανά εβδομάδα (Γ)"	"Τελικό σύνολο (Γ x 13 εβδομάδες εξαμήνου)"	Πιστω- τικές Μονάδες	
7ο	Παθολογία	4	4	8	104	10	
	Χειρουργική Παθολογία II	6	3	9	117	8	
	Γενική Επιδημιολογία και Μεθοδολογία Έρευνας	3	2	5	65	4	
	Ακτινολογία II	4	2	6	78	6	
	Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα				26	2	
	Σύνολο πιστωτικών μονάδων 7ου Εξαμήνου					30	
					ΕΒΔΟ- ΜΑΔΕΣ (Δ)	ΤΕΛΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ (ΓΧ13 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ ΕΞΑΜΗΝΟΥ)	
	*Πνευμονολογία - Εντατική Θεραπεία	12,5	14,5	27	2	54	10
	Καρδιολογία	5	30	35	2	70	8
	Νευρολογία	3	11	14	4	56	8
	Ουρολογία	6	19	25	4	100	4
	Οφθαλμολογία	6	6	12	4	48	4
	ΩΡΛ	4	10	14	4	56	4
***8ο	Ορθοπαιδική Τραυματιολογία	5	7,5	12,5	4	50	4
***9ο	**Αναισθησιολογία - Επείγουσα Ιατρική	7	6	13	4	52	4
	Δερματολογία	6	8	14	1	28	4
	Θεραπευτική	4	15	19	1	38	4
	Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα 8ου Εξαμήνου	5	7,5	12,5	4	50	4
	Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα 9ου Εξαμήνου	6	6	12	4	48	6
	Σύνολο πιστωτικών μονάδων 8ου Εξαμήνου					26	2
	Σύνολο πιστωτικών μονάδων 9ου Εξαμήνου					26	2
	Σύνολο πιστωτικών μονάδων 8ου Εξαμήνου						30
	Σύνολο πιστωτικών μονάδων 9ου Εξαμήνου						30

*οι φοιτητές χωρίζονται σε ομάδες και ασκούνται δύο εβδομάδες στο μάθημα της Πνευμονολογίας και δύο εβδομάδες στο μάθημα της Εντατικής Θεραπείας

**οι φοιτητές χωρίζονται σε ομάδες και ασκούνται μια εβδομάδα στο μάθημα της Αναισθησιολογίας και μία εβδομάδα στο μάθημα της Επείγουσας Ιατρικής

***οι φοιτητές θα ασκηθούν σε ομάδες στα μισά μαθήματα στο 8ο εξάμηνο (για το ακ.έτος 2020-21) και στα μισά μαθήματα στο 9ο εξάμηνο (για το ακ.έτος 2021-22) σύμφωνα με το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών που ακολουθούν οι εισαχθέντες στο α'εξάμηνο σπουδών από το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 και εξής

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (10^ο - 11^ο - 12^ο ΕΞΑΜΗΝΑ)
ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ/ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΕΒΔΟΜΑΔΩΝ/ΩΡΩΝ

Εξάμηνο	Μάθημα	"Διαλέξεις ανά εβδομάδα (Α)"	"Ασκήσεις ανά εβδομάδα (Β)"	"Σύνολο ανά εβδομάδα (Γ)"	Εβδο- μάδες (Δ)	"Τελικό σύνολο (Γ x 13 εβδομάδες εξαμήνου)"	Πιστωτικές Μονάδες
	Παθολογία						18
	Παιδιατρική						18
	Χειρουργική						12
	Μαιευτική - Γυναικολογία						12
	Ψυχιατρική						12
10ο	Ιατροδικαστική - Τοξικολογία						3
11ο							
12ο	Αιματολογία, ή Αναισθησιολογία, ή Γαστρεντερολογία, ή Γενική Ιατρική, ή Ενδοκρινολογία, ή Εντατική Θεραπεία, ή Θωρακο-Καρδιο-Αγγειο-Χειρουργική, ή Κλινική Γενετική, ή Νευροχειρουργική, ή Νεφρολογία, ή Ογκολογία, ή Παιδοψυχιατρική, ή Ρευματολογία						9
	Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα 10 ^{ου} εξαμήνου						2
	Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα 11 ^{ου} εξαμήνου						2
	Υποχρεωτικό κατ'επιλογήν μάθημα 12 ^{ου} εξαμήνου						2
	Σύνολο πιστωτικών μονάδων 10^{ου}-11^{ου}-12^{ου} Εξαμήνου						90

5.2 ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

1^{ου} έως 8^{ου} εξαμήνου

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΕΣ ΣΤΟ Α΄ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2017-18 ΚΑΙ ΕΞΗΣ

1ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΘΕΩΡΙΑ*

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00	ΙΑΤΡΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ	ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ	ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι	ΙΑΤΡΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ
09:00-10:00	ΙΑΤΡΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ	ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ	ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι	ΙΑΤΡΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ
10:00-11:00	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ ΙΣΤΟ- ΡΙΑ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΤΗΣ ΙΑ- ΤΡΙΚΗΣ
11:00-12:00	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ		ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ		
12:00-13:00					
13:00-14:00	ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ				

*Τα μαθήματα διεξάγονται στο αμφιθέατρο Φυσιολογίας «Γ. Κοτζιάς»

ΑΣΚΗΣΕΙΣ**

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00					
09:00-10:00					
10:00-11:00					
11:00-12:00		ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ		ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ
12:00-13:00		ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ
13:00-14:00		ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι ΕΩΣ 13.30	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ	ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι ΕΩΣ 13.30	ΒΙΟΛΟΓΙΑ Ι ΕΩΣ 13.30

**Οι φοιτητές ασκούνται κυκλικά σε ομάδες.

2ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΘΕΩΡΙΑ*

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ-ΓΕΝΕΤΙΚΗ	ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ Ι	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ - ΓΕΝΕΤΙΚΗ	ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ Ι	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ - ΓΕΝΕΤΙΚΗ
09:00-10:00	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ - ΓΕΝΕΤΙΚΗ	ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ Ι	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ - ΓΕΝΕΤΙΚΗ	ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ Ι	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ - ΓΕΝΕΤΙΚΗ
10:00-11:00	ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι
11:00-12:00		ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ		ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	
12:00-13:00					
13:00-14:00					

*Τα μαθήματα διεξάγονται στο αμφιθέατρο Φυσιολογίας «Γ. Κοτζιάς»

ΑΣΚΗΣΕΙΣ**

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00					
09:00-10:00					
10:00-11:00					
11:00-12:00	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι		ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ-ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ		
12:00-13:00	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι		ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ-ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ-ΓΕΝΕΤΙΚΗ-ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	
13:00-14:00	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι		ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ-ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ-ΓΕΝΕΤΙΚΗ-ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	
14:00-15:00	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι	ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ - ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΕΩΣ 14.30 ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ-ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι ΑΠΟ 14.30	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ-ΓΕΝΕΤΙΚΗ-ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	
15:00-16:00	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι	ΝΕΥΡ/ΓΙΑ ΕΩΣ 16.00 ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΙΙ-ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΕΩΣ 15.30	
16:00-17:00	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι	ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι		
17:00-18:00			ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι ΕΩΣ 17.30 ΝΕΥΡΟΑΝΑΤΟΜΙΑ		

**Οι φοιτητές ασκούνται κυκλικά σε ομάδες.

3ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΘΕΩΡΙΑ

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00					ΠΡΟΕΡΓΑΣΤΗ- ΡΙΑΚΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗΣ II
09:00-10:00					ΠΡΟΕΡΓΑΣΤΗ- ΡΙΑΚΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗΣ II
10:00-11:00					
11:00-12:00	ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ II	ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II		ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II
12:00-13:00	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3ου* ΕΞΑΜΗΝΟΥ	ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ II	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ*	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ*	ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ II
13:00-14:00			ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ*		

*τα μαθήματα Φυσιολογίας 3ου εξαμήνου διεξάγονται στο αμφιθέατρο Φυσιολογίας "Γ. Κοτζιάς"

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	
09:00-10:00	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	
10:00-11:00	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ II ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 3ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ II	

*οι φοιτητές ασκούνται κυκλικά σε ομάδες

5.2. Προλόγιο Πρόγραμμα Υποχρεωτικών Μαθημάτων για Εισαχθέντες το Ακαδ. Έτος 2017-18

4ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΘΕΩΡΙΑ

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00					
09:00-10:00					ΓΕΝΙΚΗ ΜΙΚΡΟ-ΒΙΟΛΟΓΙΑ & ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ
10:00-11:00	ΓΕΝΙΚΗ ΜΙΚΡΟ-ΒΙΟΛΟΓΙΑ & ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ		ΓΕΝΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟ-ΛΟΓΙΑ & ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ		
11:00-12:00	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι		ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ*		
12:00-13:00	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ*	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ*	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ*	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι
13:00-14:00	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι	ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι
14:00-15:00				ΠΑΘΟΓΕΝΕΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ**	
15:00-16:00				ΠΑΘΟΓΕΝΕΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ**	

*τα μαθήματα Φυσιολογίας 4ου εξαμήνου διεξάγονται στο αμφιθέατρο Φυσιολογίας "Γ. Κοτζιάς"

**τα μαθήματα Παθογενετικοί Μηχανισμοί (μόνο διδασκόμενο) διεξάγονται στο NABO

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00		ΓΕΝΙΚΗ ΜΙΚΡΟ-ΒΙΟΛΟΓΙΑ & ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ		ΓΕΝΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ & ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ	
09:00-10:00		ΓΕΝΙΚΗ ΜΙΚΡΟ-ΒΙΟΛΟΓΙΑ & ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ		ΓΕΝΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ & ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ	
10:00-11:00		ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ		ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ	ΓΕΝΙΚΗ ΜΙΚΡΟ-ΒΙΟΛΟΓΙΑ & ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ
11:00-12:00		ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ		ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ	ΓΕΝΙΚΗ ΜΙΚΡΟ-ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ & ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑ
12:00-13:00					
13:00-14:00					
14:00-15:00	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι		ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ
15:00-16:00	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ Ι		ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ 4ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ

**οι φοιτητές ασκούνται κυκλικά σε ομάδες

5ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΘΕΩΡΙΑ*

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ		ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ		ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ
09:00-10:00	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ		ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ		ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ
10:00-11:00	ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Ι		ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Ι		ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Ι
11:00-12:00	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ ΙΙ		ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ ΙΙ		ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ ΙΙ
12:00-13:00	ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ		ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ		ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ
13:00-14:00					
14:00-15:00				ΙΑΤΡΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ*	
15:00-16:00				ΙΑΤΡΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ*	

*Τα μαθήματα της Ιατρικής Ψυχολογίας διεξάγονται στο αμφιθέατρο Φυσιολογίας "Γ. Κοτζιάς"

ΑΣΚΗΣΕΙΣ**

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00		ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Ι ΠΑΘ/ΚΗ ΑΝΑΤ/ΚΗ ΙΙ ΠΑΘ/ΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ		ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Ι ΠΑΘ/ΚΗ ΑΝΑΤ/ΚΗ ΙΙ ΠΑΘ/ΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ	
09:00-10:00		ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Ι ΠΑΘ/ΚΗ ΑΝΑΤ/ΚΗ ΙΙ ΠΑΘ/ΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ		ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Ι ΠΑΘ/ΚΗ ΑΝΑΤ/ΚΗ ΙΙ ΠΑΘ/ΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ	
10:00-11:00		ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Ι ΠΑΘ/ΚΗ ΑΝΑΤ/ΚΗ ΙΙ ΠΑΘ/ΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ		ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Ι ΠΑΘ/ΚΗ ΑΝΑΤ/ΚΗ ΙΙ ΠΑΘ/ΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ	
11:00-12:00		ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Ι ΠΑΘ/ΚΗ ΑΝΑΤ/ΚΗ ΙΙ ΠΑΘ/ΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ		ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Ι ΠΑΘ/ΚΗ ΑΝΑΤ/ΚΗ ΙΙ ΠΑΘ/ΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ	
12:00-13:00		ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Ι ΠΑΘ/ΚΗ ΑΝΑΤ/ΚΗ ΙΙ ΠΑΘ/ΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ		ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Ι ΠΑΘ/ΚΗ ΑΝΑΤ/ΚΗ ΙΙ ΠΑΘ/ΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ	
13:00-14:00	ΠΑΘΑΝ. ΙΙ (ΚΛΙΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ)	ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Ι ΠΑΘ/ΚΗ ΑΝΑΤ/ΚΗ ΙΙ ΠΑΘ/ΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ	ΠΑΘΑΝ. ΙΙ (ΚΛΙΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ)	ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ Ι ΠΑΘ/ΚΗ ΑΝΑΤ/ΚΗ ΙΙ ΠΑΘ/ΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑ	ΠΑΘΑΝ. ΙΙ (ΚΛΙΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ)
14:00-15:00					
15:00-16:00					

**Οι φοιτητές ασκούνται κυκλικά σε ομάδες

6ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00	ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ Ι	ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ Ι	ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ
09:00-10:00	ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ Ι	ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ Ι	ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ
10:00-11:00	ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ Ι	ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ Ι	ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ
11:00-11:30	ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ Ι	ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ Ι	ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ
11:30-12:00	ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ		ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ		ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ
12:00-13:00	ΚΛΙΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ*	ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ Ι		ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ Ι	ΚΛΙΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ*
13:00-14:00	ΚΛΙΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ*	ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ Ι	ΚΛΙΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ	ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ Ι	ΚΛΙΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ*
14:00-15:00	ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ	ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ Ι	ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ	ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ Ι	ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ
15:00-16:00	ΚΛΙΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ		ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ		ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ
16:00-17:00	ΚΛΙΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ				

Τα μαθήματα και οι ασκήσεις του 6ου εξαμήνου γίνονται στους χώρους Νοσοκομείων όπου είναι εγκατεστημένες οι ανωτέρω Κλινικές. Για το μάθημα της Ακτινολογίας Ι οι μισοί φοιτητές θα ασκηθούν στο Α'Εργαστήριο Ακτινολογίας του Αρεταίειου Νοσοκομείου και οι άλλοι μισοί στο Β' Εργαστήριο Ακτινολογίας του Νοσοκομείου "Αττικόν".

Τα μαθήματα της Προληπτικής Ιατρικής και Δημόσιας Υγείας γίνονται στο αμφιθέατρο NABO.

* Οι φοιτητές για τις ασκήσεις της Κλινικής Φαρμακολογίας χωρίζονται σε ομάδες.

7ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΩΡΕΣ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08:00-09:00	ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ II	ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ II	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ II
09:00-10:00	ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ II	ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ II	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ II
10:00-11:00	ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ II	ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ II	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ II
11:00-11.30	ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ II	ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ II	ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ II
11:30-12:00	ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ		ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ		
12:00-13:00		ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ II		ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ II	
13:00-14:00	ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ II	ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ II	ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟ- ΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ
14:00-15:00	ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ II		ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ II	ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟ- ΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ
15:00-16:00					

Τα μαθήματα και οι ασκήσεις του 7ου εξαμήνου γίνονται στους χώρους Νοσοκομείων όπου είναι εγκατεστημένες οι ανωτέρω Κλινικές

Για το μάθημα της Ακτινολογίας II οι μισοί φοιτητές θα ασκηθούν στο Α'Εργαστήριο Ακτινολογίας του Αρεταίειου Νοσοκομείου και οι άλλοι μισοί στο Β' Εργαστήριο Ακτινολογίας του Νοσοκομείου "Αττικόν"

**ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 8^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2020-21
ΚΑΙ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΩΡΟΛΟΓΙΟ 9^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2021-22**

1^η ΟΜΑΔΑ

ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ
08.00 έως 13.00	1η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 2η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 3η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 4η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	15/02/21–21/02/21 22/02/21–28/02/21 01/03/21–07/03/21 08/03/21–14/03/21	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 1η ΚΑΙ 2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ 3η ΚΑΙ 4η ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΤΗΝ 1η ΚΑΙ 2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ 3η ΚΑΙ 4η ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ

ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	5η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 6η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 7η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 8η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	15/03/21–21/03/21 22/03/21–28/03/21 29/03/21–04/04/21 05/04/21–11/04/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
08.00 έως 13.00	9η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 10η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 11η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 12η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	12/04/21–18/04/21 19/04/21–25/04/21 10/05/21–16/05/21 17/05/21–23/05/21	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
	13η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 14η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	24/05/21–30/05/21 31/05/21–06/06/21	ΚΕΝΗ ΚΕΝΗ				
08.00 έως 13.00	1η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 2η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 3η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 4η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021	ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ (Κάθε φοιτητής εκπαιδεύεται για 4 εβδομάδες συνεχώς)				
08.00 έως 13.00	5η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 6η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 7η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 8η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΕΠΙ 4 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ (ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 08.00 – 10.00 ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 10.00 – 13.00)				

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ

ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	9η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 10η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 11η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 12η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
08.00 έως 13.00	13η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 14η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 13η ΚΑΙ ΤΗΝ 14η ΣΤΗΝ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 13η ΚΑΙ ΤΗΝ 14η ΣΤΗΝ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΙΑΤΡΙΚΗ			

**ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 8^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2020-21
ΚΑΙ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΩΡΟΛΟΓΙΟ 9^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2021-22**

2^η ΟΜΑΔΑ

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	1η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	15/02/21–21/02/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	2η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	22/02/21–28/02/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	3η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	01/03/21–07/03/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	4η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	08/03/21–14/03/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
08.00 έως 13.00	5η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	15/03/21–21/03/21	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
	6η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	22/03/21–28/03/21	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
	7η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	29/03/21–04/04/21	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
	8η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	05/04/21–11/04/21	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
08.00 έως 13.00	9η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	12/04/21–18/04/21	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 9η ΚΑΙ 10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				
	10η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	19/04/21–25/04/21	ΚΑΙ ΤΗΝ 11η ΚΑΙ 12η ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ				
	11η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	10/05/21–16/05/21	ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΤΗΝ 9η ΚΑΙ 10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ				
	12η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	17/05/21–23/05/21	ΚΑΙ ΤΗΝ 11η ΚΑΙ 12η ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				
	13η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	24/05/21–30/05/21	ΚΕΝΗ				
	14η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	31/05/21–06/06/21	ΚΕΝΗ				
08.00 έως 13.00	1η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ				
	2η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ	ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΕΠΙ 4 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ				
13.00	3η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ	(ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 08.00 – 10.00 ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 10.00 – 13.00)				
	4η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021					
ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	5η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
	6η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
	7η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
	8η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
08.00 έως 13.00	9η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 9η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ				
	10η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ	ΚΑΙ ΤΗΝ 10η ΣΤΗΝ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΙΑΤΡΙΚΗ				
		ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ	ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 9η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΙΑΤΡΙΚΗ				
		ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021	ΚΑΙ ΤΗΝ 10η ΣΤΗΝ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ				
08.00 έως 13.00	11η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ	ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ				
	12η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ	(Κάθε φοιτητής εκπαιδεύεται για 4 εβδομάδες συνεχώς)				
13.00	13η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ					
	14η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021					

5.2. Ωρολόγιο Πρόγραμμα Υποχρεωτικών Μαθημάτων για Εισαχθέντες το Ακαδ. Έτος 2017-18

**ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 8^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2020-21
ΚΑΙ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΩΡΟΛΟΓΙΟ 9^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2021-22
3^η ΟΜΑΔΑ**

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ

ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως	1η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	15/02/21–21/02/21	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
	2η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	22/02/21–28/02/21	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
13.00	3η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	01/03/21–07/03/21	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
	4η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	08/03/21–14/03/21	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
08.00	5η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	15/03/21–21/03/21	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 5η ΚΑΙ 6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				
13.00	6η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	22/03/21–28/03/21	ΚΑΙ ΤΗΝ 7η ΚΑΙ 8η ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ				
	7η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	29/03/21–04/04/21	ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΤΗΝ 5η ΚΑΙ 6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ				
	8η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	05/04/21–11/04/21	ΚΑΙ ΤΗΝ 7η ΚΑΙ 8η ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ

ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως	9η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	12/04/21–18/04/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	10η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	19/04/21–25/04/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
13.00	11η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	10/05/21–16/05/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	12η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	17/05/21–23/05/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	13η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	24/05/21–30/05/21	ΚΕΝΗ ΚΕΝΗ				
	14η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	31/05/21–06/06/21					

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ

ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως	1η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
	2η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ		ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
13.00	3η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ		ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
	4η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ		ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
08.00	5η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 5η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ				
13.00	6η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ		ΚΑΙ ΤΗΝ 6η ΣΤΗΝ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΙΑΤΡΙΚΗ				
			ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 5η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΙΑΤΡΙΚΗ				
			ΚΑΙ ΤΗΝ 6η ΣΤΗΝ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ				
08.00	7η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021	ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ (Κάθε φοιτητής εκπαιδεύεται για 4 εβδομάδες συνεχώς)				
13.00	8η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ						
	9η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ						
	10η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ						
08.00	11η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΕΠΙ 4 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ (ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 08.00 – 10.00 ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 10.00 – 13.00)				
13.00	12η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ						
	13η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ						
	14η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ						

**ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 8^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2020-21
ΚΑΙ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΩΡΟΛΟΓΙΟ 9^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2021-22
4^η ΟΜΑΔΑ**

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ (Κάθε φοιτητής εκπαιδεύεται για 4 εβδομάδες συνεχώς)				
08.00 έως 13.00	1η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 2η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 3η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 4η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	15/02/21–21/02/21 22/02/21–28/02/21 01/03/21–07/03/21 08/03/21–14/03/21					
08.00 έως 13.00	5η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 6η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 7η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 8η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	15/03/21–21/03/21 22/03/21–28/03/21 29/03/21–04/04/21 05/04/21–11/04/21	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΕΠΙ 4 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ (ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 08.00 – 10.00 ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 10.00 – 13.00)				
ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	9η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 10η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 11η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 12η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	12/04/21–18/04/21 19/04/21–25/04/21 10/05/21–16/05/21 17/05/21–23/05/21	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
08.00 έως 13.00	13η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 14η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	24/05/21–30/05/21 31/05/21–06/06/21	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 13η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ 14η ΣΤΗΝ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 13η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ 14η ΣΤΗΝ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ				
08.00 έως 13.00	1η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 2η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 3η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 4η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 1η ΚΑΙ 2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ 3η ΚΑΙ 4η ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΤΗΝ 1η ΚΑΙ 2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ 3η ΚΑΙ 4η ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				
ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	5η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 6η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 7η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 8η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
08.00 έως 13.00	9η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 10η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 11η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 12η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
	13η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 14η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ		ΚΕΝΗ ΚΕΝΗ				

5.2. Ωρολόγιο Πρόγραμμα Υποχρεωτικών Μαθημάτων για Εισαχθέντες το Ακαδ. Έτος 2017-18

**ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 8^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2020-21
ΚΑΙ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΩΡΟΛΟΓΙΟ 9^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2021-22**

5^η ΟΜΑΔΑ

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ

ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	
08.00 έως 13.00	1η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 2η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 3η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 4η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	15/02/21–21/02/21 22/02/21–28/02/21 01/03/21–07/03/21 08/03/21–14/03/21	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΕΠΙ 4 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ (ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 08.00 – 10.00 ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 10.00 – 13.00)

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ

ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	5η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 6η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 7η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 8η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	15/03/21–21/03/21 22/03/21–28/03/21 29/03/21–04/04/21 05/04/21–11/04/21	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
08.00 έως 13.00	9η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 10η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	12/04/21–18/04/21 19/04/21–25/04/21	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 9η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ 10η ΣΤΗΝ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 9η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ 10η ΣΤΗΝ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ				
08.00 έως 13.00	11η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 12η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 13η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ 14η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	10/05/21–16/05/21 17/05/21–23/05/21 24/05/21–30/05/21 31/05/21–06/06/21	ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ (Κάθε φοιτητής εκπαιδεύεται για 4 εβδομάδες συνεχώς)				

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ

ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	1η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 2η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 3η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 4η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
08.00 έως 13.00	5η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 6η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 7η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 8η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
08.00 έως 13.00	9η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 10η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 11η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 12η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 9η ΚΑΙ 10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ 11η ΚΑΙ 12η ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΤΗΝ 9η ΚΑΙ 10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ 11η ΚΑΙ 12η ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				
	13η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ 14η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ		ΚΕΝΗ ΚΕΝΗ				

**ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 8^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2020-21
ΚΑΙ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΩΡΟΛΟΓΙΟ 9^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2021-22**

6^η ΟΜΑΔΑ

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	1η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	15/02/21–21/02/21	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
	2η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	22/02/21–28/02/21	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
	3η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	01/03/21–07/03/21	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
	4η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	08/03/21–14/03/21	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
08.00 έως 13.00	5η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	15/03/21–21/03/21	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 5η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ				
	6η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	22/03/21–28/03/21	ΚΑΙ ΤΗΝ 6η ΣΤΗΝ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 5η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ 6η ΣΤΗΝ ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ				
08.00 έως 13.00	7η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	29/03/21–04/04/21	ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ				
	8η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	05/04/21–11/04/21	(Κάθε φοιτητής εκπαιδεύεται για 4 εβδομάδες συνεχώς)				
	9η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	12/04/21–18/04/21					
	10η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	19/04/21–25/04/21					
08.00 έως 13.00	11η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	10/05/21–16/05/21	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ				
	12η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	17/05/21–23/05/21	ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΕΠΙ 4 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ				
	13η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	24/05/21–30/05/21	(ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 08.00 – 10.00 ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 10.00 – 13.00)				
	14η ΕΒΔ/ΕΑΡ/ΕΞ	31/05/21–06/06/21					
ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	1η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
	2η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ		ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
	3η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ		ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
	4η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ		ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
08.00 έως 13.00	5η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 5η ΚΑΙ 6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				
	6η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ		ΚΑΙ ΤΗΝ 7η ΚΑΙ 8η ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ				
	7η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ		ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΤΗΝ 5η ΚΑΙ 6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ				
	8η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ		ΚΑΙ ΤΗΝ 7η ΚΑΙ 8η ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				
08.00 έως 13.00	9η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ	ΟΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΤΟΥ 9ου ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚ.ΕΤΟΥΣ 2021-22 ΘΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΟΥΝ ΤΟΝ ΜΑΪΟ 2021	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	10η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ		ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	11η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ		ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	12η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ		ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
13η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ					ΚΕΝΗ		
14η ΕΒΔ/ΧΕΙΜ/ΕΞ					ΚΕΝΗ		

5.2. Ωρολόγιο Πρόγραμμα Υποχρεωτικών Μαθημάτων για Εισαχθέντες το Ακαδ. Έτος 2017-18

5.3 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ (49)

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΑΝ ΤΟ Α΄ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΩΣ ΚΑΙ
ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2016-17

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (1ο-8ο ΕΞΑΜΗΝΟ)						
ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΩΣ*						
Εξάμηνο	Μάθημα	"Διαλέξεις ανά εβδομάδα (Α)"	"Ασκήσεις ανά εβδομάδα (Β)"	"Σύνολο ανά εβδομάδα (Γ)"	"Τελικό σύνολο (Γ x 13 εβδομάδες εξαμήνου)"	Πιστωτικές Μονάδες
1ο	Ιατρική Φυσική Ι					6
	Γενική Ιατρική Χημεία Ι					6
	Ιατρική Στατιστική					6
	Βιολογία Ι					7
	Ψυχολογία					3
	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα					2
	Σύνολο 1ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων					30
2ο	Ιατρική Φυσική ΙΙ					10
	Γενική Ιατρική Χημεία ΙΙ					9
	Βιολογία ΙΙ					9
	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα					2
	Σύνολο 2ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων					30
3ο	Περιγραφική Ανατομική ΙΙ					7
	Φυσιολογία (Χειμερινού εξαμήνου)					12
	Βιολογική Χημεία Ι					4
	Ιστολογία-Εμβρυολογία Ι					5
	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα					2
	Σύνολο 3ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων					30

*Τα μαθήματα 1^{ου} έως και 8^{ου} εξαμήνου διεξάγονται σύμφωνα με το νέο πρόγραμμα σπουδών.

Εξάμηνο	Μάθημα	"Διαλέξεις ανά εβδομάδα (Α)"	"Ασκήσεις ανά εβδομάδα (Β)"	"Σύνολο ανά εβδομάδα (Γ)"	"Τελικό σύνολο (Γ x 13 εβδομάδες εξαμήνου)"	Πιστωτικές Μονάδες
4ο	Περιγραφική Ανατομική Ι					5
	Φυσιολογία (εαρινού εξαμήνου)					12
	Βιολογική Χημεία ΙΙ					4
	Ιστολογία-Εμβρυολογία ΙΙ					7
	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα					2
	Σύνολο 4ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων					30
5ο	Παθολογική Ανατομική Ι					6
	Παθολογική Φυσιολογία Ι					5
	Γενική Μικροβιολογία Ανοσολογία					5
	Φαρμακολογία Ι					5
	Γενική Επιδημιολογία και Μεθοδολογία Έρευνας					5
	Αρχές Φιλοσοφίας και Ιστορία της Ιατρικής					2
	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα					2
	Σύνολο 5ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων					30
6ο	Παθολογική Ανατομική ΙΙ					9
	Παθολογική Φυσιολογία ΙΙ					6
	Ιατρική Μικροβιολογία					7
	Φαρμακολογία ΙΙ					6
	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα					2
	Σύνολο 6ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων					30

Εξάμηνο	Μάθημα	"Διαλέξεις ανά εβδομάδα (Α)"	"Ασκήσεις ανά εβδομάδα (Β)"	"Σύνολο ανά εβδομάδα (Γ)"	"Τελικό σύνολο (Γ x 13 εβδομάδες εξαμήνου)"	Πιστωτικές Μονάδες
7ο	Σημειολογία-Νοσολογία					13
	Χειρουργική Παθολογία Ι					8
	Ακτινολογία*					7
	Εισαγωγή στην ψυχοπαθολογία (είναι μόνο διδασκόμενο)					–
	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα					2
	Σύνολο 7ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων					30
8ο	Παθολογία					11
	Χειρουργική Παθολογία ΙΙ					10
	Προληπτική Ιατρική και Δημόσια Υγεία					5
	Ιατρική της Εργασίας					2
	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα					2
	Σύνολο 8ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων					30

Τα μαθήματα 1^{ου} έως και 8^{ου} εξαμήνου διεξάγονται σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών που ακολουθούν οι εισαχθέντες στο Α' εξάμηνο σπουδών από το ακαδημαϊκό έτος 2017-18 και εξής.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (9ο-10ο ΕΞΑΜΗΝΑ)

Μάθημα	Ώρες διδασκαλίας εβδομαδιαίως			Σύνολο διδασκαλίας εβδομάδων/ωρών		Πιστωτικές Μονάδες
	"Διαλέξεις ανά εβδομάδα (Α)"	"Ασκήσεις ανά εβδομάδα (Β)"	"Σύνολο ανά εβδομάδα (Γ)"	Εβδομάδες (Δ)	"Τελικό σύνολο (Γ x 13 εβδομάδες εξαμήνου)"	
1. Νευρολογία	6	19	25	4	100	10
2. Καρδιολογία*	3	11	14	4	56	8
3. Πνευμονολογία	12,5	14,5	27	2	54	6
4. Δερματολογία	5	7,5	12,5	4	50	4
5. Ουρολογία	6	6	12	4	48	4
6. Οφθαλμολογία	4	10	14	4	56	4
7. ΩΡΛ	5	7,5	12,5	4	50	4
8. Ορθοπαιδική Τραυματ.	7	6	13	4	52	4
9. Θεραπευτική	6	6	12	4	48	7
10. Παθολογία - Εντατική Θεραπεία	5	30	35	2	70	5
11. Μαιευτική και Γυναικολογία*	13	4	—		52	—
<i>Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα</i>					26	<i>2</i>
<i>Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα</i>					26	<i>2</i>
<i>Σύνολο 9ου-10ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων</i>						<i>60</i>

*Είναι μόνο διδασκόμενο

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ (11ο-12ο ΕΞΑΜΗΝΑ)

Μάθημα	Ώρες διδασκαλίας εβδομαδιαίως			Σύνολο διδασκαλίας εβδομάδων/ωρών		Πιστωτικές Μονάδες
	"Διαλέξεις ανά εβδομάδα (Α)"	"Ασκήσεις ανά εβδομάδα (Β)"	"Σύνολο ανά εβδομάδα (Γ)"	Εβδομάδες (Δ)	Τελικό σύνολο (Γ x Δ)	
1. Παθολογία	5	35	40	12	480	12
2. Παιδιατρική	10	30	40	10	400	14
3. Χειρουργική	6	34	40	7	280	9
4. Μαιευτική και Γυναικολογία	13	28	41	7	287	9
5. Ψυχιατρική	10	25	35	4	140	9
6. Ιατροδικαστική Τοξικολογία	4	30	34	2	68	3
<i>Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα</i>					26	<i>2</i>
<i>Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν μάθημα</i>					26	<i>2</i>
<i>Σύνολο 11ου-12ου εξαμήνου Πιστωτικών Μονάδων</i>						<i>60</i>

5.4 ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ (9^ο ΕΩΣ 12^ο ΕΞΑΜΗΝΟ)

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΑΝ ΤΟ Α' ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2016-17

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 9^{ου} ΚΑΙ 10^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2020-2021

1^η ΟΜΑΔΑ Από 01 έως 63 Α/Α Καταλόγου

ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ				
08.00 έως 13.00	1η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 3η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 4η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	28/09/20-04/09/20 05/10/20-11/10/20 12/10/20-18/10/20 19/10/20-25/10/20	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 1η ΚΑΙ 2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ 3η ΚΑΙ 4η ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΤΗΝ 1η ΚΑΙ 2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ 3η ΚΑΙ 4η ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				
ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	5η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 7η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 8η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	26/10/20-01/11/20 02/11/20-08/11/20 09/11/20-15/11/20 16/11/20-22/11/20	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
08.00 έως 13.00	9η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 11η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 12η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	23/11/20-29/11/20 30/11/20-06/12/20 07/12/20-13/12/20 14/12/20-20/12/20	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
	13η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 14η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 15η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	21/12/20-23/12/20 07/01/21-08/01/21 11/01/21-15/01/21	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				
08.00 έως 13.00	16η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 17η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 18η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 19η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/02/21-21/02/21 22/02/21-28/02/21 01/03/21-07/03/21 08/03/21-14/03/21	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΕΠΙ 4 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ (ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 08.00-10.00 ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 10.00-13.00)				
ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	20η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 21η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 22η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 23η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/03/21-21/03/21 22/03/21-28/03/21 29/03/21-04/04/21 05/04/21-11/04/21	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
08.00 έως 13.00	24η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 25η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 26η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 27η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	12/04/21-18/04/21 19/04/21-25/04/21 10/05/21-16/05/21 17/05/21-23/05/21	ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ (Κάθε φοιτητής εκπαιδεύεται για 4 εβδομάδες συνεχώς)				
	28η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 29η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	24/05/21-30/05/21 31/05/21-04/06/21	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 9^{ου} ΚΑΙ 10^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2020-2021
2^η ΟΜΑΔΑ Από 64 έως 126 Α/Α Καταλόγου

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	1η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	28/09/20-04/09/20	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	05/10/20-11/10/20	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
13.00	3η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	12/10/20-18/10/20	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	4η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	19/10/20-25/10/20	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
08.00 έως 13.00	5η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	26/10/20-01/11/20	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
	6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	02/11/20-08/11/20	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
13.00	7η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	09/11/20-15/11/20	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
	8η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	16/11/20-22/11/20	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
08.00 έως 13.00	9η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	23/11/20-29/11/20	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ				
	10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	30/11/20-06/12/20	ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΕΠΙ 4 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ				
13.00	11η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	07/12/20-13/12/20	(ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 08.00-10.00 ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 10.00-13.00)				
	12η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	14/12/20-20/12/20					
	13η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	21/12/20-23/12/20	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				
	14η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	07/01/21-08/01/21					
	15η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	11/01/21-15/01/21					

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	16η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/02/21-21/02/21	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
	17η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	22/02/21-28/02/21	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
13.00	18η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	01/03/21-07/03/21	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
	19η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/03/21-14/03/21	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
08.00 έως 13.00	20η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/03/21-21/03/21	ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ				
	21η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	22/03/21-28/03/21	(Κάθε φοιτητής εκπαιδεύεται για 4 εβδομάδες συνεχώς)				
13.00	22η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	29/03/21-04/04/21					
	23η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	05/04/21-11/04/21					
08.00 έως 13.00	24η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	12/04/21-18/04/21	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 23η ΚΑΙ 24η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				
	25η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	19/04/21-25/04/21	ΚΑΙ ΤΗΝ 25η ΚΑΙ 26η ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ				
13.00	26η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	10/05/21-16/05/21	ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΤΗΝ 23η ΚΑΙ 24η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ				
	27η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	17/05/21-23/05/21	ΚΑΙ ΤΗΝ 25η ΚΑΙ 26η ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				
	28η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	24/05/21-30/05/21	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				
	29η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	31/05/21-04/06/21					

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 9^{ου} ΚΑΙ 10^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2020-2021
3^η ΟΜΑΔΑ Από 127 έως 189 Α/Α Καταλόγου

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	1η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	28/09/20-04/09/20	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
	2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	05/10/20-11/10/20	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
	3η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	12/10/20-18/10/20	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
	4η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	19/10/20-25/10/20	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
08.00 έως 13.00	5η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	26/10/20-01/11/20	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ				
	6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	02/11/20-08/11/20	ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΕΠΙ 4 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ				
	7η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	09/11/20-15/11/20	(ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 08.00-10.00 ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 10.00-13.00)				
	8η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	16/11/20-22/11/20					
ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	9η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	23/11/20-29/11/20	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
	10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	30/11/20-06/12/20	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
	11η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	07/12/20-13/12/20	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
	12η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	14/12/20-20/12/20	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ							
08.00 έως 13.00	13η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	21/12/20-23/12/20					
	14η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	07/01/21-08/01/21					
	15η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	11/01/21-15/01/21					
	16η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/02/21-21/02/21	ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ				
08.00 έως 13.00	17η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	22/02/21-28/02/21	(Κάθε φοιτητής εκπαιδεύεται για 4 εβδομάδες συνεχώς)				
	18η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	01/03/21-07/03/21					
	19η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/03/21-14/03/21					
	20η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/03/21-21/03/21	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 19η ΚΑΙ 20η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ				
08.00 έως 13.00	21η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	22/03/21-28/03/21	ΤΗΝ 21η ΚΑΙ 22η ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ				
	22η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	29/03/21-04/04/21	ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΤΗΝ 19η ΚΑΙ 20η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ				
	23η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	05/04/21-11/04/21	ΚΑΙ ΤΗΝ 21η ΚΑΙ 22η ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				
ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	24η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	12/04/21-18/04/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	25η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	19/04/21-25/04/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	26η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	10/05/21-16/05/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	27η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	17/05/21-23/05/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ							
08.00 έως 13.00	28η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	24/05/21-30/05/21					
	29η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	31/05/21-04/06/21					

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 9^{ου} ΚΑΙ 10^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2020-2021
4^η ΟΜΑΔΑ Από 190 έως 252 Α/Α Καταλόγου

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	1η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	28/09/20-04/09/20	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ				
	2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	05/10/20-11/10/20	ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΕΠΙ 4 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ				
	3η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	12/10/20-18/10/20	(ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 08.00-10.00 ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 10.00-13.00)				
	4η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	19/10/20-25/10/20					
ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	5η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	26/10/20-01/11/20	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
	6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	02/11/20-08/11/20	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
	7η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	09/11/20-15/11/20	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
	8η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	16/11/20-22/11/20	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
08.00 έως 13.00	9η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	23/11/20-29/11/20	ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ				
	10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	30/11/20-06/12/20	(Κάθε φοιτητής εκπαιδεύεται για 4 εβδομάδες συνεχώς)				
	11η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	07/12/20-13/12/20					
	12η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	14/12/20-20/12/20					
	13η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	21/12/20-23/12/20	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				
	14η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	07/01/21-08/01/21					
	15η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	11/01/21-15/01/21					
08.00 έως 13.00	16η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/02/21-21/02/21	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 15η ΚΑΙ 16η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				
	17η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	22/02/21-28/02/21	ΚΑΙ ΤΗΝ 17η ΚΑΙ 18η ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ				
	18η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	01/03/21-07/03/21	ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΤΗΝ 15η ΚΑΙ 16η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ				
	19η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/03/21-14/03/21	ΚΑΙ ΤΗΝ 17η ΚΑΙ 18η ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				
ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	20η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/03/21-21/03/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	21η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	22/03/21-28/03/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	22η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	29/03/21-04/04/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	23η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	05/04/21-11/04/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
08.00 έως 13.00	24η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	12/04/21-18/04/21	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
	25η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	19/04/21-25/04/21	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
	26η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	10/05/21-16/05/21	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
	27η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	17/05/21-23/05/21	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
	28η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	24/05/21-30/05/21	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				
	29η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	31/05/21-04/06/21					

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 9^{ου} ΚΑΙ 10^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2020-2021
5^η ΟΜΑΔΑ Από 253 έως 315 Α/Α Καταλόγου

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως	1η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	28/09/20-04/09/20	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
	2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	05/10/20-11/10/20	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
13.00	3η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	12/10/20-18/10/20	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
	4η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	19/10/20-25/10/20	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως	5η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	26/10/20-01/11/20	ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ (Κάθε φοιτητής εκπαιδεύεται για 4 εβδομάδες συνεχώς)				
	6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	02/11/20-08/11/20					
13.00	7η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	09/11/20-15/11/20	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 9η ΚΑΙ 10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ 11η ΚΑΙ 12η ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ				
	8η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	16/11/20-22/11/20					
08.00 έως	9η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	23/11/20-29/11/20	ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΤΗΝ 9η ΚΑΙ 10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ 11η ΚΑΙ 12η ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				
	10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	30/11/20-06/12/20					
13.00	11η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	07/12/20-13/12/20	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				
	12η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	14/12/20-20/12/20					
	13η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	21/12/20-23/12/20					
	14η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	07/01/21-08/01/21					
	15η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	11/01/21-15/01/21					

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως	16η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/02/21-21/02/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	17η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	22/02/21-28/02/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
13.00	18η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	01/03/21-07/03/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	19η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	08/03/21-14/03/21	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
08.00 έως	20η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/03/21-21/03/21	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
	21η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	22/03/21-28/03/21	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ
13.00	22η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	29/03/21-04/04/21	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
	23η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	05/04/21-11/04/21	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
08.00 έως	24η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	12/04/21-18/04/21	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΕΠΙ 4 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ (ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 08.00-10.00 ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 10.00-13.00)				
	25η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	19/04/21-25/04/21					
13.00	26η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	10/05/21-16/05/21	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				
	27η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	17/05/21-23/05/21					
	28η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	24/05/21-30/05/21					
	29η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	31/05/21-04/06/21					

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 9^{ου} ΚΑΙ 10^{ου} ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2020-2021
6^η ΟΜΑΔΑ Από 316 έως 378 Α/Α Καταλόγου

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	1η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 2η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 3η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 4η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	28/09/20-04/09/20 05/10/20-11/10/20 12/10/20-18/10/20 19/10/20-25/10/20			ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΑ (Κάθε φοιτητής εκπαιδεύεται για 4 εβδομάδες συνεχώς)		
08.00 έως 13.00	5η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 7η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 8η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	26/10/20-01/11/20 02/11/20-08/11/20 09/11/20-15/11/20 16/11/20-22/11/20	ΟΙ ΜΙΣΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΗΝ 5η ΚΑΙ 6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ 7η ΚΑΙ 8η ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΜΙΣΟΙ ΤΗΝ 5η ΚΑΙ 6η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΑΣΚΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΜΟΝΑΔΑ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ 7η ΚΑΙ 8η ΣΤΗΝ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ				

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	9η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 10η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 11η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 12η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	23/11/20-29/11/20 30/11/20-06/12/20 07/12/20-13/12/20 14/12/20-20/12/20	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΑ	ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ ΩΤΟΡ/ΛΟΓΙΑ
	13η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 14η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 15η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	21/12/20-23/12/20 07/01/21-08/01/21 11/01/21-15/01/21	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	16η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 17η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 18η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 19η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/02/21-21/02/21 22/02/21-28/02/21 01/03/21-07/03/21 08/03/21-14/03/21	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ	ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ	ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ ΟΥΡΟΛΟΓΙΑ
08.00 έως 13.00	20η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 21η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 22η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 23η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	15/03/21-21/03/21 22/03/21-28/03/21 29/03/21-04/04/21 05/04/21-11/04/21	ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΕΠΙ 4 ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ (ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ 08.00-10.00 ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ 10.00-13.00)				

ΜΑΘΗΜΑ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ							
ΩΡΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΔΕΥΤΕΡΑ	ΤΡΙΤΗ	ΤΕΤΑΡΤΗ	ΠΕΜΠΤΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00 έως 13.00	24η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 25η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 26η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 27η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	12/04/21-18/04/21 19/04/21-25/04/21 10/05/21-16/05/21 17/05/21-23/05/21	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ
	28η ΕΒΔΟΜΑΔΑ 29η ΕΒΔΟΜΑΔΑ	24/05/21-30/05/21 31/05/21-04/06/21	ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΥΧΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ				

**ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΡΙΜΗΝΩΝ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ
ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
11^{ου} ΚΑΙ 12^{ου} ΕΞΑΜΗΝΩΝ**

Οι ΣΤ'ετείς φοιτητές έτους 2020-21 θα ασκηθούν κυκλικά, καθ' ομάδες φοιτητών, στο 11^ο και 12^ο εξάμηνο στην:

- α) Παθολογική Κλινική επί 12 εβδομάδες
- β) Ψυχιατρική Κλινική επί 4 εβδομάδες
- γ) Παιδιατρική Κλινική επί 10 εβδομάδες
- δ) Κλινική Μαιευτικής-Γυναικολογίας επί 7 εβδομάδες
- ε) Χειρουργική Κλινική επί 7 εβδομάδες
- στ) Ιατροδικαστική και Τοξικολογία επί 1 εβδομάδα

Το ωράριο για Κλινικές είναι 8:00" έως 14:00" καθημερινά (5 ημέρες x 6 ώρες) και αντίστοιχες εφημερίες σύμφωνα με το πρόγραμμα που εκπονείται από την αρμόδια Κλινική για το χρονικό διάστημα από 24.08.2020 έως 13.06.2021.

Το ωράριο της μιας εβδομάδας άσκησης στο Νεκροτομείο 9.00-14.00 καθορίζεται από το ΔΕΠ της Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας.

Οι φοιτητές (σύνολο 327) χωρίζονται με βάση τον αύξοντα αριθμό καταλόγου σε 3 ομάδες:

- 1η:** 1 έως 109
- 2η:** 110 έως 218
- 3η:** 219 έως 327

για τις αντίστοιχες χρονικές περιόδους κλινικών ασκήσεων: διάρκειας 14 εβδομάδων η κάθε μια.

***Στην 1η χρονική περίοδο:
24.08.2020 έως 29.11.2020***

- 1η ομάδα: 01-109
θα ασκηθεί στην Παθολογία και στην Ιατροδικαστική
- 2η ομάδα: 110-218 θα ασκηθεί στην Παιδιατρική και στην Ψυχιατρική
- 3η ομάδα: 219-327
θα ασκηθεί στη Γυναικολογία και στην Χειρουργική

***Στην 2η χρονική περίοδο:
30.11.2020 έως 07.03.2021***

- 1η ομάδα: 01-109
θα ασκηθεί στην Παιδιατρική και στην Ψυχιατρική
- 2η ομάδα: 110-218
θα ασκηθεί στη Γυναικολογία και στην Χειρουργική
- 3η ομάδα: 276-412
θα ασκηθεί στην Παθολογία και στην Ιατροδικαστική

***Στην 3η χρονική περίοδο:
08.03.2021 έως 13.06.2021***

- 1η ομάδα: 01-109
θα ασκηθεί στη Γυναικολογία και στη Χειρουργική
- 2η ομάδα: 110-218
θα ασκηθεί στην Παθολογία και στην Ιατροδικαστική
- 3η ομάδα: 219-327
θα ασκηθεί στην Παιδιατρική και στην Ψυχιατρική

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2020-21
Α' ΟΜΑΔΑ: 01-109

ΑΡ. ΚΑΤ.	ΜΑΘΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΘΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΘΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ - ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ						
1-14	KENO	24/08/20-30/08/20	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	31/08/20-06/09/20	Γ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	07/09/20-29/11/20
15-28	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	24/08/20-30/08/20	KENO	31/08/20-06/09/20	Β' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	07/09/20-29/11/20
29-42	Α' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/08/20-15/11/20	KENO	16/11/20-22/11/20	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	23/11/20-29/11/20
43-56	Α' ΠΡΟΠ.ΠΑΘ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/08/20-15/11/20	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	16/11/20-22/11/20	KENO	23/11/20-29/11/20
57-70	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	24/08/20-30/08/20	Β' ΠΡΟΠ.ΠΑΘ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	31/08/20-22/11/20	KENO	23/11/20-29/11/20
71-83	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	24/08/20-30/08/20	KENO	31/08/20-06/09/20	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	07/09/20-29/11/20
84-96	Δ' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/08/20-15/11/20	KENO	16/11/20-22/11/20	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	23/11/20-29/11/20
97-109	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	24/08/20-15/11/20	KENO	16/11/20-22/11/20	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	23/11/20-29/11/20
ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ - ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ						
1-36	Β' ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	30/11/20-07/02/21	Α' ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/02/21-07/03/21		
*	Γ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	30/11/20-07/02/21	Β' ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/02/21-07/03/21		
*37,38,42-46,49,50,54,55, 57-59,63,65-71						
**	Γ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	30/11/20-07/02/21	Α' ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/02/21-07/03/21		
**39,40,41,47,48,51-53,56, 60-62,64,72						
73-109	ΑΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	30/11/20-27/12/20	Α' ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	28/12/20-07/03/21		
ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ - ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ						
1-9	Δ' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/03/21-25/04/21	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	26/04/21-13/06/21		
10-18	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/03/21-25/04/21	Δ' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	26/04/21-13/06/21		
19-27	Β' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/03/21-25/04/21	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	26/04/21-13/06/21		
28-36	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/03/21-25/04/21	Β' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	26/04/21-13/06/21		
37-45	Α' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/03/21-25/04/21	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	26/04/21-13/06/21		
46-54	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/03/21-25/04/21	Α' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	26/04/21-13/06/21		
55-63	Β' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/03/21-25/04/21	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	26/04/21-13/06/21		
64-72	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/03/21-25/04/21	Β' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	26/04/21-13/06/21		
73-81	Γ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/03/21-25/04/21	Γ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	26/04/21-13/06/21		
82-90	Γ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/03/21-25/04/21	Γ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	26/04/21-13/06/21		
91-99	Α' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/03/21-25/04/21	Γ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	26/04/21-13/06/21		
100-109	Γ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/03/21-25/04/21	Α' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	26/04/21-13/06/21		

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2020-21
Β' ΟΜΑΔΑ: 110-218

ΑΡ. ΚΑΤ.	ΜΑΘΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΘΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΘΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ - ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ						
110-145	Β' ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/08/20-01/11/20	Α' ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	02/11/20-29/11/20		
*	Γ' ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/08/20-01/11/20	Β' ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	02/11/20-29/11/20		
	*146,147,151-155,158,159,163,164,166-168,172,174-180					
**	Γ' ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/08/20-01/11/20	Α' ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	02/11/20-29/11/20		
	**148-150,156,157,160-162,165,169-171,173,181					
182-218	Α' ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/08/20-20/09/20	Α' ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	21/09/20-29/11/20		
ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ - ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ						
110-118	Δ' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	30/11/20-17/01/21	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	18/01/21-07/03/21		
119-127	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	30/11/20-17/01/21	Δ' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	18/01/21-07/03/21		
128-136	Β' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	30/11/20-17/01/21	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	18/01/21-07/03/21		
137-145	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	30/11/20-17/01/21	Β' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	18/01/21-07/03/21		
146-154	Α' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	30/11/20-17/01/21	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	18/01/21-07/03/21		
155-163	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	30/11/20-17/01/21	Α' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	18/01/21-07/03/21		
164-172	Β' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	30/11/20-17/01/21	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	18/01/21-07/03/21		
173-181	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	30/11/20-17/01/21	Β' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	18/01/21-07/03/21		
182-190	Γ' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	30/11/20-17/01/21	Γ' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	18/01/21-07/03/21		
191-199	Γ' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	30/11/20-17/01/21	Γ' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	18/01/21-07/03/21		
200-208	Α' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	30/11/20-17/01/21	Γ' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	18/01/21-07/03/21		
209-218	Γ' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	30/11/20-17/01/21	Α' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	18/01/21-07/03/21		
ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ - ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ						
110-123	ΚΕΝΟ	08/03/21-14/03/21	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	15/03/21-21/03/21	Γ' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/03/21-13/06/21
124-137	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	08/03/21-14/03/21	ΚΕΝΟ	15/03/21-21/03/21	Β' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	22/03/21-13/06/21
138-151	Α' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/03/21-30/05/21	ΚΕΝΟ	31/05/21-06/06/21	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	07/06/21-13/06/21
152-165	Α' ΠΡΟΠ. ΠΑΘ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/03/21-30/05/21	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	31/05/21-06/06/21	ΚΕΝΟ	07/06/21-13/06/21
166-179	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	08/03/21-14/03/21	Β' ΠΡΟΠ. ΠΑΘ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	15/03/21-06/06/21	ΚΕΝΟ	07/06/21-13/06/21
180-192	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	08/03/21-14/03/21	ΚΕΝΟ	15/03/21-21/03/21	ΠΑΘ/ΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	22/03/21-13/06/21
193-205	Δ' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/03/21-30/05/21	ΚΕΝΟ	31/05/21-06/06/21	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	07/06/21-13/06/21
206-218	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	08/03/21-30/05/21	ΚΕΝΟ	31/05/21-06/06/21	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	07/06/21-13/06/21

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2020-21
Γ΄ ΟΜΑΔΑ: 219-327

Ρ. ΚΑΤ.	ΜΑΘΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΘΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΘΗΜΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ - ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ						
219-227	Δ' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/08/20-11/10/20	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	12/10/20-29/11/20		
228-236	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/08/20-11/10/20	Δ' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	12/10/20-29/11/20		
237-245	Β' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/08/20-11/10/20	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	12/10/20-29/11/20		
246-254	Β' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/08/20-11/10/20	Β' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	12/10/20-29/11/20		
255-263	Α' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/08/20-11/10/20	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	12/10/20-29/11/20		
264-272	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/08/20-11/10/20	Α' ΠΡΟΠ. ΧΕΙΡ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	12/10/20-29/11/20		
273-281	Β' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/08/20-11/10/20	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	12/10/20-29/11/20		
282-290	Α' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/08/20-11/10/20	Β' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	12/10/20-29/11/20		
291-299	Γ' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/08/20-11/10/20	Γ' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	12/10/20-29/11/20		
300-308	Γ' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/08/20-11/10/20	Γ' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	12/10/20-29/11/20		
309-317	Α' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/08/20-11/10/20	Γ' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	12/10/20-29/11/20		
318-327	Γ' ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	24/08/20-11/10/20	Α' ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	12/10/20-29/11/20		
ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ - ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ						
219-232	KENO	30/11/20-06/12/20	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	07/12/20-13/12/20	Γ' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	14/12/20-07/03/21
233-246	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	30/11/20-06/12/20	KENO	07/12/20-13/12/20	Β' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	14/12/20-07/03/21
247-260	Α' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	30/11/20-21/02/21	KENO	22/02/21-28/02/21	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	01/03/21-07/03/21
261-274	Α' ΠΡΟΠ. ΠΑΘ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	30/11/20-21/02/21	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	22/02/21-28/02/21	KENO	01/03/21-07/03/21
275-288	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	30/11/20-06/12/20	Β' ΠΡΟΠ. ΠΑΘ/ΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	07/12/20-28/02/21	KENO	01/03/21-07/03/21
289-301	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	30/11/20-06/12/20	KENO	07/12/20-13/12/20	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ	14/12/20-07/03/21
302-314	Δ' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	30/11/20-21/02/21	KENO	22/02/21-28/02/21	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	01/03/21-07/03/21
315-327	ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ	30/11/20-21/02/21	KENO	22/02/21-28/02/21	ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	01/03/21-07/03/21
ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ - ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ						
219-254	Β' ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/03/21-16/05/21	Α' ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	17/05/21-13/06/21		
*	Γ' ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/03/21-16/05/21	Β' ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	17/05/21-13/06/21		
*255,256,260-264,267,268,272,273, 275-277,281,283-289						
**	Γ' ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/03/21-16/05/21	Α' ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	17/05/21-13/06/21		
**257,258,259,265,266, 269-271,274,278-280,282,290						
291-327	Α' ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	08/03/21-04/04/21	Α' ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	05/04/21-13/06/21		

5.5 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΕΣ ΣΤΟ Α΄ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2017-18 ΚΑΙ ΕΞΗΣ

1ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Βιολογία Ι (Κωδ. 500406)

ώρες 65

Τομέας Βασικών Ιατρικών Επιστημών

Εισαγωγή στην Βιολογία. Επιστημονική μεθοδολογία και πείραμα. Εξέλιξη του κυττάρου. RNA και προέλευση της ζωής, η έννοια του ριβόζυμου. Γενική θεώρηση και βασικά χαρακτηριστικά της οργάνωσης του κυττάρου. Ευκαρυωτικοί και προκαρυωτικοί οργανισμοί. Κυτταρική ποικιλομορφία. Πρότυποι οργανισμοί μελέτης. Χημική σύσταση του κυττάρου. Τα είδη των μακρομορίων του κυττάρου. Ενζυμική κατάλυση. Σύγχρονες εργαστηριακές τεχνικές. Τεχνικές λήψης βιολογικού υλικού και τεχνικές μελέτης του κυττάρου και οι διαγνωστικές τους εφαρμογές: φωτομικροσκόπιο, μικροσκόπιο φθορισμού, ηλεκτρονικό μικροσκόπιο, κυτταροχημεία και ανοσοϊστοχημεία, κυτταρική κλασμάτωση, ηλεκτροφόρηση, χρωματογραφία, αυτοραδιογραφία, κυτταροκαλλιέργειες. Τα είδη και ο ρόλος των βιομορίων του κυττάρου. Δομή και λειτουργία των πρωτεϊνών. Δομή της πλασματικής μεμβράνης, λιπιδική διπλοστιβάδα και μεμβρανικές πρωτεΐνες. Σύνάψεις και νευρομυϊκή σύναψη. Πρωτεΐνες-φορείς, ιοντικοί δίαυλοι, αντλία Na^+/K^+ , δυναμικό μεμβράνης, σηματοδότηση σε νευρικά κύτταρα. Ενδομεμβρανικό σύστημα του κυττάρου, μετα-μεταφραστικές τροποποιήσεις, οδοί έκκρισης και ενδοκυττάρωσης. Σύμπλοκο Golgi, λυσοσώματα, υπεροξυσώματα. Αποταμιευτικές ασθένειες. Γενικές αρχές κυτταρικής σηματοδότησης, υποδοχείς που συνδέονται με G-πρωτεΐνες ή με ένζυμο. Κυτταροσκελετός: Ενδιάμεσα νημάτια, μικροσωληνί-

σκοι, μικροϊνίδια ακτίνης, βλεφαρίδες, κυτταρική κίνηση, κυτταροσκελετικές ασθένειες. Δομή και λειτουργία του σαρκομεριδίου. Μηχανισμοί παραγωγής ενέργειας στο κύτταρο. Μιτοχόνδρια, κύκλος του κιτρικού οξέως, οξειδωτική φωσφορυλίωση. Χλωροπλάστες και φωτοσύνθεση. Κυτταρική διαίρεση: μίτωση και μείωση. Κυτταρικός κύκλος και μηχανισμοί ελέγχου του κυτταρικού κύκλου. Πολυκυτταρική οργάνωση, κυτταρική διασύνδεση, δομή και λειτουργία της εξωκυττάριας θεμέλιας ουσίας. Βασικές αρχές Αναπτυξιακής Βιολογίας: Προέλευση των ιστών, εμβρυϊκή μορφογένεση, διαφορική γονιδιακή έκφραση, ομοιωτικά γονίδια. Κυτταρική εξαλλαγή και μηχανισμοί καρκινογένεσης.

Εργαστηριακές ασκήσεις

1. Το φωτονικό μικροσκόπιο - μέθοδοι παρατήρησης του κυττάρου

Θεωρητικό μέρος: Μηχανικά μέρη του φωτονικού μικροσκοπίου. Εφαρμογές της μικροσκοπίας στις βιοϊατρικές επιστήμες με παραδείγματα.

Πρακτικό μέρος: Πρακτική εξάσκηση στη παρασκευή βιολογικών δειγμάτων για μικροσκοπική παρατήρηση καθώς και στη χρήση του μικροσκοπίου για την παρατήρηση μονιμοποιημένου και νωπού βιολογικού υλικού.

2. Ηλεκτροφόρηση Πρωτεϊνών

Θεωρητικό μέρος: Συγκριτική ανάλυση του πρωτεϊνικού προφίλ οργανισμών με σκοπό την κατανόηση βασικών τεχνικών ταυτοποίησης πρωτεϊνών.

Πρακτικό μέρος: Ανάλυση με την μέθοδο ηλεκτροφόρησης σε πήκτωμα πολυακρυλαμίδης, σε πρωτεΐνες προερχόμενες από διαφορετι-

κούς ιστούς. Η αναγνώριση και ταυτοποίηση των διαφορετικών ζωνών που προκύπτουν θα εκτιμηθούν με τη χρήση μαρτύρων γνωστού μοριακού βάρους.

3. Ανοσο-ενζυμικές μεθοδολογίες: μέθοδος ELISA
Θεωρητικό μέρος: Ανοσοδιαγνωστικές τεχνικές που αφορούν τη διάγνωση.

Πρακτικό μέρος: Ανίχνευση ύπαρξης αντισώματος στον ορό αίματος ασθενούς έναντι συγκεκριμένου αντιγόνου. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιείται δευτερογενές αντίσωμα συζευγμένο με το ένζυμο HRP, το οποίο οξειδώνει το χρωμογόνο υπόστρωμα (TMB) και παράγεται μπλε χρώμα.

Παρατηρήσεις

- Τα εργαστήρια της Βιολογίας Ι πραγματοποιούνται κατά την διάρκεια του χειμερινού εξαμήνου και δεν επαναλαμβάνονται.
- Στην διδακτέα και εξεταστέα ύλη της Βιολογίας Ι, περιλαμβάνεται και το περιεχόμενο των εργαστηριακών ασκήσεων.
- Η ύλη των εργαστηρίων είναι αναρτημένη στο «η – τάξη» (MED 849).
- Οι Εργαστηριακές ασκήσεις είναι προαπαιτούμενες: δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις έχουν όσοι φοιτητές ασκήθηκαν κανονικά ή έχουν κάνει αναγνώριση των εργαστηρίων.

2. Επιστημολογία, Ιστορία και Ηθική της

Ιατρικής (Κωδ. 721)

ώρες 52

Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

Ενότητα Α': Ιστορία της Ιατρικής

- Η ιατρική του πρωτόγονου ανθρώπου και των

αρχαίων λαών (Αιγυπτιακή, -Μεσοποταμιακή, Κινεζική, Ινδική, Εβραϊκή, Προκολομβιανή)

- Η άσκηση της ιατρικής στην Μινωική, Μυκηναϊκή και Ομηρική περίοδο/ Ασκληπιακή Ιατρική
- Οι προσωκρατικοί φιλόσοφοι και η θεμελίωση της ορθολογικής σκέψης στην ιατρική
- Η Ιπποκρατική Ιατρική
- Η Αλεξανδρινή ιατρική/Η Ιατρική στην Αρχαία Ρώμη
- Η ιατρική στο Βυζάντιο
- Η Αραβοισλαμική ιατρική
- Η ιατρική την περίοδο του Μεσαίωνα
- Η Ιατρική στην Αναγέννηση και η συστηματοποίηση των επιστημονικών γνώσεων
- Ο 19ος αιώνας και η ιατρική επανάσταση
- Ο 20ος αιώνας και οι μεγάλες ανακαλύψεις
- Η Ελληνική Ιατρική από την δημιουργία του Ελληνικού Κράτους και τα επιτεύγματα της

Ενότητα Β': Επιστημολογία και Ανθρωπιστικές Επιστήμες στην Ιατρική

- Γλώσσα και λόγος στην ιατρική εκπαίδευση: η επίδραση της Ελληνικής ιατρικής στην σύγχρονη ιατρική ορολογία
- Η εξέλιξη των νοσοκομείων και των υποδομών υγείας στον χρόνο και η αλληλεπίδραση τους με την κοινωνία
- Η ίδρυση των πρώτων Πανεπιστημίων και Ιατρικών Σχολών στην Ευρώπη: Η φοιτητική ζωή και τα φοιτητικά κινήματα
- Θεουργική – Μοναστηριακή Ιατρική και η σημερινή έννοια του θαύματος
- Το στίγμα στην ιατρική
- Οι μεγάλες μάστιγες της ανθρωπότητας και η επίδρασή τους στην εξέλιξη της ιατρικής, στην κοινωνία, την υγειονομική πολιτική και την λογοτεχνία – Μέρος Α: πανούκλα, χολέρα, γρίπη
- Οι μεγάλες μάστιγες της ανθρωπότητας και η επίδρασή τους στην εξέλιξη της ιατρικής, στην

κοινωνία, την υγειονομική πολιτική και την λογοτεχνία – Μέρος Β: λέπρα, σύφιλη, φυματίωση

- Ανθρωπιστική Ιατρική - Ιατρική και πρόσφυγες στην Ελλάδα (19ος-21ος αι)
- Η εξέλιξη της φαρμακευτικής και η επίδρασή της στον άνθρωπο και στην κοινωνία

Ενότητα Γ': Ιατρική Ηθική

- Αρχές Ιατρική Ηθικής- Ο Ιπποκρατικός όρκος και η εξέλιξη του μέσα στον χρόνο- ο Μαϊμονίδης και η «προσευχή του ιατρού».
- Το πείραμα στην ιατρική σε ζώα και ανθρώπους
- Σύγχρονα διλήμματα στην άσκηση της ιατρικής – Μέρος Α' : Μεταμοσχεύσεις, εμβολιασμοί, αντιεμβολιαστικό κίνημα
- Σύγχρονα διλήμματα στην άσκηση της ιατρικής- Μέρος Β' : ηθικά προβλήματα κατά το τέλος της ζωής, ευγονική, τα όρια της βιοτεχνολογίας (transhumanism-posthumanism)
- Η σχέση ιατρού- ασθενούς: ιατρικό απόρρητο, ενημέρωση και συναίνεση ασθενούς

Εκπαιδευτικές επισκέψεις

- Επίσκεψη στο Μουσείο Ιστορίας του ΕΚΠΑ
- Επίσκεψη στο Μουσείο Προπλασμάτων του Νοσοκομείου «Ανδρέας Συγγρός»

3. Ιατρική Χημεία (Κωδ. 500722)

ώρες 71,5

Τομέας Βασικών Ιατρικών Επιστημών

Περιεχόμενο μαθήματος

Δομή ατόμων - Κβαντομηχανική

Άτομα και Μόρια, Δυαδική υπόσταση του φωτός (κύμα-σωματίδιο), Ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία, Φάσμα Απορρόφησης Εκπομπής, το άτομο-Η, Πολυηλεκτρονικά άτομα, Τάσεις στον Περιοδικό Πίνακα

Χημικός δεσμός

Δομές Lewis, Συντονισμός και Τυπικό φορτίο, VSEPR, Θεωρία Δεσμού Σθένους, Υβριδικά Τροχιακά

Διαλύματα και διαμοριακές δυνάμεις

Το νερό διαλύτης, νερό και βιοχημικές αντιδράσεις, πολικότητα δεσμού, πολικά, μη πολικά, αμφιπαθητικά μόρια, πολικότητα αμινοξέων και λειτουργική σπουδαιότητα, αλληλεπιδράσεις του νερού με βιομόρια, η υδρόφοβη αλληλεπιδράση, ρόλος του νερού στην διαμόρφωση πρωτεΐνης και την σταθερότητα, είδη διαμοριακών δυνάμεων

Οξέα - Βάσεις - Ρυθμιστικά διαλύματα

Οξέα και βάσεις κατά Arrhenius-Bronsted-Lowry, Lewis, Πυρηνόφιλα και Ηλεκτρονιόφιλα, Ισχυρά Οξέα και Βάσεις, Ασθενή Οξέα και Βάσεις, Παράγοντες που επιδρούν στην οξύτητα /βασιμότητα ομάδων, Οξεοβασική συμπεριφορά αμινοξέων, πεπτιδίων, πρωτεϊνών και λειτουργική σπουδαιότητα, Ογκομετρήσεις Οξέων-Βάσεων, Ισοηλεκτρικό σημείο pI αμινοξέων-πεπτιδίων- πρωτεϊνών, pH και πρωτεϊνική λειτουργία, Οξεοβασικά ρυθμιστικά διαλύματα, Ρυθμιστικά διαλύματα στα βιολογικά συστήματα, πολυπρωτικά οξέα, αμινοξέα, ρυθμιστική δράση πρωτεϊνών, Ρύθμιση του pH του αίματος (το ρυθμιστικό σύστημα $\text{HCO}_3^-/\text{CO}_2$), Αιμοσφαιρίνη και pH, Οξέωση/Αλκάλωση, Άσκηση και pH

Βιοενεργητική - Θερμοδυναμική - Οξειδοαναγωγή

- Αρχές Θερμοδυναμικής – Εσωτερική Ενέργεια ΔΕ, Ενθαλπία ΔΗ, Εντροπία ΔS, Ελεύθερη ενέργεια ΔG, Χημική Ισορροπία, Σχέση ΔG με σταθερά χημικής ισορροπίας, Αρχές βιοενεργητικής, Σύζευξη βιοχημικών αντιδράσεων, Ρόλος του ATP ως ενεργειακό νόμισμα, Ρόλος άλλων μορίων που αποθηκεύουν ωφέλιμο έργο στον οργανισμό, Εισαγωγή στον μεταβολισμό

- Αριθμός οξειδωσης – Ισοστάθμιση οξειδοανα-

γωγικών αντιδράσεων, Γαλβανικά στοιχεία – Ημι-αντιδράσεις, Ηλεκτρεγερτική Δύναμη Στοιχείων, Σχέση ΔG και πρότυπου δυναμικού στοιχείου, Εξίσωση Nernst, Βιολογικές οξειδοαναγωγικές αντιδράσεις με NAD/NADH και FAD/FADH₂, εισαγωγή στην αναπνευστική αλυσίδα και την οξειδωτική φωσφορυλίωση

Η χημεία του άνθρακα - Στερεοχημεία

Δομές του άνθρακα – Ταξινόμηση οργανικών ενώσεων – Λειτουργικές οργανικές χημικές ομάδες που συμμετέχουν στα βιομόρια – Χημικές αντιδράσεις και χημικοί δεσμοί που απαντώνται στα βιομόρια – Στερεοχημικοί τύποι – Στερεοϊσομερή – Οπτική ενεργότητα – Πολωσίμετρο – Οπτική ισομέρεια – Απεικονίσεις Fisher – Ασύμμετρο άτομο C – Εναντιομέρεια – Ιδιότητες Εναντιομερών – Απεικόνιση και χαρακτηρισμός Εναντιομερών (D, L, και R, S)

Υδατάνθρακες και Γλυκοβιολογία

Μονοσακχαρίτες (αλδόζες και κετόζες) - Ημιακετάλες και κετάλες – Ανωμερή και φαινόμενο ανωμερείωσης – Αναγωγικά σάκχαρα – Μη αναγωγικά σάκχαρα – Σημαντικά μέλη μονοσακχαριτών – Γλυκοζίτες – Ο- και N-Γλυκοζιτικός δεσμός – Δισακχαρίτες – Σημαντικά μέλη δισακχαριτών – Πολυσακχαρίτες – Κυτταρίνη – Άμυλο – Γλυκογόνο – Φωσφορυλίωση Γλυκόζης – Φωσφορυλίωση γλυκογόνου – Ετεροπολυσακχαρίτες – Γλυκοζαμινογλυκάνες – Υαλουρονικό Οξύ – Συζευγμένα σάκχαρα – Πρωτεογλυκάνες – Γλυκοπρωτεΐνες – Οι υδατάνθρακες ως πληροφορικά μόρια – Λεκτίνες – Σελεκτίνες – Λεκτίνη του ιού της γρίπης – Λεκτίνη του ιού του έρπητα – Λεκτίνη του Ελικοβακτηριδίου του πυλωρού – Πέψη υδατανθράκων – Διαβήτης – Γαλακτοζαιμία – Δυσανεξία στη λακτόζη – Νοσήματα γλυκογόνου – Σάκχαρα και ομάδες αίματος – Σάκχαρα και Οδοντική πλάκα

Αμινοξέα, Πεπτίδια και Πρωτεΐνες

Αμινοξέα – Κοινά δομικά χαρακτηριστικά – L-στερεοϊσομερή – Ταξινόμηση με βάση την ομάδα R – Σπάνια αμινοξέα με σημαντικές λειτουργίες – Δράση ως οξέα και βάσεις – Αντίδραση φωσφορικών ομάδων με αμινοξέα (σερίνη, θρεονίνη, τυροσίνη) – Ακετυλίωση αμινοξέων – Αντίδραση σακχάρων με αμινοξέα (Ο- και N- Γλυκοζιτικός δεσμός) – Σχηματισμός και ιδιότητες πεπτιδικού δεσμού – Πρωτοταγής δομή των πρωτεϊνών – Δευτεροταγής δομή των πρωτεϊνών (α-έλικα και β' διαμόρφωση) – Τριτοταγής και τεταρτοταγής δομή των πρωτεϊνών – Φωσφορυλίωση και ακετυλίωση των πρωτεϊνών – Μετουσίωση και πτύχωση των πρωτεϊνών – Πρωτεΐνες Μοριακοί συνοδοί – Νοσήματα Prion – Δομή και λειτουργία πρωτεϊνών α-κερατίνης – Κολλαγόνου – Μυοσφαιρίνης – Αιμοσφαιρίνης

Χημική κινητική

Ταχύτητα χημικών αντιδράσεων, Νόμος ταχύτητας – σταθερά ταχύτητας, Ολοκληρωμένοι νόμοι ταχύτητας – χρόνος ημιζωής, Μηχανισμοί αντιδράσεων – στοιχειώδεις αντιδράσεις, Θεωρία συγκρούσεων – ενέργεια ενεργοποίησης – εξίσωση Arrhenius

Ένζυμα - Συνένζυμα

Εισαγωγή στα ένζυμα – Πώς δρουν τα ένζυμα – Η κινητική των ενζύμων προσφέρεται για την κατανόηση του μηχανισμού τους – Ταξινόμηση και ονοματολογία των ενζύμων – Παραδείγματα ενζυμικών αντιδράσεων – ρυθμιστικά ένζυμα – Καταλύτες – Δομή ενζύμων – Ισοένζυμα – ενζυμική κινητική – εξίσωση Michaelis-Menten – διερεύνηση εξίσωσης Michaelis-Menten και διάγραμμα Lineweaver Burk – ενζυμική αναστολή – συναγωνιστική – μη συναγωνιστική – ασυναγωνιστική – Αλλοστερικά ένζυμα, συνένζυμα

Λιπίδια

Ταξινόμηση Λιπιδίων – Δομή και Λειτουργία Τριγλυκεριδίων – Δομή και Λειτουργία πολικών λιπιδίων (Φωσφολιπιδίων και Σφιγγολιπιδίων) – Χοληστερόλη (στεροειδείς ορμόνες, χολικά άλατα, βιταμίνη D) - Τα Λιπίδια ως σηματοδοτικά μόρια – προσταγλανδίνες και βιταμίνες

Νουκλεοτίδια και Νουκλεϊκά Οξέα

Διαμόρφωση νουκλεοτιδίων – Ριβονουκλεοτίδια – Δεοξυριβονουκλεοτίδια – Φωσφοδιεστερικοί δεσμοί – Ολιγονουκλεοτίδια – Πολυνουκλεοτίδια (DNA, RNA) – Δομές DNA A, B και Z, μεταλλάξεις στο DNA

4. Ιατρική Φυσική (Κωδ. 500723) *ώρες 71,5* Τομέας Βασικών Ιατρικών Επιστημών

Περιεχόμενο μαθήματος

- α) Το μάθημα περιέχει παραδόσεις και εργαστηριακές ασκήσεις.
- β) Η ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει τις βασικές αρχές της Ιατρικής Ακτινοφυσικής – Ακτινοπροστασίας, τις διαγνωστικές και θεραπευτικές εφαρμογές των ακτινοβολιών στην Ιατρική καθώς και τη Φυσική του ανθρώπινου σώματος.
Η Ιατρική Ακτινοφυσική – Ακτινοπροστασία και οι διαγνωστικές και θεραπευτικές εφαρμογές των ακτινοβολιών στην Ιατρική περιλαμβάνουν τα κεφάλαια: Στοιχεία σύγχρονης Φυσικής, Αλληλεπίδραση ακτινοβολίας και ύλης, Στοιχεία δοσιμετρίας και βιολογικά αποτελέσματα ιοντιζουσών ακτινοβολιών, Στοιχεία ακτινοπροστασίας, Ακτινο-

γράφηση, Μαστογραφία, Αξονική τομογραφία, Πυρηνική Ιατρική, Τομογραφία εκπομπής ποζιτρονίων, Απεικόνιση μαγνητικού συντονισμού, Υπέρηχοι, laser, ιατρική εικόνα, φυσικές αρχές και βιολογικές επιδράσεις μη ιοντίζουσας ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας, θεραπευτικές εφαρμογές ιοντιζουσών ακτινοβολιών (Ακτινοθεραπεία)

Η Φυσική του ανθρώπινου σώματος περιλαμβάνει τα κεφάλαια: Μύες και δυνάμεις, Φυσική του σκελετού, Πίεση στο σώμα, Ώσμωση και νεφροί, Φυσική των πνευμόνων και της αναπνοής, Φυσική του καρδιαγγειακού συστήματος, Ηλεκτρικά σήματα από το σώμα, Ήχος και ομιλία, Φυσική του ωτός και της ακοής, Φυσική των οφθαλμών και της όρασης

5. Ιατρική Στατιστική (Κωδ. 500314) *ώρες 65* Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

Περιεχόμενο μαθήματος

Περιγραφική ιατρική στατιστική, δειγματοληψία, η έννοια της στατιστικής δοκιμασίας - μηδενική υπόθεση - στατιστικά σφάλματα, πιθανό σφάλμα και όρια αξιοπιστίας μέσης τιμής - σύγκριση μέσων τιμών (t-test), διαξονική κατανομή - στατιστική δοκιμασία χ^2 , πιθανό σφάλμα και όρια αξιοπιστίας αναλογίας, βασικοί κανόνες πιθανοτήτων, συσχέτιση και απλή γραμμική εξάρτηση (παλινδρόμηση) ποσοτικών χαρακτηριστικών, πολλαπλή γραμμική εξάρτηση και άλλα στατιστικά μοντέλα, ερμηνεία στατιστικών ευρημάτων, μη παραμετρικές στατιστικές δοκιμασίες, αξιολόγηση εργαστηριακών ευρημάτων.

2ο ΕΞΑΜΗΝΟ**1. Βιολογία II - Γενετική (Κωδ. 500724) ώρες 91**
Τομέας Βασικών Ιατρικών Επιστημών**Περιεχόμενο μαθήματος**

Εισαγωγή στη Γενετική. Το γονιδίωμα του ανθρώπου και η χρωμοσωμική βάση της κληρονομικότητας. Ευχρωματίνη και ετεροχρωματίνη, νουκλεοσώματα. Δομή και λειτουργία του γονιδιώματος, γονιδιακή έκφραση. Ομοιωτικά γονίδια και αναπτυξιακοί μηχανισμοί. Το μιτοχονδριακό γονιδίωμα. Αντιγραφή του DNA, μηχανισμοί επιδιόρθωσης και ανασυνδυασμός του DNA. Μεταλλαξιγένεση: Τύποι και μηχανισμοί μεταλλάξεων. Μεταγραφή. Συναρμολόγηση και επεξεργασία του mRNA. Δομή και λειτουργία του tRNA, γενετικός κώδικας, μεταφραστική λειτουργία, δομή και λειτουργία των ριβωσωμάτων. Ρύθμιση της γονιδιακής έκφρασης, Cis και trans- ρυθμιστικά στοιχεία. Μοριακή γενετική του ανθρώπου. Φυσική βάση της κληρονομικότητας. Η έννοια του αλληλομόρφου. Τύποι κληρονομότητας γονιδίων: μονογονιδιακή και πολυγονιδιακή κληρονομικότητα. Επιγενετικοί μηχανισμοί γονιδιακής έκφρασης, γενετικός ανασυνδυασμός, συνδεδεμένα γονίδια. Χαρτογράφηση και ταυτοποίηση γονιδίων που συνδέονται με ανθρώπινα νοσήματα. Μονογονιδιακά νοσήματα και η μοριακή τους βάση. Γενετική νοσημάτων με πολυπαραγοντική κληρονομότητα. Αλληλεπίδραση γονιδίων. Βασικές αρχές πληθυσμιακής γενετικής, νόμος των Hardy-Weinberg. Πολυμορφισμοί στο επίπεδο του DNA. Κλινική κυτταρογενετική και χρωμοσωμικές ατυπίες αυτοσωμικών και φυλετικών χρωμοσωμάτων. Γονιδιακή έκφραση σε εξειδικευμένα ευκαρυωτικά συστήματα. Υποδείγματα νόσων: θαλασσαιμία, κυστική ίνωση. Ανοσοσφαιρίνες και μείζον σύμπλεγμα ιστοσυμβατότητας. Γενικά περί ιών, δομή και κύκλος ζωής των ιών. DNA και RNA ιοί, ογκογόνοι

ιοί, ρετροϊοί. Γενετική και γονιδιωματική του καρκίνου. Γενετική μηχανική, αρχές και εφαρμογές. Μέθοδοι εκτίμησης της γονιδιακής έκφρασης. Αντίστροφη γενετική: επιτυχείς εφαρμογές. Μεταφορά και έκφραση γονιδίων σε κύτταρα θηλαστικών. Σύγχρονες μεθοδολογίες μοριακής ανάλυσης γενετικών νόσων. Γονιδιακή θεραπεία γενετικών νοσημάτων. Αναπτυξιακή γενετική: διαταραχές της ανάπτυξης, δυσμορφίες και συγγενείς ανωμαλίες. Πρακτικές εφαρμογές Μοριακής Γενετικής. Προγεννητική και προεμφυτευτική διάγνωση. Φαρμακογενετική και φαρμακογονιδιωματική. Γενετική συμβουλευτική και βιοηθική.

Εργαστηριακές ασκήσεις

1. Απομόνωση DNA & αλυσιδωτή αντίδραση πολυμεράσης (PCR)

Θεωρητικό μέρος: Απομόνωση DNA από κύτταρα του στοματικού βλεννογόνου και εκλεκτικός πολλαπλασιασμός συγκεκριμένης περιοχής με την μέθοδο PCR. Ανάλυση ερευνητικών και διαγνωστικών εφαρμογών της PCR στη μοριακή βιολογία.

Πρακτικό μέρος: Απομόνωση DNA από επιθηλιακά κύτταρα παρειάς με εμπορικά διαθέσιμο σύστημα αντιδραστηρίων. Αλληλοειδική αλυσιδωτή αντίδραση πολυμεράσης, με τη χρήση ειδικών ανιχνευτών για τη διερεύνηση της ύπαρξης μιας έλλειψης 300 bp στο γονίδιο Alu στο χρωμόσωμα 16. Πρακτική εξάσκηση στη παρασκευή βιολογικών δειγμάτων για μικροσκοπική παρατήρηση καθώς και στη χρήση του μικροσκοπίου για την παρατήρηση μονιμοποιημένου και νωπού βιολογικού υλικού.

2. Ηλεκτροφόρηση DNA – Γονότυπος

Θεωρητικό μέρος: Αναλυτική αναφορά στην ηλεκτροφόρηση μορίων DNA σε πήκτωμα αгарόζης, και ηλεκτροφόρηση των προϊόντων από την ενίσχυση τμήματος του γονιδίου Alu, που

πραγματοποιήθηκε στην 1η άσκηση, προκειμένου να αναδειχθούν οι γονότυποι που θα προκύψουν. Οι συχνότητες των αλληλόμορφων για έναν σημειακό μονονουκλεοτιδικό πολυμορφισμό (SNP) ή μια έλλειψη/προσθήκη αλληλουχίας, δύνανται να διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των διαφόρων πληθυσμών. Στα πλαίσια αυτής της άσκησης θα αναπτυχθεί επίσης η έννοια της ισορροπίας Hardy-Weinberg, θα αναλυθούν οι προϋποθέσεις για αυτή την ισορροπία και θα εξηγηθεί η έννοια της ετεροζυγωτίας.

Πρακτικό μέρος: Παρασκευή πηκτώματος αгарόζης στο οποίο θα γίνει ηλεκτροφόρηση των προϊόντων από την ενίσχυση τμήματος του γονιδίου Alu, που πραγματοποιήθηκε στην 1η άσκηση. Με βάση τα αποτελέσματα της ηλεκτροφόρησης, θα υπολογιστούν οι συχνότητες γονοτύπων και αλληλομόρφων για το εξεταζόμενο χαρακτηριστικό.

3. Ταυτοποίηση DNA: Βρείτε τον δολοφόνο

Θεωρητικό μέρος: Εισαγωγή στην γενετική ποικιλότητα και τους γενετικούς πολυμορφισμούς. Αναλύεται η χρήση περιοριστικών ενδονουκλεασών ως μοριακά εργαλεία στον προσδιορισμό της γενετικής ποικιλότητας και η χρησιμότητα τους στην ιατροδικαστική.

Πρακτικό μέρος: Πρακτική άσκηση στην αποτύπωση DNA. Γίνεται χρήση περιοριστικών ενδονουκλεασών και ηλεκτροφόρησης DNA για τον προσδιορισμό του υπόπτου από σκηνή εγκλήματος.

Παρατηρήσεις

- Τα εργαστήρια της Βιολογίας II, πραγματοποιούνται κατά την διάρκεια του εαρινού εξαμήνου και δεν επαναλαμβάνονται.
- Στην διδακτέα και εξεταστέα ύλη της Βιολογίας II, περιλαμβάνεται και το περιεχόμενο των εργαστηριακών ασκήσεων.

- Η ύλη των εργαστηρίων είναι αναρτημένη στο «η – τάξη» (MED 849).
- Οι Εργαστηριακές ασκήσεις είναι προαπαιτούμενες: Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις έχουν όσοι φοιτητές ασκήθηκαν κανονικά ή έχουν κάνει αναγνώριση των εργαστηρίων.

2. Νευροανατομία & Νευροφυσιολογία *ώρες 104* Τομέας Βασικών Ιατρικών Επιστημών (Κωδ. 500725)

Περιεχόμενο μαθήματος

Ενότητα: Νευροανατομία

Εισαγωγή στη Νευροανατομία (Οργάνωση & Διάπλαση) - Νευρικά και Γλιακά Κύτταρα: σώματα – άξονες νευρικών κυττάρων, συνάψεις (ορισμοί) - Τα Εγκεφαλικά Ημισφαίρια (κύριες αύλακες, σχισμές & έλικες εξωτερική & εσωτερική επιφάνεια), Κυτταροαρχιτεκτονική των ημισφαιρίων - Λειτουργική τοπογραφία των ημισφαιρίων (πεδία των λοβών) - Επικρατές ημισφαίριο - Λευκή ουσία των ημισφαιρίων (Συνδεδετικές ίνες, Συνδεδεσμένες ίνες, & προβλητικές ίνες), Διάμεσος εγκέφαλος (Θάλαμος, Επιθάλαμος, Μεταθάλαμος), Υποθάλαμος και Υπόφυση, Μεταιχμιακό σύστημα, Βασικά γάγγλια (ανατομική & συνδέσεις) - Μέσος εγκέφαλος (εξωτερική & εσωτερική μορφολογία), Γέφυρα (εξωτερική & εσωτερική μορφολογία) - Προμήκης Μυελός (εξωτερική & εσωτερική μορφολογία) - Τέταρτη κοιλία, Παρεγκεφαλίδα (φλοιός & πυρήνες) - Δικτυωτός Σχηματισμός (ανιών & κατιών σύστημα) - Νωτιαίος μυελός (φαιά και λευκή ουσία), Νωτιαία νεύρα – Νωτιαία γάγγλια - Μήνιγγες του Εγκεφάλου - Μήνιγγες του Νωτιαίου Μυελού, Αιμάτωση του εγκεφάλου - Αιμάτωση του νωτιαίου Μυελού – Κοιλίες του Εγκεφάλου, Κατιόντα Δεμάτια: εκούσια κινητικότητα (πυραμидικό σύστημα) - Κατιόντα Δεμάτια: παράπλευρη κινητικότητα (εξοπυραμидικό σύστημα) – Οδοί συνειδητής γενικής αισθητικότητας, Ενδοεγκεφαλι-

κές συνδέσεις για εξωπυραμιδικό σύστημα – Συνδέσεις μεταχιαμακού συστήματος, Αυτόνομο Νευρικό Σύστημα: Οργάνωση, ανώτερα κέντρα, γάγγλια, νεύρα, οδοί για σπλαχνοκινητικότητα και (ιδιοδεκτική) σπλαχνοαισθητικότητα, Βάση κρανίου, Εγκεφαλικά νεύρα: Λειτουργική οργάνωση, αισθητικά, κινητικά και μεικτά εγκεφαλικά νεύρα, Οφθαλμός – Οφθαλμοκινητικά νεύρα – Οπτικό νεύρο - Οπτική οδός, Έσω ους – Αιθουσοκοχλιακό (στατικοακουστικό) νεύρο – Ακουστική οδός

Ενότητα: Νευροφυσιολογία

Νευρικό κύτταρο – διεγερσιμότητα – δυναμικό ηρεμίας – αγωγή διέγερσης, σύναψη, νευρωνικό κύκλωμα, λειτουργική οργάνωση νευρικού συστήματος, αντανάκλαστικά. Αισθητικότητα – υποδοχείς – λειτουργία αισθητικών υποδοχέων, μεταφορά και ερμηνεία αισθητικών πληροφοριών στο Κ.Ν.Σ., σωματικές αισθήσεις. Κινητικότητα – οργάνωση κινητικότητας, εκούσιος έλεγχος της στάσης και της κίνησης – κατιόντα συστήματα ελέγχου της κίνησης – βασικά γάγγλια – παρεγκεφαλίδα. Αυτόνομο νευρικό σύστημα – σπλαχνικές λειτουργίες – υποδοχείς αυτόνομου νευρικού συστήματος. Δικτυωτός σχηματισμός, ηλεκτρική δραστηριότητα του εγκεφάλου - ύπνος – εγρήγορση, ηλεκτροεγκεφαλογράφημα, κιρκάδιοι ρυθμοί. Μεταιχμακό σύστημα, εγκεφαλικός φλοιός – ανώτερες νοητικές λειτουργίες – μνήμη – μάθηση, γλώσσα και ομιλία, πλαισίωση λειτουργιών εγκεφαλικών ημισφαιρίων. Εγκεφαλονωτιαίο υγρό (Ε.Ν.Υ.), αιματοεγκεφαλικός φραγμός, εγκεφαλική αιματική ροή. Ειδικές αισθήσεις: Όραση, ακοή, αιθουσαίο σύστημα, γεύση, όσφρηση.

3. Βιολογική Χημεία Ι (Κωδ. 500355)

Τομέας Βασικών Ιατρικών Επιστημών

ώρες 78

Περιεχόμενο μαθήματος

ENZYMΑ

Δομή και λειτουργία.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΚΥΤΤΑΡΟ -

ΒΙΟΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΜΗΣΗ ΜΑΚΡΟΜΟΡΙΩΝ

- Μεταβολισμός Υδατανθράκων - Μονοσακχαριτών και Πολυσακχαριτών
  - Μεταβολισμός Λιπιδίων
  - Μεταβολισμός Πρωτεϊνών και Αμινοξέων. Μεταβολισμός Αζώτου
  - Μεταβολισμός νουκλεοτιδίων.
- ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΥ
- Περιγραφή Υλης Βιοχημείας Ι

ENZYMΑ

- Ενζυμα και κινητική ενζύμων
- Βασικές αρχές ενζυμικής δράσης, συμπαράγοντες κινητική ενζύμων και ρύθμιση ενζύμων.
- Αναστολείς ενζύμων, μη αντιστρεπτή και αντιστρεπτή αναστολή. Ομοιοπολική δράση ενζύμων (Χυμοθρυψίνη και σερινοπρωτεάσες). Αλλοστερικά ένζυμα. Μηχανισμοί ρύθμισης αντιδράσεων και ενζύμων.
- Ενζυμα και κλινικές εφαρμογές.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΚΥΤΤΑΡΟ ΑΠΟ ΥΔΑΤΑΝΘΡΑΚΕΣ

- Ρόλος και σημασία της γλυκόλυσης στους αερόβιους και αναερόβιους οργανισμούς. Ρύθμιση της γλυκόλυσης. Ζυμώσεις (αλκοολική και γαλακτική).
- Είσοδος άλλων σακχάρων στη γλυκόλυση. Μεταβολισμός λακτόζης, γαλακτόζης, φρουκτόζης και σχετικές παθήσεις.
- Ρόλος και σημασία του κύκλου του Κιτρικού οξέος. Αντιδράσεις και σύνδεση με τη γλυκόλυση και άλλα μεταβολικά μονοπάτια. Ρυθμίσεις και παθήσεις. Οξειδωτική φωσφορυλίωση ρύθμιση

και αναστολείς. Θερμογένεση και φαιός λιπώδης ιστός.

- Παρακύκλωμα Φωσφορικών πεντοζών. Οξειδωτική και μη οξειδωτική φάση. Ρόλος, σημασία για το ερυθροκύτταρο, G6PD, γλουτάθειο, κυμιασμός και άλλες παθήσεις.
- Σύνθεση και αποδόμηση γλυκογόνου. Ρυθμίσεις και σημασία για το ηπατοκύτταρο και μυϊκό κύτταρο. Γλυκογονιάσεις.
- Γλυκονογένεση. Αντιδράσεις και ουσίες που συμμετέχουν. Όργανα που την επιτελούν. Σημασία για τον οργανισμό και ρύθμιση. Κύκλος Cori και αλανίνης.
- Παραδόσεις αμφιθεάτρου.

ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΜΕΜΒΡΑΝΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ

- Δυναμική της μεμβράνης. Μεταφορά ουσιών διαμέσου μεμβρανών
- Παραδόσεις αμφιθεάτρου.

ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΣ ΛΙΠΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΝΟΥΚΛΕΟΤΙΔΙΩΝ

- Καταβολισμός των λιπαρών οξέων: Πέψη, κινητοποίηση και μεταφορά των λιπών. Οξειδωση των λιπαρών οξέων. Κετονικά σώματα.
- Βιοσύνθεση λιπιδίων: Βιοσύνθεση λιπαρών οξέων και εικοσανοειδών. Βιοσύνθεση τριακυλογλυκερολών. Βιοσύνθεση μεμβρανικών φωσφολιπιδίων. Βιοσύνθεση χοληστερόλης, στεροειδών και ισοπρενοειδών.
- Διοργανικοί μεταφορά των λιπαρών οξέων και των πρωτογενών προϊόντων τους.
- Ρύθμιση του μεταβολισμού των λιπιδίων.
- Κλινικοί συσχετισμοί.
- Βιοσύνθεση και αποδόμηση Νουκλεοτιδίων Πουρίνης, Πυριμιδίνης
- Παραδόσεις αμφιθεάτρου

ΜΕΤΑΒΟΛΙΣΜΟΣ ΠΡΩΤΕΙΝΩΝ ΚΑΙ ΑΜΙΝΟΞΕΩΝ. ΚΑΤΑΒΟΛΙΣΜΟΣ ΑΖΩΤΟΥ

- Οξειδωση αμινοξέων και παραγωγή ουρίας (Μεταβολικά πεπρωμένα των αμινομάδων, απέκκριση αζώτου και ο κύκλος της ουρίας, οδοί αποδόμησης των αμινοξέων, μεταβολισμός αζώτου)
- Βιοσύνθεση αμινοξέων (Σύνοψη του μεταβολισμού του αζώτου, βιοσύνθεση αμινοξέων, μόρια που προέρχονται από αμινοξέα)
- Παραδόσεις αμφιθεάτρου.
- Κλινικά φροντιστήρια: «Βιοχημεία της αθηροσκλήρωσης» παραδόσεις αμφιθεάτρου.

4. Ιστολογία - Εμβρυολογία I

ώρες 71,5

Τομέας Βασικών Ιατρικών Επιστημών (Κωδ. 500408)

Περιεχόμενο μαθήματος

Μέθοδοι μελέτης των ιστών, δομή και λειτουργία του κυττάρου, Επιθήλιο-Επιθηλιακοί αδένες, Κυτταρική σηματοδότηση, Συνδετικός ιστός, Χονδρικός - Οστίτης ιστός-Οστεογένεση, Μυϊκός ιστός, Αιμοφόρο κυκλοφορικό σύστημα-Καρδιαγγειακό σύστημα, Αίμα-Αιμοποίηση, Νευρικός ιστός, Ανοσοποιητικό-Λεμφικό σύστημα, Μείωση-Γαμετογένεση, Σπερματογένεση-Ωογένεση, Ανάπτυξη Ωοθυλακίων, Εμμηνορρυσιακός κύκλος, Γονιμοποίηση, Αυλάκωση-Εμφύτευση, Ανάπτυξη του πλακούντα-Γαλουχία, 2η και 3η εβδομάδα της ανάπτυξης, Πρώιμη εμβρυική περίοδος, Γενικά γνωρίσματα της όψιμης εμβρυικής περιόδου (από τον 3ο μήνα έως τη γέννηση), Συγγενείς ανωμαλίες, Απόπτωση-Κυτταρική Γήρανση και καρκίνος

Τρόπος εξέτασης

- Γραπτά: 50 ερωτήσεις από τις οποίες οι 40 ερωτήσεις είναι πολλαπλής επιλογής. 25 ερωτήσεις Ιστολογίας και 15 ερωτήσεις Εμβρυολογίας καθώς και 10 ερωτήσεις για την εξέταση της ύλης

του εργαστηρίου (αναγνώριση ιστών και οργάνων σε ιστολογικά παρασκευάσματα)

- Ο φοιτητής για να έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις πρέπει να έχει παρακολουθήσει τις εργαστηριακές ασκήσεις. Επίσης ο ασκούμενος φοιτητής δεν μπορεί να έχει περισσότερες από 1 (μία) απουσίες στις εργαστηριακές ασκήσεις.
- Απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη βαθμού προαγωγής στο μάθημα Ιστολογίας-Εμβρυολογίας είναι ο φοιτητής να έχει απαντήσει σωστά τουλάχιστον περίπου στις μισές ερωτήσεις Ιστολογίας και Εμβρυολογίας Προφορικά: οι επί πτυχίω φοιτητές

3ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Περιγραφική ανατομική II Κωδ. (500728) ώρες 65 Τομέας Βασικών Ιατρικών Επιστημών

«Άσκηση στο Πτώμα»- Μυοσκελετικό Σύστημα

(Οστεολογία, Συνδεσμολογία, Αρθρολογία, Μυολογία)-Περιφερικό Κυκλοφορικό Σύστημα- Περιφερικό Νευρικό Σύστημα-Λεμφικό Σύστημα.

- Θωρακικό Τοίχωμα
- Άνω Άκρο
- Τράχηλος
- Κεφαλή και Κρανίο
- Κοιλιακό Τοίχωμα
- Κάτω άκρο
- Ραχιαία επιφάνεια

Το αντικείμενο της Περιγραφικής Ανατομικής II είναι η μελέτη των μακροσκοπικών δομών του Μυοσκελετικού συστήματος (Μυολογία-Οστεολογία-Συνδεσμολογία-Αρθρολογία)- του Περιφερικού Κυκλοφορικού συστήματος-του Περιφερικού Νευρικού Συστήματος και του Λεμφικού Συστήματος

του ανθρωπίνου σώματος. Η σύγχρονη Ανατομία είναι ο συνδυασμός της Περιγραφικής, της Συστηματικής και της Λειτουργικής Ανατομίας με την Κλινική Ανατομία, η οποία συνδέει την Ανατομική γνώση με την δυνατότητα εφαρμογής της ανατομικής γνώσης στην κατανόηση του ανθρωπίνου σώματος σαν ένα ολοκληρωμένο σύστημα και επομένως στην κατανόηση των διαφόρων κλινικών ιατρικών προβλημάτων. Μεγάλη έμφαση στην διδασκαλία της Ανατομίας δίδεται στην επαφή του φοιτητή με τις πραγματικές δομές (πτώμα και πτωματικά παρασκευάσματα) και αυτό επιτυγχάνεται στο Εργαστήριο Ανατομίας.

Οι μέθοδοι που χρησιμοποιεί η Ανατομία στο ΕΚΠΑ για την εκπαίδευση των φοιτητών είναι συνδυασμός παραδοσιακής και μοντέρνας προσέγγισης:

1. Η εκπαίδευση σε προπλάσματα όπου πραγματοποιείται η μακροσκοπική παρατήρηση της δομής των οργάνων και των συστημάτων του ανθρωπίνου σώματος τόσο μεμονωμένα όσο και σε σχέση μεταξύ τους.
2. Εκπαίδευση σε πτώματα ή πτωματικό υλικό κατά την οποία εκτός από την μακροσκοπική παρατήρηση μεγάλης σημασίας είναι η ενεργή συμμετοχή των φοιτητών στην ανατομή.
3. Επιφανειακή Ανατομία η οποία βοηθά τον φοιτητή να κατανοήσει την θέση και τις σχέσεις των ανατομικών δομών στο ανθρώπινο σώμα με την βοήθεια ψηλαφητών οδηγών ανατομικών στοιχείων που αποτελεί μία από τις χρησιμοποιούμενες μεθόδους στην διδασκαλία της Ανατομίας.

Σκοπός του Μαθήματος και Επιδιωκόμενοι Στόχοι

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση με τη δομή και την οργάνωση: του μυοσκελετικού, του περιφερικού κυκλοφορικού, του περιφερικού νευρικού και του λεμφικού συστήματος. Οι διαλέξεις

και οι εργαστηριακές ασκήσεις εστιάζουν στην κατανόηση και την εμπέδωση των τοπογραφικών και λειτουργικών σχέσεων των τμημάτων των ανωτέρω συστημάτων και να τα συσχετίζουν με στοιχεία της απεικονιστικής και κλινικής ανατομίας. Με την ολοκλήρωση της διδακτέας ύλης οι φοιτητές πρέπει να είναι ικανοί:

- Να κατέχουν την ανατομική ορολογία
- Να αναγνωρίζουν μακροσκοπικά ανατομικές δομές
- Να αναγνωρίζουν τα σημαντικά χαρακτηριστικά των ανατομικών δομών
- Να αναγνωρίζουν τα ανατομικά οδηγία ψηλαφητά σημεία
- Να αναγνωρίζουν τις κύριες δομές σε εγκάρσιες τομές του ανθρώπινου σώματος
- Να κατέχουν την συσχέτιση δομής και λειτουργίας
- Να μπορούν να συνεργάζονται στα πλαίσια της ιατρικής ομάδας

2. Φυσιολογία 3ου εξαμήνου Κωδ. (500727) ώρες 91 Τομέας Βασικών Ιατρικών Επιστημών

Αρμονία κυτταρικής λειτουργίας και Αρχές Φυσιολογίας Συστημάτων, Φυσιολογία των κυτταρικών μεμβρανών --μεταβολικά μονοπάτια του κυττάρου, Ορμόνες και Υποδοχείς, Ορμονική δράση-Ρύθμιση ορμονών, ΚΝΣ – Υποθάλαμος/Υποφυσιακός άξονας, Υποφυσιακές ορμόνες, Φυσιολογία Οστών: Μηχανισμοί της οστικής διαμόρφωσης και αναδιαμόρφωσης των οστών, Ορμόνες ρύθμισης του ασβεστίου στο αίμα, Φυσιολογία του θυρεοειδούς αδένος, Φυσιολογία της Ενδοκρινούς Μοίρας του Παγκρέατος, Φυσιολογία της Μυελώδους και Φλοιώδους Μοίρας των Επινεφριδίων, Ενεργειακές ανάγκες του οργανισμού και ρύθμιση της λήψης τροφής, Αναπαραγωγική Λειτουργία Θήλεος,

Αναπαραγωγική Λειτουργία Άρρενος-Σπερματογένεση, Σύλληψη-Εμφύτευση-Καθορισμός Φύλου, Στάδια Κύησης, Εισαγωγή στο Μυϊκό Σύστημα - Φυσιολογία της μυϊκής συστολής, Δομή και λειτουργία της νευρομυϊκής σύναψης, Φυσιολογία της άσκησης – Θεραπευτική άσκηση, Φυσιολογία του καρδιακού μυός, Μυελός αιμοποίηση, Αιμοσφαιρίνη- Μεταβολισμός σιδήρου, Ερυθρά λευκά τύπος ΤΚΕ, Αιμοπετάλια – Πήξη αίματος, Εισαγωγή στο Ανοσοποιητικό Σύστημα, Μη ειδική /Εμφυτη ανοσολογική άμυνα, Ειδική /Επίκτητη ανοσολογική άμυνα και λεμφοποιητικά όργανα, Φυσιολογία Φλεγμονής, Φυσιολογία Δέρματος – Επούλωση Τραύματος, Ρύθμιση της θερμοκρασίας του σώματος, Πυρετός.

3. Βιολογική Χημεία II Κωδ. (500329) ώρες 39 Τομέας Βασικών Ιατρικών Επιστημών

- Κλινική σημασία και θεραπευτική στόχευση των μηχανισμών επιδιόρθωσης του DNA
- Βασικές αρχές ρύθμισης της μεταγραφής των ευκαρυωτικών κυττάρων
- Μηχανισμοί ρύθμισης του κυτταρικού κύκλου και της απόπτωσης
- Χαρακτηριστικά των καρκινικών κυττάρων
- Καρκινογένεση και πυρηνικοί υποδοχείς
- Καρκινογένεση και κυτταρική σηματοδότηση
- Ανοσο-Ογκολογία και κυτταρική σηματοδότηση
- Εισαγωγή στη βιοχημεία ορμονών και το σύστημα ορμονικού καταρράκτη. Ορμονικοί υποδοχείς και σηματοδότηση
- Βιοχημεία ορμονών υποθαλάμου, υπόφυσης και επίφυσης. Βιοσύνθεση, Μεταβολικές δράσεις, Υποδοχείς και σηματοδότηση.
- Βιοχημεία ορμονών επινεφριδίων. Βιοσύνθεση. Μεταβολικές δράσεις, Υποδοχείς και σηματοδότηση

- Βιοχημεία στεροειδών ορμονών. Βιοσύνθεση. Μεταβολικές δράσεις. Υποδοχείς και σηματοδότηση
- Μεταβολισμός και ομοιόσταση ασβεστίου-φωσφόρου. Ασβεστοτρόπες ορμόνες. Βιοσύνθεση. Μεταβολικές δράσεις. Υποδοχείς και σηματοδότηση.
- Παχυσαρκία-Βιοχημική ρύθμιση της σωματικής μάζας-Βιοχημεία ορμονών του λιπώδους ιστού. Υποδοχείς. Σηματοδότηση.
- Βιοχημεία του οστίτη ιστού. Οστεοβλάστης. Οστεοκλάστης. Οστεοκύτταρο. Οστική κατασκευή και ανακατασκευή.
- Βιοχημεία των ορμονών του θυρεοειδούς αδένος. Βιοσύνθεση. Μεταβολικές δράσεις. Υποδοχείς και σηματοδότηση
- Πέψη υδατανθράκων, πρωτεϊνών και λιπών
- Μεταβολικοί αλληλοσυσχετισμοί: Στερητικός διατροφικός κύκλος, Μηχανισμοί που εμπλέκονται στη μεταγωγή του ηπατικού μεταβολισμού μεταξύ των καταστάσεων καλής σίτισης και στένωσης τροφής, Αλληλοσυσχετισμοί ιστών σε διατροφικές και ορμονικές καταστάσεις, Σακχαρώδης διαβήτης τύπου 1 και 2, Υπεργλυκαιμικό-υπεροσμωτικό κώμα, διαβητική κετοξέωση, Οδός πολυολών και επιπλοκές του Σ.Διαβήτη

4ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Περιγραφική Ανατομική Ι Κωδ. (500322) ώρες 65 Τομέας Βασικών Ιατρικών Επιστημών

- Εισαγωγή στην Ανατομική του Ανθρώπου (ή Γενικό μέρος) 10 ώρες
- Καρδιά 6 ώρες
- Αναπνευστικό Σύστημα 6 ώρες
- Πεπτικό Σύστημα 25 ώρες
- Ουροποιητικό Σύστημα 6 ώρες

- Γεννητικό Σύστημα Άρρενος 6 ώρες
- Γεννητικό Σύστημα Θήλεως 6 ώρες

2. Φυσιολογία 4ου εξαμήνου Κωδ. (500729) ώρες 91 Τομέας Βασικών Ιατρικών Επιστημών

Εισαγωγή στο Καρδιαγγειακό Σύστημα. Δομή και λειτουργία, Προέλευση του καρδιακού ρυθμού και της ηλεκτρικής δραστηριότητας της καρδιάς, Η καρδιά ως αντλία, Χαρακτηριστικά της αιματικής και λεμφικής ροής, Καρδιαγγειακοί ρυθμιστικοί μηχανισμοί, Ειδικά συστήματα κυκλοφορίας, Αθροωμάτωση, -Παθογενετικοί μηχανισμοί και κλινικές συσχετίσεις, Εισαγωγή στο Γαστρεντερικό Σύστημα, Φυσιολογία του Γαστρεντερικού συστήματος, Πέψη, απορρόφηση και διατροφικές αρχές, Γαστρεντερική κινητικότητα, Φυσιολογία και ανατομία ήπατος, χοληδόχου κύστεως και παγκρέατος, Εφαρμοσμένη Φυσιολογία-παθοφυσιολογία ΓΕΣ-σύνδρομα που προκύπτουν από τη δυσλειτουργία του ΓΕΣ, Εισαγωγή στο αναπνευστικό σύστημα, Δομή και μηχανική των πνευμόνων, Ανταλλαγή των αερίων στους πνεύμονες και η μεταφορά τους στους ιστούς, Ρύθμιση της αναπνοής, Νεφρική λειτουργία, Ρύθμιση της σύστασης και του όγκου του εξωκυττάρου υγρού, Οξινοποίηση των ούρων και απέκκριση διττανθρακικών, Φυσιολογία της ούρησης, Οξεοβασική ισορροπία, Παραδείγματα διαταραχών οξεοβασικής ισορροπίας.

3. Παθολογική Ανατομική Ι Κωδ. (500334) ώρες 52 Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Η σύγχρονη Παθολογική Ανατομική και ο διευρυμένος ρόλος της στη σημερινή μοριακή ιατρική πραγματικότητα - Αρχές κυτταρολογίας. Κυτταρική βλάβη – Νέκρωση – Απόπτωση – Εκφυλίσεις κυττά-

ρων – Φλεγμονές (κοινές – ειδικές) – Ανοσολογική αντίδραση – Αντιδράσεις υπερευαισθησίας – Μεταμόσχευση – Ανοσοανεπάρκειες, AIDS – Αυτοάνοσα νοσήματα – Αγγειίτιδες – Μεταβολικές νόσοι, Στερορτικές νόσοι – Γενετικές Παθήσεις – Καρυότυπος – Περιβάλλον, διατροφή και παθολογική ανατομική – Συστηματικές παθήσεις – Σακχαρώδης διαβήτης – Διαταραχές κυτταρικής αύξησης και διαφοροποίησης – Μοριακή γενετική του καρκίνου – Καρκινογένεση Νεοπλασμάτων (επιθηλιακά, μεσεγχυματογενή) – Αιμοδυναμικές διαταραχές (οίδημα, υπεραιμία, ισχαιμία, θρομβώσεις, εμφράγματα) – Κυκλοφορικό σύστημα – Αιμοποιητικό σύστημα – Λεμφαδένες – Αναπνευστικό σύστημα.

4. Γενική Μικροβιολογία και Ανοσολογία

Κωδ. (500357)

ώρες 52

Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Γενικές ιδιότητες των βακτηρίων, ιών, μυκήτων, παρασίτων και μεταζώων. Ιατρική οικολογία, αλληλεπίδραση μικροβίων με τον μεγαλοοργανισμό. Βασική ανοσολογία. Αντιβιοτικά, χημειοθεραπευτικά, αντισηπτικά, απολυμαντικά.

5. Παθογενετικοί Μηχανισμοί (μόνο διδασκόμενο)

Κωδ. (500726)

ώρες 26

Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Το μάθημα Παθογενετικοί Μηχανισμοί διδάσκει τους μηχανισμούς που είναι υπεύθυνοι για την ανάπτυξη σημαντικών κλινικών συνδρόμων με τα οποία προσέρχεται ο ασθενής στο γιατρό όπως πυρετός, πόνος, αναιμία, δερματικές ή νευρολογικές εκδηλώσεις κλπ. Με τον τρόπο αυτό εισάγονται οι φοιτητές στην κλινική ιατρική και συνδέουν τις γνώσεις που απέκτησαν στα προκλινικά έτη με την κλινική πράξη.

5ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Παθολογική Ανατομική II (Κωδ. 500337) ώρες 78

Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Νευρικό σύστημα - Σκελετικοί μύες - Παθήσεις στοματικής κοιλότητας - Οισοφάγος - Στόμαχος - Λεπτό έντερο - Φλεγμονώδεις νόσοι του εντέρου - Παχύ έντερο - Στρωματικοί όγκοι και λεμφώματα γαστρεντερικού σωλήνα - Ήπαρ - Χοληδόχος Χοληφόρος - Εξωκρινές πάγκρεας - Ουροποιητικό σύστημα (νεφροί και αποχετευτική μοίρα του ουροποιητικού) - Γεννητικό σύστημα άρρενος - Μαστός - Γεννητικό σύστημα θήλεος - Πλακούντας - Κύηση - Δέρμα - Ενδοκρινείς αδένες - Οστά - Μαλακά μόρια - Αρθρώσεις - Κεφαλή - Τράχηλος - Οφθαλμός - Ους.

2. Παθολογική Φυσιολογία (Κωδ. 500730) ώρες 91

Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Παθοφυσιολογία ανοσολογικών διαταραχών και νόσων που επάγονται από ανεπάρκεια ή αδόκιμη διέγερση του ανοσολογικού συστήματος. Παθοφυσιολογία υγρών, ηλεκτρολυτών, και οξεοβασικής ισορροπίας: όγκος-σύνθεση υγρών σώματος, ρύθμιση νατρίου-καλίου-ασβεστίου-φωσφόρου, ρύθμιση pH, οξέωση. Παθοφυσιολογία νεφρικών νόσων: έλεγχος νεφρικής λειτουργίας, νεφρική ανεπάρκεια. Παθοφυσιολογία αναπνευστικού συστήματος: λειτουργίες πνευμόνων, πνευμονοπάθειες. Παθοφυσιολογία κυκλοφορικού συστήματος: η καρδιά ως αντλία, αξιολόγηση καρδιακής λειτουργίας, καρδιακή ανεπάρκεια, υπέρταση, αρτηριοσκλήρυνση. Παθοφυσιολογία αιμοποιητικού συστήματος: αναιμίες, παθήσεις αιμοπεταλίων, πήξη του αίματος, αιμοποίηση. Παθοφυσιολογία λοιμώξεων: λοιμογόνοι παράγοντες, μετάδοση, φλεγμονώδη αντίδραση, πυρετός. Παθοφυσιολογία ενδοκρινών αδένων: σακχαρώδης

διαβήτη, διαταραχές λειτουργίας της υποφύσεως του θυρεοειδούς. Παθοφυσιολογία γαστρεντερικού σωλήνα: πεπτικό έλκος, παθήσεις οισοφάγου, σύνδρομο δυσαπορρόφησης. Παθοφυσιολογία ήπατος-παγκρέατος: ηπατίτιδες, κίρρωση, παγκρεατίτιδα.

Εργαστηριακές ασκήσεις: γενική εξέταση ούρων, έλεγχος νεφρικής λειτουργίας, αναιμίες, αυτοανοσία.

3. Φαρμακολογία I (Κωδ. 500332) ώρες 52 Τομέας Βασικών Ιατρικών Επιστημών

Εισαγωγή στη Φαρμακολογία

Αρχές και εξελίξεις στη Φαρμακολογία
Φαρμακοδυναμική: Υποδοχείς φαρμάκων, βιολογική σημασία και ρύθμισή τους. Σχέσεις δόσης φαρμάκου και αποτελεσματικότητας. Καθορισμοί ED50- LD50. Χημική συγγένεια, ενδογενής δραστητικότητα. Συνέργεια και ανταγωνισμός φαρμάκων. Φαρμακοκινητική: Διακίνηση φαρμάκων. Φραγμοί. Απορρόφηση/βιοδιαθεσιμότητα, κατανομή. Μεταβολισμός και Ενζυμική Επαγωγή. Απέκκριση και κάθαρση. Φαρμακογενετική. Αρχές συνταγογράφησης.

Φαρμακολογία Αυτόνομου Νευρικού Συστήματος
Φαρμακολογία του χολινεργικού συστήματος. Μουσκαρινικοί αγωνιστές και ανταγωνιστές. Αναστολείς χολινεστεράσης. Νικοτινικοί αγωνιστές, ανταγωνιστές. Μυοπληγικά φάρμακα. Φαρμακολογία συμπαθητικού συστήματος: Αδρενεργικοί υποδοχείς. Αδρενεργικοί αγωνιστές. Εκλεκτικοί αγωνιστές. Ανταγωνιστές α και β αδρενεργικών υποδοχέων. Φάρμακα που επηρεάζουν τη βιοσύνθεση, την αποθήκευση και την απελευθέρωση των κατεχολαμινών.

Φαρμακολογία Ειδικών Συστημάτων
Φάρμακα που επηρεάζουν τη λειτουργία του ισταμινεργικού και σεροτονινεργικού συστήματος. Φάρμακα που επηρεάζουν τη λειτουργία του στομάχου και τους εκκριτικούς μηχανισμούς του. Φάρμακα που επηρεάζουν τη φυσιολογική και παθολογική κινητικότητα του εντέρου. Φαρμακολογία του Καρδιακού Μυός. Φαρμακολογική τροποποίηση της λειτουργίας του καρδιαγγειακού. Φαρμακολογική γονιδιακή ρύθμιση του κυκλοφορικού. Φάρμακα που επηρεάζουν τη νεφρική λειτουργία. Φάρμακα που επηρεάζουν το αιμοποιητικό σύστημα.

4. Ιατρική Μικροβιολογία (Κωδ. 500339) ώρες 52 Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Βακτηριολογία. Ιολογία. Μυκητολογία. Πρωτόζωα - παράσιτα. Νοσοκομειακές λοιμώξεις. Λοιμώξεις σε ανοσοκατασταλμένους ασθενείς.

5. Ιατρική Ψυχολογία (Κωδ.500316) ώρες 26 Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

Κεντρικός στόχος του μαθήματος είναι να λάβουν οι φοιτητές βασική γνώση των τομέων της Ψυχολογίας που άπτονται της ιατρικής πράξης, περιλαμβανομένων των νοητικών και ψυχοκοινωνικών λειτουργιών και της πορείας της ψυχολογικής ανάπτυξης υπό συνθήκες υγείας και νόσου. Οι νοητικές λειτουργίες θα συζητηθούν στο πλαίσιο της κλινικής σκέψης, με στόχο τη διευκόλυνση των εκτελεστικών νοητικών λειτουργιών επίλυσης ιατρικών προβλημάτων και λήψης θεραπευτικών αποφάσεων με μειωμένη πιθανότητα ιατρικών λαθών. Οι φοιτητές θα διδαχθούν επίσης τις βασικές αρχές της μάθησης, με στόχο τη βελτιστοποίηση της μαθησιακής διαδικασίας κατά την ακαδημαϊκή

και κλινική ιατρική εκπαίδευση. Η μάθηση θα συζητηθεί επίσης ως μέσο τροποποίησης δυσπροσαρμοστικών πεποιθήσεων και συμπεριφορών των ασθενών στο πλαίσιο της σχέσης γιατρού - ασθενούς. Θα διδαχθούν επίσης βασικές ψυχομετρικές και νευροψυχολογικές ενδείξεις αποκλίσεων, ώστε ο νέος γιατρός να διευκολυνθεί στην αντίχνευση συνύπαρξης σωματικών και ψυχικών διαταραχών και στην έγκαιρη παραπομπή για ψυχολογικό έλεγχο.

Βασικό στόχο επίσης αποτελεί η ανάλυση της επικοινωνίας γιατρού – ασθενούς και οι ψυχοκοινωνικές διαδικασίες που την επηρεάζουν. Η σχέση θα μελετηθεί ως όχημα προαγωγής υγείας και προσαρμογής στη νόσο, μέσω της ανάπτυξης ικανοτήτων αυτορρύθμισης του ασθενούς, ιδιαίτερα υπό συνθήκες χρόνιας νόσου. Στο πλαίσιο αυτό οι φοιτητές θα ευαισθητοποιηθούν στην επίδραση της ψυχολογικής πίεσης στην υγεία και νόσο, με έμφαση στην ευψυχία ασθενούς - γιατρού και την πρόληψη επαγγελματικής εξουθένωσης των λειτουργών υγείας.

Τέλος, θα εξετασθεί η σχέση Εγκεφάλου – Συμπεριφοράς, με έμφαση στη λειτουργική οργάνωση του Νευρικού Συστήματος και στους ψυχολογικούς παράγοντες που επηρεάζουν σωματικά συστήματα όπως το καρδιαγγειακό, αναπνευστικό, ενδοκρινικό, γαστρεντερικό, ουροποιο-γεννητικό και ανοσοποιητικό.

6ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Σημειολογία - Νοσολογία (Κωδ. 500358) ώρες 156 Τομέας Παθολογίας

Οι φοιτητές στο έκτο εξάμηνο, έχουν διδασκαλία στο αμφιθέατρο και άσκηση στους θαλάμους (50% έκαστο). Η άσκηση στους θαλάμους στην αρχή γί-

νεται κατά συστήματα, με λήψη ιστορικού, αντικειμενική εξέταση και τέλος με εφ' όλης της ύλης λήψη γενικού ιστορικού και αντικειμενική εξέταση. Η διδασκαλία στο αμφιθέατρο αφορά περίπου 40 γνωστικά αντικείμενα (τα γνωστικά αντικείμενα με τίτλο “Εισαγωγή” δυνατόν να παραλείπονται) και έχει ως εξής:

Εισαγωγή στη νοσολογία του αναπνευστικού συστήματος

- Αποφρακτικές πνευμονοπάθειες (Αλλεργικό βρογχικό άσθμα, Χρόνια βρογχίτιδα)

- Πνευμονική εμβολή
- Καρκίνος πνεύμονα

Εισαγωγή στη νοσολογία του πεπτικού συστήματος

- Έλκος στομάχου-δωδεκαδακτύλου
- Οξείες και χρόνιες ηπατίτιδες, κίρρωση
- Χολολιθίαση-χοληδοχολιθίαση
- Οξεία παγκρεατίτιδα - χρόνια παγκρεατίτιδα
- Ιδιοπαθή φλεγμονώδη νοσήματα εντέρου
- Καρκίνοι πεπτικού (οισοφάγου - στομάχου - παχέος εντέρου)

Εισαγωγή στη νοσολογία του ουροποιητικού συστήματος

- Οξεοβασική ισορροπία
- Σπειραματονεφρίτιδες
- Νεφρολιθίαση

Εισαγωγή στη νοσολογία του κυκλοφορικού συστήματος

- Αρτηριακή υπέρταση
- Στεφανιαία νόσος

Εισαγωγή στη νοσολογία των ενδοκρινών αδένων

- Σακχαρώδης διαβήτης

- Νόσοι του θυρεοειδούς (υπέρ-, υπο-, Ca θυρεοειδούς)
- Νόσοι των επινεφριδίων: (Cushing, Υπεραλδοστερονισμός, Φαιοχρωμοκύττωμα, Επινεφριδιακή ανεπάρκεια)
- Νόσοι παραθυρεοειδών: (υπέρ-, υπο-, αρχές μεταβολισμού του ασβεστίου)
- Νόσοι υποθαλαμο/υποφυσιακού άξονα: Αδενώματα υποφύσεως, υποφυσιακή ανεπάρκεια

Εισαγωγή στη νοσολογία του μυοσκελετικού συστήματος

- Ρευματοειδής αρθρίτιδα, οροαρνητικές σπονδυλαρθρίτιδες
- Συστηματικός ερυθηματώδης λύκος, σκληροδερμία, φλεγμονώδης μυοπάθεια
- Πρωτοπαθείς αγγείτιδες
- Οστεοαρθρίτιδα, ουρική αρθρίτιδα

Εισαγωγή στις λοιμώξεις

- Πνευμονία
- Φυματίωση
- Μηνιγγίτιδες, Εγκεφαλίτιδες
- Βρουκέλλωση, Λείσμανίαση, Ελονοσία
- Ενδοκαρδίτιδα, Περικαρδίτιδα
- HIV λοίμωξη - AIDS
- Κυνάγχη - Παραρρινοκολπίτιδες - Πυελονεφρίτιδα - Κυστίτιδα - Λοιμώξεις δέρματος και μαλακών μορίων

Εισαγωγή στη νοσολογία του αιμοποιητικού συστήματος

- Αιμοσφαιρινοπάθειες
- Σιδηροπενική αναιμία
- Λευχαιμίες (οξείες και χρόνιες)
- Λεμφώματα
- Πολλαπλούν μυέλωμα - Παραπρωτεϊναιμίες

2. Χειρουργική Παθολογία I (Κωδ. 500359) ώρες 78 Τομέας Χειρουργικής

Διδάσκονται όλα τα παρακάτω κεφάλαια όσον αφορά τη διαγνωστική των παθήσεων (κλινική σημειολογία και παρακλινικός έλεγχος).

- Παθήσεις τραχήλου - προσωπικής χώρας (θυρεοειδής - παραθυρεοειδής - παρωτίδα - μεταστατικοί όγκοι)
- Παθήσεις μαστού
- Κακώσεις θώρακα
- Καλοήθεις παθήσεις οισοφάγου, διαφραγματικές
- Περιτονίτιδα
- Καλοήθεις παθήσεις στομάχου - 12λου
- Όγκοι οισοφάγου - στομάχου
- Εχινόκοκκος ήπατος - πνεύμονος
- Νεοπλάσματα ήπατος
- Πυλαία υπέρταση, ασκίτης
- Λιθίαση χοληφόρων και νεοπλάσματα
- Παγκρεατίτιδες
- Όγκοι παγκρέατος
- Παθήσεις σκωληκοειδούς
- Ειλεός
- Καλοήθεις παθήσεις παχέος εντέρου - ορθού
- Κήλες
- Επινεφρίδια
- Παθήσεις αρτηριών
- Παθήσεις φλεβών - λεμφαγγείων
- Όγκοι δέρματος - μαλακών μορίων

3. Κλινική Φαρμακολογία (Κωδ.500745) ώρες 52 Τομέας Βασικών Ιατρικών Επιστημών

Η διδασκαλία στο αμφιθέατρο αφορά τα εξής γνωστικά αντικείμενα:

1. Ανοσοκατασταλτικά- Ανοσορρυθμιστικά, Βιολογικοί

παράγοντες, 2. Φαρμακευτική αλλεργία, 3. Εισαγωγή στη χημειοθεραπεία των λοιμώξεων, Χημειοθεραπεία λοιμώξεων (αντιβακτηριδιακά, θεραπεία απόρων και ενδοκυττάρων λοιμώξεων, αντιφυματικά, αντιμυκητιασικά, αντιικά, αντιπρωτοζωικά, αντιελμινθικά), νεότερα αντιβιοτικά, 4. Φάρμακα πεπτικού-γαστρεντερικού, 5. Εισαγωγή στη φαρμακοθεραπεία του καρκίνου, χημειοθεραπεία καρκίνου: κυταροτοξικά φάρμακα, στοχευόμενες θεραπείες, ορμονοθεραπεία, ανοσοθεραπεία 6. Φαρμακολογία ενδοκρινικού, θεραπεία ενδοκρινικών παθήσεων, οστεοπόρωση, 7. Φαρμακολογία ειδικών πληθυσμών, 8. Φάρμακα στην κλινική πράξη, 9. Σχεδιασμός και ανάπτυξη φαρμάκων, 10. Εισαγωγή στην κλινική φαρμακολογία, 11. Κλινικές Μελέτες, 12. Εισαγωγή στις βασικές έννοιες Φαρμακοοικονομίας.

Οι Κλινικές ασκήσεις αφορούν άσκηση σε κλινική, στους θαλάμους νοσηλείας των ασθενών και σε Μονάδα Εντατικής Θεραπείας όπου οι φοιτητές παρακολουθούν στην πράξη τις φαρμακευτικές θεραπείες των ασθενών και εκπαιδεύονται στο τρόπο χορήγησης των φαρμάκων, τον υπολογισμό της δόσης χορήγησης, στη λήψη αποφάσεων για τη σωστή φαρμακευτική θεραπεία σε κάθε ασθενή και στην παρακολούθηση των ανεπιθύμητων ενεργειών και αλληλεπιδράσεων.

4. Ακτινολογία Ι (Κωδ.501360)

ώρες 78

1. Εισαγωγή στην ακτινολογία - ακτινολογική ορολογία
2. Ακτινοφυσική - Ακτινοπροστασία Ι
3. Ακτινοφυσική - Ακτινοπροστασία ΙΙ
4. Βασικές αρχές απεικονιστικών τεχνικών Ι (κλασσική ακτινολογία, υπέρηχοι, ψηφιακή αγγειογραφία)
5. Βασικές αρχές απεικονιστικών τεχνικών ΙΙ (αξο-

- νική τομογραφία, μαγνητική τομογραφία)
6. Βασικές αρχές πυρηνικής ιατρικής
7. Βασικές αρχές ακτινοθεραπευτικής ογκολογίας
8. Θώρακας
9. Πεπτικό σύστημα
10. Ουροποιητικό σύστημα
11. Γεννητικό σύστημα
12. Φροντιστηριακές ασκήσεις - επαναλήψεις
13. Φροντιστηριακές ασκήσεις - επαναλήψεις

5. Προληπτική Ιατρική - Δημόσια Υγεία (Κωδ. 500365)

ώρες 65

Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

Εισαγωγή - Έννοια και περιεχόμενο της Προληπτικής Ιατρικής, Προληπτικά μέτρα και η αξιολόγησή τους, Γενετική διερεύνηση και πρόληψη, Προσυμπτωματικός έλεγχος, Γενικές αρχές πρόληψης Λοιμωδών Νοσημάτων, Πρόληψη φυματίωσης-μηνιγγίτιδας-στρεπτοκοκκικών λοιμώξεων, Πρόληψη HIV/AIDS και σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων, Πρόληψη ιατρογενώς μεταδιδόμενων νοσημάτων - Ιογενείς ηπατίτιδες, Διερεύνηση επιδημιολογικών εκρήξεων, Περιβάλλον και Δημόσια Υγεία, Πρόληψη καρδιαγγειακών νοσημάτων, Αιτιολογία και πρόληψη κακοήθων νεοπλασιών, Προαγωγή και Αγωγή Υγείας, Υγεία μητέρας-παιδιού, Υπηρεσίες Υγείας, Προετοιμασία και ταχεία αντίδραση σε επείγοντα προβλήματα Δημόσιας Υγείας και Φυσικές Καταστροφές, Διεθνείς Οργανισμοί και συνεργασία στη Δημόσια Υγεία.

Πρόληψη Μεταβολικού Συνδρόμου και Σακχαρώδη Διαβήτη, Ανισότητες και μειονεκτούσες ομάδες πληθυσμού, Εκτίμηση αναγκών υγείας.

7ο ΕΞΑΜΗΝΟ**1. Παθολογία (Κωδ. 500362) ώρες 104**

Τομέας Παθολογίας

Οι φοιτητές στο έβδομο εξάμηνο, το μισό χρόνο κάθε ημέρας έχουν διδασκαλία στο αμφιθέατρο και το δεύτερο μισό άσκηση στους θαλάμους (50% έκαστο). Η διδασκαλία στο αμφιθέατρο επικεντρώνεται στη διαφορική διαγνωστική και έχει ως εξής:

Αναπνευστικό, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Αναπνευστική ανεπάρκεια
- Βήχα, απόχρεμψη, αιμόπτυση, πληκτροδακτυλία
- Οξύ - χρόνιο θωρακικό πόνο
- Πλευρίτιδα, πνευμοθώρακα

Πεπτικό, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Οξύ και χρόνιο διαρροϊκό σύνδρομο
- Οξύ και χρόνιο κοιλιακό πόνο
- Ασκήτη
- Οξεία και χρόνια αιμορραγία από το πεπτικό
- Ίκτερο

Ουροποιητικό, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Διαταραχές ύδατος-ηλεκτρολυτών
- Οξεία νεφρική ανεπάρκεια (ολιγουρία-ανουρία)
- Νεφρωσικό σύνδρομο
- Χρόνια νεφρική νόσο

Κυκλοφορικό, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Δύσπνοια, ταχυκαρδία, οιδήματα, κυάνωση
- Καρδιακή ανεπάρκεια
- Περιφερική κυκλοφορική ανεπάρκεια (Shock)
- Σηπτική καταπληξία

Μεταβολισμός – Ενδοκρινείς, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Μεταβολικό σύστημα (δυσολιπιδαιμία)

- Κώμα (διευρυμένη διαφορική διάγνωση) & Υπογλυκαιμικό σύνδρομο
- Ορμονικές εκδηλώσεις συστηματικών νοσημάτων και νεοπλασιών (σύνδρομο απρόσφορης έκκρισης αντιδιουρητικής ορμόνης-υπερασβεστιαμία-έκτοπη έκκριση ορμονών)

Μυοσκελετικό, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Αρθρίτιδα/αρθραλγία, μυαλγίες
- Λοιμώξεις, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:
- Πυρετό αγνώστου αιτιολογίας
- Λοίμωξη σε έδαφος ανοσοκαταστολής

Νευρικό σύστημα, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Κεφαλαλγία, ζάλη, ίλιγγος
- Αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια

Αιμορραγική διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Αιμορραγική διάθεση (διαταραχές παραγόντων πήξεως και αιμοπεταλίων)
- Ηπατοσπληνομεγαλία
- Διόγκωση λεμφαδένων
- Αναιμία (αιμολυτική, σιδηροπενική, μεγαλοβλαστική)

2. Χειρουργική Παθολογία II (Κωδ. 500363)

Τομέας Παθολογίας

ώρες 117

Διδάσκονται τα **ίδια κεφάλαια** όσον αφορά την αντιμετώπιση (χειρουργική και άλλη θεραπεία) **καθώς** και τα κεφάλαια της Χειρουργικής που δεν αντιστοιχούν σε επιμέρους όργανα ή συστήματα:

- Ηλεκτρολύτες-οξεοβασική ισορροπία
- Καρδιο-αναπνευστική αναζωογόνηση
- Καταπληξία
- Θρέψη-τεχνητή διατροφή
- Χειρουργικές λοιμώξεις

- Επούλωση τραύματος
- Εγκαύματα
- Πνευμονική εμβολή
- Οπισθοπεριτοναϊκός χώρος

3. Γενική Επιδημιολογία και Μεθοδολογία της Έρευνας (Κωδ.500333)

ώρες 65

Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

Εισαγωγή-ορισμοί-ιστορία, μέτρηση και σύγκριση της συχνότητας των νοσημάτων, πηγές των στοιχείων και επιδημιολογική επιτήρηση, ερευνητικός σχεδιασμός στην επιδημιολογία και κλινική ιατρική, περιγραφική επιδημιολογία, προοπτικές και αναδρομικές έρευνες Ι, έρευνες παρέμβασης-αξιολόγηση θεραπευτικών μέτρων, σφάλματα –έλεγχος και διασφάλιση ποιότητας επιδημιολογικών δεδομένων, κλινική επιδημιολογία Ι-διάγνωση, κλινική επιδημιολογία ΙΙ –πρόγνωση και προγνωστικοί δείκτες, η έννοια της αιτίας στην επιδημιολογία και κλινική ιατρική, συγγραφή και κριτική ανάλυση επιδημιολογικής εργασίας, συστηματική ανασκόπηση δεδομένων και διαδικασία λήψης τεκμηριωμένων αποφάσεων, δεοντολογία στην κλινική και επιδημιολογική έρευνα, επιδημιολογία ατυχημάτων, επιδημιολογία και υπηρεσίες υγείας, διατροφική επιδημιολογία, μοριακή επιδημιολογία.

4. Ακτινολογία ΙΙ (Κωδ.502360)

ώρες 65

Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

1. Μυοσκελετικό σύστημα
2. Κεφαλή-Τράχηλος
3. Κεντρικό Νευρικό Σύστημα
4. Μαστός
5. Καρδιά - Μεγάλα αγγεία

6. Αγγειακή και επεμβατική ακτινολογία
7. Επείγουσα απεικόνιση τραύματος
8. Ογκολογική απεικόνιση
9. Παιδοακτινολογία
10. Η Τεχνητή νοημοσύνη στην ακτινολογία
11. Φροντιστηριακές ασκήσεις - επαναλήψεις
12. Φροντιστηριακές ασκήσεις - επαναλήψεις

8ο και 9ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Νευρολογία (Κωδ. 500412)

ώρες 100

Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

Δομή και αρχές λειτουργίας του νευρικού συστήματος, αισθητικότητα, εκούσια - αυτοματική - συνεργητική κινητικότητα, εξωπυραμιδικό σύστημα, μυϊκός τόνος, σύστημα δικτυωτού σχηματισμού, βλάβες ανά επίπεδο, εγκεφαλικές συζυγίες, σύνδρομα λοβών, αφασίες - απραξίες - αγνωσίες, φυσιολογία και παθολογία του ύπνου, εγκεφαλικό οίδημα - υδροκέφαλος, κώμα, όγκοι νευρικού συστήματος, νοσήματα εγκεφαλικών αγγείων, απομυελινωτικές παθήσεις, λοιμώξεις νευρικού συστήματος, περιγεννητικές - συγγενείς παθήσεις, κακώσεις ΚΝΣ, επιληψία, παθήσεις περιφερικού νευρικού συστήματος, τοξικοί παράγοντες και νευρικό σύστημα, παθήσεις άλλων συστημάτων και νευρικό σύστημα, παθήσεις μυών, αυτόνομο νευρικό σύστημα, κεφαλαλγίες.

Η Νευρολογία διδάσκεται σε Φροντιστηριακά - Κλινικά μαθήματα 8-10 π.μ. και σε Κλινική άσκηση ΙΟ-Ι π.μ. καθημερινά επί 4 εβδομάδες. Τα φροντιστηριακά κλινικά μαθήματα 8-10 π.μ. γίνονται με την παρουσία αντιπροσωπευτικών αρρώστων ή με video.

2. Καρδιολογία (Κωδ. 500414)*ώρες 56*

Τομέας Παθολογίας

Βασικές αρχές ηλεκτροκαρδιογραφίας. Υπερτροφίες κόλπων - κοιλιών. Διαταραχές αγωγής του ερεθίσματος. Αρρυθμίες, στεφανιαία ανεπάρκεια, παθοφυσιολογία αθηροσκληρώσεως στεφανιαίων αρτηριών. Κλινικές εκδηλώσεις στεφανιαίας νόσου. Οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου: κλινική εικόνα, ευρήματα παρακλινικών εξετάσεων, αντιμετώπιση οξείας φάσης, αποκατάσταση του εμφραγματία. Στεφανιογραφία. Χειρουργική και επεμβατική μη χειρουργική θεραπεία της στεφανιαίας νόσου: εγγείρηση αορτοστεφανιαίας παράκαμψης, αγγειοπλαστική, νέες εξελίξεις - ενδοστεφανιαίοι νάρθηκες (stents). Καρδιακή ανεπάρκεια. Βαλβιδοπάθειες - μη χειρουργικές επεμβατικές μέθοδοι αντιμετώπισης συγκεκριμένων βαλβιδοπαθειών (βαλβιδοπλαστική με μπαλόνι). Υπέρταση. Υπερλιπιδαιμίες. Συγγενείς καρδιοπάθειες. Τεχνητή βηματοδότηση. Μυοκαρδιοπάθειες. Ενδοκαρδίτις. Περικαρδίτιδες. Υπερηχοκαρδιογράφημα. Ραδιοϊσότοπα στην καρδιολογία.

3. Πνευμονολογία –Εντατική Θεραπεία (Κωδ. 500761)*ώρες 124*

Τομέας Παθολογίας

Περιεχόμενο μαθήματος**ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑ***(ώρες 54)*

Φυσιοπαθολογία αναπνοής, κλινικά και λειτουργικά σύνδρομα αναπνευστικού συστήματος (πύκνωση, ατελεκτασία, συλλογή πλευριτικού υγρού, πνευμοθώραξ, διαταραχή αερισμού αποφρακτικού-περιοριστικού τύπου, αναπνευστική ανεπάρκεια), εκτίμηση λειτουργικού ελέγχου αναπνοής, μελέτη διαταραχών ύπνου, φυματίωση, σαρκοείδωση, οξεία και χρόνια βρογχίτις, εμ-

φύσημα, δοκιμασίες βρογχικής υπερευαισθησίας, βρογχικό άσθμα, βρογχιολίτιδες, βρογχεκτασία, καρκίνος πνεύμονος, παρανεοπλασματικές εκδηλώσεις, πνευμονίες, πνευμονική ίνωση, ινοκυστική νόσος, επαγγελματικά νοσήματα πνευμόνων, πνευμονική εμβολή, πνευμονικό οίδημα χαμηλής πίεσεως, πνευμονικές εκδηλώσεις επί AIDS, πνευμονικές εκδηλώσεις επί νοσημάτων δια-φόρων συστημάτων και κολλαγόνου, επεμβατική πνευμονολογία (ινοβρογχοσκοπικές τεχνικές, θωρακοκεντήσεις, βιοψίες υπεζωκότος, αρτηριακή παρακέντηση), σύγχρονες τεχνικές υποβοηθήσεως της αναπνοής παρά την κλίνη (IPPV, CPAP, BIPAP).

ΕΝΤΑΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ*(ώρες 70)*

- Βασικές γνώσεις της Επείγουσας Ιατρικής.
- Παθοφυσιολογία και αλληλεπιδράσεις των διαφόρων συστημάτων του βαρέως πάσχοντος πολυσυστηματικού αρρώστου.
- Προσπέλαση και ιεράρχηση των προβλημάτων του ασθενούς.
- Αξιολόγηση των αναγκαίων και επειγόντων διαγνωστικών επεμβάσεων.
- Θεραπευτικά πρωτόκολλα, στα επί μέρους σύνδρομα που απαντώνται στις Κλινικές Εντατικής Θεραπείας (π.χ. ARDS, σηπτικό shock, κ.λπ.).
- Αρχές ηλεκτρονικής και μηχανικής παρακολούθησης (monitoring) ασθενών.
- Βασικές αρχές που εφαρμόζονται στις Κλινικές Εντατικής Θεραπείας.
- Ειδικά προβλήματα μηχανικής υποστήριξης του πολυσυστηματικού αρρώστου (π.χ. μηχανική αναπνοή).
- Μέθοδος μεταφοράς βαρέως πασχόντων.
- Ειδικά θέματα Συνεργασίας και Οργάνωσης Μονάδων, Αντιμετώπισης και Πρόληψης των λοιμώξεων, χρήση αερίων O₂, H₂, N₂, αναγκαία μέτρα.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΑΣ**Α. Από την πρακτική εκπαίδευση**

- Θαλάμους και εργαστήρια
- Εκμάθηση πνευμονολογικού ιστορικού και δυνατότητα στο φοιτητή να το παρουσιάζει
- Συμπτώματα του αναπνευστικού
- Φυσική Εξέταση του Αναπνευστικού: α. Επισκόπηση, β. Ψηλάφηση, γ. Ακρόαση, δ. Επίκρουση
- Πως διαβάζουμε και αξιολογούμε την α/α θώρακος
- Συζήτηση περιστατικών και διαγνωστική προσέγγιση
- Λήψη υπό καθοδήγηση αερίων αρτηριακού αίματος και ερμηνεία αυτών
- Εκτέλεση και ανάγνωση mantoux
- Λήψη φλεβικού αίματος
- Παρακέντηση υπεζωκοτικής συλλογής
- Επίδειξη βρογχοσκόπησης στο βρογχολογικό εργαστήριο με ανάλυση τεχνικών λήψεως δειγμάτων
- Επίδειξη της δοκιμασίας 6 λεπτών βάδισης
- Παρακολούθηση ειδικών εξωτερικών ιατρείων
- Αφορά παρουσία στα ΤΕΠ
- Παρουσία στην εφημερία με σκοπό την εξοικείωση και την ενεργό συμμετοχή στο περιβάλλον του επείγοντος περιστατικού (αξιολόγηση επείγοντος-διαγνωστική και θεραπευτική προσέγγιση)
- Πρωινή ενημέρωση κλινικών
- Οι φοιτητές κάνουν όχι μόνο παρουσίαση περιστατικών αλλά και βιβλιογραφική ενημέρωση ενίοτε και παρουσίαση επίκαιρων θεμάτων με βάση τα περιστατικά που βλέπουν στην κλινική. Συμμετέχουν μαζί με τους εκπαιδευτές τους σε ιατρικά συμβούλια με ρευματολόγους, παθολόγους και λοιμωξιολόγους.

Β. Από την θεωρητική εκπαίδευση**Λειτουργικός έλεγχος της αναπνοής**

Ποιες είναι οι λειτουργικές δοκιμασίες (ρουτίνας)

- Πως βοηθούν στην κλινική πράξη

- Ενδείξεις και αντενδείξεις
- Τι είναι η σπιρομέτρηση και οι παραλλαγές αυτής
- Ποιοι είναι οι στατικοί όγκοι
- Τι είναι και σε τι χρησιμεύει η καμπύλη – ροής όγκου
- Σημασία και μέτρηση Διαχυτικής Ικανότητας
- Αξιολόγηση αναπνευστικών μυών

Βρογχικό Άσθμα

- Ορισμός και επιδημιολογία του άσθματος
- Παθογένεια- Παθοφυσιολογία
- Διαγνωστική προσέγγιση
- Ταξινόμηση ελέγχου
- Θεραπευτικά Βήματα για την αντιμετώπιση του άσθματος και Θεραπεία της Παρόξυνσης

ΧΑΠ

- Ορισμός, επιδημιολογία και σταδιοποίηση της ΧΑΠ σύμφωνα με τη GOLD
- Οι βασικοί παθοφυσιολογικοί μηχανισμοί που οδηγούν στις αλλοιώσεις της ΧΑΠ
- Διαφορές ΧΑΠ-Άσθματος
- Η φυσική πορεία και την πρόγνωση της νόσου
- Οι σύγχρονες φαρμακευτικές και μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις που είναι διαθέσιμες για την αντιμετώπιση της νόσου

Αναπνευστική Ανεπάρκεια

- Υποξαιμική και Υπερκαπνική Αναπνευστική Ανεπάρκεια
- Ανεπάρκεια της αναπνευστικής αντλίας.
- Τα πιο συχνά αίτια υποξυγοναιμίας είναι διαταραχές V/Q και shunt
- Υποξυγοναιμία που οφείλεται σε shunt δεν διορθώνεται με τη χορήγηση O₂
- Υποξυγοναιμία που οφείλεται σε διαταραχές V/Q βελτιώνεται με χορήγηση O₂
- Οξεία υπερκαπνία οφείλεται σε κυψελιδικό υποαερισμό.

- Αυξημένη παραγωγή CO₂ σε αναπνευστικό σύστημα που αδυνατεί να αυξήσει τον V'E, συνεπάζεται υπερκαπνία.
- Αδυναμία των αναπνευστικών μυών (υποθρεψία, ατροφία, νευρομυϊκά νοσήματα, μειωμένη αιμάτωση, κόπωση) οδηγεί σε κυψελιδικό υποαερισμό και υπερκαπνία.

Πληκτροδακτυλία

Οξεοβασική Ισορροπία

- Μεταβολική Οξέωση. Διαγνωστική προσπέλαση
- Μεταβολική Αλκάλωση. Αίτια-Διαγνωστική προσπέλαση
- Αναπνευστική Οξέωση, Ορισμός- Παθογένεια
- Αναπνευστική Αλκάλωση, Ορισμός Παθογένεια
- Μικτές διαταραχές. Διαγνωστικός αλγόριθμος
- Επιπλοκές

Λοιμώξεις αναπνευστικού

Πνευμονία της Κοινότητας

- Ορισμός, επιδημιολογία, παράγοντες κινδύνου
- Κλινική εικόνα, φυσική εξέταση και ακτινολογικά ευρήματα - Διαγνωστικός αλγόριθμος
- Βαθμονόμηση βαρύτητας (συστήματα CURB-65 και PSI)
- Σημασία της αιτιολογικής θεραπείας στην πνευμονία της κοινότητας.
- Εμπειρική Θεραπεία στην πνευμονία της κοινότητας.
- Παρακολούθηση του ασθενούς

Πνευμονική Φυματίωση

- Επιδημιολογία της Φυματίωσης
- Πως ερμηνεύεται η δοκιμασία δερματικής αντίδρασης στη φυματίνη (Mantoux)
- Με ποιες εξετάσεις τεκμηριώνεται η διάγνωση της πνευμονικής φυματίωσης (μέθοδοι καλλιέργειας, ανοσοδιαγνωστικές μέθοδοι)

- Τι είναι η λανθάνουσα Φυματίωση (διάγνωση-θεραπεία)
- Ποια είναι η Φαρμακευτική αγωγή (δοσολογικό σχήμα, διάρκεια θεραπείας)
- Επιπλοκές- ανεπιθύμητες ενέργειες αντιφυματικών φαρμάκων
- Πολυανθεκτική Φυματίωση (ορισμός αντιμετώπιση)

COVID-19

Διαταραχές αναπνοής κατά τον ύπνο

- Ορισμός-Συμπτωματολογία του συνδρόμου απνοιών στον ύπνο (ΣΑΥ)
- Τύποι απνοϊκών επεισοδίων και που οφείλεται ο κάθε τύπος άπνοιας.
- Τι είναι το ροχαλητό;
- Αιτιολογία της ημερήσιας υπνηλίας
- Τύπος νυκτερινής υποξαιμίας
- Επιπτώσεις του συνδρόμου
- Θεραπευτικές δυνατότητες. Ποιά είναι η αποτελεσματικότερη;
- Θεραπευτικός μηχανισμός της συνεχούς θετικής πίεσης

Πνευμονική Εμβολή

- Επιδημιολογία, προδιαθεσικοί παράγοντες, ταξινόμηση βαρύτητας
- Ευρήματα από το ιστορικό, την κλινική εξέταση, την α/α θώρακος, το ΗΚΓ και τις παρακλινικές εξετάσεις που εγείρουν την κλινική «υποψία» της νόσου.
- Σταδιοποίηση κλινικού κινδύνου κατά Wells
- Αλγόριθμος διαγνωστικής προσπέλασης του ασθενούς με υψηλή κλινική υποψία για Πνευμονική Εμβολή
- Θεραπευτικός αλγόριθμος, ενδείξεις εφαρμογής θρομβόλυσης και εισαγωγής φίλτρου στην κάτω κοίλη φλέβα

Καρκίνος του Πνεύμονα*Επιδημιολογία- Παράγοντες κινδύνου*

- Κλινική- Ακτινολογική εικόνα, Εντόπιση ανάλογα με τον ιστολογικό τύπο
- Παρανεοπλασματικά σύνδρομα
- Διαγνωστική Προσπέλαση
- Σταδιοποίηση κατά TNM
- Θεραπευτικός Αλγόριθμος

Διάμεσες Πνευμονοπάθειες

- Ιδιοπαθείς Διάμεσες Πνευμονοπάθειες
- Σαρκοείδωση
- Κυψελιδική πρωτεΐνωση
- Ο πνεύμονας στα αυτοάνοσα ρευματικά νοσήματα
- Διάχυτη κυψελιδική αιμορραγία (πνευμονεφρικά σύνδρομα)

Νοσήματα του υπεζωκότα

- Υπεζωκοτική Συλλογή
  - Ταξινόμηση
  - Διαφορική Διάγνωση
  - Θεραπεία
- Μεσοθηλίωμα υπεζωκότα

Επαγγελματικά Νοσήματα Πνευμόνων

- Πνευμονοκονιώσεις
  - Ταξινόμηση των ακτινογραφιών θώρακος με το σύστημα του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας
  - Πυριτίαση
  - Πνευμονοκονίωση των ανθρακωρύχων
  - Νοσήματα προκαλούμενα από τον αμίαντο
  - Πνευμονία από υπερευαισθησία
  - Επαγγελματικό βρογχικό άσθμα
  - Επαγγελματικός καρκίνος πνεύμονα

Διακοπή καπνίσματος- Θεραπευτική προσέγγιση

- Η καπνιστική εξάρτηση ως νόσος
- Στρατηγική και προγράμματα διακοπής καπνίσματος

- Φαρμακευτικά και μη φαρμακευτικά μέσα
- Πρόληψη –εκπαίδευση

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

- Εκμάθηση κλινικής εξέτασης σε βαρεως πάσχοντες διασωληνωμένους ασθενείς
- Εκμάθηση ιστορικού και δυνατότητα στο φοιτητή να το παρουσιάζει μαζί με ΔΔ και επίλυση προβλημάτων
- Καρδιαγγειακές διαταραχές (Αρρυθμίες, Οξύ έμφραγμα μυοκαρδίου, Διαχωριστικό ανεύρυσμα αορτής,
- Υπερτασική κρίση, καρδιακή ανεπάρκεια, Κυκλοφοριακή καταπληξία).
- Οξείες αναπνευστικές διαταραχές (πνευμονική εμβολή, Αιμόπτυση, Κρίση άσθματος, απόφραξη αεραγωγών, ARDS, μηχανικός αερισμός, μη-επεμβατικός μηχανικός αερισμός).
- Οξείες νεφρική ανεπάρκεια και μέθοδοι υποκατάσταση των νεφρών.
- Διαταραχές πεπτικού συστήματος (οξεία κοιλία, αιμορραγία πεπτικού, οξεία παγκρεατίτιδα, κεραυνοβόλος ηπατική ανεπάρκεια).
- Οξέα νευρολογικά προβλήματα (ΑΕΕ, Μυασθένεια, Επιληπτική κρίση, Guillien Barre syndrome, μυασθένεια, παραλυτική νόσος του βαρέως πάσχοντα).
- Εγκεφαλικός θάνατος, Δηλητηριάσεις, Κλίμακες βαρύτητας ΚΕΚ.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Θα πραγματοποιούνται διαδραστικά και παρά την κλίνη του ασθενούς μαθήματα και δεξιότητες σύμφωνα με το νέο πρόγραμμα που έχει εγκριθεί από την Γ. Σ. Οι φοιτητές ενθαρρύνονται στην παρακολούθηση και συμμετοχή σε πλειάδα παρεμβάσεων όπως:

- Λήψη αερίων αίματος και ανάλυση οξεοβασικής ισορροπίας
- Εφαρμογή Επεμβατικού και Μη Επεμβατικού Μηχανικού Αερισμού
- Καθετηριασμός αρτηριών, κεντρικών φλεβών και της πνευμονικής αρτηρίας (τοποθέτηση καθετήρα Swan Ganz)
- Καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση
- Θεραπευτική και διαγνωστική βρογχοσκόπηση
- Κρικοθυρεοειδοτομή
- Διαδερμική τραχειοστομία
- Εξωνεφρική κάθαρση (CWH, SCUF)
- Ηλεκτροκαρδιογράφημα και συνεχής παρακολούθηση ζωτικών λειτουργιών κ.α.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Περιλαμβάνει το θεωρητικό μέρος με διαλέξεις και συζητήσεις στα αμφιθέατρα των νοσοκομείων ΣΩΤΗΡΙΑ, ΑΤΤΙΚΟΝ, ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ, ΕΥΓΕΝΙΔΕΙΟΥ και την πρακτική άσκηση η οποία διενεργείται στους θαλάμους των πνευμονολογικών κλινικών, και των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας. Επίσης, με την παρουσία των φοιτητών σε γενικές εφημερίες των ανωτέρω νοσοκομείων στα Τμήματα Επειγόντων Περιστατικών και στα Τακτικά Εξωτερικά Ιατρεία.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η παρουσία όλων των φοιτητών είναι υποχρεωτική και λόγω του περιορισμένου χρόνου εκπαίδευσης επιτρέπονται μόνο απολύτως δικαιολογημένες απουσίες. Τυχόν απουσίες θα αναπληρώνονται κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης περιόδου αναπληρώσεων.

Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις για το κάθε μάθημα αποκτάται εάν δεν υπάρχουν απουσίες ή εάν αυτές έχουν αναπληρωθεί στην περίοδο των αναπληρώσεων.

Οι εξετάσεις θα πρέπει να είναι ενιαίες για

όλους τους φοιτητές στις περιόδους που καθορίζει η Σχολή με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής που αφορούν και τα δύο μαθήματα εξ ίσου.

4.Δερματολογία – Αφροδισιολογία

(Κωδ. 500418)

ώρες 50

Τομέας Παθολογίας

Ανατομία - Ιστολογία και Φυσιολογία του δέρματος, Εξέταση δερματολογικού ασθενούς. Δερματολογία εσωτερικών νόσων. Στοιχειώδεις βλάβες. Μυκητιάσεις δέρματος: Δερματοφυτίες, ποικιλόχρους πιτυρίαση, μονιλίαση. Νοσήματα από ιούς: Έρπης απλός, έρπης ζωστήρας, μυρμηγκιές, οξυτενή κονδυλώματα, μολυσματική τέρμινθος. Παρασιτικά νοσήματα: Ψώρα, φθειριάσεις, παρασιτική κνήφη. Έκζεμα - Δερματίτιδα: α) Ενδογενής (ατοπική δερματίτιδα, σμηγματορροϊκή δερματίτιδα, δυσιδρωσικό έκζεμα, εντοπισμένη νευροδερματίτιδα), β) Εξωγενής (δερματίτιδα εξ επαφής). Φαρμακευτικά εξανθήματα - φωτοδερματοπάθειες. Πομφολυγώδη νοσήματα. Δερματοπάθειες από βακτηρίδια: Μολυσματικό κηρίο, ερυσίπελας, θυλακίτιδα, δοθιήνας, ψευδάνθρακας, ερύθραςμα, νόσος του Erysipel, λύκος κοινός (φυματίωση του δέρματος), δερματική λεισμανίαση. Βλατιδολεπιδώδεις δερματοπάθειες: Ψωρίαση, ροδόχρους πιτυρίαση. Νοσήματα του Κολлагόνου: Ερυθηματώδης λύκος, σκληροδερμία, δερματομυοσίτιδα. Ακμή, αλωπεκίες, λεύκη, ροδόχρους ακμή. Όγκοι δέρματος: Σπίλοι, βασικοκυτταρικό και ακανθοκυτταρικό καρκίνωμα, ακτινική υπερκεράτωση, οζώδες ερύθημα, πολύμορφο ερύθημα. Αφροδίσια νοσήματα: Σύφιλη, γονοκοκκική και μη γονοκοκκική ουρηθρίτιδα, μαλακό έλκος, νόσος των Nikolas-Favre. Παθήσεις ονύχων. Ομαλός λειχήνας. Ιχθύαση.

5. Ουρολογία (Κωδ. 500420)*ώρες 48*

Τομέας Χειρουργικής

Συμπτωματολογία ουρολογικών παθήσεων - κλινική εξέταση, Όγκοι ουροποιητικού συστήματος, Φλεγμονές ουροποιογεννητικού συστήματος, Λιθίαση, Συγγενείς ανωμαλίες. Χρόνια αποφρακτική ουροπάθεια. Όγκοι γεννητικού συστήματος. Επείγοντα ουρολογικά προβλήματα, Παθήσεις οσχέου - πέους, Ανδρική στειρότητα.

6. Οφθαλμολογία (Κωδ. 500422)*ώρες 56*

Τομέας Χειρουργικής

Γενικά για τον οφθαλμό, οφθαλμική κινητικότητα, διόφθαλμη όραση, οπτική οδός. Παθήσεις του φακού. Κερατοειδής, σκληρός, ραγοειδής, αμφιβληστροειδής χιτώνας. Υαλοειδές σώμα. Γλαύκωμα. Επιπεφυκότος και παθήσεις του. Διάθλαση και διαθλαστικές ανωμαλίες. Οφθαλμικός κόγχος. Δακρυική συσκευή. Τραύματα του οφθαλμού - επείγοντα οφθαλμολογικά περιστατικά. Εξεταστικές μέθοδοι στην οφθαλμολογία. Laser στην Οφθαλμολογία.

7. Ωτορινολαρυγγολογία (Κωδ. 500424)*ώρες 52*

Τομέας Χειρουργικής

Φυσιολογία της ακοής, κλινική εξέταση του ωτός, εξέταση της ακοής, αίτια και είδη βαρηκοΐας, παιδική βαρηκοΐα, κωφαλαλία, ωτοσκλήρυνση. Παθήσεις του έξω ωτός. Παθήσεις του μέσου ωτός: οξεία μέση ωτίτις, χρόνια μέση πυώδης ωτίτις και επιπλοκές της, τραυματικές ρήξεις του τυμπανικού υμένα, τυμπανοπλαστικές, αντανakλαστικές ωταλγίες, αερωτίτιδα. Χολοστεάτωμα. Φυσιολογία του αιθουσαίου συστήματος, λειτουργική εξέταση

οπισθίων λαβυρίνθων, ίλιγγος, νόσος του Meniere, ακουστικό νευρίνωμα. Κλινική εξέταση ρινός, ρινορραγίες, ρινίτιδες, πολύποδες και όγκοι ρινός, παθήσεις του ρινικού διαφράγματος, κατάγματα ρινός, κατάγματα προσώπου, ρινόρροια εγκεφαλονωτιαίου υγρού. Παραρρινοκολπίτιδες και όγκοι παραρρινίων. Νοσήματα αδενοειδών εκβλαστήσεων και αμυγδαλών. Φλεγμονές, αποστήματα και όγκοι του φάρυγγα. Κλινική εξέταση του λάρυγγα, φλεγμονώδεις παθήσεις του λάρυγγα, όζοι φωνητικών χορδών, πολύποδες φωνητικών χορδών, όγκοι λάρυγγα, λαρυγγεκτομές, τραχειοστομία. Κακώσεις λάρυγγα, παράλυση λάρυγγα. Συγγενείς ανωμαλίες τραχήλου, φλεγμονές τραχήλου, όγκοι τραχήλου. Σιελογόνοι αδένες. Οξεία απόφραξη αναπνευστικής οδού - ξένα σώματα λάρυγγα, τραχείας, βρόγχων, οισοφάγου.

8. Ορθοπαιδική - Τραυματολογία (Κωδ. 500426)*ώρες 50*

Τομέας Χειρουργικής

Περιεχόμενο και εξέλιξη της Ορθοπαιδικής και Τραυματολογίας, Κακώσεις των οστών και αρθρώσεων, Πώρωση καταγμάτων, Καθυστερημένη πώρωση και Ψευδάρθρωση, Οστεοσύνθεση, Επιλεγμένα κατάγματα, Κατάγματα - εξαρθήματα άνω άκρων, Κακώσεις της πυέλου, Τραυματικό εξάρθρωμα ισχίου, Κατάγματα μηριαίου και επιγονατίδας, Συνδεσμικές κακώσεις του γόνατος, ρήξεις μηνίσκων, Κατάγματα κνήμης, ποδοκνημικής, άκρου ποδός, κακώσεις άκρας χείρας. Κακώσεις σπονδυλικής στήλης, Κατάγματα στα παιδιά. Σύνδρομα διαμερισμάτων, Επιφυσιολίσθηση άνω μηριαίας κεφαλής, Οστεοχονδρίτες, Εγκεφαλική παράλυση - πολιομυελίτιδα, Κακώσεις του βραχιονίου πλέγματος - μερική παράλυση, Κακώσεις περιφερικών νεύρων, Καλοήγη νεοπλάσματα των

οστών, Κακοήγη νεοπλασμάτα των οστών, Αντιμετώπιση του πολυτραυματία, Οσφυαλγία, Σκολίωση, Συγγενείς εξάρθρωμα του ισχίου, Συγγενής ραιβοίπποποδία, Εκφυλιστική οστεοαρθρίτιδα, Μεταβολικά νοσήματα οστών, Γενετικά μεταβιβαζόμενες παθήσεις του σκελετού, Οστικές δυσπλασίες, Παραμορφώσεις του ερειστικού συστήματος, Σπονδυλολίσθηση, Κύφωση, Συγγενείς ανωμαλίες της σπονδυλικής στήλης.

9. Θεραπευτική (Κωδ. 500428)

ώρες 52

Τομέας Παθολογίας

Γενικές αρχές θεραπευτικής (Ψυχολογικά αντικείμενα εκπαιδύσεως, σύνθετα θεραπευτικά πρόβλήματα, ακατάλληλες θεραπευτικές ενέργειες και τρόποι αποφυγής των, είδη αγωγής, παράγοντες τροποποιητικοί της θεραπευτικής αγωγής). Ανάλυση εφαρμοζόμενης αγωγής εις την πράξη. Αντιμετώπιση επειγουσών καταστάσεων (Ανάληψη εκ κοιλιακής μαρμαρυγής, εγκεφαλικό οίδημα, θερμοπληξία, παροξυσμική υπέρταση, αλλεργικές καταστάσεις, οξύ πνευμονικό οίδημα, παροξυσμική ταχυκαρδία, κρίσεις Adams-Strokes. Αιμορραγίες πεπτικού, ηλεκτρολυτικές διαταραχές, οξεία αναπνευστική ανεπάρκεια και κρίσεις βρογχικού άσθματος). Ειδικές μέθοδοι σχετικές με τις θεραπευτικές εφαρμογές. (Επίδειξη σε εργαστήρια και τμήματα κλινικής φαρμακολογίας, τεχνητού νεφρού, πυρηνικής ιατρικής, αιμοδυναμικών επεμβάσεων, τεχνικών, γαστρεντερολογικού και αιμοδοσίας). Θεραπευτικές τεχνικές.

10. Αναισθησιολογία – Επείγουσα Ιατρική

(Κωδ. 500731)

ώρες 66

Διατομεακό (συνεργασία Τομέα Χειρουργικής και Τομέα Παθολογίας)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:

(I) ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ

(Α) **Θεωρητικό μέρος:** περιλαμβάνει διαλέξεις και διαδραστικές συζητήσεις κλινικών περιπτώσεων και σεναρίων, στο Αμφιθέατρο των Νοσ. ΑΡΕΤΑΙΕΙΟΝ και ΠΓΝ ΑΤΤΙΚΟΝ. Οι φοιτητές προετοιμάζουν για κάθε ημέρα κυκλικής εκπαίδευσης παρουσίαση περιστατικού, που λαμβάνουν από την προηγούμενη.

(Β) **Πρακτική άσκηση:** πραγματοποιείται στα Νοσ. ΑΡΕΤΑΙΕΙΟΝ και ΠΓΝ ΑΤΤΙΚΟΝ (Χειρουργείο, Μονάδα Μετα-Αναισθητικής Φροντίδας/Ανάληψη, ΤΕΠ, Ιατρείο Πόνου), σε σταθμούς δεξιότητων και κατά την παρουσία στις εφημερίες, σε ομάδες προκαθορισμένου αριθμού και ημερομηνιών που θα ανακοινώνονται κατά την έναρξη του εξαμήνου. Αναλυτικά:

A. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

- Εισαγωγή στην Αναισθησιολογία – Ιστορία της Αναισθησιολογίας- Γνωστικά αντικείμενα της Αναισθησιολογίας.
- Είδη αναισθησίας - Προεγχειρητική εκτίμηση & προετοιμασία – Κατηγοριοποίηση ασθενών ανάλογα με τη φυσική κατάσταση και το ύψος του κινδύνου.
- Διαχείριση αεραγωγού - Κυκλώματα αναισθησίας - Μηχάνημα αναισθησίας-Αναπνευστήρες.
- Γενική Αναισθησία: ενδοφλέβια και εισπνεόμενα αναισθητικά.
- Φυσιολογία νευρομυϊκής σύναψης - Αποκλεισμός νευρομυϊκής σύναψης και αναστροφή.
- Οπιοειδή και μη-οπιοειδή αναλγητικά – Επικουρικά φάρμακα αναισθησίας.
- Ανατομία - Φυσιολογία νευρικής διαβίβασης. Φαρμακολογία τοπικών αναισθητικών - Περιοχική αναισθησία.
- Επιλογή κατάλληλης τεχνικής αναισθησίας.
- Περιεγχειρητική παρακολούθηση ζωτικών λει-

τουργιών – monitoring. Οξυμετρία, Καπνογραφία.

- Περιεγχειρητική διαχείριση υγρών (ομοιοστασία, αιμοδυναμική ισορροπία, οξεοβασική ισορροπία) - Διαχείριση μεγάλης αιμορραγίας (μετάγγιση αίματος και παραγώγων).
- Επιπλοκές: διεγχειρητικές, άμεσες μετ-αναισθητικές και μετεγχειρητικές (βρογχόσπασμος, καταπληξία, αναφυλαξία, καρδιακή ανακοπή) - Μετεγχειρητική ναυτία/έμετος, μετεγχειρητικό παρήληρημα.
- Μετεγχειρητική ανάνηψη και φροντίδα στη ΜΜ-ΑΦ. Μετεγχειρητική Αναλγησία.
- Είδη Πόνου - Παθοφυσιολογικές μεταβολές στον Πόνο.
- Φαρμακολογία - Θεραπεία Οξέος και Χρόνιου Πόνου. Ανακουφιστική/Παρηγορική Φροντίδα.

B. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Πραγματοποιούνται διαδραστικά/«hands on» μαθήματα σε μικρές ομάδες, σε πρόπλασμα, στο Χειρουργείο, στη Μονάδα Μετα-Αναισθητικής Φροντίδας και στο Ιατρείο Πόνου, ως εξής:

- **Βασικές Δεξιότητες I:** Τοποθέτηση περιφερικού φλεβοκαθετήρα - **τεχνικές παρακολούθησης (monitoring)** στο Χειρουργείο και τη ΜΜ-ΑΦ: κορεσμός αρτηριακού αίματος, καπνογραφία, αρτηριακή πίεση (αιματηρή και αναίμακτη), κεντρική φλεβική πίεση, περιεγχειρητική υπερηχογραφία (αγγεία, νεύρα, καρδιά).
- **Βασικές Δεξιότητες II:** Προαναισθητική/Προεγχειρητική εκτίμηση. Επίδειξη Γενικής Αναισθησίας: εισαγωγή – διατήρηση – ανάνηψη, **επιλογή κατάλληλης τεχνικής αναισθησίας, παρακολούθηση χορήγησης αναισθησίας**. Επίδειξη Περιτομικής Αναισθησίας: εφαρμογή υπαραχνοειδούς, επισκληριδίου, συνδυασμένης αναισθησίας και περιφερικών νευρικών αποκλεισμών σε διάφορες χειρουργικές επεμβάσεις. **Περιεγχειρητική ιατρική,**

βασικές αρχές κλινικής Φαρμακολογίας και Φυσιολογίας με εφαρμογή στην Αναισθησιολογία.

- **Βασικές Δεξιότητες III:** Μετεγχειρητική αναλγησία. Ιατρείο Πόνου - Παρακολούθηση περιστατικών με θεραπεία Οξέος και Χρόνιου Πόνου – Ανακουφιστική/Παρηγορική Φροντίδα.
- **Βασικές Δεξιότητες IV:** Επίδειξη σε πρόπλασμα (προσομοίωση) και στο ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟ: Αερισμός με μάσκα και ασκό AMBU, τοποθέτηση λαρυγγικής μάσκας, ενδοτραχειακή διασωλήνωση - Διαχείριση Αεραγωγού - Οξυγόνωση σε ενήλικες και παιδιά. Μηχάνημα Αναισθησίας - Μηχανικός αερισμός – Τύποι μηχανικού αερισμού – Αναπνευστήρες.
- **Βασικές Δεξιότητες V:** Βασική και Εξειδικευμένη Καρδιοπνευμονική Αναζωογόνηση Βασικές αρχές – διεθνείς αλγόριθμοι: BLS, ALS, PLS, ATLS (από ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΟΥΣ και ΕΠΕΙΓΟΝΤΟΛΟΓΟΥΣ)

(II) ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΙΑΤΡΙΚΗ

A. Η διδασκαλία του μαθήματος περιλαμβάνει την ανά συστήματα, αλλά και ανά σύμπτωμα ολιστική προσέγγιση και διαχείριση του ασθενούς με απειλητικές για τη ζωή καταστάσεις:

- Φιλοσοφία και βασικές αρχές της Επείγουσας Ιατρικής
- Μη τεχνικές δεξιότητες στην Επείγουσα Ιατρική
- Οργάνωση και λειτουργία ΤΕΠ
- Καρδιοαναπνευστική ανακοπή
- Διαχείριση και αντιμετώπιση shock (σηπτικό, καρδιογενές, αποφρακτικό, νευρογενές, υπογαιμικό)
- Monitoring-αιμοδυναμική υποστήριξη ασθενούς στο ΤΕΠ
- Επείγουσες καρδιαγγειακές παθήσεις (καρδιακός επιπωματισμός, οξεία καρδιακή ανεπάρκεια, απειλητικές για τη ζωή αρρυθμίες, οξύ στεφανιαίο σύνδρομο, αορτικός διαχωρισμός)

- Αιμορραγία (Μη Τραυματική-αιμορραγία πεπτικού-αιμόπτυση-αιματοουρία)
- Εμπύρετο-Επείγοντα λοιμώδη νοσήματα (μηνιγγίτιδα, πυελονεφρίτιδα κ.λπ.)
- Διαχείριση ασθενούς με οξεία δύσπνοια
- Διαχείριση ασθενούς με οξύ θωρακικό άλγος
- Διαχείριση ασθενούς με οξύ κοιλιακό άλγος
- Διαχείριση ασθενούς με απώλεια συνείδησης, διαταραχή επιπέδου συνείδησης
- Διαχείριση ασθενούς σε κώμα
- Επείγουσες δερματολογικές εκδηλώσεις (αναφυλακτική αντίδραση)
- Επείγουσες μεταβολικές-ηλεκτρολυτικές διαταραχές
- Τοξικολογία
- Διαχείριση ασθενούς με συνήθη συμπτώματα (έμετοι-διάρροια-ζάλη)
- Επείγουσες αγγειακές διαταραχές (ισχαιμία-αιμορραγία-θρόμβωση)
- Διαχείριση πολυτραυματία στο ΤΕΠ

- Βασικές αρχές αναλγησίας στο ΤΕΠ
- Ιατρικά Επείγοντα που σχετίζονται με το περιβάλλον (ηλεκτροπληξία, έγκαυμα, δήγματα, υπο-υπερθερμία, πνιγμός)
- Προνοσοκομειακή Ιατρική Φροντίδα-Διακομιδή βαρέως πάσχοντος ασθενούς
- Κακοποίηση-Διαχείριση βίας στο ΤΕΠ
- Ιατρονομική καταγραφή και τήρηση αρχείων

Β. Τεχνικές Δεξιότητες: Πραγματοποιούνται διαδραστικά/«hands on» μαθήματα σε μικρές ομάδες)

- Καρδιοπνευμονική αναζωογόνηση-αλγόριθμος εξειδικευμένης υποστήριξης της ζωής (ALS)
- Αλγόριθμος εξειδικευμένης υποστήριξης του πολυτραυματία (ATLS)
- Βασικές αρχές διαχείρισης αεραγωγού
- Αγγειακή προσπέλαση
- Ενδοοστική παρακέντηση-χορήγηση υγρών
- Βασικές αρχές επείγουσας υπερηχογραφίας

5.6 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΑΝ ΤΟ Α΄ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2016-17

1ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Ιατρική Φυσική Ι (Κωδ. 500312) ώρες 65 Τομέας Μορφολειτουργικός

*“Ιατρική Φυσική: Διαγνωστικές και Θεραπευτικές
Εφαρμογές των Ακτινοβολιών”*

- Στοιχεία σύγχρονης φυσικής
- Αλληλεπίδραση ακτινοβολίας-ύλης
- Στοιχεία δοσιμετρίας και βιολογικά αποτελέσματα
- Στοιχεία ακτινοπροστασίας
- Το ακτινογραφικό μηχάνημα
- Ακτινοσκόπηση
- Μαστογραφία
- Αξονική τομογραφία
- Πυρηνική ιατρική
- Τομογραφία εκπομπής ποζιτρονίων (PET)
- Υπέρηχοι

2. Γενική Ιατρική Χημεία Ι (Κωδ. 500313) ώρες 52 Τομέας Μορφολειτουργικός

Δομή του ατόμου, περιοδικό σύστημα, χημικός δεσμός-μόρια, διαμοριακές δυνάμεις - καταστάσεις της ύλης, χημική κινητική, χημική θερμοδυναμική, χημική ισορροπία, διαλύματα, οξέα και βάσεις, οξειδοαναγωγή.

3. Ιατρική Στατιστική (Κωδ. 500314) ώρες 65 Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

Περιγραφική ιατρική στατιστική, δειγματοληψία, η έννοια της στατιστικής δοκιμασίας - μηδενική υπόθε-

ση - στατιστικά σφάλματα, πιθανό σφάλμα και όρια αξιοπιστίας μέσης τιμής - σύγκριση μέσων τιμών (t-test), διαξονική κατανομή - στατιστική δοκιμασία χ^2 , πιθανό σφάλμα και όρια αξιοπιστίας αναλογίας, βασικοί κανόνες πιθανοτήτων, συσχέτιση και απλή γραμμική εξάρτηση (παλινδρόμηση) ποσοτικών χαρακτηριστικών, πολλαπλή γραμμική εξάρτηση και άλλα στατιστικά μοντέλα, ερμηνεία στατιστικών ευρημάτων, μη παραμετρικές στατιστικές δοκιμασίες, αξιολόγηση εργαστηριακών ευρημάτων.

4. Βιολογία Ι (Κωδ. 500406) ώρες 65 Τομέας Μορφολειτουργικός

Εισαγωγή στην Βιολογία. Επιστημονική μεθοδολογία και πείραμα. Εξέλιξη του κυττάρου. RNA και προέλευση της ζωής, η έννοια του ριβόζυμου. Γενική θεώρηση και βασικά χαρακτηριστικά της οργάνωσης του κυττάρου. Ευκαρυωτικοί και προκαρυωτικοί οργανισμοί. Κυτταρική ποικιλομορφία. Πρότυποι οργανισμοί μελέτης. Χημική σύσταση του κυττάρου. Τα είδη των μακρομορίων του κυττάρου. Ενζυμική κατάλυση. Σύγχρονες εργαστηριακές τεχνικές. Τεχνικές λήψης βιολογικού υλικού και τεχνικές μελέτης του κυττάρου και οι διαγνωστικές τους εφαρμογές: φωτομικροσκόπιο, μικροσκόπιο φθορισμού, ηλεκτρονικό μικροσκόπιο, κυτταροχημεία και ανοσοϊστοχημεία, κυτταρική κλασμάτωση, ηλεκτροφόρηση, χρωματογραφία, αυτοραδιογραφία, κυτταροκαλλιέργειες. Τα είδη και ο ρόλος των βιομορίων του κυττάρου. Δομή και λειτουργία των πρωτεϊνών. Δομή της πλάσματικής μεμβράνης, λιπιδική διπλοστιβάδα και μεμβρανικές πρωτεΐνες. Συνάψεις και νευρομυϊκή σύναψη. Πρωτεΐνες-φορείς, ιοντικοί δίαυ-

λοι, αντί για Na^+/K^+ , δυναμικό μεμβράνης, σηματοδότηση σε νευρικά κύτταρα. Ενδομεμβρανικό σύστημα του κυττάρου, μετα-μεταφραστικές τροποποιήσεις, οδοί έκκρισης και ενδοκυττάρωσης. Σύμπλοκο Golgi, λυσοσώματα, υπεροξυσώματα. Αποταμιευτικές ασθένειες. Γενικές αρχές κυτταρικής σηματοδότησης, υποδοχείς που συνδέονται με G-πρωτεΐνες ή με ένζυμο. Κυτταροσκελετός: Ενδιάμεσα νημάτια, μικροσωληνίσκοι, μικροϊνίδια ακτίνης, βλεφαρίδες, κυτταρική κίνηση, κυτταροσκελετικές ασθένειες. Δομή και λειτουργία του σαρκομεριδίου. Μηχανισμοί παραγωγής ενέργειας στο κύτταρο. Μιτοχόνδρια, κύκλος του κιτρικού οξέως, οξειδωτική φωσφορυλίωση. Χλωροπλάστες και φωτοσύνθεση. Οργάνωση και λειτουργία του γενετικού υλικού. Δομή της χρωματίνης. Ροή και ρύθμιση της γενετικής πληροφορίας στο κύτταρο. Κυτταρική διαίρεση: μίτωση και μείωση. Κυτταρικός κύκλος και μηχανισμοί ελέγχου του κυτταρικού κύκλου. Πολυκυτταρική οργάνωση, κυτταρική διασύνδεση, δομή και λειτουργία της εξωκυττάριας θεμέλιας ουσίας. Βασικές αρχές Αναπτυξιακής Βιολογίας: Προέλευση των ιστών, εμβρυϊκή μορφογένεση, διαφορική γονιδιακή έκφραση, ομοιωτικά γονίδια. Κυτταρική εξαλλαγή και μηχανισμοί καρκινογένεσης.

Εργαστηριακές ασκήσεις

1. Το φωτονικό μικροσκόπιο - μέθοδοι παρατήρησης του κυττάρου
2. Προκαρυωτικά και ευκαρυωτικά κύτταρα
3. Γενετικός μετασχηματισμός – χρωματογραφία
4. Ανοσο-ενζυμικές μεθοδολογίες: μέθοδος ELISA

5. Ψυχολογία (Κωδ. 500316)

ώρες 26

Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

1. Εισαγωγή στην Ψυχολογία
2. Μεγάλες θεωρητικές σχολές στην Ψυχολογία
3. Οι βιολογικές βάσεις της συμπεριφοράς

4. Ανάπτυξη-Ψυχολογία των φάσεων της ζωής (Α)
5. Ανάπτυξη-Ψυχολογία των φάσεων της ζωής (Β)
6. Αντίληψη και σκέψη
7. Μάθηση
8. Μνήμη
9. Νοημοσύνη
10. Βιολογικά κίνητρα συμπεριφοράς
11. Ψυχοκοινωνικά κίνητρα συμπεριφοράς
12. Συναισθήματα και συμπεριφορά
13. Κοινωνικοί παράγοντες και συμπεριφορά
14. Διαπροσωπικές σχέσεις
15. Προσωπικότητα
16. Μέθοδοι εκτίμησης της προσωπικότητας
17. Μηχανισμοί άμυνας
18. Από το φυσιολογικό στο παθολογικό
19. Παράγοντες που συνδέονται με παθολογική συμπεριφορά
20. Ψυχολογικές διαταραχές
21. Ουσιοεξαρτήσεις
22. Ψυχολογικές αντιδράσεις στους ενήλικες με χρόνια σωματική ασθένεια και η αντιμετώπισή τους
23. Ψυχολογικές αντιδράσεις στα παιδιά με χρόνια σωματική ασθένεια και η αντιμετώπισή τους
24. Επικοινωνία και σχέση γιατρού-ασθενούς

2ο ΕΞΑΜΗΝΟ

Ι. Ιατρική Φυσική ΙΙ (Κωδ. 500317)

ώρες 65

Τομέας Μορφολειτουργικός

“Ιατρική Φυσική: Διαγνωστικές και Θεραπευτικές Εφαρμογές των Ακτινοβολιών”

- Απεικόνιση μαγνητικού συντονισμού (ΑΜΣ)
- Ιατρική εικόνα
- Θεραπευτικές εφαρμογές-ακτινοθεραπεία
- Μη ιοντίζουσα ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία: Φυσικές αρχές, Βιολογικές επιδράσεις, κανονισμοί και όρια προστασίας

“Φυσική του Ανθρώπινου Σώματος”

- Μύες και δυνάμεις

- Φυσική του σκελετού
- Πίεση στο σώμα
- Ώσμωση και οι νεφροί
- Φυσική των πνευμόνων και της αναπνοής
- Φυσική του καρδιαγγειακού συστήματος
- Ηλεκτρικά σήματα από το σώμα
- Ήχος και ομιλία
- Φυσική του ωτός και της ακοής
- Φυσική των οφθαλμών και της όρασης

2. Γενική Ιατρική Χημεία II (Κωδ. 500319) ώρες 52 Τομέας Μορφολειτουργικός

Οι υδρογονάνθρακες: αλκάνια, αλκένια, αλκίνια. Η συντακτική ισομέρεια και η στερεοϊσομέρεια, η εναντιομέρεια και η διαστεreoϊσομέρεια, η γεωμετρική ισομέρεια, το σύστημα D-L και το σύστημα R-S, μηχανισμοί χημικών αντιδράσεων, αντιδράσεις αλειφατικές και αρωματικές – ηλεκτρονιόφιλης και πυρηνόφιλης υποκατάστασης και προσθήκης, επαγωγικό και συζυγιακό φαινόμενο, συντονισμός και αρωματικότητα, αλκοόλες και αιθέρες, αλδεΐδες και κετόνες, καρβοξυλικά οξέα και παράγωγα τους, ενώσεις θείου και φωσφόρου, αμίνες και παράγωγα τους, υδατάνθρακες, λιποειδή, αμινοξέα και πρωτεΐνες, ένζυμα και συνένζυμα, χημική και ενζυμική κατάλυση, κινητική των ενζυμικών αντιδράσεων, κινητική της οξυγόνωσης της αιμοσφαιρίνης, χημική τροποποίηση των πρωτεϊνών και αλκυλιωτικοί παράγοντες ως αντικαρκινικά φάρμακα, ελεύθερες ρίζες στη Βιολογία και την Ιατρική, μέθοδοι φυσικής ανάλυσης.

3. Βιολογία II (Κωδ. 500407) ώρες 91 Τομέας Μορφολειτουργικός

Εισαγωγή στη Γενετική. Το γονιδίωμα του ανθρώπου και η χρωμοσωμική βάση της κληρονομικότητας. Ευ-

χρωματίνη και ετεροχρωματίνη, νουκλεοσωμάτια. Δομή και λειτουργία του γονιδιώματος, γονιδιακή έκφραση. Ομοιωτικά γονίδια και αναπτυξιακοί μηχανισμοί. Το μιτοχονδριακό γονιδίωμα. Αντιγραφή του DNA, μηχανισμοί επιδιόρθωσης, μεταγραφή. Συναρμολόγηση και επεξεργασία του mRNA. Δομή και λειτουργία του tRNA, γενετικός κώδικας, μεταφραστική λειτουργία, δομή και λειτουργία των ριβοσωμάτων. Μεταλλαξιγένεση: Τύποι και μηχανισμοί μεταλλάξεων. Ρύθμιση της γονιδιακής έκφρασης, Cis και trans-ρυθμιστικά στοιχεία. Μοριακή γενετική του ανθρώπου. Φυσική βάση της κληρονομικότητας. Η έννοια του αλληλομόρφου. Τύποι κληρονόμησης γονιδίων: μονογονιδιακή και πολυγονιδιακή κληρονομικότητα. Επιγενετικοί μηχανισμοί γονιδιακής έκφρασης, γενετικός ανασυνδυασμός, συνδεδεμένα γονίδια. Χαρτογράφηση και ταυτοποίηση γονιδίων που συνδέονται με ανθρώπινα νοσήματα. Μονογονιδιακά νοσήματα και η μοριακή τους βάση. Γενετική νοσημάτων με πολυπαράγοντική κληρονόμηση. Αλληλεπίδραση γονιδίων. Βασικές αρχές πληθυσμιακής γενετικής, νόμος των Hardy-Weinberg. Πολυμορφισμοί στο επίπεδο του DNA. Κλινική κυτταρογενετική και χρωμοσωμικές ατυπίες αυτοσωμικών και φυλετικών χρωμοσωμάτων. Γονιδιακή έκφραση σε εξειδικευμένα ευκαρυωτικά συστήματα. Υποδείγματα νόσων: θαλασσαιμία, κυστική ίνωση. Ανοσοσφαιρίνες και μείζον σύμπλεγμα ιστοσυμβατότητας. Γενικά περί ιών, δομή και κύκλος ζωής των ιών. DNA και RNA ιοί, ογκογόνοι ιοί, ρετροϊοί. Γενετική και γονιδιωματική του καρκίνου. Γενετική μηχανική, αρχές και εφαρμογές. Μέθοδοι εκτίμησης της γονιδιακής έκφρασης. Αντίστροφη γενετική: επιτυχείς εφαρμογές. Μεταφορά και έκφραση γονιδίων σε κύτταρα θηλαστικών. Σύγχρονες μεθοδολογίες μοριακής ανάλυσης γενετικών νόσων. Γονιδιακή θεραπεία γενετικών νοσημάτων. Αναπτυξιακή γενετική: διαταραχές της ανάπτυξης, δυσμορφίες και συγγενείς ανωμαλίες. Πρακτικές εφαρμογές Μοριακής Γενετικής. Προγεννητική και

προεμφυτευτική διάγνωση. Φαρμακογενετική και φαρμακογονιδιωματική. Γενετική συμβουλευτική και βιοηθική.

Εργαστηριακές ασκήσεις

1. Απομόνωση DNA – αλυσιδωτή αντίδραση πολυμεράσης (PCR)
2. Γενετική
3. Φυλογενετική ανάλυση με χρήση πρωτεομικής
4. Τεχνολογία του ανασυνδυασμένου DNA (RFLPs)

3ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Περιγραφική Ανατομική II (Κωδ. 500327) ώρες 130 Τομέας Μορφολειτουργικός

Η περιγραφική ανατομική II υποδιαιρείται:

- α) στην ύλη της άσκησης επί του πτώματος στην Αίθουσα Ανατομών περιλαμβάνει την κατά χώρες του ανθρώπινου σώματος μελέτη της Οστεολογίας - Αρθρολογίας - Μυϊκού Συστήματος - Αγγειακού Συστήματος - Περιφερικού Νευρικού συστήματος και Σπλαγγχνολογίας.

1^η Ενότητα: Προσθιοπλάγιο Τοίχωμα του Θώρακος. Ωμική ζώνη

Σκελετός και Αρθρώσεις του θώρακος και της ωμικής ζώνης. Νωτιαία νεύρα. Μύες, Αγγεία και Νεύρα του προσθίου και του πλαγίου θωρακικού τοιχώματος. Μύες ωμικής ζώνης (I).

2^η Ενότητα: Μασχαλιαία Κοιλότητα και Βραχίονας Βραχιόνιο οστό. Διάρθρωση του ώμου. Μύες της ωμικής ζώνης (II). Βραχιόνιο πλέγμα. Μασχαλιαία κοιλότητα. Μύες βραχίονα. Μασχαλιαία και βραχιόνια αγγεία και νεύρα.

3^η Ενότητα: Πήχης και Χέρι (πρόσθια και οπίσθια επιφάνεια)

Οστά, Αρθρώσεις, Μύες, Περιτονίες, Αγγεία και Νεύρα πήχως και άκρας χείρας.

4^η Ενότητα: Τράχηλος (I)

Αυχενική μοίρα σπονδυλικής στήλης. Ινιακό οστόύν. Σπονδυλικές και κρανιοσπονδυλικές διαρθρώσεις. Μύες τραχήλου (I).

5^η Ενότητα: Τράχηλος (II)

Χώρες Τραχήλου. Μύες τραχήλου (II), Αγγεία και Νεύρα του Τραχήλου.

Αυχενική μοίρα του Συμπαθητικού Στελέχους.

6^η Ενότητα: Κεφαλή (I)

Εγκεφαλικό κρανίο – Τρήματα – Εγκεφαλικά νεύρα (συζυγείς).

7^η Ενότητα: Κεφαλή (II)

Οστά του Σπλαγγχνικού Κρανίου. Οφθαλμικός κόγχος. Οστέϊνη ρινική κοιλότητα. Οστέϊνο τοίχωμα της στοματικής κοιλότητας. Κροταφογναθική διάρθρωση - Μιμικοί και Μασητήριοι μύες. Παρωτίδα. Αγγεία και Νεύρα Κεφαλής.

8^η Ενότητα: Κοιλιακό Τοίχωμα

Οσφυϊκοί Σπόνδυλοι. Πύελος. Οσφυϊκό πλέγμα. Μύες. Αγγεία και Νεύρα προσθίου και πλαγίου κοιλιακού τοιχώματος

9^η Ενότητα: Κάτω Άκρο: Μηρός (πρόσθια και οπίσθια επιφάνεια)

Οστά, Αρθρώσεις, Μύες, Αγγεία και Νεύρα Μηρού, (πρόσθιας και οπίσθιας επιφάνειας). Ιερό πλέγμα και κλάδοι του.

10^η Ενότητα: Κνήμη και Πόδι (πρόσθια και οπίσθια επιφάνεια)

Οστά, Αρθρώσεις, Μύες, Αγγεία και Νεύρα Κνήμης και Ποδίου (πρόσθιας και οπίσθιας επιφάνειας)

11^η Ενότητα: Ραχιαία Επιφάνεια Κορμού, Γλουτιαία Χώρα.

Έσω και Έξω Μύες της Πυέλου. Αγγεία και Νεύρα Κορμού. Μύες ραχιαίας επιφάνειας κορμού. Αγγεία και Νεύρα.

12^η Ενότητα: Κύτος του Θώρακος.

Κύτος του Θώρακος. Υπεζωκότες και Χώροι και Χωροταξική Διάταξη των οργάνων, αγγείων και νεύρων του κύτους του θώρακος. Διάφραγμα.

Αγγεία και Νεύρα του Θώρακος. Σύστημα των αζύγων Φλεβών. Μείζων θωρακικός πόρος. Θωρακική μοίρα του συμπαθητικού στελέχους.

13^η Ενότητα: Κύτος της Κοιλίας (I)

Κύτος της κοιλίας. Χώροι και Χωροταξική διάταξη των οργάνων της κοιλίας. Περιτόναιο – Περιτοναϊκή Κοιλότητα – Περιτοναϊκοί χώροι – Οπισθοπεριτοναϊκός χώρος. Αρτηρίες και Φλέβες του κύτους της κοιλίας. Το Πυλαίο φλεβικό σύστημα. Οσφυϊκή και Ιερά μοίρα του αυτόνομου νευρικού συστήματος

β) στην ύλη του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος – Αισθητηρίων Οργάνων

5 ώρες εβδομαδιαίως, καθ' όλον το χειμερινό εξάμηνο (συνολικά 65 ώρες) και περιλαμβάνει:

- 1) Οργάνωση του Ν.Σ
- 2) ο νευρών
- 3) η νευρογλοία
- 4) Νευρικές ίνες και νεύρα
- 5) Υποδοχείς και εκτελεστικά όργανα
- 6) Δερμοτόμια και μυϊκή δραστηριότητα
- 7) Νωτιαίος μυελός
- 8) Προμήκης μυελός
- 9) Γέφυρα
- 10) Παρεγκεφαλίδα
- 11) Τετάρτη κοιλία
- 12) Μέσος εγκέφαλος
- 13) Τελικός εγκέφαλος
- 14) Εγκεφαλικά ημισφαίρια
- 15) Δομή και λειτουργία του φλοιού των ημισφαιρίων
- 16) Δικτυωτός σχηματισμός και μεταιχμιακό σύστημα
- 17) Βασικά γάγγλια των ημισφαιρίων
- 18) Το κοιλιακό σύστημα του εγκεφάλου και το Ε.Ν.Υ
- 19) Τους Φραγμούς
- 20) Ανιούσες οδοί του Ν.Μ
- 21) Κατιούσες οδοί του Ν.Μ
- 21) Συνδέσεις της Παρεγκεφαλίδας
- 23) Πυρήνες των εγκεφαλικών νευρών
- 24) Θάλαμος και οι συνδέσεις του

25) Υποθάλαμος και οι συνδέσεις του

26) Το αυτόνομο νευρικό σύστημα

27) Οι μήνιγγες του εγκεφάλου

28) Η αιμάτωση του εγκεφάλου

2. Φυσιολογία (χειμερινού εξαμήνου)

(Κωδ. 500328)

ώρες 377

Τομέας Μορφολειτουργικός

Νευρικό: νευρικό κύτταρο – διεγερσιμότητα – δυναμικό ηρεμίας – αγωγή διέγερσης, σύναψη, νευρωνικό κύκλωμα, λειτουργική οργάνωση νευρικού συστήματος, αντανάκλαστικά (γνήσια – εξαρτημένα), αισθητικότητα – υποδοχείς – λειτουργία υποδοχέων, μεταφορά και ερμηνεία αισθητικών πληροφοριών στο Κ.Ν.Σ., κινητικότητα – οργάνωση κινητικότητας, μυϊκή συστολή, ρύθμιση μήκους και τάσης μυός – τελικό κινητικό κύκλωμα, μυοστατικό αντανάκλαστικό, πυραμιδικό – εξωπυραμιδικό σύστημα – παρεγκεφαλίδα – όρθια στάση, αυτόνομο νευρικό σύστημα – σπλαχνικές λειτουργίες – υποδοχείς αυτόνομου νευρικού συστήματος, δικτυωτός σχηματισμός, ύπνος – εγρήγορση ηλεκτροεγκεφαλογράφημα – προσοχή, μεταιχμιακό σύστημα, συναίσθημα – ρόλος στη μάθηση, συγκίνηση, λειτουργία υποθαλάμου, οργάνωση συμπεριφοράς, νεοφλοιός – ανώτερες ψυχονοητικές λειτουργίες, έναρθρος λόγος, σκέψη – μνήμη – μάθηση, εγκεφαλονωτιαίο υγρό (Ε.Ν.Υ.).

Ειδικές αισθήσεις: Όραση, ακοή, γεύση, όσφρηση. Ορμόνες: Εισαγωγή στην ενδοκρινολογία – ορμόνες του προσθίου λοβού της υπόφυσης – ορμόνες του οπισθίου λοβού υπόφυσης – αυξητική ορμόνη ορμόνες θυρεοειδούς αδένος – ορμόνες μυελού επινεφριδίων – ορμόνες φλοιού επινεφριδίων – ινσουλίνη – γλυκαγόνη και σακχαρώδης διαβήτης, παραθορμόνη – καλσιτονίνη – μεταβολισμός του ασβεστίου και φωσφόρου – βιταμίνη D, αναπαραγωγικές λειτουργίες του άνδρα – ανδρι-

κές ορμόνες, αναπαραγωγικές λειτουργίες της γυναίκας πριν από την κύηση – ορμόνες θήλεος, κύηση, γαλουχία, φυσιολογία του εμβρύου. Μεταβολισμός-θερμορύθμιση.

3. Βιολογική Χημεία I (Κωδ. 500355) ώρες 91 Τομέας Μορφολειτουργικός

Εισαγωγή στη βιοχημεία, θερμοδυναμικά αξιώματα στο μεταβολισμό, πορεία τροφών, κύκλος Krebs, αναπνευστική αλυσος, μεταβολισμός υδανθράκων, μεταβολισμός λιπιδίων και πρωτεϊνών, μεταβολισμός πουρινών, πυριμιδινών, νουκλεοτιδίων, πρωτεϊνοσύνθεση, ανασχηματισμός νουκλεϊνικών, μεταλλάξεις, ιοί, πλασμίδια, καρκινογένεση, μοριακή βάση κληρονομουμένων νόσων.

4. Ιστολογία - Εμβρυολογία I (Κωδ. 500408) ώρες 71,5 Τομέας Μορφολειτουργικός

Μέθοδοι μελέτης των ιστών, δομή και λειτουργία του κυττάρου, Επιθήλιο-Επιθηλιακοί αδένες, Κυτταρική σηματοδότηση, Συνδετικός ιστός, Χονδρικός - Οστίτης ιστός-Οστεογένεση, Μυϊκός ιστός, Αιμοφόρο κυκλοφορικό σύστημα-Καρδιαγγειακό σύστημα, Αίμα -Αιμοποίηση, Νευρικός ιστός, Ανοσοποιητικό-Λεμφικό σύστημα, Μείωση -Γαμετογένεση, Σπερματογένεση-Ωογένεση, Ανάπτυξη Ωοθυλακίων, Εμμηνορρυσιακός κύκλος, Γονιμοποίηση, Αυλάκωση-Εμφύτευση, Ανάπτυξη του πλακούντα-Γαλουχία, 2η και 3η εβδομάδα της ανάπτυξης, Πρώιμη εμβρυική περίοδος, Γενικά γνωρίσματα της όψιμης εμβρυικής περιόδου (από τον 3ο μήνα έως τη γέννηση), Συγγενείς ανωμαλίες, Απόπτωση-Κυτταρική Γήρανση και καρκίνος

Τρόπος εξέτασης

- Γραπτά: 40 ερωτήσεις από τις οποίες οι 36 ερωτήσεις είναι πολλαπλής επιλογής, 26 ερωτήσεις

Ιστολογίας και 10 ερωτήσεις Εμβρυολογίας καθώς και 4 ερωτήσεις για την εξέταση της ύλης του εργαστηρίου (αναγνώριση ιστών και οργάνων σε ιστολογικά παρασκευάσματα)

- Ο φοιτητής για να έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις πρέπει να έχει παρακολουθήσει τις εργαστηριακές ασκήσεις . Επίσης ο ασκούμενος φοιτητής δεν μπορεί να έχει περισσότερες από 1 (μία) απουσίες στις εργαστηριακές ασκήσεις.
- Απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη βαθμού προαγωγής στο μάθημα Ιστολογίας-Εμβρυολογίας είναι ο φοιτητής να έχει απαντήσει σωστά τουλάχιστον περίπου στις μισές ερωτήσεις Ιστολογίας και Εμβρυολογίας

Προφορικά: οι επί πτυχίω φοιτητές

4ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Περιγραφική Ανατομική I (Κωδ. 500322) ώρες 65 Τομέας Μορφολειτουργικός

- Εισαγωγή στην Ανατομική του Ανθρώπου (ή Γενικό μέρος) 10 ώρες
- Καρδιά 6 ώρες
- Αναπνευστικό Σύστημα 6 ώρες
- Πεπτικό Σύστημα 25 ώρες
- Ουροποιητικό Σύστημα 6 ώρες
- Γεννητικό Σύστημα Άρρενος 6 ώρες
- Γεννητικό Σύστημα Θήλεος 6 ώρες

2. Φυσιολογία (εαρινού εξαμήνου) (Κωδ. 500323)

ώρες 377

Τομέας Μορφολειτουργικός

Κυκλοφορικό σύστημα-αίμα, αναπνευστικό σύστημα, πεπτικό σύστημα, ουροποιητικό σύστημα, οξεοβασική ισορροπία.

3. Βιολογική Χημεία II (Κωδ. 500329) *ώρες 52* Τομέας Μορφολειτουργικός

Ρύθμιση του μεταβολισμού, μεταβολικές ιδιαιτερότητες νευρικού ιστού, βιοχημεία ιστών, ορμόνες, διακυτταρική επικοινωνία ιστών και οργάνων.

4. Ιστολογία - Εμβρυολογία II (Κωδ. 500409) *ώρες 71,5* Τομέας Μορφολειτουργικός

Αναπνευστικό σύστημα, Ανώτερος και κατώτερος Πεπτικός σωλήνας, Αδένες Πεπτικού συστήματος, Νευροενδοκρινικό σύστημα, Ενδοκρινικό σύστημα, Ουροποιητικό σύστημα. Γεννητικό σύστημα Άρρενος και θήλεος, Δέρμα –Εξαρτήματα του δέρματος-Μαζικός αδένας, Αισθητήρια όργανα (Οφθαλμός-Ους), Ανάπτυξη Αναπνευστικού συστήματος, Ανάπτυξη Πεπτικού συστήματος-ηπατικού-χοληφόρου συστήματος και παγκρέατος, Ανάπτυξη ουροποιητικού συστήματος, Οντογένεση συστήματος ενδοκρινών αδένων, Ανάπτυξη Ουροποιητικού συστήματος, Ανάπτυξη Γεννητικού συστήματος Άρρενος και Θήλεος, Ανάπτυξη Νευρικού συστήματος, Ανάπτυξη και Διαφοροποίηση της Φαρυγγικής συσκευής, Ανάπτυξη του Προσώπου και Υπερώας, ανάπτυξη Δέρματος και προσαρτημάτων, Ανάπτυξη Μυοσκελετικού συστήματος, Ανάπτυξη Οφθαλμού και Ωτός, Ανάπτυξη Κυκλοφορικού συστήματος

Τρόπος εξέτασης

- Γραπτά: 40 ερωτήσεις από τις οποίες οι 36 ερωτήσεις είναι πολλαπλής επιλογής. 26 ερωτήσεις Ιστολογίας και 10 ερωτήσεις Εμβρυολογίας καθώς και 4 ερωτήσεις για την εξέταση της ύλης του εργαστηρίου (αναγνώριση ιστών και οργάνων σε ιστολογικά παρασκευάσματα)
- Ο φοιτητής για να έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις πρέπει να έχει παρακολουθήσει τις ερ-

γαστρηριακές ασκήσεις . Επίσης ο ασκούμενος φοιτητής δεν μπορεί να έχει περισσότερες από 1 (μία) απουσίες στις εργαστηριακές ασκήσεις.

- Απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη βαθμού προαγωγής στο μάθημα Ιστολογίας-Εμβρυολογίας είναι ο φοιτητής να έχει απαντήσει σωστά τουλάχιστον περίπου στις μισές ερωτήσεις Ιστολογίας και Εμβρυολογίας

Προφορικά: οι επί πτυχίω φοιτητές

5ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Παθολογική Ανατομική I (Κωδ. 500334) *ώρες 52* Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Η σύγχρονη Παθολογική Ανατομική και ο διευρυσμένος ρόλος της στη σημερινή μοριακή ιατρική πραγματικότητα – Αρχές κυτταρολογίας. Κυτταρική βλάβη – Νέκρωση – Απόπτωση – Εκφυλίσεις κυττάρων – Φλεγμονές (κοινές - ειδικές) – Ανοσολογική αντίδραση – Αντιδράσεις υπερευαισθησίας – Μεταμόσχευση – Ανοσοανεπάρκειες, AIDS – Αυτοάνοσα νοσήματα – Αγγειίτιδες – Μεταβολικές νόσοι, Στερητικές νόσοι – Γενετικές παθήσεις – Καρυότυπος – Περιβάλλον, διατροφή και παθολογική ανατομική – Συστηματικές παθήσεις – Σακχαρώδης διαβήτης – Διαταραχές κυτταρικής αύξησης και διαφοροποίησης – Μοριακή γενετική του καρκίνου – Καρκινογένεση Νεοπλάσματα (επιθηλιακά, μεσεγχυματογενή) – Αιμοδυναμικές διαταραχές (οίδημα, υπεραιμία, ισχαιμία, θρομβώσεις, εμφράγματα) – Κυκλοφορικό σύστημα – Αιμοποιητικό σύστημα – Λεμφαδένες – Αναπνευστικό σύστημα.

2. Παθολογική Φυσιολογία I (Κωδ. 500335) *ώρες 52* Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Παθοφυσιολογία ανοσολογικού συστήματος: κύτταρα ανοσολογικού συστήματος, ανοσολογική απόκριση, μεταμοσχεύσεις, αυτοαντισώματα, αυτοάνοσα νοσή-

ματα. Παθοφυσιολογία υγρών, ηλεκτρολυτών και οξεοβασικής ισορροπίας: όγκος - σύνθεση υγρών σώματος, ομοιοστασία νερού, ρύθμιση νατρίου - καλίου - ασβεστίου - φωσφόρου, ρύθμιση pH, οξέωση - αλκάλωση. Παθοφυσιολογία νεφρικών νόσων: έλεγχος νεφρικής λειτουργίας, συμπτωματολογία νεφρικών νόσων, νεφρική ανεπάρκεια. Παθοφυσιολογία αναπνευστικού συστήματος: λειτουργίες πνευμόνων, αποφρακτικού τύπου - περιοριστικού τύπου πνευμονοπάθειες. Παθοφυσιολογία κυκλοφορικού συστήματος: η καρδιά ως αντλία, αξιολόγηση καρδιακής λειτουργίας, καρδιακή ανεπάρκεια, αρχές ηλεκτροκαρδιογραφίας, ισχαιμική καρδιοπάθεια, υπέρταση, υπερλιποπρωτεϊναιμίες, αρτηριοσκληρύωση. *Εργαστηριακές ασκήσεις:* γενική εξέταση ούρων, μεταβολισμός υδατανθράκων - λιπιδίων, έλεγχος νεφρικής λειτουργίας.

3. Γενική Μικροβιολογία και Ανοσολογία (Κωδ. 500357)

ώρες 52

Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Γενικές ιδιότητες των βακτηρίων, ιών, μυκήτων, παρασίτων και μεταζώων. Ιατρική οικολογία, αλληλεπίδραση μικροβίων με τον μεγαλοοργανισμό. Βασική ανοσολογία. Αντιβιοτικά, χημειοθεραπευτικά, αντισηπτικά, απολυμαντικά.

4. Φαρμακολογία Ι (Κωδ. 500332)

ώρες 52

Τομέας Μορφολειτουργικός

Εισαγωγή στη Φαρμακολογία

Αρχές και εξελίξεις στη Φαρμακολογία

Φαρμακοδυναμική: Υποδοχείς φαρμάκων, βιολογική σημασία και ρύθμισή τους. Σχέσεις δόσης φαρμάκου και αποτελεσματικότητας. Καθορισμοί ED50-LD50. Χημική συγγένεια, ενδογενής δραστηριότητα. Συνέργεια και ανταγωνισμός φαρμάκων.

Φαρμακοκινητική: Διακίνηση φαρμάκων. Φραγμοί. Απορρόφηση/βιοδιαθεσιμότητα, κατανομή. Μεταβολισμός και Ενζυμική Επαγωγή. Απέκκριση και κάθαρση. *Φαρμακογενετική. Αρχές συνταγογράφησης.*

Φαρμακολογία Αυτόνομου Νευρικού Συστήματος
Φαρμακολογία του χολινεργικού συστήματος. Μουσκαρινικοί αγωνιστές και ανταγωνιστές. Αναστολείς χολινοεστεράσης. Νικοτινικοί αγωνιστές, ανταγωνιστές. Μυοπληγικά φάρμακα. *Φαρμακολογία συμπαθητικού συστήματος:* Αδρενεργικοί υποδοχείς. Αδρενεργικοί αγωνιστές. Εκλεκτικοί αγωνιστές. Ανταγωνιστές α και β αδρενεργικών υποδοχέων. Φάρμακα που επηρεάζουν τη βιοσύνθεση, την αποθήκευση και την απελευθέρωση των κατελχολαμινών.

Φαρμακολογία Ειδικών Συστημάτων

Φάρμακα που επηρεάζουν τη λειτουργία του *ισταμινεργικού* και *σεροτονινεργικού* συστήματος. Φάρμακα που επηρεάζουν τη λειτουργία του *στομάχου* και τους εκκριτικούς μηχανισμούς του. Φάρμακα που επηρεάζουν τη λειτουργία του *φυσιολογική και παθολογική κινητικότητα του εντέρου*. *Φαρμακολογία του Καρδιακού Μυός.* Φαρμακολογική τροποποίηση της λειτουργίας του καρδιαγγειακού. Φαρμακολογική γονιδιακή ρύθμιση του κυκλοφορικού. Φάρμακα που επηρεάζουν τη νεφρική λειτουργία. Φάρμακα που επηρεάζουν το *αιμοποιητικό σύστημα*.

5. Γενική Επιδημιολογία και Μεθοδολογία της Έρευνας (Κωδ. 500333)

ώρες 52

Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

Εισαγωγή-ορισμοί-ιστορία, μέτρηση και σύγκριση της συχνότητας των νοσημάτων, πηγές των στοι-

χείων και επιδημιολογική επιτήρηση, ερευνητικός σχεδιασμός στην επιδημιολογία και κλινική ιατρική, περιγραφική επιδημιολογία, προοπτικές και αναδρομικές έρευνες I, έρευνες παρέμβασης – αξιολόγηση θεραπευτικών μέτρων, σφάλματα – έλεγχος και διασφάλιση ποιότητας επιδημιολογικών δεδομένων, κλινική επιδημιολογία I – διάγνωση, κλινική επιδημιολογία II – πρόγνωση και προγνωστικοί δείκτες, η έννοια της αιτίας στην επιδημιολογία και κλινική ιατρική, συγγραφή και κριτική ανάλυση επιδημιολογικής εργασίας, συστηματική ανασκόπηση δεδομένων και διαδικασία λήψης τεκμηριωμένων αποφάσεων, δοντολογία στην κλινική και επιδημιολογική έρευνα, επιδημιολογία ατυχημάτων, επιδημιολογία και υπηρεσίες υγείας, διατροφική επιδημιολογία, μοριακή επιδημιολογία.

6. Αρχές Φιλοσοφίας και Ιστορίας της Ιατρικής (Κωδ. 500318)

ώρες 52

Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής, Νευρολογίας

1. Προϊστορική ιατρική
2. Ιατρική των Αρχαίων Λαών
3. Μινωική και Μυκηναϊκή Ιατρική
4. Ομηρική Ιατρική
5. Μυθολογική-Ιερατική-Ιατρική Ασκληπειών
6. Ιπποκρατική Ιατρική
7. Ιατρική Αλεξανδρινής Περιόδου
8. Ελληνορωμαϊκή Ιατρική
9. Γαληνική Ιατρική
10. Βυζαντινή Ιατρική
11. Αραβική Ιατρική
12. Δυτικός Μεσαίωνας - Μοναστική και Λαϊκή Ιατρική
13. Οι μεγάλες επιδημίες
14. Ιατρική αναγέννησης
15. Ιατρική 17ου αιώνα

16. Ιατρική 18ου αιώνα
17. Ιατρική 18ου αιώνα (συνέχεια)
18. Ιατρική 19ου αιώνα
19. Ιατρική 19ου αιώνα (συνέχεια)
20. Ιατρική 20ου αιώνα
21. Ιατρική 20ου αιώνα (συνέχεια)
22. Η Ελληνική Ιατρική κατά το 19ο και 20ο αιώνα

6ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Παθολογική Ανατομική II (Κωδ. 500337) ώρες 78 Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Νευρικό σύστημα – Σκελετικοί μύες – Παθήσεις στοματικής κοιλότητας – Οισοφάγος – Στόμαχος – Λεπτό έντερο – Φλεγμονώδεις νόσοι του εντέρου – Παχύ έντερο – Στρωματικοί όγκοι και λεμφώματα γαστρεντερικού σωλήνα – Ήπαρ – Χοληδόχος – Χοληφόρα – Εξωκρινές πάγκρεας – Ουροποιητικό σύστημα (νεφροί και αποχετευτική μοίρα του ουροποιητικού) – Γεννητικό σύστημα άρρενος – Μαστός – Γεννητικό σύστημα θήλεος – Πλακούντας – Κύηση – Δέρμα – Ενδοκρινείς αδένες – Οστά – Μαλακά μόρια – Αρθρώσεις – Κεφαλή – Τράχηλος – Οφθαλμός – Ους.

2. Παθολογική Φυσιολογία II (Κωδ. 500336) ώρες 52 Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Παθοφυσιολογία αιμοποιητικού συστήματος: παθήσεις των κοκκιοκυττάρων, παραπρωτεϊναιμίες, πήξη του αίματος και διαταραχές της, αιμοποίηση, αναιμίες, παθήσεις των αιμοπεταλίων. Παθοφυσιολογία λοιμώξεων: λοιμογόνι παράγοντες, μετάδοση, φλεγμονώδη αντίδραση, πυρετός. Παθοφυσιολογία ενδοκρινών αδένων: διαταραχές λειτουργίας της υποφύσεως του θυρεοειδούς, των παρα-

θυρεοειδών αδένων, σακχαρώδης διαβήτης. Παθοφυσιολογία γαστρεντερικού σωλήνα: συμπτωματολογία παθήσεων πεπτικού, πεπτικό έλκος, ορμονικά δραστικοί όγκοι, σύνδρομα δυσαπορρόφησης, παθήσεις οισοφάγου. Παθοφυσιολογία ήπατος - χοληφόρων - παγκρέατος: ηπατίτιδες, κίρρωση, παθήσεις χοληφόρων, παγκρεατίτιδα. Αρχές γενετικής.

Εργαστηριακές ασκήσεις: γενική εξέταση αίματος, αναιμίες, λευχαιμίες, ανοσολογικά σύνδρομα, αυτοανοσία.

3. Ιατρική Μικροβιολογία (Κωδ. 500339) ώρες 52 Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

Βακτηριολογία. Ιολογία. Μυκητολογία. Πρωτόζωα - παράσιτα. Νοσοκομειακές λοιμώξεις. Λοιμώξεις σε ανοσοκατασταλμένους ασθενείς.

4. Φαρμακολογία II (Κωδ. 500336) ώρες 52 Τομέας Μορφολειτουργικός

Φαρμακολογία συστημάτων

Ψυχοφαρμακολογία. Ομάδες ψυχοφαρμάκων (αντιψυχωσικά, αντικαταθλιπτικά, αγχολυτικά, υπνωτικά). Φαρμακολογία της αναισθησίας. Φαρμακολογία της αναλγησίας. Ψευδαισθησιογόνα. *Εξάρτηση από φαρμακευτικές ουσίες.* Αντεπιληπτικά και φάρμακα λοιπών νευρολογικών παθήσεων. *Φαρμακολογία ενδοκρινικού συστήματος:* εφαρμογές, παθήσεις υπόφυσης, θυρεοειδούς, επινεφριδίων, γονάδων, φάρμακα για διαβήτη και οστεοπόρωση.\

Χημειοθεραπευτικά

Αρχές χημειοθεραπείας. Αντιβιωτικά. Αντιφυματικά, αντιλεπρικά, αντιμυκητιασικά. Αντιϊικά. Φάρμα-

κα για πρωτόζωα και έλμινθες. Χημειοθεραπευτικά για τον καρκίνο.

7ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Σημειολογία - Νοσολογία (Κωδ. 500358) ώρες 156 Τομέας Παθολογίας (4 ώρες x 39 ημέρες)

Οι φοιτητές στο πρώτο εξάμηνο, έχουν διδασκαλία στο αμφιθέατρο και άσκηση στους θαλάμους (50% έκαστο). Η άσκηση στους θαλάμους στην αρχή γίνεται κατά συστήματα, με λήψη ιστορικού, αντικειμενική εξέταση και τέλος με εφ' όλης της ύλης λήψη γενικού ιστορικού και αντικειμενική εξέταση. Η διδασκαλία στο αμφιθέατρο αφορά περίπου 40 γνωστικά αντικείμενα (τα γνωστικά αντικείμενα με τίτλο "Εισαγωγή" δυνατόν να παραλείπονται) και έχει ως εξής:

Εισαγωγή στη νοσολογία του αναπνευστικού συστήματος

- Αποφρακτικές πνευμονοπάθειες (Αλλεργικό βρογχικό άσθμα, Χρόνια βρογχίτιδα)
- Πνευμονική εμβολή
- Καρκίνος πνεύμονα

Εισαγωγή στη νοσολογία του πεπτικού συστήματος

- Έλκος στομάχου-δωδεκαδακτύλου
- Οξείες και χρόνιες ηπατίτιδες, κίρρωση
- Χολολιθίαση-χοληδοχολιθίαση
- Οξεία παγκρεατίτιδα - χρόνια παγκρεατίτιδα
- Ιδιοπαθή φλεγμονώδη νοσήματα εντέρου
- Καρκίνοι πεπτικού (οισοφάγου - στομάχου - παχέος εντέρου)

Εισαγωγή στη νοσολογία του ουροποιητικού συστήματος

- Οξεοβασική ισορροπία
- Σπειραματονεφρίτιδες
- Νεφρολιθίαση

Εισαγωγή στη νοσολογία του κυκλοφορικού συστήματος

- Αρτηριακή υπέρταση
- Στεφανιαία νόσος

Εισαγωγή στη νοσολογία των ενδοκρινών αδένων

- Σακχαρώδης διαβήτης
- Νόσοι του θυρεοειδούς (υπερ-, υπο-, Ca θυρεοειδούς)
- Νόσοι των επινεφριδίων: (Cushing, Υπεραλδοστερονισμός, Φαιοχρωμοκύττωμα, Επινεφριδική ανεπάρκεια)
- Νόσοι παραθυρεοειδών: (υπερ-, υπο-, αρχές μεταβολισμού του ασβεστίου)
- Νόσοι υποθαλαμο/υποφυσιακού άξονα: Αδενώματα υποφύσεως, υποφυσιακή ανεπάρκεια

Εισαγωγή στη νοσολογία του μυοσκελετικού συστήματος

- Ρευματοειδής αρθρίτιδα, οροαρνητικές σπονδυλαρθρίτιδες
- Συστηματικός ερυθηματώδης λύκος, σκληροδερμία, φλεγμονώδης μυοπάθεια
- Πρωτοπαθείς αγγειίτιδες
- Οστεοαρθρίτιδα, ουρική αρθρίτιδα

Εισαγωγή στις λοιμώξεις

- Πνευμονία
- Φυματίωση
- Μηνιγγίτιδες, Εγκεφαλίτιδες
- Βρουκέλλωση, Λεισμανίαση, Ελονοσία
- Ενδοκαρδίτιδα, Περικαρδίτιδα
- HIV λοίμωξη - AIDS
- Κυνάγχη - Παραρρινοκολπίτιδες - Πυελονεφρίτιδα - Κυστίτιδα - Λοιμώξεις δέρματος και μαλακών μορίων

Εισαγωγή στη νοσολογία του αιμοποιητικού συστήματος

- Αιμοσφαιρινοπάθειες

- Σιδηροπενική αναιμία
- Λευχαιμίες (οξείες και χρόνιες)
- Λεμφώματα
- Πολλαπλούν μυέλωμα - Παραπρωτεϊναιμίες

2. Χειρουργική Παθολογία Ι (Κωδ. 500359) ώρες 78 Τομέας Χειρουργικής

Διδάσκονται όλα τα παρακάτω κεφάλαια όσον αφορά τη διαγνωστική των παθήσεων (κλινική σημειολογία και παρακλινικός έλεγχος).

- Παθήσεις τραχήλου - προσωπικής χώρας (θυρεοειδής - παραθυρεοειδής - παρωτίδα - μεταστατικοί όγκοι)
- Παθήσεις μαστού
- Κακώσεις θώρακα
- Καλήθεις παθήσεις οισοφάγου, διαφραγματοκήλες
- Περιτονίτιδα
- Καλοήθεις παθήσεις στομάχου - 12λου
- Όγκοι οισοφάγου - στομάχου
- Εχινόκοκκος ήπατος - πνεύμονος
- Νεοπλάσματα ήπατος
- Πυλαία υπέρταση, ασκίτης
- Λιθίαση χοληφόρων και νεοπλάσματα
- Παγκρεατίτιδες
- Όγκοι παγκρέατος
- Παθήσεις σκωληκοειδούς
- Ειλεός
- Καλοήθεις παθήσεις παχέος εντέρου - ορθού
- Κήλες
- Επινεφρίδια
- Παθήσεις αρτηριών
- Παθήσεις φλεβών - λεμφαγγείων
- Όγκοι δέρματος - μαλακών μορίων

3. Ακτινολογία (Κωδ. 500360)

Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

ώρες 78

- Εισαγωγή
- Βασικές αρχές απεικόνισης
- Βασικές αρχές ακτινοπροστασίας
- Γαστρεντερικό
- ΚΝΣ
- Αναπνευστικό
- Μυοσκελετικό
- Ουροποιητικό
- Γεννητικό-μαστός
- Καρδιά-αγγεία
- Παιδοακτινολογία
- Επεμβατική ακτινολογία
- Γενικές αρχές ακτινοθεραπείας
- Γενικές αρχές πυρηνικής ιατρικής

Πρακτική κατάρτιση: Φροντιστηριακά μαθήματα με προβολή διαφανειών και εργαστηριακά μαθήματα με επίδειξη ακτινολογικών φιλμς.

4. Εισαγωγή στην Ψυχοπαθολογία

ώρες 39

Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής - Ψυχιατρικής - Νευρολογίας
(μόνο διδασκόμενο)

1. Αρχές Ψυχιατρικής συνέντευξης - Διαγνωστικά συστήματα στην Ψυχιατρική
2. Κριτήρια ψυχικής υγείας και ψυχικής διαταραχής
3. Διαταραχές των ψυχικών λειτουργιών I: διαταραχές της συνείδησης και της ψυχοκινητικότητας
4. Διαταραχές των ψυχικών λειτουργιών II: Διαταραχές της αντίληψης της σκέψης, τη ομιλίας και του συναισθήματος
5. Οργανικά ψυχροσύνδρομα
6. Σχιζοφρένεια

7. Συναισθηματικές διαταραχές
8. Αγχώδεις διαταραχές
9. Διαταραχές προσωπικότητας
10. Ουσιοεξαρτήσεις
11. Διαταραχές πρόσληψης τροφής
12. Επείγουσες ψυχιατρικές καταστάσεις
13. Η Ψυχιατρική στο Γενικό Νοσοκομείο
14. Ψυχοφαρμακολογία - Άλλες βιολογικές μέθοδοι θεραπείας
15. Ψυχοδυναμικές ψυχοθεραπείες
16. Γνωσιακές και συμπεριφορικές ψυχοθεραπείες
17. Σύγχρονοι προβληματισμοί και προοπτικές της Ψυχιατρικής

8ο ΕΞΑΜΗΝΟ**1. Παθολογία (Κωδ. 500362)**

ώρες 104

Τομέας Παθολογίας

(4 ώρες x 26 ημέρες)

Οι φοιτητές στο δεύτερο εξάμηνο, το μισό χρόνο κάθε ημέρας έχουν διδασκαλία στο αμφιθέατρο και το δεύτερο μισό άσκηση στους θαλάμους (50% έκαστο). Η διδασκαλία στο αμφιθέατρο επικεντρώνεται στη διαφορική διαγνωστική και έχει ως εξής:

Αναπνευστικό, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Αναπνευστική ανεπάρκεια
- Βήχα, απόχρεμψη, αιμόπτυση, πληκτροδακτυλία
- Οξύ-χρόνιο θωρακικό πόνο
- Πλευρίτιδα, πνευμοθώρακα

Πεπτικό, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Οξύ και χρόνια διαρροϊκό σύνδρομο
- Οξύ και χρόνια κοιλιακό πόνο
- Ασκίτη
- Οξεία και χρόνια αιμορραγία από το πεπτικό
- Ίκτερο

Ουροποιητικό, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Διαταραχές ύδατος-ηλεκτρολυτών
- Οξεία νεφρική ανεπάρκεια (ολιγουρία-ανουρία)
- Νεφρωσικό σύνδρομο
- Χρόνια νεφρική νόσο

Κυκλοφορικό, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Δύσπνοια, ταχυκαρδία, οιδήματα, κυάνωση
- Καρδιακή ανεπάρκεια
- Περιφερική κυκλοφορική ανεπάρκεια (Shock) - Σηπτική καταπληξία

Μεταβολισμός-Ενδοκρινείς, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Μεταβολικό σύστημα (δυσλιπιδαιμία)
- Κώμα (διευρυμένη διαφορική διάγνωση) & Υπογλυκαιμικό σύνδρομο
- Ορμονικές εκδηλώσεις συστηματικών νοσημάτων και νεοπλασιών (σύνδρομο απρόσφορης έκκρισης αντιδιουρητικής ορμόνης-υπερασβεσταιμία - έκτοπη έκκριση ορμονών)

Μυοσκελετικό, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Αρθρίτιδα/αρθραλγία, μυαλγίες

Λοιμώξεις, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Πυρετό αγνώστου αιτιολογίας
- Λοίμωξη σε έδαφος ανοσοκαταστολής

Νευρικό σύστημα, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Κεφαλαλγία, ζάλη, ίλιγγος
- Αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια

Αιμοποιητικό, διαφορική διάγνωση ασθενούς με:

- Αιμορραγική διάθεση (διαταραχές παραγόντων πήξεως και αιμοπεταλίων
- Ηπατοσπληνομεγαλία
- Διόγκωση λεμφαδένων
- Αναιμία (αιμολυτική, σιδηροπενική, μεγαλοβλαστική)

2. Χειρουργική Παθολογία II (Κωδ. 500363) ώρες 117

Τομέας Χειρουργικής

Διδάσκονται τα ίδια κεφάλαια όσον αφορά την αντιμετώπιση (χειρουργική και άλλη θεραπεία) **καθώς και** τα κεφάλαια της Χειρουργικής που δεν αντιστοιχούν σε επιμέρους όργανα ή συστήματα:

- Ηλεκτρολύτες - οξεοβασική ισορροπία
- Καρδιο-αναπνευστική αναζωογόνηση
- Καταπληξία
- Θρέψη - τεχνητή διατροφή
- Χειρουργικές λοιμώξεις
- Επούλωση τραύματος
- Εγκαύματα
- Πνευμονική εμβολή
- Οπισθοπεριτοναϊκός χώρος

3. Προληπτική Ιατρική

και Δημόσια Υγεία (Κωδ. 500365)

ώρες 65

Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

Εισαγωγή – Έννοια και περιεχόμενο της Προληπτικής Ιατρικής, Προληπτικά μέτρα και η αξιολόγησή τους, Γενετική διερεύνηση και πρόληψη, Προσυμπτωματικός έλεγχος, Γενικές αρχές πρόληψης Λοιμωδών Νοσημάτων, Πρόληψη φυματίωσης-μηνιγγίτιδας-στρεπτοκοκκικών λοιμώξεων, Πρόληψη HIV/AIDS και σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων, Πρόληψη ιατρογενώς μεταδιδόμενων νοσημάτων – Ιογενείς ηπατίτιδες, Διερεύνηση επιδημιολογικών εκρήξεων, Περιβάλλον και Δημόσια Υγεία, Πρόληψη καρδιαγγειακών νοσημάτων, Αιτιολογία και πρόληψη κακοήθων νεοπλασιών, Προαγωγή και Αγωγή Υγείας, Υγεία μητέρας-παιδιού, Υπηρεσίες Υγείας, Προετοιμασία και ταχεία αντίδραση σε επείγοντα προβλήματα Δημόσιας Υγείας και Φυσικές Καταστροφές, Διε-

θνείς Οργανισμοί και συνεργασία στη Δημόσια Υγεία.

Πρόληψη Μεταβολικού Συνδρόμου και Σακχαρώδη Διαβήτη, Ανισότητες και μειονεκτούσες ομάδες πληθυσμού, Εκτίμηση αναγκών υγείας.

4. Ιατρική της Εργασίας (Κωδ. 500361) ώρες 26 Διατομεακό μάθημα

Α. Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας
Εισαγωγή - Ιστορία, επιδημιολογία επαγγελματικών νόσων, ειδικά μεθοδολογικά προβλήματα, προοπτικές μελέτες θνησιμότητας, προγράμματα διαλογής για πρόληψη, επαγγελματικό ατύχημα-εργονομία, επαγγελματικοί καρκίνοι, φυσικοί παράγοντες κινδύνου στο επαγγελματικό περιβάλλον, προβλήματα αναπαραγωγής, ειδικά προβλήματα των γυναικών στο εργασιακό περιβάλλον, εργατικό δίκαιο - νομικά θέματα.

Β. Εργαστήριο Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας
Εισαγωγή στη Βιομηχανική Τοξικολογία, Διάγνωση επαγγελματικών δηλητηριάσεων, Μέγιστες επιτρεπτές συγκεντρώσεις ρυπαντών στην ατμόσφαιρα εργασίας. Τοξικολογία μετάλλων, Τοξικολογία αερίων, Τοξικολογία διαλυτών, Πρόληψη επαγγελματικών δηλητηριάσεων.

Γ. Πνευμονολογία
Πυριτίαση, Νοσήματα από αμianto, Βρογχικό άσθμα (επαγγελματικής αιτιολογίας), Κυψελίτιδες, Βυσίνωση, Πνευμονοκονιώσεις από πυριτιούχα.

9ο και 10ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Νευρολογία (Κωδ. 500412) ώρες 100 Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

Δομή και αρχές λειτουργίας του νευρικού συστήμα-

τος, αισθητικότητα, εκούσια – αυτοματική – συνεργητική κινητικότητα, εξωπυραμιδικό σύστημα, μυϊκός τόνος, σύστημα δικτυωτού σχηματισμού, βλάβες ανά επίπεδο, εγκεφαλικές συζυγίες, σύνδρομα λοβών, αφασίες – απραξίες – αγνωσίες, φυσιολογία και παθολογία του ύπνου, εγκεφαλικό οίδημα - υδροκέφαλος, κώμα, όγκοι νευρικού συστήματος, νοσήματα εγκεφαλικών αγγείων, απομυελινωτικές παθήσεις, λοιμώξεις νευρικού συστήματος, περιγεννητικές – συγγενείς παθήσεις, κακώσεις ΚΝΣ, επιληψία, παθήσεις περιφερικού νευρικού συστήματος, τοξικοί παράγοντες και νευρικό σύστημα, παθήσεις άλλων συστημάτων και νευρικό σύστημα, παθήσεις μυών, αυτόνομο νευρικό σύστημα, κεφαλαλγίες.

Η Νευρολογία διδάσκεται σε Φροντιστηριακά – Κλινικά μαθήματα 8-10 π.μ. και σε Κλινική άσκηση 10-1 μ.μ. καθημερινά επί 4 εβδομάδες. Τα φροντιστηριακά κλινικά μαθήματα 8-10 π.μ. γίνονται με την παρουσία αντιπροσωπευτικών αρρώστων ή με video.

2. Καρδιολογία (Κωδ. 500414) ώρες 56 Τομέας Παθολογίας

Βασικές αρχές ηλεκτροκαρδιογραφίας. Υπερτροφίες κόλπων - κοιλιών. Διαταραχές αγωγής του ερεθίσματος. Αρρυθμίες, στεφανιαία ανεπάρκεια, παθοφυσιολογία αθηροσκλήρυνσης στεφανιαίων αρτηριών. Κλινικές εκδηλώσεις στεφανιαίας νόσου. Οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου: κλινική εικόνα, ευρήματα παρακλινικών εξετάσεων, αντιμετώπιση οξείας φάσης, αποκατάσταση του εμφραγματία. Στεφανιογραφία. Χειρουργική και επεμβατική μη χειρουργική θεραπεία της στεφανιαίας νόσου: εγχείρηση αορτοστεφανιαίας παράκαμψης, αγγειοπλαστική, νέες εξελίξεις - ενδοστεφανιαίοι νάρθηκες (stents). Καρδιακή ανεπάρκεια. Βαλβιδοπάθειες - μη χειρουργικές επεμβατικές μέθοδοι αντιμετώπισης συγκεκριμένων βαλβιδοπαθειών

(βαλβιδοπλαστική με μπαλόνι). Υπέρταση. Υπερλιπιδαιμίες. Συγγενείς καρδιοπάθειες. Τεχνητή βηματοδότηση. Μυοκαρδιοπάθειες. Ενδοκαρδίτις. Περικαρδίτιδες. Υπερηχοκαρδιογράφημα. Ραδιοϊσότοπα στην καρδιολογία.

3. Πνευμονολογία (Κωδ. 500416)

ώρες 54

Τομέας Παθολογίας

Φυσιοπαθολογία αναπνοής, κλινικά και λειτουργικά σύνδρομα αναπνευστικού συστήματος (πύκνωση, ατελεκτασία, συλλογή πλευριτικού υγρού, πνευμοθώραξ, διαταραχή αερισμού αποφρακτικού-περιοριστικού τύπου, αναπνευστική ανεπάρκεια), εκτίμηση λειτουργικού ελέγχου αναπνοής, μελέτη διαταραχών ύπνου, φυματίωση, σαρκοείδωση, οξεία και χρόνια βρογχίτις, εμφύσημα, δοκιμασίες βρογχικής υπερευσθησίας, βρογχικό άσθμα, βρογχιολίτιδες, βρογχεκτασία, καρκίνος πνεύμονος, παρανεοπλασματικές εκδηλώσεις, πνευμονίες, πνευμονική ίνωση, ινοκυστική νόσος, επαγγελματικά νοσήματα πνευμόνων, πνευμονική εμβολή, πνευμονικό οίδημα χαμηλής πίεσεως, πνευμονικές εκδηλώσεις επί AIDS, πνευμονικές εκδηλώσεις επί νοσημάτων διαφόρων συστημάτων και κολλαγόνου, επεμβατική πνευμονολογία (ινοβρογχοσκοπικές τεχνικές, θωρακοκεντήσεις, βιοψίες υπεζωκότος, αρτηριακή παρακέντηση), σύγχρονες τεχνικές υποβοηθήσεως της αναπνοής παρά την κλίνη (IPPV, CPAP, BIPAP).

4. Δερματολογία - Αφροδισιολογία

(Κωδ. 500418)

ώρες 50

Τομέας Παθολογίας

Ανατομία - Ιστολογία και Φυσιολογία του δέρματος, Εξέταση δερματολογικού ασθενούς. Δερματολογία εσωτερικών νόσων. Στοιχειώδεις βλάβες. Μυκητιάσεις δέρματος: Δερματοφυτίες, ποικιλόχρους πιτυρίωση, μονιλίαση. Νοσήματα από ιούς: Έρπης απλός,

έρπης ζωστήρας, μυρμηγκίες, οξυτενή κονδυλώματα, μολυσματική τέρμινθος. Παρασιτικά νοσήματα: Ψώρα, φθειριώσεις, παρασιτική κνήφη. Έκζεμα - Δερματίτιδα: α) Ενδογενής (ατοπική δερματίτιδα, σμηγματορροϊκή δερματίτιδα, δυσιδρωσικό έκζεμα, εντοπισμένη νευροδερματίτιδα), β) Εξωγενής (δερματίτιδα εξ επαφής). Φαρμακευτικά εξανθήματα - φωτοδερματοπάθειες. Πομφολυγώδη νοσήματα. Δερματοπάθειες από βακτηρίδια: Μολυσματικό κηρίο, ερυσίπελας, θυλακίτιδα, δοθήνας, ψευδάνθρακας, ερύθρασμα, νόσος του Hansen, λύκος κοινός (φυματίωση του δέρματος), δερματική λείσμανίαση. Βλατιδολεπιδώδεις δερματοπάθειες: Ψωρίαση, ροδόχρους πιτυρίαση. Νοσήματα του Κολλαγόνου: Ερυθηματώδης λύκος, σκληροδερμία, δερματομυοσίτιδα. Ακμή, αλωπεκίες, λεύκη, ροδόχρους ακμή. Όγκοι δέρματος: Σπίλοι, βασικοκυτταρικό και ακανθοκυτταρικό καρκίνωμα, ακτινική υπερκεράτωση, οζώδες ερύθημα, πολύμορφο ερύθημα. Αφροδίσια νοσήματα: Σύφιλη, γονοκοκκική και μη γονοκοκκική ουρηθρίτιδα, μαλακό έλκος, νόσος των Nikolas-Favre. Παθήσεις ονύχων. Ομαλός λειχήνας. Ιχθύαση.

5. Ουρολογία (Κωδ. 500420)

ώρες 48

Τομέας Χειρουργικής

Συμπτωματολογία ουρολογικών παθήσεων - κλινική εξέταση, Όγκοι ουροποιητικού συστήματος, Φλεγμονές ουροποιογεννητικού συστήματος, Λιθίαση, Συγγενείς ανωμαλίες. Χρόνια αποφρακτική ουροπάθεια. Όγκοι γεννητικού συστήματος. Επείγοντα ουρολογικά προβλήματα, Παθήσεις οσχέου - πέους, Ανδρική στειρότητα.

6. Οφθαλμολογία (Κωδ. 500422)

ώρες 56

Τομέας Χειρουργικής

Γενικά για τον οφθαλμό, οφθαλμική κινητικότητα,

διόφθαλμη όραση, οπτική οδός. Παθήσεις του φακού. Κερατοειδής, σκληρός, ραγοειδής, αμφιβληστροειδής χιτώνας. Υαλοειδές σώμα. Γλαύκωμα. Επιπεφυκότος και παθήσεις του. Διάθλαση και διαθλαστικές ανωμαλίες. Οφθαλμικός κόγχος. Δακρυϊκή συσκευή. Τραύματα του οφθαλμού - επείγοντα οφθαλμολογικά περιστατικά. Εξεταστικές μέθοδοι στην οφθαλμολογία. Laser στην Οφθαλμολογία.

7. Ωτορινολαρυγγολογία (Κωδ. 500424) ώρες 52 Τομέας Χειρουργικής

Φυσιολογία της ακοής, κλινική εξέταση του ωτός, εξέταση της ακοής, αίτια και είδη βαρηκοίας, παιδική βαρηκοία, κωφαλαλία, ωτοσκληρύωση. Παθήσεις του έξω ωτός. Παθήσεις του μέσου ωτός: οξεία μέση ωτίτις, χρόνια μέση πυώδης ωτίτις και επιπλοκές της, τραυματικές ρήξεις του τυμπανικού υμένα, τυμπανοπλαστικές, αντανakλαστικές ωταλγίες, αερωτίτιδα. Χολοστεάτωμα. Φυσιολογία του αιθουσαίου συστήματος, λειτουργική εξέταση οπισθίων λαβυρίνθων, ίλιγγος, νόσος του Meniere, ακουστικό νευρίωμα. Κλινική εξέταση ρινός, ρινορραγίες, ρινίτιδες, πολύποδες και όγκοι ρινός, παθήσεις του ρινικού διαφράγματος, κατάγματα ρινός, κατάγματα προσώπου, ρινόρροια εγκεφαλο-νωτιαίου υγρού. Παραρρινοκολπίτιδες και όγκοι παραρρινίων. Νοσήματα αδενοειδών εκβλαστήσεων και αμυγδαλών. Φλεγμονές, αποστήματα και όγκοι του φάρυγγα. Κλινική εξέταση του λάρυγγα, φλεγμονώδεις παθήσεις του λάρυγγα, όζοι φωνητικών χορδών, πολύποδες φωνητικών χορδών, όγκοι λάρυγγα, λαρυγγεκτομές, τραχειοστομία. Κακώσεις λάρυγγα, παράλυση λάρυγγα. Συγγενείς ανωμαλίες τραχήλου, φλεγμονές τραχήλου, όγκοι τραχήλου. Σιελογόνοι αδένες. Οξεία απόφραξη αναπνευστικής οδού - ξένα σώματα λάρυγγα, τραχείας, βρόγχων, οισοφάγου.

8. Ορθοπαιδική - Τραυματολογία (Κωδ. 500426)

Τομέας Χειρουργικής

ώρες 50

Περιεχόμενο και εξέλιξη της Ορθοπαιδικής και Τραυματολογίας, Κακώσεις των οστών και αρθρώσεων, Πώρωση καταγμάτων, Καθυστερημένη πώρωση και Ψευδάρθρωση, Οστεοσύνθεση, Επιλεγμένα κατάγματα, Κατάγματα – εξάρθρημα άνω άκρων, Κακώσεις της πυέλου, Τραυματικό εξάρθρημα ισχίου, Κατάγματα μηριαίου και επιγονατίδας, Συνδεσμικές κακώσεις του γόνατος, ρήξεις μηνίσκων, Κατάγματα κνήμης, ποδοκνημικής, άκρου ποδός, κακώσεις άκρας χείρας. Κακώσεις σπονδυλικής στήλης, Κατάγματα στα παιδιά. Σύνδρομα διαμερισμάτων, Επιφυσιολίσθηση άνω μηριαίας κεφαλής, Οστεοχονδρίτες, Εγκεφαλική παράλυση – πολιομυελίτιδα, Κακώσεις του βραχιονίου πλέγματος – μερική παράλυση, Κακώσεις περιφερικών νεύρων, Καλοήγη νεοπλασμάτα των οστών, Κακοήγη νεοπλασμάτα των οστών, Αντιμετώπιση του πολυτραυματία, Οσφυαλγία, Σκολίωση, Συγγενείς εξάρθρημα του ισχίου, Συγγενής ραιβοίπποποδια, Εκφυλιστική οστεοαρθρίτιδα, Μεταβολικά νοσήματα οστών, Γενετικά μεταβιβαζόμενες παθήσεις του σκελετού, Οστικές δυσπλασίες, Παραμορφώσεις του ερειστικού συστήματος, Σπονδυλολίσθηση, Κύφωση, Συγγενείς ανωμαλίες της σπονδυλικής στήλης.

9. Θεραπευτική (Κωδ. 500428)

Τομέας Παθολογίας

ώρες 52

Γενικές αρχές θεραπευτικής (Ψυχολογικά αντικείμενα εκπαίδευσεως, σύνθετα θεραπευτικά προβλήματα, ακατάλληλες θεραπευτικές ενέργειες και τρόποι αποφυγής των, είδη αγωγής, παράγοντες τροποποιητικοί της θεραπευτικής αγωγής). Ανάλυση εφαρμοζόμενης αγωγής εις την πράξη.

Αντιμετώπιση επείγουσών καταστάσεων (Ανάληψη εκ κοιλιακής μαρμαρυγής, εγκεφαλικό οίδημα, θερμοπληξία, παροξυσμική υπέρταση, αλλεργικές καταστάσεις, οξύ πνευμονικό οίδημα, παροξυσμική ταχυκαρδία, κρίσεις Adams-Strokes. Αιμορραγίες πεπτικού, ηλεκτρολυτικές διαταραχές, οξεία αναπνευστική ανεπάρκεια και κρίσεις βρογχικού άσθματος). Ειδικές μέθοδοι σχετικές με τις θεραπευτικές εφαρμογές. (Επίδειξη σε εργαστήρια και τμήματα κλινικής φαρμακολογίας, τεχνητού νεφρού, πυρηνικής ιατρικής, αιμοδυναμικών επεμβάσεων, τεχνικών, γαστρεντερολογικού και αιμοδοσίας). Θεραπευτικές τεχνικές.

10. Παθολογία - Εντατική θεραπεία

(Κωδ. 500485)

ώρες 70

Τομέας Παθολογίας

- Βασικές γνώσεις της Επείγουσας Ιατρικής.
- Παθοφυσιολογία και αλληλεπιδράσεις των διαφόρων συστημάτων του βαρέως πάσχοντος πολυσυστηματικού αρρώστου.
- Προσπέλαση και ιεράρχηση των προβλημάτων του ασθενούς.
- Αξιολόγηση των αναγκαίων και επειγόντων διαγνωστικών επεμβάσεων.
- Θεραπευτικά πρωτόκολλα, στα επί μέρους σύνδρομα που απαντώνται στις Κλινικές Εντατικής θεραπείας (π.χ. ARDS, σπηπτικό shock, κ.λπ.).
- Αρχές ηλεκτρονικής και μηχανικής παρακολούθησης (monitoring) ασθενών.
- Βασικές αρχές που εφαρμόζονται στις Κλινικές Εντατικής θεραπείας.
- Ειδικά προβλήματα μηχανικής υποστήριξης του πολυσυστηματικού αρρώστου (π.χ. μηχανική αναπνοή).
- Μέθοδος μεταφοράς βαρέως πασχόντων.
- Ειδικά θέματα Συνεργασίας και Οργάνωσης

Μονάδων, Αντιμετώπισης και Πρόληψης των λοιμώξεων, χρήση αερίων O₂, H₂, N₂, αναγκαία μέτρα.

11. Μαιευτική - Γυναικολογία

ώρες 52

Τομέας Υγείας Μητέρας - Παιδιού
(μόνο διδασκόμενο)

Ανατομία και φυσιολογία του αναπαραγωγικού συστήματος της γυναίκας, γεννητικός κύκλος, γυναικολογικό ιστορικό και γυναικολογική εξέταση, διαγνωστικές μέθοδοι στη Μαιευτική και Γυναικολογία. Γαμετογένεση – ανάπτυξη ωού – γονιμοποίηση – εμφύτευση. Διάγνωση και φυσιολογία της κύησης, παρακολούθηση της εγκύου. Πλακούς, εμβρυϊκοί υμένες, αμνιακό υγρό, φυσιολογική πύελος, σχήμα, προβολή, θέση και στάση του εμβρύου. Αγωγή της κύησης. Φυσιολογία – μηχανισμός – αγωγή τοκετού. Νεογνό, ανάνηψη νεογνού. Λοχεία. Προβλήματα της κύησης και του τοκετού: αποβολές, εξωμήτριος κύηση, προσδιορισμός πλακούς, πρόωρη αποκόλληση, ανωμαλίες ομφαλίου λώρου, τοξιναιμία, παθήσεις της μητέρας στην κύηση (καρδιοπάθειες, διαβήτης, νεφροπάθειες), ανώμαλα σχήματα και προβολές, πρωτοπαθής αδράνεια, ρήξη μήτρας, μαιευτικό shock. Μαιευτικές επεμβάσεις. Τροφοβλαστική νόσος. Διαταραχές εμμήνου ρύσεως. Καλοήθεις και κακοήθεις παθήσεις αιδοίου, κόλπου, τραχήλου, μήτρας, ωαγωγών και ωοθηκών. Εξωσωματική γονιμοποίηση, στείρωση, οικογενειακός προγραμματισμός.

11ο και 12ο ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Παιδιατρική (Κωδ. 500466)

ώρες 400

Τομέας Υγείας Μητέρας - Παιδιού

Α. θεωρητική εκπαίδευση (μαθήματα σε μικρές

ομάδες, διαλέξεις στο αμφιθέατρο, μετεκπαιδευτικές συναντήσεις).

Φυσιολογικό παιδί: αύξηση, διάπλαση, διατροφή, φυσιολογική ψυχοσωματική ανάπτυξη βρέφους - παιδιού - εφήβου, πνευματική εξέλιξη, αισθητηριακή ωρίμανση, πνευματική καθυστέρηση. Κοινωνική παιδιατρική: στόχοι παιδιατρικής, σύγχρονη βιοκοινωνική νοσηρότητα της βρεφικής ηλικίας, συνήθη προβλήματα ανατροφής και συμπεριφοράς του παιδιού. Κακοποίηση - παραμέληση, φροντίδα και αντιμετώπιση παιδιού με χρόνιο πρόβλημα. Προβλήματα εφήβου.

Προληπτική παιδιατρική: πρόληψη μεταδοτικών και μη μεταδοτικών νοσημάτων, έγκαιρη επισήμανση αναπτυξιακών διαταραχών, επιδημιολογία και πρόληψη στερητικών νοσημάτων, πρόληψη ατυχημάτων - δηλητηριάσεων, αγωγή υγείας - αυτοφροντίδα.

Γενετική: γενετικά νοσήματα και η σημασία τους, χρωμοσωμικές ανωμαλίες και γονδιακές διαταραχές, γενετική καθοδήγηση, προγεννητικός έλεγχος.

Παιδιατρική παθολογία: παιδιατρικό ιστορικό, παθολογία του νεογνού (διαταραχές ενδομήτριας ανάπτυξης, βλαπτικοί παράγοντες για το έμβρυο, μικρό και μεγάλο βάρος για την ηλικία του εμβρύου, γέννηση και προσαρμογή στο εξωμήτριο περιβάλλον, θερμоруθμιση, μαιευτικές κακώσεις, περιγεννητική ασφυξία, μεταφορά προβληματικού νεογνού, ενδομήτριες και εξωμήτριες λοιμώξεις, αναπνευστικές δυσχέρειες, κυανωτικό νεογνό, σπασμοί νεογέννητου, νεογνικός ίκτερος). Νοσήματα του βρέφους και του παιδιού από το αναπνευστικό, πεπτικό, ουροποιητικό, κυκλοφορικό, ανοσοποιητικό, νευρικό σύστημα, τους ενδοκρινείς αδένες, το δέρμα, τον συνδετικό ιστό, μεταβολικά νοσήματα, λοιμώδη νοσήματα. Συνήθη οφθαλμολογικά, ορθοπεδικά, ουρολογικά, χειρουργικά, νευροχειρουργικά και καρδιοχειρουργικά προβλήματα στα παιδιά.

Β. Πρακτική κατάρτιση: καταλαμβάνει περί τα 2/3 του συνολικού χρόνου άσκησης και γίνεται στους θαλάμους των ασθενών και τα εξωτερικά ιατρεία επιγόντων περιστατικών.

2. Παθολογία (Κωδ. 500464)

ώρες 480

Τομέας Παθολογίας

Πρακτική εφαρμογή των αντικειμένων των μαθημάτων Παθολογίας του 7ου και 8ου εξαμήνου (Σημειολογίας - Νοσολογίας και Παθολογίας) και της θεραπείας των νόσων.

Το πρόγραμμα εκπαίδευσης στην Κλινική περιλαμβάνει: λήψη ιστορικού, κλινική εξέταση ασθενών, αιμοληψίες και μικροεπεμβάσεις, παρακολούθηση και συμμετοχή στην επίσκεψη επιμελητών θαλάμου, παρουσίαση και συζήτηση επί περιστατικών της Κλινικής, παρακολούθησης της βιβλιογραφικής ενημέρωσης, παρακολούθηση διακλινικών συγκεντρώσεων του Παθολογικού Τομέα του Νοσοκομείου.

3. Χειρουργική (Κωδ. 500465)

ώρες 280

Τομέας Χειρουργικής

Διδάσκονται με διαλέξεις κατά τη διάρκεια του τριμήνου και τα εξής προχωρημένα μαθήματα χειρουργικής

- Αντιμετώπιση πολυτραυματία
- Μετεγχειρητικές επιπλοκές
- Αρχές χειρουργικής ογκολογίας
- Αρχές ενδοσκοπικής χειρουργικής
- Καρδιοχειρουργική
- Θωρακοχειρουργική
- Πλαστική χειρουργική
- Χειρουργική παιδών

4. Μαιευτική - Γυναικολογία (Κωδ. 500467) ώρες 287

Τομέας Υγείας Μητέρας - Παιδιού

Φροντιστηριακά μαθήματα και σεμινάρια: Κλινική, βιοχημική και απεικονιστική παρακολούθηση της εγκυμοσύνης, φυσιολογικός τοκετός, ανάνηψη νεογνού. Αιμορραγίες 1ου και 2ου τριμήνου της κύησης, εξωμήτρια κύηση, τοξιναιμία της κύησης, πρόωρη αποκόλληση - προδρομικός πλακούς. Λοχεία και επιπλοκές της. Γεννητικός κύκλος και διαταραχές του. Νεοπλασίες γεννητικού συστήματος της γυναίκας. Ενδομητρίωση. Στείρωση. Γυναικολογικά σύνδρομα. Παθήσεις του μαστού.

Πρακτική εξάσκηση: αίθουσα τοκετών, γυναικολογικά τμήματα, γυναικολογικό και μαιευτικό χειρουργείο, τμήματα: γυναικολογικής ογκολογίας, μαστού, παθολογίας κυήσεως, μονάδα προγεννητικού ελέγχου, μονάδα γυναικολογικής ενδοσκοπήσεως.

5. Ψυχιατρική (Κωδ. 500468) ώρες 140

Τομέας Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας

A. Θεωρητική εκπαίδευση

Περιγραφή των αντικειμένων της Ψυχιατρικής:

- Συνέντευξη και ιστορικό
- Ψυχιατρική σημειολογία (διαταραχές των ψυχικών λειτουργιών)
- Ψυχιατρική νοσολογία (ενδεικτικά: ψυχώσεις, συναισθηματικές και αγχώδεις διαταραχές, διαταραχές οφειλόμενες σε οργανικά αίτια και χρήση ουσιών)
- Διαφορική διαγνωστική
- Ψυχιατρική θεραπευτική (βιολογικές μέθοδοι, ψυχοθεραπείες)

- Θέματα παιδψυχιατρικής
  - Ειδικά θέματα (ψυχογηριατρική, διασυνδετική ψυχιατρική, ψυχιατροδικαστική)
- B. Πρακτική άσκηση
- Παρακολούθηση και εξέταση ασθενών στα Τμήματα Νοσηλείας
  - Παρακολούθηση στα Τακτικά και Επείγοντα Εξωτερικά Ιατρεία
  - Συμμετοχή στη Διασυνδετική Ψυχιατρική

6. Ιατροδικαστική - Τοξικολογία (Κωδ. 500364)

ώρες 68

Τομέας Κλινικοεργαστηριακός

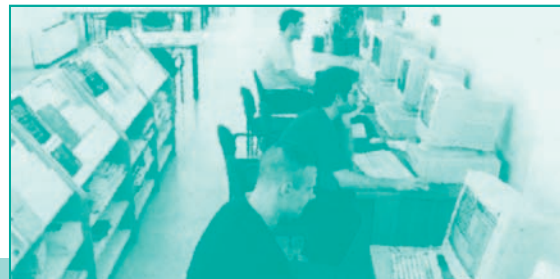
Γενικά περί θανάτου. Αιφνίδιοι θάνατοι. Νεογνικοί και βρεφικοί θάνατοι. Βίαιοι “στερητικοί” θάνατοι. Πνιγμός. Κακώσεις από την επίδραση μηχανικών παραγόντων: Θλαστικές κακώσεις, κακώσεις από νύσσοντα ή/και τέμνοντα όργανα, κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις, κακώσεις από πυροβόλα όπλα, οδικό τροχαίο ατύχημα. Βλάβες από την επίδραση φυσικών παραγόντων: Βλάβες από τη θερμότητα, βλάβες από το ηλεκτρικό ρεύμα, βλάβες από ακτινοβολίες. Βλάβες από την επίδραση χημικών παραγόντων. Παιδοκτονία. Το σύνδρομο του κακοποιημένου παιδιού. Θάνατοι από “ναρκωτικά”. Το εργατικό ατύχημα. Εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και εγκλήματα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής. Τεχνητή διακοπή της εγκυμοσύνης. Κύηση, τοκετός και λοχεία. Νομικές και Δεοντολογικές Αρχές και Προϋποθέσεις κατά την άσκηση της Ιατρικής. Η σωματική βλάβη. Εργαστηριακή Ιατροδικαστική Εισαγωγή στη Δικαστική Τοξικολογία.

6.

ΚΑΤ'ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Α Κ Α Δ Η Μ Α Ϊ Κ Ο Υ Ε Τ Ο Υ Σ 2020 - 2021

6.1 ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Α' ΤΟΜΕΑΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

A/A	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
1	500694	Βιολογία και εφαρμογές της Αναγεννητικής Ιατρικής
2	500706	Βιολογία του Καρκίνου
3	500633	Ιατρική Πληροφορική
4	500687	Κλινική Βιοχημεία
5	500695	Σεμινάρια Κλινικής Φυσιολογίας
6	500707	Φυσική Ανθρωπολογία
7	500708	Φυσιολογία της Άσκησης και της Γήρανσης
8	500709	Χειρουργική Ανατομία - Κλινική και Λειτουργική Ανατομία

Β' ΤΟΜΕΑΣ ΚΛΙΝΙΚΟΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΣ

A/A	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
9	500625	Ακτινοθεραπευτική Ογκολογία
10	500678	Δικαστική Ανθρωπολογία
11	500580	Επεμβατική Ακτινολογία
12	500688	Ιατρική Παρασιτολογία
13	500627	Ιατρική των Μεταγγίσεων
14	500660	Μοριακή Παθολογική Ανατομική
15	500597	Νευροακτινολογία
16	500710	Ογκολογική Απεικόνιση
17	500711	Ολιστική Φροντίδα Χρονίως Πασχόντων Ασθενών
18	500692	Παθολογική Ανατομική του Αιμοποιητικού Συστήματος
19	500659	Παθολογική Ανατομική του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος
20	500598	Παιδοακτινολογία

21	500712	Πυρηνική Ιατρική
22	500746	Κλινική Ανοσολογία
23	500757	Νανοϊατρική

Γ' ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

Α/Α	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
24	500458	Αιματολογία
25	500676	Βιοϊατρική Τεχνολογία
26	500460	Γαστρεντερολογία
27	500637	Γενική Ιατρική
28	500747	Επείγουσα και Εντατική Καρδιολογία - Καρδιακή Ανεπάρκεια
29	500479	Ηλεκτροκαρδιογράφημα
30	500517	Ηπατολογία
31	500556	Κλινική Διατροφή
32	500748	Λοιμώσεις
33	500672	Μοριακή Καρδιολογία
34	500461	Νεφρολογία
35	500697	Ογκολογία
36	500496	Πρώτες Βοήθειες
37	500462	Ρευματολογία
38	500513	Μεταμοσχεύσεις Ιστών και Οργάνων
39	500749	Επεμβατική Καρδιολογία
40	500750	Διαταραχές της Οξεοβασικής Ισορροπίας
41	500751	Οικονομικά της Υγείας
42	500752	Ιατρική Ακριβείας

Δ' ΤΟΜΕΑΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ

A/A	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
43	500449	Αγγειοχειρουργική
44	500608	Αθλητιατρική
45	500539	Επείγουσα Χειρουργική - Αντιμετώπιση Πολυτραυματία
46	500638	Αναισθησιολογία
47	500523	Αντιμετώπιση Καλοηθούς και Κακοηθούς Πόνου
48	500703	Η Ιατρική στις Ερμηνευτικές Τέχνες
49	500602	Μεταβολικά Νοσήματα Οστών
50	500525	Νευροχειρουργική
51	500603	Παθήσεις Μαστού
52	500690	Πειραματική και Κλινική Έρευνα
53	500652	Προνοσοκομειακή Επείγουσα Ιατρική. <i>Σε συνεργασία με τον Τομέα Παθολογίας</i>
54	500620	Στοματο- Γναθο-Προσωπική Χειρουργική
55	500566	Εισαγωγή στη Χειρουργική Θώρακος και Καρδιάς
56	500564	Χειρουργική Ογκολογία
57	500753	Παιδοχειρουργική -Παιδοορθοπαιδική
58	500754	Χειρουργική Τραύματος μαζικών καταστροφών και διεθνών κρίσεων υγείας
59	500755	Παθήσεις Παχέως Εντέρου και Πρωκτού

Ε' ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ-ΠΑΙΔΙΟΥ

A/A	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
60	500691	Ανάπτυξη και Συμπεριφορά του Παιδιού και Εφήβου- Εφηβιατρική
61	500441	Γυναικολογική Ογκολογία
62	500680	Γενετική του Ανθρώπου : Κλινική και Εργαστηριακή προσέγγιση
63	500586	Εμβρυομητρική και Περιγεννητική Ιατρική
64	500686	Παιδιατρική Αιματολογία - Ογκολογία
65	500717	Παιδιατρική Νευρολογία
66	500699	Παιδιατρική Πνευμονολογία
67	500587	Παιδική - Εφηβική Γυναικολογία Οικογενειακός Προγραμματισμός
68	500537	Αλλεργιολογία Ενηλίκων και Παιδιών
69	500758	Ουρογυναικολογία -Επανορθωτική Χειρουργική Πυελικού Εδάφους
70	500759	Αναπαραγωγική Ιατρική-Υπογονιμότητα-Τεχνικές Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής

ΣΤ' ΤΟΜΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ -ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ

A/A	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
71	500704	Εισαγωγή στην Κλινική Νευροανοσολογία
72	500643	Νευροεπιστήμες της Συμπεριφοράς και Γενετική των Ψυχιατρικών Διαταραχών
73	500719	Εισαγωγή στη Νευροψυχολογία
74	500646	Ουσιοεξαρτήσεις: Βιολογικές Ψυχολογικές και Κοινωνικές Προσεγγίσεις
75	500531	Παιδοψυχιατρική
76	500720	Ψυχοσωματική Ιατρική
77	500701	Υγιεινή του Νοσοκομείου, Επιδημιολογία και Πρόληψη Νοσοκομειακών Λοιμώξεων

78	500574	Υπηρεσίες Υγείας
79	500705	Ταξιδιωτική και Διεθνής Ιατρική
80	500756	Η Ψυχοθεραπεία στην Ιατρική: Επιστήμη και Τέχνη
81	500718	Κλινική Νευροφυσιολογία

Ζ' ΔΙΑΤΟΜΕΑΚΑ

A/A	Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος
82	500639	Αγγλική Ιατρική Ορολογία. <i>Σε συνεργασία του Τομέα Υγείας Μητέρας Παιδιού με τον Τομέα Παθολογίας</i>
83	500716	Ενδοκρινολογία, Σακχαρώδης Διαβήτης και Μεταβολισμός-Εργαστηριακή Ενδοκρινολογία-Παιδιατρική Ενδοκρινολογία-Γυναικολογική Ενδοκρινολογία <i>Σε συνεργασία του Τομέα Υγείας Μητέρας Παιδιού με τον Τομέα Παθολογίας</i>
84	500352	Ψυχοσωματικά Προβλήματα στα Παιδιά <i>Σε συνεργασία του Τομέα Κοινωνικής Ιατρικής Ψυχιατρικής και Νευρολογίας με τον Τομέα Υγείας Μητέρας Παιδιού</i>
85	500760	Ιατρική της Εργασίας <i>Σε συνεργασία του Τομέα Κοινωνικής Ιατρικής Ψυχιατρικής και Νευρολογίας με τον Κλινικοεργαστηριακό Τομέα</i>

6.2 ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ 2020-2021

Α΄ ΤΟΜΕΑΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
1	500694	Βιολογία και εφαρμογές της Αναγεννητικής Ιατρικής	Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10, 12	Πέμπτη 16.00-18.00 Ο χώρος διδασκαλίας θα ανακοινωθεί από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	A. Ηλιόπουλος
2	500706	Βιολογία του Καρκίνου	Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11	Τρίτη 14:00 - 16:00 Αίθουσα Σεμιναρίων Εργαστηρίου Ιστολογίας-Εμβρυολογίας	B. Γοργούλης
3	500633	Ιατρική Πληροφορική	Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10, 12	Δευτέρα 16.00-18.00 μ.μ. αίθουσα 34 του Εργαστηρίου Ιατρικής Φυσικής (κτήριο 5, ισόγειο)	K. Λουκάς
4	500687	Κλινική Βιοχημεία	Εαρινό 4, 6, 8, 10, 12	Τρίτη 16:00-18:00 Οι παραδόσεις γίνονται στην Αίθουσα Σεμιναρίων του Εργαστηρίου Βιολογικής Χημείας (Γουδή) και οι Εργαστηριακές Ασκήσεις στο Εργαστήριο Κλινικής Βιοχημείας στο Νοσοκομείο "Αττικών"	Π. Μουτσάτσου
5	500695	Σεμινάρια Κλινικής Φυσιολογίας	Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11	Τετάρτη 16:00-19:00 Αμφιθέατρο Φυσιολογίας	K. Μαυραγάνη
6	500707	Φυσική Ανθρωπολογία	Χειμερινό 1, 3, 5, 7, 9, 11	Τρίτη 14:00 - 16:00 Αμφιθέατρο NABO - Ιατρική Σχολή	M. Κουλούκουσα

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
7	500708	Φυσιολογία της Άσκησης και της Γήρανσης	Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10, 12	Παρασκευή 16:00 - 19:00 Αμφιθέατρο Φυσιολογίας	Π. Αγγελολιάννη
8	500709	Χειρουργική Ανατομία - Κλινική και Λειτουργική Ανατομία	Εαρινό 8, 10, 12	Τρίτη και Πέμπτη Αμφιθέατρο Ανατομίας	Θ. Τρουπής

Β' ΤΟΜΕΑΣ ΚΛΙΝΙΚΟΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΣ

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
1	500625	Ακτινοθεραπευτική Ογκολογία	Εαρινό 8, 10, 12	Δευτέρα έως Πέμπτη Αίθουσα Διδασκαλίας Α' Εργαστηρίου Ακτινολογίας	A. Ζυγογιάννη
2	500678	Δικαστική Ανθρωπολογία	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Τρίτη και Πέμπτη 16:00-18:00 Αμφιθέατρο Εργαστηρίου Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας και στη Μονάδα Δικαστικής Ανθρωπολογίας (Κτήριο 7)	K. Μωραΐτης
3	500580	Επεμβατική Ακτινολογία	Εαρινό 8, 10, 12	Δευτέρα και Παρασκευή 14:30-16:30 Αίθουσα "Αρχείο", Β' Εργα- στήριο Ακτινολογίας	Ηλ. Μπρούντζος
4	500688	Ιατρική Παρασιτολογία	Χειμερινό 5, 7, 9, 11	Παρασκευή 14:30-16:30 Αίθουσα Εργαστηριακών Ασκήσεων, Α' Εργαστήριο Μικροβιολογίας	Ε.- Θ. Πιπεράκη
5	500627	Ιατρική των Μεταγγίσεων	Χειμερινό 7, 9, 11	Τετάρτη 16.00-18.00 Αμφιθέατρο "Χ. Μουτσό- πουλος" Παθολογική Φυσιολογία	M. Πολίτου
6	500660	Μοριακή Παθολογική Ανατομική	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Αμφιθέατρο Παθολογικής Ανατομικής. Οι ημέρες και ώρες θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	N. Καβαντζάς
7	500597	Νευροακτινολογία	Χειμερινό 7, 9, 11	Δευτέρα 15:00-18:00 Αίθουσα "Αρχείο", Β' Εργαστήριο Ακτινολογίας	M.- A. Παπαθανασίου

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
8	500710	Ογκολογική Απεικόνιση	Εαρινό 8, 10, 12	Θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	Β. Κουτουλίδης
9	500711	Ολιστική Φροντίδα Χρονίως Πασχόντων Ασθενών	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Τρίτη και Πέμπτη 15:00 - 17:00 Εκπαιδευτήριο Μονάδας Ανακουφιστικής Αγωγής του Α' Εργαστηρίου Ακτινολογίας (Κορινθίας 27)	Ι. Παπα- παρασκευάς
10	500692	Παθολογική Ανατομική του Αιμοποιητικού Συστήματος	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Αμφιθέατρο Παθολογικής Ανατομικής Οι ημέρες και ώρες θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	Π. Κορκολο- πούλου
11	500659	Παθολογική Ανατομική του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος	Χειμερινό 5, 7, 9, 11	Αμφιθέατρο Παθολογικής Ανατομικής. Οι ημέρες και ώρες θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	Α. Κωνστα- ντίνιδου
12	500598	Παιδοακτινολογία	Εαρινό 8, 10, 12	Τετάρτη 14:00-17:00 Αίθουσα "Αρχείο", Β' Εργαστήριο Ακτινολογίας	Ε. Αλεξοπούλου
13	500712	Πυρηνική Ιατρική	Χειμερινό 9, 11	Τρίτη Πέμπτη 14.00 - 17.00 Αρεταίειο Νοσοκομείο Τμήμα Πυρηνικής Ιατρικής, Α' Εργαστήριο Ακτινολογίας	Μ. Σουβα- τζόγλου
14	500746	Κλινική Ανοσολογία	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Αίθουσα διαλέξεων Παθολογικής Φυσιολογίας "Χαράλαμπος Μουτσόπουλος" κτήριο 16 3ος όροφος	Μ. Μανουσάκης
15	500757	Νανοϊατρική	Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11	Οι ημέρες και ώρες θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	Ε. Ευστα- θόπουλος

Γ' ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
1	500458	Αιματολογία	Χειμερινό 7, 9, 11	Δευτέρα -Τετάρτη - Παρασκευή Αμφιθέατρο Φώτης Παυλάτος	Κ. Κωνσταντόπουλος
2	500676	Βιοϊατρική Τεχνολογία	Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10, 12	Τρίτη και Πέμπτη 17.00-19.00 Αμφιθέατρο NABO	Θ. Παπαϊωάννου
3	500460	Γαστρεντερολογία	Χειμερινό Εαρινό 7, 8, 9, 10, 11, 12	Θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	Γ. Παπαθεοδωρίδης
4	500637	Γενική Ιατρική	Χειμερινό 1, 3, 5, 7, 9, 11	Παρασκευή 15.00-17.00 Αμφιθέατρο Α' Πανεπιστημιακής Καρδιολογικής Κλινικής Νοσοκομείο "Ιπποκράτειο"	Χ. Βλαχόπουλος
5	500747	Επείγουσα και Εντατική Καρδιολογία - Καρδιακή Ανεπάρκεια	Χειμερινό 7, 9, 11	Δευτέρα και Τετάρτη 15.00-17.00 ΠΓΝ "Αττικών"	Γ. Φιλιππάτος
6	500479	Ηλεκτροκαρδιογράφημα	Χειμερινό 7, 9, 11	Δευτέρα 15:00 - 17:00 Αμφιθέατρο Νοσοκομείου "Ιπποκράτειο"	Κ. Αγγέλη
7	500517	Ηπατολογία	Εαρινό 10, 12	Δευτέρα-Παρασκευή για 2 εβδομάδες Αίθουσα διαλέξεων της Β' Παθολογικής Κλινικής ΓΝΑ "Ιπποκράτειο"	Σπ. Ντουράκης
8	500556	Κλινική Διατροφή	Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11	Δευτέρα έως Παρασκευή (16:00-19:00) Αίθουσα Οπτιακουστικών (ΟΠΤΑΚ) Ιατρική Σχολή, κτήριο 16, υπόγειο	Κ. Μακρυλάκης

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
9	500748	Λοιμώξεις	Εαρινό 8, 10, 12	Αμφιθέατρο "Φ. Παυλάτος "ΓΝ 1 ^ο Λαϊκό" οι ημέρες και ώρες θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος	Ε. Γιαμαρέλλος Μπουρμπούλης
10	500672	Μοριακή Καρδιολογία	Εαρινό 4, 6, 8, 10, 12	Δευτέρα και Παρασκευή 16.00-18.00 Εργαστήριο Μοριακής Καρδιολογίας Α' Καρδιολογική Κλινική και Κεντρικό Αμφιθέατρο 1ου ορόφου Νοσοκομείου "Ιπποκράτειο"	Γ. Σιάσος
11	500461	Νεφρολογία	Εαρινό 10, 12	Τρίτη και Πέμπτη 15:00-17:00 Αμφιθέατρο "ΥΓΕΙΑ" του Νοσοκομείου "ΑΤΤΙΚΟΝ"	Δ. Βλαχάκος
12	500697	Ογκολογία	Εαρινό 8, 10, 12	Δευτέρα - Παρασκευή Αμφιθέατρο Γ Παθολο- γικής Κλινικής ΓΝΑ "Η ΣΩΤΗΡΙΑ"	Κ. Συρίγος
13	500496	Πρώτες Βοήθειες	Χειμερινό Εαρινό όλα τα εξάμηνα	Χειμερινό εξάμηνο Δευτέρα και Τετάρτη 16:30 - 18:30 - Εαρινό εξάμηνο Δευτέρα 17.30-19.30 και Τετάρτη 18.30-20.30 Δώμα Νοσοκομείο "Ευαγγελισμός" 11ος όροφος	Χ. Ρούτση
14	500462	Ρευματολογία	Χειμερινό 7, 9, 11	Αίθουσα Οπτιακουστικών (ΟΠΤΑΚ) Ιατρική Σχολή, κτήριο 16, υπόγειο	Δ. Βασιλό- πουλος

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
15	500513	Μεταμοσχεύσεις Ιστών και Οργάνων	Χειμερινό 7, 9, 11	Θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος - σε χώρους της Ιατρικής Σχολής	Ι. Μπολέτης
16	500749	Επεμβατική Καρδιολογία	Χειμερινό 9, 11	Αμφιθέτρο Γ.Ν.Ν.Θ.Α "Η ΣΩΤΗΡΙΑ" 15.00-17.15	Ε. Βαβουρανάκης
17	500750	Διαταραχές της Οξεοβασικής Ισορροπίας	Χειμερινό 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12	Θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος - σε χώρους της Ιατρικής Σχολής	Θ. Βασιλακόπουλος
18	500751	Οικονομικά της Υγείας	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	Δ. Νιάκας
19	500752	Ιατρική Ακριβείας	Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11	Δευτέρα έως Πέμπτη 16.00.-19.00 Ο χώρος διδασκαλίας θα ανακοινωθεί από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	Δ. Σανούδου

Δ' ΤΟΜΕΑΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
1	500449	Αγγειοχειρουργική	Εαρινό 8, 10, 12	Οι ημέρες και ώρες θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος Νοσοκομείο Αττικών	Σπ. Βασδέκης
2	500608	Αθλητιατρική	Χειμερινό 9, 11	Αμφιθέατρο Παθολογικής Ανατομικής (κτήριο 10 - Γουδή)	Ι. Βλάμης
3	500539	Επείγουσα Χειρουργική - Αντιμετώπιση Πολυτραυματία	Εαρινό 10, 12	Αμφιθέατρο ΠΓΝ "Ιπποκράτειο"	Κ. Τούτουζας
4	500638	Αναισθησιολογία	Χειμερινό Εαρινό 7, 8, 9, 10, 11, 12	Πέμπτη Αμφιθέατρο "Δ. Βαρώνος" Εργαστήριο Φαρμακολογίας και Κεντρικό Αμφιθέατρο του Νοσοκομείου "Αττικών"	Γ. Γερολουκά-Κωστοπαναγιώτου
5	500523	Αντιμετώπιση Καλοήθους και Κακοήθους Πόνου	Χειμερινό Εαρινό 7, 8, 9, 10, 11, 12	Τρίτη 15:30-18:00 Μικρό Αμφιθέατρο Νοσοκομείο "Αρεταίειο"	Χ. Σταϊκού
6	500703	Η Ιατρική στις Ερμηνευτικές Τέχνες	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Τρίτη 15:00μ.μ. -17:00 μ.μ. Αμφιθέατρο Ιπποκράτειου Νοσοκομείου	Θ. Μπίμπας
7	500602	Μεταβολικά Νοσήματα Οστών	Εαρινό 10, 12	Δευτέρα έως Παρασκευή (θεωρία) Αμφιθέατρο Εργαστηρίου Έρευνας Παθήσεων Μυοσκελετικού Συστήματος Νοσοκομείο "ΚΑΤ". Δευτέρα έως Τετάρτη (άσκηση) Τμήμα Πυκνομετρίας, Βιοχημικό Εργαστήριο, Πειραματικό Χειρουργείο Νοσοκομείο "ΚΑΤ"	Ι. - Ν. Δοντά

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
8	500525	Νευροχειρουργική	Εαρινό 8, 10, 12	Δευτέρα έως Παρασκευή Δώμα Νοσοκομείου "Ευαγγελισμός" 11ος όροφος	Ε. Μποβιάτσης
9	500603	Παθήσεις Μαστού	Εαρινό 10, 12	Τρίτη, Πέμπτη, Παρασκευή 15:00 - 18:00 Αμφιθέατρο "Φ. Φέσσας" Νοσοκομείο "Λαϊκό"	Χ. Μαρκόπουλος
10	500690	Πειραματική και Κλινική Έρευνα	Εαρινό 4, 6, 8, 10, 12	Πέμπτη 16.00-18.00 Εργαστήριο Πειραματικής Χειρουργικής και Χειρουργικής Έρευνας "Ν.Σ. Χρηστέας"	Κ. Κόντζογλου
11	500652	Προνοσοκομειακή Επείγουσα Ιατρική <i>Σε συνεργασία με τον Τομέα Παθολογίας</i>	Χειμερινό Εαρινό 7, 8, 9, 10, 11, 12	Δευτέρα και Τρίτη 15:00-18:00	Π. Ματσώτα Η. Τσαγκάρης
12	500620	Στοματό- Γναθο- Προσωπ. Χειρουργική	Χειμερινό Εαρινό 7, 8, 9, 10, 11, 12	Χειμερινό εξάμηνο Τετάρτη και Παρασκευή 15.00-18.00 - Εαρινό εξάμηνο Τετάρτη και Παρασκευή 16.00-19.00 Αμφιθέατρο "NABO" Ιατρική Σχολή	Στ. Βασιλείου
13	500566	Εισαγωγή στη Χειρουργική Θώρακος και Καρδιάς	Εαρινό 8, 10, 12	Θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	Δ. Δουγένης
14	500564	Χειρουργική Ογκολογία	Χειμερινό Εαρινό 7, 8, 9, 10, 11, 12	Δευτέρα έως Παρασκευή Νοσοκομείο "Ιπποκράτειο" Μεγάλο Αμφιθέατρο	Γ. Ζωγράφος

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
15	500753	Παιδοχειρουργική- Παιδοορθοπαιδική	Χειμερινό 7, 9, 11	Θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	N. Ζάβρας
16	500754	Χειρουργική Τραύματος μαζικών καταστροφών και διεθνών κρίσεων υγείας	Χειμερινό 7, 9, 11	Θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος	E. Πικουλής
17	500755	Παθήσεις Παχέως Εντέρου και Πρωκτού	Χειμερινό Εαρινό 7, 8, 9, 10, 11, 12	Α΄ Προπ.Χειρουργική Κλινική, ΓΝΑ Ιπποκράτειο	Γ. Θεοδωρό- πουλος

Ε' ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ-ΠΑΙΔΙΟΥ

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
1	500691	Ανάπτυξη και Συμπεριφορά του Παιδιού και Εφήβου- Εφηβιατρική	Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11	Δευτέρα και Παρασκευή 15:00-18:00 Χωρέμειο Ερευνητικό Εργαστήριο, Α' Παιδιατρικής Κλινικής	Φ. Μπακοπούλου Π. Περβανίδου
2	500441	Γυναικολογική Ογκολογία	Χειμερινό 11	Δευτέρα, Τετάρτη & Πέμπτη 15:00-19:30, Τρίτη 15:00-17:15, Παρασκευή 15:00-18:45, Αμφιθέατρο Νοσοκομείου "Αλεξάνδρα", 1ος όροφος	Α. Ροδολάκης
3	500680	Γενετική του Ανθρώπου: Κλινική και Εργαστηριακή προσέγγιση	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Πέμπτη 16:00-17:30 Αμφιθέατρο Χωρεμείου Ερευνητικού Εργαστηρίου (Νοσοκομείο Παίδων "Η Αγία Σοφία")	Ι.-Ρ.- Συνοδινού
4	500586	Εμβρυομητρική και Περιγεννητική Ιατρική	Χειμερινό 11	Δευτέρα έως Παρασκευή Αμφιθέατρο ΓΝΑ Αλεξάνδρα, 1ος όροφος	Γ. Δασκαλάκης
5	500686	Παιδιατρική Αιματολογία - Ογκολογία	Χειμερινό 7, 9, 11	Τρίτη και Πέμπτη 14:30-17:00 Αμφιθέατρο Χωρεμείου Ερευνητικού Εργαστηρίου (Νοσοκομείο Παίδων "Η Αγία Σοφία")	Α. Καττάμης
6	500717	Παιδιατρική Νευρολογία	Εαρινό 10, 12	Τρίτη και Πέμπτη 15:00-18:00 Νοσοκομείο "Αττικόν"	Α. Ντινόπουλος
7	500699	Παιδιατρική Πνευμονολογία	Χειμερινό 9, 11	Θα ανακοινωθούν από τα Μέλη ΔΕΠ του μαθήματος - σε χώρους του Νοσοκο- μείου Παίδων "Η Αγία Σοφία"	Κ. Δούρος

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
8	500587	Παιδική - Εφηβική Γυναικολογία Οικογενεια- κός Προγραμματισμός	Εαρινό 8, 10, 12	Τρίτη και Τετάρτη Αμφιθέατρο Νοσοκομείο "Αρεταίειο"	Ν. Σαλάκος
9	500537	Αλλεργιολογία Ενηλίκων και Παιδιών	Χειμερινό 5, 7, 9, 11	Δευτέρα και Τετάρτη 15.00- 18.00 Μονάδα Αλλεργιολογίας και Κλινικής Ανοσολογίας Νοσοκομείο "Π&Α Κυριακού"	Ν. Παπαδό- πουλος
10	500758	Ουρογυναικολογία- Επανορθωτική Χειρουργική Πυελικού Εδάφους	Χειμερινό 11	Οι ημέρες και ώρες θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος	Στ. Αθανασίου
11	500759	Αναπαραγωγική Ιατρική- Υπογονιμότητα-Τεχνικές Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής	Εαρινό 12	Οι ημέρες και ώρες θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος	Χ. Συριστατίδης

ΣΤ' ΤΟΜΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ -ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
1	500704	Εισαγωγή στην Κλινική Νευροανοσολογία	Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10, 12	Τρίτη 17.30-19.00 Αμφιθέατρο Αιγινήτειου Νοσοκομείου "Κώστας Στεφανής"	Κ. Βουμβουράκης
2	500643	Νευροεπιστήμες της Συμπεριφοράς και Γενετική των Ψυχιατρικών Διαταραχών	Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10, 12	Οι ημέρες και ώρες θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος Αμφιθέατρο Αιγινήτειου Νοσοκομείου 1ος όροφος	Ν. Σμυρνής
3	500719	Εισαγωγή στη Νευροψυχολογία	Εαρινό 4, 6, 8, 10, 12	Αμφιθέατρο Νοσοκομείου "Αιγινήτειο"	Κ. Πόταγας
4	500646	Ουσιοεξαρτήσεις: Βιολογικές Ψυχολογικές και Κοινωνικές Προσεγγίσεις	Εαρινό 4, 6, 8, 10, 12	Τετάρτη 16:00-19:00 Αμφιθέατρο "Δ. Βαρώνος" Εργαστήριο Φαρμακολογίας, Γουδή	Θ. Παπαρρηγόπουλος
5	500531	Παιδοψυχιατρική	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Τρίτη και Πέμπτη 15:15-18:30 Αμφιθέατρο Νοσοκομείου Παίδων "Η Αγία Σοφία"	Σ. Χριστογιώργος
6	500720	Ψυχοσωματική Ιατρική-Νευροχημεία	Χειμερινό Εαρινό 7, 8, 9, 10, 11, 12	Παρασκευή 15:00 - 17:00 Αμφιθέατρο Νοσοκομείου "Αιγινήτειο"	Χ. Παπαγεωργίου Ε. Καπάκη
7	500701	Υγιεινή του Νοσοκομείου, Επιδημιολογία και Πρόληψη Νοσοκομειακών Λοιμώξεων	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Δευτέρα και Τετάρτη Αμφιθέατρο Εργαστηρίου Υγιεινής Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής (κτήριο 12, 2ος όροφος)	Β. Μπενέτου
8	500574	Υπηρεσίες Υγείας	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Τρίτη και Πέμπτη 15.00-17.00 Κέντρο Μελετών Υπηρεσιών Υγείας	Μ. Καντζανού

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
9	500705	Ταξιδιωτική και Διεθνής Ιατρική	Χειμερινό 7, 9, 11	Κάθε Δευτέρα 14.15-16.30 Αμφιθέατρο Αιγινήτειου Νοσοκομείου	Σ. Χατζηπανα- γιώτου
10	500756	Η Ψυχοθεραπεία στην Ιατρική: Επιστήμη και Τέχνη	Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11	Δευτέρα 15:00-17:00 Αμφιθέατρο Αιγινήτειου Νοσοκομείου "Κώστας Στεφανής"	Ι. Ζέρβας
11	500718	Εισαγωγή στην Κλινική Νευροφυσιολογία	Εαρινό 10, 12	Τρίτη, Αμφιθέατρο Αιγινήτειου Νοσοκομείου "Κώστας Στεφανής"	Π. Κοκότης

Ζ' ΔΙΑΤΟΜΕΑΚΑ

A/A	Κωδ. Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Εξάμηνα που Διδάσκεται	Ημέρες και Χώροι που Διδάσκεται	Υπεύθυνος/οι
1	500639	Αγγλική Ιατρική Ορολογία <i>Σε συνεργασία του Τομέα Υγείας Μητέρας Παιδιού με τον Τομέα Παθολογίας</i>	Εαρινό 4, 6, 8, 10, 12	Δευτέρα και Τρίτη 16:00-18:00 Αμφιθέατρο Χωρεμείου Ερευνητικού Εργαστηρίου (Νοσοκομείο Παίδων "Η Αγία Σοφία")	Ε. Ζουμάκης
2	500716	Ενδοκρινολογία, Σακχαρώδης Διαβήτης και Μεταβολισμός- Εργαστηριακή Ενδοκρινολογία-Παιδιατρική Ενδοκρινολογία-Γυναικολογική Ενδοκρινολογία <i>Σε συνεργασία του Τομέα Υγείας Μητέρας Παιδιού με τον Τομέα Παθολογίας</i>	Χειμερινό 5, 7, 9, 11	Δευτέρα 15.00-18.00 και Τρίτη 18.00-21.00 Νοσοκ. Αρεταίειο αμφιθέατρο Ι. Παπαδημητρίου	Γ. Μαστοράκος
3	500352	Ψυχοσωματικά Προβλήματα στα Παιδιά <i>Σε συνεργασία του Τομέα Κοινωνικής Ιατρικής Ψυχιατρικής και Νευρολογίας με τον Τομέα με τον Υγείας Μητέρας Παιδιού</i>	Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11	Τρίτη 15:15-18:00 Αμφιθέατρο Νοσοκομείου Παίδων "Η Αγία Σοφία"	Γ. Κολαΐτης Π. Περβανίδου
4	500760	Ιατρική της Εργασίας <i>Σε συνεργασία του Τομέα Κοινωνικής Ιατρικής Ψυχιατρικής και Νευρολογίας με τον Κλινικο-εργαστηριακό Τομέα</i>	Εαρινό 6, 8, 10, 12	Τετάρτη και Παρασκευή 16.00-17.00 αίθουσα διδασκαλίας Εργ. Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής (κτήριο 12, βόρφορος)	Γκ. Μαγιορκίνης

6.3 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ 2020-2021

Α΄ ΤΟΜΕΑΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

1. Βιολογία και Εφαρμογές της Αναγεννητικής Ιατρικής
Κωδ. Μαθήματος: 500694

Υπεύθυνος μαθήματος: Α. Ηλιόπουλος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Πέμπτη 16.00 – 18. 00 Ο χώρος διδασκαλίας θα ανακοινωθεί από το ΔΕΠ του μαθήματος

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 – 7462341

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: biomed@med.uoa.gr

Περιεχόμενο μαθήματος

Η Αναγεννητική Ιατρική αποτελεί ένα εξαιρετικά δυναμικό και πρωτοποριακό κλάδο της Ιατρικής. Ενσωματώνει με επιτυχία τα πεδία της κυτταρικής, αναπτυξιακής και μοριακής βιολογίας, καθώς και της επιστήμης των βιοϋλικών, της νανοτεχνολογίας και της εμβιομηχανικής, με στόχο τη θεραπευτική αντιμετώπιση γενετικών και επίκτητων νοσημάτων. Έχει άμεση εφαρμογή στην επιδιόρθωση και αποκατάσταση ιστών και οργάνων, καθώς και στην ανάπτυξη θεραπειών για σοβαρά νοσήματα του ανθρώπου. Με την αλματώδη πρόοδο στις τεχνολογίες γονιδιωματικής επεξεργασίας και τις πρόσφατες επιτυχείς δοκιμές γονιδιακής θεραπείας σε μονογονιδιακά νοσήματα όπως η θαλασσαιμία και η αιμοφιλία, το μέλλον της Αναγεννητικής Ιατρικής διαγράφεται εξαιρετικά ελπιδοφόρο.

Εργαστηριακή άσκηση

1. Γονιδιακή μεταφορά σε καλλιέργειες κυττάρων
Θεωρητικό μέρος: Κατανόηση τεχνικών καλλιέργει-

ας κυττάρων και διαμόλυνσης με πλασμιδιακούς φορείς γονιδίων. Έλεγχος γονιδιακής μεταφοράς και έκφρασης με μικροσκοπία φθορισμού.

Πρακτικό μέρος: Οι φοιτητές εκπαιδεύονται στην καλλιέργεια κυτταρικών σειρών σε κατάλληλο καλλιεργητικό υλικό και στη διαμόλυνση κυττάρων με πλασμιδιακούς φορείς που φέρουν GFP. Η αποτελεσματικότητα της διαμόλυνσης και η έκφραση του γονιδίου GFP ελέγχονται με μικροσκοπία φθορισμού.

Στόχοι του μαθήματος

- Η κατανόηση βασικών αρχών της βιολογίας των εμβρυονικών, εμβρυικών και ενηλίκων στελεχιαίων κυττάρων και των εφαρμογών τους στην Ιατρική.
- Η κατανόηση βασικών εργαστηριακών μεθόδων έκπτυξης, ανάλυσης και διαφοροποίησης στελεχιαίων κυττάρων.
- Η εξοικείωση με κλινικο-εργαστηριακές τεχνικές της Αναγεννητικής Ιατρικής που χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση παθήσεων με την χρήση γονιδιακής θεραπείας.
- Η κατανόηση τεχνολογιών αιχμής στη γονιδιωματική επεξεργασία.
- Η εξοικείωση με πρωτόκολλα γονιδιακής μεταφοράς και θεραπείας.

Θεματολόγιο Μαθήματος

- Βασικές αρχές της βιολογίας των εμβρυονικών, εμβρυικών και ενηλίκων στελεχιαίων κυττάρων.
- Αναπτυξιακοί μηχανισμοί και μηχανισμοί αναγέννησης ιστών.

- Εφαρμογές Αναγεννητικής Ιατρικής στη θεραπεία νοσημάτων του ανθρώπου.
- Εφαρμογές των βιοϋλικών/νανοϋλικών και βιοσυμβατότητα.
- Τεχνολογίες γονιδιωματικής επεξεργασίας: σύγχρονα εργαλεία παρέμβασης στο γονιδίωμα.
- Βασικές αρχές και μέθοδοι γονιδιακής θεραπείας.
- Υποδείγματα διεξαγωγής κλινικής μελέτης γονιδιακής μεταφοράς και θεραπείας.

Παρατηρήσεις

- Η εξέταση του μαθήματος γίνεται γραπτά με τη χρήση τράπεζας θεμάτων πολλαπλών επιλογών.
- Στο πλαίσιο του μαθήματος διοργανώνονται κατά ομάδες ενημερωτικές επισκέψεις σε εργαστηριακούς χώρους όπου διεξάγεται έρευνα σε βιοϊατρικές εφαρμογές της τεχνολογίας των βλαστικών κυττάρων.

2. Βιολογία του Καρκίνου

Κωδ. Μαθήματος: 500706

Υπεύθυνος μαθήματος: Β. Γοργούλης, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 3,5,7,9,11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Κάθε Τρίτη, ώρες 14:00 έως 16:00 μ.μ.

Αίθουσα Σεμιναρίων Εργαστηρίου Ιστολογίας - Εμβρυολογίας

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7462302

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: vgorg@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος αποτελεί η παρουσίαση και ανάλυση των βιολογικών μηχανισμών που ενέχονται στην πολυσταδιακή και πολυπαραγοντική διαδικασία

της καρκινογένεσης στον άνθρωπο στους προπτυχιακούς φοιτητές της Ιατρικής Σχολής. Η προσέγγιση των θεμάτων γίνεται σε πολλαπλό επίπεδο και περιλαμβάνει στοιχεία μοριακής βιολογίας, βιοχημείας και κυτταρικής βιολογίας-ιστολογίας για τη κατανόηση των παραγόντων και των μηχανισμών, οι οποίοι εμπλέκονται στην καρκινογένεση στον άνθρωπο. Με αυτόν τον τρόπο αναπτύσσει μια συνάφεια ανάμεσα στις βασικές γνώσεις που αποκτούν οι φοιτητές από τα διάφορα μαθήματα τόσο του Τομέα Βασικών Ιατρικών Επιστημών αλλά και άλλων Τομέων, χωρίς όμως να αλληλοεπικαλύπτεται με αυτά, και ταυτόχρονα προσφέρει μια πρώτη μορφή εξειδίκευσης και εξοικείωσης πάνω σε αυτό το γνωστικό αντικείμενο.

3. Ιατρική Πληροφορική

Κωδ. Μαθήματος: 500633

Υπεύθυνος μαθήματος: Κ. Λουκάς, Επίκουρος Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 2,4,6,8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται:

Δευτέρα 16:00-18:00

Το μάθημα διεξάγεται στην αίθουσα 34 του Εργαστηρίου Ιατρικής Φυσικής (κτίριο 5, Ισόγειο).

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 746.2368

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: eirbalas@med.uoa.gr
cloukas@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Διαλέξεις:

Ιατρικός φάκελος, PACS, Πληροφοριακά συστήματα υγείας, Εφαρμογές ΗΥ στην Πυρηνική Ιατρική, Ιατρική Προσομοίωση, Τηλεματικές εφαρμογές – Τηλεϊατρική, Ρομποτική Χειρουργική, Ανακατασκευή εικόνας

Εργαστήρια:

Κέντρο Προσομοίωσης, Ανάλυση εικόνας

4. Κλινική Βιοχημεία

Κωδ. Μαθήματος: 500687

Υπεύθυνος μαθήματος: Π. Μουτσάτσου, Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 4,6,8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τρίτη 16:00-18:00 μμ. Οι παραδόσεις θα λαμβάνουν χώρα στην Αίθουσα Σεμιναρίων στο Εργαστήριο Βιολογικής Χημείας (Γουδή) και οι Εργαστηριακές Ασκήσεις στο Εργαστήριο Κλινικής Βιοχημείας στο ΑΤΤΙΚΟ Νοσοκομείο.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2105831911, 2105832359

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
pmoutsatsou@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Περιγραφή του Μαθήματος. Η Κλινική Βιοχημεία είναι η γενίκευση της Βιοχημείας με την Κλινική Ιατρική και όπως φαίνεται από τον κατάλογο της ύλης παρακάτω, διδάσκει στον φοιτητή τις βασικές αρχές λειτουργίας του εργαστηρίου Κλινικής Βιοχημείας, την εργαστηριακή διερεύνηση της λειτουργίας των κυρίων οργάνων, την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των εργαστηριακών αναλύσεων με σκοπό την χρησιμοποίησή τους για την ορθή διάγνωση και παρακολούθηση της θεραπείας της νόσου.

Υλη του Μαθήματος: Το προτεινόμενο μάθημα θα περιλαμβάνει τις εξής ενότητες: Βασικές αρχές εργαστηρίου (διασφάλιση ποιότητας, συλλογή δειγμάτων, ασφάλεια), Διασφάλιση ποιότητας στο εργαστήριο Κλινικής Βιοχημείας (αναλυτικά και διαγνωστικά χαρακτηριστικά των παραμέτρων που μετρώνται στα κλινικά εργαστήρια, εξωτερικός και εσωτερικός έλεγχος ποιότητας και διαπίστευση), Υδατάνθρακες (μεταβολισμός – διαταραχές και διαγνωστική προσέγγιση), Ενζυμα και η διαγνωστική τους ση-

μασία, Λειτουργία ήπατος (διαγνωστική προσέγγιση), Λειτουργία νεφρών (διαταραχές και διαγνωστική προσέγγιση), Λευκώματα και η διαγνωστική τους σημασία, Ενδοκρινικό σύστημα – Διαταραχές και διαγνωστική προσέγγιση (υποθάλαμος, υπόφυση, επινεφρίδια, γονάδες, θυρεοειδής, παραθυρεοειδής, πάγκρεας), Λιπίδια και Λιποπρωτεΐνες (Μεταβολισμός – Διαταραχές και διαγνωστική σημασία), Βιοδείκτες στο έμφραγμα του μυοκαρδίου και στη καρδιακή ανεπάρκεια, Κακοήγη νοσήματα και καρκινικοί δείκτες, Ανοσοποιητικό σύστημα (δομή και λειτουργία), Μοριακή Διαγνωστική (Εφαρμογή στον Προγεννητικό και Περιγεννητικό έλεγχο και στα Μεταβολικά Νοσήματα). Επίσης θα αναπτυχθούν οι βασικές αρχές διαφόρων εργαστηριακών τεχνικών (χρωματογραφία, ηλεκτροφόρηση πρωτεϊνών, ανοσοβιολογικές τεχνικές ανίχνευσης κακοήθων όγκων, κυτταρομετρία ροής, προσδιορισμός αντισωμάτων, αντιγόνων, ELISA, ELISPOT, ραδιοανοσολογικές μετρήσεις, ανοσοφθορισμός, μοριακές τεχνικές). Τό μάθημα θα περιλαμβάνει διαλέξεις και θα συμπληρώνεται με α) φροντιστηριακές ασκήσεις οι οποίες θα αφορούν τη διερεύνηση και ανάλυση συγκεκριμένων κλινικών περιστατικών για διάφορες ασθένειες και β) εργαστηριακή παρακολούθηση στο Εργαστήριο Κλινικής Βιοχημείας όπου θα γίνεται παρουσίαση των εργαστηριακών τεχνικών και ο τρόπος λειτουργίας ενός σύγχρονου Εργαστηρίου Κλινικής Βιοχημείας. Επί πλέον, το μάθημα θα περιλαμβάνει μια υποχρεωτική εργασία για κάθε φοιτητή έκτασης 1500 λέξεων περίπου.

5. Σεμινάρια Κλινικής Φυσιολογίας

Κωδ. Μαθήματος: 500695

Υπεύθυνος μαθήματος: Κ. Μαυραγάνη, Αν. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τετάρτη 16:00 – 19:00 Αμφιθέατρο Φυσιολογίας.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7462714

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
mauragan@med.uoa.gr, eltriant@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Περιστατικό 1: Τραύμα αυχένα από ατύχημα κατά την κολύμβηση.

Περιστατικό 2: Διαλείπων έμετος.

Περιστατικό 3: Υψηλές πιέσεις στη θάλασσα

Περιστατικό 4: Δύσκολιες στην αναπνοή μετά από νυγμό εντόμου και αεροπορικό ταξίδι.

Περιστατικό 5: Υπογονιμότητα σε αθλήτρια.

Περιστατικό 6: Στενά υποδήματα και ανήσυχος ύπνος.

Περιστατικό 7: Φυρυγγοδυνία και οίδημα.

Περιστατικό 8: Δύσπνοια καπνιστή.

Περιστατικό 9: Θωρακικός πόνος και άσκηση.

Περιστατικό 10: Κόπωση και καθυστέρηση ωρίμανσης.

Περιστατικό 11: Τραύμα θώρακος με αιχμηρό αντικείμενο.

Περιστατικό 12: Έγινα κίτρινη.

Περιστατικό 13: Μια σειρά από 'Ενδιαφέρουσες μετατροπές'.

Περιστατικό 14: Τέσσερις εβδομάδες σε μεγάλο υψόμετρο.

Περιστατικό 15: Δύο περιπτώσεις χρόνιας κόπωσης.

Περιστατικό 16: Επώδυνο γόνατο ενός ποδοσφαιριστή.

Περιστατικό 17: Μαραθώνιος σε τροπικές χώρες.

Περιστατικό 18: Συντριπτικό τραύμα και απώλεια αίματος.

Περιστατικό 19: Αδυναμία, αύξηση ΣΒ και εκχυμώσεις.

6. Φυσική Ανθρωπολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500707

Υπεύθυνος μαθήματος: Μ. Κουλούκουσα-Γιαννιού
Αν. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 1, 3, 5, 7, 9, 11.

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τρίτη 14:00-16:00, NABO

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7462351, 210 7462359

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: mkoulouk@med.uoa.gr

Περιεχόμενο μαθήματος

Φυσική Ανθρωπολογία: Εισαγωγικές έννοιες και Φυλογενετική ιστορία του Ανθρώπου, Παλαιοανθρωπολογική έρευνα-μεθοδολογία, Συστηματική ταξινόμηση του Ανθρώπου, Εξελικτικοί χαρακτήρες πρωτευόντων, Αυστραλοπίθηκοι - Πρώιμες μορφές του γένους Homo, Homo erectus και προ-Νεάντερταλ, Εξέλιξη του εγκεφάλου – Νεάντερνταλ, Homo sapiens και σύγχρονος άνθρωπος, Παλαιοανθρωπολογική έρευνα στην Ελλάδα - Ευρήματα του Ανθρωπολογικού Μουσείου από τον Ελλαδικό χώρο, Σκελετική Ανθρωπολογία – Παλαιοπαθολογία, Παλαιοϊστολογία - Εργαστηριακές Μελέτες στην Ανθρωπολογία – Οστεομετρία -Ιατροδικαστική Ανθρωπολογία - Επιγενετικά χαρακτηριστικά, Παλαιοδημογραφία – Ηθολογία, Εισαγωγή στην πληθυσμιακή Ανθρωπολογία

7. Φυσιολογία της Άσκησης και της Γήρανσης

Κωδ. Μαθήματος: 500708

Υπεύθυνος μαθήματος: Π. Αγγελολιάννη, Αν. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Παρασκευή
16.00-19.00 Αμφιθέατρο Φυσιολογίας.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7462589

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
paggelog@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Μέσω του παρόντος κατ' επιλογήν μαθήματος επιδιώκεται ο φοιτητής να γνωρίσει και να είναι σε θέση να περιγράφει μηχανισμούς που διέπουν τις προσαρμογές του ανθρώπινου οργανισμού ως αποτέλεσμα της γήρανσης, με έμφαση στις προσαρμογές του νευρικού και μυοσκελετικού συστήματος, φυσιολογικά και σε ηλικιοεξαρτώμενες νευρο-εκφυλιστικές διαταραχές.

Το μάθημα στοχεύει να παρέχει στο φοιτητή τις κατάλληλες θεωρητικές αλλά και εργαστηριακές γνώσεις (μέσω προβλεπόμενης πρακτικής άσκησης), ώστε να μπορεί να κατανοήσει και περιγράψει:

- τα βασικά φαινόμενα της γήρανσης και τις επιπτώσεις της στα κυτταρικά οργάνδια
- τις προσαρμογές του νευρικού και μυοσκελετικού συστήματος, ως αποτέλεσμα της γήρανσης,
- τους ασκησιογενείς μηχανισμούς άμεσων και χρόνιων προσαρμογών του μυϊκού και του οστίτη ιστού κατά τη γήρανση
- το ρόλο της άσκησης στη φυσιολογία της οστεοπόρωσης
- τα ενεργειακά συστήματα, την ορμονική ρύθμιση και τις μεταβολικές προσαρμογές του οργανισμού κατά την άσκηση στην τρίτη ηλικία
- τις αγγειακές μεταβολές στο γηρασμένο εγκέφαλο
- το μεταβολισμό του εγκεφάλου κατά τη γήρανση
- τις νευροενδοκρινικές μεταβολές στη γήρανση
- τις μεταβολές στις οδούς μεταγωγής του σήματος των νευροδιαβιβαστών στο γηρασμένο εγκέφαλο

- την επίδραση της άσκησης στη γήρανση του κεντρικού νευρικού συστήματος
- το ρόλο της διατροφής στη γήρανση του νευρικού συστήματος
- το ρόλο του οξειδωτικού stress και της διαταραγμένης ομοιόστασης του ασβεστίου στη γήρανση του εγκεφάλου
- τη νόσο Alzheimer

8. Χειρουργική Ανατομία – Κλινική και Λειτουργική Ανατομία

Κωδ. Μαθήματος: 500709

Υπεύθυνος μαθήματος: Θ. Τρουπής, Αν, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Κάθε Τρίτη και Πέμπτη στο Αμφιθέατρο Ανατομίας

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 746 2305 / 2430 / 2388

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
ttroupis@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Προϋπόθεση συμμετοχής:

- α) η επιτυχής άσκηση επί του πτώματος και
- β) η επιτυχής συμμετοχή στην εξέταση της Περιγραφικής Ανατομικής Ι

Περιγράφεται αναλυτικά η λειτουργική ανατομική και η μηχανική λειτουργία των αρθρώσεων του ανθρώπινου σώματος και αναλύονται και μελετώνται οι κινήσεις κάθε άρθρωσης. Επίσης γίνονται εκτενείς αναφορές στη δομή, την τοπογραφία και των σχέσεων διαφόρων ανατομικών περιοχών, ώστε ο φοιτητής να αποκτήσει μια σφαιρική εικόνα των θεωρητικών γνώσεων της ανατομίας κατά την εφαρμογή τους στην χειρουργική πρακτική.

9. Ακτινοθεραπευτική Ογκολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500625

Υπεύθυνος μαθήματος: Α. Ζυγογιάννη, Επ. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Διεξάγονται 4 (τέσσερα) τετράωρα μαθήματα από Δευτέρα- Πέμπτη κ την Παρασκευή 4ωρη πρακτική άσκηση στην αίθουσα διδασκαλίας Α' εργαστηρίου Ακτινολογίας (γραμμικός επιταχυντής). Την ημέρα προ των εξετάσεων διεξάγεται επαναληπτικό μάθημα διάρκειας 4 (τεσσάρων) ωρών και ακολουθούν οι εξετάσεις (2 ώρες)

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7286263 6977748628

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
azygogianni@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι να ενημερωθούν οι φοιτητές Ιατρικής σχετικά με τις Αρχές της Ακτινοθεραπείας, την αναγκαιότητά της στην αντιμετώπιση των κακοήθων νοσημάτων, τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται και λειτουργεί καθώς και την ανάγκη συνεργασίας πολλών επιμέρους επιστημών για την εκτέλεση μιας ακτινοθεραπείας. Αναλυτικά τα περιεχόμενα των μαθημάτων

Μάθημα 1ο

- Ακτινοφυσική- Γενικές αρχές ΑΚΘ
- Ραδιοβιολογία της ΑΚΘ
- Τεχνικές ΑΚΘ και ακτινοθεραπευτικά συστήματα
- Υπερθερμία

Μάθημα 2ο

- Επείγοντα ΑΚΘ
- Παρηγορητική Ανακουφιστική ΑΚΘ
- Καλοήθειες παθήσεις και ΑΚΘ
- Συνδυασμός ΑΚΘ με ΧΜΘ

Μάθημα 3ο

- Καρκίνος κεφαλής και τραχήλου -Όγκοι ΚΝΣ
- Καρκίνος Μαστού
- Καρκίνος Πνεύμονος
- Όγκοι ανώτερου & κατώτερου Γαστρεντερικού

Μάθημα 4ο

- Όγκοι ουροποιητικού συστήματος (κύστη, νεφρό, ουρήθρα)
- Καρκίνος προστάτη- όρχεως-πέους
- Γυναικολογικοί καρκίνοι
- Δερματικός Καρκίνος - Σαρκώματα Μαλακών Μορίων

10. Δικαστική Ανθρωπολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500678

Υπεύθυνος μαθήματος: Κ. Μωραΐτης, Αν. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6,8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Οι θεωρητικές διαλέξεις και η πρακτική άσκηση πραγματοποιούνται κάθε Τρίτη και Πέμπτη 16:00-18:00 στο αμφιθέατρο του Εργαστηρίου Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ (Κτήριο 7) και στη Μονάδα Δικαστικής Ανθρωπολογίας του ομώνυμου Εργαστηρίου αντίστοιχα.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7462426

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: kmoraitis@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Το πρόγραμμα του μαθήματος περιλαμβάνει 20 ώρες θεωρητικών διαλέξεων και 6 ώρες πρακτικής άσκησης των φοιτητών στη Μονάδα Δικαστικής Ανθρωπολογίας του Εργαστηρίου Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας της Ιατρικής Σχολής.

Θεωρητικές διαλέξεις

Στην ύλη του μαθήματος περιλαμβάνονται οι εξής ενότητες:

1η Ενότητα - Εισαγωγή στη δικαστική ανθρωπολογία. **2η Ενότητα** - Ιατροδικαστική διερεύνηση του θανάτου. **3η Ενότητα** - Προσδιορισμός του χρόνου που παρήλθε από τον θάνατο. **4η Ενότητα** - Αναγνώριση του σκελετικού υλικού δικαστικού ενδιαιφύροντος. **5η Ενότητα** - Μέθοδοι περισυλλογής σκελετικού υλικού. **6η Ενότητα** - Εκτίμηση φυλετικής καταγωγής, φύλου, ηλικίας και αναστήματος από τον σκελετό. **7η Ενότητα** - Αξιολόγηση σκελετικών κακώσεων. **8η Ενότητα** - Ιδιαίτεροι χαρακτήρες και παθολογικές αλλοιώσεις των οστών. **9η Ενότητα** - Ταφονομικές αλλοιώσεις των οστών. **10η Ενότητα** - Μέθοδοι ταυτοποίησης σκελετικού υλικού. **11η Ενότητα** - Ταυτοποίηση με τη χρήση μοριακών τεχνικών. **12η Ενότητα** - Ειδικά θέματα: Δικαστική ανθρωπολογική εξέταση ζώντων ατόμων. **13η Ενότητα** - Ειδικά θέματα: Ιατροδικαστική διαχείριση μαζικών καταστροφών. **14η Ενότητα** - Ειδικά θέματα: Διερεύνηση εγκλημάτων πολέμου. **16η Ενότητα** - Ειδικά θέματα: Μελέτη ανθρώπινων υπολειμμάτων με τη χρήση απεικονιστικών τεχνικών.

Πρακτική άσκηση

Περιλαμβάνει παρουσίαση οστικών παρασκευασμάτων, από δικαστικά περιστατικά της Μονάδας Δικαστικής Ανθρωπολογίας, που σχετίζονται με τις ενό-

ητες που συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια των θεωρητικών διαλέξεων, καθώς και πρακτική εξάσκηση των φοιτητών.

11. Επεμβατική Ακτινολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500580

Υπεύθυνος μαθήματος: Η. Μπρούντζος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα και Παρασκευή 14:30-16:30, Αίθουσα «Αρχείο» Β' Εργαστήριο Ακτινολογίας, 10 δίωρα θεωρητική άσκηση και 2 τρίωρα υποχρεωτική πρακτική άσκηση

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 5831810-854

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: ebrountz@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Με το κατ' επιλογήν μάθημα της Επεμβατικής Ακτινολογίας ο φοιτητής διδάσκεται το γνωστικό αντικείμενο της Επεμβατικής Ακτινολογίας.

Η Επεμβατική Ακτινολογία είναι κλάδος της Διαγνωστικής Ακτινολογίας, η οποία όμως έχει θεραπευτικό στόχο και εφαρμόζει θεραπείες σε μεγάλο φάσμα παθολογικών οντοτήτων με απεικονιστική καθοδήγηση, και ελάχιστα αιματηρή μέθοδο. Ο ιατρικός αυτός κλάδος διαφέρει σημαντικά από τις χειρουργικές, και παθολογικές ειδικότητες διότι συνδυάζει εκπαίδευση στην ιατρική απεικόνιση, γνώσεις για τις ενδείξεις και αντενδείξεις των μεθόδων που εφαρμόζει, τεχνικές δεξιότητες για την εφαρμογή των μεθόδων, και κλινική παρακολούθηση των ασθενών μετά τη θεραπεία.

Ακολουθεί αναλυτικά η ύλη και το περιεχόμενο του μαθήματος

I) ΑΓΓΕΙΑΚΗ ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΗ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ

- Περιφερική αρτηριακή νόσος
- Αθηροσκλήρωση (παθολογία, παράγοντες κινδύνου, γενετική, διαχείριση των φαρμάκων)
- Διάγνωση (μη επεμβατική απεικόνιση, εκτύπωση διπλής όψης Υπερηχογράφημα, CTA, MRA)
- Αγγειοπλαστική - πώς λειτουργεί και που εφαρμόζεται η διαλείπουσα χωλότητα και κρίσιμη ισχαιμία των άκρων
- Κλινική παρουσίαση της κάθε κατάστασης και η σημασία της
- Πότε και πώς να την απεικονίζουμε
- Ο ρόλος της IR σε θεραπεία
- Ανευρυσματική νόσος - θωρακική αορτή
- Κλινική εικόνα - κίνδυνος ρήξης
- Ανοικτή χειρουργική επέμβαση ή ενδοαγγειακή επέμβαση;
- Οξεία ισχαιμία άκρου
- Κλινική παρουσίαση
- Ταξινόμηση της ισχαιμίας
- Στρατηγικές Θεραπείας: θρομβεκτομή/θρομβόλυση/φαρμακομηχανική θρομβόλυση
- Ανευρυσματική νόσος - κοιλιακή αορτή
- Κλινική εικόνα - κίνδυνος ρήξης
- Ενδοαγγειακή αποκατάσταση (ενδείξεις, εργαλεία, ποσοστά επιτυχίας, επιπλοκές)
- Ενδοαγγειακή αποκατάσταση σε ρήξη ΑΚΑ
- Μακροχρόνια παρακολούθηση μετά την ενδοαγγειακή αποκατάσταση – θεραπεία ενδοδιαφυγών και άλλων επιπλοκών

II) ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕ ΚΛΙΝΙΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

- Ασθενής με στένωση καρωτίδας
- Κίνδυνος Αγγειακού εγκεφαλικού από αθηρωμάτωση καρωτιδικού διχασμού (πώς να επιλέξετε έναν ασθενή για θεραπεία; Πότε πρέπει να αντιμετωπίσουμε; Τι είναι το CEA; Τι είναι το CAS;)
- Τοποθέτηση stent καρωτίδας: συσκευές προστασίας

- Νεαρός ασθενής με αιφνίδια έναρξη υπέρτασης
- Η παθοφυσιολογία της νεφραγγειακής υπέρτασης, ινομυϊκή δυσπλασία.
- Πώς να απεικονίσουμε τις νεφρικές αρτηρίες; Υπερηχογράφημα/MR/CTA/DSA
- PTA για την αντιμετώπιση της ινομυϊκής δυσπλασίας.
- Ασθενής με πνευμονική εμβολή
- Πώς να απεικονιστούν οι πνευμονικές αρτηρίες;
- Προστασία κατά της πνευμονικής εμβολής: προφύλαξη με φάρμακα
- Ενδείξεις για φίλτρα κάτω κοίλης φλέβας
- Ασθενής με αιφνίδιο επώδυνο οίδημα του κάτω άκρου
- Τι είναι εν τω βάθει φλεβοθρόμβωση;
- Απεικόνιση με υπερηχογράφημα, CT φλεβογραφία και την κλασσική φλεβογραφία
- Θεραπευτική αγωγή
- Πότε ενδείκνυται η θρομβόλυση και συμπληρωματικές θεραπείες;
- Ασθενής με αιμορραγία πεπτικού
- Ποιες είναι οι αιτίες;
- Μέθοδοι θεραπείας: ενδοσκοπηση πρώτα
- Πώς να απεικονισθεί η αιμορραγία, αν ενδοσκοπηση αποτύχει: MDCT, σημειωμένα ερυθρά
- Πότε ενδείκνυται η εμβολοθεραπεία και πως γίνεται;
- Ασθενής με αιμόπτυση
- Πότε να καλέσετε τον επεμβατικό ακτινολόγο;
- Ποια απεικονιστική μέθοδος απεικόνισης ενδείκνυται για τον εντοπισμό της εστίας και του αιτίου της αιμορραγίας.
- Τι είναι εμβολισμός βρογχικής αρτηρίας;
- Κιρρωτικός ασθενής με κιρσορραγία ή ανθεκτικό ασκίτη
- Πώς γίνεται η διάγνωση της πυλαίας υπέρτασης
- Ενδείξεις διαδερμικής πυλαιοσυστηματικής αναστόμωσης (TIPS)
- Πώς γίνεται το TIPS;

- Ποια είναι τα αποτελέσματα και οι επιπλοκές;
- Νεαρός άνδρας με κιρσοκήλη
- Απεικόνιση του οσχέου
- Ποια είναι η σημασία της κιρσοκήλης;
- Πώς και πότε ενδείκνυται ο εμβολισμός;
- Μια γυναίκα με ινομυώματα της μήτρας
- Κλινική παρουσίαση των ινομυωμάτων
- Γιατί ο εμβολισμός των μητριάων αρτηριών (EMA) είναι μια πολύ καλή θεραπευτική επιλογή;
- Πώς πραγματοποιείται ο EMA;
- Ένα καταστροφικό γεγονός κατά τον τοκετό
- Τι είναι η μετά τον τοκετό αιμορραγία (PPH);
- Ποιες επίτοκες είναι υψηλού κινδύνου για αιμορραγία μετά τον τοκετό;
- Ποιος είναι ο ρόλος της Επεμβατικής Ακτινολογίας;
- Τραύμα
- Απεικονιστική διερεύνηση του πολυτραυματία
- Εμβολισμός των συμπαγών οργάνων
- Εμβολισμός για πυελική αρτηριακή αιμορραγία

III) ΜΗ ΑΓΓΕΙΑΚΗ ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΗ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ

- Απεικονιστικά καθοδηγούμενη διαδερμική βιοψία
- Βιοψία θυρεοειδούς, μαστού και άλλων επιφανειακών οργάνων
- Βιοψία πνεύμονα και στο μεσοθωράκιο
- Βιοψία ήπατος και οργάνων της πύελου
- Επεμβατική Ακτινολογία για το γαστρεντερικό σωλήνα
- Η διαδερμική γαστροστομία
- Η χρήση των stents για τις παθήσεις του οισοφάγου και του παχέος εντέρου.

IV) ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΑ ΚΛΙΝΙΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

- Πώς να διαχειριστείτε τον ασθενή με αποφρακτική ουροπάθεια
- Διαδερμική νεφροστομία και τοποθέτηση stent του ουρητήρα.

- Ασθενής με μετεγχειρητική συλλογή υγρού και σήψη
- Απεικόνιση ενδοκοιλιακών συλλογών.
- Πότε και πώς γίνεται παροχέτευση των κοιλιακών συλλογών και των αποστημάτων
- Πώς να διαχειριστείτε τον ικτερικό ασθενή
- Κοινές αιτίες του αποφρακτικού ίκτερου
- Πώς να αναδειχθεί η θέση και η αιτιολογία της απόφραξης
- Πότε ενδείκνυται διαδερμική επέμβαση;

V) ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΗ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑ

- Αγγειακή φλεβική πρόσβαση (Κεντρικές φλεβικές γραμμές) για χημειοθεραπεία
- Τι είναι μια γραμμή PICC;
- Τι είναι ένα φλεβικής port
- Τι είναι ένας καθετήρας Hickman;
- Το ηπατοκυτταρικό καρκίνωμα
- Απεικονιστική προσέγγιση
- Επιλογή ασθενών για χειρουργική επέμβαση, εκτομή, χημειοεμβολισμό/ραδιοεμβολισμό.
- Ηπατικές μεταστάσεις
- Πώς να επιλέξετε τους ασθενείς για την εκτομή ή την διακαθετηριακή θεραπεία
- Πώς να θεραπευθεί ο καρκίνος νεφρού (RCC);
- Πότε ενδείκνυται κατάλυση;
- Ποιος είναι ο ρόλος του εμβολισμού για RCC;
- Πότε και πώς απαιτείται θεραπεία σε μάζα πνεύμονα
- Η κατάλυση με ραδιοσυχνότητες και άλλες καταλυτικές τεχνικές.

VI) ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΗ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ ΜΥΟ-ΣΚΕΛΕΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

- Πότε και πως πραγματοποιούνται οι απεικονιστικά κατευθυνόμενες βιοψίες μυών και οστών

- Πότε και ποιές απεικονιστικές τεχνικές χρησιμοποιούνται σε ασθενή με ραχιαλγία, οσφυαλγία και νευραλγίες
- Πότε και πώς πραγματοποιείται η διαδερμική απεικονιστικά καθοδηγούμενη αποσυμπίεση των μεσοσπονδύλιων δίσκων
- Πότε και πώς εκτελούνται οι διαδερμικές, απεικονιστικά καθοδηγούμενες τεχνικές στο σπονδυλικό σώμα, σπονδυλοπλαστική, κυφοπλαστική, που αποσκοπούν στην σταθεροποίηση της σπονδυλικής στήλης
- Πότε και πώς πραγματοποιείται διαδερμική απεικονιστικά καθοδηγούμενη κατάλυση οστών ή μαζών μαλακών μοριών (καλοήθειες ή κακοήθειες)

12. Ιατρική παρασιτολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500688

Υπεύθυνος μαθήματος: Ε-Θ Πιπεράκη, Επ. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 5, 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Παρασκευή 14.30-16.30 Αίθουσα Α΄ Εργαστήριο Μικροβιολογίας

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7462136, 210-7462125

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: epiper@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Το κατ'επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα «Ιατρική Παρασιτολογία» περιλαμβάνει θεωρητικό μέρος (βλέπε Πρόγραμμα Μαθημάτων), και πρακτικό μέρος με επίδειξη των εργαστηριακών μεθόδων διάγνωσης στο Παρασιτολογικό Τμήμα του Εργαστηρίου Μικροβιολογίας και πρακτική άσκηση των φοιτητών σε ορισμένες από αυτές.

Πρόγραμμα μαθημάτων

Εισαγωγή, γενικά περί παρασιτισμού και παρασίτων, Κατάταξη πρωτοζώων και ελμίνθων (βιολογική και κλινική). Επιδημιολογία των παρασιτώσεων. Γενικά περί διάγνωσης των παρασιτώσεων.

Μέθοδοι διάγνωσης στην παρασιτολογία: παρασιτολογική εξέταση κοπράνων, εξέταση αίματος και ιστών, ορολογικές και μοριακές μέθοδοι, Επίδειξη μεθόδων στο εργαστήριο.

Γενικά περί πρωτοζώων

Εντερικά πρωτόζωα: αμοιβάδες (*Entamoeba* spp), μαστιγοφόρα (*Giardia lamblia*), κοκκίδια (*Cryptosporidium* spp, *Cyclospora cayetanensis*, *Cystoisospora belli*), βλεφαριδοφόρα (*Balantidium coli*). **Πρακτικό μέρος:** Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Πρωτόζωα του αίματος: *Plasmodium* spp, *Babesia* spp, *Trypanosoma* spp. **Πρακτικό μέρος:** Επίστρωση αίματος και προετοιμασία παρασκευασμάτων για μικροσκόπηση. Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Πρωτόζωα των ιστών: *Toxoplasma*, *Leishmania*, Αμοιβάδες των ιστών (*Naegleria*, *Acanthamoeba*, *Balamuthia*). **Πρακτικό μέρος:** Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Γενικά περί ελμίνθων – επιδημιολογία

Ταξινόμηση – γενικά χαρακτηριστικά ελμίνθων

Κεστώδεις σκώληκες: Ταινίες: *Taenia* spp, *Diphyllobothrium* spp, *Echinococcus* spp, *Hymenolepis* spp. **Πρακτικό μέρος:** Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Τρηματώδεις σκώληκες εντέρου: *Fasciolopsis*, *Heterophyes*, *Metagonimus*. **Πρακτικό μέρος:** Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Τρηματώδεις σκώληκες αίματος: *Schistosoma* spp.

Πρακτικό μέρος: Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Τρηματώδεις σκώληκες ιστών: *Clonorchis*, *Opisthorchis*, *Fasciola* spp, *Paragonimus* spp. **Πρακτικό μέρος:** Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Νηματέλμινθες εντέρου: *Enterobius vermicularis*, *Ascaris lumbricoides*, *Trichuris trichiura*, *Ancylostoma* spp, *Necator americanus*, *Strongyloides stercoralis*, *Trichostrongylus* sp, *Toxocara* spp, *Gnathostoma* spp, *Anisakis* spp. **Πρακτικό μέρος:** Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Νηματέλμινθες αίματος και ιστών: Φιλάριες: *Wuchereria bancrofti*, *Brugia malayi*, *Loa loa*, *Onchocerca volvulus*, *Mansonella* spp. **Πρακτικό μέρος:** Παρατήρηση παρασκευασμάτων στο μικροσκόπιο.

Αρθρόποδα ιατρικής σημασίας, εκτοπαρασιτώσεις. Κατά φαντασίαν παρασίτωση, Αντιπαρασιτικά φάρμακα, Εξελίξεις – προοπτικές: εμβόλια.

13. Ιατρική των Μεταγγίσεων

Κωδ. Μαθήματος: 500627

Υπεύθυνος μαθήματος: Μ. Πολίτου, Αν. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: χειμερινό 7, 9,11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τετάρτη 16.00-18.00 Αμφιθέτρο Παθολογικής Φυσιολογίας «Χ. Μουτσόπουλος»

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7286302, 210-5831932

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: mpolitou@med.uoa.gr,

Περιεχόμενα μαθήματος

Στο αντικείμενο του μαθήματος περιλαμβάνονται

σειρά θεμάτων που αφορούν στην αλυσίδα της μετάγγισης, τα παράγωγα αίματος, τις ενδείξεις μετάγγισης αίματος και παραγώγων, την ανοσοαιματολογία, τον προμεταγγισιακό εργαστηριακό έλεγχο, τις άμεσες και απώτερες ανεπιθύμητες αντιδράσεις, την αιμοεπαγρύπνηση, τα μεταδιδόμενα με τη μετάγγιση νοσήματα καθώς και τις ιδιαιτέρες ανάγκες σε επιμέρους οντότητες (κύηση, μεταμόσχευση, αιματολογικές κακοήθειες, χειρουργεία). Τα μαθήματα περιλαμβάνουν παρουσιάσεις από αμφιθέατρο από μέλη ΔΕΠ, παρουσιάσεις φοιτητών και εργαστηριακές ασκήσεις στην Υπηρεσία Αιμοδοσίας του Αρεταιείου Νοσοκομείου.

14. Μοριακή Παθολογική Ανατομική

Κωδικός Μαθήματος: 500660

Υπεύθυνος μαθήματος: Ν. Καβαντζάς, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6,8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τα μαθήματα πραγματοποιούνται στους χώρους του Εργαστηρίου (στο Αμφιθέατρο Παθολογικής Ανατομικής ή στην Αίθουσα του Μουσείου του Εργαστηρίου, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα του χώρου).

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 746 2158

Αρ. Ηλεκτ. Ταχυδρομείου: nkavantz@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Ο σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσει ο φοιτητής μια εμπειριστατωμένη εικόνα της σύγχρονης Μοριακής Παθολογικής Ανατομικής και να εξοικειωθεί με τη μοριακή διαγνωστική κυρίως των διαφόρων κακοήθων νεοπλασμάτων.

Πιο συγκεκριμένα, οι διαλέξεις περιλαμβάνουν καταρχήν δύο εισαγωγικά μαθήματα μοριακής βιο-

λογίας που αφορούν στο ρόλο του κυτταρικού κύκλου, της απόπτωσης και των οδών μεταγωγής σήματος στην καρκινογένεση. Στη συνέχεια ακολουθούν οι διαλέξεις που αφορούν στην μοριακή βιολογία/παθογένεση κυρίως των όγκων από τα διάφορα όργανα.

Συγκεκριμένα, εξετάζεται η μοριακή βάση της καρκινογένεσης στο μαστό και στο γεννητικό σύστημα του θήλεος, στους ενδοκρινείς αδένες, στον πνεύμονα, στο νευρικό σύστημα, στο νεφρό, στο ήπαρ-πάγκρεας, στην ουροδόχο κύστη, στα οστά, στο γαστρεντερικό σύστημα, στον όρχι και στο λεμφικό ιστό. Τέλος, σε μια διάλεξη εξετάζεται η συμμετοχή των αυξητικών παραγόντων στην εμβρυική ανάπτυξη.

15. Νευροακτινολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500597

Υπεύθυνος μαθήματος: Μ.-Α. Παπαθανασίου, Αν. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: χειμερινό 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται:

Δευτέρα 15:00-18:00, Αίθουσα «Αρχείο» Β' Εργαστήριο Ακτινολογίας

7 τρίωρα θεωρητική άσκηση και 5 ώρες υποχρεωτική πρακτική άσκηση

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 5831814 & 210 5831854

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
matpapath@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοι-

τητών με την ανατομία του κεντρικού νευρικού συστήματος χρησιμοποιώντας μεθόδους απεικόνισης (Υπολογιστική τομογραφία, Μαγνητική τομογραφία, αγγειογραφία) και η εισαγωγή στα βασικά απεικονιστικά πρότυπα και στη στοιχειώδη διαφορική διάγνωση των παθήσεων του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος. Συζητούνται οι ενδείξεις απεικόνισης και αλγόριθμοι για την ορθή επιλογή των απεικονιστικών μεθόδων σε σχέση με τις κλινικές ενδείξεις και η συμβολή της απεικόνισης στη διάγνωση, αντιμετώπιση και παρακολούθηση θεραπείας των ασθενών με νευρολογικά νοσήματα με τη χρήση των συμβατικών τεχνικών απεικόνισης.

Τα τελευταία χρόνια, παράλληλα με τις εξελίξεις στο χώρο της συμβατικής απεικόνισης έχουν αναπτυχθεί νέες τεχνικές λειτουργικής απεικόνισης (ενδεικτικά αναφέρονται η απεικόνιση αιμάτωσης με ΥΤ και ΜΤ, η απεικόνιση διάχυσης με ΜΤ, η δεσμιδογραφία DTI, η λειτουργική μαγνητική τομογραφία f-MRI και η μελέτη μεταβολικών παραγόντων με MR φασματοσκοπία), καθώς και η δυνατότητα ποσοτικής μέτρησης διαφόρων παραμέτρων με τις τεχνικές αυτές. Το αποτέλεσμα είναι η μεγάλη συμμετοχή και συμβολή των απεικονιστικών μεθόδων στη σύγχρονη έρευνα των νευρολογικών παθήσεων και η δυνατότητα εφαρμογής των δεδομένων αυτών στη μελέτη της παθολογίας αλλά και παθοφυσιολογίας τους. Στο μάθημα αυτό οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία να μάθουν για αυτές τις νέες εφαρμογές και να εκτεθούν στον τρόπο χρήσης τους στην έρευνα στο πεδίο της νευροαπεικόνισης. Παρουσιάζεται έτσι ένας τομέας που μπορεί να προκαλέσει το ενδιαφέρον και να αποτελέσει έναυσμα-κίνητρο για μελλοντικό ενδιαφέρον των νέων γιατρών και ενασχόληση στον τομέα αυτό της έρευνας.

Η επεμβατική νευροακτινολογία από την άλλη μεριά, αποτελεί τον κλάδο της νευροακτινολογίας ο οποίος χρησιμοποιεί επεμβατικές μεθόδους

όπως οι αγγειογραφίες για τη διάγνωση ειδικών αγγειακών παθήσεων του κεντρικού νευρικού συστήματος. Επεμβατικές τεχνικές νευροακτινολογίας έχουν ήδη αντικαταστήσει τη χειρουργική αντιμετώπιση, σε συγκεκριμένες ενδείξεις, στην κλινική πράξη και αποτελούν την πρώτη μέθοδος επιλογής για θεραπεία. Οι μέθοδοι, οι εφαρμογές τους, τα αποτελέσματα και οι περιορισμοί θα παρουσιαστούν στο μάθημα αυτό στην ενότητα της επεμβατικής νευροακτινολογίας.

Πρόγραμμα μαθημάτων

Το μάθημα διεξάγεται στο χειμερινό εξάμηνο, Δευτέρα 15:00 με 18:00. Περιλαμβάνει 20 ώρες διδασκαλίας και 6 ώρες εργαστηριακής άσκησης σύμφωνα με το ακόλουθο πρόγραμμα:

- 1) **Ανατομία ΚΝΣ, μέθοδοι απεικόνισης** 1 ώρα
  - Βασικές αρχές ακτινοφυσικής και ακτινοπροστασίας
  - Ανατομία ΚΝΣ με εγκάρσια απεικόνιση
- 2) **Ανατομία αγγείων ΚΝΣ, Αρχές επεμβατικής νευροακτινολογίας** 2 ώρες
  - Κλασσική αγγειογραφία, Μαγνητική αγγειογραφία και Αξονική αγγειογραφία
  - Σύγκριση, ενδείξεις και πλεονεκτήματα τεχνικής σε σχέση με κλινικά ερωτήματα
- 3) **Συγγενείς ανωμαλίες ΚΝΣ**, 1 ώρα
- 4) **Ενδοκράνιος αιμορραγία**, 2 ώρες
  - Μη τραυματικής αιτιολογίας αιμορραγίες. Υπερτασική αιτιολογία, Υπαραχνοειδής αιμορραγία, σε υπόστρωμα αγγειακών δυσπλασιών, όγκων, αιμορραγική μετατροπή ΑΕΕ, φάρμακα, κατάχρηση ουσιών
- 5) **Κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις**, 1 ώρα

Επι-υπο σκληρίδιο αιμάτωμα, εγκεφαλικές θλάσεις,

διάχυτο αξονικό τραύμα. Προγνωστικοί παράγοντες έκβασης ΚΕΚ

- 6) **Ογκοι ΚΝΣ** 1 ώρα
  - 7) **Ανευρύσματα αγγειακές δυσπλασίες, απεικόνιση επεμβατική αντιμετώπιση** 2 ώρες
  - 8) **Παθήσεις της λευκής ουσίας** 2 ώρες
    - Σκλήρυνση κατά πλάκας απεικονιστικά κριτήρια, παρακολούθησης νόσου και κριτήρια σε φαρμακευτικές μελέτες, συσχετισμός κλινικής εικόνας με απεικονιστικά ευρήματα.
  - 9) **Φλεγμονές ΚΝΣ**, 2 ώρες
    - Εγκεφαλίτιδες, απόστημα, μηνιγγίτιδα
  - 10) **Αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο απεικόνιση επεμβατική αντιμετώπιση**. 2 ώρες
    - Απεικονιστική διαχείριση ασθενών σε σχέση με κλινικά κριτήρια
    - Ευρήματα και προγνωστική σημασία
  - 11) **Νεώτερες τεχνικές νευροαπεικόνισης. Έρευνα στη Νευροαπεικόνιση**. 2 ώρες
    - Απεικόνιση αιμάτωσης σε ΑΕΕ και γλοιώματα ΚΝΣ, Εφαρμογές σε χαρακτηρισμό όγκων και προγνωστική αξία, αξία στην παρακολούθηση. Ποσοτικές παράμετροι στην απεικόνιση.
  - 12) **Σπονδυλική στήλη, νωτιαίος μυελός**. 2 ώρες
    - Μυελοπάθειες ΔΔ
- 16. Ογκολογική Απεικόνιση**
Κωδ. Μαθήματος: 500710
Υπεύθυνος μαθήματος: Β. Κουτουλίδης, Επ. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Ὁρες διδασκαλίας 26. Στο πρόγραμμα του μαθήματος θα περιλαμβάνεται υποχρεωτική πρακτική άσκηση συνολικής διάρκειας 6 ωρών (τρία ακαδημαϊκά δώρα).

Η διδασκαλία θα πραγματοποιείται στο Αμφιθέατρο του Αρεταιείου Νοσοκομείου και στις Μονάδες Απεικόνισης του Α' Εργαστηρίου Ακτινολογίας στο Αρεταίειο Νοσοκομείο

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7286137, 210 7246103

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:

radiology1@med.uoa.gr

bkoutoulidis@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος «Ογκολογική Απεικόνιση» είναι να εξηγήσει στους φοιτητές του 4ου, 5ου ή 6ου έτους πώς οι σύγχρονες μέθοδοι της Ιατρικής Απεικόνισης, μορφολογικές και λειτουργικές, συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των ασθενών με κακοήθεις νεοπλασίες. Η πρακτική διεθνώς, με διαρκώς αυξανόμενη τάση, είναι η αντιμετώπιση αυτή να γίνεται μέσω ομάδων πολλαπλών ειδικών, εξειδικευμένων σε κάθε τύπο καρκίνου. Κεντρική θέση στις περισσότερες αυτές ομάδες κατέχουν εξειδικευμένοι Ακτινολόγοι καθώς τα αποτελέσματα των διαφόρων απεικονιστικών εξετάσεων παίζουν σημαντικό ρόλο στον καθορισμό της πρόγνωσης και στη λήψη (ή την τροποποίηση) θεραπευτικών αποφάσεων.

Εισαγωγικά θα γίνει μία ανασκόπηση των βασικών αρχών της ογκολογικής απεικόνισης και των σύγχρονων τεχνολογικών εξελίξεων στο πεδίο αυτό. Θα εξηγηθεί πώς οι εξελίξεις αυτές συνδυάζονται με αντίστοιχες προόδους στα πεδία της Παθολογικής Ογκολογίας, της Ακτινοθεραπευτικής

Ογκολογίας και της Χειρουργικής Ογκολογίας. Θα αναλυθεί στη συνέχεια το πώς η σύγχρονη απεικόνιση, με τη χρήση τυποποιημένων κριτηρίων βοηθά στην εκτίμηση της θεραπευτικής απόκρισης των διαφόρων όγκων και το πώς τα κριτήρια αυτά διαρκώς εξειδικεύονται για συγκεκριμένους τύπους όγκων με τη χρήση πολλές φορές και ποσοτικών/ λειτουργικών παραμέτρων.

Η επόμενη και τελική σειρά διαλέξεων θα αφορά στην παρουσίαση των κυριότερων κακοηθειών ανά συστήματα με ένα ενιαίο πρότυπο: απεικονιστική ανίχνευση, απεικονιστική σταδιοποίηση, εκτίμηση χειρουργικής εξαιρεσιμότητας (όπου ενδείκνυται), εκτίμηση θεραπευτικής απόκρισης-επανασταδιοποίηση, ανίχνευση επιπλοκών σχετιζομένων με θεραπείες, απεικονιστική παρακολούθηση. Σε όλες τις περιπτώσεις, πέραν της ακτινολογικής σημειολογίας, θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις κλινικές επιπτώσεις των απεικονιστικών ευρημάτων, όσον αφορά στην πρόγνωση και στη θεραπευτική αντιμετώπιση.

17. Ολιστική Φροντίδα Χρονίως Πασχόντων Ασθενών

Κωδ. Μαθήματος: 500711

Υπεύθυνος μαθήματος: Ι. Παπαπαρασκευάς, Αν. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6, 8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Συνολικά περιλαμβάνονται 26 ώρες διδασκαλίας και πρακτικής άσκησης (13 δώρα) στο εκπαιδευτήριο της Μονάδας Ανακουφιστικής Αγωγής του Α' Εργαστηρίου Ακτινολογίας, Κορινθίας 27 στους Αμπελοκήπους, κάθε Τρίτη ή Πέμπτη και ώρα 15:00 – 17:00.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7462142

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

ipapapag@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Φιλοσοφία και αρχές υποστηρικτικής και ανακουφιστικής φροντίδας

- Ορισμός, φιλοσοφία, σφαιρική θεώρηση
- Η ιστορία και η εξέλιξη της υποστηρικτικής ανακουφιστικής φροντίδας
- Αρχές υποστηρικτικής ανακουφιστικής φροντίδας
- Ογκολογία και υποστηρικτική ανακουφιστική φροντίδα

Κλινική φαρμακολογία

- Εισαγωγή
- Συχνότητα-επιπτώσεις-ταξινόμηση-αξιολόγηση σωματικών συμπτωμάτων. Γενικές αρχές φαρμακευτικής προσέγγισης- Φαρμακοκινητική –Φαρμακοδυναμική-Ανεπιθύμητες ενέργειες

Ολιστική εκτίμηση συμπτωμάτων

- Συμπτώματα γαστρεντερικού
- Ανορεξία-καχεξία-απώλεια βάρους-κόπωση-Θρέψη.
- Συμπτώματα αναπνευστικού συστήματος.
- Αναιμία -παραλήρημα-ψυχώσεις-ψυχοπαθολογία.
- Ποιότητα ύπνου
- Ανακουφιστική ΑΚΘ,ΧΜΘ, Χειρουργική
- Συμπληρωματικές /Εναλλακτικές Θεραπείες
- Σωματικές και ψυχολογικές διαστάσεις του συνολικού υποφέρειν

Βελτίωση ποιότητας ανακουφιστικής και υποστηρικτικής φροντίδας

- Διαχείριση, Λειτουργία και Αξιολόγηση ολοκλη-

ρωμένων υπηρεσιών ανακουφιστικής και υποστηρικτικής φροντίδας.

- Βελτίωση ποιότητας φροντίδας – ποιότητα ζωής

Υποστηρικτική και ανακουφιστική φροντίδα παιδιών και εφήβων

- Σωματικά συμπτώματα σε παιδιά και εφήβους
- Ψυχολογικά προβλήματα
- Στήριξη παιδιών, εφήβων και των οικογενειών τους

Υποστηρικτική και ανακουφιστική φροντίδα ηλικιωμένων

- Προετοιμασία για τον επερχόμενο θάνατο
- Ηθικά διλήμματα

18. Παθολογική Ανατομική του Αιμοποιητικού Συστήματος

Κωδικός Μαθήματος: 500692

Υπεύθυνη μαθήματος: Π. Κορκολοπούλου, Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6,8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τα μαθήματα πραγματοποιούνται στο χώρο του Εργαστηρίου (στο αμφιθέατρο της Παθολογικής Ανατομικής ή στην Αίθουσα του Μουσείου του Εργαστηρίου, ανάλογα με την διαθεσιμότητα του χώρου).

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 746 2158

Αρ. Ηλεκτ. Ταχυδρομείου: pkorcol@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων οι φοιτητές θα διδαχθούν τις βασικές αρχές της Παθολογικής Ανατομικής του Αιμοποιητικού συστήματος με ιδιαίτερη έμφαση στις νεοπλασίες του και θα

εισαχθούν στην διαγνωστική προσπέλαση των οντοτήτων που το απαρτίζουν. Πιο συγκεκριμένα οι διαλέξεις περιλαμβάνουν κατ' αρχήν εισαγωγικές έννοιες προκειμένου ο φοιτητής να εξοικειωθεί με τις τεχνικές και τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την προσέγγιση των νοσημάτων του Αιμοποιητικού συστήματος. Ταυτόχρονα πραγματοποιείται μία επανάληψη στην ανοσολογία αλλά και την φυσιολογική δομή και αρχιτεκτονική των λεμφικών οργάνων. Στη συνέχεια ακολουθεί εισαγωγή στην ταξινόμηση των νεοπλασματικών παθήσεων του αιμοποιητικού συστήματος με βάση την τελευταία έκδοση της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας (2008). Ακολουθεί αναλυτική παρουσίαση των λεμφωμάτων (Hodgkin και μη Hodgkin B και T) η οποία περιλαμβάνει τόσο την ιστολογική εικόνα όσο και τη μοριακή βιολογία του εκάστωτε λεμφώματος αλλά και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που διακρίνουν το κάθε ένα από αυτά ως διακριτή κλινική οντότητα. Ως ξεχωριστά κεφάλαια αναλύονται τα δερματικά λεμφώματα και τα πλάσμα-τοκυτταρικά νεοπλάσματα. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται για τα λεμφώματα που εμφανίζονται σε ανοσοκατεσταλμένους ασθενείς (π.χ. οροθετικοί ασθενείς ή ασθενείς μετά από μεταμόσχευση). Με την ολοκλήρωση της παρουσίασης των λεμφωμάτων ακολουθεί εισαγωγή στην οστεομυελική βιοψία και η αναλυτική παρουσίαση των νοσημάτων του μυελού των οστών και πιο συγκεκριμένα των μυελοϋπερπλαστικών νεοπλασμάτων, του μυελοδυσπλαστικού συνδρόμου, των μικτών μυελοϋπερπλαστικών/μυελοδυσπλαστικών νεοπλασμάτων και τέλος των οξείων λευχαιμιών. Οι παρουσιάσεις ολοκληρώνονται με την κλινική προσέγγιση των νοσημάτων του αιμοποιητικού συστήματος, η οποία παρουσιάζεται από συνεργάτες του Εργαστηρίου, Αιματολόγους του Λαϊκού Νοσοκομείου, μέλη Δ.Ε.Π. του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ο σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσει ο φοιτητής μία εμπειρισματομένη εικόνα της σύγχρονης Παθολογικής Ανατομικής του Αιμοποιητικού συστήματος και να εξοικειωθεί με την διαγνωστική προσέγγιση των νοσημάτων αυτών. Κατά τη διάρκεια των διαλέξεων παρουσιάζονται παραδείγματα περιστατικών προς διάγνωση με σκοπό να τονιστούν οι διαφοροδιαγνωστικοί προβληματισμοί οι οποίοι ενδεχόμενα προκύπτουν στην καθ' ημέρα διαγνωστική πράξη. Με αυτόν τον τρόπο ο φοιτητής συμμετέχει σε μία διαδραστική διαδικασία που προσομοιάζει την διαγνωστική ρουτίνα της Αιμοπαθολογοανατομίας και ως εκ τούτου μπορεί μέσω της ενεργούς συμμετοχής του να διεκπαιρεώσει τα πρώτα βήματα της αιμοπαθολογοανατομικής διαγνωστικής προσέγγισης.

19. Παθολογική Ανατομική του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος

Κωδικός Μαθήματος: 500659

Υπεύθυνος μαθήματος: Α. Κωνσταντινίδου, Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 5,7,9,11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τα μαθήματα πραγματοποιούνται στο χώρο του Εργαστηρίου (στο αμφιθέατρο της Παθολογικής Ανατομικής ή στην Αίθουσα του Μουσείου του Εργαστηρίου, ανάλογα με την διαθεσιμότητα του χώρου).

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 746 2159-6972833305

Αρ. Ηλεκτ. Ταχυδρομείου: ankon@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Οι φοιτητές διδάσκονται τις βασικές αρχές της Παθολογικής Ανατομικής του Νευρικού Συστήματος,

η οποία αποτελεί ξεχωριστή ειδικότητα στα περισσότερα κράτη της Ευρώπης και στις Η.Π.Α. όπου διδάσκεται σαν ανεξάρτητο κανονικό μάθημα στα προγράμματα της εκπαίδευσης των Ιατρικών Σχολών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις νεοπλασίες του νευρικού συστήματος και στα νευροεκφυλιστικά νοσήματα. Οι φοιτητές διδάσκονται την διαγνωστική προσπέλαση των παθολογικών οντοτήτων του νευρικού συστήματος, τα νεότερα δεδομένα σε διαγνωστικό, θεραπευτικό και ερευνητικό επίπεδο της Μοριακής Νευροπαθολογοανατομίας και παρακολουθούν εργαστήρια νεκροτομής εγκεφάλου και ιστολογψίας από νεκροτομηθέντα εγκέφαλο.

Πιο συγκεκριμένα οι διαλέξεις περιλαμβάνουν κατ'αρχάς εισαγωγικές έννοιες λειτουργικής Ανατομίας και Φυσιολογίας του Νευρικού Συστήματος για την εξοικείωση του φοιτητή και τεχνικές και μεθόδους που χρησιμοποιούνται για τη προσέγγιση των νοσημάτων του Νευρικού Συστήματος. Στη συνέχεια ακολουθεί εισαγωγή στη ταξινόμηση των νεοπλασμάτων του κεντρικού και περιφερικού νευρικού συστήματος με βάση την τελευταία έκδοση της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας (2007). Ακολουθεί αναλυτική παρουσίαση των όγκων του νευρικού συστήματος, η οποία περιλαμβάνει τόσο την ιστολογική εικόνα όσο και την μοριακή βιολογία του εκάστοτε νεοπλάσματος, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που διακρίνουν το κάθε ένα από αυτά ως διακριτή κλινική οντότητα, τους προβλεπτικούς δείκτες, την βιολογική του συμπεριφορά και της νέες θεραπευτικές στρατηγικές στα πλαίσια της εξατομικευμένης, στοχευμένης θεραπείας.

Ακολουθούν η ενότητα των νευροεκφυλιστικών νοσημάτων με κύριες συνιστώσες την νόσο Alzheimer και τα νοσήματα Prion, αναφορά στον εγκέφαλο στο γήρας, οι φλεγμονώδεις παθήσεις, τα απομυελινωτικά νοσήματα και οι αγγειακές παθήσεις του νευρικού συστήματος. Ειδική διάλεξη αφιερώνεται στη λειτουργία τράπεζας εγκεφάλων όπου

τονίζεται η σημασία των οργανισμών αυτών για την έρευνα αλλά και την αναβάθμιση των διαγνωστικών μεθόδων όπως και την υποστήριξη των μεθόδων στοχευμένης θεραπείας στα νοσήματα του νευρικού συστήματος, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και οι ψυχικές παθήσεις. Οι παρουσιάσεις ολοκληρώνονται με εργαστηριακές ασκήσεις παρουσίασης και συμμετοχής των φοιτητών σε νεκροτομή εγκεφάλου και ιστολογψίας από τον νεκροτομηθέντα εγκέφαλο.

Ο σκοπός του μαθήματος είναι να αποκτήσει ο φοιτητής μία εμπειριστατωμένη εικόνα της σύγχρονης Παθολογικής Ανατομικής του Νευρικού Συστήματος και να εξοικειωθεί με την διαγνωστική προσέγγιση των νοσημάτων αυτών. Κατά τη διάρκεια των διαλέξεων παρουσιάζονται παραδείγματα περιστατικών προς διάγνωση με σκοπό να τονιστούν οι διαφοροδιαγνωστικοί προβληματισμοί οι οποίοι ενδεχόμενα προκύπτουν στην καθημέρα διαγνωστική πράξη. Με αυτόν τον τρόπο ο φοιτητής συμμετέχει σε μία διαδραστική διαδικασία που προσομοιάζει την διαγνωστική ρουτίνα της Νευροπαθολογοανατομίας και ως εκ τούτου μπορεί μέσω της ενεργούς συμμετοχής του να διεκπεραιώσει τα πρώτα βήματα της διαγνωστικής προσέγγισης.

20. Παιδοακτινολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500598

Υπεύθυνος μαθήματος: Ε. Αλεξοπούλου, Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται:

Τετάρτη 14:00-17:00, Αίθουσα «Αρχείο» Β' Εργαστήριο Ακτινολογίας

7 τριώρα θεωρητική άσκηση και 5 ώρες υποχρεωτική πρακτική άσκηση

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 5831825 & 210 5831854

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
ealexop@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Με το κατ' επιλογήν μάθημα της Παιδοακτινολογίας ο φοιτητής διδάσκεται όλο το φάσμα της απεικόνισης σε όλα τα όργανα - συστήματα του παιδιατρικού ασθενούς, ενώ μαθαίνει τον απεικονιστικό αλγόριθμο διαχείρισης των βασικών παθήσεων του μικρού ασθενούς. Το γεγονός αυτό αποτελεί ένα επιπλέον σημαντικό εφόδιο στην καλύτερη κατανόηση του βασικού Υποχρεωτικού μαθήματος της Παιδιατρικής.

Η οντότητα της Παιδοακτινολογίας είναι εντελώς διαφορετική από εκείνη της Ακτινολογίας των ενηλίκων, γεγονός που προκύπτει απο τη διαφορετική φύση των παθήσεων μεταξύ των ενηλίκων και των παιδιών. Για τον λόγο αυτό εξάλλου είναι ξεχωριστές ειδικότητες η Παθολογία από την Παιδιατρική, η Χειρουργική ενηλίκων από την Παιδοχειρουργική κοκ.

Στόχος του μαθήματος είναι να έρθει σε επαφή ο φοιτητής με το διαφορετικό τρόπο απεικονιστικής διερεύνησης της παθολογίας του παιδιατρικού ασθενούς σε σύγκριση με εκείνη του ενήλικα, δεδομένου ότι οι παθολογικές καταστάσεις της παιδικής ηλικίας διαφέρουν από εκείνες των ενηλίκων, η συνεργασία με τους μικρούς ασθενείς πολλές φορές είναι ανύπαρκτη, ενώ η έκθεση στην ακτινοβολία θα πρέπει να ελαχιστοποιείται.

Ακολουθεί αναλυτικά η ύλη και το περιεχόμενο του μαθήματος

Παθήσεις αναπνευστικού συστήματος (3 ώρες)

1. Απεικονιστικές μέθοδοι διερεύνησης
2. «Ανάγνωση» α/α θώρακα
3. Σύνδρομο αναπνευστικής δυσχέρειας του νεογνού
  - Ιδιοπαθές σύνδρομο αναπνευστικής δυσχέ-

ρειας (νόσος υαλοειδούς μεμβράνης)

- Βρογχοπνευμονική δυσπλασία
  - Παροδική ταχύπνοια
  - Εισρόφηση μηκνίου
  - Συγγενής Διαφραγματοκήλη
  - Συγγενές λοβώδες εμφύσημα
4. Λοιμώξεις αναπνευστικού στα παιδιά
    - Βακτηριδιακές-ιογενείς
    - Στρογγύλη πνευμονία
  5. Εισρόφηση ξένου σώματος
  6. Σύνδρομο Swyer James (Mc Leod)
  7. Κυστική αδενοματοειδής δυσπλασία
  8. Πνευμονικό απόλυμα
  9. Παθήσεις μεσοθωρακίου (μάζες)
  10. Κυστικές νόσοι (πνευματοκήλες, κυστική ίνωση)

Παθήσεις πεπτικού συστήματος (3 ώρες)

1. Απεικονιστικές μέθοδοι διερεύνησης
2. Α/α κοιλίας: διαγνωστική προσέγγιση
3. Ατρησίες πεπτικού σωλήνα
4. Νεκρωτική εντεροκολίτιδα
5. Γ.Ο.Π. - Διαφραγματοκήλες
6. Υπερτροφική πυλωρική στένωση
7. Ειλεός εκ μηκνίου
8. Ανωμαλίες στροφής του εντέρου-συστροφής
9. Εγκολεασμός
10. Οξεία σκληροκοιτίτιδα - μεσεντέριος αδενίτιδα
11. Νόσος Hirschsprung
12. Κύστεις αναδιπλασιασμού
13. Νόσος Crohn
14. Αιμορραγία πεπτικού – μεκέλειο εκκόλπωμα
15. Νεοπλάσματα ήπατος (αιμαγγειοενδοθηλίωμα, ηπατοβλάστωμα)
16. Κύστη χοληδόχου πόρου – νόσος Caroli

Παθήσεις ουροποιητικού συστήματος (3 ώρες)

1. Απεικονιστικές μέθοδοι διερεύνησης
2. Συγγενείς ανωμαλίες
  - Ανωμαλίες αριθμού των νεφρών

- Ανωμαλίες μεγέθους των νεφρών
  - Ανωμαλίες θέσεως των νεφρών
  - Στένωση πυελοουρητηρικής συμβολής
  - Μεγαουρητήρας
  - Έκτοπος ουρητήρας
  - Ουρητηροκήλη
  - Εκκολπώματα ουροδόχου κύστεως
  - Βαλβίδες οπίσθιας ουρήθρας
  - Ανωμαλίες ουραχού
3. Κυστεοουρητηρική παλινδρόμηση
  4. Ουρολοίμωξη
  5. Κυστικές παθήσεις των νεφρών (πολυκυστική νόσος νεφρών-πολυκυστικός δυσπλαστικός νεφρός -σπογγοειδής νεφρός)
  6. Νευροβλάστωμα-νεφροβλάστωμα- ραβδομυοσάρκωμα
  7. Νεφρογενής υπέρταση

Παθήσεις μυοσκελετικού συστήματος (3 ώρες)

1. Απεικονιστικές μέθοδοι διερεύνησης
2. Αναπτυξιακή δυσπλασία του ισχίου
3. «Δυσπλασίες» οστών (αχονδροπλασία, οστεοπέτρωση, ατελής οστεογένεση)
4. Κατάγματα στα παιδιά
5. Υμένιτιδα του ισχίου
6. Οστεοχονδρίτιδα (Perthes)
7. Επιθετικές λυτικές αλλοιώσεις
  - Οστεοσάρκωμα
  - Σάρκωμα Ewing
  - Ιστιοκύττωση
  - Οστεομυελίτιδα
8. Οστεοβλαστικές αλλοιώσεις
  - Οστεοσάρκωμα
  - Οστεοειδές οστέωμα
  - Χρόνια οστεομυελίτιδα
  - Παλαιό κάταγμα
9. «Αθώες» οστικές αλλοιώσεις
  - μη οστεοποιοί ίνωμα
  - απλή κύστη

- κάταγμα καταπόνησης
  - ινώδης δυσπλασία
10. Ρευματοειδής αρθρίτιδα
  11. Αιμοσφαιρινοπάθειες (μεσογειακή, δρεπανοκυτταρική αναιμία)

Παθήσεις κεντρικού νευρικού συστήματος (4 ώρες)

1. Ανατομία ΚΝΣ - απεικόνιση με υπολογιστική τομογραφία και μαγνητικό συντονισμό
2. Υπερηχογράφημα εγκεφάλου
  - Φυσιολογικό
  - Προωρότητα και παθήσεις του εγκεφάλου
    - i. Περικοιλιακή λευκοεγκεφαλοπάθεια
    - ii. Αιμορραγία και υδροκέφαλος
    - iii. Φλεβικό έμφρακτο
3. Συγγενείς ανωμαλίες:
  - Υπεροκνηδιακές: Αγενεσία μεσολοβίου, σχιζεγκεφαλία, μηνιγγο-εγκεφαλοκήλες, ανεγκεφαλία, υδρανεγκεφαλία, ολοπροσεγκεφαλία, διαφραγματο-οπτική δυσπλασία
  - Υποσκηδιακές: Dandy -Walker, Chiari I-II-III
  - Ανωμαλίες μετανάστευσης νευρώνων: ετεροτοπία, παχυγυρία, πολυμικρογυρία
4. Φλεγμονές ΚΝΣ:
  - Συγγενείς λοιμώξεις: TORCH
  - Εγκεφαλίτιδα
  - Απόστημα
  - ADEM
5. Ογκοί της παιδικής ηλικίας:
  - Μυελοβλάστωμα
  - Τεράτωμα
  - Πιλοκυτταρικό αστροκύττωμα
6. Υδροκέφαλος
7. ΚΕΚ και κακοποιημένο παιδί

Παθήσεις καρδιαγγειακού συστήματος (3 ώρες)

Α. Συγγενείς καρδιοπάθειες

1. Ανατομική - μορφολογική εκτίμηση
2. Μορφολογικά στοιχεία:

- Θέση καρδιάς (αριστερο- μεσο- ή δεξιοκαρδία)
- Σχετική θέση καρδιάς και σπλάχνων (situs)
- Θέση και μορφολογία καρδιακών κοιλοτήτων
- Κολποκοιλιακές συνδέσεις
- Συνδέσεις μεγάλων αγγείων με κοιλίες
- Μορφολογία μεγάλων αγγείων – κατάσταση πνευμονικής κυκλοφορίας

3. Σχετική θέση καρδιάς και σπλάχνων (situs):

- Situs solitus (μορφολογικά ΔΚ δεξιά)
- Situs inversus ή αντικατοπτρική διαμόρφωση (μορφολογικά ΔΚ αριστερά)
- Δεξιός ισομερισμός (ασπληνία, ΔΚ άμφω, Δ κύριοι βρόγχοι άμφω)
- Αριστερός ισομερισμός (πολυσπληνία, ΑΚ άμφω, Α κύριοι βρόγχοι άμφω)
- Situs ambiguus (απροσδιόριστη διαμόρφωση, αδυναμία χαρακτηρισμού κόλπων)

4. Λειτουργική ταξινόμηση

- Μη κυανωτικές/διάταση κοιλοτήτων - καρδιακή ανεπάρκεια

– Κυανωτικές

– Μη κυανωτικές

Διάταση κοιλοτήτων - Καρδιακή ανεπάρκεια

Υπερφόρτωση πίεσης

- Στένωση αορτής
- Ισθμική στένωση αορτής
- Σύνδρομο υποπλαστικής αριστεράς καρδιάς
- Στένωση πνευμονικής

Υπερφόρτωση όγκου

- Μεσοκολπική επικοινωνία (ASD)
- Μεσοκοιλιακή επικοινωνία (VSD)
- Ανωμαλίες μεγάλων αγγείων
- Ανοικτός βοττάλειος πόρος, αορτοπνευμονικό παράθυρο
- Μερική ανώμαλη εκβολή πνευμονικών φλεβών
- Ανεπάρκειες βαλβίδων

Κυανωτικές

Απόφραξη της πνευμονικής ροής με ΔΑ διαφυγές

- Τετραλογία Fallot

- Μονήρης κοιλία ή άλλη σύμπλοκη ΣΚ με περιορισμό ή απόφραξη της αιματικής ροής προς τους πνεύμονες

Απόφραξη της πνευμονικής ροής με ανάμειξη κυκλοφοριών

- Μετάθεση μεγάλων αγγείων (TGA)
- Διπλοέξοδη δεξιά κοιλία
- Ατρησία τριγλώχινας ή άλλη μονήρης κοιλία
- Αρτηριακός κορμός
- Ολική ανώμαλη εκβολή πνευμονικών φλεβών
- Σύνδρομο υποπλαστικής αριστερής καρδιάς

Συγγενείς ανωμαλίες μεγάλων αγγείων

- Αριστερό αορτικό τόξο με έκτοπη έκφυση της δεξιάς υποκλειδίου αρτηρίας
- Αγγειακοί δακτύλιοι: Διπλό αορτικό τόξο, Πνευμονικός αγγειακός δακτύλιος, Δεξιό αορτικό τόξο με αντικατοπτρική διάταξη των μεγάλων κλάδων, Δεξιό αορτικό τόξο με έκτοπη έκφυση της αριστεράς υποκλειδίου αρτηρίας

Β. Μυοκαρδίτιδα

Γ. Περικαρδίτιδα

Δ. Μυοκαρδιοπάθειες (κυρίως διατατική)

Επεμβατική Ακτινολογία (2 ώρες)

1. Προεπεμβατική και μετεπεμβατική φροντίδα των παιδιατρικών ασθενών
2. Καταστολή - αναισθησία
3. Επιλογή της κατάλληλης απεικονιστικής μεθόδου καθοδήγησης των διαδερμικών επεμβατικών τεχνικών
4. Διαδερμικές επεμβατικές τεχνικές
  - Μη αγγειακές επεμβατικές τεχνικές:
    - i. Βιοψίες
    - ii. Παροχετεύσεις
    - iii. Εγχύσεις
    - iv. Radiofrequency Ablation
  - Αγγειακές επεμβατικές τεχνικές:
    - i. Εμβολισμοί
    - ii. Αγγειοπλαστικές

- Σκληροθεραπεία (φλεβώδεις δυσπλασίες - λεμφαγγείωματα)

21. Πυρηνική Ιατρική

Κωδ. Μαθήματος: 500712

Υπεύθυνος μαθήματος: Μ. Σουβατζόγλου, Επ. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τρίτη και Πέμπτη
14:00-17:00 «Αρεταῖο»

Νοσοκομείο, Τμήμα Πυρηνικής Ιατρικής, Α' Εργαστήριο Ακτινολογίας

Αρ. Τηλ Επικοινωνίας: 210-7286232, 09:00-12:30

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:

msouva@med.uoa.gr

Περιεχόμενα Μαθήματος

Εισαγωγή/Σκοπιμότητα: Η χρησιμότητα της Πυρηνικής Ιατρικής στη διάγνωση και θεραπεία αντικατοπτρίζεται πλήρως με αυτό το υποχρεωτικό κατ' επιλογὴν μάθημα όπου με εύληπτο τρόπο μέσα σε 1 δώρη εισαγωγική διδασκαλία και 4 εξάωρες Πρακτικές Ασκήσεις η δυνατότητα ουσιαστικής κάλυψης όλου του σκέλους των διαγνωστικών και θεραπευτικών εφαρμογών της Πυρηνικής Ιατρικής.

Διανέμεται πλήρες εγχειρίδιο.

Μάθημα 1ο [Δώρη Διδασκαλία]: • Εισαγωγή στην Πυρηνική Ιατρική. • Ραδιοφάρμακα. Κλινικές Εφαρμογές στη Διάγνωση και Θεραπεία

Μάθημα 2ο, Μάθημα 3ο

1. ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ	
ΕΙΔΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ	ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ
Δυναμικό και Στατικό Σπινθηρογράφημα Εγκεφάλου/ Ραδιοϊσοτοπική Καρωτιδογραφία με Tc-99m Per-technetate ή DTPA	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Τομογραφικό Σπινθηρο-γράφημα Εγκεφάλου με Tc-99m HMPAO	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Τομογραφικό Σπινθηρογράφημα Ραβδωτών Σωμάτων [μεταφορέων ντοπαμίνης, προσυναπτικά] με I-123 Ιοφλουπάνιο	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Τομογραφικό Σπινθηρογράφημα Ραβδωτών Σωμάτων [υποδοχέων ντοπαμίνης, μετασυναπτικά] με I-123 Ιωδοβενζαμίδα	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Τομογραφικό Σπινθηρογράφημα Οφθαλμικών Κόγχων-Υποφύσεως με In-111 Octreotide	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση

1. ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ	
ΕΙΔΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ	ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ
Στατικό Σπινθηρογράφημα Θυρεοειδούς Αδένα με Tc-99m Pertechneate	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Στατικό Σπινθηρογράφημα Παραθυρεοειδών Αδένων με Tc-99m MIBI (Sesta-MIBI)	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Στατικό και Δυναμικό Σπινθηρογράφημα Σιελογόνων Αδένων [Ραδιοϊσοτοπική Σιελογραφία] με Tc-99m Pertechneate	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Στατικό Σπινθηρογράφημα Ήπατος-Σπληνός (ΔΕΣ) με Tc-99m Phytate	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Στατικό Σπινθηρογράφημα Σπληνός (κατεστραμμένα ερυθρά) με Tc-99m Perte-chneate	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Ολόσωμο Στατικό Σπινθηρογράφημα Οστών με Tc- 99m MDP	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Σπινθηρογράφημα Οστών 3ών φάσεων με Tc-99m MDP	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Στατικό Σπινθηρογράφημα Φλοιού Επινεφριδίων με I-123 Nor-Χοληστερόλη	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Στατικό Σπινθηρογράφημα Μυελού Επινεφριδίων με I-123 μετα-Ιωδο-Βενζυ-λο-Γουανιδίνη (mIBG)	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Ολόσωμο Στατικό Σπινθηρογράφημα ανάδειξης υποδοχέων σωματοστατίνης με In-111 Πεντετρισιτίδιο (Octreoscan)	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Ολόσωμο Στατικό Σπινθηρογράφημα ανάδειξης υποδοχέων σωματοστατίνης με Tc-99m Τετροκτίδιο (Tetroktyd)	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Στατικό Σπινθηρογράφημα ανάδειξης φλεγμονής με Tc-99m HIG	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Στατικό Σπινθηρογράφημα ανάδειξης λοιμώξεως με Tc-99m Κυπρο-φλοξασίνη	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση

1. ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ	
ΕΙΔΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ	ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ
Στατικό Σπινθηρογράφημα ανάδειξης λοιμώξεως με Tc-99m Νορ-φλοξασίνη	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Δυναμικό και Στατικό Σπινθηρογράφημα Ανάδειξης Αιμορραγίας Κατωτέρου Πεπτικού με Tc-99m Pyro-phosphate	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Ραδιοϊσοτοπική Λεμφαγγειογραφία με Tc-99m να-νο-κolloειδή	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Δυναμική και Στατική Σπινθηρογραφική Χαρτογράφηση φρουρού-λεμφαδένα με Tc-99m νανο-κolloειδή	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Δυναμική και Στατική Σπινθηρογραφική Χαρτογράφηση λεμφαγγειακού δικτύου απορροής επί σπίλου/μελανώματος με Tc-99m νανο-κolloειδή	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση

2. ΕΓΤΡΑΦΗΜΑΤΑ, GFR, ERPF	
ΕΙΔΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΜΗΝΙΑΙΩΣ
Στατικό Σπινθηρογράφημα νεφρών με Tc-99mDMSA για εκτίμηση της σχετικής ή/και της απόλυτης λειτουργικότητας [ημιποσοτική εκτίμηση της λειτουργικότητας των νεφρώνων]	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Δυναμικό Σπινθηρογράφημα νεφρών με DTPA ή MAG 3 για εκτίμηση της διηθητικής (ακεραιότητας) ικανότητας του αγγειώδους σπειράματος ή των εγγύς εσπειραμένων σωληναρίων	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Προσδιορισμός του Ρυθμού Σπειραματικής Διήθησης [GFR (Glomerular Filtration Rate)]	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Προσδιορισμός της Δραστηκής Νεφρικής Ροής Πλάσματος [ERPF (Effective Renal Plasma Flow)]	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση

3. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ	
Στατικό Σπινθηρογράφημα Αιματώσεως Πνευμόνων με Tc-99m Μικρο-Κολλοειδή	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Στατικό Σπινθηρογράφημα Αερώσεως Πνευμόνων με Tc-99m Techno-Gas	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση
Ραδιοϊσοτοπική Χολαγγειο- γραφία με HIDA	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα, Διαγνωστική Εκτίμηση, Διαφ Διάγνωση

4. ΡΑΔΙΟΑΝΟΣΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ [RIA] ΚΑΙ ΑΝΟΣΟΡΑΔΙΟΜΕΤΡΙΤΙΚΟΙ [IRMA] ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ	
ΕΙΔΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ	Αρχή της Ανταγωνιστικής Σύνδεσης

5. ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ	
ΕΙΔΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΜΗΝΙΑΙΩΣ
Ραδιοπεπτιδική Θεραπεία [PRRT] για την αντιμετώπιση των νευροενδοκρινών όγκων	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα
Ραδιομοριακή Θεραπεία με Στρόντιο-89 ή Σαμάριο-153 για την αντιμετώπιση των επωδύνων πολλαπλών διάσπαρτα στον σκελετό Οστικών μετα- στάσεων ή συμπληρωματικά μετά από Ακτινοθεραπεία	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα
Ραδιομοριακή Θεραπεία με Ράδιο-223 για για την αντιμετώπιση των επωδύνων και ορμονοαντόχων Οστικών μεταστάσεων	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα
Ραδιομοριακή Θεραπεία με Ρήνιο-188για για την αντιμετώπιση των μη Μελανωματικών Σπίλων	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα
Ραδιομοριακή Θεραπεία με Ιώδιο-131 για την αντιμε- τώπιση καλοήθων ή κακοήθων νεοπλασιών του Θυρεοειδούς	Παθοφυσιολογία, Ραδιοδιοσκευάσματα

22. Κλινική Ανοσολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500746

Υπεύθυνος: Μ. Ν. Μανουσάκης, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Οι μέρες θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος, Αίθουσα Διαλέξεων Παθολογικής Φυσιολογίας "Χαράλαμπος Μουτσόπουλος", Κτήριο 16, 3ος όροφος.

Τηλέφωνο επικοινωνίας: Γραμματεία Παθολογικής Φυσιολογίας 210-7462513.

E-mail επικοινωνίας: menman@med.uoa.gr

Συνοπτική περιγραφή και στόχοι του μαθήματος

Κατά τις τελευταίες δεκαετίες έχει διαπιστωθεί ότι το ανοσοποιητικό σύστημα, πέρα από την αντιμετώπιση των λοιμωδών παραγόντων, κατέχει κεντρικό ρόλο στην διατήρηση της ομοιοστασίας των οργανισμών, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην παθογένεια μιας πλειάδας νοσημάτων. Στην βάση αυτή, η Κλινική Ανοσολογία αποτελεί μια αναδυόμενη δυναμική ειδικότητα της Εσωτερικής Παθολογίας που έχει ως αντικείμενο την μελέτη και κατανόηση της παθογενετικής συμμετοχής των φλεγμονωδών αποκρίσεων στις ανθρώπινες ασθένειες, καθώς και την ανάπτυξη καινοτόμων ανοσοθεραπειών. Το μάθημα "Κλινική Ανοσολογία" θα διδαχθεί σε 24 δίωρα και στοχεύει να διδάξει στους φοιτητές του 6ου εξαμήνου α) την σημασία του ανοσολογικού συστήματος για την διατήρηση της ομοιοστασίας των οργανισμών και την προστασία από λοιμώξεις και νεοπλασίες, χρησιμοποιώντας παραδείγματα κλινικών οντοτήτων, β) τους μηχανισμούς μέσω των οποίων οι λοιμώδεις παράγοντες και τα καρκινικά κύτταρα υπεκφεύγουν της ανοσολογικής επιτήρησης και γ) την σύγχρονη εφαρμογή θεραπευτικών παρεμβάσεων που βασίζονται στην στοχευμένη τροποποίηση, ενίσχυση ή καταστολή ανοσολογικών λειτουργιών.

Περιεχόμενα Μαθήματος

1. Γενικά χαρακτηριστικά της λειτουργίας του ανθρώπινου ανοσολογικού συστήματος, έμφυτη και επίκτητη ανοσία, κύτταρα και υποπληθυσμοί ανοσολογικών κυττάρων, οργάνωση του ανοσολογικού συστήματος (2 ώρες)
2. Διαλυτοί μεσολαβητές ανοσολογικών αποκρίσεων (κυτταροκίνες και χημειοκίνες)-I (2 ώρες)
3. Διαλυτοί μεσολαβητές ανοσολογικών αποκρίσεων-II (2 ώρες)
4. Δραστικοί φαινότυποι T-κυττάρων. Προσκόλληση και διακίνηση των λεμφοκυττάρων (2 ώρες)
5. Φορείς και μηχανισμοί της έμφυτης (φυσικής) ανοσίας-I (2 ώρες)
6. Φορείς και μηχανισμοί της έμφυτης (φυσικής) ανοσίας-II (2 ώρες)
7. Φορείς και μηχανισμοί της επίκτητης (προσαρμοστικής) ανοσίας-I (2 ώρες)
8. Φορείς και μηχανισμοί της επίκτητης (προσαρμοστικής) ανοσίας-II (2 ώρες)
9. Μηχανισμοί ιστικής καταστροφής και νοσολογικές οντότητες που διαμεσολαμβάνονται από το ανοσολογικό σύστημα (2 ώρες)
10. Αναφυλαξία, αποπία, αλλεργικές παθήσεις (2 ώρες)
11. Αυτοάνοσες αντιδράσεις και αυτοάνοσα νοσήματα-I (2 ώρες)
12. Αυτοάνοσες αντιδράσεις και αυτοάνοσα νοσήματα-II (2 ώρες)
13. Αυτοάνοσες αντιδράσεις και αυτοάνοσα νοσήματα-III (2 ώρες)
14. Ανοσολογία λοιμώξεων-I (2 ώρες)
15. Ανοσολογία λοιμώξεων-II (2 ώρες)
16. Ανοσολογία λοιμώξεων-III (2 ώρες)
17. Ανοσολογία όγκων-ανοσοθεραπείες (2 ώρες)
18. Ανοσολογία μεταμοσχεύσεων (2 ώρες)
19. Οι μηχανισμοί του συμπληρώματος και νοσήματα σχετιζόμενα με διαταραχές αυτού (2 ώρες)
20. Συγγενείς και επίκτητες ανοσοανεπάρκειες (2 ώρες)

21. Διαταραχές των φαγοκυττάρων (2 ώρες)
22. Εμβόλια και τεχνητή ανοσοποίηση (2 ώρες)
23. Θεραπευτική στόχευση ανοσολογικού συστήματος (2 ώρες)
24. Ανασκόπηση μαθήματος (2 ώρες)

Ανάρτηση ομιλιών στο e-class

23. Νανοϊατρική

Κωδ. Μαθήματος: 500757

Υπεύθυνος μαθήματος: Ε. Ευσταθόπουλος Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107462942

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:
stathise@med.uoa.gr

Περιεχόμενο μαθήματος

Η νανοτεχνολογία σήμερα αποτελεί επιστήμη αιχμής. Ως βιοτεχνολογικό παρακλάδι της νανοτεχνολογίας, η νανοϊατρική αναφέρεται στην παρακολούθηση, την ανίχνευση, την αποκατάσταση και τον έλεγχο των βιολογικών συστημάτων του ανθρώπου σε μοριακό επίπεδο, με την υψηλής ακρίβειας κατασκευή και χρήση νανοδομών και νανοδιατάξεων. Η διαγνωστική προσέγγιση της παραδοσιακής ιατρικής πραγματοποιείται σε επίπεδο ιστού, με την έκφραση των συμπτωμάτων μίας ασθένειας, η οποία μπορεί να βρίσκεται ήδη σε προχωρημένο στάδιο. Από την άλλη πλευρά, η νανοϊατρική παρέχει τη δυνατότητα ανίχνευσης μεταβολών σε μοριακό επίπεδο ακόμα και σε πραγματικό χρόνο. Δίνει τη δυνατότητα πρώιμης τόσο διαγνωστικής όσο και θεραπευτικής αντιμετώπισης που έχει ως αποτέλε-

σμα τη σημαντική βελτίωση της θεραπευτικής αντιμετώπισης των ασθενειών. Επιπρόσθετα, η κλασική ιατρική μελετάται και σχεδιάζεται θέτοντας ως σημείο αναφοράς κάποιες ομάδες ατόμων που παρουσιάζουν ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά (φυσιολογικά και παθολογικά κριτήρια). Αντίθετα, η νανοϊατρική απευθύνεται σε συγκεκριμένους κυτταρικούς πληθυσμούς του συγκεκριμένου ασθενή, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα στοχευμένης θεραπείας, με αποτελεσματικότερη δράση και παράλληλα ρύθμιση της δόσης και μείωση των παρενεργειών στον υπόλοιπο οργανισμό. Στα πλεονεκτήματα της νανοϊατρικής, συμπεριλαμβάνονται επίσης, οι νέες δυνατότητες που παρέχει σχετικά με την κατασκευή μικρών φορητών ή εμφυτεύσιμων βιοσυμβατών συστημάτων, προσφέροντας έτσι ευκολία στο χειρισμό για το μη ειδικό χρήστη, αλλά και μείωση του κόστους. Η έρευνα για τις μελλοντικές εφαρμογές που μπορούν να προκύψουν από τη χρήση της νανοϊατρικής τεχνολογίας καλύπτει πολλά διαφορετικά πεδία, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για ορισμένες ειδικότητες, όπως είναι η εργαστηριακή γενετική, η ακτινολογία/ακτινοθεραπευτική, η καρδιολογία, η νεφρολογία, η οφθαλμολογία, η ενδοκρινολογία, η ορθοπαιδική, η νευρολογία, η ογκολογία και η δερματολογία. Στόχος του προγράμματος είναι η καθοδήγηση των εκπαιδευομένων για την απόκτηση των βασικών εισαγωγικών γνώσεων στη νανοϊατρική, καθώς και η παρακίνηση τους να εμβαθύνουν περισσότερο με στόχο την περαιτέρω εξειδίκευση τους στα πλαίσια της αντίστοιχης ειδικότητας που θα επιλέξουν.

Στόχοι του μαθήματος

- Η κατανόηση βασικών αρχών της νανοτεχνολογίας και η ευρύτητα των εφαρμογών της στη σύγχρονη Ιατρική
- Η εξοικείωση με κλινικο-εργαστηριακές εφαρμογές της νανοτεχνολογίας στην διάγνωση και πρόγνωση – Εξοικείωση με νανοαισθητήρες

- Η κατανόηση βασικῶν εργαστηριακῶν, κλινικῶν και θεραπευτικῶν μεθόδων μοριακῆς απεικόνισης και υπερθερμίας με τη χρήση νανοτεχνολογίας
- Η κατανόηση τεχνολογιῶν αιχμῆς στην στοχευμένη γονιδιακή μεταφορά και στη στοχευμένη χορήγηση φαρμάκων.
- Η εφαρμογή της νανοϊατρικῆς στις Ιατρικές ειδικότητες (Εργαστηριακή γενετική, Χειρουργική, Ακτινολογία, Ακτινοθεραπευτική, Ογκολογία, Ορθοπαιδική, κλπ)

Θεματολόγιο Μαθήματος

1. Εισαγωγή στην Νανοτεχνολογία – Νανοϊατρική (4h)
2. Εφαρμογές της Νανοτεχνολογίας στην ἐγκαιρὴ διάγνωση - πρόγνωση (in vitro διαγνωστικές προ-

σεγγίσεις, In vivo στόχευση, νανοαισθητήρες) (6h)

3. Εφαρμογές της Νανοϊατρικῆς στην Μοριακή Απεικόνιση και την ακτινοθεραπεία (υπερθερμία) (4h)
4. Εφαρμογές της νανοτεχνολογίας στη στοχευμένη γονιδιακή μεταφορά και την στοχευμένη χορήγηση φαρμάκων (4h)
5. Πρακτική χρήση νανοϋλικῶν στην Ιατρική (2h)
6. Υποδείγματα εφαρμογῶν της νανοτεχνολογίας σε ὅλες τις Ιατρικές ειδικότητες (4h)
7. Βιοηθικοὶ Περιορισμοὶ – Δεοντολογία (2h)

Παρατηρήσεις

- Η εξέταση του μαθήματος γίνεται γραπτὰ με τη χρήση τράπεζας θεμάτων πολλαπλῶν επιλογῶν.

Γ' ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

24. Αιματολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500548

Υπεύθυνος μαθήματος: Κ. Κωνσταντόπουλος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα, Τετάρτη, Παρασκευή/Αμφιθέατρο Φώτης Παυλάτος

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7456902

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: k.konstan@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

- Ερυθροποίηση
- Μορφολογία Ερυθροκυττάρων
- Από τη μορφολογία στη διάγνωση II
- Προσέγγιση ασθενούς με αναιμία
- Αιμοσφαιρινοπάθειες
- Προσέγγιση ασθενούς με λευκοπενία
- Προσέγγιση ασθενούς με λευκοκυττάρωση
- Προσέγγιση ασθενούς με παγκυτταροπενία
- Προσέγγιση ασθενούς με ηωσινοφιλία
- Προσέγγιση ασθενούς με ερυθροκυττάρωση
- Προσέγγιση ασθενούς με λεμφαδενοπάθεια
- Προσέγγιση ασθενούς με σπληνομεγαλία
- Προσέγγιση ασθενούς με θρομβοπενία
- Προσέγγιση ασθενούς με θρομβοκυττάρωση
- Προσέγγιση ασθενούς με παραπρωτεϊναιμία
- Πολλαπλούν μυέλωμα
- Λεμφώματα
- Ιδιαιτερότητες παιδιατρικής Αιματολογίας
- Κυτταρομετρία ροής
- Μοριακές μέθοδοι στην Αιματολογία
- Προσέγγιση ασθενούς με αιμορραγική διάθεση
- Οξείες λευχαιμίες

- Μεταμόσχευση αιμοποιητικών κυττάρων
- Προσέγγιση ασθενούς με θρομβοφιλία
- Συζήτηση περιπτώσεων

25. Βιοϊατρική Τεχνολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500676

Υπεύθυνος μαθήματος: Θ. Παπαϊωάννου, Αν. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τρίτη και Πέμπτη, Αμφιθέατρο NABO (Γουδή) 17.00-19.00

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 213 2088099

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: thepap@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Η Βιοϊατρική Τεχνολογία αποτελεί διεθνώς ένα διεπιστημονικό και ραγδαία αναπτυσσόμενο κλάδο που επικεντρώνεται στη μελέτη, ανάπτυξη, εφαρμογή και αξιολόγηση νέων τεχνολογιών με βασικό στόχο τη μελέτη και επίλυση ιατρικών και βιολογικών προβλημάτων καθώς και την εξέλιξη των υπηρεσιών υγείας. Καινούργιες προοπτικές δημιουργούνται συνεχώς πλέον στην ιατρική επιστήμη λόγω των τεχνολογικών καινοτομιών στο χώρο της υγείας. Το γνωστικό αντικείμενο του μαθήματος εστιάζεται στις νέες και αναδυόμενες τεχνολογίες που εφαρμόζονται στην Ιατρική με στόχο τη διάγνωση, τη θεραπεία, την πρόληψη, καθώς και τη διαχείριση των ιατρικών δεδομένων. Το μάθημα πραγματεύεται τεχνολογικά, κλινικά, και νομικά θέματα που αφορούν στην ανάπτυξη, αξιολόγηση, λειτουργία, εφαρμογή και διαχείριση νέων μεθόδων, ιατρικών μηχανημάτων, συσκευών και λοιπών ιατροτεχνολογικών προϊόντων. Ειδικότερα, η ύλη του μαθήματος περιλαμβάνει:

Εισαγωγή στη Βιοϊατρική Τεχνολογία (ιστορικά στοιχεία, σύγχρονες τάσεις, διεθνείς εξελίξεις, βασικές έννοιες και ορισμοί), κατοχύρωση πνευματικών δικαιωμάτων, έλεγχος ποιότητας και πιστοποίηση (CE) ιατροτεχνολογικών προϊόντων, χρηματοδότηση έρευνας και καινοτομίας σχετικά με την ανάπτυξη νέων βιοϊατρικών τεχνολογιών, διαχείριση τεχνολογίας στα νοσοκομεία και στα ιατρεία, νομικά θέματα και κανονισμοί σχετικά με την ανάπτυξη, διαχείριση και χρήση ιατρικών μηχανημάτων, μετρήσεις φυσικών μεγεθών και βιοδεικτών (ακρίβεια, επαναληψιμότητα, αξιοπιστία μετρήσεων), τεχνολογία βιο-υλικών, τεχνητά όργανα, νανοτεχνολογία, ιατρικοί προσομοιωτές, βιοπληροφορική, γενετική μηχανική, τεχνολογίες καταγραφής βιοϊατρικών σημάτων και εικόνων, νεώτερες τεχνολογίες και εφαρμογές τους στο καρδιαγγειακό σύστημα, στη νευρολογία, στην ακτινοθεραπευτική ογκολογία, στη δερματολογία, στην ορθοπεδική και στη χειρουργική.

26. Γαστρεντερολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500460

Υπεύθυνος μαθήματος: Γ. Παπαθεοδωρίδης, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό και εαρινό 7, 8, 9, 10, 11, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Αμφιθέατρο Λαϊκού Νοσ. ή άλλο Αμφιθέατρο Ιατρικής Σχολής Αθηνών, αναλόγως διαθεσιμότητας

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107456315

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: gastrenterologi-ki@gmail.com

Περιεχόμενα μαθήματος

Διαγνωστική και θεραπευτική προσέγγιση των συχνότερων και σημαντικότερων συμπτωμάτων και νοσημάτων του πεπτικού συστήματος (οισοφάγου, στομάχου, λεπτού-παχέος εντέρου, ήπατος-χοληφόρων και παγκρέατος). Εισαγωγή στις διαγνωστικές-θεραπευτικές ενδοσκοπήσεις.

Ειδικότερα η θεματολογία θα καλύπτει τα ακόλουθα: Δυσφαγία-Θωρακικός πόνος μη καρδιακής αιτιολογίας. Οξεία και χρόνια διάρροια. Δυσκοιλιότητα. Σύνδρομο δυσαπορρόφησης. Τροφικές αλλεργίες. Πρόληψη καρκίνου παχέος εντέρου. Σύνδρομο παθολογικής ηπατικής βιοχημείας σε ασυμπτωματικό ασθενή. Ίκτερος. Ασκήτης. Ιατρική δεοντολογία και ασφάλεια στις ενδοσκοπήσεις του πεπτικού συστήματος. Διαγνωστική-Θεραπευτική ενδοσκόπηση ανώτερου και κατώτερου πεπτικού. Χολαγγειοπαγκρεατογραφία. Έλεγχος λεπτού εντέρου. Ενδοσκοπική υπερηχοτομογραφία.

27. Γενική Ιατρική

Κωδ. Μαθήματος: 500637

Υπεύθυνος μαθήματος: Χ. Βλαχόπουλος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 1, 3, 5, 7, 9, 11
Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: κάθε Πάρασκευή 15:00 – 17:00 στο μικρό Αμφιθέατρο της Α' Πανεπιστημιακής Καρδιολογικής Κλινικής

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 213 2088099

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

manastas@med.uoa.gr, cvlachop@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Περιγραφή μαθήματος: Εισαγωγή στον τρόπο παροχής φροντίδας κατά την πρώτη επαφή του ασθενή με το σύστημα υγείας (πρωτοβάθμια

φροντίδα). Θα αναλυθούν θέματα σχετικά με τη συνεχή παροχή φροντίδας από τον ίδιο γιατρό στον ασθενή ανεξάρτητα του κλινικού προβλήματος. Αναλύει την αντιμετώπιση προβλημάτων υγείας στην πρωτοβάθμια φροντίδα, το συντονισμό των διαφορετικών υπηρεσιών υγείας και την παροχή ολοκληρωμένης φροντίδας στον πληθυσμό ευθύνης του γιατρού πρωτοβάθμιας φροντίδας.

Μαθησιακοί στόχοι: Περιγραφή της προσέγγισης από την πλευρά του ιατρού για την παροχή πρωτοβάθμιας φροντίδας, που είναι επικεντρωμένη στον ασθενή. Ποια τα στάδια της διαβούλευσης. Πώς γίνεται η ανακοίνωση της διάγνωσης ενός σοβαρού νοσήματος, ή του θανάτου.

Πώς γίνεται η διαχείριση ασθενών με συνήθη οξεία και χρόνια προβλήματα στην πρωτοβάθμια φροντίδα. Που αναζητά κάποιος τεκμήρια. Τρόπος εφαρμογής των κατευθυντήριων οδηγιών προς βελτιστοποίηση της σχέσης κόστους/οφέλους για τον ασθενή αλλά και για το σύστημα υγείας.

Προληπτικές παρεμβάσεις στους ενήλικες ως πρωτογενή πρόληψη.

- Πώς τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα παροχής μιας προληπτικής παρέμβασης.
- Ποιες τεχνικές χρησιμοποιούνται κατά τη διαγνωστική προσέγγιση στην πρωτοβάθμια φροντίδα. Ποιες από αυτές τις τεχνικές είναι τεκμηριωμένες. Που οφείλονται κυρίως τα λάθη κατά τη διάγνωση στην πρωτοβάθμια φροντίδα.

Πλάνο εκτίμησης ηλικιωμένων ασθενών.

- Μεθοδολογία διαχείρισης προβλημάτων κατά την παροχή παρηγορητικής φροντίδας σε ασθενείς τελικού σταδίου στην πρωτοβάθμια φροντίδα.
- Πώς γίνεται η εκτίμηση της συμμόρφωσης ασθενών που λαμβάνουν αγωγή με πολλαπλά φαρμακευτικά σκευάσματα. Πώς μπορεί να βελτιωθεί η συμμόρφωση. Πότε χρειάζεται τροποποίηση της φαρμακευτικής αγωγής.
- Πώς γίνεται η εφαρμογή κατευθυντήριων οδη-

γιών σε ασθενείς με πολλαπλά νοσήματα στην πρωτοβάθμια φροντίδα. Πώς σχεδιάζεται το πλάνο διαχείρισης ασθενών με πολλαπλά νοσήματα

28. Επείγουσα και Εντατική Καρδιολογία - Καρδιακή ανεπάρκεια

Κωδ.μαθήματος: 500747

Υπεύθυνος μαθήματος: Γ. Φιλιππάτος Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα και Τετάρτη 15.00-17.00 ΠΓΝ «Αττικών»

Αρ. τηλ. Επικοινωνίας: 2105832195

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
gfilippatos@med.uoa.gr

Περιγραφή Περιεχομένου Μαθήματος

Οι καρδιαγγειακές παθήσεις είναι η πρώτη αιτία θανάτου στις περισσότερες χώρες του κόσμου. Μετά το τέλος των μαθημάτων οι συμμετέχοντες θα έχουν διδαχθεί πώς να αναγνωρίζουν και να αντιμετωπίζουν τις πιο επικίνδυνες για τη ζωή παθήσεις της Καρδιολογίας.

Ιδιαίτερο βαρύτητα θα δοθεί στην καρδιακή ανεπάρκεια (ΚΑ), που αποτελεί κοινή κατάληξη όλων των καρδιαγγειακών παθήσεων με αυξανόμενη επίπτωση στον γενικό πληθυσμό και δυσμενή πρόγνωση, με θνητότητα 50% στην πενταετία.

Οι φοιτητές θα εκπαιδεύονται στην έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία της ΚΑ ενώ θα εξοικειωθούν με τη φαρμακευτική αγωγή και την παρεμβατική αντιμετώπιση του συνδρόμου.

Πρόγραμμα μαθημάτων (26 διδακτικές ώρες)

- Οξύ έμφραγμα μυοκαρδίου με και χωρίς ανάρσπαση του διαστήματος ST

- Διάγνωση και αντιμετώπιση ταχυκαρδιών με ευρέα συμπλέγματα QRS & ταχυκαρδιών με στενά συμπλέγματα QRS
- Διαφορική διάγνωση θωρακικού πόνου & Διαφορική Διάγνωση Δύσπνοιας
- Οξείες παθήσεις αορτής και περιφερικών αγγείων
- Οξεία περικαρδίτιδα/Καρδιακός επιπωματισμός/Οξεία μυοκαρδίτιδα
- Συγκοπή
- Οξεία πνευμονική εμβολή
- Οξύ υπερτασικό επεισόδιο
- Αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια
- Χρόνια καρδιακή ανεπάρκεια
- Συσκευές υποστήριξης και μεταμόσχευση καρδιάς
- Οξεία καρδιακή ανεπάρκεια
- Καρδιογενής καταπληξία
- Μηχανική υποστήριξη αναπνοής (επεμβατική και μη επεμβατική)
- Μεταφορά βαρέως πασχόντων ασθενών
- Ηλεκτρολυτικές Διαταραχές - Νεφρική Ανεπάρκεια & Διαταραχές οξεοβασικής ισορροπίας
- Τι πρέπει να γνωρίζει ο νέος γιατρός από το ΗΚΓ στην Επείγουσα Καρδιολογία
- Καρδιακή ανακοπή
- Επανάληψη Ύλης – Ερωτήσεις

29. Ηλεκτροκαρδιογράφημα

Κωδ. Μαθήματος: 500479

Υπεύθυνος μαθήματος: Κ. Αγγέλη, Αν. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 7,9,11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα 15:00-17:00μ.μ., Αμφιθέατρο του Ιπποκρατείου νοσοκομείου Αθήνας

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 6932 722510

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

kaggeli@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Το μάθημα του ΗΚΓ διενεργείται στο χειμερινό εξάμηνο και αφορά τους φοιτητές του 4^{ου}, 5^{ου} και 6ου έτους των φοιτητών της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η διδασκαλία περιλαμβάνει τις βασικές αρχές της Ηλεκτροκαρδιογραφίας. Τα αρχικά αυτά βασικά στοιχεία αποτελούν απαραίτητες προϋποθέσεις για την κατανόηση και αναγνώριση από τον φοιτητή του φυσιολογικού ΗΚΓ. Πάνω σε αυτές τις βασικές γνώσεις διδάσκεται στην συνέχεια η παθολογία του ΗΚΓ η οποία χαρακτηρίζει την κάθε καρδιαγγειακή νόσο.

Είναι σαφές σε όλους τους διδάσκοντες ότι στο μάθημα αυτό δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις καταστάσεις οι οποίες αλλάζουν οξέως το ΗΚΓ. Σαν συνέπεια ο φοιτητής θα πρέπει να είναι σε θέση να τις αναγνωρίσει όπως το οξύ στεφανιαίο σύνδρομο, τις υπερκοιλιακές ή κοιλιακές αρρυθμίες, τις διαταραχές ενδοκοιλιακής αγωγιμότητας, τις διαταραχές που οφείλονται στα φάρμακα, στις ηλεκτρολυτικές διαταραχές και στην περικαρδίτιδα.

Επιπλέον παρουσιάζονται με ιδιαίτερη έμφαση οι αλλαγές του ΗΚΓ στις χρόνιες νόσους. Και σε αυτές τις καταστάσεις γνωρίζουν οι φοιτητές ότι η διαφορετική εικόνα του ΗΚΓ μπορεί να βοηθήσει τον φοιτητή και τον θεράποντα ιατρό να συνθέσει τα δεδομένα και οδηγηθεί με σαφήνεια στην διάγνωση.

Τα μαθήματα είναι 10 ώρες στο αμφιθέατρο του Ιπποκρατείου Νοσοκομείου. Στο τελευταίο μάθημα διαβάζουμε μαζί με τους φοιτητές 15-20 ΗΚΓ και τα συζητάμε. Επιπλέον λύνουμε οποιοδήποτε απορίες των φοιτητών.

Οι εξετάσεις των φοιτητών διενεργούνται στο τέλος του χειμερινού εξαμήνου και περιλαμβάνουν τον σχολιασμό 10 Ηλεκτροκαρδιογραφημάτων.

30. Ηπατολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500517

Υπεύθυνος μαθήματος: Σπ. Ντουράκης, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Διδάσκεται Δευτέρα - Παρασκευή για 2 εβδομάδες (τον μήνα Απρίλιο ή Μάιο) στην αίθουσα διαλέξεων της Β' Παν/κής Παθ/κής Κλινικής του ΓΝΑ "Ιπποκράτειο".

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2132088129, 2132088178

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

spdour@med.uoa.gr, academic@hippocratio.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Στη διδασκαλία του μαθήματος της Ηπατολογίας γίνεται αναφορά στην κλινική εικόνα, στον εργαστηριακό και απεικονιστικό έλεγχο και στη θεραπευτική προσέγγιση των παθήσεων του ήπατος.

Οι ιογενείς ηπατίτιδες είναι πολύ συχνές στην Ελλάδα, ενώ και ο επιπολασμός άλλων ηπατικών νόσων (π.χ. αλκοολική και μη στεατοηπατίτιδες, ηπατοκυτταρικός καρκίνος) αυξάνει όπως και διεθνώς. Ο αυριανός γιατρός πρέπει να είναι σε θέση να δώσει απάντηση σε πολύ συνήθη καθημερινά ερωτήματα από τους ασθενείς και τους οικείους τους που αφορούν τις παθήσεις του ήπατος και των χοληφόρων (για τα εμβόλια ηπατίτιδας, τις μεταμοσχεύσεις, τις ανεπιθύμητες ενέργειες των φαρμάκων από το ήπαρ κ.ά).

Ο εργαστηριακός και απεικονιστικός έλεγχος του ήπατος αποτελεί καθημερινή κλινική πρακτική. Οι παλιές «ηπατικές δοκιμασίες» (δοκιμασία θυμολής, ψευδαργύρου κλπ) έχουν πλέον εγκαταλειφθεί και έχουν αντικατασταθεί από πολλές και ποικίλες εργαστηριακές εξετάσεις (ηπατικά ένζυμα, ορολογικές δοκιμασίες, αυτοαντισώματα κλπ) που

συχνά δημιουργούν σύγχυση. Οι συνήθεις εργαστηριακές εξετάσεις (αμινοτρανσφεράσες, χολερυθρίνη, αλκαλική φωσφατάση, γ-γλουταμυλτρανσπεπτιδάση) διενεργούνται εξαιρετικά συχνά, ακόμη και σε πλαίσια ελέγχου "ρουτίνας". Επί πλέον, τα τελευταία χρόνια, έχει προστεθεί ο ορολογικός έλεγχος των ιογενών λοιμώξεων του ήπατος. Ο έλεγχος αυτός αφορά πλέον μεγάλα τμήματα του γενικού πληθυσμού, στα πλαίσια του προληπτικού ελέγχου των ηπατίτιδων και των εθελοντών αιμοδοτών. Οι απεικονιστικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στη διαγνωστική προσέγγιση των παθήσεων του ήπατος και των χοληφόρων είναι πολλές και εκτελούνται ακόμη και για ασήμαντη αφορμή. Αρκετά "παθολογικά" ευρήματα καλοήθους πρόγνωσης (πχ κύστες, αιμαγγειώματα κλπ), που είναι συχνά, δημιουργούν σύγχυση και άγχος στους ασθενείς.

Ο εργαστηριακός και απεικονιστικός έλεγχος πρέπει πάντοτε να είναι προσαρμοσμένοι στο κλινικό πρόβλημα, ενώ τα αποτελέσματά τους πρέπει να συνεκτιμώνται με τις κλινικές εκδηλώσεις. Η άκριτη παραγγελία "ομάδων" εργαστηριακών ή απεικονιστικών εξετάσεων ταλαιπωρεί τους ασθενείς, αυξάνει το οικονομικό κόστος και προκαλεί σύγχυση και αποπροσανατολισμό περί την ορθή διάγνωση, αφού τα συνοδά ευρήματα της νόσου προστίθενται σε τυχαίως διαπιστούμενα που δεν ευθύνονται για την παρούσα νόσο.

Εξάλλου, ο γιατρός δεν είναι πλέον θεατής στη φυσική πορεία των ηπατικών νόσων και των επιπλοκών τους (πυλαία υπέρταση, ηπατική ανεπάρκεια) αλλά παρεμβαίνει αποτελεσματικά. Η σύγχρονη θεραπεία αλλάζει τα δεδομένα στις χρόνιες ηπατίτιδες, στην ίνωση, στην κίρρωση και στις επιπλοκές της. Ο ηπατοπαθής δεν αποτελεί τον ασθενή του "Λοιμωδών" αλλά νοσηλεύεται σε όλα τα νοσοκομεία και αντιμετωπίζεται από μη ειδικούς στην Ηπατολογία γιατρούς.

Το μάθημα διδάσκεται σε διάστημα 2 εβδομάδων. Την 1η εβδομάδα 15 ώρες θεωρία και τη 2η εβδομάδα 11 ώρες θεωρία. Σύνολο 26 ώρες θεωρία

Οι φοιτητές μελετούν από το μονοσυγγραφικό σύγγραμμα "Κλινική Ηπατολογία". Σ. Π. Ντουράκης Εκδόσεις Πασχαλίδη Αθήνα 2005. 420 σελίδες

Συστήνεται η παρακολούθηση των μαθημάτων χωρίς απουσίες. Οι εξετάσεις γίνονται προφορικά λίγες ημέρες με το τέλος των μαθημάτων.

31. Κλινική Διατροφή

Κωδ. Μαθήματος: 500556

Υπεύθυνος μαθήματος: Κ. Μακρυλάκης, Αν. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Καθημερινά για 2 εβδομάδες (9 ημέρες) από 3 ώρες την ημέρα (16.00-19.00 μμ) αίθουσα Οπτικοακουστικών (ΟΠΤΑΚ). Η Αίθουσα ΟΠΤΑΚ βρίσκεται στο υπόγειο του κτηρίου της Φυσιολογίας [Κτήριο 16]) της Ιατρικής Σχολής.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7462717

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
kmakrila@med.uoa.gr

Περιεχόμενο μαθήματος Πρόγραμμα «Κλινική Διατροφή» Αίθουσα ΟΠΤΑΚ*	
Θέματα	
Εισαγωγή Η δίαιτα στο ΣΔ (1) Η δίαιτα στο ΣΔ (2)	
Η διατροφή του βρέφους και του παιδιού Η διατροφή σε νοσήματα πεπτικού των παιδιών Διατροφή και μεταβολικά νοσήματα παιδιών	
Βιταμίνες Διατροφή και Παχυσαρκία (1) Διατροφή και Παχυσαρκία (2)	
Ανθρωπομετρικές παράμετροι-Η επίδραση του σύγχρονου τρόπου ζωής Καρδιοπάθειες και διατροφή (υπέρταση, ΚΑ)	

Περιεχόμενο μαθήματος Πρόγραμμα «Κλινική Διατροφή» Αίθουσα ΟΠΤΑΚ*	
Θέματα	
Σύνταξη διαιτολογίου και ομάδες τροφίμων Αθηρογένεση και διατροφή Διατροφή στην κύηση Διατροφή υγιούς ενήλικα Διατροφή και Τρίτη Ηλικία Θρεπτικά συστατικά και ομάδες τροφίμων	
Διατροφή και νεφρικές παθήσεις Εντερική διατροφή Παρεντερική διατροφή	
Διατροφογενετική Καινοτομικά (λειτουργικά) τρόφιμα Διατροφή καρκινοπαθούς	
Αντιοξειδωτικά και ο ρόλος τους στην υγεία Ήπαρ-Χοληφόρα Διατροφή σε παθήσεις πεπτικού-Πεπτικός σωλήνας	

32. Λοιμώξεις

Κωδ. Μαθήματος: 500748

Υπεύθυνος μαθήματος: Ε. Ι. Γιαμαρέλλος-Μπουρμπούλης, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Αμφιθέατρο «Φ. Παυλάτος» ΓΝ «Λαϊκό», οι ημέρες και ώρες θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος

Αρ.Τηλ. Επικοινωνίας: 210 58 31 994, 210 58 31 925

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου: egiamarel@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Το μάθημα έχει απόλυτα κλινικό προσανατολισμό. Βασικός σκοπός είναι να μάθει ο φοιτητής να αναγνωρίζει τα συνήθη κλινικά σύνδρομα των λοιμώξεων του ανώτερου αναπνευστικού συστήματος, του κατώτερου αναπνευστικού συστήματος και του ουροποιητικού συστήματος και να επιλέγει ποιό είναι το κατάλληλο είδος των αντιβιοτικών που πρέπει να χορηγηθεί σε κάθε περίπτωση.

Δευτερογενείς σκοποί του μαθήματος είναι: α) η γνώση των βασικών ομάδων αντιμικροβιακών, β) η εκμάθηση των λιγότερα συχνών λοιμώξεων των

οστών και των μαλακών μορίων, και γ) η γνωριμία με τη φυσική ιστορία της λοίμωξης από τον ιό της ανθρώπινης ανοσοανεπάρκειας (HIV).

33. Μοριακή Καρδιολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500672

Υπεύθυνος μαθήματος: Γ. Σιάσος, Αν. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινού 4, 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Κεντρικό αμφιθέατρο 1ου ορόφου, Ιπποκράτειο Γ.Ν.Α. και Εργαστήριο Μοριακής Καρδιολογίας - Α Καρδιολογική Κλινική, Δευτέρα και Παρασκευή 16:00-18:00

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 6945536261

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
gsiasos@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

- Καρδιαγγειακή νόσος - Βιοχημεία της αθηροσκλήρωσης
- Μοριακοί μηχανισμοί στην καρδιακή ανεπάρκεια
- Σακχαρώδη διαβήτη και αθηροσκλήρωση
- Βασικοί μηχανισμοί ισχαιμίας και μυοκαρδιακής νέκρωσης – Οξύ έμφραγμα μυοκαρδίου
- Φλεγμονή και αθηροσκλήρωση - Βιοχημικοί δείκτες οξέων ισχαιμικών συνδρόμων - Μοριακές θεραπείες
- Μοριακοί μηχανισμοί υπέρτασης
- Μοριακοί μηχανισμοί στις αρρυθμίες
- Μοριακοί μηχανισμοί λιπιδίων
- Γενετική και καρδιαγγειακή νόσος
- Κάπνισμα και αθηροσκλήρωση

Κλινικοεργαστηριακές ασκήσεις στο Εργαστήριο Μοριακής Καρδιολογίας - Α Καρδιολογική Κλινική
Η «Μοριακή Καρδιολογία» εισάγει τους φοιτητές,

μέσω των μοριακών και βιοχημικών μηχανισμών στις κλινικές εκδηλώσεις της καρδιαγγειακής νόσου, η οποία αποτελεί και την πρώτη αιτία θανάτου παγκοσμίως. Ιδιαίτερα η συμμετοχή τους σε κλινικοεργαστηριακές ασκήσεις οι οποίες πραγματοποιούνται στην Α Καρδιολογική Κλινική στο Ιπποκράτειο Νοσοκομείο έχει αποδειχτεί επωφελής για την εκπαίδευση τους αφού συνδυάζονται οι θεωρητικές γνώσεις που αποκτούν από τις διαλέξεις με την εργαστηριακή άσκηση σε πλέον σύγχρονες εργαστηριακές τεχνικές ελέγχου του καρδιαγγειακού συστήματος στο εργαστήριο Μοριακής Καρδιολογίας και με την κλινική άσκηση. Ακόμα οι φοιτητές οι οποίοι έχουν εκπαιδευτεί στο μάθημα της Καρδιολογίας μπορούν να κατανοήσουν σε βάθος τους μοριακούς μηχανισμούς εκδήλωσης συνολικά της καρδιαγγειακής νόσου (πέρα από τις παθήσεις της καρδιάς), με αποτέλεσμα την σαφέστερη γνώση νεότερων μοριακών θεραπειών και διαγνωστικών τεχνικών. Πρόκειται ουσιαστικά για ένα μάθημα που χρησιμοποιεί τις γνώσεις των φοιτητών στην βιοχημεία, κλινική βιοχημεία και βιολογία με σκοπό αφενός την εισαγωγή τους στην κλινική πράξη αφετέρου την βαθύτερη κατανόηση της παθοφυσιολογίας του καρδιαγγειακού συστήματος.

34. Νεφρολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500461

Υπεύθυνος μαθήματος: Δ. Βλαχάκος, Καθηγητής

Εξάμηνο που θα διδάσκεται: Εαρινό 10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τρίτη - Πέμπτη και ώρα 15:00 – 17:00. Αμφιθέατρο «ΥΓΕΙΑ» του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου ΑΤΤΙΚΟΝ στο Χαϊδάρι.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-583-2346

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

dvlachak@med.uoa.gr,

Περιεχόμενα μαθήματος

Τα 13 φροντιστηριακά μαθήματα είναι δίωρης διάρκειας (26 ώρες διδασκαλίας).

Εκτός από την αρχική εισήγηση, ακολουθεί συζήτηση επί σχετικού περιστατικού και ασκήσεις με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής. Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική για >50% των μαθημάτων. Προαιρετικά οι φοιτητές μπορούν να ασκηθούν στην Γενική Ούρων στο Εργαστήριο της Νεφρολογικής Μονάδας ή/και να συγγράψουν Άρθρο Ανασκόπησης ανά ομάδες των 3-5 φοιτητών με την καθοδήγηση των διδασκόντων μελών ΔΕΠ. Οι εξετάσεις είναι γραπτές πολλαπλής επιλογής, από την δεξαμενή των 100 ερωτήσεων, που έχουν συζητηθεί με τον αντίστοιχο εκπαιδευτή πάνω στην διδαχθείσα ύλη. Χορηγείται bonus +1 βαθμός, σε όσους συμμετέχουν στην συγγραφή άρθρου ανασκόπησης.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα μαθημάτων έχει, ως ακολούθως:

- 1) Εισαγωγή στην ανατομία και φυσιολογία του νεφρού
- 2) Διαγνωστική προσέγγιση νεφρικών νόσων – Βιοψία Νεφρού
- 3) Οξεία Νεφρική Βλάβη
- 4) Νεφριτιδικό Σύνδρομο – Ταχέως Εξελισσόμενη Σπειραματονεφρίτιδα – Πνευμονονεφρικά Σύνδρομα
- 5) Νεφρωσικό Σύνδρομο
- 6) Διάμεση Νεφρίτιδα – Νεφρολιθίαση
- 7) Χρόνια Νεφρική Νόσος
- 8) Αιμοκάθαρση – Περιτοναϊκή Κάθαρση
- 9) Μεταμόσχευση Νεφρού
- 10) Καρδιονεφρικό σύνδρομο, Υπέρταση και Νεφρός

11) Κληρονομικά Νοσήματα του Νεφρού

12) Ομοιοστασία H_2O -Ηλεκτρολυτών

13) Οξεοβασική Ισορροπία - Πρακτική Εξάσκηση στην Γενική Εξέταση των ούρων

35. Ογκολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500697

Υπεύθυνος μαθήματος: Κ. Συρίγος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Διδάσκεται Δευτέρα-Παρασκευή για 2 εβδομάδες (τον μήνα Απρίλιο ή Μάιο) στο αμφιθέατρο Γ Παθολογικής Κλινικής ΓΝΑ “Η Σωτηρία”.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107700220

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

oncologysecr@med.uoa.gr, gpp.sotiria@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Το μάθημα της ογκολογίας έχει σκοπό να διδάξει στους φοιτητές της Ιατρικής Σχολής τις βασικές αρχές μοριακής βιολογίας, επιδημιολογίας, διάγνωσης και αντιμετώπισης των κακοήθων νεοπλασματικών παθήσεων. Υπό την έννοια αυτή λειτουργεί σαν απαραίτητο συμπλήρωμα πρωτίτως του μαθήματος της Παθολογίας, αλλά και άλλων μαθημάτων, όπως της Επιδημιολογίας, Χειρουργικής αλλά και πιο εξειδικευμένων αντικειμένων. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού οι περισσότερες διαλέξεις αφορούν γενικά θεάματα και μόνο λίγες επικεντρώνονται σε συγκεκριμένες νεοπλασίες, οι οποίες είναι ιδιαίτερα συχνές και αποτελούν προβλήματα δημόσια υγείας.

Η επιδίωξη των διδασκόντων δεν είναι η μετάδοση ιδιαίτερα εξειδικευμένης γνώσης πάνω σε ογκολογικά θέματα, αλλά η εξοικείωση του φοιτητή

με την νεοπλασματική νόσο και η εμπέδωση της πολυπαραγοντικής προσέγγισης των ασθενών αυτών. Πιστεύουμε ότι η Ογκολογία είναι ένα γνωστικό αντικείμενο με την μεγαλύτερη ίσως έκρηξη γνώσης τις πρόσφατες δεκαετίες, η οποία απαιτεί την ξεχωριστή διδασκαλία όλων των φοιτητών, οι οποίοι είναι βέβαιο ότι θα έλθουν σε πολύ συχνή επαφή με νεοπλασματικούς ασθενείς κατά την διάρκεια της μεταπτυχιακής τους εκπαίδευσης, ανεξάρτητα από την ειδικότητα την οποία θα ακολουθήσουν. Αυτό ισχύει τόσο για τους φοιτητές που θα επιλέξουν την κλινική ιατρική, όσο και για όσους θα επικεντρωθούν σε ερευνητικά πεδία.

Κατωτέρω ακολουθούν τα θέματα διδασκαλίας του ακαδημαϊκού έτους 2014-2015, όπου αντικατοπτρίζονται οι σκοποί του μαθήματος, όπως ήδη διατυπώθηκαν.

- Επιδημιολογία και πρόληψη κακοήθων νεοπλασιών
- Τοξικότητα αντινεοπλασματικών παραγόντων
- Νοσηλευόμενοι ογκολογικοί ασθενείς
- Μεταμόσχευση αιμοποιητικών κυττάρων
- Καρκίνος προστάτου
- Καρκίνος γαστρεντερικού
- Αρχές ακτινοθεραπευτικής ογκολογίας
- Αιματολογικές κακοήθειες
- Καρκίνος μαστού
- Καρκίνος ουροποιογεννητικού (εκτός προστάτου)
- Στοχευμένες αντινεοπλασματικές θεραπείες
- Παρανεοπλασματικά σύνδρομα
- Ανοσολογία κακοήθων νεοπλασμάτων
- Μοριακές μέθοδοι στην Ογκολογία

36. Πρώτες Βοήθειες

Κωδ. Μαθήματος: 500496

Υπεύθυνος μαθήματος: Χ. Ρούτση, Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό και Εαρινό σε όλα τα εξάμηνα

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Στο χειμερινό εξάμηνο Δευτέρα και Τετάρτη 16.30-18.30. Στο εαρινό εξάμηνο Δευτέρα 17.30-19.30 και Τετάρτη 18.30-20.30.

Χώρος: Δώμα, Νοσοκομείο "Ευαγγελισμός", 11^{ος} Όροφος

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2132043314-2132043307,
Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
chroutsi@med.uoa.gr,

Περιεχόμενα μαθήματος

Παρουσιάσεις - Διαλέξεις - Ομιλητές

1. Εισαγωγή στις Πρώτες Βοήθειες - ΚΑΡΔιο-Πνευμονική Αναζωογονηση Αλγόριθμοι ΚΑΡΠΑ
2. Προνοσοκομειακή αντιμετώπιση Πολυτραυματία
3. Ηλεκτροπληξία - Θερμοπληξία - Κρυσπαγήματα- Δήγματα Ζώων & Εντόμων
4. ΚΑΡΔιοΠνευμονική Αναζωογόνηση ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ
5. Αρχική Αντιμετώπιση Μυοσκελετικών Κακώσεων
6. Συγκοπή -Απλή Λιποθυμία - Ορθοστατική Υπόταση
7. Επείγουσες Καταστάσεις σε Λοιμώδη Νοσήματα - Αρχική προσέγγιση
8. Αρχική Αντιμετώπιση Ασθενούς σε Κωματώδη Κατάσταση
9. Επείγοντα Αναπνευστικά Προβλήματα
10. Επείγον Καρδιαγγειακό Επεισόδιο
11. Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο - Αρχική Αντιμετώπιση

Φροντιστήριο

Φροντιστήριο 5 ωρών για εκπαίδευση σε προπλάσματα σε μικρές ομάδες των 7-10 φοιτητών με αντικείμενα α. ΚΑΡΔιοαναΠνευμονική Αναζωογόνηση (ΚΑΡΠΑ), Αυτόματος Εξωτερικός Απινιδιστής β. Έλεγχος Αεραγωγού γ. Αρρυθμίες δ. Μυοσκελετικές κακώσεις - Αρχική Αντιμετώπιση

Τα ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ των "Πρώτων Βοηθειών" είναι υποχρεωτικά για κάθε φοιτητή και γίνεται κατά ομάδες. Σχετικά με τον τρόπο που οργάνωνται τα φροντιστήρια ισχύουν τα εξής: ανάλογα με τον αριθμό των φοιτητών δημιουργούνται φροντιστήρια τα οποία αποτελούνται από ομάδες των 7 έως 10 ατόμων. Η επιλογή της ημερομηνίας για το Φροντιστήριο γίνεται από τον φοιτητή επιλέγοντας στην ηλεκτρονική βάση e-class το σχετικό για κάθε εξάμηνο μάθημα στην επιλογή "Ομάδες Χρηστών" την κατάλληλη για εκείνον ημέρα. Η έναρξη των φροντιστηρίων γίνεται 4 εβδομάδες μετά την έναρξη των παραδόσεων. Επίσης, κατά την διάρκεια της παρακολούθησης των διαφόρων αντικειμένων από τους φοιτητές, οι εκπαιδευτές αξιολογούν τους φοιτητές χρησιμοποιώντας φύλλα αξιολόγησης τα οποία επισυνάπτονται. Στο τέλος κάθε φροντιστηρίου δίνεται για συμπλήρωση ανώνυμα από τους φοιτητές ερωτηματολόγιο αξιολόγησης των εκπαιδευτών κάθε αντικείμενου.

Τα φροντιστήρια "Πρώτων Βοηθειών" αποτελούνται από τα εξής αντικείμενα:

- 1ος ΚΑΡΠΑ + ΑΕΑ (Αυτόματος Εξωτερικός Απινιδιστής)
- 2ος Ελεγχος Αεραγωγού - Αερισμός με μάσκα και αυτοεκπιεσόμενο ασκό (AMBU)
- 3ος Επείγοντα Ορθοπεδικά Συμβλήματα - Μυοσκελετικές κακώσεις- Αρχική αντιμετώπιση - Μεταφορά πολυτραυματία
- 4ος ΗΚΓ-Απινιδωση-Χρήση απινιδιστή - Αρρυθμίες με προσομοιωτή και πρόπλασμα

Διαδραστικές επαναληπτικές ερωτήσεις

Μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης μέσω διαδραστικού συστήματος (interactive -πομπός - δέκτες) προβάλλονται οι ερωτήσεις με περιεχόμενο τα αντικείμενα του φροντιστηρίου και στη συνέχεια προβάλλονται οι απαντήσεις των φοιτητών και σχολιάζονται αναλόγως.

CD "Πρώτες Βοήθειες"

Δίνεται δωρεάν στους φοιτητές και περιέχει α. τις σύγχρονες κατευθυντήριες οδηγίες, β. βίντεο με ελληνικούς υπότιτλους.

Περιλαμβάνει όλες τις σύγχρονες κατευθυντήριες οδηγίες με τα λεπτομερή άρθρα, τους αλγορίθμους της βασικής ΚΑΡδιοαναπνευμονικής Αναζωογόνησης και εξειδικευμένες ΚΑΡδιοαναπνευμονικής Αναζωογόνησης.

Επίσης, περιλαμβάνει περί τα 30 βίντεο τα οποία αναφέρονται μεταγλωττισμένα ή με υπότιτλους και περιλαμβάνουν όλο το εύρος των πρώτων βοηθειών με θέματα τα οποία έχουν σχέση με τις παρουσιάσεις και τις διαλέξεις του φροντιστηρίου αλλά και πολλά περισσότερα

37. Ρευματολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500462

Υπεύθυνος μαθήματος: Δ. Βασιλόπουλος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: ΟΠΤΑΚ
Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 213-2088516

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
dvassilop@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

- Διαγνωστική προσέγγιση ασθενούς με μυοσκελετικό πόνο
- Βασικός εργαστηριακός έλεγχος σε ασθενείς με μυοσκελετικές ή/και συστηματικές ρευματικές εκδηλώσεις
- Εκφυλιστική αρθροπάθεια
- Κρυσταλλογενείς αρθρίτιδες
- Ρευματοειδής Αρθρίτιδα (ΡΑ)
- Σπονδυλαρθροπάθειες

- Νεώτερες θεραπευτικές παρεμβάσεις (βιολογικοί παράγοντες) σε ασθενείς με ΡΑ και σπονδυλοαρθροπάθειες
- Αυτοανοσία: από την παθογένεια στη θεραπεία
- Συστηματικός Ερυθηματώδης Λύκος/Σ. Sjogren
- Αγγειίτιδες/ρευματική πολυμυαλγία
- Σκληροδερμία/Μυοσίτιδες/Ν. Αδαμαντιάδη-Behcet
- Περιοχικά/γενικευμένα σύνδρομα πόνου

38. Μεταμόσχευση Ιστών και οργάνων

Κωδ. Μαθήματος: 500513

Υπεύθυνος Μαθήματος: Ιωάννης Μπολέτης, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Το μάθημα είναι 26 διδακτικές ώρες οι οποίες θα γίνουν σε 7 εργάσιμες ημέρες και στο τέλος θα γίνονται οι εξετάσεις με θέματα πολλαπλής επιλογής. Το μάθημα γίνεται σε χώρους της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των χώρων αυτών.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2132061151

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου: laikneph@laiko.gr, inboletis@med.uoa.gr

Περιεχόμενα Μαθήματος

Η μεταμόσχευση ιστών και οργάνων, είναι μία από τις μεγαλύτερες κατακτήσεις της ιατρικής του 20ου αιώνα και αποτελεί σήμερα μία τεχνολογικά εξελιγμένη ιατρική πράξη, μία θεραπευτική πρακτική που βελτιώνει σημαντικά την ποιότητα αλλά και το προσδόκιμο επιβίωσης του χρονίως πάσχοντα ασθενή.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη διενέργεια των μεταμοσχεύσεων είναι η προσφορά οργάνων, ιστών και κυττάρων καθώς και η αποδοχή

της ίδιας δωρεάς. Οι κανονισμοί και το νομοθετικό πλαίσιο που αφορά στις μεταμοσχεύσεις ιστών και οργάνων ρυθμίζεται από κάθε χώρα ξεχωριστά, υπόκειται όμως σε διεθνείς προδιαγραφές.

Η σωστή συνεργασία των επαγγελματιών υγείας, όλων σχεδόν των ειδικοτήτων, είναι απαραίτητη προϋπόθεση ώστε η διαδικασία των μεταμοσχεύσεων να περαιώνεται αποτελεσματικά. Απαιτείται εντοπισμός και ορθή αξιολόγηση κάθε δυνητικού δότη, ζώντα ή αποβιώσαντα, ενδεδειγμένος έλεγχος και σωστή προετοιμασία του υποψήφιου λήπτη και μετά την ολοκλήρωση του χειρουργείου της μεταμόσχευσης, είναι απαραίτητη η στενή παρακολούθηση του λήπτη και η χορήγηση της κατάλληλης για αυτόν φαρμακευτικής θεραπείας, με στόχο τη μακροχρόνια επιβίωση ασθενούς και μοσχεύματος. Αυτονόητο για όλα τα παραπάνω είναι η ανάγκη ενίσχυσης της ιδέας της δωρεάς και η δημιουργία κοινωνικής συνείδησης για την αξία της δωρεάς ιστών και οργάνων.

Το μάθημα περιλαμβάνει κατά ενότητες:

- Μεταμοσχεύσεις: ιστορική διαδρομή
- Εγκεφαλικός θάνατος – Δωρεά οργάνων
- Δωρεά νεφρού από ζώντες δότες
- Ψυχολογική εκτίμηση των δωρητών οργάνων
- Κανονιστικό πλαίσιο των μεταμοσχεύσεων
- Θέματα βιοηθικής στις μεταμοσχεύσεις
- Ανοσολογία της μεταμόσχευσης οργάνων
- Ανοσολογικές δοκιμασίες απαραίτητες για τη μεταμόσχευση οργάνων
- Η χειρουργική της μεταμόσχευσης νεφρού
- Παθολογικές επιπλοκές του νεφρικού αλλομοσχεύματος
- Παθολογικές επιπλοκές του λήπτη νεφρικού μοσχεύματος
- Ανοσοκαταστολή στη μεταμόσχευση οργάνων
- Προοπτικές μεταμόσχευσης άλλων ιστών και οργάνων

- Δότες αιμοποιητικῶν κυττάρων
- Εισαγωγή στη μεταμόσχευση αιμοποιητικῶν κυττάρων
- Ενδείξεις και αποτελέσματα της μεταμόσχευσης αιμοποιητικῶν κυττάρων
- Μεταμόσχευση καρδιάς
- Μεταμόσχευση πνευμόνων
- Ενδείξεις μεταμόσχευσης ἥπατος και αποτελέσματα
- Κατανομή ηπατικῶν μοσχευμάτων και παθολογία της μεταμόσχευσης ἥπατος
- Η χειρουργική της μεταμόσχευσης ἥπατος
- Επέκταση της δεξαμενῆς δοτῶν ἥπατος
- Μεταμόσχευση παγκρέατος
- Μεταμοσχεύσεις κερατοειδούς
- Μεταμοσχεύσεις οστικῶν μοσχευμάτων

Σκοπὸς του μαθήματος εἶναι να διδαχθῶν ὅλα τα παραπάνω και να γίνεῖ κατανοητὴ ἡ πολύπλευρη διαδικασία των μεταμοσχεύσεων ιστῶν και ὀργάνων, καθὼς και ἡ πολυπαραγοντικὴ αντιμετώπιση των ἀντίστοιχων ἀσθενῶν.

39. Επεμβατικὴ καρδιολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500749

Υπεύθυνος μαθήματος: Εμμ. Βαβουρανάκης Καθηγητῆς

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Αμφιθέατρο Γ.Ν.Ν.Θ.Α. «Η Σωτηρία», τρεῖς φορές εβδομαδιαίως για 4 εβδομάδες, ἀπὸ 2 ὥρες και ἓνα τέταρτο την κάθε ἡμέρα (15.00-17.15), σύνολο: 26 ὥρες

Αρ.Τηλ. ἐπικοινωνίας: 213-2088678

Αρ. Ηλεκτρονικοῦ Ταχυδρομείου:
vavouran@med.uoa.gr

Σκοπὸς του Μαθήματος

Τα καρδιαγγειακά νοσήματα αποτελοῦν την συχνότερη αἰτία θανάτου στις ἀνεπτυγμένες χώρες. Η ἀντιμετώπιση νοσημάτων ὅπως, το ἔμφραγμα του μυοκαρδίου, των βαλβιδοπαθειῶν, μεσοκοιλιακῶν ἐλλειμμάτων και των ἀρρυθμιῶν με ἐπεμβατικές μεθόδους, δηλαδή χωρίς την ἀνάγκη της διενέργειας κλασικῶν καρδιοχειρουργικῶν τεχνικῶν, ἔχουν επικρατήσει και μάλιστα αποτελοῦν ἐξειδίκευση της σύγχρονης καρδιολογίας. Στο μάθημα αὐτό θα παρέχονται οἱ γνώσεις βασικῶν ἀρχῶν παθοφυσιολογίας των καρδιολογικῶν νοσημάτων, πῶς ἐπιλέγουμε τον κατάλληλο ἀσθενή για θεραπεία και ποῖα διακαθετηριακὴ ἐπεμβατικὴ θεραπεία εἶναι ἡ καλύτερη. Οἱ φοιτητές τελειώνοντας θα ἔχουν ἀποκτήσει μῖα εὐρεία γνώση της σύγχρονης ἀσκήσης της καρδιολογίας, με ἐμφαση στην ἐπεμβατικὴ θεραπευτικὴ αντιμετώπιση των καρδιολογικῶν ἀσθενῶν

Περιεχόμενα μαθήματος

- 1) Δομικὲς παθήσεις της καρδιάς (το πρόβλημα και ἡ αντιμετώπισή του)
- 2) Παθήσεις Αορτικῆς Βαλβίδος (το πρόβλημα και ἡ αντιμετώπισή του)
- 3) Παθήσεις μιτροειδούς, διακαθετηριακὴ προσέγγιση
- 4) Επεμβατικὴ αντιμετώπιση ἄλλων δομικῶν παθήσεων
- 5) Στεφανιαία κυκλοφορία-Νεότερες ἀπόψεις και θεραπευτικὲς ἐπιλογές
- 6) Σύγχρονη αντιμετώπιση ὀξέος ἐμφράγματος μυοκαρδίου
- 7) Αρρυθμιολογικά προβλήματα-Συνδυασμὸς φαρμακευτικῶν και διακαθετηριακῶν θεραπειῶν
- 8) Καρδιακὴ ἀνεπάρκεια-Νεότερα δεδομένα και νεότερα φαρμακευτικά και ἐπεμβατικά δεδομένα
- 9) Η σημασία του ρόλου της ἀπεικόνισης ὡς εργαλείο στην ἐπεμβατικὴ καρδιολογία

- 10) Ενδοστεφανιαίες προσθέσεις, παρόν και μέλλον στην χρήση τους σε ασθενείς με σταθερή και μη σταθερή στεφανιαία νόσο
- 11) Πνευμονική εμβολή-Σύγχρονη φαρμακευτική και διακαθετηριακή θεραπεία που και τότε;
- 12) Η ολιστική προσέγγιση στον καρδιολογικό ασθενή. Η Καρδιολογία συναντά τις άλλες ειδικότητες

40. Διαταραχές οξεοβασικής ισορροπίας

Κωδ. Μαθήματος: 500750

Υπεύθυνος Μαθήματος: Θ.Ι. Βασιλακόπουλος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό και Εαρινό 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Το μάθημα είναι 26 διδακτικές ώρες και στο τέλος θα γίνονται οι εξετάσεις με θέματα πολλαπλής επιλογής. Το μάθημα γίνεται σε χώρους της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των χώρων αυτών.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107208295, 6974701101

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:
tvassil@med.uoa.gr

Περιεχόμενα Μαθήματος

Το μάθημα διαπραγματεύεται όλο το φάσμα των διαταραχών της οξεοβασικής ισορροπίας που συχνά εμφανίζονται στους ασθενείς και που η γνώση τους είναι απαραίτητη σε κάθε ιατρό ανεξαρτήτως ειδικότητας (όπως για παράδειγμα το καρδιογράφημα).

Υπάρχουν τρεις διαφορετικές σχολές «σκέψης» στην οξεοβασική ισορροπία, που διαφέρουν κυρίως στο πως προσεγγίζουν τις μεταβολικές διαταραχές της: Η σχολή της Βοστώνης (ή φυσιολογική σχολή) χρησιμοποιεί τη συγκέντρωση των διττανθρακικών

στην ανάλυσή της, η σχολή της Κοπεγχάγης χρησιμοποιεί την περίσσεια βάσης (base excess) και η σχετικά πιο πρόσφατη φυσικοχημική σχολή (ή σχολή του Stewart) που χρησιμοποιεί τη διαφορά συγκέντρωσης ισχυρών ιόντων (strong ion difference) στην ανάλυσή της. Ανάμεσα στις τρεις σχολές υπάρχει έντονη επιστημονική αντιπαράθεση. Και οι τρεις σχολές έχουν κάποια «κενά» στην ανάλυσή τους, όμως μπορούν αν εφαρμοσθούν σωστά να οδηγήσουν στη σωστή διάγνωση στη μεγάλη πλειοψηφία των περιπτώσεων. Στο μάθημα παρουσιάζονται και οι 3 σχολές.

Το μάθημα προσεγγίζει την οξεοβασική ισορροπία από «μηδενική βάση», θεωρεί δηλαδή ότι ο/η συμμετέχων/ουσα δεν γνωρίζει τίποτε.

Το μάθημα συνοδεύεται από το ομώνυμο βιβλίο που χρησιμοποιεί συχνότατα τη μέθοδο των ερωτήσεων-απαντήσεων για να αυξήσει τη σαφήνεια και να επικεντρώσει το ενδιαφέρον του αναγνώστη στις έννοιες. Κάθε ενότητα του βιβλίου αποτελείται από 2 μέρη: Στο πρώτο αναλύεται η θεωρία, ενώ στο δεύτερο περιλαμβάνονται θεωρητικές ερωτήσεις και πολυάριθμα κλινικά προβλήματα μαζί με διεξοδικές αναλύσεις των σωστών απαντήσεων. Πιστεύω ότι με τον τρόπο αυτό ο αναγνώστης έχει τη δυνατότητα να συνδυάσει τη θεωρία με την πράξη.

Το μάθημα περιλαμβάνει κατά ενότητες:

Την Φυσιολογική Σχολή (σχολή της Βοστώνης)

- Μεταβολική οξέωση
- Μεταβολική αλκάλωση
- Αναπνευστική οξέωση
- Αναπνευστική αλκάλωση

Την Σχολή της Κοπεγχάγης (base excess-standard bicarbonate)

- Μεταβολική οξέωση
- Μεταβολική αλκάλωση
- Αναπνευστική οξέωση
- Αναπνευστική αλκάλωση

Την Φυσικοχημική σχολή (σχολή του Steward-strong ion difference)

- Μεταβολική οξέωση
- Μεταβολική αλκάλωση
- Αναπνευστική οξέωση
- Αναπνευστική αλκάλωση

Στόχος του μαθήματος είναι να βοηθήσει τον/την συνάδελφο-φοιτητή/τρια να «απομυθοποιήσει» την οξεοβασική ισορροπία και να του/της προσφέρει ένα χρήσιμο κλινικό εργαλείο.

41. Οικονομικά της Υγείας

Κωδ.Μαθήματος: 500751

Υπεύθυνος Μαθήματος: Δ. Νιάκας Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6,8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Θα ανακοινωθεί από το ΔΕΠ του μαθήματος

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107462363

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
dniakas@med.uoa.gr

Περιγραφή και Στόχοι του Μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρέχει στους φοιτητές της Ιατρικής γνώσεις στα Οικονομικά της Υγείας, ένα κλάδο της Οικονομικής Επιστήμης που έχει αποκτήσει ιδιαίτερη σημασία τις τελευταίες δεκαετίες. Η αύξηση των δαπανών υγείας αποκτά μεγάλο ενδιαφέρον και ο τομέας της υγείας αποτελεί τον πρώτο τομέα της οικονομίας στα σύγχρονα κράτη και απορροφά πάνω από το 10% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος. Ταυτόχρονα η διαρκής αύξηση του ανθρώπινου δυναμικού και ο ιδιαίτερος ρόλος του ιατρικού σώματος ως αντιπροσώπου στην ζήτηση των υπηρε-

σιών υγείας, καθιστούν απαραίτητη την μελέτη και εκπαίδευση των φοιτητών της Ιατρικής στον τομέα των Οικονομικών της Υγείας. Παράλληλα η δημιουργία ασφαλιστικών οργανισμών και ο τρίτος που πληρώνει σε συνδυασμό με τον καθορισμό προτεραιοτήτων και την οικονομική αξιολόγηση, κάνουν τα οικονομικά της υγείας ιδιαίτερο κλάδο της οικονομικής επιστήμης. Η αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, ποιότητα και ισότητα στον τομέα της υγείας διερευνώνται και ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στο ελληνικό σύστημα υγείας με παραδείγματα.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά το πέρας των παραδόσεων οι φοιτητές θα έχουν τη δυνατότητα:

1. Να αναγνωρίζουν την ιδιαιτερότητα των οικονομικών της υγείας ως κλάδου της οικονομικής επιστήμης.
2. Να έχουν την ικανότητα να διαφοροποιούν τις υγειονομικές ανάγκες από την ζήτηση και χρήση των υπηρεσιών υγείας.
3. Να έχουν κατανοήσει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της αγοράς των υπηρεσιών υγείας και τα αντίστοιχα μέτρα εφαρμογής τους.
4. Να μπορούν να διακρίνουν την ζήτηση για την υγεία και τις υπηρεσίες υγείας καθώς την ανταπόκριση από την πλευρά της προσφοράς.
5. Να γνωρίζουν το ύψος των δαπανών υγείας στα προηγμένα συστήματα υγείας και τους παράγοντες αύξησής των.
6. Να μπορούν να αξιολογούν τα διαφορετικά συστήματα υγείας εκτιμώντας ταυτόχρονα θεωρητικά και εμπειρικά αποτελέσματα.
7. Να έχουν την ικανότητα να διακρίνουν τα αποτελέσματα εμπειρικών ερευνών και να γνωρίζουν τα διαφορετικά κίνητρα που υπάρχουν στους πρωταγωνιστές τους συστήματος υγείας.
8. Να γνωρίζουν το υγειονομικό αποτέλεσμα και το

τελικό προϊόν των υπηρεσιών υγείας μέσα από την σχετιζόμενη με την υγεία ποιότητα ζωής.

9. Να είναι ικανοί και να αναγνωρίζουν τις βασικές μεθόδους της οικονομικής αξιολόγησης και το πεδίο εφαρμογής της κάθε μιας.
10. Να μπορούν να αξιολογούν την κατανομή πόρων και να καθορίζουν τις υγειονομικές προτεραιότητες.

Θεματικές ενότητες

1. Έννοια και αντικείμενο των οικονομικών της υγείας
2. Υγειονομική ανάγκη, ζήτηση και χρησιμοποίηση υπηρεσιών υγείας
3. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της αγοράς υπηρεσιών υγείας
4. Η ζήτηση για υγεία και υπηρεσίες υγείας
5. Η πλευρά της προσφοράς
6. Οι δαπάνες υγείας στην Ευρώπη
7. Η χρηματοδότηση των υπηρεσιών υγείας
8. Μέθοδοι χρηματοδότησης, η πλευρά της προσφοράς
9. Το νοσοκομείο ως παραγωγική μονάδα
10. Η συσχετιζόμενη με την υγεία ποιότητα ζωής
11. Οικονομική αξιολόγηση στην υγεία
12. Κατανομή πόρων και προτεραιότητες στην υγεία

42. Ιατρική Ακριβείας

Κωδ.Μαθήματος: 500752

Υπεύθυνος Μαθήματος: Δ. Σανούδου Av. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα έως Πέμπτη 16.00-19.00 (για δύο εβδομάδες) Ο χώρος (εντός της Ιατρικής Σχολής) θα ανακοινωθεί από τους υπευθύνους του μαθήματος.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107462532

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: dsanoudou@med. uoa.gr

Περιεχόμενα Μαθήματος

Η λειτουργία του οργανισμού είναι συνάρτηση της γονιδιακής σύστασής του και του εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος. Η σύγχρονες μοριακές τεχνικές υψηλής απόδοσης επιτρέπουν το καθορισμό της μοριακού «αποτυπώματος» κάθε ατόμου χωριστά διευκολύνοντας την εξατομικευμένη διάγνωση, πρόγνωση και θεραπεία. Η Ιατρική Ακριβείας (Precision Medicine) αποσκοπεί στην επιλογή της αποτελεσματικότερης, ασφαλέστερης και πιο στοχευμένης θεραπείας για κάθε ασθενή αξιοποιώντας τις γνώσεις και τα εργαλεία της Γονιδιωματικής και της Εξατομικευμένης Ιατρικής (Personalized Medicine). Η Ιατρική Ακριβείας έχει εισχωρήσει στη σύγχρονη ιατρική πράξη και μαζί της έχει καταστεί επιτακτική η ανάγκη να ενσωματωθεί στην τρέχουσα ιατρική πρακτική. Το μάθημα «Ιατρική Ακριβείας» αποσκοπεί στο να προσφέρει στους φοιτητές τις απαραίτητες γνώσεις ώστε να γνωρίζουν τις νέες εφαρμογές στις διαφορετικές ιατρικές ειδικότητες, τα νέα εργαλεία που υπάρχουν (π.χ. μοριακές/φαρμακογενετικές εξετάσεις, βιολογικές θεραπείες) και πώς/πότε αυτά αξιοποιούνται στην κλινική πράξη.

- Ορισμοί: Ιατρική Ακριβείας, Εξατομικευμένη Ιατρική, Φαρμακογονιδιωματική, Στοχευμένες Θεραπείες
- Μοριακές τεχνικές υψηλής ανάλυσης (Ποιες μοριακές τεχνικές χρησιμοποιούνται, οφέλη/περιορισμοί/προοπτικές, σημασία βιοπληροφορικής ανάλυσης)
- Εφαρμογές μοριακών τεχνικών υψηλής ανάλυσης στη διάγνωση, πρόγνωση και θεραπεία συνθέτων (complex) ασθενειών: φλεγμονώδη, λοιμώδη, ογ-

κολογικά, καρδιαγγειακά, νευροεκφυλιστικά, ψυχιατρικά νοσήματα κ.α. (παρουσίαση ενδεικτικών παραδειγμάτων από διαφορετικές ειδικότητες όπου εργαλεία γονιδιωματικής, γενετικής, φαρμακογονιδιωματικής και φαρμακογενετικής επιτρέπουν την ακριβέστερη διάγνωση/πρόγνωση, την καλύτερη ομαδοποίηση των ασθενών και την επιλογή εξατομικευμένων θεραπευτικών προσεγγίσεων)

- Χρήση Φαρμακογενετικής στην επιλογή δόσης φαρμάκου (Πως οι γενετικοί παράγοντες επηρεάζουν τις φαρμακευτικές δοσολογικές ανάγκες κάθε ατόμου/Πώς αυτή η γνώση αξιοποιείται κλινικά)
- Παρακλινικός Γενετικός και Γονιδιωματικός Έλεγχος: σχεδιασμός, χρήση και ερμηνεία (Γνώ-

σεις για τις βασικές αρχές σχεδιασμού και υλοποίησης των γενετικών και γονιδιωματικών εξετάσεων που απαιτούνται στην Ιατρική Ακριβείας, ποια τα διαθέσιμα είδη εξετάσεων, ποιοτικοί έλεγχοι, πότε ενδείκνυται η χρήση τους, πως ερμηνεύονται τα αποτελέσματα τους, γενετική συμβουλευτική)

- Στοχευμένες θεραπείες: μικρομοριακές και βιολογικές (Βασικές αρχές, χρήσεις και προοπτικές μικρών μορίων και βιολογικών θεραπειών, συμπεριλαμβανομένων των ανασυνδυασμένων πρωτεϊνών, θεραπειών RNA, γενετικής τροποποίησης, βλαστοκυττάρων κ.α.)
- Νομικό και Ηθικό Πλαίσιο: Συνέπειες για τον ασθενή, τον ιατρό, τα συστήματα υγείας και την κοινωνία.

Δ' ΤΟΜΕΑΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ

43. Αγγειοχειρουργική

Κωδ. Μαθήματος: 500449

Υπεύθυνος μαθήματος: Σπ. Βασδέκης, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Θα ανακοινωθεί από τα μέλη ΔΕΠ του μαθήματος στο e-class

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2105831463-6932244299

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
svasdek@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

1 ^η Ενότητα	Εισαγωγή στην Αγγειοχειρουργική
	Καρωτιδική Νόσος: Ανοικτή αντιμετώπιση
	Καρωτιδική Νόσος: Ενδαγγειακή αντιμετώπιση
2 ^η Ενότητα	Αναισθησιολογία στον αγγειακό ασθενή
	Διαγνωστική προσέγγιση αγγειακών παθήσεων
	Ενδαγγειακές τεχνικές και θεραπευτικές εφαρμογές
3 ^η Ενότητα	Κλασσική (ανοικτή) αντιμετώπιση ΑΚΑ
	Ενδαγγειακή αντιμετώπιση ΑΚΑ
	Περιφερικά ανευρύσματα

4 ^η Ενότητα	Παθήσεις αορτικού τόξου
	Αγγειακή ανατομία Νωτιαίου Μυελού – η παραπληγία στη χειρουργική της αορτής
	ΘΚΑ-Διαχωρισμός Αορτής
5 ^η Ενότητα	Θρομβοεμβολική νόσος
	Φλεβική ανεπάρκεια κάτω άκρων
	Ελάχιστα επεμβατικές τεχνικές στην φλεβική ανεπάρκεια των κάτω άκρων
6 ^η Ενότητα	Αγγειίτιδες
	Περιφερική αρτηριακή νόσος
	Οξεία Ισχαιμία κάτω άκρων
7 ^η Ενότητα	Αγγειοχειρουργική των νεφροπαθών
	Λεμφοίδημα
	Σπλαχνική ισχαιμία Ανοικτή-Ενδαγγειακή αντιμετώπιση
8 ^η Ενότητα	Λαπαροσκοπική και Ρομποτική Αγγειοχειρουργική
	Διαβητικό πόδι
	Συγγενείς Αγγειακές Δυσπλασίες/Αιμαγγειώματα
	Εξετάσεις

44. Αθλητιατρική

Κωδ. Μαθήματος: 500608

Υπεύθυνος μαθήματος: Ι. Βλάμης, Επ. Καθηγητής
Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 9,11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Αμφιθέατρο Παθολογικής Ανατομικής, Κτήριο 10, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών

Τα μαθήματα διαρκούν 5 ημέρες, Δευτέρα έως Παρασκευή συνολικά 26 ώρες και περιλαμβάνουν διαλέξεις και 1 πρακτικό σεμινάριο, Από 15:00-20:00

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 8087617, 213 2086525

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
ivlami@med.uoa.gr, orthopaid-c@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Στόχος του μαθήματος είναι ο εφοδιασμός των φοιτητών με τις απαραίτητες γνώσεις για γενικά και ειδικά θέματα Αθλητιατρικής. Η ενημέρωσή τους για τις βασικές αρχές και τις νέες εξελίξεις σε κάθε ιατρικό τομέα που συνδέεται με την άσκηση και η πρόκληση ενδιαφέροντος για την Αθλητιατρική.

Η Αθλητιατρική είναι μια επιστήμη η οποία περιλαμβάνει γνώσεις Ορθοπαιδικής, Βιοχημείας, Εργοφυσιολογίας, Ανατομίας, Καρδιολογίας, Γυναικολογίας, Διαγνωστικής, Ενδοκρινολογίας, Διατροφολογίας, Πνευμονολογίας, Εντανικολογίας- γνώσεις απαραίτητες για την πρόληψη τραυματισμών, την αύξηση απόδοσης, την αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων στην άσκηση και τον αθλητισμό. Ως εκ τούτου, η μελέτη της Αθλητιατρικής καθίσταται ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα και αποτελεί έναυσμα για περαιτέρω επιστημονική έρευνα και αναζήτηση.

Οι διαλέξεις δίδονται από Μέλη ΔΕΠ του Πανεπιστημίου Αθηνών και εξειδικευμένους επιστημονικά ιατρούς. Αφορούν στη φυσιολογία και βιοχημεία της άσκησης τις αθλητικές κακώσεις, ενδοκρινολο-

γία, καρδιολογία, παιδιατρική και γυναικολογία γύρω από την άθληση, την πρόληψη τραυματισμών, την διαγνωστική και τα συμπληρώματα διατροφής. Στο τελευταίο μάθημα πραγματοποιείται διάλεξη για τις πρώτες βοήθειες και πρακτικό σεμινάριο HANDS ON.

45. Επείγουσα Χειρουργική – Αντιμετώπιση πολυτραυματία

Κωδικός μαθήματος: 500539

Υπεύθυνος μαθήματος: Κ. Τούτουζας, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 10, 12

Ημέρες και χώρος που διδάσκεται: Αμφιθέατρο του Ιπποκράτειου ΓΝΑ (1ος όροφος)

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7772331

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
tousur@med.uoa.gr

Απουσίες: Η παρουσία των φοιτητών σε όλα τα μαθήματα είναι υποχρεωτική

Εξετάσεις: Γραπτές εξετάσεις με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Περιεχόμενα μαθήματος

Η αντιμετώπιση τόσο των βαρέων επειγόντων χειρουργικών περιστατικών όσο και του πολυτραυματία αποτελεί πρόκληση για τον σύγχρονο χειρουργό. Η διεθνής τάση της στοχευμένης σε όργανα (organ – specific) εξειδίκευσης στην χειρουργική δημιούργησε την ανάγκη καθιέρωσης της Επείγουσας Χειρουργικής (Acute Care Surgery) ως μιας νέας εξειδίκευσης με στόχο την την διαγνωστική και θεραπευτική προσέγγιση των επειγόντων χειρουργικών περιστατικών τραυματικής και μη – τραυματικής αιτιολογίας.

Τα περιεχόμενα του μαθήματος είναι:

- Η αναγνώριση του βαρέος πάσχοντος στα ΤΕΠ και στον θάλαμο
- Πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια αντιμετώπιση του πολυτραυματία
- Προβλήματα αεραγωγού και καταπληξία στον πολυτραυματία
- Αντιμετώπιση ειδικών τραυματικών κακώσεων
- Damage Control Resuscitation στην αιμορραγία και στην σήψη
- Ο ρόλος του χειρουργού στην σήψη
- Monitoring χειρουργικού ασθενούς στην Μονάδα Εντατικής Θεραπείας
- Αντιμετώπιση επειγόντων χειρουργικών περιστατικών – διαδραστικό μάθημα

Η διδασκαλία του μαθήματος στηρίζεται σε ολιγόλεπτες διαλέξεις, διαδραστικές παρουσιάσεις και συνεδρίες hands-on δεξιοτήτων (διασωλήνωση σε πρόπλασμα, τοποθέτηση κεντρικής γραμμής σε πρόπλασμα).

Το μάθημα είναι ανηρτημένο στην πλατφόρμα e-class του ΕΚΠΑ, ενώ πριν τις εξετάσεις συμπληρώνεται από τους φοιτητές το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης μαθήματος που έχει σταλεί από την Ιατρική Σχολή.

46. Αναισθησιολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500638

Υπεύθυνος μαθήματος: Γ. Γερολουκά – Κωστοπαναγιώτου, Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό και Εαρινό 7ο, 8ο, 9ο, 10, 11ο, 12ο

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Πέμπτη – Αμφιθέατρο «Δ. Βαρώνος» Εργαστήριο Φαρμακολογίας

και Κεντρικό Αμφιθέατρο, Νοσοκομείο ΠΓΝ «ΑΤΤΙΚΟΝ»

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2105832371

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

gkostopan@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Το κατ'επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα «ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ» απευθύνεται σε Φοιτητές Ιατρικής του 7ου, 8ου, 9ου, 10ου, 11ου και 12ου 6μήνου. Το μάθημα διδάσκεται σε Χειμερινό και Εαρινό εξάμηνο, στο Αμφιθέατρο «Δ. ΒΑΡΩΝΟΣ» του Εργαστηρίου Φαρμακολογίας, Γουδή, σε 13 δίωρα από αμφιθέατρου τα οποία εστιάζουν στην απαραίτητη γνώση που πρέπει να έχουν οι Φοιτητές Ιατρικής, σε σχέση με την ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΟΛΟΓΙΑ. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα καλύπτει συνολικά 28 ώρες διδασκαλίας (επισυνάπτεται).

Για τους φοιτητές που επιλέγουν το μάθημα υποχρεωτική είναι η παρακολούθηση >50% των μαθημάτων από αμφιθέατρου προκειμένου για τη συμμετοχή στις γραπτές εξετάσεις καθώς επίσης και η 2ωρη Άσκηση Καρδιοπνευμονικής Αναζωογόνησης (ΚΑΡΠΑ) σε Προπλάσματα. Προαιρετική δε είναι η Κλινική Άσκηση σε Χειρουργεία & Μονάδα Μετ-Αναισθητικής Φροντίδας/Ανάνηψη (3ήμερη παρακολούθηση τακτικού προγράμματος χειρουργείου ή γενικής εφημερίας) ή Κλινική Άσκηση σε Ιατρείο Πόνου (3ήμερο πλήρες πρωινό πρόγραμμα) ή Συγγραφή Εργασίας (Ανασκόπηση) πάνω στην ύλη του μαθήματος με συμμετοχή 3-5 φοιτητών και με τη βοήθεια των μελών ΔΕΠ, η οποία εφόσον κριθεί ως ικανοποιητική θα υποβάλλεται προς δημοσίευση

47. Αντιμετώπιση Καλοήθους και Κακοήθους Πόνου

Κωδ. Μαθήματος: 500523

Υπεύθυνος μαθήματος: Χ. Στάικου, Αν. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό και Εαρινό 7,8,9,10,11,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: κάθε Τρίτη από τις 15.30 – 18.00, στο Μικρό Αμφιθέατρο του Αρεταίου Νοσοκομείου

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 72 86 169

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
cstaikou@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

- Φαρμακευτική Αντιμετώπιση Καλοήθους και Κακοήθους Πόνου.
- Παρεμβατικές Τεχνικές για την αντιμετώπιση Χρόνιου Καλοήθους και Κακοήθους Πόνου.
- Εναλλακτικές τεχνικές για την ολιστική αντιμετώπιση του Χρόνιου Καλοήθους και Κακοήθους Πόνου.
- Παρηγορική Φροντίδα Ασθενών Τελικού Σταδίου

48. Η Ιατρική στις Ερμηνευτικές Τέχνες

Κωδ. Μαθήματος: 500703

Υπεύθυνοι μαθήματος: Θ. Μπίμπας, Αν. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6,8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Αμφιθέατρο Ιπποκρατείου Νοσοκομείου, Τρίτη 15:00 – 17:00

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2132088031

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
ampimpas@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Όλες οι πληροφορίες σχετικά με το μάθημα βρί-

σκονται στην ιστοσελίδα: <http://eclass.uoa.gr/courses/MED867/index.php>

Σκοπός του μαθήματος είναι η περιγραφή της παθολογίας και της αντιμετώπισης των παθήσεων της ακοής και της φωνής στους καλλιτέχνες και τους μουσικούς. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι ικανοί να κατανοήσουν σε βάθος τη φυσιολογία και την παθοφυσιολογία της ακοής και της φώνησης, την φύση των διαταραχών φωνής και ακοής στους καλλιτέχνες και τους μουσικούς και τη διεπιστημονική προσέγγιση αυτών των παθήσεων. Τέλος θα είναι ικανοί να κατανοούν τη σχέση της τέχνης, των βασικών φυσικών ιατρικών επιστήμων και της Ιατρικής στην διαχείριση ασθενών με τέτοιες παθήσεις.

Μαθήματα

1. Εισαγωγή στο μάθημα – Παρουσίαση θεμάτων για την τελική αξιολόγηση του μαθήματος
2. Φυσική του ήχου
3. Εργαστήριο: Εισαγωγή στα λογισμικά επεξεργασίας ήχου
4. Εισαγωγή στο μουσικό ήχο
5. Λειτουργική Ανατομική & Φυσιολογία της Ακοής
6. Βασικές αρχές Ψυχοακουστικής
7. Νευροαισθητήρια βαρηκοΐα και διαταραχές της αντίληψης του ήχου
8. Βαρηκοΐα μετά από έκθεση σε θόρυβο
9. Ιστορικό, φυσική εξέταση και εργαστηριακή διερεύνηση της βαρηκοΐας σε μουσικούς
10. Εγκέφαλος και Μουσική – Υπάρχει ένα εγκεφαλικό σύστημα για τη μουσική; Τι μας διδάσκει η Νευροψυχολογία
11. Επίπτωση της απώλειας της ακοής στην ερμηνευτική ικανότητα
12. Παθολογία της ακοής σε μουσικούς: Βαρηκοΐα οφειλόμενη σε έκθεση σε μουσική. Εμβοές και Υπερακουσία στους Μουσικούς

13. Εισαγωγή στην τεχνολογία των ακουστικών βοηθημάτων
14. Χαρακτηριστικά της αντίληψης της μουσικής σε άτομα με κοχλιακά εμφυτεύματα
15. Ακουστική συναυλιακών χώρων και επίδραση στην ακοή
16. Θέματα προαγωγής υγείας & προστασίας της ακοής από μουσική και θόρυβο
17. Εργαστήριο: Μελέτη περιπτώσεων προβλημάτων ακοής σε μουσικούς
18. Λειτουργική ανατομική του λάρυγγα και φυσιολογία της φώνησης
19. Λόγος και φωνή
20. Ακουστική ανάλυση φωνής
21. Ιστορικό και φυσική εξέταση της φωνής σε τραγουδιστές
22. Ο ρόλος του Δασκάλου Τραγουδιού στο Ιατρείο φωνής
23. Εργαστηριακή διερεύνηση διαταραχών φωνής σε τραγουδιστές
24. Ακοή και φωνή
25. Παθολογία του λάρυγγα στους τραγουδιστές α. Υπερ- και Υπολειτουργικές διαταραχές του λάρυγγα (παθοφυσιολογικοί μηχανισμοί και αιτιολογική σύνδεση με συγκεκριμένες οργανικές βλάβες: κομβία, ψευδοκύστες, πολύποδες, αγγειακές εκτασίες)
β. Βασικές αρχές φωνοχειρουργικής και μετεγχειρητικής φροντίδας
γ. Επούλωση και μετεγχειρητικές αλλοιώσεις φωνητικών χορδών
δ. Επείγουσες καταστάσεις σε τραγουδιστές
ε. Επίδραση των ορμονών και της ηλικίας στη φωνή των τραγουδιστών (Πρεσβυφωνία, Εμμηνορυσιακός κύκλος και Εμμηνόπαυση)
26. Λογοθεραπευτική προσέγγιση των διαταραχών φωνής σε τραγουδιστές
27. Διαταραχές φωνής: Η άποψη του καλλιτεχνή

28. Εργαστήριο: Μελέτη περιπτώσεων δυσφωνίας σε τραγουδιστές

49. Μεταβολικά Νοσήματα των Οστών

Κωδ. Μαθήματος: 500602

Υπεύθυνος μαθήματος: Ι.-Ν. Δοντά, Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα έως και Παρασκευή (1η εβδομάδα, θεωρία): Αμφιθέατρο Εργαστηρίου Έρευνας Παθήσεων Μυοσκελετικού Συστήματος, Νοσοκομείον ΚΑΤ
Δευτέρα έως και Τετάρτη (2η εβδομάδα, άσκηση): Τμήμα Πυκνομετρίας, Βιοχημικό Εργαστήριο, Πειραματικό Χειρουργείο του Εργαστηρίου Έρευνας Παθήσεων Μυοσκελετικού Συστήματος, Νοσοκομείον ΚΑΤ

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 8018123, 213 2086788, 213 2086790

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
idontas@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος Θεωρία με Περιεχόμενο

- A. Εισαγωγή: Φυσιολογία του οστίτη ιστού. Οστική ανακατασκευή, σύζευξη/αποσύζευξη οστεοβλαστών και οστεοκλαστών
- B. Κορυφαία οστική μάζα, μέθοδοι οστικής πυκνομετρίας
- Γ. Ομοιοστασία Ca, P, Mg. Σύνδρομα υπερ/υποασβεσταιμίας. Πρωτοπαθής, δευτεροπαθής, τριτοπαθής υπερπαραθυρεοειδισμός
- Δ. Οστεοπόρωση: επιδημιολογία, αιτιοπαθογένεια, παράγοντες κινδύνου, διαφορική διάγνωση, οστικοί βιοχημικοί δείκτες
- Ε. Οστεοπορωτικά κατάγματα, αντιμετώπιση και πρόληψη. Αρχές πρόληψης και θεραπείας της

οστεοπόρωσης. Φαρμακευτικές θεραπείες οστεοπόρωσης. Αποκατάσταση οστεοπορωτικού ασθενούς. Σχέσεις οστεοπόρωσης – άσκησης – διατροφής

ΣΤ. Οστεομαλακία. Ραχιτισμός. Μεταβολικά νοσήματα παιδικής ηλικίας. Νόσος Paget. Δευτεροπαθής οστεοπόρωση. Ανδρική οστεοπόρωση. Νεφρική οστεοδυστροφία.

Ανάλυση Περιστατικών με αντικείμενο:

- A. Οστεοπόρωση, οστεομαλακία, ραχιτισμός
- B. Υπερπαραθυρεοειδισμός, νόσος Paget

Πρακτική Άσκηση με αντικείμενο:

- A. Οστική πυκνομετρία (στο Τμήμα Οστικής Πυκνομετρίας του Εργαστηρίου Έρευνας Παθήσεων Μυοσκελετικού Συστήματος/ΕΕΠΜΣ, στα μηχανήματα DEXA και pQCT).
- B. Βιοχημικοί δείκτες και ασβεστοτρόπες ορμόνες (στο Βιοχημικό Εργαστήριο του ΕΕΠΜΣ).
- Γ. Πειραματικά μοντέλα μεταβολικών νοσημάτων οστών (στο Πειραματικό Χειρουργείο του ΕΕΠΜΣ).
- Δ. Κλινική εξέταση ασθενών με μεταβολικά νοσημάτων οστών (στο Ιατρείο Οστεοπόρωσης του ΕΕΠΜΣ).

50. Νευροχειρουργική

Κωδ. Μαθήματος: 500525

Υπεύθυνος μαθήματος: Καθηγητής Ε. Μποβιάτσης

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα έως Παρασκευή Δώμα Ευαγγελισμού, 11ος όροφος

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7205553

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
eboviats@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

- Κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις
- Ογκοί κεντρικού νευρικού συστήματος
- Λειτουργική Νευροχειρουργική
- Παθήσεις Σπονδυλικής Στήλης

51. Παθήσεις Μαστού

Κωδ. Μαθήματος: 500603

Υπεύθυνος μαθήματος: Χ. Μαρκόπουλος, Καθηγήτριας

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Αμφιθέατρο «Φ. Φέσσας» - ΠΓΝ “Λαϊκό” Νοσοκομείο, Τρίτη – Πέμπτη και Παρασκευή, 15:00 – 18:00 μμ

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7456372

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
cmarkop@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

- Εισαγωγή, επιδημιολογικά στοιχεία.
- Ανατομία, φυσιολογία, ορμονική λειτουργία.
- Συγγενείς ανωμαλίες ανάπτυξης του μαστού.
- Καλοήθειες παθήσεις. Κλινική εικόνα, διάγνωση, αντιμετώπιση.
- Σχέση καλοήθειας - καρκίνου.
- Ιστορικό, παράγοντες κινδύνου. Κλινική εξέταση, αυτοεξέταση.
- Κληρονομικός καρκίνος του μαστού.
- Διάγνωση - Διαδερμικές βιοψίες.
- Απεικονιστικές τεχνικές. Μαστογραφία: αναλογική, ψηφιακή, μαγνητική. Υπερηχογράφημα, νέες τεχνικές: 3D/4D, ελαστογραφία, τομο-σύνθεση.
- Αλγόριθμοι αντιμετώπισης αλλοιώσεων του μαστού.
- Χειρουργική αντιμετώπιση διηθητικού καρκίνου.

Εἶδη και ενδείξεις επεμβάσεων. Εἰδικές τεχνικές (SLN και αψηλάφητες αλλοιώσεις).

- Ενδείξεις και τεχνικές Ακτινοθεραπείας.
- Αρχές συστηματικής θεραπείας: Χημειοθεραπεία, Ορμονοθεραπεία, Στοχευμένες θεραπείες.
- MGAs και θεραπευτικές αποφάσεις.
- Μη διηθητικός καρκίνος του μαστού.
- Τοπικο - περιοχική υποτροπή.
- Διάγνωση και αντιμετώπιση μεταστάσεων.
- Αισθητική χειρουργική του μαστού. Αποκατάσταση μετά από μαστεκτομή.
- Επίδειξη περιστατικών, κλινικές αποφάσεις.

52. Πειραματική και Κλινική Έρευνα

Κωδ. Μαθήματος: 500690

Υπεύθυνος μαθήματος: Κ. Κόντζογλου, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 4, 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Πέμπτη 16:00

- 18:00, (διδασκαλία και πρακτική άσκηση: Εργαστήριο Πειραματικής Χειρουργικής και Χειρουργικής Ερεύνης « Ν.Σ. Χρηστέας», Αγίου Θωμά 15B, Γουδή

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107462542

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
peiramatiko@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Το μάθημα προσφέρει την ευκαιρία στους φοιτητές, να βρεθούν σε ένα χώρο προηγμένης έρευνας, να εκπαιδευτούν σε ερευνητικές μεθοδολογίες, να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και τα κατάλληλα εφόδια, ώστε να μπορούν να οργανώσουν ή να συμμετέχουν με επιτυχία σε μια ερευνητική Πειραματική ή Κλινική μελέτη. Επίσης,

εκπαιδεύει τους φοιτητές στη συγγραφή επιστημονικών άρθρων ή την παρουσίαση των ερευνητικών ευρημάτων σε επιστημονικά συνέδρια.

Είναι αυτονόητο ότι θα υπάρχει δέσμευση ως προς την υποχρεωτική παρουσία των φοιτητών αφού μέρος του μαθήματος περιλαμβάνει πρακτική άσκηση στο χώρο του Χειρουργείου, στο Εργαστήριο Πειραματικής Χειρουργικής και Χειρουργικής Ερεύνης «Ν.Σ.Χρηστέας»

Το μάθημα έχει δομηθεί ως ακολούθως:

A: Πειραματική Έρευνα

- Σύλληψη της ιδέας, Σχεδιασμός και Υλοποίηση Πειραματικού Πρωτοκόλλου.
- Ζωικά Πρότυπα και η αξία τους στην Ιατροβιολογική Έρευνα.
- Νομοθεσία που διέπει την Πειραματική Έρευνα.
- Εναλλακτικές Μέθοδοι: In vivo, in vitro και in silico.
- Ζωικά μοντέλα για τη μελέτη ανθρώπινων νοσημάτων.
- Διαγονιδιακά ζώα.
- Αναισθησία, Αναλγησία και Χειρουργικοί Χειρισμοί.
- Διαχείριση βιολογικών δειγμάτων.

B: Κλινική Έρευνα

- Νομοθεσία.
- Τύποι Κλινικών Μελετών.
- Σχεδιασμός και Εκπόνηση Κλινικού Ερευνητικού Πρωτοκόλλου.
- Συλλογή, Αποθήκευση, Καθαρισμός και Αξιοποίηση Δεδομένων.

Γ: Εξοικείωση με

- Βιβλιογραφική Έρευνα: PubMed, Google Scholar, EndNote.
- Στοιχεία, μετρήσεις και βιοδείκτες στην Έρευνα.
- Επεξεργασία Ερευνητικών Δεδομένων.
- Συγγραφή Επιστημονικών Άρθρων.

- Παρουσίαση Ερευνητικών Ευρημάτων σε επιστημονικά συνέδρια.
- Χρηματοδοτικά Προγράμματα: Εύρεση, Σχεδιασμός, Συγγραφή, Υποβολή και Διαχείριση.

Δ: Πρακτική Άσκηση

- Αναισθησία, Αναλγησία και Χειρουργικοί Χειρισμοί, Ράμματα.
- Συλλογή και διαχείριση βιολογικών δειγμάτων σε Πειραματικά Πρωτόκολλα.
- Σχεδιασμός Ερωτηματολογίου Κλινικής Έρευνας.
- Συνέντευξη και παρακολούθηση συμμετεχόντων σε Κλινικά Πρωτόκολλα
- Προαιρετική Συμμετοχή Ομάδων Φοιτητών σε Έρευνες του Εργαστηρίου και παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε Επιστημονικά Συνέδρια.
- Μελέτες Περιπτώσεων.

Η αξιολόγηση των φοιτητών θα γίνεται είτε γραπτά με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, είτε με ομαδικές ή ατομικές εργασίες, για όσους φοιτητές επιλέξουν τη δεύτερη διαδικασία

Πληροφορίες σχετικά με τις ώρες διδασκαλίας: 210-7462542

Λέξεις Κλειδιά: Πειραματική και Κλινική έρευνα σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο, μελέτη της βιβλιογραφίας, ανάλυση, Συγγραφή και δημοσιοποίηση ερευνητικών δεδομένων

53. Προνοσοκομειακή Επείγουσα Ιατρική

Κωδ. Μαθήματος: 500652

Υπεύθυνοι μαθήματος: Καθηγήτρια Π. Ματσώτα, Β' Κλινικής Αναισθησιολογίας & Αν. Καθηγητής Η. Τσαγκάρης, Β' Κλινικής Εντατικής Θεραπείας

Εξάμηνα που διδάσκεται: χειμερινό και εαρινό 7ο, 8ο, 9ο, 10ο, 11ο, 12ο

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα & Τρίτη 15:00-18:00

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2105832371, 2105832184

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

pmatsota@med.uoa.gr, itsagkaris@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Το κατ' επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα «ΠΡΟΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΙΑΤΡΙΚΗ» απευθύνεται σε Φοιτητές Ιατρικής του 7ου, 8ου, 9ου, 10ου, 11ου και 12ου δμήνου.

Αποτελεί διατομεακό μάθημα που συνδιοργανώνεται από τη Β'ΠΚ Αναισθησιολογίας και τη Β' ΠΚ Εντατικής Θεραπείας του ΠΓΝ «ΑΤΤΙΚΟΝ». Το μάθημα διδάσκεται σε χειμερινό και εαρινό εξάμηνο, στο Κεντρικό Αμφιθέατρο του ΠΓΝ ΑΤΤΙΚΟΝ, σε οκτώ τρίωρα μαθήματα από αμφιθέατρου, τα οποία εστιάζουν στην απαραίτητη γνώση που πρέπει να έχουν οι Φοιτητές Ιατρικής πάνω στην επείγουσα ιατρική και την υποχρεωτική 3ωρη Άσκηση Καρδιοπνευμονικής Αναζωογόνησης (ΚΑΡΠΑ) σε Προπλάσματα. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα καλύπτει συνολικά 27 ώρες διδασκαλίας. Εκτός από τα ανωτέρω επιπλέον συμπεριλαμβάνεται και το προαιρετικό Κλινικό Φροντιστήριο 3ωρης διάρκειας σε ΤΕΠ (Αίθουσα Αναζωογόνησης, Μονάδα Τραύματος), Ανάνηψη, Μονάδα Εντατικής Θεραπείας και Χειρουργεία Επειγόντων, του ΠΓΝ ΑΤΤΙΚΟΝ και στο ΕΚΑΒ (αναφέρεται στην ανακοίνωση του μαθήματος).

54. Στοματο-Γναθο-Προσωπική Χειρουργική

Κωδ. Μαθήματος: 500620

Υπεύθυνος μαθήματος: Στ. Βασιλείου, Αν. Καθηγήτης

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό και Εαρινό 7,8, 9,10,11,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Κάθε Τετάρτη και Παρασκευή στο αμφιθέατρο NABO 15:00-18:00 στο χειμερινό εξάμηνο, 16:00-19:00 στο εαρινό εξάμηνο

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 6944397838

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

stvasil@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Πεδίο της ειδικότητας της στοματικής και γναθοπροσωπικής χειρουργικής

Η αντιμετώπιση όλων των παθολογικών καταστάσεων που αφορούν το πρόσωπο (οστικό υπόβαθρο και μαλακά μόρια), εμπεριεχομένης της στοματικής κοιλότητας και των γνάθων.

Πιο συγκεκριμένα στο αντικείμενο της περιλαμβάνονται οι Τραχηλοπροσωπικές λοιμώξεις, η Τραυματολογία και η Επανορθωτική χειρουργική των μαλακών και σκληρών ιστών του προσώπου (συμπεριλαμβανομένης της μεταμόσχευσης ιστών με Μικροχειρουργική που απαιτείται για την αποκατάσταση μεγάλων ελλειμμάτων), η Ορθογναθική Χειρουργική, οι Σχιστίες και οι Κρανιοπροσωπικές Δυσπλασίες, οι καλοήθεις και κακοήθεις βλάβες του στόματος και των γνάθων, οι καλοήθεις και κακοήθεις όγκοι του δέρματος του προσώπου, η χειρουργική των Σιαλογόνων αδένων, του Ιγμορείου, της Κροταφογναθικής Διάρθρωσης, τα ενδοστοματικά και εξωστοματικά εμφυτεύματα, οι εφαρμογές laser και οι ενδοσκοπικές τεχνικές, η αισθητική χειρουργική, η Χειρουργική Στόματος και η Οδοντοφατνιακή Χειρουργική.

Στόχος του μαθήματος

Να δοθούν οι αναγκαίες γνώσεις της Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής που θα είναι χρήσιμες ότι ειδικότητα και αν ακολουθήσετε.

Κάλυψη βασικών γνώσεων για το αγροτικό ιατρείο, π.χ. Συρραφή τραύματος, Κατάγματα του προσώπου που μπορούν να διακινδυνεύσουν τη

ζωή του ασθενούς, Πρώιμη διάγνωση καρκίνου του στόματος και του δέρματος του προσώπου κ.ά.

Τρόπος διενέργειας του μαθήματος

Το μάθημα είναι εξαμηνιαίο και διδάσκεται σε φοιτητές του 7ου-12ου εξαμήνου. Μπορείτε να το δηλώσετε στο χειμερινό ή το εαρινό εξάμηνο και δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των φοιτητών. Τα μαθήματα (συνολικά 9 τρίωρα) γίνονται κάθε Τετάρτη και Παρασκευή, ώρα 15.00-18.00 στο αμφιθέατρο NABO. Το ένα μάθημα είναι πρακτικό σεμινάριο συρραφής τραύματος. Σε κάποια μαθήματα προβάλλονται βιντεοσκοπημένα χειρουργεία. Οι φοιτητές, εφόσον το επιθυμούν, έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν χειρουργεία (στο νοσοκομείο Αττικών) ή να συμμετέχουν στις γενικές εφημερίες της κλινικής.

Παρουσίες

Η παρακολούθηση του μαθήματος είναι υποχρεωτική.

Εξετάσεις

Οι εξετάσεις είναι γραπτές με θέματα πολλαπλής επιλογής και γίνονται στο αμφιθέατρο NABO. Η ύλη είναι περιορισμένη, αφορά Γενικές γνώσεις του γνωστικού αντικείμενου πολύτιμες για κάθε γιατρό και μπορείτε να τη βρείτε στο e-class. Το σύγγραμμα που σας χορηγείται: Γναθοπροσωπική Χειρουργική - Ε. Βαϊρακτάρης, Ν. Schwenzer, F. Neukam.

Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού μας προγράμματος από εσάς

Η γνώμη σας για την ποιότητα του μαθήματος είναι πολύ σημαντική και θα μας βοηθήσει να βελτιώσουμε την παρεχόμενη εκπαίδευση. Γι' αυτό σας προτείνουμε να συμπληρώσετε το ερωτηματολόγιο που είναι αναρτημένο στο [http://eclass.uoa.gr/Στοματική και Γναθοπροσωπική Χειρουργική \(MED](http://eclass.uoa.gr/Στοματική και Γναθοπροσωπική Χειρουργική (MED)

257). Το ερωτηματολόγιο να το εκτυπώσετε και να μας το παραδώσετε την ημέρα των εξετάσεων. Σημειωτέον ότι η αξιολόγηση είναι ανώνυμη και δεν επηρεάζει το βαθμό σας στις εξετάσεις.

Προτάσεις

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΑΣ για την καλύτερη προσαρμογή του μαθήματος στις ανάγκες σας είναι όχι μόνον ΔΕ-ΚΤΕΣ, αλλά και ΑΝΑΓΚΑΙΕΣ και θα τις συζητήσουμε κατά το πρώτο μάθημα.

55. Εισαγωγή στη Χειρουργική Θώρακος και καρδιάς

Κωδ. Μαθήματος: 500566

Υπεύθυνος Μαθήματος: Δ. Δουγένης Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2105832354, 6932660220

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:
ddougen@med.uoa.gr

Περιεχόμενα Μαθήματος:

Αντικείμενο: Χειρουργικές παθήσεις θώρακος και καρδιάς

Αξία και ιδιαιτερότητα του μαθήματος:

- Η συχνότητα των παθήσεων του πνεύμονα και της καρδιάς στη χώρα μας έχει ιδιαίτερα αυξηθεί τα τελευταία 10 έτη, υπολογίζεται δε ότι παρά την πρόοδο της επεμβατικής καρδιολογίας και πνευμονολογίας, οι ανάγκες χειρουργικών επεμβάσεων έχουν επίσης αυξηθεί.
- Ιδιαίτερα, η στεφανιαία νόσος και το καρκίνωμα του πνεύμονα συνεχίζουν να παρουσιάζουν έξαρση, ενώ παράλληλα έχει παρατηρηθεί σημαντική αύξηση των οξέων αορτικών συνδρόμων.

- Το αναπνευστικό και καρδιαγγειακό σύστημα υποστηρίζουν συνολικά τον οργανισμό και επομένως η προσέγγιση των παθήσεων αυτών από άποψη κυρίως χειρουργικής παθολογίας έχει ξεχωριστή σημασία.
- Τέλος, η πρόοδος που έχει συντελεστεί στην χειρουργική θεραπεία, είναι ιδιαίτερα σημαντική και αντανακλά στην τρέχουσα επιστημονική και τεχνολογική εξέλιξη στην Ιατρική «επιστήμη και τέχνη».

Εκπαιδευτικοί Στόχοι:

- Στο τέλος του μαθήματος ο φοιτητής αναμένεται να είναι σε θέση να κατανοήσει την παθοφυσιολογία των διαφόρων χειρουργικών νοσημάτων του θώρακα και της καρδιάς, να περιγράψει την διαγνωστική προσπέλαση και να μπορεί να συζητήσει τον τρόπο θεραπευτικής αντιμετώπισης της είτε είναι συντηρητικός είτε χειρουργικός.
- Κάθε χρόνο μετά το πέρας των μαθημάτων διοργανώνεται με πρωτοβουλία των φοιτητών και συντονισμό βοήθεια από τους διδάσκοντες, ένα Μετεκπαιδευτικό Σεμινάριο Καρδιοθωρακοχειρουργικής που περιλαμβάνει συνήθως δύο στρογγυλά τραπέζια με εισηγητές τους φοιτητές και συντονιστές μέλη ΔΕΠ. Η επιστημονική αυτή εκδήλωση, που μπορεί να έχει και διακλινικό χαρακτήρα με συμμετοχή και άλλων κλινικών ή εργαστηρίων, παρουσιάζεται σε κεντρικό αμφιθέατρο, όπου προσκαλούνται όλοι οι φοιτητές Ιατρικής και νέοι ιατροί να την παρακολουθήσουν.
- Επίσης, ενθαρρύνονται και προσκαλούνται οι φοιτητές να επισκεφθούν και να συμμετάσχουν στις κλινικές δραστηριότητες, προεγχειρητική εκτίμηση και μετεγχειρητική παρακολούθηση, καθώς και να επισκεφθούν την Μονάδα Εντατικής Θεραπείας και Μετεγχειρητικής Ανάνηψης Καρδιοθωρακοχειρουργικών ασθενών. Είναι δε ιδιαίτερα ευπρόσδεκτοι στο χειρουργείο να παρα-

κολουθήσουν επεμβάσεις θώρακος και ανοικτής καρδιάς.

- Τέλος, αν οι φοιτητές το επιθυμούν, υπάρχει διάθεση εκ μέρους των διδασκόντων για εκπόνηση κλινικο-ερευνητικών εργασιών, με σκοπό είτε την παρουσίαση τους σε συνέδρια, όπως το Πανελλήνιο Συνέδριο Φοιτητών Ιατρικής, είτε την δημοσίευση τους σε έγκριτα περιοδικά.

56. Χειρουργική Ογκολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500564

Υπεύθυνος μαθήματος: Γ. Ζωγράφος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό και Εαρινό, 7,8,9,10,11,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Από Δευτέρα έως Παρασκευή στο Μεγάλο Αμφιθέατρο του ΓΝΑ "Ιπποκράτειο"

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 213 2088137, 210 7772331

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: surg-clinic-uoa@hippocratio.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Σκοπός του διδασκόμενου μαθήματος είναι η απόκτηση εκ μέρους των φοιτητών των τελευταίων ετών της Ιατρικής Σχολής βασικών και εξειδικευμένων γνώσεων που αφορούν στην κατανόηση της παθογένειας, της πρόληψης, της κλινικής εικόνας, των ποικίλων διαγνωστικών προσπελάσεων, της σταδιοποιητικής διαδικασίας, των θεραπευτικών στρατηγικών, των χειρουργικών μεθόδων αντιμετώπισης ως και της μετεγχειρητικής παρακολούθησης των κοινών κακοηθειών που προσβάλλουν τον άνθρωπο και εμπίπτουν στα πλαίσια της καθημερινής ενασχόλησης του Χειρουργού. Με το πέρας της διδασκαλίας του μαθήματος οι φοιτητές εφοδιάζονται με τις απαραίτητες γνώσεις και το υπόβαθρο τους

εμπλουτίζεται κατάλληλα, προκειμένου να αποκτήσουν τις γνώσεις, ικανότητες και πνευματικές δεξιότητες για την πρώιμη αναγνώριση των σημείων που υποδηλώνουν την παρουσία καρκίνου στον ανθρώπινο οργανισμό, ενώ καθίστανται ικανοί να μπορέσουν να καθορίσουν τη διαγνωστική και θεραπευτική στρατηγική επί τη βάση των διεθνών κατευθυντήριων οδηγιών.

Τα αντικείμενα που διδάσκονται στα πλαίσια του μαθήματος περιλαμβάνουν τα παρακάτω:

Αρχές Χειρουργικής Ογκολογίας

Αρχές παθολογικής ανατομίας

Μεταφραστική έρευνα στην χειρουργική ογκολογία
Προεγχειρητική διάγνωση και σταδιοποίηση – καρκινικοί δείκτες

Ογκογονίδια – απόπτωση και κυτταρικός θάνατος

Αρχές επικουρικής και νέο-επικουρικής θεραπείας

Καρκίνος μαστού- διάγνωση, σταδιοποίηση

Καρκίνος μαστού- θεραπεία

Καρκίνος οισοφάγου

Καρκίνος γαστροοισοφαγικής συμβολής

Καρκίνος στομάχου – διάγνωση, σταδιοποίηση

Καρκίνος στομάχου – χειρουργική θεραπεία

Καρκίνος ήπατος- πρωτοπαθής και μεταστατικός

Οπισθοπεριτοναϊκοί όγκοι- Μελανώματα

Καρκίνος παγκρέατος - διάγνωση, σταδιοποίηση

Καρκίνος παγκρέατος- χειρουργική θεραπεία

Νεοπλασμάτα ενδοκρινών αδένων

Καρκίνος παχέος εντέρου και ορθού

57. Παιδοχειρουργική - Παιδοορθοπαιδική

Κωδ. Μαθήματος: 500753

Υπεύθυνος Μαθήματος: Ν. Ζάβρας, Αν. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: χειμερινό 7,9,11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 6936549325

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:
nzavras@med.uoa.gr

A. "Παιδοχειρουργική"

Σκοπός του μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος της παιδοχειρουργικής είναι να γνωρίσει ο φοιτητής τις μεθόδους αντιμετώπισης των χειρουργικών παθήσεων που αφορούν νεογνά, βρέφη, παιδιά και εφήβους. Ειδικότερα, το μάθημα της παιδοχειρουργικής περιλαμβάνει τις συγγενείς και επίκτητες χειρουργικές παθήσεις που εντοπίζονται στην κεφαλή, τον τράχηλο, τον θώρακα, την κοιλιά, το ουροποιογεννητικό σύστημα και τις χειρουργικές μεθόδους αντιμετώπισης τους. Στο ευρύ φάσμα της παιδοχειρουργικής περιλαμβάνεται η διαχείριση του παιδικού τραύματος και των ογκολογικών ασθενών. Η θωρακοσκοπική, η λαπαροσκοπική χειρουργική καθώς και οι ενδοσκοπικές μέθοδοι αντιμετώπισης των παιδοχειρουργικών παθήσεων αποτελούν πλέον αναγκαιότητα για την παιδοχειρουργική. Επίσης, η γνώση της παθοφυσιολογίας των διαφόρων παιδοχειρουργικών παθήσεων συμβάλλει στην έγκαιρη διάγνωση τους και την κατάλληλη περιεγχειρητική φροντίδα με αποτέλεσμα την βέλτιστη έκβαση τους.

Στόχοι: Εξοικείωση στη διάγνωση και αντιμετώπιση των συνηθών παιδοχειρουργικών παθήσεων στα παιδιά

Περιεχόμενα μαθήματος

1. Εισαγωγικά στοιχεία Παιδοχειρουργικής
2. Κλινική εξέταση παιδοχειρουργικού ασθενούς
3. Ομοίωση του παιδοχειρουργικού ασθενούς
4. Περιεγχειρητική φροντίδα παιδοχειρουργικού ασθενούς

5. Παθήσεις Κεφαλής-Τραχήλου
  - Συγγενείς ανωμαλίες βραγχιακών τόξων
  - Υπολείμματα θυρεογλωσσικού πόρου
  - Άλλες παθήσεις τραχήλου
6. Επείγουσες Νεογνικές Χειρουργικές Παθήσεις του Αναπνευστικού Συστήματος
  - Συγγενείς βλάβες πνευμόνων
  - Συγγενής διαφραγματοκήλη
7. Συγγενείς παθήσεις γαστρεντερικού σωλήνα
  - Ατρησία οισοφάγου
  - Υπερτροφική πυλωρική στένωση
  - Απόφραξη δωδεκαδακτύλου
  - Ατρησία-στένωση νήστιδας, ειλεού και κόλου
  - Ανώμαλη στροφή και καθήλωση του εντέρου
  - Νόσος Hirschsprung
  - Ορθοπρωκτικές ανωμαλίες
  - Διπλασιασμοί εντερικού σωλήνα
  - Ανωμαλίες ομφαλεντερικού πόρου
8. Στοιχεία παιδιατρικής γαστρεντερολογίας
  - Γαστρο-οισοφαγική παλινδρόμηση
  - Φλεγμονώδεις παθήσεις του εντέρου
9. Οξεία κοιλία στην νεογνική, παιδική και εφηβική ηλικία
10. Συγγενείς ανωμαλίες ήπατος-χοληφόρων
11. Συγγενή ελλείμματα κοιλιακού τοιχώματος
12. Συγγενείς παθήσεις βουβωνικής χώρας και έξω γεννητικών οργάνων
  - Φίμωση
  - Υποσπαδίας
  - Βουβωνοκήλη
  - Οξύ όσχεο
13. Διαταραχές διαφοροποίησης του φύλου
14. Παθήσεις ουροποιητικού συστήματος
  - Απόφραξη ανώτερου ουροποιητικού
  - Κυστεο-ουρητηρική παλινδρόμηση
15. Όγκοι παιδικής ηλικίας
  - Αιμαγγειώματα
  - Ηπατοβλάστωμα
  - Νεφροβλάστωμα

- Νευροβλάστωμα
- Ραβδομυοσάρκωμα

16. Κακώσεις θώρακα-κοιλίας

17. Ελάχιστα επεμβατική χειρουργική στην παιδιατρική

Β. “ΠαιδοΟρθοπαιδική”

Σκοπός και περιεχόμενα του μαθήματος της Παιδοορθοπαιδικής

Το κατ' επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα «Παιδοορθοπαιδική» αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών στην αντιμετώπιση μερικών από τα πιο συνηθισμένα παιδοορθοπαιδικά προβλήματα. Αναφέρεται στα συνηθέστερα παιδοορθοπαιδικά προβλήματα χωρίς να εξαντλείται σε σπάνια σύνδρομα ή συγγενείς ανωμαλίες.

Με ιδιαίτερη προσπάθεια στην παράθεση των νεότερων δεδομένων για τις παθήσεις των νεογνών/βρεφών, των παιδιών και των εφήβων, το μάθημα αυτό στοχεύει στην εκμάθηση των πλέον σύγχρονων μεθόδων διάγνωσης και αντιμετώπισης των παθήσεων αυτών. Το μάθημα της «Παιδοορθοπαιδικής» εμπεριέχει πολυάριθμες πληροφορίες για τεχνικές που μόλις πριν λίγα χρόνια εφαρμόζονταν μόνο στους ενήλικους. Οι εξελίξεις στην ορθοπαιδική δεν αφήνουν εκτός τις μικρότερες ηλικίες.

Στόχοι: Εξοικείωση στη διάγνωση των συνήθων ορθοπαιδικών παθήσεων στα παιδιά

Περιεχόμενο:

- Παθήσεις των κάτω άκρων (Αναπτυξιακή δυσπλασία του ισχίου, Νόσος Legg-Calvi-Perthes, Επιφυσιολίσθηση της μηριαίας κεφαλής, Ραιβό ισχίο, Βλαιογονία-Ραιβογονία, Εύκαμπτη βλαιοπλατυποδία, Πτερνοβλαιοποδία, Συγγενής κάθετος αστράγαλος, Ραιβοίπποποδία, Κοιλοπο-

δία, Κύρτωση της κνήμης, Αξιολόγηση παιδιού με χωλότητα)

- Παθήσεις των άνω άκρων (Συγγενείς δυσπλασίες του άνω άκρου, Λοιμώξεις του άνω άκρου, Νευρομυϊκές παθήσεις του άνω άκρου)
- Παθήσεις της σπονδυλικής στήλης (Ραιβόκρανο, Σύνδρομο Klippel-Feil, Παραμόρφωση Sprengel, Οσφυαλγία, Σπονδυλόλυση/Σπονδυλολίσθηση, Νόσος Scheuermann, Ηωσινόφιλο κοκκίωμα, Όγκοι της σπονδυλικής στήλης, Πυογόνος σπονδυλοδίσκίτιδα, Φυματίωση της σπονδυλικής στήλης (Νόσος Pott), Σκολίωση/Κύφωση)
- Εγκεφαλική παράλυση (Ταξινομήση, Φυσική εξέταση, Απεικονιστικά ευρήματα, Αντιμετώπιση)
- Αθλητικές κακώσεις (Ρήξη προσθίου χιαστού συνδέσμου, Διαχωριστική οστεοχονδρίτιδα του γόνατος, Αστάθεια επιγονατίδας, Αστάθεια ώμου, Ο ώμος του ρίπτη, Ο αγκώνας του ρίπτη, Διαχωριστική οστεοχονδρίτιδα του αγκώνα, Νόσος Panner)
- Σηπτική αρθρίτιδα και οστεομυελίτιδα
- Ογκοί Οστών και μαλακών μορίων στα παιδιά

Διδασκαλία: Θεωρητική διδασκαλία

Εξετάσεις: Γραπτές ή προφορικές, Διάρκεια εξέτασης 1 ώρα

58. Χειρουργική Τραύματος Μαζικών Καταστροφών και Διεθνών Κρίσεων Υγείας

Κωδ. Μαθήματος: 500754

Υπεύθυνος Μαθήματος: Ε. Πικουλής Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 7,9,11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107461455

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:
mpikoul@med.uoa.gr

Περιεχόμενα Μαθήματος

Ο αριθμός των καταστροφών από φυσικά και ανθρωπογενή αίτια έχει αυξηθεί ραγδαία την τελευταία δεκαετία. Οι φυσικές καταστροφές, τα βιομηχανικά δυστυχήματα και η τρομοκρατία προκαλούν μείζονα συμβάντα πολλές φορές με πολλαπλές απώλειες υγείας. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον οι ιατροί έρχονται αντιμέτωποι με πολλαπλές προκλήσεις καθότι η ιατρική φροντίδα που απαιτείται διαφέρει από την διδασκόμενη και καθημερινά παρεχόμενη στο χώρο ενός νοσοκομείου.

Το μάθημα έχει ως στόχο την θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση στην ιατρική των καταστροφών, την χειρουργική ελαχίστων πόρων, την χειρουργική παθολογία των μετακινούμενων πληθυσμών, την παγκόσμια υγεία και την διαχείριση κρίσεων υγείας.

Παρέχει τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να μπορέσουν οι φοιτητές να κατανοήσουν και να πειραματιστούν στην άσκηση της χειρουργικής καταστροφών και τις ιδιαιτερότητες της ιατρικής σε διεθνείς κρίσεις υγείας καθώς και στο πως πρέπει να δρουν αποτελεσματικά στο πλαίσιο ιατρικών ομάδων που ανταποκρίνονται σε ανθρωπιστικές αποστολές, σε εμπόλεμες ζώνες και σε διεθνείς κρίσεις υγείας.

Δομή μαθήματος:

- Ενότητα 1 Βασικές αρχές ιατρικής καταστροφών
- Ενότητα 2 Μη τεχνικές δεξιότητες
- Ενότητα 3 Διαχείριση καταστροφών I
- Ενότητα 4 Διαχείριση καταστροφών II
- Ενότητα 5 Διαχείριση πολυτραυματία I
- Ενότητα 6 Διαχείριση πολυτραυματία II
- Ενότητα 7 Χειρουργική ελαχίστων πόρων I
- Ενότητα 8 Χειρουργική ελαχίστων πόρων II
- Ενότητα 9 Ειδικές περιπτώσεις καταστροφών
- Ενότητα 10 Παγκόσμια υγεία I
- Ενότητα 11 Παγκόσμια υγεία II

- Ενότητα 12 Ψυχολογική υποστήριξη σε κρίσεις υγείας
- Ενότητα 13 Εκπαίδευση- Έρευνα –Τεχνολογία

Μεθοδολογία

Το μάθημα θα έχει διαδραστική μορφή και θα περιλαμβάνει διαλέξεις, μελέτες περιπτώσεων από την τρέχουσα επικαιρότητα και βιωματικές ασκήσεις (παιχνίδια ρόλων, προσομοιώσεις)

Αξιολόγηση

Οι φοιτητές θα αξιολογηθούν με το πέρας του μαθήματος σε ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

59.Παθήσεις Παχέος Εντέρου και Πρωκτού

Κωδ. Μαθήματος: 500755

Υπεύθυνος Μαθήματος: Γ. Θεοδωρόπουλος Αν.Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό και Εαρινό 7,8,9,10,11,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: ημέρες και ώρες θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθήματος, χώρος Α΄ Προπαιδευτική Χειρουργική Κλινική ΕΚΠΑ, ΓΝΑ Ιπποκράτειο

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 6945463593

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου: georgetheo@med.uoa.gr

Διάρκεια μαθήματος: 6 ημέρες (Χ 5 διδακτικές ώρες/ημέρα)

Εισαγωγή

Η διευκρίνιση της παθογένειας σε επίπεδο βασικών επιστημών, η διαγνωστική προσπέλαση και η θεραπευτική στρατηγική των παθήσεων του κατώτερου

πεπτικού αναδεικνύονται ως πεδία με δυναμική και συνεχή εξέλιξη. Το γνωστικό αντικείμενο της Χειρουργικής του Παχέος Εντέρου και του Πρωκτού έχει ήδη καταξιωθεί διεθνώς και επέχει τη θέση αναγνωρισμένης εξειδίκευσης της Γενικής Χειρουργικής. Αν και στο υποχρεωτικό μάθημα της «ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ», οι φοιτητές αποκτούν γενικές γνώσεις που αφορούν σε ένα ευρύ φάσμα χειρουργικών παθήσεων του πεπτικού και των υπολοίπων συστημάτων του ανθρώπινου οργανισμού, η εκπαίδευση σε ειδικούς τομείς κοινών παθολογιών, όπως αυτές του κατώτερου πεπτικού μπορεί να εμπλουτιστεί περαιτέρω με την προσθήκη ενός σύγχρονου κατ' επιλογήν ειδικού μαθήματος

Στόχοι του μαθήματος

Στοχεύοντας καθαρά στην εκπαίδευση των φοιτητών των κλινικών ετών των σπουδών τους με βάση τα νεότερα και συνεχώς ανανεωμένα επιστημονικά δεδομένα το μάθημα αποσκοπεί στα παρακάτω:

- Να εξοικειωθεί ο φοιτητής με τις ανατομικές και φυσιολογικές ιδιαιτερότητες του παχέος εντέρου και του ορθοπρωκτικού σωλήνα
- Να εμβαθύνει στους μηχανισμούς των μηχανισμών που διέπουν την παθογένεια των ειδικών αυτών νόσων του πεπτικού
- Να ενισχύσει τις ικανότητες του φοιτητή στη λήψη σχετικού ιστορικού και στην υπόδειξη και ερμηνεία του κατάλληλου παρακλινικού ελέγχου
- Να μυηθεί ο φοιτητής στην ιατρική σκέψη που απαιτείται στη διαφορική διαγνωστική προσέλαση των παθήσεων του παχέος εντέρου και του πρωκτού
- Να αποκτήσει ικανοποιητική θεωρητική γνώση της παθογένειας καλοήθων και κακοήθων νόσων του κατώτερου πεπτικού
- Να αναγνωρίσει τους παθοφυσιολογικούς μηχανισμούς που διέπουν τις λειτουργικές διαταραχές του κατώτερου πεπτικού

νισμούς που διέπουν τις λειτουργικές διαταραχές του κατώτερου πεπτικού

- Να κατανοήσει τις θεραπευτικές στρατηγικές και τις βασικές αρχές αντιμετώπισης των νόσων με έμφαση στις χειρουργικές τεχνικές
- Να αποδεχθεί και να υποστηρίξει αργότερα, όταν θα λειτουργεί ως ιατρός, την παγκοσμίως εμφανή τάση για θεσμοθέτηση ομάδων πολυπαραγοντικής προσέγγισης και τη συνεργασία μεταξύ ειδικών, όπως αυτή εντερολόγων και χειρουργών για τον αρτιότερο σχεδιασμό των θεραπευτικών βημάτων
- Να εκτιμήσει την αξία της μετέπειτα εξειδίκευσης στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο, εφόσον το επιθυμεί.

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του μαθήματος θα αποτελείται από τις παρακάτω Ενότητες οι οποίες θα αντιστοιχούν σε μία ανά κάθε εκπαιδευτική ημέρα:

Εκπαιδευτική ενότητα 1: Αρχές ανατομίας και φυσιολογίας του παχέος εντέρου και του πρωκτού

Εκπαιδευτική ενότητα 2: Μοριακή βιολογία και παθολογική ανατομία των παθήσεων του παχέος εντέρου και του πρωκτού

Εκπαιδευτική ενότητα 3: Καλοήθεις παθήσεις παχέος εντέρου (εκκολπωματική νόσος, κολίτιδες εκτός φλεγμονωδών νόσων εντέρου, πρόπτωση ορθού)

Εκπαιδευτική ενότητα 4: Ιδιοπαθείς φλεγμονώδεις νόσοι του εντέρου

Εκπαιδευτική ενότητα 5: Κακοήθεις παθήσεις παχέος εντέρου: Κλινική αξιολόγηση, σταδιοποίηση, ογκολογικές θεραπείες

Εκπαιδευτική ενότητα 6: Κακοήθεις παθήσεις παχέος εντέρου: Χειρουργική θεραπεία

Αξιολόγηση φοιτητῶν

Η παρουσία όλων των φοιτητῶν θα εἶναι υποχρεωτική και αυτό θα διασφαλίζεται με έλεγχο στην αρχή και στο τέλος της κάθε εκπαιδευτικής ημέρας από τον υπεύθυνο Αναπληρωτὴ Καθηγητὴ Χειρουργικῆς Γεώργιο Θεοδωρόπουλο, ο οποίος εἶναι το μέλος ΔΕΠ που θα αναλάβει την εποπτεία της ομαλῆς και ολοκληρωμένης διδασκαλίας όλων των επιμέρους εκπαιδευτικῶν ενοτήτων.

Στο τέλος των προγραμματισμένων παρουσιάσεων θα λαμβάνουν χώρα εξετάσεις του τύπου των ερωτήσεων πολλαπλῆς επιλογῆς

Αξιολόγηση του μαθήματος

Μετά το τέλος των εξετάσεων παραδίδεται στους

φοιτητές έντυπα αξιολόγησης των διδασκόντων και του μαθήματος.

Μετά την αξιολόγηση από τους φοιτητές θα γίνεται μαθηματική ανάλυση των βαθμολογήσεων, και ὅλοι οι διδάσκοντες κατὰ μέσο ὄρο θα πρέπει να έχουν βαθμολογηθεῖ από τους φοιτητές με πᾶνω από 3. Επίσης σε κενό που θα παραμένει στο φύλλο αξιολόγησης οι φοιτητές θα καλούνται να γράψουν γενικά σχόλια για το μάθημα, από τα οποία θα αντανακλάται ο βαθμός ικανοποίησης από το μάθημα και το ποσοστό φοιτητῶν που θα το συνέστηναν σε άλλους προς επιλογὴν και παρακολούθηση.

Ε΄ ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ - ΠΑΙΔΙΟΥ

60. Ανάπτυξη και συμπεριφορά Παιδιού και Εφήβου -Εφηβιατρική

Κωδ. Μαθήματος: 500691

Υπεύθυνος μαθήματος: Φ.Μπακοπούλου, Επ. Καθηγήτρια και Π. Περβανίδου, Αν. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινά 3, 5, 7, 9, 11
Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα & Παρασκευή 15:00-18:00, Χωρέμειο Ερευνητικό Εργαστήριο, Α΄ Παιδιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών, Νοσοκομείο Παίδων «Η Αγία Σοφία»

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7473121, 210 7791464, 210 7467129, 210 7467130

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
fbacopoulou@med.uoa.gr
ppervanid@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Το συγκεκριμένο προτεινόμενο μάθημα βασίζεται στην ύλη των Αμερικανικών Προγραμμάτων Εξειδίκευσης για την «Αναπτυξιακή και Συμπεριφορική Παιδιατρική» (Fellowship for “Developmental & Behavioral Pediatrics”) και την «Εφηβική Ιατρική ή Εφηβιατρική» (ACGME Program Requirements for Graduate Medical Education in Adolescent Medicine) όπως διαμορφώθηκαν από την Αμερικανική Ακαδημία Παιδιατρικής (American Academy of Pediatrics) και το Αμερικανικό Συμβούλιο Πιστοποίησης Πτυχιούχων Ιατρικής (Accreditation Council for Graduate Medical Education ACGME) αντίστοιχα.

Το προτεινόμενο πρόγραμμα αποτελεί ακριβή και συμπυκνωμένη μορφή των Αμερικανικών προγραμ-

μάτων, καλύπτοντας το μεγαλύτερο μέρος της εκπαιδευτικής τους ύλης (τα αντίστοιχα Αμερικανικά εκπαιδευτικά προγράμματα είναι διαθέσιμα).

61. Γυναικολογική Ογκολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500441

Υπεύθυνος μαθήματος: Α. Ροδολάκης, Καθηγήτης

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 11

Ωράριο μαθημάτων:

15.00-19.30 (Δευτέρα, Τετάρτη και Πέμπτη), 15.00-17.15 (Τρίτη), 15.00-18.45 (Παρασκευή)

Τόπος διεξαγωγής: Αμφιθέατρο Νοσοκομείου «Αλεξάνδρα» (1ος όροφος)

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7770461

Γραμματεία Α' Μαιευτικής – Γυναικολογικής Κλινικής ΕΚΠΑ, Γ.Ν.Α. «Αλεξάνδρα»

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

arodolak@med.uoa.gr, adeptobgyn@yahoo.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Η Γυναικολογική Ογκολογία αποτελεί σήμερα επίσημη υποειδικότητα της Μαιευτικής – Γυναικολογίας. Αντικείμενο του μαθήματος είναι η προαγωγή της γνώσης πάνω σε θέματα διάγνωσης, πρόληψης και αντιμετώπισης των Γυναικολογικών κακοηθειών.

Οι εξελίξεις στον τομέα της έρευνας, χειρουργικής αντιμετώπισης αλλά και πρόληψης των θεμάτων αυτών είναι αλματώδης. Με την παρακολούθη-

ση του μαθήματος δίνεται η ευκαιρία στους συμμετέχοντες να αποκτήσουν συμπυκνωμένη γνώση στο αντικείμενο, από έμπειρους ειδικούς ιατρούς. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος αναλύονται τα εξής θέματα:

- Μέθοδοι πληθυσμιακού ελέγχου (screening) και πρόληψη γυναικολογικών καρκίνων
- Διάγνωση και αντιμετώπιση Ca τραχήλου μήτρας
- Διάγνωση και αντιμετώπιση Ca ενδομητρίου
- Διάγνωση και αντιμετώπιση Ca ωοθηκών
- Διάγνωση και αντιμετώπιση Ca αιδοίου
- Καρκίνος μαστού – Διαγνωστική και θεραπευτική προσέγγιση
- Βασικές αρχές χειρουργικής ογκολογίας
- Νεότερες χειρουργικές εξελίξεις – Λαπαροσκοπική χειρουργική στο γυναικολογικό καρκίνο
- Χημειοθεραπεία στον Γυναικολογικό καρκίνο
- Ακτινοθεραπεία στον Γυναικολογικό καρκίνο
- Διατήρηση γονιμότητας σε γυναίκες με γυναικολογικό καρκίνο

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 26 ΩΡΩΝ (1 Ώρα για κάθε διάλεξη)

1A	• Η επίδραση των Πρώιμων Εμπειριών και του Στρες στον Αναπτυσσόμενο Εγκέφαλο.
1B	• Θεωρίες για την Ανάπτυξη της Συμπεριφοράς - Βιολογικοί Μηχανισμοί.
2A	• Στάδια & Ορόσημα της Τυπικής Ανάπτυξης: Ανίχνευση Αναπτυξιακών & Συμπεριφορικών Διαταραχών στην Πρωτοβάθμια Υγεία.
2B	• Δυναμική της Οικογένειας και Συμπεριφορά του Εφήβου - Αποτελεσματικές Μέθοδοι Ανατροφής και Δόμησης Ψυχικής Ανθεκτικότητας στο Παιδί και τον Έφηβο.
3A	• Υπηρεσίες Υγείας Φιλικές προς τους Εφήβους - Πρωτόκολλα Προληπτικής Ιατρικής και Ιατρική Συνέντευξη των Εφήβων.
3B	• Αύξηση και Ανάπτυξη του Εφήβου - Διαταραχές της Αύξησης και της Ενήβωσης.
4A	• Οξεία και Χρόνια Νοσήματα της Εφηβικής ηλικίας.
4B	• Αναπτυξιακά & Συμπεριφορικά Προβλήματα Σχετιζόμενα με Χρόνιες Καταστάσεις (Γενετικά και/ή Χρόνια Νοσήματα).
5A	• Διαταραχές στην Πρόσληψη Τροφής.
5B	• Διατροφικές διαταραχές, Μεταβολικό Σύνδρομο & Σακχαρώδης διαβήτης τύπου II.
6A	• Λόγος και Νοημοσύνη: Μέθοδοι Αξιολόγησης & Διαταραχές (Γλωσσικές Διαταραχές, Νοητική Υστέρηση, Υψηλή Νοημοσύνη, Χαρισματικότητα).
6B	• Εφηβική Σεξουαλικότητα, Σεξουαλική Ταυτότητα και Σεξουαλικά Προβλήματα.

7A	• Διαταραχές στο Φάσμα του Αυτισμού (ΔΑΦ).
7B	• Εφηβική Γυναικολογία.
8A	• Σχολικές και Μαθησιακές Δυσκολίες - Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ) και άλλες που επηρεάζουν την Εκπαίδευση.
8B	• Εφηβική Ανδρολογία.
9A	• Εσωτερικευόμενα προβλήματα (άγχος, κατάθλιψη, σωματοποίηση).
9B	• Εξωτερικευόμενα προβλήματα (επιθετικότητα, διαταραχές εναντίωσης, διαγωγής).
10A	• Ριψοκίνδυνες Συμπεριφορές - Χρήση και Κατάχρηση Ουσιών στην Εφηβεία.
10B	• Διαγνωστική Κατάταξη των Διαταραχών Νοητικής & Ψυχικής Υγείας στα Βρέφη και Μικρά Νήπια (0-3 χρονών).
11A	• Εφηβική Εγκυμοσύνη και Αντισύλληψη.
11B	• Κίνδυνοι Σχετιζόμενοι με Προωρότητα & Υπολειπόμενη Ενδομήτρια Αύξηση.
12A	• Κακοποίηση και Παραμέληση.
12B	• Σεξουαλικά Μεταδιδόμενες Λοιμώξεις.
13A	• Στρατηγικές Πρώιμης Παρέμβασης.
13B	• Επίδραση Διαδικτύου, Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης στους Εφήβους.

Τρόποι αξιολόγησης/εξέτασης:

Υποχρεωτική παρουσία των φοιτητών στο 50% των διαλέξεων (6 παρουσίες).

Γραπτές εξετάσεις με 100 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής.

Κατά τη διάρκεια του μαθήματος θα συζητηθούν και θα απαντηθούν περί τις 150 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής εκ των οποίων θα προκύψουν οι 100 ερωτήσεις που θα περιλαμβάνονται στις εξετάσεις.

Οι διαλέξεις θα αναρτηθούν στο e-class.

Η τράπεζα θεμάτων θα αναρτηθεί στο e-class μετά τη λήξη των διαλέξεων.

62. Γενετική του ανθρώπου: Κλινική και Εργαστηριακή Προσέγγιση

Κωδ. Μαθήματος: 500680

Υπεύθυνος μαθήματος: Ι.-Ρ. Συνοδινού, Καθηγήτρια
Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6, 8, 10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τετάρτη και Πέμπτη 16.00-17.30, στο Αμφιθέατρο του Χωρεμεί-

ου Ερευνητικού Εργαστηρίου στο Νοσοκομείο Παίδων «Η Αγία Σοφία»

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7795553

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
dbellou@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Η γενετική στην πρόληψη και διάγνωση γενετικών νοσημάτων, χρωμοσωμικά νοσήματα (κλινική εικόνα και κλασικές μεθοδολογικές μελέτες), εφαρμογή νέων τεχνολογιών στην κλινική πράξη γενετικών νοσημάτων (array-CGH, Next Generation Sequencing), κλινική και διαγνωστική προσέγγιση του ασθενούς με δυσμορφολογίες- σύνδρομα, μονογονιδιακά νοσήματα-το παράδειγμα της Μεσογειακής αναιμίας, μονογονιδιακά νοσήματα-το παράδειγμα της Ινοκυστικής Νόσου, πολυπαραγοντικά νοσήματα-το παράδειγμα των καρδιαγγειακών νοσημάτων, γενετική βάση του καρκίνου, η σημασία του γενετικού ελέγχου στα νευρομυϊκά νοσήματα, οι δυνατότητες της Προγεννητικής και Προεμφυτευτικής Γενετικής Διάγνωσης, ο ρόλος της γενετικής συμβουλευτικής σε ασθενείς με γενετικά νοσήματα-συγγενείς ανωμαλίες. Το μάθημα περιλαμβάνει και εργαστηριακή άσκηση σε βασικούς τομείς της Κλινικής Γενετικής.

63. Εμβρυομητρική και Περιγεννητική Ιατρική

Κωδ. Μαθήματος: 500586

Υπεύθυνος μαθήματος: Γ. Δασκαλάκης, Αν. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα - Παρασκευή, Γ.Ν.Α. "Αλεξάνδρα" (1ος όροφος)

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107770461

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: gdaskalakis@med.uoa.gr, adeptobgyn@yahoo.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

- Υπέρηχοι στη Μαιευτική
- Συγγενείς Ανωμαλίες Διαπλάσεως
- Screening στο 1ο και 2ο τρίμηνο

- Επεμβάσεις Προγεννητικού Ελέγχου
- Παθολογία Κύησης
- Ηλεκτρονική Παρακολούθηση του εμβρύου
- Αρχές Γενετικής
- Αντιμετώπιση του νεογνού στην κύηση υψηλού κινδύνου
- Αρχές Περιγεννητικής Παθολογοανατομίας

64. Παιδιατρική Αιματολογία - Ογκολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500686

Υπεύθυνος Μαθήματος: Α. Καττάμης Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τρίτη και Πέμπτη 14,30-17,00 μ.μ., Χωρέμειο Ερευνητικό Εργαστήριο (Αμφιθέατρο), Νοσοκομείο Παίδων Αγία Σοφία

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107467129

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου: ankatt@med.uoa.gr

Περιεχόμενα Μαθήματος:

Το εκπαιδευτικό αντικείμενο στην Παιδιατρική Αιματολογία – Ογκολογία αφορά την εισαγωγή στην τρόπο διερεύνησης, αντιμετώπισης και παρακολούθησης παιδιών και εφήβων με αιματολογικά ή ογκολογικά νοσήματα. Η εκπαίδευση είναι διαδραστική και περιλαμβάνει συζήτηση επί περιστατικών και κλινική επίσκεψη. Το πρόγραμμα εκπαίδευσης περιλαμβάνει:

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Εισαγωγή

- Η Φυσιολογική Αιμοποίηση
- Βασικές εργαστηριακές αιματολογικές εκτιμήσεις (γενική αίματος, μορφολογία περιφερικού αίματος και μυελικού επιχρίσματος, κ.λ.π.)
- Αρχές μοριακής ανάλυσης/Επίσκεψη στο εργαστήριο

ΕΝΟΤΗΤΑ 2:

- Επιδημιολογία του καρκίνου στο παιδί και τον έφηβο
- Παθογενετικοί μηχανισμοί και σύνδρομα προδιάθεσης του καρκίνου
- Αρχές κλασσικής θεραπείας νεοπλασματικών νοσημάτων

ΕΝΟΤΗΤΑ 3:

- Νεοπλασματικά νοσήματα (διάγνωση, παρακολούθηση, αρχές αντιμετώπισης) Λευχαιμία
- Όγκοι Κεντρικού Νευρικού Συστήματος
- Συμπαγείς Όγκοι

ΕΝΟΤΗΤΑ 4:

- Σύνδρομα μυελικής ανεπάρκειας
- Αναιμία στο παιδί (Ταξινόμηση, διάγνωση, αντιμετώπιση)

ΕΝΟΤΗΤΑ 5:

- Σιδηροπενική αναιμία και Αιμοσφαιρινοπάθειες

ΕΝΟΤΗΤΑ 6:

- Νεώτερες Θεραπείες Αιχμής/Ιατρική Ακριβείας
- Αρχές Μεταμόσχευσης μυελού των οστών/ Επίσκεψη στο Εργαστήριο

65. Παιδιατρική Νευρολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500717

Υπεύθυνος Μαθήματος: Α. Ντινόπουλος, Αν. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τρίτη και Πέμπτη 15:00-18:00 (4-6 εβδομάδες) Νοσοκομείο «Αττικόν»

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2105832228 (γραμματεία), 2105831269

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου: antinop@med.uoa.gr

Σκοπός μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η εκπαίδευση και προετοιμασία των φοιτητών σε θέματα Παιδονευρολογίας, που αποτελεί μια από τις εξειδικεύσεις της Παιδιατρικής. Τα νοσήματα του κεντρικού και περιφερικού νευρικού συστήματος είναι συχνά, καλύπτουν ευρύ φάσμα περιστατικών που καλείται καθημερινά να αντιμετωπίσει ο γιατρός που ασκεί πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια φροντίδα υγείας στα παιδιά και αποτελούν το 10% των εισαγωγών στο νοσοκομείο.

Οι εκπαιδευτικοί στόχοι περιλαμβάνουν την παροχή του απαραίτητου θεωρητικού υπόβαθρου στους φοιτητές μας με σκοπό την ικανότητα αναγνώρισης και διαφοροδιάγνωσης των παιδονευρολογικών νοσημάτων, την εκπαίδευση στον αναγκαίο εργαστηριακό, απεικονιστικό και νευροφυσιολογικό έλεγχο και την εξοικίωσή τους με πρωτόκολλα αντιμετώπισης, τόσο σε επείγουσα, όσο και σε χρόνια βάση.

Πρόγραμμα μαθημάτων

Στο αντικείμενο του μαθήματος περιλαμβάνονται σειρά θεμάτων που αφορούν την νευροανατομία, εμβρυογένεση και φυσιολογία του νευρικού συστήματος, την προσέγγιση της παθολογίας των νευρολογικών νοσημάτων σε κλινικό, παρακλινικό και εργαστηριακό επίπεδο, καθώς και την αντιμετώπιση.

Περιεχόμενα μαθήματος

1ο Μάθημα Παιδονευρολογία - Αναπτυξιακή Παιδιατρική (4 ώρες) [Ανάπτυξη, εξέταση]

- Ανάπτυξη και οργάνωση του ΚΝΣ
- Νευρολογική εξέταση

- Ανάπτυξη
- Αναπτυξιακά Ορόσημα
- 2° Μάθημα παιδονευρολογίας (4 ώρες) [παροξυσμικά φαινόμενα - Παρακλινικός έλεγχος]**
  - Επιληψία-Νευροφυσιολογία
  - Status Epilepticus
  - Κεφαλαλγία
  - Νευροαπεικονιστικός έλεγχος
  - Νευρογενετικός έλεγχος
- 3° Μάθημα αναπτυξιακής παιδιατρικής (6 ώρες)**
  - Φάσμα Αυτισμού
  - Διαταραχές Συμπεριφοράς
    - i. ΔΕΠΥ
    - ii. Δύσκολο Παιδί
  - Αναπτυξιακές διαταραχές
    - i. Το αδέξιο παιδί
    - ii. Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες
  - Χαρισματικό παιδί
- 4° Μάθημα παιδονευρολογίας (4 ώρες) [φλεγμονώδη - ύπνος - εγκεφαλική παράλυση]**
  - Φλεγμονώδη νοσήματα του ΚΝΣ
  - Αυτοάνοσες εγκεφαλίτιδες
  - Νευρολογία και ύπνος
  - Εγκεφαλική παράλυση-Αποκατάσταση
- 5° Μάθημα παιδονευροχειρουργική (3 ώρες)**
  - Διαταραχές κρανίου
  - Όγκοι του εγκεφάλου
  - Λειτουργική Νευροχειρουργική
- 6° Μάθημα παιδονευρολογίας (4 ώρες) [Νευρογενική]**
  - Νευρογενετικά/Νευρομεταβολικά νοσήματα
  - Νευροδερματικά νοσήματα
  - Νευρομυϊκά
  - Λευκοδυστροφίες

66. Παιδιατρική Πνευμονολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500699

Υπεύθυνος μαθήματος: Κ. Δούρος, Αν. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Θα ανακοινωθούν από τα μέλη ΔΕΠ του μαθήματος σε χώρους του Νοσοκομείου Παιδών "Η Αγία Σοφία".

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-5832228,

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
kostasdouros@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος είναι η ενημέρωση των φοιτητών σε θέματα Παιδιατρικής Πνευμονολογίας (Παιδοπνευμονολογίας) που αποτελεί μία από τις εξειδικεύσεις της Παιδιατρικής. Τα νοσήματα του αναπνευστικού είναι συχνά και έκδηλώνονται σε ευρύ φάσμα παιδιατρικών ασθενών. Είναι νοσήματα τα οποία καλείται να αντιμετωπίσει ο γιατρός σε επίπεδο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας φροντίδας υγείας στα παιδιά καθημερινά. Επιπλέον όμως, είναι νοσήματα που συγκεφαλαιώνουν ιδιαίτερη επιστημονική γνώση έστω και αν δεν είναι καθημερινά.

Στο αντικείμενο του μαθήματος περιλαμβάνεται σειρά θεμάτων που αφορούν σε βασικές γνώσεις παιδοπνευμονολογίας, όπως είναι η φυσική εξέταση του αναπνευστικού, οι λειτουργικές δοκιμασίες των πνευμόνων, η απεικόνιση των πνευμόνων και η θεραπεία με εισπνοές. Επίσης περιλαμβάνονται μαθήματα με ειδικότερα νοσήματα, όπως είναι οι λοιμώξεις του αναπνευστικού (βρογχιολίτιδα, λαρυγγίτιδα, πνευμονία), το άσθμα και άλλες αλλεργίες στα παιδιά, η κυστική ίνωση, η πρωτοπαθής δυσκινησία των κροσσών, η χρόνια πνευμονική νόσος της προωρότητας, οι διαταραχές της αναπνοής στον ύπνο και άλλα.

Προκειμένου να μεγιστοποιηθεί το όφελος από την παρακολούθηση του μαθήματος δίνεται έμφαση στη μεταφορά των θεωρητικών γνώσεων στην κλινική πράξη και γιαυτό η διδασκαλία περιλαμβάνει πέραν του θεωρητικού, και πρακτικό μέρος με

κλινικά φροντιστήρια. Η εξέταση γίνεται με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής.

67. Παιδική και Εφηβική Γυναικολογία και Οικογενειακός Προγραμματισμός

Κωδ. Μαθήματος: 500587

Υπεύθυνοι μαθήματος: Ν. Σαλάκος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τρίτη και Τετάρτη, αμφιθέατρο “Αρεταίειου” Νοσοκομείου (όπως ορίζεται από το πρόγραμμα του μαθήματος).

Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7286353, 210-7286282, 210-7233330

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

nsalakos@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

- I. Ιστορική Αναδρομή Παιδικής-Εφηβικής Γυναικολογίας
- II. Εμβρυολογία του γεννητικού συστήματος
- III. Διαφοροποίηση του φύλου-Προγεννητικός έλεγχος
- IV. Ανατομία του γεννητικού συστήματος στο κορίτσι
- V. Ειδικά χαρακτηριστικά του γεννητικού συστήματος στο κορίτσι
- VI. Φυσιολογική ανάπτυξη στην εφηβεία
- VII. Διατροφή και διαταραχές του σωματικού βάρους
- VIII. Δευτερεύοντα χαρακτηριστικά του φύλου
- IX. Ενδοκρινολογία της ανάπτυξης στην παιδική και εφηβική ηλικία
- X. Νευροενδοκρινολογία της εφηβείας
- XI. Ιστορικό και γυναικολογική εξέταση
- XII. Ενδοσκοπικές και απεικονιστικές Μέθοδοι
- XIII. Χαμηλό ανάστημα (αιτιολογία-αντιμετώπιση)
- XIV. Διαταραχές της ήβης

- XV. Μοριακή βιολογία και θέματα γενετικής
- XVI. Διαταραχές του φύλου
- XVII. Υπογοναδισμός και πρόωγη εμμηνόπαυση
- XVIII. Ανδρογόνα και εφηβεία
- XIX. Αιμορραγίες κόλπου και μήτρας
- XX. Πυελικό άλγος και Δυσμηνόρροια
- XXI. Συγγενείς ανωμαλίες του γεννητικού συστήματος στην εφηβεία
- XXII. Ενδομητρίωση στη νεαρή ηλικία
- XXIII. Αιδοιοκολπίτιδες στη νεαρή ηλικία
- XXIV. Παθολογία του αιδοίου
- XXV. Ογκολογία
- XXVI. Παθήσεις του μαστού στη νεαρή ηλικία
- XXVII. Μαιευτική στην εφηβεία
- XXVIII. Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα
- XXIX. Οικογενειακός προγραμματισμός και αντισύληψη στη νεαρή ηλικία
- XXX. Ψυχολογική ανάπτυξη του εφήβου και ψυχοπαθολογία της εφηβικής ηλικίας
- XXXI. Προσδιορισμός ορμονών στη γυναικολογία της νεαρής ηλικίας
- XXXII. Φάρμακα στη γυναικολογία και μαιευτική της νεαρής ηλικίας

68. Αλλεργιολογία Ενηλίκων και Παιδιών

Κωδ. Μαθήματος: 500537

Υπεύθυνη μαθήματος: Ν. Παπαδόπουλος, Καθηγήτριας

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 5, 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα και Τετάρτη. Ώρα έναρξης 15.00.

Μονάδα Αλλεργιολογίας και Κλινικής Ανοσολογίας Β' ΠΠΚ Νοσοκομείο “Π&Α” Κυριακού.

Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7776964

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
nikrap@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

- Βασικές αρχές Αλλεργιολογίας - Αλλεργιολογικό Ιστορικό.
- Βασικές αρχές Αλλεργιολογικών νοσημάτων
  - α. Τροφική Αλλεργία
  - β. Δερματικές αλλεργίες - Ατοπική Δερματίτιδα
  - γ. Φαρμακευτική Αλλεργία
  - δ. Αναπνευστική αλλεργία
  - ε. Επίδειξη βασικών τεχνικών στην Αλλεργιολογία και αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών

Η διδασκαλία θα γίνεται με επίδειξη video-hands on και πρακτικές οδηγίες επί περιστατικών

Στο πέρας του προγράμματος των μαθημάτων οι φοιτητές θα απαντήσουν σε ερωτήσεις (προφορική εξέταση)

69. Ουρογυναικολογία - Επανορθωτική χειρουργική πυελικού εδάφους

Κωδ. Μαθήματος: 500758

Υπεύθυνος μαθήματος: Αν. Καθηγητής Στ. Αθανασίου

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται:

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2132162632

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:
urogynalexandra@gmail.com

Σκοπός του μαθήματος

Η Ουρογυναικολογία αποτελεί μια από τις αναγνωρισμένες υποειδικότητες της Μαιευτικής-Γυναικολογίας. Στο πλαίσιο της Ουρογυναικολογίας συμπερι-

λαμβάνονται προβλήματα που σχετίζονται με δυσλειτουργία του πυελικού εδάφους και του κατωτέρου ουροποιητικού όπως η ακράτεια ούρων, οι διαταραχές ούρησης, η πρόπτωση πυελικών οργάνων, ο χρόνιος πυελικός πόνος και η σεξουαλική δυσλειτουργία, δυσμορφία έξω γεννητικών οργάνων.

Σκοπός του μαθήματος είναι η παροχή γνώσεων που αφορούν στην κλινική εξέταση και τη διαγνωστική διερεύνηση των γυναικών με διαταραχές του πυελικού εδάφους. Στους φοιτητές θα δίδεται η ευκαιρία να παρακολουθήσουν εκπαιδευτικά video χειρουργικών κολπικών και λαπαροσκοπικών τεχνικών, ενώ έμφαση δίδεται και στην παρουσίαση νέων πρωτοποριακών μεθόδων όπως στη χρήση Laser, Botox, PRP και υαλουρονικού οξέως.

Απευθύνεται κυρίως σε φοιτητές που ενδιαφέρονται να ακολουθήσουν επαγγελματική πορεία στη Μαιευτική-Γυναικολογία, στην Ουρολογία, στην Πλαστική Χειρουργική, στη Γενική Χειρουργική, στη Γενική Ιατρική και στη Φυσιολογική.

Περιεχόμενα του μαθήματος

- Ορισμοί και εκτίμηση γυναικών με διαταραχές πυελικού εδάφους
- Χειρουργική ανατομία διαταραχών πυελικού εδάφους
- Ουροδυναμικός έλεγχος
- Πυελικό υπερηχογράφημα
- Χειρουργικές τεχνικές αποκατάστασης της ακράτειας ούρων
- Φαρμακευτική θεραπεία ακράτειας ούρων
- Χειρουργικές τεχνικές αποκατάστασης της πρόπτωσης πυελικών οργάνων
- Κοσμητική χειρουργική γεννητικών οργάνων
- Ουρογεννητικό σύνδρομο της εμμηνόπαυσης
- Κακώσεις περινέου κατά τον τοκετό
- Εγκυμοσύνη και πυελικό έδαφος
- Σεξουαλική δυσλειτουργία
- Υποτροπιάζουσες ουρολοιμώξεις

- Χρήση νέων τεχνικών (Laser, PRP, Υαλουρονικό οξύ, Botox) στην αντιμετώπιση των διαταραχών πυελικού εδάφους

Εξετάσεις

Με το πέρας των μαθημάτων, οι φοιτητές θα εξετάζονται με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής. Οι ερωτήσεις θα προέρχονται από μία ευρύτερη «τράπεζα θεμάτων» που θα δίδεται στους φοιτητές. Για τη συμμετοχή στις εξετάσεις αποτελεί προϋπόθεση οι φοιτητές να έχουν παρακολουθήσει το 70% των μαθημάτων.

70. Αναπαραγωγική Ιατρική –Υπογονιμότητα-Τεχνικές Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής
Κωδ. Μαθήματος: 500579

Υπεύθυνος μαθήματος Αν. Καθηγητής Χ. Συριστατίδης

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 12

Ημέρες και ώρες που διδάσκεται:

Αρ. Τηλεφώνου Επικοινωνίας: 210-7286553,
6932294994

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:
csyristat@med.uoa.gr

Περιεχόμενο/Στόχοι μαθήματος

Το νέο κατ' επιλογήν μάθημα «Αναπαραγωγική Ιατρική –Υπογονιμότητα-Τεχνικές Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής» αφορά ένα σύγχρονο και ταχύτατα εξελισσόμενο πεδίο της Ιατρικής Επιστήμης, ως συγκεκρισμός της αυξημένης ζήτησης και προηγμένης γνώσης και τεχνολογίας στην προσέγγιση και αντιμετώπιση της υπογονιμότητας και των τεχνικών υποβοήθησης της Ανθρώπινης Αναπαραγωγής.

Η Υπογονιμότητα σηματοδοτεί ένα καίριο ιατρικό φαινόμενο – σήμερα θεωρείται “νόσος” - που μπορεί εν μέρει να αποδοθεί στη διάρθρωση και λειτουργία της σύγχρονης κοινωνίας και τις σχετιζόμενες σημαντικότερες συνέπειες σε διαπρωπικό και επαγγελματικό επίπεδο, αλλά κυρίως στην ανατομία, φυσιολογία και πιθανή παθολογία του γυναικείου και ανδρικού αναπαραγωγικού συστήματος με την συχνή συνεπικουρία του ενδοκρινολογικού συστήματος. Άλλοι παράγοντες που μπορούν να οδηγήσουν στη νόσο περιλαμβάνουν αυτοάνοσα, γενετικά νοσήματα και χρωμοσωμικές ανωμαλίες, αλλά και ιογενή νοσήματα, όπου παρουσιάζεται η υπογονιμότητα ως επιπλοκή, αποτέλεσμα τραύματος και διαταραχές της αναπαραγωγικής λειτουργίας σε μοριακό επίπεδο. Σε πολλές μάλιστα περιπτώσεις η νόσος δε δύναται να αποδοθεί σε κάποιο συγκεκριμένο ή γνωστό παράγοντα.

Οι εκπαιδευτικοί στόχοι των προπτυχιακών σπουδών του ΕΚΠΑ, όπως η ιατρική γνώση, η φροντίδα του ασθενούς, ο επαγγελματισμός και οι επικοινωνιακές δεξιότητες των φοιτητών, συνδέονται άμεσα με το συγκεκριμένο μάθημα. Έτσι, μέσω της διδασκαλίας του μαθήματος «Αναπαραγωγική Ιατρική - Υπογονιμότητα – Τεχνικές Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής», ο μελλοντικός Ιατρός θα έχει την δυνατότητα να εξοικειωθεί με την ανατομία, φυσιολογία και λειτουργία του γυναικείου και ανδρικού αναπαραγωγικού συστήματος, να συσχετίσει άλλες και πιθανότατα γνώριμες παθολογικές καταστάσεις με την “πρόκληση” της υπογονιμότητας και σημαντικότερα θα έχει την ευκαιρία να γνωρίσει και να εκπαιδευτεί στην ιατρική διαχείρισή της, μέσω της εκπαίδευσής του στα στάδια διερεύνησης και διάγνωσης, στη σωστή συμβουλευτική του ασθενούς/ασθενών, ώστε να επιλεγεί η καταλληλότερη ιατρική προσέγγιση, σεβόμενος τις ανάγκες, τις προσδοκίες, την κοινωνικο-οικονομική κατάσταση, αλλά και τις πάγιες οικογενειακές και θρησκευτικές πε-

ποιθήσεις του υπογόνιμου ζευγαριού. Επιπλέον θα έχει τη δυνατότητα να κατανοήσει ενδελεχώς τα πρωτόκολλα ιατρικής υποβοήθησης του ασθενούς που εκτείνονται από φαρμακευτική ή/και παρεμβατική αντιμετώπιση για την επίλυση των τυχόν παθολογικών καταστάσεων, με τη χρήση μεθόδων ελάχιστα επεμβατικής χειρουργικής, όπως για παράδειγμα της υστεροσκόπησης και λαπαροσκόπησης, έως τη διενέργεια σπερματέγχυσης, λήψης ωαρίων μετά ή όχι από ωοθηκική διέγερση και τη διενέργεια εξωσωματικής γονιμοποίησης, ενώ από εργαστηριακής άποψης θα έχει την ευκαιρία να γνωρίσει

τις τεχνικές λήψης και επεξεργασίας γαμετών, τη γονιμοποίηση των ωαρίων μέσω της συμβατικής *in vitro* γονιμοποίησης ή μικρογονιμοποίησης, αλλά και τις διαδικασίες κρυοσυντήρησης γαμετών και εμβρύων έως το στάδιο της εμβρυομεταφοράς. Επιπλέον θα του δοθούν οι βασικές αρχές και τεχνικές που σχετίζονται με τη χειρουργική αντιμετώπιση συχνών παθολογικών καταστάσεων, όπως για παράδειγμα της ενδομητρίωσης, των ινομυωμάτων και πολυπόδων, ή ωοθηκικών κύστεων και ενδομητρικών συμφύσεων που σχετίζονται με την υπογονιμότητα.

71. Εισαγωγή στην Κλινική Νευροανοσολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500704

Υπεύθυνος μαθήματος: Κ. Βουμβουράκης, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 2, 4, 6, 8, 10, 12

Ημέρες και ώροι που διδάσκεται: Τρίτη 17.30-19.00 στο Αιγινήτειο Νοσοκομείο

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2105832472, 2105832468

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
msoutpatient.attikon@gmail.com

Περιεχόμενα μαθήματος

Τα νευροανοσολογικά νοσήματα αποτελούν σημαντικό μέρος των νοσημάτων που νοσηλεύουμε στην κλινική. Η ανοσολογική θεραπευτική αποτελεί έναν ταχύτατα αναπτυσσόμενο κλάδο, η κατανόηση του οποίου απαιτεί ένα καλά θεμελιωμένο υπόβαθρο γνώσεων. Σκοπό του προτεινομένου κατ' επιλογήν μαθήματος είναι:

1. Η κατανόηση των βασικών ανοσολογικών μηχανισμών που σχετίζονται με την παθογένεση των μείζονων νοσημάτων της νευροανοσολογίας (ΣΚΠ, ανοσολογικές νευροπάθειες, μυασθένεια gravis, παρανεοπλασματικά νοσήματα, φλεγμονώδεις μυοπάθειες).
2. Η ενσωμάτωση των γνώσεων αυτών στην διδασκαλία της θεραπευτικής. Σημαντικό μέρος της ανοσολογικής θεραπευτικής ξεκινά από την νευρολογία, όπως χρήσις ορισμένων μονοκλωνικών αντισωμάτων (natalizumab) ή νέες κατηγορίες φαρμάκων (S1P Receptor agonists).

Υφίσταται μεταφορά θεραπειών από την αιματολογία (rituximab, alemtuzumab) ή από ρευματολογία και ογκολογία (χρήσις κυτταροστατικών, PLX).

Η διδασκαλία και προσέγγιση των ανωτέρω θεμάτων, που αποτελούν μεγάλο τμήμα της καθημερινής πρακτικής στη νευρολογική κλινική, συμβάλλει στη σύνδεση της νευρολογίας με το βασικό κορμό της εσωτερικής παθολογίας, ενώ αξιοποιείται ταυτόχρονα η γνώσις και εμπειρία μελών του ΔΕΠ που ασκούν το γνωστικό αυτό αντικείμενο.

Πρόγραμμα μαθήματος

1. Εισαγωγή (ο ρόλος των αντισωμάτων στο νευρολογικό σύστημα).
2. Εισαγωγή (ο ρόλος των T cell στο νευρολογικό σύστημα).
3. Ανοσολογικές νευροπάθειες (νοσήματα εξ αυτοαντισωμάτων [anti-MAG, anti-GM1, anti-GQ1b, anti-GD1a, anti-Sulfatide, anti-GD1B, anti-SGPG]).
4. GBS και CIDP.
5. ΣΚΠ παθογένεια.
6. ΣΚΠ εισαγωγή στη θεραπευτική.
7. Αυτοάνοσες εγκεφαλίτιδες.
8. Μυασθένεια Gravis.
9. Αυτοάνοσες μυοπάθειες.
10. Ο ρόλος των κυτοκινών στο νευρολογικό σύστημα.
11. Εισαγωγή στη θεραπευτική: DMT νοσοτροποποιητικές θεραπείες.
12. Εισαγωγή στη θεραπευτική: ανοσοκατασταλτικοί παράγοντες, θεραπευτικοί αλγόριθμοι.

72. Νευροεπιστήμες της Συμπεριφοράς και Γενετική των Ψυχιατρικών Διαταραχών

Κωδ. Μαθήματος: 500643

Υπεύθυνος μαθήματος: Ν. Σμυρνής, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: εαρινό 2, 4, 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Αμφιθέατρο Διο­νυ­σίου και Ελένης Αιγινήτου “ΚΩΣΤΗΣ ΣΤΕΦΑΝΗΣ” (1ος όροφος Αιγινήτειου Νοσοκομείου). Οι ημέρες και ώρες θα ανακοινωθούν από το ΔΕΠ του μαθή­ματος.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-5832426

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
rampsyclin@attikonhospital.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Στο συγκεκριμένο κατ' επιλογήν μάθημα, στόχος εί­ναι η μελέτη της σχέσης της ανθρώπινης συμπε­ρι­φοράς με τις εγκεφαλικές λειτουργίες. Πώς δηλα­δή η ανθρώπινη συμπεριφορά ως μηχανισμός προ­σαρμογής, επιβίωσης και διαιώνισης του ανθρώπι­νου είδους είναι αθροιστικό αποτέλεσμα συγκεκρι­μένων λειτουργιών του εγκεφάλου. Αναλυτικότερα, στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη και περιγρα­φή της λειτουργίας εγκεφαλικών σχηματισμών, νευ­ρωνικών δικτύων, νευρομεταβιβαστών, υποδοχέων, κυτταρικών μηνυμάτων, γονιδιακών σχηματισμών, γονιδιακών προϊόντων σε αντιγραφικό και μεταφρα­στικό επίπεδο, που να σχετίζονται με την εκδήλωση της ανθρώπινης συμπεριφοράς, αλλά και με ειδικές ψυχικές λειτουργίες όπως για παράδειγμα τη μνή­μη, το συναίσθημα, την αντίληψη κλπ. και που φαί­νεται να αποτελούν ιδιαίτερα συμπεριφορικά χαρα­κτηριστικά, τόσο σε φυσιολογικό επίπεδο, όσο και σε παθοφυσιολογικό και συνεπώς ψυχοπαθολογικό επίπεδο και επομένως σε πλαίσια ειδικών ψυχικών διαταραχών.

- Φυλογενετική και εξελικτική διαφοροποίηση της ανθρώπινης συμπεριφοράς
- Το νευροβιολογικό υπόστρωμα της συμπερι­φοράς
- Νευρομεταβιβαστικά συστήματα/μηχανισμοί πλα­στικότητας του εγκεφάλου και συμπεριφορά
- Νευροχημική βάση των ψυχικών διαταραχών
- Ο ρόλος των γονιδίων στην ανάπτυξη/γήρανση του εγκεφάλου και την αιτιοπαθογένεια των ψυχικών διαταραχών
- Ανώτερες νοητικές λειτουργίες και συναίσθημα: Συμβολή των νευροεπιστημών
- Συμβολή της λειτουργικής νευροανατομίας και των απεικονιστικών τεχνικών στη μελέτη των ψυ­χικών διαταραχών
- Συμβολή των νευροεπιστημών στην κατανόηση των διαταραχών πρόσληψης τροφής και της αυ­τοκατατροφικής-βίαιης συμπεριφοράς
- Ψυχοφυσιολογία εγρήγορσης/ύπνου και συν­ακόλουθη προσέγγιση των ψυχικών διατα­ραχών
- Συμμετοχή βιολογικών παραγόντων στην αιτιοπα­θογένεια της ουσιοεξάρτησης

73. Εισαγωγή στη Νευροψυχολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500719

Υπεύθυνος μαθήματος: Κ. Πόταγας, Αν. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 4, 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Ένα διδακτικό δώρο ανά εβδομάδα στο Ανφιθέατρο του Αιγινή­τειου Νοσοκομείου (13 μαθήματα των 2 ωρών - σύ­νολο 26 ώρες).

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107289298, 2107289405

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
cpotagas@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Σκοποί του μαθήματος: Η εξοικείωση των φοιτητῶν της Ιατρικῆς με τις υπάρχουσες γνώσεις για τη λειτουργία του εγκεφάλου σε σχέση με τις νοητικές λειτουργίες.

Κριτική εισαγωγή στις κλινικές και ερευνητικές προσπάθειες κατανόησης του τρόπου με τον οποίο ο εγκέφαλος παράγει νόηση και συνείδηση. Εισαγωγή στον ερευνητικό τρόπο του σκέπτεσθαι μέσα από το παράδειγμα της έρευνας του εγκεφάλου. Ανάδειξη των μεθοδολογικῶν παραδειγμάτων που χρησιμοποιήθηκαν και χρησιμοποιούνται στην έρευνα του εγκεφάλου, αλλά και των προβλημάτων και των περιορισμῶν τους. Στην προσπάθεια αυτή θα συμβάλει η διαδραστική μορφή του μαθήματος με τη συμμετοχή των φοιτητῶν στην κριτική ανάγνωση και συζήτηση πρωτότυπων μελετῶν από κάθε μεθοδολογικό παράδειγμα.

Ειδικότερα: Στο μάθημα αυτό θα αναλυθούν οι μέθοδοι έρευνας και οι συνακόλουθες θεωρητικές προσεγγίσεις με τις οποίες τα τελευταία 150 χρόνια επιστήμονες από όλους τους κλάδους των θετικῶν και θεωρητικῶν επιστημῶν προσέγγισαν το πρόβλημα της σχέσης εγκεφάλου και νου: Ξεκινώντας από τη Φρενολογία, κατόπιν την εντοπιστική Νευρολογία και την κλασική Νευροψυχολογία και προχωρώντας στην Νευροεπιστήμη των Συστημάτων και την Υπολογιστική Νευροεπιστήμη μέχρι τη σύγχρονη Νευροαπεικόνιση και Μελέτη Δυναμικῶν Δικτύων, θα γίνει η σύνθεση των παραδειγμάτων από διαφορετικούς κλάδους της επιστήμης της Ιατρικῆς, της Φυσιολογίας, της Ψυχολογίας, των Μαθηματικῶν και της Φιλοσοφίας, με σκοπὸ την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο ο εγκέφαλος παράγει αντίληψη, κίνηση, σκέψη συναίσθημα και, τελικά, συνείδηση.

Φοιτητές: Το μάθημα απευθύνεται σε φοιτητές που θα ἔχουν ολοκληρώσει τα μαθήματα της Νευροφυσιολογίας και Νευροανατομίας του Δεύτερου

Έτους της Ιατρικῆς ὥστε να ἔχουν το υπόβαθρο που θεωρούμε απαραίτητο για την κατανόηση του μαθήματος. Επιθυμητό είναι – εφόσον το επιτρέπει ο κανονισμός της Σχολῆς – ο αριθμὸς των συμμετεχόντων φοιτητῶν να μην ξεπερνά τους τριάντα για να μπορεῖ το μάθημα να ἔχει διαδραστικό χαρακτήρα.

Περιεχόμενα μαθημάτων

1. Οι σχέσεις της νόησης με τον εγκέφαλο. Εντοπισμός, Μοναδισμός, Ολισμός: οι θεωρίες και η συμβολή της παθολογίας (Εισαγωγή – Ιστορία, 2 μαθήματα).
2. Εγκέφαλος: εγχειρίδιο χρήσης. Θεωρητική και πρακτική προσέγγιση (Ανατομικές αντιστοιχίσεις, 2 μαθήματα).
3. Από τη διαταραχή στη βλάβη και από τη βλάβη στη διαταραχή. Η νευροψυχολογία – Κλινικά παραδείγματα (3 μαθήματα):
  - Αφασίες
  - Απραξίες
  - Αγνωσίες
  - Συμπεριφορά και μετωπιαίος φλοιός
  - Αμνησίες και άνοιες
4. Βασικές αρχές ψυχοφυσιικής. Πώς μελετάμε και μετράμε τη συμπεριφορά.
5. Πρωτεύοντα θηλαστικά και νοητικές λειτουργίες. Η νευροφυσιολογία των συστημάτων – Πειραματικά πρότυπα.
6. Νοητικές λειτουργίες στον άνθρωπο. Η συμβολή της νευροαπεικόνισης: ηλεκτροεγκεφαλογραφία, μαγνητοεγκεφαλογραφία, λειτουργική μαγνητική τομογραφία (2 μαθήματα).
7. Παρουσιάσεις ερευνητικῶν εργασιῶν της βιβλιογραφίας από ομάδες φοιτητῶν – σχολιασμός (2 μαθήματα).

Αναλυτικό πρόγραμμα

1. Εγκέφαλος και νοητικές λειτουργίες. Εισαγωγή και ιστορία (2 ὥρες).

2. Εντοπισμός, Μοναδισμός, Ολισμός: οι θεωρίες και η συμβολή της παθολογίας (2 ώρες).
3. Ανατομική αντιστοίχιση των δομών του εγκεφάλου με τις νοητικές λειτουργίες. Θεωρητική και πρακτική προσέγγιση. Επίδειξη επί ανατομικών παρασκευασμάτων (2 ώρες).
4. Ανατομική αντιστοίχιση των δομών του εγκεφάλου με τις νοητικές λειτουργίες. Θεωρητική και πρακτική προσέγγιση. Επίδειξη επί ανατομικών παρασκευασμάτων (2 ώρες).
5. Λόγος, αντίληψη του χώρου, σχεδιασμός και οργάνωση της κίνησης. Συμβολή της μελέτης των αφαισιών, αγνωσιών και απραξιών. (2 ώρες).
6. Η κατανόηση των εκτελεστικών λειτουργιών. Μελέτη των βλαβών στον μετωπιαίο φλοιό. μετωπιαίος φλοιός (2 ώρες).
7. Η κατανόηση της μνήμης. Αμνησίες και άνοιες (2 ώρες).
8. Βασικές αρχές ψυχοφυσικής. Πώς μελετάμε και μετράμε τη συμπεριφορά (2 ώρες).
9. Πρωτεύοντα θηλαστικά και νοητικές λειτουργίες. Η νευροφυσιολογία των συστημάτων – Πειραματικά πρότυπα (2 ώρες).
10. Νοητικές λειτουργίες στον άνθρωπο. Η συμβολή της νευροαπεικόνισης: ηλεκτροεγκεφαλογραφία, μαγνητοεγκεφαλογραφία, λειτουργική μαγνητική τομογραφία (2 ώρες).
11. Νοητικές λειτουργίες στον άνθρωπο. Η συμβολή της νευροαπεικόνισης: ηλεκτροεγκεφαλογραφία, μαγνητοεγκεφαλογραφία, λειτουργική μαγνητική τομογραφία (2 ώρες).
12. Παρουσιάσεις ερευνητικών εργασιών της βιβλιογραφίας από ομάδες φοιτητών – σχολιασμός (φοιτητές, 2 ώρες).
13. Παρουσιάσεις ερευνητικών εργασιών της βιβλιογραφίας από ομάδες φοιτητών – σχολιασμός (φοιτητές, 2 ώρες).

Ύλη από την οποία θα διδαχθούν οι φοιτητές

Θα δοθούν συγκεκριμένα άρθρα και σημειώσεις για το περιεχόμενο της διδασκαλίας. Θα δοθούν επίσης άρθρα προς παρουσίαση τα οποία θα επεξεργαστούν οι ίδιοι οι φοιτητές κατά ομάδες. Προτεινόμενα συγγράμματα: Principles of Neural Sciences, E. Kandel et al., 5th edition, Κλινική Νευροψυχολογία, Walsh.

Δέσμευση για υποχρεωτική παρουσία των φοιτητών

Λαμβάνονται παρουσίες από τον κατάλογο των εγγεγραμμένων. Επιπλέον, όλοι οι συμμετέχοντες φοιτητές υποχρεούνται να παρουσιάσουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος τα άρθρα που τους έχουν δοθεί προς σχολιασμό.

Εξετάσεις - Βαθμός

Ο βαθμός θα βασιστεί στην κριτική παρουσίαση ερευνητικών εργασιών της βιβλιογραφίας από τους φοιτητές κατά τη διάρκεια των μαθημάτων (ο κάθε φοιτητής θα αναλάβει από την αρχή του εξαμήνου τη μελέτη ενός άρθρου επάνω στο οποίο θα γράψει μια κριτική ανασκόπηση. Στο πέρας του προγράμματος των μαθημάτων οι φοιτητές θα απαντήσουν σε ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης επάνω στο περιεχόμενο του μαθήματος.

Πώς διαφοροποιείται από τα υπάρχοντα διδασκόμενα μαθήματα

Το μάθημα αυτό εστιάζεται στην κατανόηση και την ανάλυση από τους φοιτητές των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για τη μελέτη των νοητικών λειτουργιών.

Πρόκειται για ερευνητική προσέγγιση της σχέσης του εγκεφαλικού υποστρώματος με τις νοητικές λειτουργίες και όχι για τη συστηματική κλινική μελέτη των παθολογικών διεργασιών του ΚΝΣ, τη διάγνωση και τη θεραπεία τους, όπως

αυτά διδάσκονται στο υποχρεωτικό μάθημα της Νευρολογίας. Επίσης, το μάθημα αυτό επικεντρώνεται στις μεθόδους μελέτης των σχέσεων εγκεφάλου και νοητικών λειτουργιών και δεν δίνει έμφαση στη μελέτη της συμπεριφοράς στις ψυχικές διαταραχές όπως το υποχρεωτικό κατ' επιλογή μάθημα «Νευροεπιστήμες και Συμπεριφορά».

74. Ουσιοεξαρτήσεις: Βιολογική, Ψυχολογική και Κοινωνική Προσέγγιση

Κωδ. Μαθήματος: 500646

Υπεύθυνος Μαθήματος: Θ. Παπαρρηγόπουλος Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 4,6,8,10,12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τετάρτη 16.00-19.00 Αμφιθέατρο «Δ.Βαρώνος» Εργαστήριο Φαρμακολογίας Γουδί

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107257960, 2107289313

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:
tpaparrig@med.uoa.gr

Περιεχόμενα Μαθήματος

- Χρήση, κατάχρηση και εξάρτηση από εξαρτησιογόνες ουσίες
- Νευροβιολογικό υπόστρωμα της εξάρτησης και παράγοντες προδιάθεσης
- Φαρμακολογία των οπιοειδών, της κάνναβης, των παραισθησιογόνων και των διεγερτικών
- Εξάρτηση από συνταγογραφούμενα φάρμακα
- Αλκοολισμός
- Θεραπευτική αντιμετώπιση της εξάρτησης
- Η Εθνική και Ευρωπαϊκή Πολιτική για τα «ναρκωτικά»
- Ανίχνευση εξαρτησιογόνων ουσιών σε βιολογικά υλικά.

Το μάθημα περιλαμβάνει παραδόσεις, υποχρεωτικές παρουσίες (με δικαίωμα 1 απουσίας) και εξετάσεις πολλαπλής επιλογής. Σημειώσεις διδασκόντων και σύγγραμμα. Υπάρχει δυνατότητα διεξαγωγής βιβλιογραφικής εργασίας.

Πρόγραμμα:

- Εισαγωγή: Διαγνωστικά κριτήρια και κλινική εικόνα της εξάρτησης.
Παράγοντες που οδηγούν στην εξάρτηση: Κληρονομικότητα και περιβάλλον
- Νευροβιολογικό υπόστρωμα της εξάρτησης
Φαρμακολογία της εξάρτησης από νικοτίνη και θεραπευτική αντιμετώπιση
- Φαρμακολογία της εξάρτησης από ηρωίνη και θεραπευτική αντιμετώπιση
Φαρμακολογία της εξάρτησης από παραισθησιογόνα
- Αλκοολισμός και θεραπευτική αντιμετώπιση
Φαρμακολογία της εξάρτησης από συνταγογραφούμενα φάρμακα
- Φαρμακολογία της εξάρτησης από κοκαΐνη, αμφεταμίνη και άλλα διεγερτικά
Φαρμακολογία της εξάρτησης από κάνναβη και ιατρική χρήση κάνναβης
- Παραβατικότητα και ανίχνευση εξαρτησιογόνων ουσιών σε βιολογικά υλικά
Η Εθνική και Ευρωπαϊκή Πολιτική για τα «ναρκωτικά»

75. Παιδοψυχιατρική

Κωδ. Μαθήματος: 500531

Υπεύθυνος μαθήματος: Σ. Χριστογιώργος, Αν. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τρίτη και Πέμπτη, 15:15–18:30, Αμφιθέατρο Νοσοκομείου Παίδων «Η Αγία Σοφία»

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2132013225

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
schristog@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

1. Ομαλή ψυχολογική ανάπτυξη του παιδιού με έμφαση στη συναισθηματική και ψυχοκοινωνική πλευρά.
2. Ταξινόμηση στην Παιδοψυχιατρική
3. Διαγνωστική αξιολόγηση στην Παιδοψυχιατρική
4. Συναισθηματικές διαταραχές – Αυτοκτονικότητα
5. Διάχυτες Διαταραχές της ανάπτυξης
6. Διαταραχή ελλειμματικής προσοχής-υπερκινητικότητας\
7. Διαταραχές διαγωγής-Παραπτωματικότητα
8. Νοητική υστέρηση
9. Διαταραχή ταυτότητας φύλου
10. Μαθησιακές διαταραχές
11. Χρήση ουσιών στην εφηβεία
12. Ψυχοφαρμακολογία σε παιδιά και εφήβους
13. Ψυχώσεις σε παιδιά και εφήβους
14. Διαζύγιο και παιδί
15. Κακοποίηση-παραμέληση παιδιού
16. Αγχώδεις διαταραχές
17. Σχολική φοβία – Σχολική άρνηση
18. Ψυχοδυναμική ψυχοθεραπεία παιδιών και εφήβων
19. Γνωσιακές-συμπεριφορικές θεραπείες
20. Οικογενειακή ψυχοθεραπεία
21. Οργάνωση παιδοψυχιατρικών υπηρεσιών

76. Ψυχοσωματική Ιατρική - Νευροχημεία

Κωδ. Μαθήματος: 500720

Υπεύθυνος Μαθήματος: Καθηγητής Χ. Παπαγεωργίου, Καθηγήτρια Ε. Καπάκη

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό και Εαρινό 7, 8, 9, 10, 11, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Παρασκευή 15.00-17.00μ.μ. Αμφιθέατρο Αιγινήτειου Νοσοκομείου

Αρ.Τηλ. Επικοινωνίας: 2107289410

Αρ.Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:
chrapag@med.uoa.gr, ekapaki@med.uoa.gr,
psychiat-egin@med.uoa.gr

Σκοπός

Ο όρος Ψυχοσωματική Ιατρική αναφέρεται στον επισημονικό κλάδο που ασχολείται με την εξέλιξη και απαρτίωση των συμπεριφορειολογικών και βιοϊατρικών επιστημονικών γνώσεων και τεχνικών που έχουν σπουδαιότητα τόσο για την υγεία όσο και τη νόσηση. Παράλληλα η Ψυχοσωματική Ιατρική ενδιαφέρεται για την εφαρμογή αυτών των γνώσεων και τεχνικών στους τομείς της πρόληψης, διάγνωσης και αποκατάστασης και προσπαθεί να γεφυρώσει το ιατροφιλοσοφικό χάσμα ανάμεσα στη ψυχή και το σώμα. Ο όρος Ψυχοσωματική Ιατρική υποδηλώνει την ολιστική προσέγγιση και μεταχείριση των ιατρικών προβλημάτων. Οι ψυχοσωματικές διαταραχές χαρακτηρίζονται από σωματικά συμπτώματα ή δυσλειτουργίες σε διάφορα σωματικά όργανα και συστήματα, προϋποθέτουν δε στενή παθομορφωτική σύνδεση με ψυχολογικούς παράγοντες. Η συστηματική γνώση των αρχών της Ψυχοσωματικής Ιατρικής οδηγεί κατανόηση των αρχών της θεραπευτικής σχέσης όπου συμπεριλαμβάνεται και τα φαινόμενα “placebo, nocebo”. Αντίστοιχα η Ψυχοσωματική Ιατρική στην Κοινότητα αποτελεί το βασικό πυλώνα της Κοινωνικής Ψυχιατρικής, συνδέοντας τα θέματα υγείας-ασθένειας και των αντίστοιχων προληπτικών και θεραπευτικών παρεμβάσεων στο πλαίσιο της κοινότητας. Ο Π.Ο.Υ. σήμερα έχει αναδείξει την Κοι-

νοτική Ψυχιατρική ως αναπόσπαστο μέρος της άσκησης της Ψυχιατρικής στον κοινωνικό ιστό μέσω παρεμβάσεων όλων των βαθμίδων της πρόληψης που στοχεύουν τόσο στην προαγωγή της υγείας (health promotion), γενικής και ψυχικής, όσο και στην αντιμετώπιση όλων των συνιστωσών της ψυχικής νόσου. Στην πράξη η Κοινωνική Ψυχιατρική οφείλει να εξασφαλίζει τη διασύνδεση με την κοινότητα, να είναι σε θέση να χειριστεί τα βασικά εργαλεία που προσφέρει η σύγχρονη έρευνα για την οργάνωση της ψυχιατρικής φροντίδας και την ανάπτυξη προγραμμάτων στην κοινότητα και να εξασφαλίζει τη διασύνδεση όχι μόνο με εξειδικευμένες ψυχιατρικές νοσηλευτικές υπηρεσίες (ψυχιατρικά νοσοκομεία)

Τούτων δεδομένων είναι χρήσιμο να υπομνησθεί ότι ο κλάδος της Νευροχημείας είναι εκείνος που μελετά τη δομή και τη λειτουργία των χημικών μορίων που υπόκεινται στις λειτουργικές εκφάνσεις του νευρικού συστήματος. Τα συγκεκριμένα μόρια με τη σειρά τους ρυθμίζουν τη φυσιολογία του νευρικού συστήματος. Μικρά οργανικά μόρια, νευρομεταβιβαστές και νευροπεπτίδια αποτελούν το ιδιαίτερο αντικείμενο της Νευροχημείας. Με βάση την συγκεκριμένη προοπτική τα ψυχοσωματικά νοσήματα είναι κατ' ουσίαν η αντανάκλαση των διαταραχών της Νευροχημείας του οργανισμού. Η Ιατρική κλινική πράξη και έρευνα χρησιμοποιεί τα Νευροχημικά μόρια για να τροποποιήσει την εγκεφαλική λειτουργία και να θεραπεύσει τα συναφή νοσήματα. Τοιούτοτρόπως, η μελέτη της Νευροχημείας συνεισφέρει αποφασιστικά στην αποσαφήνιση των μηχανισμών που εκλύουν και συντηρούν τη νευρωνική πλαστικότητα, την ανάπτυξη του νευρικού συστήματος, τις διαδικασίες της μάθησης και της μνήμης και όπως και των μεταβολών που παρατηρούνται κατά τη διάρκεια της νοσολογικής διεργασίας και της θεραπευτικής αποκατάστασης. Ενδεικτικά, το μάθημα της Νευροχημείας εισηγάται τους νευρο-

χημικούς συντελεστές του νευρικού συστήματος και πραγματεύεται το πως εξωτερικοί και εσωτερικοί παράγοντες επηρεάζουν και τροποποιούν τους συντελεστές αυτούς. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν τόσο οι νευρομεταβιβαστές (π.χ. ακετυλοχολίνη, σεροτονίνη, ντοπαμίνη, γλουταμινικό οξύ, γ-αμινοβουτυρικό οξύ), τα νευροπεπτίδια (π.χ. ουσία-P, νευροπεπτίδιο-Υ) καθώς οι νευροτροφικοί παράγοντες (NGF, BDNF, NT3).

Η Νευροχημεία εν κατακλείδι αποσκοπεί στην κατανόηση των σύνθετων αυτών νευροχημικών μηχανισμών, τόσο σε φυσιολογικές όσο και σε παθολογικές συνθήκες με απώτερο στόχο να συμβάλλει στη κατανόηση των αιτιοπαθογενετικών μηχανισμών που διέπουν τα ψυχοσωματικά νοσήματα

Περιεχόμενα

- Γενικές αρχές της Ψυχοσωματικής Ιατρικής
- Ειδικά Ζητήματα I:

Ψυχοανοσολογία-Ψυχοενδοκρινολογία
Εγκέφαλος και Καρδιοαγγειακά νοσήματα
Εγκέφαλος και Αναπνευστικό σύστημα

- Ειδικά Ζητήματα II:

Εγκέφαλος και Γαστρεντερικό, Μυοσκελετικό και Δερματικό σύστημα
Θεραπευτική Σχέση: Φαινόμενα PLACEBO, NOCEBO

Κοινωνική και Κοινωνική Ιατρική- Προαγωγή Υγείας και Ψυχικής Υγείας-Προγράμματα Ευαισθητοποίησης της Κοινότητας
Κοινωνική Παιδοψυχιατρική-Παρεμβάσεις σε Σχολεία

Ψυχοκοινωνική Αποκατάσταση και Παρεμβάσεις- Η έννοια της ανάρρωσης-Συμμετοχή Ασθενών και Οικογενειών

Ενημέρωση για τη Νόσο Σωματική ή Ψυχική, Ανακοίνωση της Διάγνωσης, Ψυχοεκπαίδευση, Παρεμβάσεις Θετικής Ψυχολογίας
Νευροχημεία του Νευρικού Συστήματος: μελέτη

νευρομεταβιβαστών, νευροπεπτιδίων και νευροτροφικών παραγόντων
Νευροχημεία της ανάπτυξης του Νευρικού Συστήματος και της Γήρανσης
Σχέση της Νευροχημείας με τη γενετική, τους βιορυθμούς και τη νευροψυχολογική λειτουργία
Νευροχημεία των νευροεκφυλιστικών νοσημάτων

Γενικές Ικανότητες Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης. Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. Εξοικείωση με κλινικο/εργαστηριακές μελέτες

Τρόπος Παράδοσης Πρόσωπο με πρόσωπο όταν οι συνθήκες το επιτρέπουν, διαλέξεις στα αμφιθέατρα ή και διαδικτυακού τύπου διαλέξεις 28 ώρες (Διαλέξεις- Αξιολόγηση-Εξετάσεις)

Χρήση τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών
Προβολές σε Powerpoint

77. Υγιεινή του Νοσοκομείου, Επιδημιολογία και Πρόληψη Νοσοκομειακών Λοιμώξεων

Κωδ. Μαθήματος: 500701

Υπεύθυνος μαθήματος: Β. Μπενέτου Αν. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: 2 ημέρες/εβδομαδιαίως (Δευτέρα, Τετάρτη), στο Αμφιθέατρο του Εργαστηρίου Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής (κτήριο 12, 2ος όροφος)

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7462074

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
vbenetou@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Η διδασκαλία του μαθήματος προσφέρει τις απαραίτητες γνώσεις που πρέπει να έχει ο ιατρός για

την τήρηση αυστηρών κανόνων υγιεινής στους χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας με σκοπό την προάσπιση της υγείας τόσο του ιατρονοσηλευτικού προσωπικού όσο και των νοσηλευομένων ασθενών. Επιπλέον, διδάσκονται οι απαιτούμενες διαδικασίες και τα απαραίτητα χωροταξικά μέτρα (αρχιτεκτονική κτηρίων, τεχνολογικές εγκαταστάσεις, κλιματισμός, κλπ) που οφείλουν να τηρούνται από τον φορέα υγείας, ώστε να διασφαλίζεται η υγιεινή του νοσοκομειακού περιβάλλοντος.

Το μάθημα, επίσης, παρέχει σύγχρονες γνώσεις επιδημιολογικών δεδομένων των νοσοκομειακών λοιμώξεων και διδάσκει τρόπους επιδημιολογικής επιτήρησης. Τέλος, ο φοιτητής λαμβάνει γνώση των σύγχρονων κατευθυντήριων διεθνών οδηγιών για την πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων.

78. Υπηρεσίες Υγείας

Κωδ. Μαθήματος: 500574

Υπεύθυνος μαθήματος: Μ. Καντζανού, Επ. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Κέντρο Μελετών Υπηρεσιών Υγείας/Τρίτη και Πέμπτη 15.00- 17.00μ.μ.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7482015

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
mkatzan@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Στο Κατ' Επιλογήν μάθημα «Υπηρεσίες Υγείας», οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές θα αποκτήσουν ευρύτερες γνώσεις για τη σημασία και τη δομή των Υπηρεσιών Υγείας, τον τρόπο αξιολόγησης και οργάνωσής τους και την εξέλιξή τους σε ένα σύγχρονο περιβάλλον υγειονομικής φροντίδας.

Το μάθημα είναι χρήσιμο διότι, το πεδίο της έρευνας των υπηρεσιών υγείας είναι ταχέως αναπτυσσόμενο τις τελευταίες δεκαετίες και ο ρόλος του ουσιαστικός στη διαμόρφωση σημαντικών παραμέτρων καθορισμού της υγείας του πληθυσμού, όπως ο προσδιορισμός των υγειονομικών προτεραιοτήτων και των ατομικών αναγκών των πολιτών, η χάραξη αποτελεσματικών πολιτικών υγείας, η εφαρμογή μέτρων πρόληψης και η λήψη κρίσιμων πολιτικών αποφάσεων, ώστε κάθε χώρα να εναρμονίζεται με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες της παγκόσμιας υγειονομικής κοινότητας. Αναμφίβολα, στην κατεύθυνση αυτή έχει συμβάλλει η αλματώδης ανάπτυξη υψηλής βιοϊατρικής τεχνολογίας, η δημογραφική γήρανση του πληθυσμού, η αύξηση των δαπανών υγείας, η προσπάθεια χάραξης αποτελεσματικών πολιτικών υγείας σε ένα περιβάλλον οικονομικής στενότητας, καθώς, επίσης, η υψηλού βαθμού ενημέρωση του πληθυσμού και οι διευρυνόμενες προσδοκίες των πολιτών.

79. Ταξιδιωτική και Διεθνής Ιατρική

Κωδ. Μαθήματος: 500705

Υπεύθυνος μαθήματος: Στυλιανός Χατζηπαναγιώτου, Αν. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Αμφιθέατρο Αιγινήτειου Νοσοκομείου (Δευτέρα 14:15 - 16:30)

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210 7289192

Διεύθυνση Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: schatzti@med.uoa.gr

Περιεχόμενο μαθήματος

Η Ταξιδιωτική και Διεθνής Ιατρική αποτελεί διεπιστημονικό συνδυαστικό γνωστικό αντικείμενο που αφορά στην πρόληψη, έγκαιρη διαπίστωση και διερεύνηση

προβλημάτων υγείας, τα οποία σχετίζονται με πάσης φύσεως ταξιδιωτικές μετακινήσεις. Το περιεχόμενο του μαθήματος περιέχει στοιχεία προληπτικής ιατρικής, επιδημιολογίας, δημόσιας υγείας και θεραπευτικής, με προϋπόθεση βασικές γνώσεις φυσιολογίας – παθοφυσιολογίας. Η εφαρμογή του αντικειμένου στην ιατρική πράξη περιλαμβάνει τόσο την προ-ταξιδιωτική ενημέρωση και συμβουλευτική, όσο και την μεταταξιδιωτική φροντίδα ατόμων που μετακινούνται για οποιοδήποτε λόγο προς ένα προορισμό, ή επιστρέφουν στη χώρα διαμονής από μια άλλη χώρα.

Το μάθημα προσφέρει της βασικές γνώσεις της Ταξιδιωτικής και Διεθνούς Ιατρικής με κύριο σκοπό την κατανόηση των ταξιδιωτικών κινδύνων, είτε λοιμώδους, είτε μη λοιμώδους αιτιολογίας, και την εξοικείωση των φοιτητών με τη χρήση των διεθνών δικτύων για την προ- και μεταταξιδιωτική ενημέρωση και συμβουλευτική

Μετά το πέρας των παραδόσεων οι γενικές ικανότητες που θα έχουν αποκτήσει οι φοιτητές είναι χρήση των αλγορίθμων της προ- και μεταταξιδιωτικής συμβουλευτικής πρακτικής ώστε να μπορούν να χρησιμοποιούν τις γνώσεις τους με τη βοήθεια διεθνών δικτύων. Τα μαθησιακά αποτελέσματα είναι η προαγωγή της ελεύθερης συνδυαστικής, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης. Αναλυτικά η λίστα μαθημάτων (παραδόσεων) είναι η ακόλουθη:

1. Εισαγωγή στην Ταξιδιωτική και Διεθνή Ιατρική
2. Η προ-ταξιδιωτική ενημέρωση
3. Εμβόλια
4. Ελονοσία
5. Διάρροια Ταξιδιωτών
6. Ταξιδιωτικές ομάδες με ειδικές ανάγκες 1
7. Ταξιδιωτικές ομάδες με ειδικές ανάγκες 2
8. Ταξιδιωτικές ομάδες με ειδικές ανάγκες 3
9. Ιδιαίτερα ταξιδιωτικά δρομολόγια και ιδιαίτερες ψυχολογικές καταστάσεις ταξιδιωτών
10. Μετακινήσεις σε ιδιαίτερες περιβαλλοντικές συνθήκες

11. Προβλήματα υγείας κατά τη διάρκεια της ταξιδιωτικής μετακίνησης
12. Η μετα-ταξιδιωτική φροντίδα
13. Συνοπτική ανασκόπηση της ύλης - παρουσίαση ενδιαφερόντων περιστατικών – δημοφιλείς ταξιδιωτικοί προορισμοί

80. Η Ψυχοθεραπεία στην Ιατρική: Επιστήμη και Τέχνη

Κωδ. Μαθήματος: 500756

Υπεύθυνος Μαθήματος: Ι. Ζέρβας Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Παρασκευή 15.00-17.00μ.μ. Αμφιθέατρο Αιγινήτειου Νοσοκομείου «Κώστας Στεφανής»

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107289410

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου: izervas@med.uoa.gr

Περιεχόμενα Μαθήματος

Ο εστιασμός στην βιοτεχνολογική εξέλιξη της σύγχρονης ιατρικής πρακτικής, τείνει να παραμελεί πλευρές της ανθρώπινης σχέσης ανάμεσα σε ιατρό και ασθενή, τόσο σε επίπεδο προσέγγισης και συμπεριφοράς του ιατρού προς τον ασθενή, όσο και σε επίπεδο ειδικών ψυχοθεραπευτικών πρακτικών και τεχνικών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν παράλληλα με την καθαυτό σωματική ιατρική (και ψυχιατρική) θεραπεία.

Το μάθημα που προτείνουμε αποσκοπεί:

1. Στην ενημέρωση των φοιτητών των κλινικών ετών για τις θεωρητικές αρχές και την πρακτική εφαρμογή των ψυχοθεραπειών, υποστηρικτικών και ειδικών
2. Την εξοικείωσή με τις κύριες σχολές σκέψης που

κατευθύνουν την σχέση του ιατρού και του ψυχοθεραπευτή με τον ασθενή.

3. Την σύνδεση της τεκμηριωμένης (evidence based) ιατρικής πράξης με τη σύγχρονη εφαρμογή της ψυχοθεραπείας
4. Την εκπαίδευσή τους σε δεξιότητες εφαρμογής των βασικών αρχών της ψυχολογικής προσέγγισης στην επαφή και συνεργασία με τους ασθενείς.

Οργάνωση μαθήματος

- 10 δώρα μαθήματα και 2 τρίωρα εργαστήρια δεξιοτήτων (26 συνολικά ώρες)
- Χειμερινό εξάμηνο, κατά προτίμηση.
- Εως 40 φοιτητές 3, 5, 7, 9, 11
- 7 υποχρεωτικές παρουσίες στα μαθήματα και υποχρεωτική συμμετοχή στα εργαστήρια (Συνολικά 3 επιτρεπόμενες απουσίες το πολύ).
- Βαθμολόγηση είτε με εξετάσεις πολλαπλής επιλογής είτε με εργασία.

Προτεινόμενα

Μαθήματα (δώρα)

Γενικό μέρος

1. Σχέση ιατρού-ασθενούς/Η θεραπευτική σχέση
2. Ψυχοθεραπευτικό σκεπτικό/Θεωρητικές Σχολές
3. Μορφές της σύγχρονης Ψυχοθεραπείας (ατομική, ομαδική, μέσω τέχνης, κ.λπ.)
4. Εφαρμογή της ψυχοθεραπευτικής Πρακτικής Ι (Πλαίσιο, συχνότητα, διάρκεια, αρνητικά γεγονότα ζωής, κ.ά.)
5. Ψυχοθεραπεία σε παιδιά και εφήβους

Ειδικό μέρος

6. Ψυχοδυναμικές ψυχοθεραπείες
7. Γνωσιακές-συμπεριφορικές ψυχοθεραπείες
8. Συστημικές ψυχοθεραπείες
9. Υποστηρικτική ψυχοθεραπεία
10. Ομαδική ψυχοθεραπεία

Εργαστήρια (τρίωρα). Το ένα μετά το πέμπτο μάθημα, το δεύτερο μετά το τελευταίο.

1ο εργαστήριο: Εκπαίδευση στην κατάλληλη ιατρική συμπεριφορά προς ασθενείς και οικογένειες

2ο εργαστήριο: Συζήτηση κλινικών περιπτώσεων από τις κύριες θεραπευτικές προσεγγίσεις.

81. Εισαγωγή στην Κλινική Νευροφυσιολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500718

Υπεύθυνος μαθήματος: Αν. Καθηγητής Π. Κοκότης

Εξάμηνα που διδάσκεται: 10, 12

Ημέρες και χώρος που διδάσκεται: Τρίτη Αμφιθέατρο Αιγινήτειου Νοσοκομείου

Αρ.Τηλ. Επικοινωνίας: 2107289233

Αρ. Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου:
pkokotis@med.uoa.gr

Σκοπός

Η κατανόηση της νευροφυσιολογικής βάσης των ηλεκτροφυσιολογικών εξετάσεων που χρησιμοποιούνται για τη διερεύνηση του περιφερικού και κεντρικού νευρικού συστήματος; χρησιμότητα και ενδείξεις.

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή στη Βασική Νευροφυσιολογία [2 ώρες]
  - Δυναμικό ηρεμίας
  - Δυναμικό ενέργειας
  - Μετάδοση του δυναμικού
  - Παρακολούθηση της αλλαγής της διεγερσιμότητας του νευράξονα
2. Μέτρηση ταχυτήτων αγωγής περιφερικών νεύρων [2 ώρες]
  - Μέθοδοι καταγραφής δυναμικών

- Ενίσχυση, αποθήκευση, επεξεργασία σημάτων
  - Φυσιολογική σημασία του ύψους και της μορφολογίας των Σύνθετων Μυϊκών/Αισθητικών Δυναμικών Ενέργειας [ΣΜΔΕ/ΣΑΔΕ].
  - Φυσιολογική σημασία των ταχυτήτων αγωγής
  - Βασικοί παθολογικοί μηχανισμοί [αξονική βλάβη – απομυελίνωση]
  - Παραδείγματα από συνήθεις παθολογικές οντότητες
3. Ηλεκτρομυογράφημα [2 ώρες]
    - Καταγραφή, ενίσχυση δυναμικών
    - Φυσιολογικό διάγραμμα και μορφολογία Δυναμικών Ενέργειας Κινητικών Μονάδων [ΔΕΚΜ]
    - Αυτόματη δραστηριότητα [φυσιολογική παθολογική]
    - Παθολογική επιστράτευση κινητικών μονάδων
    - Παθολογική μορφολογία των ΔΕΚΜ
    - Παραδείγματα από συνήθεις παθολογικές οντότητες
    - Μέθοδοι ποσοτικής ηλεκτρομυογραφίας
  4. Μέθοδοι διερεύνησης της αγωγής σε κεντρομελικά τμήματα του ΠΝΣ και στο ΚΝΣ [2 ώρες]
    - Κύμα-F, αντανακλαστικό-H.
    - Αντανακλαστικό βλεφαρισμού
    - Σωματοαισθητικά προκλητά δυναμικά
    - Διακρανιακός μαγνητικός ερεθισμός
  5. Μέθοδοι διερεύνησης του Αυτονόμου Νευρικού συστήματος και των λεπτών ινών (2 ώρες)
    - Καρδιαγγειακά αντανακλαστικά
    - Διερεύνηση του συμπαθητικού
    - Ηλεκτροφυσιολογική εξέταση των αμύελων ινών
    - Βιοψία δέρματος
  6. Μέθοδοι διερεύνησης της λειτουργίας της νευρομυϊκής σύναψης [2 ώρες]
    - Ηλεκτροφυσιολογία της νευρομυϊκής σύναψης
    - Επαναληπτικός ερεθισμός νευρών
    - Ηλεκτρομυογράφημα μονήρους μυϊκής ίνας

7. Εισαγωγή και βασικές αρχές Ηλεκτροεγκεφαλογραφήματος [2 ώρες]
- Ιστορία και μέλλον του ΗΕΓ
  - Ανατομία φλοιού του εγκεφάλου και βασική ηλεκτροφυσιολογία
  - Καταγραφή και ενίσχυση σημάτων
  - Συμβατικό ΗΕΓ
  - Διατάξεις ηλεκτροδίων
  - Δοκιμασίες ενεργοποίησης
8. Φυσιολογικό ΗΕΓ [2 'ωρες]
- Οργάνωση και αντιδραστικότητα
  - Ενεργοποίηση
  - Ρυθμοί
  - Πλαγίωση κυματομορφών

- ΗΕΓ ύπνου
  - Ψηφιακό ΗΕΓ, μέθοδοι, πλεονεκτήματα
9. Παθολογικό ΗΕΓ [2 ώρες]
- Εγκεφαλοπάθειες
  - Εστιακές παθολογικές καταστάσεις
  - Διερεύνηση πιθανής ή βέβαιης επιληψίας
10. Βίντεο – ΗΕΓ [2 ώρες]
- Επιληπτικές κρίσεις
  - Μη επιληπτικές κρίσεις

Προβλέπονται επίσης 4 ώρες για πρακτική διδασκαλία των βασικότερων μεθόδων και 2 ώρες για ανάπτυξη και συζήτηση σύντομων ομαδικών εργασιών.

82. Αγγλική Ιατρική Ορολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500639

Υπεύθυνος μαθήματος: Εμ. Ζουμάκης, Επ. Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό, 4, 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Δευτέρα και Τρίτη 16:00-18:00 στο Αμφιθέατρο του Χωρεμείου Ερευνητικού Εργαστηρίου της Α' Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών στο Νοσοκομείο Παίδων 'Η Αγία Σοφία'.

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 210-7467473

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: mzoumak@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

Η δημοσίευση νέων ιατρικών γνώσεων διεθνώς γίνεται πλέον στα Αγγλικά. Περίπου 75 τοις εκατό των Ιατρικών, Βιολογικών και άλλων επιστημονικών όρων που έχουν σχέση με την Ιατρική έχουν Ελληνο-Λατινική προέλευση, με υπεροχή εκείνων με Ελληνική ρίζα.

Μολονότι οι γνώστες της Ελληνικής γλώσσας έχουν ένα σημαντικότερο πλεονέκτημα, η ικανοποιητική εκμάθηση της Αγγλικής ορολογίας είναι απαραίτητη για την παρακολούθηση της προόδου της Ιατρικής επιστήμης και τέχνης. Το κατ' επιλογή μάθημα της Αγγλικής Ιατρικής Ορολογίας είναι εξαμηνιαίο. Συντονίζεται από τους καθηγητές κ. Γ. Χρούσο και Ε. Ζουμάκη και διδάσκεται από τους ανωτέρω και άλλα μέλη ΔΕΠ του Ιατρικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών με πολύχρονη πείρα στην χρήση της Αγγλικής και της Ιατρικής ορολογίας.

Η διδασκαλία ξεκινά με την ιστορία της εξέλιξης της Ιατρικής ορολογίας από την Ιπποκρατική Ιατρική στην Ελληνιστική και Ρωμαϊκή Ιατρική και εν συνεχεία διδάσκεται κατά συστήματα πάντοτε με βάση την ετυμολογία και ιστορία των λέξεων.

Παράλληλα διδάσκεται συστηματικά και η χρήση της Αγγλικής Ιατρικής Ορολογίας στην αναζήτηση της νέας γνώσης στο χώρο των Βιοιατρικών Επιστημών. Για το σκοπό αυτό γίνεται εκτενής αναφορά στη βάση δεδομένων PubMed (Medline) και στη διαδικασία αναζήτησης των επιστημονικών δημοσιεύσεων. Αναφέρονται η δομή και τα χαρακτηριστικά των επιστημονικών άρθρων ενώ γίνεται μνεία των κυριότερων επιστημονικών δεικτών, όπως αναφορές (citations), συντελεστές απήχησης (impact factors), h-index κ.ά., από τις βάσεις δεδομένων Scopus και ISI.

Ει διδασκαλία προϋποθέτει επαρκείς γνώσεις της Αγγλικής γλώσσας από τους διδασκόμενους. Το αποτέλεσμα είναι η μύηση των φοιτητών στην πλέον παγκόσμια Ιατρική ορολογία και η δημιουργία παραστάσεων πάνω στις οποίες θα βασιστούν για την δια βίου παρακολούθηση της ραγδαίας εξέλιξης της Ιατρικής.

Ιστοσελίδα μαθήματος στο e-class:
<http://eclass.uoa.gr/courses/MED378/>

83. Ενδοκρινολογία, Σακχαρώδης Διαβήτης και Μεταβολισμός - Εργαστηριακή Ενδοκρινολογία - Παιδιατρική Ενδοκρινολογία - Γυναικολογική Ενδοκρινολογία

Κωδ. Μαθήματος: 500716

Υπεύθυνος μαθήματος: Γ. Μαστοράκος, Καθηγητής

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 9,11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Θα ανακοινωθεί από τους διδάσκοντες

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 6977698009

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
gmastorak@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

- Εισαγωγή
- Παθήσεις Υπόφυσης Παθήσεις Θυρεοειδούς
- Παθήσεις Παραθυρεοειδών- Διαταραχές ασβεστίου
- Σακχαρώδης Διαβήτης τύπου 1 - Υπογλυκαιμία
- Παχυσαρκία - Μεταβολικό Σύνδρομο
- Σακχαρώδης Διαβήτης τύπου 2
- Παθήσεις Γονάδων στον άνδρα
- Παθήσεις Γονάδων στην γυναίκα
- Αύξηση - Διαταραχές ανάπτυξης φύλου/Εφηβεία
- Παθήσεις Επινεφριδίων
- Ενδοκρινολογία Κύησης - Εμμηνόπαυση
- Διαταραχές Λιπιδίων
- Άλλα ενδοκρινολογικά θέματα
- Δέσμευση για υποχρεωτική παρουσία των φοιτητών

Λαμβάνονται παρουσίες από τον κατάλογο των εγγεγραμμένων. Όλοι οι συμμετέχοντες φοιτητές, παροτρύνονται να συμμετέχουν ενεργά κατά τη διάρκεια των διαλέξεων.

Εξετάσεις

Με το πέρας των μαθημάτων, οι φοιτητές θα εξετάζονται με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής. Για τη συμμετοχή στις εξετάσεις προϋπόθεση είναι οι φοιτητές να έχουν παρακολουθήσει υποχρεωτικά το 80% των μαθημάτων.

84. Ψυχοσωματικά Προβλήματα στα Παιδιά.

Κωδ. Μαθήματος: 500352

Υπεύθυνοι μαθήματος: Γερ. Κολαΐτης, Καθηγητής,
Π. Περβανίδου Αν. Καθηγήτρια

Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό 3, 5, 7, 9, 11

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: Τρίτη 15.15-18.00 μ.μ., Αμφιθέατρο Νοσοκομείου Παιδών Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2132013225

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
gkolaitis@med.uoa.gr, ppervanid@med.uoa.gr

Περιεχόμενα μαθήματος

1. Οικογένεια και Ψυχοσωματικά Προβλήματα των Παιδιών.
2. Το παιδί στο Νοσοκομείο, Ψυχολογικές επιπτώσεις.
3. Διαταραχές διατροφής στην προεφηβεία και εφηβεία (ανορεξία-βουλιμία-παχυσαρκία) -παιδιατρική προσέγγιση.
4. Κοιλιακά άλγη.
5. Ελκώδης κολίτιδα, πεπτικό έλκος.
6. Εγκόπριση, ενούρηση.
7. Διαταραχές ύπνου στα παιδιά.
8. Νευροενδοκρινολογία του stress.
9. Μετατραυματική διαταραχή του stress.
10. Διαταραχές στην πρώιμη σχέση μητέρας-βρέφους: Επιπτώσεις στην ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού.
11. Παιδοψυχιατρική προσέγγιση των διαταραχών διατροφής.
12. Το παιδί στο Νοσοκομείο. Το παιδί με το χρόνιο νόσημα.
13. Ticks, σύνδρομο Gilles de laTourette σε παιδιά και εφήβους.
14. Το παιδί και ο Θάνατος-Διεργασίες πένθους.

15. Επείγοντα παιδοψυχιατρική περιστατικά.
16. Αντιμετώπιση, ψυχοθεραπεία ψυχοσωματικών διαταραχών.

85. Ιατρική της Εργασίας

Κωδ. Μαθήματος: 500760

Υπεύθυνοι μαθήματος: Επ. Καθηγητής Γκ. Μαγιορκίνης

Εξάμηνα που διδάσκεται: Εαρινό 6, 8, 10, 12

Ημέρες και χώροι που διδάσκεται: 2 ημέρες /εβδομάδα (Τετάρτη και Παρασκευή 16.00-17.00 μ.μ.) αίθουσα διδασκαλίας Εργαστηρίου Υγιεινής και Επιδημιολογίας & Ιατρικής Στατιστικής (κτήριο 12, Β' όροφος, Μικράς Ασίας 75 Γουδή)

Αρ. Τηλ. Επικοινωνίας: 2107462059

Αρ. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:
eriza@med.uoa.gr

Πρόκειται για διατομεακό μάθημα (Εργαστήριο Υγιεινής, Επιδημιολογίας & Ιατρικής Στατιστικής από τον Τομέα Κοινωνικής Ιατρικής, Ψυχιατρικής και Νευρολογίας και Εργαστήριο Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας από τον Κλινικοεργαστηριακό Τομέα) το συντονισμό του οποίου ασκεί το Εργαστήριο Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής και εισάγει τους φοιτητές στο περιεχόμενο της αντίστοιχης αναγνωρισμένης ιατρικής ειδικότητας και στον επαγγελματικό ρόλο του Ειδικού Ιατρού Εργασίας.

Από το Ακαδημαϊκό Έτος 2020-2021 το μάθημα θα διδάσκεται ως υποχρεωτικό κατ' επιλογὴν με βάση τον οδηγό σπουδών της Ιατρικής Σχολής (για τους εισαχθέντες φοιτητές στο πρώτο έτος σπουδών από το Ακαδημαϊκό Έτος 2017-2018). Εκπαιδευτικοί στόχοι

Μέσω της διδασκαλίας του μαθήματος Ιατρική της Εργασίας, οι φοιτητές μαθαίνουν την εξέλιξη και τα στοιχεία που σηματοδοτούν την ανάπτυξη της ειδικότητας του Ειδικού Ιατρού Εργασίας μέσω της ενδελεχούς μελέτης των ποικίλων παραγόντων κινδύνου για την υγεία των εργαζομένων στο χώρο εργασίας, της μεθοδολογικής προσέγγισης εκτίμησης και διαχείρισης του επαγγελματικού κινδύνου και της αποτίμησης των μέτρων προστασίας και πρόληψης. Με την ολοκλήρωση της παρακολούθησης του μαθήματος οι φοιτητές αποκτούν δεξιότητες που θα συνεισφέρουν στην αρτιότερη άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος μέσω της ευαισθητοποίησης και της ανάδειξης της συμβολής της επαγγελματικής υγείας στην απόδοση και στην παραγωγικότητα του εργατικού δυναμικού.

Περιεχόμενο μαθήματος

A. Εργαστήριο Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής (16 ώρες διδασκαλίας)

Εισαγωγή-ιστορία επιδημιολογίας επαγγελματικών νόσων και ιατρική εργασίας, ειδικά μεθοδολογικά προβλήματα, προοπτικές μελέτες θνησιμότητας, προγράμματα διαλογής για πρόληψη, επαγγελματικό ατύχημα, εργονομία, επαγγελματικοί καρκίνοι, φυσικοί παράγοντες κινδύνου στο επαγγελματικό περιβάλλον, μυοσκελετικά προβλήματα, νοσήματα από αμίαντο, φυματίωση, βρογχικό άσθμα (επαγγελματικής αιτιολογίας), χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια, πνευμονοκονιώσεις, επαγγελματικές πνευμονοπάθειες, ειδικά προβλήματα των γυναικών στο εργασιακό περιβάλλον, εργατικό δίκαιο, νομικά θέματα, μεθοδολογία ερευνητικών εργασιών και βιβλιογραφικής αναζήτησης.

B. Εργαστήριο Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας (10 ώρες διδασκαλίας)

Εισαγωγή στη Βιομηχανική Τοξικολογία, διάγνωση επαγγελματικών δηλητηριάσεων, μέγιστες επιτρε-

πτές συγκεντρώσεις ρυπαντῶν στην ατμόσφαιρα εργασίας, τοξικολογία μετάλλων, αερίων, διαλυτῶν, πρόληψη επαγγελματικῶν δηλητηριάσεων.

Γ. Εκπόνηση προαιρετικῆς εργασίας- πρακτικὴ ἀσκηση

Το μάθημα συμπληρώνεται με την εκπόνηση προαιρετικῆς εργασίας σε ποικιλία θεμάτων που ἀπτονται του γνωστικῶν πεδίου του μαθήματος. Η εργασία δίνει την δυνατότητα σε ὅσους φοιτητές το επιθυμοῦν να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους σε θεματικές ἐνότητες επαγγελματικῆς υγείας, ἐκτίμησης και ἀποτίμησης επαγγελματικῶν κινδύνων, εξασκώντας παράλληλα τις γνώσεις τους στην μεθοδολογία βιβλιογραφικῆς ἀναζήτησης, σύνταξης ἐπιστημονικοῦ κειμένου και προφορικῆς παρου-

σίασης ἐνώπιον ἀκροατηρίου. Στο παρελθόν ἔχει καταστεί ἐφικτό να δημοσιευθοῦν εργασίες των φοιτητῶν με την καθοδήγηση των διδασκόντων του μαθήματος σε ἀναγνωρισμένα ἐλληνικά και διεθνή περιοδικά.

Επιπλέον, ὑπάρχει ἡ δυνατότητα ἐφ' ὅσον οι συνθήκες το ἐπιτρέπουν, να οργανωθοῦν εκπαιδευτικές ἐπισκέψεις σε ιατρεία εργασίας νοσηλευτικῶν ἰδρυμάτων και ἐπιχειρήσεων για πρακτικὴ ἀσκηση και καλύτερη ἐμπέδωση του ἀντικειμένου.

Αποτελεῖται συνολικά ἀπὸ 26 ὥρες διδασκαλίας. Το μάθημα ἀξιολογεῖται με γραπτές ἐξετάσεις και στον τελικὸ βαθμὸ συνυπολογίζεται ἡ ἐκπόνηση προαιρετικῆς εργασίας και ἡ συμμετοχὴ στις διαλέξεις ὅπου θα προσκαλοῦνται ἐιδικοί ἐπιστήμονες.

7.

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Οι ενδιαφερόμενοι για τα μεταπτυχιακά προγράμματα της Ιατρικής Σχολής μπορούν να ενημερώνονται από την ηλεκτρονική σελίδα ανακοινώσεων της Σχολής www.school.med.uoa.gr και www.grammateia.med.uoa.gr ή στα τηλέφωνα των αντίστοιχων μεταπτυχιακών. Η Γραμματεία της Ιατρικής Σχολής βρίσκεται στη οδό Μ. Ασίας 75, Γουνδή στο κτήριο 13, 2ος όροφος. Δέχεται κάθε Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή 11:00 - 14:00.

- Τμήμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 210 7462032, 210 7462165 Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: mscmed@med.uoa.gr

- Τμήμα Διδακτορικών Διατριβών

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 210 7462045, 210 7462046, Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: phdmed@med.uoa.gr

7.1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

<http://school.med.uoa.gr/>

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ

- 1 Άθληση και Υγεία
- 2 Ακοολογία - Νευρωτολογία
- 3 Αλγολογία: Αντιμετώπιση του πόνου. Διάγνωση και Θεραπεία. Φαρμακευτικές Παρεμβατικές και άλλες τεχνικές.
- 4 Αναζωογόνηση (Τροποποίηση τίτλου του ΠΜΣ: Καρδιοαναπνευστική Αναζωογόνηση)
- 5 Αναπαραγωγική - Αναγεννητική Ιατρική
- 6 Αναπνευστική Ανεπάρκεια και Μηχανικός Αερισμός
- 7 Ανάπτυξη νέων Φαρμάκων: Έρευνα, Κυκλοφορία και Πρόσβαση
- 8 Αντιμετώπιση Εξαρτήσεων - Εξαρτησιολογία
- 9 Αποκατάσταση Βλαβών Νωτιαίου Μυελού. Διαχείριση του Πόνου Σπονδυλικής Προέλευσης
- 10 Αρτηριακή Υπέρταση και Συνοδά Καρδιαγγειακά - Νεφρικά Νοσήματα
- 11 Γενική και Εξειδικευμένη Παιδιατρική: Κλινική Πράξη και Έρευνα (Τροποποίηση τίτλου του ΠΜΣ: Κλινική Παιδιατρική & Νοσηλευτική - Έρευνα)
- 12 Διασυνδεδετική Ψυχιατρική: Απαρτιωμένη φροντίδα σωματικής & ψυχικής υγείας.
- 13 Διαταραχές της Αναπνοής στον Ύπνο - Εργαστηριακή και Κλινική Ιατρική του Ύπνου
- 14 Εκτίμηση και Διαχείριση Επαγγελματικού, Περιβαλλοντικού και Φαρμακευτικού Κινδύνου
- 15 Ελάχιστα Επεμβατική Χειρουργική, Ρομποτική Χειρουργική & Τηλεχειρουργική
- 16 Εμβρυομητρική Ιατρική
- 17 Επεμβατική Ακτινολογία
- 18 Επεμβατική Καρδιολογία
- 19 Επιδημιολογία-Μεθοδολογία Έρευνας στις Βιοϊατρικές Επιστήμες, την Κλινική Πράξη και τη Δημόσια Υγεία
- 20 Επιστήμη του Στρες και Προαγωγή της Υγείας
- 21 Εφαρμοσμένη Εμβιομηχανική στην Ορθοπαιδική
- 22 Θρόμβωση - Αιμορραγία - Ιατρική των Μεταγγίσεων
- 23 Ιατρική Γενετική: Κλινική και Εργαστηριακή Κατεύθυνση
- 24 Καρδιοπνευμονική Αποκατάσταση και Αποκατάσταση Πασχόντων ΜΕΘ
- 25 Κλινικές Μελέτες: Σχεδιασμός και Εκτέλεση

- 26 Κλινική Εργοσπιρομετρία, Άσκηση, Προηγμένη Τεχνολογία και Αποκατάσταση (Τροποποίηση τίτλου του ΠΜΣ: Κλινική Εργοσπιρομετρία, Άσκηση και Αποκατάσταση)
- 27 Κλινική και Πειραματική Νευροχειρουργική (Τροποποίηση τίτλου του ΠΜΣ: Εφαρμοσμένη Νευροανατομία)
- 28 Κλινική Νευροφυσιολογία
- 29 Λοιμωξιολογία
- 30 Μεταβολικά Νοσήματα των Οστών
- 31 Μονάδες Εντατικής Θεραπείας
- 32 Μοριακή & Εφαρμοσμένη Φυσιολογία
- 33 Μοριακή Ιατρική Βιοπαθολογία (Τροποποίηση τίτλου του ΠΜΣ: Μοριακή Ιατρική Βιοπαθολογία - Μικροβιολογία)
- 34 Μυοσκελετική Ογκολογία: Διάγνωση - Θεραπεία - Έρευνα
- 35 Νεοπλασματική Νόσος στον Άνθρωπο: Έρευνα και Κλινικοπαθολογοανατομική Προσέγγιση στα Πλαίδια της Εξατομικευμένης Ιατρικής (Διάγνωση και Στοχευμένη Θεραπεία) (Τροποποίηση τίτλου του ΠΜΣ: Νεοπλασματική νόσος στον άνθρωπο: διάγνωση, σύγχρονη θεραπεία και έρευνα)
- 36 Ογκολογία Θώρακα: Σύγχρονη Κλινικο-Εργαστηριακή Προσέγγιση και Έρευνα (Τροποποίηση τίτλου του ΠΜΣ: Καρκίνος Πνεύμονα: Σύγχρονη Κλινικοεργαστηριακή Προσέγγιση & Έρευνα)
- 37 Παγκόσμια Υγεία - Ιατρική των Καταστροφών (Τροποποίηση τίτλου του ΠΜΣ: Διεθνής Ιατρική - Διαχείριση Κρίσεων Υγείας)
- 38 Παθολογία της Κύησης
- 39 Παιδιατρική Λοιμωξιολογία
- 40 Παιδιατρική Πνευμονολογία
- 41 Περιβάλλον & Υγεία: Διαχείριση περιβαλλοντικών θεμάτων με επιπτώσεις στην υγεία
- 42 Περιφερική Αναισθησία
- 43 Προαγωγή Ψυχικής Υγείας - Πρόληψη ψυχιατρικών διαταραχών
- 44 Προηγμένη Λαπαροσκοπική και Βαριατρική Χειρουργική
- 45 Ρευματολογία - Μυοσκελετική Υγεία
- 46 Σακχαρώδης Διαβήτης και Παχυσαρκία
- 47 Στρατηγικές Αναπτυξιακής και Εφηβικής Υγείας (Τροποποίηση τίτλου του ΠΜΣ: Στρατηγικές Ανάπτυξης της Εφηβικής Υγείας)
- 48 Σύγχρονη Διαγνωστική στην Δερματολογία και Αλλεργιολογία
- 49 Φυσιολογία της Γήρανσης και Γηριατρικά Σύνδρομα
- 50 Χειρουργική Ανατομία
- 51 Χειρουργική Ογκολογία

- 52 Ψυχιατροδικαστική
- 53 Ψυχική Υγεία και Ψυχιατρική Παιδιών και Εφήβων (Τροποποίηση τίτλου του ΠΜΣ: Ψυχική Υγεία Παιδιών και Εφήβων)
- 54 Ψυχοδυναμική Ψυχοθεραπεία σε Ιατρικό Πλαίσιο

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΑ

- 55 Βιοστατιστική
- 56 Νανοϊατρική
- 57 Οργάνωση & διαχείριση ανακουφιστικής & υποστηρικτικής φροντίδας χρόνιως πασχόντων

ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΑ

- 58 Έρευνα στην Γυναικεία Αναπαραγωγή
- 59 Ιατρική Φυσική - Ακτινοφυσική
- 60 Μονάδες Εντατικής Θεραπείας - Καρδιολογία, Ιατρική και Νοσηλευτική Φροντίδα (Τροποποίηση τίτλου του ΠΜΣ: ΜΕΘ & Καρδιολογική Νοσηλευτική)
- 61 Μοριακή Βιοϊατρική - Μηχανισμοί Ασθενειών, Μοριακές και Κυτταρικές Θεραπείες και Βιοκαινοτομία
- 62 Προαγωγή & Αγωγή της Υγείας

ΚΟΙΝΑ (ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΑ)

- 63 Ενδαγγειακές Τεχνικές
- 64 Κλινική Νευροψυχολογία - Νοητικές Νευροεπιστήμες

In the Postgraduate Programs listed below, the courses will be held in English.

- Molecular Biomedicine Mechanisms of Disease, Molecular and Cellular Therapies, and Bioinnovation
- Nanomedicine

7.2. Εσωτερικός Κανονισμός Εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής

INFORMATICS DEVELOPMENT

Digitally signed by
 Prof. Gerasimos Tzi-
 ZIOU
 DEVELOPMENT AGENCY
 Date: 2018.03.03 15:37:34
 EEST

Signature: 404F
 Verifies:
 Digitally signed by
 Gerasimos Tzi-Ziou
 Date: 2018.03.03 15:10
 EEST
 Reason: I am the
 signer of this data.
 Signature: 404F
 Verifies:

ΑΔΑ: ΨΕΞΝ46ΨΖ2Ν-ΜΩ2

16301

Αρ. Φύλλου 1502

INFORMATICS
DEVELOPMENT
AGENCY

ΑΔΑ: ΨΕΞΝ46ΨΖ2Ν-ΜΩ2

16301

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

2 Μαΐου 2018
ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
Αρ. Φύλλου 1502

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Αριθμ. απόφ. 670/5.4.2018

Έγκριση του Κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Έχοντας υπόψη:

- τις διατάξεις των άρθρων 45 και 85 του ν. 4485/2017 «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 114),
- την υπ' αριθμ. 163204/Ζ1/29.9.2017 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,
- την παρ. 3ε, του άρθρου 9, του ν. 3685/2008 «Θεσμικό πλαίσιο για τις μεταπτυχιακές σπουδές» (ΦΕΚ Α' 148),
- τις διατάξεις του ν. 4009/2011 «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (ΦΕΚ Α' 195), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν,
- τις διατάξεις του ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 83), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν,
- το π.δ. 85/31.5.2013 (ΦΕΚ Α' 124) «Ιδρυση μετονομασία, ανασυγκρότηση Σχολών και ίδρυση Τμήματος στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών»,
- την απόφαση της Συγκλήτου του Ε.Κ.Π.Α. (12η συνεδρία 16.3.2018),
- το απόσπασμα πρακτικών της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α. (συνεδρίαση 8.12.2017),
- το γεγονός ότι με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

την έγκριση του Κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ως ακολούθως:

Άρθρο 1
Γενικές Αρχές

Οι Διδακτορικές Σπουδές της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

οργανώνονται και λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4485/2017 και του εν γένει θεσμικού πλαισίου όπως κάθε φορά ισχύει. Αποσκοπούν στην προαγωγή της πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας και οδηγούν στην απόκτηση διδακτορικού διπλώματος (Δ.Δ.), το οποίο πιστοποιεί την εκπόνηση πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας και την ουσιαστική συνεισφορά του κατόχου του στην εξέλιξη της γνώσης στον αντίστοιχο επιστημονικό κλάδο. Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4485/2017, ο τρίτος κύκλος σπουδών περιλαμβάνει τη εκπόνηση Δ.Δ. χωρίς τέλος φοίτησης η οποία ολοκληρώνεται με την απονομή διδακτορικού διπλώματος. Στην Ιατρική Σχολή εκπονούνται Δ.Δ. στο γνωστικό αντικείμενο που αυτή θεραπεύει και οι οποίες πρέπει να πληρούν προϋποθέσεις υψηλού επιστημονικού επιπέδου και να ανταποκρίνονται σε ανάγκες της σύγχρονης ιατρικής επιστήμης και της κοινωνίας εν γένει.

Άρθρο 2
Δικαίωμα υποβολής αίτησης για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής

Δικαίωμα υποβολής αίτησης εκπόνησης Δ.Δ. έχουν:

- οι κάτοχοι πτυχίου Ιατρικής Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ισότιμου της αλλοδαπής
- οι κάτοχοι διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ισότιμου της αλλοδαπής ή ενιαίου και οδισσάσπου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου του άρθρου 46 του ν. 4485/2017 που έχει συναχθεί αντικείμενο με αυτό της Δ.Δ. Η σύμφαση του γνωστικού αντικείμενου πιστοποιείται με εισήγηση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών.
- Γίνονται επίσης δεκτοί και πτυχιούχοι, μη κάτοχοι Δ.Μ.Σ. (άρθρο 38 του ν. 4485/2017) που έχουν υψηλού επιπέδου επιστημονικές δημοσιεύσεις σχετικές με την υπό εκπόνηση διδακτορική διατριβή, έπειτα από αυτολογημένη απόφαση Συνέλευσης της Σχολής κατόπιν εισηγήσεως της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών της Σχολής.

Άρθρο 3
Διαδικασία υποβολής αίτησης για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και χρονική διάρκεια εκπόνησης

Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να υποβάλει αίτηση εκ-

πόνησης Δ.Δ. κατά τη διάρκεια κάθε ακαδημαϊκού έτους και ειδικότερα καθ' όλους τους μήνες πλην του Ιουλίου και Αυγούστου, στη Γραμματεία της Ιατρικής Σχολής (άρθρο 38, ν. 4485/2017).

Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη και μεγαλύτερη από έξι (6) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Ο Υποψήφιος διδάκτορας μπορεί κατά τη διάρκεια εκπόνησης της Δ.Δ. να ζητήσει με επαρκώς αιτιολογημένη αίτησή του, την αναστολή εκπόνησης για ένα (1) έτος. Ο χρόνος της αναστολής εκπόνησης δεν προσμετράται στην προβλεπόμενη μέγιστη χρονική διάρκεια εκπόνησης της Δ.Δ. Κατά τη διάρκεια της αναστολής εκπόνησης δεν επωφελείται ο υποψήφιος των δικαιωμάτων και των παροχών που προβλέπονται για τους υποψήφιους διδάκτορες.

Στο διάστημα εκπόνησης της Δ.Δ. και εφόσον κριθεί απαραίτητο από τον Επιβλέποντα, ο υποψήφιος παρακολουθεί μαθήματα του προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών, τα οποία θα υποδεικνύει ο Επιβλέπων της Δ.Δ..

Άρθρο 4 Απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Στην αίτηση εκπόνησης Δ.Δ. που χορηγείται από τη Γραμματεία της Σχολής θα πρέπει να αναγράφονται: α) το προτεινόμενο θέμα της Δ.Δ., β) η προτεινόμενη γλώσσα εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής (ελληνική ή αγγλική), γ) το προτεινόμενο μέλος ΔΕΠ που δέχεται να επιβλέπει την Δ.Δ.

Στην αίτηση του υποψηφίου επισυνάπτεται βεβαίωση του Διευθυντού της Κλινικής ή του Εργαστηρίου, όπου θα εκπονηθεί η Δ.Δ., η οποία αναφέρει ότι υπάρχει και είναι διαθέσιμος ο απαραίτητος τεχνικός εξοπλισμός, χώρος, υλικό κ.λπ. για την υλοποίηση της έρευνας.

Συνημμένα της αίτησης θα κατατίθενται τα εξής:

- Αναλυτικό Βιογραφικό Σημείωμα του υποψηφίου
- Προσχέδιο της διδακτορικής διατριβής
- Φωτοτυπία αστυνομικού δελτίου ταυτότητας/διοβατηρίου

- Αντίγραφο Πτυχίου
- Αναγνώριση ισοτιμίας του μεταπτυχιακού διπλώματος από το Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. (για πτυχιούχους ΑΕΙ του εξωτερικού)
- Αντίγραφο μεταπτυχιακού διπλώματος εάν απαιτείται (άρθρο 2 του παρόντος).

Άρθρο 5 Επιβλεψη Διδακτορικής Διατριβής και Ορισμός τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής

Δικαίωμα ανάλυσης της επιβλέψης Δ.Δ. έχουν όλα τα μέλη Δ.Ε.Π. της Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ. Ο Επιβλέπων υποχρεωτικά θα πρέπει να υπηρετεί στην Κλινική ή στο Εργαστήριο όπου εκπονείται η Δ.Δ. Ο μέγιστος αριθμός Δ.Δ. ανά επιβλέποντα ορίζεται σε δέκα (10) για τους μόνιμους Επίκουρους καθηγητές, τους Αναπληρωτές Καθηγητές και Καθηγητές, και σε πέντε (5) για μη μόνιμους

Επίκουρους Καθηγητές. Οι Δ.Δ. για τις οποίες εκκρεμεί μόνο η δημόσια παρουσίαση/υποστήριξη δεν επιβαρύνουν αριθμητικά τον επιβλέποντα.

Αν ο επιβλέπων μετακινηθεί σε άλλο Α.Ε.Ι. ή Τμήμα Α.Ε.Ι., συνεχίζει να τελεί χρέη επιβλέποντος των διδακτορικών διατριβών που έχει αναλάβει, αλλά ο Διδακτορικός Τίτλος απονέμεται από την Ιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ. Σε περίπτωση συνταξιοδότησης του επιβλέποντος πριν από το πέρας της Δ.Δ. το Τμήμα αναθέτει σε άλλον την επιβλεψη, ύστερα από αίτηση του υποψηφίου διδάκτορα και γνώμη του προτεινόμενου επιβλέποντος, διαφορετικά αναθέτει την επιβλεψη σε ένα από τα άλλα δύο μέλη της τριμελούς επιτροπής, ακόμη και καθ' υπέρβαση του μέγιστου αριθμού υποψηφίων διδακτόρων που μπορεί να επιβλέπονται από κάθε επιβλέποντα (άρθρο 39 του ν. 4485/2017).

Οι αιτήσεις εκπόνησης Δ.Δ. που κατατίθενται στη Σχολή, εφόσον πληρούν τα προβλεπόμενα από τον παρόντα Εσωτερικό Κανονισμό προαπαιτούμενα, γίνονται δεκτές και αποστέλλονται στη Συνέλευση του Τμήματος, η οποία τις κατηγοριοποιεί με βάση τη συνάφεια του ερευνητικού αντικείμενου και ορίζει μια τριμελή επιτροπή ανά κατηγορία αιτήσεων. Κάθε τριμελής επιτροπή, που αποτελείται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, εξετάζει τις αντίστοιχες αιτήσεις και τα συνυποβαλλόμενα έγγραφα και καλεί τους υποψηφίους σε συνέντευξη. Κατόπιν υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος αναλυτικό υπόμνημα, στο οποίο αναγράφονται οι λόγοι για τους οποίους κάθε υποψήφιος πρέπει ή δεν πρέπει να γίνει δεκτός καθώς και ο προτεινόμενος επιβλέπων, εφόσον αυτός δεν έχει ήδη προταθεί από τον υποψήφιο. Η Συνέλευση του Τμήματος αφού λάβει τη γνώμη του προτεινόμενου από την επιτροπή επιβλέποντος, τη συνεκτιμά με το υπόμνημα της επιτροπής και εγκρίνει ή απορρίπτει αιτιολογημένα την αίτηση του υποψηφίου.

Στην εγκριτική απόφαση ορίζεται και η γλώσσα συγγραφής της διδακτορικής διατριβής (άρθρο 38 του ν. 4485/2017).

Μετά τον ορισμό των Τριμελών Συμβουλευτικών Επιτροπών, τα ονόματα των υποψηφίων διδακτόρων, των επιβλεπόντων μελών Δ.Ε.Π. ή ερευνητών/τριών, οι τίτλοι των εκπονούμενων διδακτορικών διατριβών και σύντομη περίληψη αυτών, καθώς και τα μέλη των τριμελών συμβουλευτικών επιτροπών αναρτώνται από τη Γραμματεία του Τμήματος στον διαδικτυακό τόπο του Ιδρύματος στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα (άρθρο 38 του ν. 4485/2017) με έγγραφο που συντάσσεται με τη φροντίδα του υποψηφίου.

Η τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή έχει αρμοδιότητα να πλαισιώνει και να υποστηρίζει την εκπόνηση και συγγραφή της Δ.Δ. Στην τριμελή επιτροπή μετέχουν ως μέλη, ο επιβλέπων και δύο ακόμη μέλη Δ.Ε.Π. Α' βαθμίδας, Αναπληρωτές ή Επίκουροι Καθηγητές από την Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ, ή άλλα Τμήματα του ΕΚΠΑ, ή άλλο Α.Ε.Ι., ή Καθηγητές αναγνωρισμένων ως οριστών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, οι οποίοι είναι κάτοχοι Διδακτορικού Διπλώματος, ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ' από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014, ή από αναγνωρισμένο ερευνητικό κέντρο ή νοσοκομείο της αλλοδαπής, που έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστο-

κό αντικείμενο με την υπό εκπόνηση Δ.Δ., και δεν είναι συγγενείς πρώτου ή δεύτερου βαθμού με τον Υποψήφιο Διδάκτορα.

Είναι δυνατή η αντικατάσταση του επιβλέποντος μέλους ή μέλους της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής κατόπιν εμπειριστάωμένης αιτιολογήσεως και μετά την έγκριση της Συνέλευσης της Σχολής ή του Προέδρου της Σχολής εφόσον έχει εξουσιοδοτηθεί από αυτήν. Σε περίπτωση διαπίστωσης προβλήματος συνεργασίας μεταξύ του υποψηφίου διδάκτορα και του Επιβλέποντος ή της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, το θέμα θα παραπέμπεται στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, η οποία ορίζει τριμελή επιτροπή από τα μέλη της Επιτροπής Μεταπτυχιακών, συμμετέχοντος του Προέδρου της, που θα εξετάζει το θέμα και θα υποβάλλει το πόρισμα στην Συνέλευση της Σχολής για τελική απόφαση.

Αν για οποιονδήποτε λόγο η σύνδεση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής δεν καταστεί δυνατόν να παραμείνει ως έχει έως το πέρας της εκπόνησης της Δ.Δ. το μέλος/μέλη που πρέπει να αντικαταστήσουν τα αρχικά ορίζονται από τη Συνέλευση της Σχολής ύστερα από αίτηση του Υποψηφίου Διδάκτορα.

Άρθρο 6

Δήλωση τίτλου και πρωτοκόλλου
Διδακτορικής Διατριβής

Εντός τριών (3) μηνών από τον ορισμό της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής ο υποψήφιος σε συνεργασία με το επιβλέπον μέλος ΔΕΠ, καταρτίζει, συνυπογράφει και υποβάλλει αναλυτικό Πρωτόκολλο της Δ.Δ. καθώς και τη Δήλωση του Θέματος υπογεγραμμένη και από τα τρία μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Με ευθύνη του Επιβλέποντος, η Δ.Δ. θα πρέπει να εγκρίνεται από την Επιτροπή Βιοηθικής και Δεοντολογίας της Ιατρικής Σχολής. Εφόσον ο επιβλέπων το κρίνει απαραίτητο θα υποβάλλεται και έγκριση του Επιστημονικού Συμβουλίου Νοσοκομείου και σε αυτή την περίπτωση δεν θα απαιτείται και έγκριση Επιτροπής Βιοηθικής και Δεοντολογίας της Ιατρικής Σχολής. Για μελέτες που αφορούν σε πειραματόζωα, απαιτείται έγκριση από τη Διεύθυνση Κτηνιατρικής Υπηρεσίας. Προκειμένου για κλινικές δοκιμές ή για χορήγηση φαρμακευτικών ουσιών απαιτείται και η έγκριση από τον Ε.Ο.Φ. και η ασφάλιση ασθενών. Επίσης, θα πρέπει να τηρούνται όλες οι προβλεπόμενες από τον νόμο διαδικασίες και απαιτήσεις για τη διεξαγωγή έρευνας σε ανθρώπους, ανθρώπινο υλικό, πειραματόζωα και κύτταρα.

Εφόσον εκκρεμούν οι εγκρίσεις επιτροπής Βιοηθικής και Δεοντολογίας, Επιστημονικού Συμβουλίου, Ε.Ο.Φ., Κτηνιατρικής Υπηρεσίας κ.λπ. και λήγει το χρονικό όριο των 3 μηνών, θα κατατίθενται οι αριθμοί πρωτοκόλλου κατάθεσης αιτήσεως προς τα παραπάνω μαζί με τη Δήλωση Θέματος και Πρωτοκόλλου Διατριβής. Εάν εκκρεμεί η κατάθεση των απαιτούμενων εγκρίσεων κατά την υποβολή της 3ης έκθεσης προόδου, η έκθεση προόδου δεν θα γίνεται δεκτή.

Τροποποίηση τίτλου και πρωτοκόλλου κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της Δ.Δ. δυνατόν να γίνει εντός των 2 πρώτων ετών, εφ' όψιν, και μετά από αιτιολογημένη

εισήγηση της Τριμελούς Επιτροπής και έγκριση της Συνέλευσης Σχολής. Η τροποποίηση συνοδεύεται από νέο ερευνητικό πρωτόκολλο και δεν συνεπάγεται επανέναρχη του χρόνου διάρκειας της Δ.Δ..

Άρθρο 7

Υποχρεώσεις και Δικαιώματα
των Υποψηφίων Διδασκόντων

Μετά το πέρας κάθε έτους από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, οι υποψήφιοι διδάκτορες παρουσιάζουν προφορικά και υποβάλλουν και εγγράφως αναλυτικό υπόμνημα ενύπνιον της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, σχετικά με την πρόοδο της διδακτορικής διατριβής τους. Αντίγραφο του υπομνήματος, καθώς και σχόλια επί αυτού από τον Επιβλέποντα ή την Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή κοιτανίζονται υπό μορφή εκθέσεων προόδου στη γραμματεία της Σχολής και καταχωρίζονται στον ατομικό φακέλο του υποψηφίου (άρθρο 40, παρ. 2 του ν. 4485/2017). Οι εκθέσεις προόδου είναι τουλάχιστον τρεις.

Έως την υποβολή της τρίτης εκθέσεως προόδου, η τέταρτη, ή πέμπτη, στις περιπτώσεις παρατάσεων εκπόνησης της Δ.Δ., οι υποψήφιοι έχουν την υποχρέωση να έχουν παρουσιάσει την μεθοδολογία ή μέρος των αποτελεσμάτων της Δ.Δ., έστω και προκαταρκτικών, σε επιστημονικό Συνέδριο στην Ελλάδα ή το εξωτερικό.

Έως τη δημόσια υποστήριξη της Δ.Δ. ο υποψήφιος έχει την υποχρέωση να έχει συμμετάσχει σε δυο (2) δημοσιεύσεις σχετικές με την Δ.Δ., σε επιστημονικό περιοδικό της ηλεκτρονικής βάσεως PubMed. εκ των οποίων μια τουλάχιστον πλήρης, πρωτότυπη δημοσίευση όπου ο υποψήφιος Δ.Δ. είναι πρώτος ή ισοδύναμος πρώτος συγγραφέας.

Οι υποψήφιοι διδάκτορες έχουν μέχρι πέντε (5) πλήρη ακαδημαϊκά έτη από την πρώτη εγγραφή τους, όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του δεύτερου κύκλου σπουδών. Μέχρι και πέντε (5) έτη μετά την ολοκλήρωση της διδακτορικής τους διατριβής, διατηρούν δικαιώματα πρόσβασης, δανεισμού και χρήσης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών (άρθρο 40, παρ. 3 του ν. 4485/2017).

Υποψήφιοι διδάκτορες που εμπίπτουν στο άρθρο 19 παρ. 4 του ν. 4452/2017 δύνανται να προσλαμβάνονται ως ακαδημαϊκοί υπότροφοι διά πράξεως της οικείας Σχολής με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου για τη διεξαγωγή διδακτικού, ερευνητικού, επιστημονικού, οργανωτικού, εργαστηριακού ή κλινικού έργου καθοριζόμενου διά της συμβάσεως. Η προκήρυξη του γνωστικού αντικείμενου γίνεται έπειτα από πρόταση της Γενικής Συνέλευσης του Τομέα και έγκριση της Συνέλευσης Σχολής. Η διάρκεια της συμβάσεως καθορίζεται μέχρι ενός πανεπιστημιακού έτους κατά περίπτωση, ανάλογα με τις ανάγκες του Τομέα. Δύνανται αυτή να ανανεώνεται ή να παρατείνεται, πλην όμως ο συνολικός χρόνος πρόσληψης δεν δύναται να υπερβεί τα τρία (3) πανεπιστημιακά έτη. Η απασχόληση των ανωτέρω δύναται να είναι πλήρης ή μερική και η κάλυψη της αποζημίωσης τους θα γίνεται από υποτροφίες και πόρους που

θα εξασφαλίζει το Τμήμα, χωρίς αύξηση της κρατικής επιχορήγησης προς το οικείο Α.Ε.Ι. και σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Οι υποψήφιοι διδάκτορες ενθαρρύνονται να συμμετέχουν σε συνέδρια, ημερίδες ή εργαστήρια τόσο στην ημεδαπή όσο και στην αλλοδαπή, και γενικότερα υποστηρίζουν όπως θα κρίνεται σκόπιμο την ακαδημαϊκή λειτουργία του Τμήματος.

Άρθρο 8
Ολοκλήρωση εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής και ορισμός επιταμελούς εξεταστικής επιτροπής

Η ολοκλήρωση της εκπόνησης της Δ.Δ. διαπιστώνεται από την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή στην τελική έκθεση προόδου, δηλαδή, σε περιπτώσεις μη παρατάσεως, στην τρίτη, τέταρτη, πέμπτη, ή έκτη έκθεση προόδου, προκειμένου ο υποψήφιος να ολοκληρώσει τη συγγραφή της Δ.Δ.

Μετά την ολοκλήρωση της συγγραφής της Διδακτορικής Διατριβής, η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή δέχεται ή απορρίπτει αίτηση του υποψηφίου για τη δημόσια υποστήριξη και την αξιολόγηση της. Αν η Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή αποδεχτεί την αίτηση του υποψηφίου συντάσσει αναλυτική εισηγητική έκθεση και την υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος, ζητώντας τον ορισμό επιταμελούς εξεταστικής επιτροπής (άρθρο 41, παρ. 1 του ν. 4485/2017).

Εν συνεχεία η Συνέλευση της Σχολής ορίζει Επιταμελή Εξεταστική Επιτροπή για την κρίση της Διδακτορικής Διατριβής (παρ. 1 και 2, άρθρο 41, του ν. 4485/2017).

Στην Επιταμελή Εξεταστική Επιτροπή μετέχουν τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, εκτός από το αφηρηθέντα μέλη αυτής, τα οποία με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής αντικαθίστανται από ισάριθμα μέλη που πληρούν τα κριτήρια του δεύτερου και τρίτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 39 του ν. 4485, καθώς και τέσσερα (4) επιπλέον μέλη, που πληρούν τα κριτήρια του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 39 του ν. 4485/2017.

Άρθρο 9
Οδηγίες Συγγραφής Διδακτορικής Διατριβής

Η διατριβή θα περιλαμβάνει γενικό και Ειδικό μέρος αν απαιτείται παράρτημα, καθώς και περίληψη στην Ελληνική και Αγγλική. Όσον αφορά στις βιβλιογραφικές αναφορές θα ακολουθούνται οι οδηγίες του Επιβλέποντος. Η εκτύπωση της διατριβής γίνεται μετά από έγγραφη άδεια της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Είναι δυνατόν να γίνει και δεύτερη εκτύπωση με τις τελικές διορθώσεις, μετά την παρουσίαση.

Για λόγους ομοιομορφίας προτείνεται η βιβλιοδεσία με θερμωκόλληση (και όχι σπινάκι) και η εκτύπωση σε μονή σελίδα (όχι διπλή όψη). Το διάστιχο μεταξύ των γραμμών του κειμένου προτείνεται να είναι 1,5. Επισημαίνεται ότι θα πρέπει να πληρούνται οι όροι της καλοισθησίας του κειμένου και της ευκρίνειας των σχημάτων, διαγραμμάτων, φωτογραφιών κ.λπ.

Στο εξώφυλλο θα αναφέρονται, στο άνω μέρος του το Ίδρυμα, η Σχολή Επιστημών Υγείας, η Ιατρική Σχολή, ο Τομέας, το Εργαστήριο ή η Κλινική και ο Διευθυντής. Ακολουθούν ο τίτλος της Διδακτορικής Διατριβής, το όνομα και η ιδιότητα του συγγραφέα και ο χαρακτηρισμός «ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ». Στο κάτω μέρος αναγράφονται ο τόπος και ο χρόνος κατάθεσής της. Τα ίδια επαναλαμβάνονται στο εσώφυλλο. Στην τρίτη σελίδα της διδακτορικής διατριβής αναγράφονται:

α) η ημερομηνία αιτήσεως του υποψηφίου
β) η ημερομηνία ορισμού 3μελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής

γ) τα μέλη της 3μελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής
δ) η ημερομηνία ορισμού του Θέματος
ε) η ημερομηνία καταθέσεως της διδακτορικής διατριβής

Τα παραπάνω στοιχεία επικυρώνονται με την υπογραφή του / της Γραμματέως και τη σφραγίδα της Σχολής.

Μετά τη δημόσια υποστήριξη της Διατριβής ενώπιον την 7μελούς Εξεταστικής Επιτροπής στα ως άνω στοιχεία προστίθενται:

α) το όνομα του Προέδρου της Ιατρικής Σχολής
β) τα ονόματα των μελών της 7μελούς Εξεταστικής Επιτροπής και

γ) ο βαθμός με τον οποίο έγινε αποδεκτή η διατριβή (Άριστα, Λιαν Καλώς, Καλώς).

Τα ονόματα των μελών της 3μελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής και της 7μελούς Εξεταστικής Επιτροπής, τα οποία αναγράφονται κατά βαθμίδα, με σειρά αρχαιότητας και με πρώτο το όνομα του Επιβλέποντος και στις 2 περιπτώσεις. Στις επόμενες σελίδες ακολουθεί ο Ορκος του Ιπποκράτη και σύντομο βιογραφικό σημείωμα του υποψηφίου.

Σε περίπτωση αφηρηθέντος επιβλέποντος ή μελών της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής να αναφέρεται η αρχική σύνδεση της επιτροπής πριν από την αντικατάστασή τους και στη συνέχεια να μηνιμονεύεται η αντικατάσταση του επιβλέποντος ή των μελών της τριμελούς και να αναφέρεται η σύνδεση της επιταμελούς εξεταστικής επιτροπής.

Άρθρο 10
Υποστήριξη και κρίση Διδακτορικής Διατριβής

Ο υποψήφιος καταθέτει τη Δ.Δ. στα μέλη της 7μελούς εξεταστικής επιτροπής σε έντυπη μορφή, επισυνάπτοντας υπεύθυνη δήλωση ότι δεν αποτελεί (κατά το όλον ή κατά μέρος) προϊόν λογοκλοπής.

Η Επιτροπή συγκλείεται από τον Επιβλέποντα, προεδρεύει ο αρχαιότερος των Καθηγητών και συνερχεται σε χώρο του Εργαστηρίου ή της Κλινικής που εκπονήθηκε η διατριβή ή σε έτερο χώρο της Σχολής. Σε κάθε περίπτωση 15 μέρες πριν από την παρουσίαση θα πρέπει έγγραφο της τριμελούς να κατατίθεται στη Γραμματεία της Σχολής στο οποίο θα αναφέρεται ο υποψήφιος, η ημερομηνία, ο τόπος και η ώρα παρουσίασης, τα μέλη της 7μελούς Εξεταστικής Επιτροπής, ο τίτλος της διατριβής και να αναρτάται στην Ιστοσελίδα της Σχολής και του ΕΚΠΑ.

Η Δ.Δ. υποστηρίζεται δημόσια από τον υποψήφιο διδάκτορα ενώπιον της Επαμελούς Εξεταστικής Επιτροπής (στην ελληνική ή αγγλική γλώσσα) με δυνατότητα να παρευρίσκονται μέλη του Ταμεία, αλλά και ευρύτερο κοινό. Τα αφηρημένα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, που έχουν αντικατασταθεί μπορεί να παρίστανται κατά τη δημόσια υποστήριξη, αλλά και τη μετέπειτα συνεδρίαση χωρίς όμως δικαίωμα ψήφου (άρθρο 39 και 41 του ν. 4485/2017).

Η διαδικασία της δημόσιας υποστήριξης προϋποθέτει τη φυσική παρουσία των πέντε (5) τουλάχιστον μελών της επαμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, ενώ τα λοιπά μέλη μπορούν να συμμετέχουν και μέσω τηλεδιάσκεψης.

Μετά την παρουσίαση συνεδριάζει η Επαμελής Εξεταστική Επιτροπή, κατ' ιδίαν χωρίς την παρουσία τρίτων, κρίνει την εργασία ως προς την ποιότητα, την πληρότητα, την πρωτότυπη σκέψη, το δημοσιευμένο έργο που σχετίζεται με την εκπόνηση της διατριβής και τη γενικότερη συμβολή της στην προώθηση της επιστημονικής γνώσης και με βάση αυτά τα κριτήρια αποφασίζει με πλειοψηφία πέντε (5) θετικές τουλάχιστον ψήφους για την έγκριση της διατριβής και τη βαθμολογία (Άριστα, Λιαν Καλώς ή Καλώς), την οποία αποτυπώνει στο έντυπο του πρακτικού και ανακοινώνει την απόφαση της στον υποψήφιο, που από εκείνη τη στιγμή θεωρείται δόκτωρ.

Σε περίπτωση λιγότερων από 5 θετικών ψήφων, η δημόσια υποστήριξη της διατριβής θεωρείται ανεπιτυχής και δεν αποδίδεται ο τίτλος. Σε περίπτωση που κατά πλειοψηφία η επαμελής επιτροπή κρίνει ότι η Δ.Δ. χρήζει διορθώσεων, αυτό αναφέρεται στο πρακτικό αξιολόγησης και δίδεται προθεσμία στον υποψήφιο, ώστε να προβεί στις απαραίτητες αλλαγές. Ακολουθώντας η Δ.Δ. επανυποβάλλεται στα μέλη της 7μελούς σε έντυπη μορφή. Στη συνέχεια, η επαμελής επιτροπή συνεδριάζει χωρίς την παρουσία τρίτων και την εγκρίνει με πλειοψηφία τουλάχιστον πέντε (5) μελών (άρθρο 41, παρ. 3 του ν. 4485/2017) με τους βαθμούς «ΚΑΛΩΣ», «ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ» ή «ΑΡΙΣΤΑ». Για την απόφαση της η Επιτροπή συντάσσει νέο πρακτικό Αξιολόγησης.

Ο Επιβλέπων φροντίζει να κατατεθεί στη Γραμματεία της Ιατρικής Σχολής το «Πρακτικό Κρίσεως» συμπληρωμένο, υπογεγραμμένο έχοντας και τη σφραγίδα της Κλινικής/Εργαστηρίου όπου αυτή εκπονήθηκε.

Άρθρο 11

Αναγόρευση - Καθομολόγηση διδασκόντων

Η επίσημη αναγόρευση των διδασκόντων της Ιατρικής Σχολής γίνεται σε ειδική τελετή ενώπιον της Συνέλευσης της Σχολής έπειτα από τα κατωτέρω:

- Αίτηση υποψηφίου για αναγόρευση-καθομολόγηση (χορηγείται από τη Γραμματεία)
- Κατάθεση διατριβής στη Γραμματεία του Τμήματος σε ψηφιακή/έντυπη μορφή
- Κατάθεση διατριβής στο Ψηφιακό Αποθετήριο "ΠΕΡ-ΙΑΜΟΣ"

- Κατάθεση διατριβής στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης [να συμπληρωθεί ηλεκτρονικά το απογραφικό δελτίο του Ε.Κ.Τ. (Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης) και να καταβεί στο Ε.Κ.Τ ένα αντίτυπο της διατριβής του.]

- Κατάθεση διατριβής στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος (ν. 3149/2003, άρθρο 12, παρ. 7 α και 9).

Οι διδάκτορες καλούνται σε ημερομηνίες που ορίζει η Σχολή να παραστούν ενώπιον της Συνέλευσης της Σχολής για την ορκωμοσία τους. Με κλήρωση μεταξύ των αριστευσάντων επιλέγεται ο διδάκτορας που θα εκφωνήσει την καθομολόγηση. Η ορκωμοσία πραγματοποιείται από τον Πρόεδρο ή τον Αναπληρωτή Πρόεδρο της Σχολής ως εκπροσώπων των πρυτανικών αρχών. Μετά το πέρας χορηγούνται 3 αντίγραφα Διδακτορικού Διπλώματος στους ορκισθέντες.

Άρθρο 12

Πνευματικά δικαιώματα

Η έρευνα, που πραγματοποιείται στο πλαίσιο της διδακτορικής διατριβής, αποβλέπει πρωτίστως στην εκπαίδευση του υποψηφίου διδάκτορα και στην απόκτηση ερευνητικής εμπειρίας που απαιτείται για την απονομή του διδακτορικού τίτλου, καθώς και για την περαιτέρω σταδιοδρομία του.

Η εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, λόγω της φύσης της, μπορεί να εντάσσεται σε συνεχόμενες και πολλές φορές μακροχρόνιες έρευνες που διεξάγονται από ερευνητικές μονάδες και επιστημονικούς υπευθύνους σε συγκεκριμένο τομέα της επιστήμης, συχνά στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων.

Ο συγγραφέας της διδακτορικής διατριβής είναι ο δικαιούχος του περιουσιακού και ηθικού δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, του περιεχομένου της διατριβής του, σύμφωνα με το ν. 2121/1993, όπως ισχύει.

Τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας (π.χ. εφευρέσεις), που ενδεχομένως προκύψουν από τα αποτελέσματα της έρευνας της διδακτορικής διατριβής, ανήκουν τόσο στον διδάκτορα όσο και στον επιβλέποντα καθηγητή ή και σε άλλους ερευνητές που μετέχουν στην ερευνητική ομάδα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας που προκύπτουν μετά το πέρας της διδακτορικής διατριβής λόγω της συνέχισης της αντίστοιχης έρευνας στο εργαστήριο ανήκουν αποκλειστικά στον επιστημονικό υπεύθυνο αυτής της φάσης της έρευνας ή και σε άλλους ερευνητές. Για τα θέματα αυτά μπορεί να υπογραφεί σύμβαση μεταξύ των μερών σε οποιοδήποτε στάδιο της έρευνας.

Άρθρο 13

Διαγραφή υποψηφίων διδασκόντων

Η Συνέλευση της Σχολής μπορεί να προχωρεί σε διαγραφή Υποψηφίων Διδασκόντων των οποίων οι Τριμελείς Συμβουλευτικές Επιτροπές έχουν οριοθετήσει άνω των 8 ετών μετά από εισήγηση της επιτροπής Μεταπτυχιακών της Σχολής.

Αίτια διαγραφής αποτελούν τα κατωθί:

- Α) Τα αντικείμενα των διατριβών αυτών λόγω του συνεχούς εξέλιξης της Ιατρικής επιστήμης ενδέχεται να μην πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις υψηλού επιστημονικού επιπέδου και της παραγωγής νέας γνώσης και να μην ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες της σύγχρονης Ιατρικής Επιστήμης και Κοινωνίας.

Β) Περιπτώσεις λογοκλοπής (plagiarism) ή/και παραποίησης αποτελεσμάτων. Η αντιγραφή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Η παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του ίδιου του υποψήφιου, χωρίς σχετική αναφορά, καθώς και η παραποίηση αποτελεσμάτων μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της Συνέλευσης Τμήματος για διαγραφή του.

Γ) Περιπτώσεις διαπιστώσεως κατάθεσης ή/και χρήσης πλαστών πιστοποιητικών από τον Υποψήφιο Διδάκτορα αποτελούν ικανό λόγο διαγραφής του ή ακόμα και ανάκλησης της διατριβής εάν η διαπίστωση γίνει μετά την απονομή του τίτλου του διδάκτορος.

Πέραν των ανωτέρω διαγραφής είναι δυνατή και στις περιπτώσεις που οι υποψήφιοι δεν υποβάλλουν ετήσια αναλυτικά υπομνήματα σχετικά με την πρόοδο της Δ.Δ., έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτωμάτων από τα αρμόδια πειθαρχικά όργανα, και αυτοδίκαια κατόπιν αιτήσεως των υποψηφίων διδασκόντων.

Άρθρο 14

Μεταβατικές διατάξεις

Οι διατάξεις του ν. 4485/2017 εφαρμόζονται και για τους Υποψήφιους Διδάκτορες που έχουν γίνει δεκτοί πριν από την έναρξη ισχύος του, εφόσον δεν είχε οριστεί η επιταμής εξεταστική επιτροπή του άρθρου 41 του νόμου (άρθρο 85, παρ. 5 του ν. 4485/2017).

Η Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής στη συνεδρίαση της 15.3.2018 σχετικά με τις διδακτορικές διατριβές που βρίσκονται σε εξέλιξη, αποφάσισε τα ακόλουθα:

- Όσοι υποψήφιοι διδάκτορες έχουν υπερβεί τα (6) πλήρη ημερολογιακά έτη εφόσον έχουν καταθέσει τη δεύτερη έκθεση προόδου θα έχουν μία τελική παράταση 2 ετών για την ολοκλήρωση της Δ.Δ.

- Για υποψήφιους διδάκτορες που βρίσκονται σε παράταση κατά τη δημοσίευση του παρόντος Εσωτερικού Κανονισμού δύναται να δοθεί ένα επιπλέον έτος παράτασης, με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντος εφόσον έχουν καταθέσει την τρίτη έκθεση προόδου.

- Οι υποψήφιοι διδάκτορες που έχουν συμπληρώσει 8 έτη εκπόνησης και πάνω διαγράφονται με τη δημοσίευση του παρόντος εσωτερικού κανονισμού εφόσον έχουν καταθέσει λιγότερες από 3 εκθέσεις προόδου.

- Υποψήφιοι διδάκτορες που εκπνούν διδακτορική διατριβή στο πλαίσιο προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, και έχουν συμπληρώσει 8 έτη εκπόνησης αλλά δεν ανήκουν στην προηγούμενη κατηγορία, λαμβάνουν παράταση 6 μηνών για την ολοκλήρωση, μετά την εκπονή της οποίας επίσης διαγράφονται.

- Θέματα που δεν προβλέπονται από τον παρόντα Εσωτερικό Κανονισμό ρυθμίζονται από τη Συνέλευση της Σχολής.

- Τροποποίηση του παρόντος Κανονισμού είναι δυνατή μόνο από τη Συνέλευση της Σχολής.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρύτανης

ΜΕΛΕΤΙΟΣ - ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

Μετά την έναρξη ισχύος του Ν.4559/2018 (Α' 142), ο οποίος στο άρθρο 60 ορίζει ότι: «Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται για τους υποψήφιους διδάκτορες που έχουν γίνει δεκτοί πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και οι οποίοι συνεχίζουν και ολοκληρώνουν την εκπόνηση της διδακτορικής τους διατριβής, σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος»

- οι υποψήφιοι διδάκτορες οι οποίοι είχαν εγγραφεί πριν από την έναρξη ισχύος του Ν.4485/17 ολοκληρώνουν την εκπόνηση της διδακτορικής τους διατριβής σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3685/08 (ΦΕΚ Α' 148) και τον αντίστοιχο Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής.
- οι υποψήφιοι διδάκτορες με ημερομηνία εγγραφής

μετά την 4η/8/2017 ολοκληρώνουν την εκπόνηση της διδακτορικής τους διατριβής σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4485/17 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και τον αντίστοιχο Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών της Ιατρικής Σχολής όπως ισχύει.

- Εκ των ανωτέρω η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών στη συνεδρίαση της 16-10-2018 εισηγήθηκε στη Συνέλευση της Σχολής τις τροποποιήσεις των εσωτερικών κανονισμών εκπόνησης διδακτορικής διατριβής.
- Η Συνέλευση της 07-11-2018 έκανε δεκτή την εισήγηση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών της 16-10-2018 και αναρτά στην ιστοσελίδα της Σχολής τους δύο εσωτερικούς κανονισμούς εκπόνησης διδακτορικής διατριβής.

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ
ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ**

ΑΘΗΝΑ 2011

Ισχύει από 19.12.2011

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Οι διδακτορικές διατριβές του ΕΚΠΑ πρέπει να πληρούν προϋποθέσεις υψηλού επιστημονικού επιπέδου. Πρέπει επίσης να ανταποκρίνονται σε πραγματικές ανάγκες της σύγχρονης ιατρικής επιστήμης και της κοινωνίας.

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

(Σύμφωνα με τις διατάξεις του αρθρ. 9 του Ν. 3685/08)

1. Ο υποψήφιος μαζί με την αίτησή του στην Ιατρική Σχολή υποβάλλει υπόμνημα με τα στοιχεία από το βιογραφικό του και αντίγραφο πτυχίου πρωτότυπο ή επικυρωμένο φωτοαντίγραφο και για τους κατέχοντες πτυχίο Πανεπιστημίων αλλοδαπής την αναγνώριση ή ισοτιμία του Δ..Ο.Α.Τ.Α.Π.
2. Στην αίτηση του υποψηφίου επισυνάπτεται βεβαίωση του Διευθυντού της Κλινικής ή του Εργαστηρίου όπου θα εκπονηθεί η διατριβή, η οποία αναφέρει ότι υπάρχει και είναι διαθέσιμος ο απαραίτητος τεχνικός εξοπλισμός, χώρος, υλικό, ασθενείς κ.λ.π. για την υλοποίηση της έρευνας.
3. Εφόσον πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις γίνεται κατ' αρχήν αποδεκτή η αίτηση από την Γ.Σ.Ε.Σ. και ορίζεται τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή. Μετά δε τη συγκρότηση της 3 μελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής ο υποψήφιος σε συνεργασία με το επιβλέπον μέλος ΔΕΠ, καταρτίζει και υποβάλλει το πρωτόκολλο της έρευνάς του, συνυπογεγραμμένο και από τους δύο.

Δικαίωμα εκπόνησης έχουν:

- α) Οι πτυχιούχοι των Τμημάτων Ιατρικής της ημεδαπής ή αντιστοίχων αναγνωρισμένων Τμημάτων της αλλοδαπής. **Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και μεγαλύτερη από έξι (6) πλήρη ημερολογιακά έτη.**
  - β) Πτυχιούχοι τμημάτων Νοσηλευτικής, Βιολογίας, Οδοντιατρικής, Κτηνιατρικής, Χημείας, Φαρμακευτικής, Βιοχημείας - Βιοτεχνολογίας, Μοριακής Βιολογίας, Γενετικής και Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών εφ' όσον είναι κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδικευσης διετούς, τουλάχιστον φοίτησης. **Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και μεγαλύτερη από έξι (6) πλήρη ημερολογιακά έτη.**
- Στην περίπτωση που δεν είναι κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδικευσης η διάρκεια εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής, αυτής της κατηγορίας πτυχιούχων, θα είναι το λιγότερο (5) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της 3μελούς συμβουλευτικής επιτροπής και όχι μεγαλύτερη από έξι (6) πλήρη ημερολογιακά έτη.

γ). Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων ΑΕΙ-ΤΕΙ εκτός των προαναφερθέντων τμημάτων με την προϋπόθεση να είναι κάτοχοι Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης είτε στην Ιατρική Σχολή είτε σε γνωστικό αντικείμενο συναφές με την Ιατρική Επιστήμη. Η συνάφεια του γνωστικού αντικειμένου θα εκτιμάται από την Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών. Για τους υποψηφίους αυτής της κατηγορίας η διάρκεια εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της 3μελούς συμβουλευτικής επιτροπής και μεγαλύτερη από έξι (6) πλήρη ημερολογιακά έτη.

2. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

1. Η τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή ορίζεται από την Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύγκλησης της Σχολής κατόπιν αποφάσεως του οικείου Τομέα και αποτελείται από 3 μέλη, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 9 παρ. 2 του Ν. 3685/08, εκ των οποίων ένα, μέλος Δ.Ε.Π. του οικείου τμήματος της βαθμίδας του Καθηγητή ή του Αναπληρωτή Καθηγητή ή του Επίκουρου Καθηγητή ορίζεται ως επιβλέπων. Τα άλλα δύο μέλη, τα οποία μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. του ιδίου ή άλλου Τμήματος του ιδίου ή άλλου Πανεπιστημίου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι. ή μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ' αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.

2. Η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή καθορίζει τον τίτλο της διατριβής (με συνημμένο το ερευνητικό πρωτόκολλο) εντός τριών μηνών από τον ορισμό της. Ο τίτλος της διατριβής θα πρέπει να είναι σύντομος και περιεκτικός.

3. Η τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο, υποβάλλει έκθεση προόδου στην Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος στο τέλος κάθε χρόνου από τον ορισμό της. Η έκθεση προόδου περιέχει κείμενο-ανασκόπηση σχετικά με το θέμα της διατριβής έκτασης 5 περίπου σελίδων, καθώς επίσης και στοιχεία από το πειραματικό μέρος, την συλλογή βιβλιογραφίας, την στατιστική επεξεργασία κ.α. Η συμβουλευτική επιτροπή μετά την αξιολόγηση του ερευνητικού έργου του υποψηφίου και εφόσον κρίνει ότι αυτό έχει ολοκληρωθεί, υποβάλλει την τελική έκθεση προόδου επιτρέποντας στον υποψήφιο την συγγραφή της διδακτορικής διατριβής. Όταν ολοκληρωθεί η συγγραφή της διατριβής κατατίθεται στην Ιατρική Σχολή ένα αντίτυπο και η πρόταση για τον ορισμό της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής υπογεγραμμένη από την 3 μελή Συμβουλευτική Επιτροπή. Η Γ.Σ.Ε.Σ. ορίζει την επταμελή εξεταστική επιτροπή κατόπιν πρότασης της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής ενώπιον της οποίας ο υποψήφιος παρουσιάζει την διατριβή του. Η επταμελής εξεταστική επιτροπή αποτελείται από τα 3 μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής. Τέσσερα (4) τουλάχιστον μέλη της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής πρέπει να είναι μέλη Δ.Ε.Π., εκ των οποίων τουλάχιστον δύο (2) πρέπει να ανήκουν στο οικείο τμήμα. Τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι. ή μέλη Ε.Π. των ΤΕΙ και της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ' αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.

4. Η επιτροπή συμβουλεύει επίσης τον υποψήφιο καθ' όλη την διάρκεια της μελέτης του θέματος. Το θέμα υποβάλλεται προς το αντίστοιχο Νοσοκομείο-Εργαστήριο για έγκριση από την επιστημονική επιτροπή και την επιτροπή ηθικής και δεοντολογίας. Για μελέτες που αφορούν σε ζώα του εργαστηρίου (πειραματόζωα), απαιτείται έγκριση από τη Διεύθυνση Κτηνιατρικής υπηρεσίας, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Προκειμένου για κλινικές δοκιμές ή για χορήγηση φαρμακευτικών ουσιών απαιτείται ή έγκριση από τον Ε.Ο.Φ. και η ασφάλιση των ασθενών.

Απαιτείται μια δημοσίευση ξενόγλωσση συναφή με το γνωστικό αντικείμενο της διατριβής με πρώτο ή δεύτερο συγγραφέα ή ως ισότιμη συνεισφορά (equal contribution) τον υποψήφιο διατριβόντα. (Ισχύει για υποψήφιους διδάκτορες οι οποίοι έχουν καταθέσει αίτηση για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής από 1.9.2005 και μετά και δεν έχουν ακόμη ολοκληρώσει τη διδακτορική της διατριβή).

Η διατριβή διακόπτεται επί απροθυμίας του υποψηφίου ή μετά από αδικαιολόγητη καθυστέρηση με ευθύνη του υποψηφίου και εφ' όσον έχουν προηγηθεί τρεις προσκλήσεις του επιβλέποντος προς τον υποψήφιο.

Ο επιβλέπων Καθηγητής μπορεί να εισηγηθεί μερική τροποποίηση του θέματος στη Γ.Σ.Ε.Σ. της Σχολής.

Η προφορική τέλος δοκιμασία γίνεται εντός εξαμήνου, το αργότερο, από τον ορισμό της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής.

3. ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Οδηγίες συγγραφής αναφέρονται στο περιοδικό «Ελληνική Ιατρική» (Δεκέμβριος 1982. 6. 479-488).

Σε μια από τις πρώτες σελίδες της διδακτορικής διατριβής αναγράφονται τα στοιχεία:

- α) Η ημερομηνία αιτήσεως του υποψηφίου
- β) Η ημερομηνία ορισμού 3 μελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής
- γ) Τα μέλη της 3 μελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής
- δ) Η ημερομηνία ορισμού του θέματος
- ε) Η ημερομηνία καταθέσεως της διδακτορικής διατριβής.

Μετά την ανάπτυξη της διατριβής ενώπιον της 7 μελούς Εξεταστικής Επιτροπής στα ως άνω στοιχεία προστίθενται:

- α) Το όνομα του Προέδρου της Ιατρικής Σχολής
- β) Τα ονόματα των μελών της 7 μελούς επιτροπής
- γ) Ο βαθμός με τον οποίο έγινε αποδεκτή η διατριβή.

Τα παραπάνω στοιχεία επικυρώνονται με την υπογραφή του /της Γραμματέως και τη σφραγίδα της Σχολής.

Η εκτύπωση της διατριβής γίνεται μετά από έγγραφη άδεια της τριμελούς επιτροπής. Είναι δυνατόν να γίνει και δεύτερη εκτύπωση με τις τελικές διορθώσεις, μετά την παρουσίαση. Ακολουθεί ο όρκος του Ιπποκράτη και σύντομο βιογραφικό σημείωμα της /του υποψηφίου /ας.

Ο υποψήφιος καταθέτει, με έγγραφό του στη Γραμματεία της Ιατρικής Σχολής ένα ανάτυπο σε ηλεκτρονική μορφή (CD-ROM non recordable), καθώς επίσης στην βιβλιοθήκη Επιστημών Υγείας και το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης.

4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ

Η παρουσίαση της διατριβής γίνεται δημόσια ενώπιον της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής με δυνατότητα να παρευρίσκονται μέλη του Τομέα. Η Επιτροπή συγκαλείται από τον επιβλέποντα, προεδρεύεται από τον αρχαιότερο των Καθηγητών και συνέρχεται στο χώρο του εργαστηρίου ή κλινικής που εκπονήθηκε η διατριβή. Για την έγκριση διδ. διατριβής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη πέντε (5) τουλάχιστον μελών της εξεταστικής επιτροπής. Η δοκιμασία διαρκεί περί τα 30 λεπτά και συνίσταται σε προφορική ανάπτυξη της διατριβής ενώ ακολουθούν ερωτήσεις προς τον υποψήφιο.

Αμέσως μετά την παρουσίαση συνεδριάζει η επταμελής εξεταστική επιτροπή, κατ' ιδίαν και αποφασίζει για την έγκριση ή μη της διατριβής και την βαθμολογία (άριστα, λίαν καλώς ή καλώς) και ανακοινώνει την απόφασή της στον υποψήφιο. Η έγκριση και ο βαθμός ορίζονται κατά πλειοψηφία. Η επίσημη αναγόρευση των διδακτόρων της Ιατρικής Σχολής γίνεται σε ειδική τελετή ενώπιον της Γ.Σ.Ε.Σ. της Σχολής παρουσία εκπροσώπου των Πρυτανικών αρχών.

5. ΆΛΛΑ ΘΕΜΑΤΑ

Είναι δυνατή η αντικατάσταση του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ ή μέλους της τριμελούς Συμβουλευτικής επιτροπής ή μέλους της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής μετά από έγκριση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή εφ' όσον αυτή εξουσιοδοτήσει τον Πρόεδρο της Σχολής.

Για την τροποποίηση τίτλου της διατριβής μετά από εισήγηση του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ και έγκριση της Γ.Σ.Ε.Σ. της Σχολής, η Γ.Σ.Ε.Σ. δύναται να εξουσιοδοτεί τον Πρόεδρο.

Τροποποίηση του παρόντος κανονισμού είναι δυνατή μόνο μέσω της Γ.Σ.Ε.Σ. της Σχολής.

Μεταβατικές Διατάξεις

Η Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής στη συνεδρίασή της 15/03/2018 σχετικά με τις διδακτορικές διατριβές που βρίσκονται σε εξέλιξη, αποφάσισε τα ακόλουθα:

-Όσοι υποψήφιοι διδάκτορες έχουν υπερβεί τα έξι (6) πλήρη ημερολογιακά έτη **εφόσον έχουν καταθέσει τη δεύτερη έκθεση προόδου** θα έχουν μία τελική παράταση 2 ετών για την ολοκλήρωση της Δ.Δ.

-Για υποψήφιους διδάκτορες που βρίσκονται σε παράταση κατά τη δημοσίευση του παρόντος Εσωτερικού Κανονισμού δύναται να δοθεί ένα επιπλέον έτος παράτασης, με απόφαση της Συνέλευσης της Σχολής ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντος **εφόσον έχουν καταθέσει την τρίτη έκθεση προόδου**.

-Οι υποψήφιοι διδάκτορες που έχουν συμπληρώσει οκτώ (8) έτη εκπόνησης και πάνω διαγράφονται με τη δημοσίευση του παρόντος εσωτερικού κανονισμού **εφόσον έχουν καταθέσει λιγότερες από 3 εκθέσεις προόδου**.

- Υποψήφιοι διδάκτορες που εκπονούν διδακτορική διατριβή στο πλαίσιο προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, **και έχουν συμπληρώσει οκτώ (8) έτη εκπόνησης αλλά δεν ανήκουν στην προηγούμενη κατηγορία, λαμβάνουν παράταση έξι (6) μηνών** για την ολοκλήρωση, μετά την εκπνοή της οποίας επίσης διαγράφονται.

-Η Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής στη συνεδρίαση της 07-11-2018 αποφάσισε όπως οι Μεταβατικές Διατάξεις εφαρμοσθούν από το ακαδ. έτος 2019-2020 (01-09-2019).

-Η ανάρτηση του παρόντος κανονισμού και δη των Μεταβατικών Διατάξεων αυτού αποτελεί ενημέρωση των υποψηφίων που εμπίπτουν στις παραπάνω κατηγορίες.

8.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ & ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Διοικητικές Υπηρεσίες

Οι Διοικητικές Υπηρεσίες της Ιατρικής στεγάζονται στο κτήριο 13 της Ιατρικής Σχολής

Πρόεδρος: Καθηγητής Πέτρος Π. Σφηκάκης.....	210-7462018
	210-7462005
Αναπληρωτής Πρόεδρος: Αναπληρωτής Καθηγητής Γεράσιμος Σιάσος	210-7462018
	210-7462005
Γραμματέας: Δρ Ελένη Ν. Βασιλοπούλου	210-7462002
	210-7462003

Γραμματεία**1ος όροφος**

Φοιτητικά θέματα:	210-7462040
	210-7462047
	210-7462160
	210-7462006
	210-7462107
	210-7462035
	210-7462042
Fax 1ου ορόφου	210-7462102

2ος όροφος

Πρωτόκολλο.....	210-7462043
	210-7462252
Διδακτορικές Διατριβές	210-7462045
	210-7462046
Μεταπτυχιακές Σπουδές	210-7462032
	210-7462165
Εξελίξεις μελών ΔΕΠ	210-7462044
	210-7462175
	210-7462052
Fax 2ου ορόφου.....	210-7462050

3ος όροφος

Συνέλευση Σχολής: Δρ Ελένη Ν. Βασιλοπούλου	210-7462002
	210-7462003

Εργαστήρια

Αιματολογικό Μονάδα Αιμοδοσίας, Νοσοκομείο "Αττικόν"	210-5831934
	210-5831932
Αιματολογικό Υπηρεσία Αιμοδοσίας, Νοσοκομείο "Αρεταίειο"	210-7286301
	210-7286302
Ακτινολογίας, Α' Νοσοκομείο "Αρεταίειο"	210-7286137
Ακτινολογίας, Β' Νοσοκομείο "Αττικόν"	210-5831854
	210-5831812
	210-5831813
Ανατομίας Χειρουργικής Ανατομίας "Ανατομείο" Πανεπιστημιακά κτήρια, Γουδή	210-7462304
	210-7462305
Βιολογίας, Πανεπιστημιακό κτήριο 4 (ισόγειο), Γουδή	210-7462341
Βιολογικής Χημείας, Πανεπιστημιακό κτήριο 16 (2ος όροφος), Γουδή	210-7462509
	210-7462620
Διαγνωστικής Κυτταρολογίας, Νοσοκομείο "Αττικόν"	210-5831958
Έρευνας Παθήσεων Μυοσκελετικού Συστήματος, Νοσοκομείο "ΚΑΤ" (ισόγειο)	210-8018123
Ιατρικής Γενετικής, Νοσοκομείο Παίδων "Η Αγία Σοφία"	
Χωρέμειο (2ος όροφος)	210-7795553
	210-7467468
Ιατρικής Φυσικής, Πανεπιστημιακό κτήριο 4, (1ος όροφος), Γουδή	210-7462368
	210-7462370
Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας, Πανεπιστημιακό κτήριο 7 (ισόγειο	
και 1ος όροφος), Γουδή	210-7462446
Ιστολογίας και Εμβρυολογίας, Πανεπιστημιακό κτήριο 4 (1ος όροφος), Γουδή	210-7462302
Κλινικής Βιοχημείας, Νοσοκομείο "Αττικόν" (1ος όροφος)	210-5831911
Μικροβιολογίας, Νοσοκομείο "Αρεταίειο" Πανεπιστημιακό κτήριο 10 και 11 (ισόγειο)	210-7286241

Κλινικής Μικροβιολογίας, Νοσοκομείο "Αττικόν" (1ος όροφος)	210-5831900
	210-5832353
Κυτταρολογικό, Νοσοκομείο "Αρεταίειο" (1ος όροφος)	210-7286314
	210-7286149
Μικροβιολογίας, Πανεπιστημιακό κτήριο 11 (1ος όροφος), Γουδή	210-7462011
	210-7462125
Α΄ Παθολογικής Ανατομικής, Πανεπιστημιακό κτήριο 10 (ισόγειο	210-7462229
και 1ος όροφος), Γουδή	210-7462267
Β΄ Παθολογικής Ανατομικής, Νοσοκομείο "Αττικόν" (1ος όροφος)	210-5831950
Παθολογοανατομικό, Νοσοκομείο "Αρεταίειο" (1ος όροφος)	210-7286424
Πειραματικής Χειρουργικής και Χειρουργικής Έρευνας, Αγ. Θωμά 15B, Πανεπιστημιακό κτήριο 17 (1ος όροφος), Γουδή	210-7462542
Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής, Πανεπιστημιακό κτήριο 12	210-7462264
(ισόγειο και 2ος όροφος), Γουδή	210-7462100
Φαρμακολογίας, Πανεπιστημιακό κτήριο 16 (1ος όροφος), Γουδή	210-7462504
Φυσιολογίας - "Φυσιολογείον", Πανεπιστημιακό κτήριο 16 (ισόγειο), Γουδή	210-7462507
	210-7462592
Ιστορία της Ιατρικής, Γουδή.....	210-7462122

Κλινικές

Αγγειοχειρουργικής, Νοσοκομείο "Αττικόν"	210-5831474
Αιματολογική και Μονάδα Μεταμόσχευσης Μυελού των Οστών	213-2061701
Νοσοκομείο "Λαϊκό" (3ος όροφος)	
Α΄ Αναισθησιολογίας, Νοσοκομείο "Αρεταίειο" (ισόγειο)	210-7286323
	210-7286334
Β΄ Αναισθησιολογίας, Νοσοκομείο "Αττικόν" (1ος όροφος)	210-5832371
	210-5831961
Α΄ Αφροδισίων και Δερματικών Νόσων και Ομώνυμο Εργαστήριο, ...	210-7210839
Νοσοκομείο "Α. Συγγρός" (ισόγειο)	

Β' Αφροδισίων και Δερματικών Νοσημάτων, Νοσοκομείο "Αττικόν" (3ος όροφος)	210-5832396
	210-5832368
Γαστρεντερολογική, Νοσοκομείο "Λαϊκό" (3ος όροφος).....	213-2061115
Στοματικής και Γναθοπροσωπικής Χειρουργικής, Νοσοκομείο "Αττικόν".....	210-5831544
Α' Εντατικής Θεραπείας, Νοσοκομείο "Ευαγγελισμός" (3ος όροφος)	213-2043307
	213-2041227
Β' Εντατικής Θεραπείας, Νοσοκομείο "Αττικόν" (1ος όροφος).....	210-5832183
Γ' Εντατικής Θεραπείας, "Ευγενίδειο" Θεραπευτήριο (3ος όροφος)	210-7208295
	210-7208114
Θεραπευτική Κλινική και ομώνυμο Εργαστήριο, Νοσοκομείο "Αλεξάνδρα" (3ος όροφος)	213-2162393
Θωρακοχειρουργική, Νοσοκομείο "Αττικόν" (1ος όροφος)	210-5832736
Α' Καρδιολογική Κλινική και Ομώνυμο (Α' Καρδιολογικό-Αιμοδυναμικό Εργαστήριο), ...	213-2088027
Νοσοκομείο "Ιπποκράτειο" (5ος όροφος)	213-2088099
Β' Καρδιολογική, Νοσοκομείο "Αττικόν" (1ος όροφος)	210-5832355
	210-5832352
Γ' Καρδιολογική, Νοσοκομείο "Σωτηρία" (2ος όροφος)	210-7663488
Καρδιοχειρουργική, Νοσοκομείο "Αττικόν" (1ος όροφος)	210-5832354
Α' Μαιευτική και Γυναικολογική & ομώνυμο Εργαστήριο, Νοσοκομείο	213-2162291
"Αλεξάνδρα" (2ος όροφος)	210-3381100
Β' Μαιευτική και Γυναικολογική & ομώνυμο Εργαστήριο, Νοσοκομείο	210-7286353
"Αρεταίειο" (1ος όροφος)	210-7286348
Γ' Μαιευτική και Γυναικολογική & ομώνυμο Εργαστήριο, Νοσοκομείο "Αττικόν"	210-5832244
(2ος όροφος)	210-5326427
Νεογνολογική, Νοσοκομείο "Αρεταίειο" (1ος όροφος)	210-7286224
Νεφρολογίας και Μεταμόσχευσης Νεφρού, Νοσοκομείο "Λαϊκό" (3ος όροφος)	213-2061151
	213-2061640
Νεφρολογική, Νοσοκομείο "Αρεταίειο" (υπόγειο)	210-7286352
Α' Νευρολογική, Νοσοκομείο "Αιγινήτειο" (1ος όροφος)	210-7289406
	210-7289404
Β' Νευρολογική, Νοσοκομείο "Αττικόν" (υπόγειο)	210-5832472
	210-5832473

Α' Νευροχειρουργική, Νοσοκομείο "Ευαγγελισμός" (7ος όροφος)	210-7205553
	210-7201704
Β' Νευροχειρουργική, Νοσοκομείο "Αττικόν" (5ος όροφος)	210-5831525
Α' Ορθοπαιδική, Νοσοκομείο "Αττικόν"	210-5832367
	210-5832398
	210-5831549
Β' Ορθοπαιδική, Νοσοκομείο Ν. Ιωνίας "Κωνσταντοπούλειο-Πατησίων" (υπόγειο)	213-2057956
	210-2719863
Γ' Ορθοπαιδική, Νοσοκομείο "ΚΑΤ" (4ος όροφος)	213-2086889
	213-8087617
Α' Οφθαλμολογική, Νοσοκομείο "Γ. Γεννηματάς" (3ος όροφος)	213-2032349
	213-2032350
Β' Οφθαλμολογική, Νοσοκομείο "Αττικόν" (3ος όροφος)	210-5831336
Α' Ουρολογική και ομώνυμο Εργαστήριο, Νοσοκομείο "Λαϊκό" (3ος όροφος)	213-2061140
	213-2061470
Β' Ουρολογική και ομώνυμο Εργαστήριο, Νοσοκομείο "Σισμανόγλειο" (1ος όροφος)	213-2058253
	210-8039309
Α' Παθολογική και ομώνυμο Εργαστήριο, Νοσοκομείο "Λαϊκό" (1ος όροφος)	213-2061643
	213-2061014
Β' Παθολογική και ομώνυμο Εργαστήριο, Νοσοκομείο "Ιπποκράτειο" (3ος όροφος)	213-2088129
	210-7774742
Γ' Παθολογική, Νοσοκομείο Νοσημάτων Θώρακος "Η Σωτηρία" (2ος όροφος)	210-7700220
	210-7719975
Δ' Παθολογική, Νοσοκομείο "Αττικόν" (1ος όροφος)	210-5831990
	210-5831989
Παθολογικής Φυσιολογίας και ομώνυμο Εργαστήριο, Πανεπιστημιακό κτήριο 16	210-7462512
(3ος όροφος), Γουδή	210-7462513
Α' Προπαιδευτική Παθολογική και Ειδική Νοσολογία, Νοσοκομείο "Λαϊκό" (3ος όροφος)	213-2061061
	213-2061307
Β' Προπαιδευτική Παθολογική και Ειδική Νοσολογία και Ομώνυμο Ερευνητικό	210-5831255
Εργαστήριο (Μονάδα Έρευνας), Νοσοκομείο "Αττικόν"	210-5831256

Α΄ Παιδιατρική, Νοσοκομείο Παίδων "Η Αγία Σοφία" (1ος όροφος)	213-2013244
	210-7467130
Β΄ Παιδιατρική, Νοσοκομείο Παίδων "Παναγιώτη & Αγλαΐας Κυριακού" (2ος όροφος)	213-2009116
	210-7793000
Γ΄ Παιδιατρική, Νοσοκομείο Παίδων "Αττικών" (2ος όροφος)	210-5832233
	210-5832228
Παιδοχειρουργική, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5831299
Παιδοψυχιατρική, Νοσοκομείο Παίδων "Η Αγία Σοφία" (2ος όροφος)	213-2013392
	213-2013298
Α΄ Πνευμονολογική, Νοσοκομείο Νοσημάτων Θώρακος "Η Σωτηρία" (ισόγειο).....	210-7763314
	210-7778827
Β΄ Πνευμονολογική, Νοσοκομείο Νοσημάτων Θώρακος "Αττικών"	210-5831152
	210-5831165
	210-5831184
Α΄ Χειρουργική, Νοσοκομείο "Λαϊκό" (3ος όροφος)	213-2061001
	213-2061467
Β΄ Χειρουργική, Νοσοκομείο "Αρεταίειο" (ισόγειο)	210-7290510
Γ΄ Χειρουργική, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5832373
	210-5832378
	210-5831454
Δ΄ Χειρουργική, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5831386
Ε΄ Χειρουργική, Νοσοκομείο "Ευγενίδειο" (6ος όροφος)	210-7208175
Α΄ Προπαιδευτική Χειρουργική & Χειρουργική Παθολογία, Νοσοκομείο	213-2088137
"Ιπποκράτειο" (3ος όροφος)	
Β΄ Προπαιδευτική Χειρουργική & Χειρουργική Παθολογία, ...	213-2061172
Νοσοκομείο "Λαϊκό" (3ος όροφος)	213-2061468
Α΄ Ψυχιατρική, Νοσοκομείο "Αιγινήτειο" (1ος όροφος)	210-7289408
	210-7289409
Β΄ Ψυχιατρική, Νοσοκομείο "Αττικών"	210-5832415
	210-5832426

Α΄ Ωτορρινολαρυγγολογική, Νοσοκομείο "Ιπποκράτειο" (3ος όροφος)	213-2088030
	213-2088032
Β΄ Ωτορρινολαρυγγολογική, Νοσοκομείο "Αττικόν".....	210-5831393
Κλινική Επειγόντων Περιστατικών, Νοσοκομείο "Αττικόν".....	210-5831725
	210-5831724
	210-5831704

Σπουδαστήρια - Βιβλιοθήκες

Παπουλάκειο Αναγνωστήριο, Πανεπιστημιακό κτήριο 14 (ισόγειο), Γουδή	
Βιβλιοθήκη Επιστημών Υγείας, Δήλου 1 & Μ. Ασίας	210-7461400

Μουσεία

Ανθρωπολογικό, Πανεπιστημιακό κτήριο 4 (ισόγειο), Γουδή	210-7462359
	210-7462358
Εγκληματολογικό, Πανεπιστημιακό κτήριο 7 (ισόγειο), Γουδή.....	210-7462406
	210-7462415
Ανατομίας, Πανεπιστημιακό κτήριο 4 (ισόγειο), Γουδή.....	210-7462304
	210-7462305
Παθολογικής Ανατομικής, Πανεπιστημιακό κτήριο 10 (ισόγειο), Γουδή	210-7462229
Φυσιολογίας, Πανεπιστημιακό κτήριο 16 (ισόγειο), Γουδή.....	210-7462592
	210-7462507

Πανεπιστημιακά Νοσοκομεία

Αιγινήτειο, Βασ. Σοφίας 72-74, Αθήνα	210-7720811
Αρεταίειο, Βασ. Σοφίας 76, Αθήνα.....	210-7286000
Αττικόν, Ρίμινι 1, Χαϊδάρι	210-5831000

9.

CURRICULUM

A C A D E M I C   Y E A R   2 0 2 0 - 2 0 2 1

Professor **Petros P. Sfikakis**
President of the Medical School

This curriculum for the Academic year 2020-2021 is addressed to the medical students of the University of Athens and to whoever is interested in it.

The President
Petros P. Sfikakis

National and Kapodistrian University of Athens

Medical School Curriculum Academic year 2020-2021

Admissions

Admission to the medical school is gained after successful State Panhellenic Examinations. Certain categories of candidates have to sit different kinds of examinations (Cypriots, Greeks living abroad, foreigners etc) to gain admission. In Greece higher education is provided free.

Academic year

The academic year begins in September 1st and ends in August 31st and it is divided in two semesters:

- a) September 28 - January 15 (*Winter semester*)
- b) February 15 - June 4 (*Spring semester*)

There are three examining periods:

- a) January 25 - February 12
- b) June 14 - July 2
- c) September 1 - September 24

Duration of Undergraduate studies

Undergraduate studies consist of twelve (12) semesters of required attendance. After completion of the period of attendance and after successful examinations a student is awarded the degree: Certificate in Medicine (Ptychio Iatrikis). The examinations can be oral/written or both and the grading scale used is 0-10. The successful score is 5-10.

The curriculum consists of 49 obligatory courses and 85 electives. For the first year students, starting from the Academic year 2017-18, the curriculum will be consisted of 48 obligatory courses and 85 electives. In order to gain his degree the student apart from the obligatory courses is required to attend 12 obligatory elective courses that he/she will choose based on his/her personal interests.

**Program of Obligatory Courses (48) for the first-year students
starting from the Academic Year 2017-18**

Teaching Hours/Week Hours/Semester					
	Lectures	Required Laboratory Training	Total Per Week	Required Laboratory Training & Lectures	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
1st semester					
Biology I	4	1	5	65	7
Epistemology, History and Ethics of Medicine	2	2	4	52	3
Medical Chemistry	4	1.5	5.5	71.5	6
Medical Physics	4	1.5	5.5	71.5	6
Medical Statistics	4	1	5	65	6
Elective Course				26	2
Total ECTS/1st Semester					30
2nd Semester					
Biology II - Genetics	6	1	7	91	9
Neuroanatomy & Neurophysiology	4	4	8	104	9
Biochemistry I	4	2	6	78	5
Histology - Embryology I	3	2.5	5.5	71.5	5
Elective Course				26	2
Total ECTS/2nd Semester					30

**Teaching Hours/Week
Hours/Semester**

	Lectures	Required Laboratory Training	Total Per Week	Required Laboratory Training & Lectures	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
3rd semester					
Descriptive Anatomy II	2	3	5	65	6
Physiology 3rd semester	4	3	7	91	10
Biochemistry II	3	–	3	39	5
Histology - Embryology II	3	2,5	5,5	71,5	7
Elective Course				26	2
Total ECTS/3rd Semester					30
4th Semester					
Descriptive Anatomy I	5	–	5	65	6
Physiology 4th semester	4	3	7	91	10
Pathology I	3	1	4	52	6
General Microbiology - Immunology	3	1	4	52	6
Mechanisms of disease	2	–	2	26	–
Elective Course				26	2
Total ECTS/4th Semester					30

Teaching Hours/Week Hours/Semester					ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
Lectures	Required Laboratory Training	Total Per Week	Required Laboratory Training & Lectures		
5rd semester					
Pathology II	3	3	6	78	8
Pathophysiology	6	1	7	91	7
Pharmacology I	3	1	4	52	5
Medical Microbiology	3	1	4	52	5
Medical Psychology	2	--	2	26	3
Elective Course				26	2
Total ECTS/5rd Semester					30
6th Semester					
Internal Medicine part I: Symptoms and Signs/nosology	6	6	12	156	10
Clinical Surgery I	3	3	6	78	6
Clinical Pharmacology	3	1	4	52	4
Radiology I	4	2	6	78	4
Preventive Medicine & Public Health	4	1	5	65	4
Elective Course				26	2
Total ECTS/6 th Semester					30

**Teaching Hours/Week
Hours/Semester**

	Lectures	Required Laboratory Training	Total Per Week	Required Laboratory Training & Lectures	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
7th semester					
Internal Medicine- Differential Diagnosis	4	4	8	104	10
Clinical Surgery II	6	3	9	117	8
General Epidemiology & Methodology of Research	3	2	5	65	4
Radiology II	4	2	6	78	6
Elective Course				26	2
Total ECTS/7th Semester				30	30

Teaching Hours/Week Hours/Semester						ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
Lectures	Required Laboratory Training	Total Per Week	Weeks	Required Laboratory Training & Lectures		
8th Semester - 9th Semester						
Respiratory Diseases	12,5	14,5	27	2	54	10
- Intensive Care	5	30	35	2	70	
Cardiology	3	11	14	4	56	8
Neurology	6	19	25	4	100	8
Urology	6	6	12	4	48	4
Ophthalmology	4	10	14	4	56	4
Oto-Rino-Laryngology	5	7,5	12,5	4	50	4
Orthopedics-Traumatology	7	6	13	4	52	4
Anaesthesiology	6	8	14	1	28	4
- Emergency medicine	4	15	19	1	38	
Dermatology	5	7,5	12,5	4	50	4
Therapeutics	6	6	12	4	48	6
Elective Course/8th Semester					26	2
Elective Course/9th Semester					26	2
Total ECTS/8th Semester						30
Total ECTS/9th Semester						30

*According to the New curriculum for the students enrolled at the 1st semester the academic year 2017-2018, the students at their 8th and 9th semester will be divided in teams and their training will take place at the spring semester of the academic year 2020-2021 and winter semester of the academic year 2021-2022.

**Teaching Hours/Week
Hours/Semester**

	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
10th - 11th- 12th semester	
Internal Medicine	18
Paediatrics	18
Surgery	12
Gynecology & Obstetrics	12
Psychiatry	12
Forensic Medicine & Toxicology	3
Haematology, or Anesthesiology, or Gastroenterology, or General Medicine, or Endocrinology, or Intensive Care, or Thorako-Cardio-Vascular Surgery, or Clinical Genetics, or Neurosurgery, or Nephrology, or Medical Oncology, or Child Psychiatry, or Rheumatology	9
Elective Course 10th	2
Elective Course 11th	2
Elective Course 12th	2
Total ECTS/10th-11th-12th Semester	90

Program of Obligatory Courses (49) for Undergraduate Students who Completed their First Year of Study by the Academic Year 2016-17

Teaching Hours/Week Hours/Semester			Total	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
Lectures	Required Laboratory Training	Total Per Week	Required Laboratory Training & Lectures	
1st Semester				
Medical Physics I				
Medical Chemistry I				
Medical Statistics				
Biology I				
Psychology				
Elective Courses				
Total ECTS/1st Semester				
2nd Semester				
Medical Physics II				
Medical Chemistry II				
Biology				
Elective Courses				
Total ECTS/2nd Semester				

*The timetable of the 1st, 2nd, 3rd, 4th, 5th, 6th, 7th and 8th semester is to be found in the new curriculum

Teaching Hours/Week Hours/Semester			Total	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
Lectures	Required Laboratory Training	Total Per Week	Required Laboratory Training & Lectures	
3rd Semester				
Descriptive Anatomy II				7
Physiology (fall semester)				12
Biochemistry I				4
Histology - Embryology I				5
Elective Courses				2
Total ECTS/3rd Semester				30
4rd Semester				
Descriptive Anatomy I				5
Physiology (spring semester)				12
Biochemistry II				4
Histology - Embryology II				7
Elective Courses				2
Total ECTS/4th Semester				30

Teaching Hours/Week Hours/Semester			Total	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
Lectures	Required Laboratory Training	Total Per Week	Required Laboratory Training & Lectures	
5th Semester				
Pathology II				6
Pathophysiology I				5
General Microbiology and Immunology				5
Pharmacology I				5
General Epidemiology & Methodology of Research				5
Principles of Philosophy & History of Medicine				2
Elective Courses				2
Total ECTS/5th Semester				30
6th Semester				
Pathology II				9
Pathophysiology II				6
Medical Microbiology				7
Pharmacology II				6
Elective Courses				2
Total ECTS/6th Semester				30

Teaching Hours/Week Hours/Semester			Total	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
Lectures	Required Laboratory Training	Total Per Week	Required Laboratory Training & Lectures	
7th Semester				
Symptoms signs in Clinical Medicine, Introd. in Medicine				13
Surgery I				8
Radiology-Radiotherapy				7
Introduction to Psychopathology				–
Elective Courses				2
Total ECTS/7th Semester				30
8th Semester				
Medicine				11
Surgery II				10
Preventive Medicine & Public Health				5
Occupational Medicine				2
Elective Courses				2
Total ECTS/8th Semester				30

	Teaching Hours/Week Hours/Semester				Total	
	Lectures	Required Laboratory Training	Total Per Week	Weeks	Required Laboratory Training & Lectures	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
9th & 10th Semester						
Neurology	6	19	25	4	100	10
Cardiology	3	11	14	4	56	8
Respiratory diseases	12,5	14,5	27	2	54	6
Dermatology - STD	5	7,5	12,5	4	50	4
Urology	6	6	12	4	48	4
Ophthalmology	4	10	14	4	56	4
Oto-Rino-Laryngology	5	7,5	12,5	4	50	4
Orthopedics-Traumatology	7	6	13	4	52	4
Therapeutics	6	6	12	4	48	7
Intensive Care (Medical)	5	30	35	2	70	5
Obstetrics-Gynecology	13	4	–		52	–
Elective Courses					26	2
Elective Courses					26	2
Total ECTS/9th and 10th Semester						60

	Teaching Hours/Week Hours/Semester				Total	
	Lectures	Required Laboratory Training	Total Per Week	Weeks	Required Laboratory Training & Lectures	ECTS (European Credit Transfer & Accumulation System)
11th & 12th Semester						
Medicine	5	35	40	12	480	12
Paediatrics	10	30	40	10	400	14
Surgery	6	34	40	7	280	9
Gynecology Obstetrics	13	28	41	7	287	9
Psychiatry	10	25	35	4	140	9
Forensic Medicine & Toxicology	4	30	34	2	68	3
Elective Courses					26	2
Elective Courses					26	2
Total ECTS/11th and 12th Semester						60

Elective courses (85)**A) BASIC MEDICAL SCIENCES**

Subject	Availability for attendance (semesters)
1. Biology and Regenerative Applications	2, 4, 6, 8, 10, 12
2. Biology of Cancer	3, 5, 7, 9, 11
3. Medical Informatics	2, 4, 6, 8, 10, 12
4. Clinical Biochemistry	4, 6, 8, 10, 12
5. Clinical Physiology	3, 5, 7, 9, 11
6. Physical Anthropology	1, 3, 5, 7, 9, 11
7. Physiology of Exercise and Aging	2, 4, 6, 8, 10, 12
8. Surgical Clinical and Functional Anatomy	8, 10, 12

B) CLINICAL LABORATORY

Subject	Availability for attendance (semesters)
9. Radiation Oncology	8, 10, 12
10. Judicial Anthropology	6, 8, 10, 12
11. International Radiology	8, 10, 12
12. Medical Parasitology	5, 7, 9, 11
13. Transfusion Medicine	7, 9, 11
14. Molecular Pathology	6, 8, 10, 12
15. Radiology of the Nervous system	7, 9, 11
16. Imaging in Oncology	8, 10, 12
17. Palliative care in cronicallly ill patients	6, 8, 10, 12
18. Hematopathology	6, 8, 10, 12
19. Neuropathology	5, 7, 9, 11
20. Childrens's Radiology	8, 10, 12
21. Nuclear Medicine	9, 11
22. Clinical Immunology	6, 8, 10, 12
23. Nanomedicine	3, 5, 7, 9, 11

C) INTERNAL MEDICINE

Subject	Availability for attendance (semesters)
24. Hematology	7, 9, 11
25. Biomedical Engineering	2, 4, 6, 8, 10, 12
26. Gastroenterology	7, 8, 9, 10, 11, 12
27. General Medicine	1, 3, 5, 7, 9, 11
28. Acute and Intensive Cardiac Care - Heart Failure	7, 9, 11
29. Electrocardiography	7, 9, 11
30. Hepatology	10, 12
31. Clinical Nutrition	3, 5, 7, 9, 11
32. Infections	8, 10, 12
33. Molecular Cardiology	4, 6, 8, 10, 12
34. Nephrology	10, 12
35. Oncology	8, 10, 12
36. First Aid	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
37. Rheumatology	7, 9, 11
38. Tissue and organ Transplantation	7, 9, 11
39. Interventional Cardiology	9, 11
40. Acid Base Disorders	4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
41. Health Economics	6, 8, 10, 12
42. Precision Medicine	3, 5, 7, 9, 11

D) SURGERY

Subject	Availability for attendance (semesters)
43. Vascular Surgery	8, 10, 12
44. Sports Medicine	9, 11
45. Acute Care Surgery and management of trauma patient	10, 12
46. Anaesthesiology	7, 8, 9, 10, 11, 12
47. Pain Therapy	7, 8, 9, 10, 11, 12
48. Performing Arts Medicine	6, 8, 10, 12
49. Metabolic Disease of the bones	10, 12
50. Neurosurgery	8, 10, 12
51. Diseases of the Breast	10, 12
52. Experimental and Clinical Research	4, 6, 8, 10, 12
53. Emergency Medicine	7, 8, 9, 10, 11, 12
54. Oral Maxillofacial Surgery	7, 8, 9, 10, 11, 12
55. Lecture notes on Cardiothoracic Surgery	8, 10, 12
56. Surgical Oncology	7, 8, 9, 10, 11, 12
57. Elective course in Pediatric Surgery	7, 9, 11
58. Trauma surgery, disasters and international health crisis	7, 9, 11
59. Colorectal and anal diseases	7, 8, 9, 10, 11, 12

E) MOTHER'S - CHILD'S HEALTH

Subject	Availability for attendance (semesters)
60. Developmental and Behavioral Pediatrics	3, 5, 7, 9, 11
61. Gynecologic Oncology	11
62. Human Genetics: Clinical and Laboratory Approach	6, 8, 10, 12
63. Feto-Maternal and Perinatal Medicine	11
64. Pediatric Oncology	7, 9, 11
65. Pediatric Neurology	10, 12
66. Pediatric Pneumonology	9, 11
67. Childhood - Pubertal Gynaecology. Family planning	8, 10, 12
68. Allergy for Children and Adults	5, 7, 9, 11
69. Urogynaecology Pelvic Floor Reconstruction	11
70. Reproductive Medicine-Interfertility-Assisted Reproduction Techniques	12

F) SOCIAL MEDICINE-PSYCHIATRY- NEUROLOGY

Subject	Availability for attendance (semesters)
71. Introduction to Clinical Neuroimmunology	2, 4, 6, 8, 10, 12
72. Behavioral Neuroscience and genetics of psychiatric disorders	2, 4, 6, 8, 10, 12
73. Introduction to Neuropsychology	4, 6, 8, 10, 12
74. Drug Dependence: Biological, Psychological and Social Approaches	4, 6, 8, 10, 12
75. Child Psychiatry	6, 8, 10, 12
76. Psychosomatic Medicine – Neurochemistry	7, 8, 9, 10, 11, 12
77. Hygiene in hospital settings, Epidemiology and Prevention of Nosocomial Infections	6, 8, 10, 12
78. Medical Services	6, 8, 10, 12
79. Travel Medicine and International Health	7, 9, 11
80. Medical psychotherapy: art and science	3, 5, 7, 9, 11
81. Introduction To Clinical Neurophysiology	10, 12

G) INTERDEPARTMENTAL

Subject	Availability for attendance (semesters)
82. English	4, 6, 8, 10, 12
83. Endocrinology, Diabetes Mellitus and Metabolism -Laboratory Endocrinology-Pediatric Endocrinology- Gynecological Endocrinology	5, 7, 9, 11
84. Psychosomatic Problems in Children	3, 5, 7, 9, 11
85. Occupational Medicine	6, 8, 10, 12

CONTACT INFORMATION**MEDICAL SCHOOL****SECTIONS****A. BASIC MEDICAL SCIENCES****1. Anatomy**

75 Mikras Asias., 115 27, Goudi, Athens
Telephone: 210 7462304
Fax: 210 7462398

2. Biological Chemistry

75 Mikras Asias., 115 27, Goudi, Athens
Telephone: 2107462509, 210 7462620
Fax: 210 7462703

3. Biology

75 Mikras Asias., 115 27, Goudi, Athens
Telephone: 210 7462341
Fax: 210 7462412

4. Histology-Embryology

Mikras Asias., 115 27, Goudi, Athens
Telephone: 210 7462302
Fax: 210 7462340

5. Medical Physics

Mikras Asias., 115 27, Goudi, Athens
Telephone: 210 7462368
Fax: 210 7462369

6. Pharmacology

Mikras Asias., 115 27, Goudi, Athens
Telephone: 210 7462504
Fax: 210 7462554

7. Physiology Laboratory "Physiologeion"

Mikras Asias., 115 27, Goudi, Athens
Telephone: 210 7462507
Fax: 210 7462571

8. Clinical Biochemistry

"Attikon" Hospital
1 Rimini str., 124 62, Chaidari, Athens
Telephone: 210 5831911
Fax: 210 5831912

B. CLINICAL LABORATORY**1. Forensic-Medicine, Toxicology**

75 Mikras Asias Str., 115 27, Goudi, Athens

Telephone: 210 7462446

Fax: 210 7706868

2. Department of Microbiology

75 Mikras Asias Str., 115 27, Goudi, Athens

Telephone: 210 7462011

Fax: 210 7462210

3. Laboratory of Clinical Mikrobiology

“Attikon” Hospital

1 Rimini str., 124 62, Chaidari, Athens

Telephone: 210 5831900

Fax: 210 5326421

4. Pathophysiology

Laboratory: 75 Mikras Asias Str., 115 27,
Goudi, Athens

Clinical: “Laiko” Hospital

17 Agiou Thoma str., 115 27, Goudi, Athens

Telephone: 210 7462512, 210 7462513

Fax: 210 7462664

5. 1st Department of Pathology

75 Mikras Asias Str., 115 27, Goudi, Athens

Telephone: 210 7462229, 210 7462267

Fax: 210 7462157

6. 2st Department of Pathology

“Attikon” Hospital

1 Rimini str., 124 62, Chaidari, Athens

Telephone: 210 5831950

Fax: 210 5831949

7. Diagnostic Cytology

“Attikon” Hospital

1 Rimini str., 124 62, Chaidari, Athens

Telephone: 210 5831958

Fax: 210 5831942

8. 1st Department of Radiology

“Aretaieion” Hospital

76 Vasilissis Sohpias Ave., 115 28, Athens

Telephone: 210 7286137

Fax: 210 7220253

9. 2nd Department of Radiology

“Attikon” Hospital

1 Rimini str., 124 62, Chaidari, Athens

Telephone: 210 5831854, 210 5831812 -1813

Fax: 210 5326418

10. Laboratory of Research of Myoskeletal Diseases

“KAT” Hospital

2 Nikis str., 145 61, Kifisia, Athens

Telephone: 210 8018123

Fax: 210 8018122

11. Laboratory of Hematology

“Attikon” Hospital

1 Rimini str., 124 62, Chaidari, Athens

Telephone: 210 5831764, 210 5831932

Fax: 210 5831770

C. INTERNAL MEDICINE**1. 1st Department of Cardiology**

"Hippocraton" Hospital
 114 Vasilissis Sophias Ave., 11527 Athens
 Tel.: 213 2088099
 Fax: 213 2088676

2. 2nd Department of Cardiology

"Attikon" Hospital
 1 Rimini Str., 12462, Haidari Athens
 Tel.: 210 5832355, 2105832352
 Fax: 210 5832351

3. 3rd Department of Cardiology

"Sotiria" Hospital
 152 Mesogion Ave., 11527 Athens
 Tel.: 2107663488

4. 1st Department of Dermatology-Venereology

"A. Syggros" Hospital
 51 Dragoumi Str., 16121, Athens
 Tel.: 210 7210839
 Fax: 210 7211122

5. 2nd Department of Dermatology-Venereology

"Attikon" Hospital
 1 Rimini Str., 12462, Haidari Athens
 Tel.: 210 5832396
 Fax: 210 5832397

6. Department of Hematology and Bone Marrow Transplantation

"Laiko" Hospital
 17 Agiou Thoma Str. 11527 Goudi-Athens
 Tel.: 213 2061701-702
 Fax: 213 2061498

7. 1st Department of Intensive Care

"Evangelismos" Hospital
 45 Ipsilantou Str. 10676 - Athens
 Tel.: 213 2041227 - 213 2043307
 Fax: 213 2043307

8. 1st Department of Internal Medicine

"Laiko" Hospital
 17 Agiou Thoma Str. 11527 Goudi - Athens
 Tel.: 213 2061701-2061702
 Fax: 213 2061795

9. 2nd Department of Internal Medicine & Research Laboratory

"Hippocraton" Hospital
 114 Vasilissis Sophias Ave., 11527 Athens
 Tel.: 213 2088129
 Fax: 210 7706871

10. 3rd Department of Internal Medicine

"Sotiria" Hospital
 152 Mesogion Ave., 11527 Athens
 Tel.: 210 7719975
 Fax: 210 7778838

11. 4th Department of Internal Medicine

"Attikon" Hospital
 1 Rimini Str., 12462, Haidari Athens
 Tel.: 210 5831990
 Fax: 210 5326446

12. 1st Department of Propaedeutic Internal Medicine

"Laiko" Hospital
 17 Agiou Thoma Str. 11527 Goudi - Athens
 Tel.: 213 2061061-2061307
 Fax: 213 2061794

13. 2nd Department of Propaedeutic Internal Medicine & Research Institute

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 12462, Haidari Athens
Tel.: 210 5831255-5831256
Fax: 210 5326454

13. Department of Nephrology and Renal Transplantation

"Laiko" Hospital
17 Agiou Thoma Str. 11527 Goudi - Athens
Tel.: 213 2061151
Fax: 213 2061243

14. 2nd Department of Intensive Care

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 12462, Haidari Athens
Tel.: 210 5832184
Fax: 210 5326414

15. 3rd Department of Intensive Care

"Eugenideio" Hospital
20 Papadiamandopoulou Str.,
11528, Ilisia - Athens
Tel.: 210 7208295
Fax: 210 7208196

16. Department of Clinical Therapeutics

"Alexandra" Hospital
80 Vasilissis Sophias Ave., 11528, Athens
Tel.: 213 2162392-2162393
Fax: 213 2162889

17. Department of Gastroenterology

"Laiko" Hospital
17 Agiou Thoma Str. 11527 Goudi - Athens
Tel.: 213 2061526
Fax: 210 7462601

18. Division of Nephrology

"Aretaieion" Hospital
76 Vasilissis Sophias Ave., 11528, Athens
Tel.: 210 7286352
Fax: 210 7231702

19. 1st Department of Respiratory Medicine

"Sotiria" Hospital
152 Mesogion Ave., 11527 Athens
Tel.: 210 7778827
Fax: 210 7770423

20. 2nd Department of Respiratory Medicine

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 12462, Haidari Athens
Tel.: 210 5831184-5832361
Fax: 210 5326414

21. Clinic of Emergency Medicine

"Attikon" Hospital
1 Rimini Str., 12462, Haidari Athens
Tel.: 210 5831725-5831724-5531704
Fax: 210 2105832351

D. SURGERY**1. 1st Department of Anaesthesiology**

"Aretaieion" Hospital

76 Vasilissis Sophias Ave., 115 28, Athens

Telephone: 2107286323, 2107286334

Fax: 2107211007

2. 2nd Department of Anaesthesiology

"Attikon" Hospital

1 Rimini str., 124 62, Chaidari, Athens

Telephone: 2105832371

Fax: 2105326413

3. 1st Department of Otolaryngology – Head & Neck Surgery

"Hippokration" Hospital

114 Vasilissis Sophias Ave., 115 27, Athens

Telephone: 2132088030-2312088032

Fax: 2132088402

4. 2nd Department of Otolaryngology – Head & Neck Surgery

"Attikon" Hospital

1 Rimini str., 124 62, Chaidari, Athens

Telephone: 2105831393

Fax: 2105831395

5. Department of Cardiac Surgery

"Attikon" Hospital

1 Rimini str., 124 62, Chaidari, Athens

Telephone: 2105832354, 2135832397

6. Laboratory of Experimental Surgery and Surgical Research

15 Agiou Thoma Str., 115 27, Goudi, Athens

Telephone: 2107462542

Fax: 2107462539

7. 1st Department of Neurosurgery

"Evangelismos" Hospital

45 Ipsilantou str., 106 76, Athens

Telephone: 2107205553

Fax: 2132041701

8. 2nd Department of Neurosurgery

"Attikon" Hospital

1 Rimini str., 124 62, Chaidari, Athens

Telephone: 2105831525

9. 1st Department of Ophthalmology

"G. Gennimatas" Hospital

154 Mesogion Ave., 115 27, Athens

Telephone: 2132032349

Fax: 2132032350

10. 2nd Department of Ophthalmology

"Attikon" Hospital

1 Rimini str., 124 62, Chaidari, Athens

Telephone: 21058313336

Fax: 2105326385

11. 1st Department of Orthopaedic Surgery

"Attikon" Hospital

1 Rimini str., 124 62, Chaidari, Athens

Telephone: 2105832398

Fax: 2105832735

12. 2nd Department of Orthopaedic Surgery

"Agia Olga" Hospital

3 Agias Olgas str., 142 33, N.Ionia, Athens

Telephone: 2132057956

Fax: 2102057782

13. 3rd Department of Orthopaedic Surgery

"KAT" Hospital

2 Nikis str., 145 61, Kifisia, Athens

Telephone: 2132086302

Fax: 2132086765

14. 1st Department of Propaedeutic Surgery

“Hippokration” Hospital

114 Vasilissis Sophias Ave., 115 27, Athens

Telephone: 2132088137

Fax: 2132089541

15. 2nd Department of Propaedeutic Surgery

“Laiko” Hospital

17 Agiou Thoma str., 115 27, Goudi, Athens

Telephone: 2132061172, 2132061468

Fax: 2132061772

16. 1st Department of Surgery

“Laiko” Hospital

17 Agiou Thoma str., 115 27, Goudi, Athens

Telephone: 2132061467, 2132061001

Fax: 2132061766

17. 2nd Department of Surgery

“Aretaieion” Hospital

76 Vasilissis Sophias Ave., 115 28, Athens

Telephone: 2107290510

Fax: 2107286128

18. 3rd Department of Surgery

“Attikon” Hospital

1 Rimini str., 124 62, Chaidari, Athens

Telephone: 2105832373, 2105832378

Fax: 2105836439

19. 4th Department of Surgery

“Attikon” Hospital

1 Rimini str., 124 62, Chaidari, Athens

Telephone: 2105831386

Fax: 2105836412

20. 5th Department of Surgery

“Evgenidio” Hospital

20 Papadiamantopoulou str., 115 28, Athens

Telephone: 2107208175

21. Department of Vascular Surgery

“Attikon” Hospital

1 Rimini str., 124 62, Chaidari, Athens

Telephone: 2105831474

Fax: 2105831486

22. 1st Department of Urology

“Laiko” Hospital

17 Agiou Thoma str., 115 27, Goudi, Athens

Telephone: 2132061140, 2132061470

Fax: 2107701141

23. 2nd Department of Urology

“Sismanoglio” Hospital

1 Sismanogliou str., 151 26, Marousi, Athens

Telephone: 2132058253

Fax: 2108044703

24. Department of General Thoracic Surgery

“Attikon” Hospital

1 Rimini str., 124 62, Chaidari, Athens

Telephone: 2105831188

25. Department of Oral and Maxillofacial Surgery

“Attikon” Hospital

1 Rimini str., 124 62, Chaidari, Athens

Telephone: 2105831544

E. MOTHER'S AND CHILD'S HEALTH**1. Laboratory of Medical Genetics**

"Agia Sophia" Children's Hospital

Thivon & Levadias Str., 11527

Goudi, Athens

Tel. 2107467468, 2107795553

FAX: 2107795553

Email: iatriki-genetiki@med.uoa.gr

2. 1st Department of Obstetrics and Gynecology of NKUA

"Alexandra" General Hospital

80 Vasilissis Sofias Ave., 11528, Athens

Telephones: 210-7770461, 213 2162290

Fax: 210-7770461

3. 2nd Department of Obstetrics and Gynecology

"Aretaieion" Hospital University of Athens

76 Vasilissis Sofias Ave., 11528, Athens

Telephones: 210-7217835

Fax: 210-7233330

4. Third Department of Obstetrics and Gynecology

"Attikon" Hospital

1 Rimini Str., 124 62, Chaidari, Athens

Telephones: 210-5832244

Fax: 210-5326447

5. First Department of Pediatrics

"Agia Sophia" Children's Hospital

Thivon & Papadiamantopoulou Str., 115 27

Goudi, Athens

Tel. 2132013244

FAX: 213-2013237

6. Second Department of Pediatrics

"P and A. Kyraikou" Hospital

Thivon & Levadias Str., 115 27

Goudi, Athens

Tel. 2107793000

FAX: 210-7774383

7. Third Department of Pediatrics

"Attikon" Hospital

1 Rimini Str., Chaidari, Athens

Telephones: 210-5832228

Fax: 210-5832229

8. Department of Neonatology

"Aretaieion" Hospital

76 Vasilissis Sofias Ave., 11528, Athens

Telephones: 210-7286224

F. SOCIAL MEDICINE, PSYCHIATRY AND NEUROLOGY**1. Hygiene – Epidemiology - Medical Statistics**

75 M.Asias Str., 115 27, Goudi, Athens

Telephone: 2107462100

Fax: 2107462080

2. Neurology I

“Eginitio” Hospital

Vasilisis Sophias Ave., 115 28, Athens

Telephone: 2107289405

Fax: 2107216474

3. Neurology II

“Attikon” Hospital

1 Rimini str., 124 62, Chaidari, Athens

Telephone: 2105832472-3

Fax: 2105326385-2105832471

4. Psychiatry I

“Eginitio” Hospital

72 Vasilissis Sophias Ave., 115 28, Athens

Telephone: 2107289408-9-10

Fax: 2107242020

5. Psychiatry II

“Attikon” Hospital

1 Rimini str., 124 62, Chaidari, Athens

Telephone: 2105832426

Fax: 2105826453

6. Department of Child Psychiatry

“Agia Sophia” Children's Hospital

Thivon and Papdiamantopoulou Str., 115 27,

Goudi, Athens

Telephone: 2132013298, 2132013392

E-mail: paidopsyxiatiki@paidon-agiasofia.gr

**ΕΚ ΤΟΥ ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟΥ ΟΡΚΟΥ
ΚΕΙΜΕΝΟ**

« ΟΜΝΥΜΙ ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΑ ΠΟΙΗΣΕΙΝ ΚΑΤΑ ΔΥΝΑΜΙΝ ΚΑΙ
ΚΡΙΣΙΝ ΕΜΗΝ ΟΡΚΟΝ ΤΟΝΔΕ ΚΑΙ ΞΥΓΓΡΑΦΗΝ ΤΗΝΔΕ.
ΗΓΗΣΕΣΘΑΙ ΜΕΝ ΤΟΝ ΔΙΔΑΣΚΑΝΤΑ ΜΕ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΝ ΤΑΥΤΗΝ ΙΣΑ
ΓΕΝΕΤΗΣΙΝ ΕΜΟΙΣΙ. ΔΙΑΙΤΗΜΑΣΙ ΤΕ ΧΡΗΣΟΜΑΙ ΕΠ' ΩΦΕΛΕΙΗ
ΚΑΜΝΟΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΔΥΝΑΜΙΝ ΚΑΙ ΚΡΙΣΙΝ ΕΜΗΝ, ΕΠΙ ΔΗΛΗΣΕΙ
ΔΕ ΚΑΙ ΑΔΙΚΗΝ ΕΙΡΞΕΙΝ. ΟΥ ΔΩΣΩ ΔΕ ΟΥΔΕ ΦΑΡΜΑΚΟΝ ΟΥΔΕΝΙ
ΑΙΤΗΘΕΙΣ ΘΑΝΑΣΙΜΟΝ. ΟΥΔΕ ΥΦΗΓΗΣΟΜΑΙ ΞΥΜΒΟΥΛΙΗΝ
ΤΟΙΗΝΔΕ. ΟΜΟΙΩΣ ΔΕ ΟΥΔΕ ΓΥΝΑΙΚΙ ΠΕΣΣΟΝ ΦΘΟΡΙΟΝ ΔΩΣΩ.
ΑΓΝΩΣ ΔΕ ΚΑΙ ΟΞΙΩΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΩ ΒΙΟΝ ΤΟΝ ΕΜΟΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΝ
ΤΗΝ ΕΜΗΝ. ΕΣ ΟΙΚΙΑΣ ΔΕ ΟΚΟΣΑΣ ΑΝ ΕΞΩ, ΕΞΕΛΕΥΣΟΜΑΙ ΕΠ'
ΩΦΕΛΕΙΗ ΚΑΜΝΟΝΤΩΝ, ΕΚΤΟΣ ΕΩΝ ΠΑΣΗΣ ΑΔΙΚΗΣ ΕΚΟΥΣΙΗΣ
ΚΑΙ ΦΘΟΡΙΗΣ ΤΗΣ ΤΕ ΑΛΛΗΣ ΚΑΙ ΑΦΡΟΔΙΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ. Α Δ' ΑΝ
ΕΝ ΘΕΡΑΠΕΙΗ, Η ΙΔΩ Η ΑΚΟΥΣΩ, Η ΚΑΙ ΑΝΕΥ ΘΕΡΑΠΕΙΗΣ ΚΑΤΑ
ΒΙΟΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ, Α ΜΗ ΧΡΗ ΠΟΤΕ ΕΚΛΑΛΕΕΣΘΑΙ ΕΞΩ,
ΣΙΓΗΣΟΜΑΙ, ΑΡΡΗΤΑ ΗΓΕΥΜΕΝΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΤΟΙΑΥΤΑ. ΟΡΚΟΝ
ΜΕΝ ΟΥΝ ΜΟΙ ΤΟΝΔΕ ΕΠΙΤΕΛΕΑ ΠΟΙΕΟΝΤΙ ΚΑΙ ΜΗ ΞΥΓΧΕΟΝΤΙ
ΕΙΗ ΕΠΑΥΡΑΣΘΑΙ ΚΑΙ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ, ΔΟΞΑΖΟΜΕΝΩ ΠΑΡΑ
ΠΑΣΙΝ ΑΝΘΡΩΠΟΙΣ ΕΣ ΤΟΝ ΑΙΕΙ ΧΡΟΝΟΝ· ΠΑΡΑΒΑΙΝΟΝΤΙ ΔΕ
ΚΑΙ ΕΠΙΟΡΚΕΟΝΤΙ, ΤΑΝΑΝΤΙΑ ΤΟΥΤΕΩΝ. ΤΑΥΤΗΝ ΤΗΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΝ ΕΠΙΤΕΛΟΥΝΤΙ ΕΙΗ ΜΟΙ ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΑΡΩΓΟΝ
ΚΤΗΣΑΣΘΑΙ ΕΝ ΤΩ ΒΙΩ ».

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟΥ ΟΡΚΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

« ΟΡΚΙΖΟΜΑΙ ΣΤΟ ΘΕΟ ΟΤΙ ΘΑ ΕΚΠΛΗΡΩΣΩ ΤΟΝ ΟΡΚΟ ΜΟΥ ΑΥΤΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΑΥΤΟ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΔΥΝΑΜΗ ΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΜΟΥ ΟΤΙ ΘΑ ΘΕΩΡΩ ΕΚΕΙΝΟΝ ΠΟΥ ΜΟΥ ΔΙΔΑΞΕ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΑΥΤΗ ΙΣΟΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΜΟΥ . ΟΤΙ ΘΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΩ ΤΗ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΙΤΑ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΩΦΕΛΕΙΑ ΤΩΝ ΑΡΡΩΣΤΩΝ, ΟΣΟ ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΔΥΝΑΜΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΜΟΥ, ΚΑΙ (ΥΠΟΣΧΟΜΑΙ ΟΤΙ) ΘΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΦΥΛΑΞΩ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΒΛΑΒΗ ΚΑΙ ΑΔΙΚΙΑ.

ΔΕΝ ΘΑ ΧΟΡΗΓΗΣΩ ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΟ ΦΑΡΜΑΚΟ ΣΕ ΚΑΝΕΝΑ, ΟΣΟ ΚΑΙ ΑΝ ΠΑΡΑΚΛΗΘΩ, ΟΥΤΕ ΘΑ ΥΠΟΔΕΙΩ ΤΕΤΟΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ. ΕΠΙΣΗΣ ΔΕΝ ΘΑ ΔΩΣΩ ΣΕ ΓΥΝΑΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΟ ΕΚΤΡΩΤΙΚΟ, ΑΓΝΗ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΗ ΘΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΩ ΤΗ ΖΩΗ ΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΜΟΥ. ΣΕ ΟΣΑ ΣΠΙΤΙΑ ΠΡΟΣΚΑΛΟΥΜΑΙ, ΘΑ ΜΠΑΙΝΩ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΛΟ ΤΩΝ ΑΡΡΩΣΤΩΝ, ΚΡΑΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΟΥ ΜΑΚΡΙΑ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΘΕΛΗΜΑΤΙΚΗ ΑΔΙΚΙΑ Η ΑΛΛΗ ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΚΑΙ ΠΡΟ ΠΑΝΤΩΝ ΜΑΚΡΙΑ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΑΦΡΟΔΙΣΙΑΚΗ ΠΡΑΞΗ .

ΟΣΑ ΔΕ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΘΑ ΔΩ Η ΘΑ ΑΚΟΥΣΩ, Η ΚΑΙ ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΣΧΟΛΙΕΣ ΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ, ΟΣΑ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΠΟΤΕ ΝΑ ΚΟΙΝΟΛΟΓΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΕΞΩ, ΘΑ ΤΑ ΑΠΟΣΙΩΠΩ, ΥΠΟΛΟΓΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ ΑΥΤΑ ΕΙΝΑΙ ΙΕΡΑ ΜΥΣΤΙΚΑ. ΟΣΟ ΛΟΙΠΟΝ ΘΑ ΘΗΡΩ ΤΟΝ ΟΡΚΟ ΜΟΥ ΑΥΤΟ, ΚΑΙ ΔΕΝ ΘΑ ΤΟΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΩ ΕΙΘΕ ΝΑ ΠΕΤΥΧΑΙΝΩ ΣΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΜΟΥ, ΕΧΟΝΤΑΣ ΚΑΛΟ ΟΝΟΜΑ ΠΑΝΤΟΤΕ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΕΑΝ ΟΜΩΣ ΤΟΝ ΠΑΡΑΒΩ ΚΑΙ ΓΙΝΩ ΕΠΙΟΡΚΟΣ, ΝΑ ΠΛΘΩ ΤΑ ΑΝΤΙΘΕΤΑ.

ΔΙΔΟΝΤΑΣ ΑΥΤΟ ΤΟΝ ΟΡΚΟ ΕΥΧΟΜΑΙ ΝΑ ΕΧΩ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΟΥ ».

Ὁρκος Πτυχιούχου Ιατρικής Σχολής

Ο ὅρκος αυτός δίδεται κατά την τελετή ορκωμοσίας των τελειοφοίτων φοιτητών Ιατρικής που περάτωσαν επιτυχώς τις εξετάσεις όλων των μαθημάτων που προβλέπονται από τον Νόμο, ενώπιον του Πρυτάνεως και του Προέδρου της Ιατρικής Σχολής, παρισταμένων των Καθηγητών, των Γραμματειών της Ιατρικής Σχολής και Δημοσίων Σχέσεων του Πανεπιστημίου και τέλος, των οικογενειών και φίλων των τελειοφοίτων.

Η σεμνή αυτή τελετή της ορκωμοσίας γίνεται στην αίθουσα Τελετών του Πανεπιστημίου μας όπου είθισται αρχικά ο Πρύτανης και ο Πρόεδρος της Ιατρικής Σχολής να απευθύνουν ευχές και παραινέσεις προς τους τελειοφοίτους.

Ακολουθεί η ορκωμοσία και η εκδήλωση κλείνει με την απονομή των πτυχίων Ιατρικής Σχολής.

“Του πτυχίου της Ιατρικής αξιωθείς, ὅρκον ομνύω προ του Πρυτάνεως και του Προέδρου της Ιατρικής Σχολής και πίστιν καθομολογῶ τήνδε: Από του ιερού περιβόλου του σεπτού τούτου τεμένους των Μουσών εξερχόμενος κατ’ επιστήμην βιώσομαι, ασκῶν ταύτην δίκην θρησκείας εν πνεύματι και αληθεία. Ούτω χρήσιμον εμμαντόν καταστήσω προς πάντας τους δεομένους της εμῆς αρωγῆς, και εν πάσῃ ἀνθρώπων κοινωνία αεί προν ειρήνην και χρησιμότητα ἡθῶν συντελέσω, βαίνων εν ευθεία του βίου οδῷ, προς την ἀλήθειαν και το δίκαιον ἀποβλέπων και τον βίον ἀννψῶν εις τύπον ἀρετῆς υπό την σκέπην της Σοφίας. Ταύτην την επαγγελίαν επιτελούντι εἴη μοι, συνταις ευχαίς των ἡμετέρων διδασκάλων ο Θεός βοηθός εν τῷ βίῳ”.

